

Ανάδοχος:

ΧΩΡΟΔΥΝΑΜΙΚΗ – ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ – ΑΝΑΠΤΥΞΗ, Έφη Καραθανάση και Συν. Ε.Ε.
Αγαθουπόλεως 3, 11257, Αθήνα, τηλ. 2108670066, fax: 2108676996

Ομάδα μελέτης:

Ευθυμία Καραθανάση, Δρ. Αρχιτέκτων – Χωροτάκτης - Πολεοδόμος
Luella Pandolfini, Αρχιτέκτων Μηχανικός
Γεώργιος Κρητικός, Αρχιτέκτων – Περιβαλλοντολόγος
Vichente Ionita, Αρχιτέκτων – Περιβαλλοντολόγος
Σπυριδών Φυσελιάς, Χωροτάκτης, Πολεοδόμος, Περιφερειολόγος, G.I.S.
Φώτιος Καραμάνης - Χωροτάκτης, Πολεοδόμος, Περιφερειολόγος, G.I.S.
Αργυρή Ρήγα, Αρχιτέκτων Μηχανικός

Σύμβουλοι μελέτης:

ΔΡΟΜΟΣ Ο.Ε. / Κωνσταντίνος Ζέκκος - Συγκοινωνιολόγος
ΤΡΙΤΩΝ ΕΠΕ / Νικόλαος Παναγόπουλος - Λιμενολόγος
Μάριος Χαϊνταρλής - Νομικός
ΧΩΡΟΔΥΝΑΜΙΚΗ Ε.Ε. / Δημήτριος Καρακώστας - Γεωπόνος
Θεμιστοκλής Τσατσούλης - Γεωλόγος
Φώτιος Περγαντής - Βιολόγος, Περιβαλλοντολόγος
ΤΕΤΡΑΣ ΑΕΜ / Παντελής Βαλλιάνος - Μηχανολόγος Μηχανικός
ΕΦΑΡΛΑΝ ΕΠΕ / Ευάγγελος Φάκας - Οικονομολόγος
Σοφία Μακριδοπούλου / Πολιτικός Μηχανικός, Υδραυλικός
Μάνια Μπεριάτου / Αρχιτέκτων Μηχανικός – Μελέτη Τοπίου

Ένα ευχαριστώ στον καθηγητή κ. Νικόλαο Βαρώτση για τη συμβολή του στα θέματα των υδρογονανθράκων.

Ομάδα επίβλεψης Β1 σταδίου:

Μαίρη Ραμπαβίλα, Μηχανικός Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης
Ευάγγελος Κυριαζόπουλος, ΕΕΠ Οικονομολόγος Αστικής και Περιφερειακής Ανάπτυξης

Επιτροπή συντονισμού

Ανέστης Γουριώτης, Μηχανικός Χωροταξίας
Έφη Στεφανή Τοπογράφος Μηχανικός

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η χωροταξία εντάσσεται στους πρωταρχικούς σκοπούς ενός σύγχρονου κοινωνικού κράτους και στηρίζεται σε επιστημονικό σχεδιασμό σε συνδυασμό με τις βασικές κοινωνικο-οικονομικές παραμέτρους και τη δημόσια διαβούλευση, με στόχο την εξισορρόπηση των αντιθέσεων της ανάπτυξης στο χώρο και κυρίως με παράμετρο την προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος και την ικανοποίηση βασικών οικονομικοκοινωνικών αναγκών. Βασικά κεφάλαια μιας χωροταξικής μελέτης, όπως οι προδιαγραφές της υπό εκπόνηση είναι, μεταξύ άλλων, το πλαίσιο χωροθέτησης των ανθρωπίνων δραστηριοτήτων, η εξασφάλιση ισότιμης πρόσβασης στις συλλογικές υπηρεσίες και υποδομές, η ισορροπία του δικτύου των πόλεων και οι σχέσεις πόλης - υπαίθρου, η διαχείριση των φυσικών και πολιτιστικών πόρων και η προστασία του περιβάλλοντος. Ο Χωροταξικός Σχεδιασμός, αποτελεί βασική προϋπόθεση για την προώθηση της πολιτικής της εδαφικής συνοχής, την προώθηση ολοκληρωμένων βιώσιμων προσεγγίσεων και τον συντονισμό των επί μέρους τομεακών - χωρικών παρεμβάσεων, στο πλαίσιο της εκφρασμένης πολιτικής της Ε.Ε.

Τα Περιφερειακά Χωροταξικά Σχέδια αποτελούν τη βάση αναφοράς για το συντονισμό και την εναρμόνιση των επί μέρους πολιτικών προγραμμάτων και σχεδίων, βάση της ισχύουσας νομοθεσίας (Ν.2742/99, άρθρο 8, παρ.2) και δυνητικά είναι η βάση του προγραμματισμού της επόμενης προγραμματικής περιόδου. Τα σχέδια αυτά αποτελούν ένα εξαιρετικά σημαντικό εργαλείο στρατηγικής και πολιτικής του ΥΠΕΚΑ, λόγω της προστιθέμενης αξίας τους στο χωρικό συντονισμό των τομεακών πολιτικών, στο πλαίσιο της αειφόρου ανάπτυξης. Καθοριστικής σημασίας είναι το αναθεωρούμενο χωρικό πρότυπο που αποτελεί την κεντρική ιδέα της πρότασης της εκπονούμενης μελέτης, και λαμβάνει υπ' όψη τις προτάσεις της αναπτυξιακής στρατηγικής, της Στρατηγικής της Ευρώπης 2020, τις ευρωπαϊκές και εθνικές πολιτικές, τις τομεακές πολιτικές, την χωρική συνοχή και τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της περιφέρειας, τις τοπικές ιδιαιτερότητες, τις ανάγκες, τα συγκριτικά πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα, τις προτεινόμενες ζώνες χρήσεων γης για την ανάπτυξη παραγωγικών δραστηριοτήτων και οι προτάσεις της μελέτης καταλήγουν σε ιεραρχημένο πρόγραμμα δράσης (για υποδομές, προστασία, ανάπτυξη κ.λ.π.).

Προκειμένου να επιτευχθεί η καλύτερη δυνατή συνέργεια - συμπληρωματικότητα μεταξύ των τομεακών προτεραιοτήτων ανάπτυξης θα πρέπει οι οριζόντιες και οι τομεακές πολιτικές να θεωρηθούν από τη μελέτη ως ολοκληρωμένες προτάσεις και το χωρικό πρότυπο επίσης να είναι η σύνθεσή τους με στόχο την αειφόρο ανάπτυξη.

Όπως τα ισχύοντα Περιφερειακά Χωροταξικά Σχέδια, έτσι και τα Αναθεωρούμενα πρέπει να είναι συνδεδεμένα με τον αναπτυξιακό προγραμματισμό, που εν προκειμένω πρέπει να είναι συνδεδεμένα με την προγραμματική περίοδο 2014-2020, διότι είναι εξαιρετικά σημαντική η συμπληρωματικότητα και η αλληλοτροφοδότησή τους, προκειμένου να αντιμετωπιστούν ουσιαστικά θέματα της στρατηγικής ανάπτυξης, η οποία, κατά την τρέχουσα περίοδο σφραγίζεται από την βαθειά οικονομική κρίση.

Η παρούσα μελέτη ανατέθηκε στις 30/5/2012 στην εταιρεία ΧΩΡΟΔΥΝΑΜΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ Έφη Καραθανάση και Συν. Ε.Ε. από το ΥΠΕΚΑ / Δ/ση Χωροταξίας.

Το θεσμικό πλαίσιο, στο οποίο στηρίζεται η μελέτη, είναι:

- ο ν.2742/99 «για τον χωροταξικό σχεδιασμό και την αειφόρο ανάπτυξη» και ειδικότερα οι διατάξεις του άρθρου 8 και 9.
- η με α.π.51949/29.11.2010 Υ.Α. (ΦΕΚ 1925 /τ.Β/13-10-2010) για «την Παρακολούθηση και Αξιολόγηση της εφαρμογής του Γενικού, των Ειδικών και των Περιφερειακών Πλαισίων Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης», με την οποία καθορίζεται η διαδικασία παρακολούθησης και αξιολόγησης, τα συνεργαζόμενα μέρη και το περιεχόμενο της ανά διετία απαιτούμενης να καταρτίζεται έκθεσης αξιολόγησης της εφαρμογής των πλαισίων.
- η ΚΥΑ 107017/2006 (ΦΕΚ 1225β) περί εκτίμησης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων.

Το παρόν στάδιο της μελέτης είναι το Β1 και στάδιο αφορά στην πρόταση της Αναθεώρησης – Εξειδίκευσης του Π.Π.Χ.Σ.Α.Α. της ΠΙΝ και στη μελέτη τοπίου, η οποία θα οριστικοποιηθεί στο Στάδιο Β2 μετά την τήρηση της διαδικασίας δημοσιοποίησης και γνωμοδότησης των εμπλεκόμενων φορέων.

Το παρόν κείμενο αποτελεί τη Β΄ Φάση της Μελέτης και περιλαμβάνει τα εξής κεφάλαια

- Β.1.1.α Θέση και ρόλος της περιφέρειας στο διεθνή, ευρωπαϊκό και εθνικό χώρο σε σχέση με όλα τα πιο πάνω θέματα
- Β.1.1.β. Πρότυπο χωρικής ανάπτυξης
- Β.1.1.γ. Στρατηγικές κατευθύνσεις χωρικής ανάπτυξης
- Β.1.1.δ. Εξειδίκευση των κατευθύνσεων του Περιφερειακού Πλαισίου σε χωρικές υποενότητες της Περιφέρειας
- Β.1.1.ε. Πρόγραμμα δράσης.
- Β.1.2. Εισηγητική Έκθεση και Σχέδιο Υ.Α.

B.1.1. Αναθεώρηση – Εξειδίκευση του ΠΠΧΣΑΑ της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων

B.1.1.α. Θέση και ρόλος της περιφέρειας στο διεθνή, ευρωπαϊκό και εθνικό χώρο

Στο παρόν κεφάλαιο θα μελετηθούν :

- Οι στρατηγικές κατευθύνσεις για την ανάδειξη της θέσης της Περιφέρειας στο διεθνές και ευρωπαϊκό χωρικό σύστημα
- Η σχέση της ΠΙΝ με τους διεθνείς άξονες ανάπτυξης, λειτουργίες υπερεθνικής εμβέλειας
- Οι στρατηγικές κατευθύνσεις για την ανάδειξη του ρόλου της Περιφέρειας σε εθνικό επίπεδο και σε σύγκριση με τις Περιφέρειες
- Λειτουργίες διαπεριφερειακού χαρακτήρα
- Η σχέση με τους εθνικούς άξονες ανάπτυξης.

Στη νέα Ευρώπη της διεύρυνσης των 27, τα σύνορα της χώρας εξακολουθούν, τόσο στο χερσαίο όσο και στο θαλάσσιο χώρο, να συνιστούν σε μεγάλο βαθμό και εξωτερικά σύνορα της Ε.Ε. Κατ' επέκταση η ΠΙΝ κατέχει μια προνομιακή γεωπολιτική θέση, ως το δυτικό όριο γραμμικής διάταξης από Βορρά ως το Νότο μεταξύ Ελλάδος και χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αποτελώντας μια «γέφυρα» μεταξύ ηπειρωτικής Ελλάδας και Ιταλίας και της Ευρώπης γενικότερα

Ανάδειξη της θέσης της Περιφέρειας στο διεθνές και ευρωπαϊκό χωρικό σύστημα

Η ίδρυση της Περιφέρειας στηρίχθηκε βασικά σε ιστορικούς λόγους – στην κοινή ιστορία των Επτανήσων, χωρίς να υπάρχουν ιδιαίτερες προϋποθέσεις συνοχής με σύγχρονους όρους, σε επίπεδο μεταφορών – συγκοινωνιών και οικονομικών ροών. Ωστόσο ο συμβατικός τουρισμός που αναπτύχθηκε, αλλά και ο θαλάσσιος τουρισμός με σκάφη αναψυχής κυρίως από Ιταλούς, αποτέλεσε τη βασική δραστηριότητα που ανέδειξε την ΠΙΝ στο διεθνές και ευρωπαϊκό επίπεδο, χωρίς καμία παραπομπή στην ιστορία της και το πολιτιστικό περιβάλλον της.

Στο ευρωπαϊκό και διεθνές χωρικό σύστημα, η ΠΙΝ δεν είχε μια συγκροτημένη πολιτική δράσεων και ενεργειών και μέχρι σήμερα είναι αρκετά δύσκολο να δράσει ενιαία ως χώρος στο πεδίο υπερεθνικής κυρίως εμβέλειας λειτουργιών, όπως είναι ο τουρισμός. Ο κάθε πρώην νομός – νυν ΠΕ, αντιμετώπιζε ξεχωριστά και με άκρως μονοσήμαντο τρόπο την

αξιοποίηση της θέσης του και των συγκριτικών πλεονεκτημάτων του, τον συγκεκριμένο ρόλο του δια της ανάπτυξης του τουρισμού, προωθώντας μάλιστα την προβολή του με την συμμετοχή του σε διάφορες εθνικές και διεθνείς εκθέσεις τουρισμού.

Οι στρατηγικές κατευθύνσεις που προτείνονται είναι οι ακόλουθες:

1. Δραστικός περιορισμός της μεμονωμένης προβολής της κάθε Π.Ε. και του κάθε νησιού, και η αντικατάστασή της με την συνολική προβολή του νησιωτικού συμπλέγματος, το οποίο και αποτελεί εν τοις πράγμασι η συγκεκριμένη Περιφέρεια, προς το οποίο ως σύνολο θα κατευθύνονται τουριστικές ροές από την Δυτική και Κεντρική Ευρώπη, αλλά και τον διεθνή χώρο γενικότερα.

2. Τουριστική ανάπτυξη της ΠΙΝ ως τμήμα του Ν.Α. χώρου της Μεσογειακής λεκάνης:

- στον άξονα της Βαλκανικής / Mezzogiorno, της θαλάσσιας λεκάνης Αδριατικής – Ιονίου - της Μακροπεριφέρειας Αδριατικής - Ιονίου, με εξειδίκευση στις ειδικές μορφές θαλάσσιου τουρισμού – σκάφη αναψυχής και κρουαζιερόπλοια
- στον πολιτιστικό τουρισμό της Μεσογείου – Αδριατικής και ιδιαίτερα, όπως αναφέρεται στο ισχύον ΠΠ, *«με την τόνωση των παραδοσιακών σχέσεων των Ιονίων με τη Β. Ιταλία και την καλλιέργεια νέων σχέσεων με τη Ν. Ιταλία (Απούλια, Λέτσε) για τουριστικούς σκοπούς».*

Εξάλλου όπως αναφέρεται στην πρόταση του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού για τη διαμόρφωση Πολιτικής στον Τομέα του Πολιτισμού 2014-2020, *"η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων αποτελεί μια περιοχή όπου καινοτόμες πολιτικές στον τουριστικό τομέα, μπορούν να εφαρμοστούν αποτελεσματικά, καθώς διαθέτει μακρά παράδοση παροχής υπηρεσιών υψηλής ποιότητας και αποτελεί πύλη εισόδου τουριστών από τις χώρες της Δυτικής Ευρώπης".*

Επιπλέον οι τουριστικές υπηρεσίες θα πρέπει να αναπροσανατολιστούν στα νέα δεδομένα προέλευσης των επισκεπτών, καθώς έχει καταγραφεί το ιδιαίτερο ενδιαφέρον των επισκεπτών, που προέρχονται από τις χώρες της ΝΑ Ευρώπης, αλλά και κυρίως από αυτές της πρώην Σοβιετικής Ένωσης, για τα βυζαντινά και μεταβυζαντινά μνημεία, καθώς και τα ορθόδοξα προσκυνήματα. Συνεπώς, η ανάδειξη των μεσαιωνικών μνημείων της χώρας, και επομένως της ΠΙΝ και των αντίστοιχων μουσειακών εκθέσεων, αποκτά κατά την προσεχή

προγραμματική περίοδο ιδιαίτερη βαρύτητα, και στον τομέα αυτό θα πρέπει να δοθεί η προσήκουσα έμφαση¹.

Ο ρόλος της ΠΙΝ ως Περιφέρειας σε Διεθνές και Ευρωπαϊκό επίπεδο, προτείνεται να διατηρηθεί ως περιγράφεται στο ισχύον ΠΠ, ήτοι στο πλαίσιο της ευρύτερης περιοχής της Ν.Α. Ευρώπης ως ενιαίου πόλου τουριστικής ανάπτυξης, που θα ανταγωνιστεί τους υπόλοιπους τουριστικούς προορισμούς με προσανατολισμό στον ποιοτικό περιηγητικό τουρισμό του ευρύτερου πολιτιστικού χώρου της Μεσογείου, αλλά και, «θα ενδυναμώσει» όπως αναφέρεται στο ισχύον ΠΠΧΣΑΑ, «τις σχέσεις με τις αλβανικές ακτές και με τις δυτικές εν γένει ακτές της Βαλκανικής», καθώς και «με τις περιφέρειες νησιωτικού χαρακτήρα της ευρύτερης λεκάνης της Μεσογείου». Παράλληλα, θα μετεξελιχθεί σε «προορισμό σημαντικών ροών τουριστών από τις νέο εισερχόμενες (τότε) στην ΕΕ χώρες (Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη), οι οποίες αποτελούν σημαντική αγορά», ενισχύοντας το ρόλο της Περιφέρειας «με την αξιοποίηση του διεθνούς αεροδρομίου της Κέρκυρας, την ενίσχυση της συμπληρωματικής λειτουργίας του λιμανιού της Κέρκυρας με το αναβαθμιζόμενο σε «Δυτική Πύλη» της ηπειρωτικής Ελλάδας λιμάνι της Ηγουμενίσσας.

3. Ανάπτυξη συνεργασιών με νησιωτικές Περιφέρειες και ανάλογης πολιτιστικής σημασίας στην ευρύτερη περιοχή της Μεσογείου, σύμφωνα με τα υλοποιούμενα ή και τα μελλοντικά κοινοτικά προγράμματα διαπεριφερειακών και διακρατικών συνεργασιών. Ήδη στον ευρύτερο χώρο της Μεσογείου προωθείται από το 1995 η «Νέα Μεσογειακή Πολιτική» που θέτει σε νέες βάσεις την Ευρω-Μεσογειακή συνεργασία. Το 2008² δόθηκε νέα ώθηση στη συνεργασία αυτή με τη δημιουργία της «Ένωσης για τη Μεσόγειο», στη Διακήρυξη της οποίας προβλέπεται μεταξύ άλλων η προώθηση προγραμμάτων με αναπτυξιακή, περιβαλλοντική και κοινωνική διάσταση³, τομείς με άμεσο ενδιαφέρον για την Περιφέρεια Ιονίων Νήσων.

Αξίζει να σημειωθεί ότι η ανάδειξη της ΠΙΝ δεν πρέπει να προσανατολίζεται μόνον στον τουρισμό. Στο πλαίσιο του αγροδιατροφικού προτύπου - νοούμενου ως ένα αναπτυξιακό πρότυπο διασύνδεσης όλων των παραγωγικών τομέων μεταξύ τους – αγροτική παραγωγή – καθετοποιημένη παραγωγή – προώθηση στην αγορά / τουρισμό - τα αγροτικά προϊόντα που παράγονται στην περιφέρεια και ιδιαίτερα τα προϊόντα που εντάσσονται στο «Καλάθι της Περιφέρειας», προτείνεται να προβληθούν και να έχουν μια σημαντική θέση στο διεθνή και

¹ ΥΠΘΠΑ, Πρόταση για τη διαμόρφωση Πολιτικής στον Τομέα του Πολιτισμού 2014-2020, Μάιος 2013

² COM (2008)319 τελικό, Βρυξέλλες 20.5.2008 "Διαδικασία της Βαρκελώνης: Ένωση για τη Μεσόγειο"

³ Με προτεραιότητα στους τομείς: Θαλάσσιες αρτηρίες, Απορρύπανση της Μεσογείου, Πολιτική Προστασία, Μεσογειακό σχέδιο ηλιακής ενέργειας, Ανώτατη Εκπαίδευση και Έρευνα, Μεσογειακή Πρωτοβουλία για την ανάπτυξη των ΜΜΕ

ευρωπαϊκό ανταγωνισμό, επιβάλλοντας ταυτόχρονα την προστασία της παραγωγής τους στο χώρο, ήτοι την προστασία της γεωργικής γης, ως μια βασική χρήση γης, κυρίως της νησιωτικής της ενδοχώρας.

Εξάλλου προτείνεται να παραμένει ο ίδιος στόχος της συνοχής, της άρσης των δυσεπίλυτων ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων ιδιαίτερα στον τομέα του τουρισμού που αποτελεί μια βασική στρατηγική κατεύθυνση για την ανάδειξη της θέσης της Περιφέρειας στο διεθνές και ευρωπαϊκό χωρικό σύστημα, αλλά και βασικό μέσο για την αντιμετώπιση γενικότερα και των υπολοίπων στρατηγικών.

4. Η ΠΙΝ ανήκει σε μια ευρεία ναυτιλιακή και θαλάσσια περιφέρεια της Ευρώπης - την Adrio-ionio που αποτελεί μια μακροπεριφέρεια - makroregion της Ε.Ε., και η οποία γεωγραφικά προσδιορίζεται από επτά χώρες, ήτοι την Ελλάδα, την Ιταλία και την Σλοβενία που είναι κράτη - μέλη της ΕΕ, την Κροατία, που είναι προσχωρούσα χώρα, το Μαυροβούνιο που είναι μια υποψήφια χώρα και τέλος την Αλβανία και την Βοσνία Ερζεγοβίνη, που είναι δυο εν δυνάμει υποψήφιες προς ένταξη χώρες. Στο επίπεδο της μακροπεριφέρειας, η Adrio-ionio βρίσκεται στους άξονες ανατολής - δύσης και βορά - νότου της Ευρώπης, αποτελώντας σημαντικό τρόπο θαλάσσιας μεταφοράς και εξυπηρετώντας για τις εισαγωγές πολλές χώρες της κεντρικής Ευρώπης, καθώς και χώρες που δεν βρέχονται από θάλασσα. Είναι μια κλειστή θάλασσα και ως εκ τούτου ένα κλειστό οικοσύστημα που επομένως χρήζει ιδιαίτερης κοινής διαχείρισης - κοινή αντιμετώπιση, κοινή πολιτική, κοινό παρατηρητήριο και βάση δεδομένων, ενώ ταυτόχρονα αποτελεί έναν σπουδαίο θαλάσσιο διάδρομο.

Οι τέσσερις πυλώνες της στρατηγικής της ADRIO-IONIO Region είναι:

- Η Γαλάζια ανάπτυξη
- Η σύνδεση της μακρο-περιφέρειας
- Η ποιότητα του περιβάλλοντος
- Ο βιώσιμος τουρισμός

Οι γενικοί στόχοι της Adrio-ionio region με αναφορά στη συνέργειά τους με τους Γενικούς Στόχους της ΠΙΝ⁴, οι οποίοι αποτελούν την εξειδίκευση των 11 θεματικών στόχων της πολιτικής "Ευρώπη 2020", είναι οι ακόλουθοι:

- η ολοκλήρωση, ο συντονισμός, η συνεργασία, η πολυεπίπεδη διαχείριση και η συνέργεια των περιφερειών της Μακροπεριφέρειας (συνέργεια με όλους τους Γενικούς Στόχους της ΠΙΝ).

⁴ Σχέδιο Αναπτυξιακής Στρατηγικής της Π.Ι.Ν. για την Περίοδο 2014 – 2020 (Στο πλαίσιο των απαιτήσεων της 2ης Εγκυκλίου Αναπτυξιακού Σχεδιασμού), Μάιος 2013

- Προώθηση της γαλάζιας ανάπτυξης με σκοπό την ανάπτυξη πολιτικών και διαχείρισης σε συνδυασμό με την προστασία του παράκτιου χώρου και των οικοσυστημάτων (συνέργεια με τον Γενικό Στόχο 2 – Επενδυτική Προτεραιότητα 2.2 της ΠΙΝ).
- Προώθηση νέων μορφών βιώσιμης ανάπτυξης του τουρισμού και της αλιείας με νέες τεχνολογίες συμβατές με την προστασία της βιοποικιλότητας και γενικά φιλικές με το περιβάλλον (συνέργεια με τους Γενικούς Στόχους 1 και 2 της ΠΙΝ).
- Διαμόρφωση σχεδίων πρόληψης και αντιμετώπισης των επιπτώσεων από την εξόρυξη υδρογονανθράκων στο υπέδαφος που υλοποιούν ή θα υλοποιήσουν κάποια κράτη (συνέργεια με τους Γενικούς Στόχους 2 και 11 της ΠΙΝ).
- Προσαρμογή μοντέλων παρακολούθησης της κλιματικής αλλαγής στην περιφερειακή κλίμακα, σύσταση παρατηρητηρίου, δημιουργία βάσης δεδομένων και εξαγωγή συμπερασμάτων (συνέργεια με τον Γενικό Στόχο 11 της ΠΙΝ).

Οι ειδικότεροι στόχοι της Adrio-ionio region είναι:

- Η ενίσχυση της έρευνας - τεχνολογικής ανάπτυξης (Ε&ΤΑ) και της καινοτομίας, καθώς και των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών (ΤΠΕ) (συνέργεια με τους Γενικούς Στόχους 8 και 9 της ΠΙΝ).
- Η ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας και της ανταγωνιστικότητας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, όπως στην αγροτική οικονομία και έξυπνη εξειδίκευση μέσω των cluster τουρισμού (συνέργεια με τον Γενικό Στόχο 1 της ΠΙΝ).
- Η υποστήριξη της βιώσιμης ανάπτυξης με καλή διαχείριση των πηγών ενέργειας με στόχο την προστασία και την ανάδειξη της φύσης και του πολιτισμού (συνέργεια με τον Γενικό Στόχο 2 – Επενδυτική Προτεραιότητα 2.1 και τον Γενικό Στόχο 6 της ΠΙΝ).
- Η προώθηση της τοπικής οικονομίας (συνέργεια με όλους τους Γενικούς Στόχους της ΠΙΝ).
- Η προώθηση βιώσιμων μεταφορών για την καλύτερη πρόσβαση στην μακροπεριφέρεια (συνέργεια με τους Γενικούς Στόχους 3 και 6 της ΠΙΝ)..

Οι προαναφερθέντες Γενικοί Στόχοι (Γ.Σ.) και οι επιμέρους Επενδυτικές Προτεραιότητες (Ε.Π.) της ΠΙΝ όπως αναφέρονται στο Σχέδιο Αναπτυξιακής Στρατηγικής της Π.Ι.Ν. για την Περίοδο 2014 – 2020 είναι οι εξής:

- Γ.Σ. 1 – Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων, του γεωργικού τομέα (για το ΕΓΤΑΑ), και της αλιείας και των υδατοκαλλιεργειών (για το ΕΤΘΑ)
 - Ε.Π. 1.1: Ανάπτυξη και εφαρμογή νέων επιχειρηματικών μοντέλων
 - Ε.Π. 1.2: Ενίσχυση ΜΜΕ για Καινοτομία
 - Ε.Π. 1.3: Προώθηση προσαρμοστικότητας επιχειρήσεων & εργαζομένων (ΕΚΤ)

- Γ.Σ. 2 – Προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων
 - Ε.Π. 2.1: Προστασία, προώθηση και ανάπτυξη πολιτιστικής κληρονομιάς
 - Ε.Π. 2.2: Προστασία και ανάπτυξη βιοποικιλότητας
 - Ε.Π. 2.3: Βελτίωση αστικού περιβάλλοντος
 - Ε.Π. 2.4: Επενδύσεις στα απορρίμματα
 - Ε.Π. 2.5: Επενδύσεις στο νερό
 - Ε.Π. 2.6: ΕΚΤ. Αναβάθμιση των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού και της δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας σε τομείς που σχετίζονται με το περιβάλλον και τους πόρους
- Γ.Σ. 3 – Προώθηση των βιώσιμων μεταφορών και απομάκρυνση των σημείων συμφόρησης σε σημαντικά δίκτυα υποδομών. Επιδίωξη είναι η λειτουργία ενός βιώσιμου συστήματος εξυπηρέτησης της επιβατικής διακίνησης (κατοίκων και επισκεπτών) με προεκτάσεις στο θαλάσσιο και χερσαίο χώρο.
 - Ε.Π. 3.1: Ανάπτυξη συστημάτων μεταφοράς φιλικών στο περιβάλλον
 - Ε.Π. 3.2: Ενίσχυση περιφερειακής κινητικότητας μέσω της σύνδεσης δευτερευόντων και τριτευόντων κόμβων με τα ΔΔΜ
- Γ.Σ. 4 – Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και της καταπολέμησης της φτώχειας
 - Ε.Π. 4.1: Υποδομές υγείας και κοινωνικές υποδομές
 - Ε.Π. 4.2: Στήριξη για την αναζωογόνηση υποβαθμισμένων αστικών περιοχών και αγροτικών κοινοτήτων
 - Ε.Π. 4.3: Κοινωνικές επιχειρήσεις και κοινωνική οικονομία (ΕΤΠΑ – ΕΚΤ)
 - Ε.Π. 4.4: Ενσωμάτωση περιθωριοποιημένων κοινοτήτων και ομάδων (ΕΚΤ)
- Γ.Σ. 5 – Προώθηση της απασχόλησης και υποστήριξη της κινητικότητας των εργαζομένων
 - Ε.Π. 5.1: Ανάπτυξη επενδύσεων για αυτό-απασχόληση και μικρο-επιχειρήσεις
 - Ε.Π. 5.2: Ενίσχυση της φιλικής προς την απασχόληση ανάπτυξη τοπικού δυναμικού
 - Ε.Π. 5.3: Βιώσιμη ένταξη των νέων στην αγορά εργασίας
 - Ε.Π. 5.4: Ισότητα ανδρών και γυναικών
- Γ.Σ. 6 – Ενίσχυση της μετάβασης προς την οικονομία χαμηλών εκπομπών ρύπων σε όλους τους τομείς
 - Ε.Π. 6.1: Παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές
 - Ε.Π. 6.2: Ενεργειακή απόδοση και ΑΠΕ στις επιχειρήσεις
 - Ε.Π. 6.3: Ενεργειακή απόδοση και ΑΠΕ σε δημόσιες κλπ. Υποδομές
 - Ε.Π. 6.4: Βιώσιμη αστική κινητικότητα
 - Ε.Π. 6.5: Εκπαίδευση/κατάρτιση, δημιουργία θέσεων εργασίας
- Γ.Σ. 7 – Επένδυση στην εκπαίδευση, τις δεξιότητες και στη δια βίου μάθηση
 - Ε.Π. 7.1: Επενδύσεις σε εκπαίδευση, δεξιότητες και Δια Βίου Μάθηση (ΕΤΠΑ)

- Ε.Π. 7.2: Μείωση σχολικής διαρροής σε α' και β'θμια εκπαίδευση (ΕΚΤ)
- Ε.Π. 7.3: Βελτίωση ποιότητας και «ανοιχτού» χαρακτήρα γ' θμιας εκπαίδευσης (ΕΚΤ)
- Ε.Π. 7.4: Βελτίωση της πρόσβασης στη ΔΒΜ (ΕΚΤ)
- Γ.Σ. 8 – Ενίσχυση της πρόσβασης, χρήσης και ποιότητας, των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών
 - Ε.Π. 8.1: Ενίσχυση εφαρμογών ΤΠΕ για ηλεκτρονική διακυβέρνηση & υπηρεσίες
 - Ε.Π. 8.2: Ενίσχυση εφαρμογών ΤΠΕ σε δημόσιου χαρακτήρα υπηρεσίες
 - Ε.Π. 8.3: Ανάπτυξη προϊόντων & υπηρεσιών ΤΠΕ στην επιχειρηματική δραστηριότητα
 - Ε.Π. 8.4: Ηλεκτρονική μάθηση, δεξιότητες, ψηφιακός αλφαριθμητισμός (ΕΚΤ)
- Γ.Σ. 9 – Ενίσχυση της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας
 - Ε.Π. 9.1: Ενίσχυση υποδομών έρευνας & Καινοτομίας (ΕΤΠΑ)
 - Ε.Π. 9.2: Διασύνδεση / συνέργια επιχειρήσεων – κέντρων Ε/Κ – ΑΕΙ (ΕΤΠΑ)
 - Ε.Π. 9.3: Μεταπτυχιακές σπουδές, κατάρτιση ερευνητών, δικτύωση ΑΕΙ-ΤΕΙ (ΕΚΤ)
- Γ.Σ. 10 – Βελτίωση της θεσμικής επάρκειας και της αποτελεσματικής δημόσιας διοίκησης
 - Ε.Π. 10.1: Ενίσχυση θεσμικής ικανότητας και αποτελεσματικότητας διοικήσεων και των δημόσιων υπηρεσιών
 - Ε.Π. 10.2: Επένδυση στη θεσμική ικανότητα και στην αποτελεσματικότητα της δημόσιας διοίκησης και των δημοσίων υπηρεσιών με στόχο τις μεταρρυθμίσεις (ΕΚΤ)
- Γ.Σ. 11 – Προώθηση της προσαρμογής στις κλιματικές αλλαγές, της πρόληψης και της διαχείρισης του κινδύνου
 - Ε.Π. 11.1: Προώθηση επενδύσεων για την αντιμετώπιση ειδικών κινδύνων

Όλα τα κράτη που συμμετέχουν στην μακροπεριφέρεια πρέπει να προωθούν τους ίδιους τομείς παρεμβάσεων, όπως το ιχθυοαπόθεμα, η θαλάσσια βιοποικιλότητα, τα οικοσυστήματα και ο πολιτισμός σε συνάρτηση με την τουριστική ανάπτυξη, η ανάπτυξη "πράσινων" και "γαλάζιων" υποδομών για τη βιώσιμη ανάπτυξη, οι ΑΠΕ, με απώτερο στόχο την δημιουργία μιας θεσμικής, οικονομικής, συνεκτικής ανάπτυξης με καινοτομία και με αμοιβαίες δεσμεύσεις. Με δεδομένο δε ότι ο παράκτιος και θαλάσσιος χώρος έχουν υψηλό κοινωνικο-οικονομικό δυναμικό και μεγάλες δυνατότητες ανάπτυξης, πρέπει να ανταποκρίνονται στις πολιτικές και τις παρεμβάσεις που πρέπει να λαμβάνουν υπόψη το "Bologna Charter 2012".

Ωστόσο, πολλές παράκτιες χώρες, αλλά και όλες οι νησιωτικές Περιφέρειες όπως η ΠΙΝ, λόγω της περιφερειακότητας και της απομόνωσής τους εξακολουθούν να έχουν άνισα επίπεδα σχετικής τεχνικής ικανότητας και τεχνογνωσίας που στην συγκεκριμένη περίπτωση

αφορούν σχέδια χρήσεων γης και περιορισμούς προστασίας του περιβάλλοντος, καθώς και χαμηλούς χρηματοοικονομικούς πόρους για την εξασφάλιση της βιώσιμης ανάπτυξης των θαλάσσιων και των παράκτιων περιοχών τους.

Για την αντιμετώπιση των αδυναμιών αυτών, οι χώρες της θαλάσσιας Περιφέρειας Αδριατικής – Ιονίου προτείνεται :

- να συνεργάζονται με αντικείμενο τη θάλασσα που αποτελεί το κύριο κοινό τους φυσικό πλεονέκτημα και με στρατηγική συνεργασίας τις κοινές πρωτοβουλίες για την αντιμετώπιση των διασυνοριακών προβλημάτων και την αξιοποίηση διασυνοριακών ευκαιριών, με καθορισμένους στόχους, από τους οποίους θα προκύψουν με βάση τις προτεραιότητες της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» και τα στοχοθετημένα και βιώσιμα μέτρα και
- να ενισχυθούν οι πρωτοβουλίες συνεργασίας συμβάλλοντας στην καλύτερη διαμόρφωση σχεδίων εφαρμογής με στόχο την ένταξη της χρηματοδότησής τους στο πλαίσιο του νέου δημοσιονομικού πλαισίου 2014-2020 και της ενίσχυσής τους από αυτό.

Αντικείμενα για την ανάπτυξη των διασυνοριακών συνεργασιών στο επίπεδο της θαλάσσιας λεκάνης Ιονίου - Αδριατικής, προτείνονται, στο πλαίσιο της Ολοκληρωμένης Θαλάσσιας Πολιτικής, και της μακροπεριφερειακής στρατηγικής, καθώς και με βάση τα παραδείγματα της Βαλτικής Θάλασσας, του Δούναβη και του Ατλαντικού, όλες οι δραστηριότητες που αναπτύσσονται στον κοινωνικο-οικονομικό ιστό των θαλάσσιων και παράκτιων περιοχών της λεκάνης, οι οποίες παρουσιάζουν συγκριτικό πλεονέκτημα, όπως οι θαλάσσιες μεταφορές, ο θαλάσσιος και ο παράκτιος τουρισμός, τα δίκτυα θαλάσσιας έρευνας, οι αλιευτικές δραστηριότητες (αλιεία, ιχθυοκαλλιέργειες), η εξόρυξη των υδρογονανθράκων, αλλά και η καλή κατάσταση του θαλάσσιου περιβάλλοντος και η διατήρηση των φυσικών πόρων

Στο επίπεδο των θαλάσσιων μεταφορών προτείνεται

- η αύξηση της διατροπικότητας, στο πλαίσιο γενικότερα της παροχής μιας βιώσιμης και αξιόπιστης υπηρεσίας μεταφορών διαμέσω ενός διευρωπαϊκού πολυτροπικού συστήματος μεταφορών. π.χ το σχέδιο COCONET στο πλαίσιο του 7ου ΠΠ για τους ωκεανούς, ADRIAMOS,
- η ενσωμάτωση ειδικότερα και ο συνδυασμός των θαλάσσιων και χερσαίων μεταφορών, με αποτέλεσμα σύμφωνα με την ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής⁵ "Θαλάσσια στρατηγική για την Αδριατική θάλασσα και Ιόνιο πέλαγος", «οι διάδρομοι μεταφορών

⁵ COM(2012) 713 τελικό, Βρυξέλλες 30.11.2012

Βαλτικής-Αδριατικής και Μεσογείου που προβλέπονται στη διευκόλυνση «Συνδέοντας την Ευρώπη» να καλύψουν την έλλειψη σιδηροδρομικών και οδικών συνδέσεων»

- η ενίσχυση και ο διαρκής εκσυγχρονισμός των λιμένων ώστε να διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην εξασφάλιση εδαφικής συνέχειας ειδικά των νησιωτικών περιφερειών και κοινωνικής τους συνοχής
- η αποτελεσματική και φιλική προς το περιβάλλον λειτουργία όλων των λιμένων – «πράσινα λιμάνια» που θα συγκροτούν ένα «πράσινο δίκτυο», μέσω δηλαδή της ανάπτυξης ενός ολοκληρωμένου, βασιζόμενου στη ζήτηση, χαμηλού σε εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα, δικτύου θαλάσσιων μεταφορών, με ιδιαίτερη προσοχή στην ακτοπλοϊκή σύνδεση των νησιών
- ο προγραμματισμός και η ενίσχυση των διασυνοριακών ακτοπλοϊκών συνδέσεων δεδομένου του μεγάλου αριθμού νησιών κατά μήκος των ακτών της Κροατίας και της Ελλάδας. (Τα Νησιά της Κροατίας και Ιόνια Νησιά), και γενικότερα λόγω του μεγάλου αριθμού χωρών και πόλεων γύρω από την Αδριατική Θάλασσα και το Ιόνιο Πέλαγος και των σχετικά μικρών αποστάσεων μεταξύ τους μέσω θαλάσσης, οπότε το δυναμικό ανάπτυξης στις θαλάσσιες μεταφορές μικρών αποστάσεων είναι πολύ αναγκαίο και εφικτό
- η περαιτέρω προβολή των πλοίων κρουαζιέρας, τα οποία γνωρίζουν ήδη ταχεία ανάπτυξη - η Βενετία και το Ντουμπρόβνικ συγκαταλέγονται μεταξύ των 10 σημαντικότερων λιμένων κρουαζιερόπλοιων στην Ευρώπη.

Στο πλαίσιο της προστασίας του περιβάλλοντος προτείνεται :

- Η αντιμετώπιση οριζόντιων θεμάτων, όπως είναι η πιο αποτελεσματική προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή.
- Η προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος το οποίο φιλοξενεί μεγάλη ποικιλία ενδιαιτημάτων και ειδών, λειμώνες Ποσειδωνίας και διάφορα θαλάσσια θηλαστικά, τηρώντας το θεσμικό πλαίσιο της οδηγίας για τη θαλάσσια στρατηγική, της σύμβασης της Βαρκελώνης και των πρωτοκόλλων της, καθώς και τις οδηγίες της Μικτής Επιτροπής για την προστασία της Αδριατικής Θάλασσας και των παράκτιων περιοχών της, με στόχο την επίτευξη καλής περιβαλλοντικής κατάστασης των θαλάσσιων υδάτων.
- Η διατήρηση της βιοποικιλότητας, των οικοσυστημάτων και των υπηρεσιών τους μέσω της εφαρμογής του ευρωπαϊκού οικολογικού δικτύου «Natura 2000» και διαχείρισή του, λαμβανομένων επίσης υπόψη των συναφών εργασιών στο πλαίσιο της σύμβασης της Βαρκελώνης

Οι κυριότερες απειλές είναι :

- Ο ευτροφισμός που προκύπτει από τις μεγάλες ποσότητες υδάτων από τους ποταμούς που εκβάλλουν στη θάλασσα, ιδιαίτερα στο βόρειο τμήμα της θαλάσσιας λεκάνης της Αδριατικής
- τα απορρίμματα στη θάλασσα - οικιακά απόβλητα, απόβλητα από τουριστικές εγκαταστάσεις και απορροές από χώρους εναπόθεσης αποβλήτων, που προκαλούν αισθητική ρύπανση, αλλά και μόλυνση που αποτελεί κίνδυνο για τους θαλάσσιους οργανισμούς και την καταστροφή των κολυμβητικών ακτών
- οι εκπομπές αερίων πλοίων και λιμένων, λόγω της έντονη παρουσίας των θαλάσσιων μεταφορών κάτι το οποίο συνεπάγεται, κινδύνους ατυχημάτων και την εισαγωγή χωροκατακτητικών ξένων ειδών μέσω της απόρριψης ερματικών υδάτων
- Οι μεγάλες πετρελαιοκηλίδες, διότι αυξάνονται οι μεταφορές και ειδικά αυτές του πετρελαίου και του φυσικού αερίου
- Τα περιστατικά θαλάσσιας ρύπανσης

Και η κοινή αντιμετώπιση συνίσταται :

- στην υιοθέτηση ενός νομικού και λειτουργικού πλαισίου – σχέδια έκτακτης ανάγκης για την αποτροπή και την καταπολέμηση των κινδύνων αυτών.
- στη μείωση των απορριμμάτων, μέσω, εκτός των άλλων, δράσεων για καλύτερη διαχείριση των αποβλήτων στις παράκτιες περιοχές.
- στην πρόληψη, την ετοιμότητα και τη διερεύνηση νέων τρόπων και προώθηση ειδικών ερευνών

Επίσης στο πλαίσιο του προγράμματος διασυνοριακής συνεργασίας IPA – ΑΔΡΙΑΤΙΚΗ προωθείται η συνεργασία των συμμετεχόντων κρατών Ιταλίας, Σλοβενίας, Ελλάδας και Κροατία καθώς και των χωρών εκτός της ΕΕ Βοσνίας-Ερζεγοβίνης, Μαυροβουνίου και Αλβανίας, στους εξής τομείς:

- Οικονομική, κοινωνική και θεσμική συνεργασία, η οποία κρίνεται απαραίτητη στο πλαίσιο του προγράμματος αυτού λόγω της έλλειψης ανταγωνιστικότητας ορισμένων χωρών, την ενδεχόμενη μείωση ανταγωνιστικότητας άλλων χωρών και λόγω του χαμηλού ποσού επένδυσης στους τομείς της έρευνας και της καινοτομίας.
- Διαφύλαξη των φυσικών και πολιτιστικών πόρων, πρόληψη κινδύνων: προστασία του πλούσιου φυσικού περιβάλλοντος της Αδριατικής και της πολιτιστικής κληρονομιάς, η οποία σε μεγάλο βαθμό διατηρεί τα τοπικά χαρακτηριστικά της.
- Προσβασιμότητα σε δίκτυα: η συμμετοχή σε δίκτυα έρευνας και καινοτομίας και η προσβασιμότητα σε αυτά αποτελούν στοιχεία που επηρεάζουν το βαθμό ανταγωνιστικότητας της περιοχής της Αδριατικής.

5. Συνεργασία της ΠΙΝ με άλλες νησιωτικές περιφέρειες

Τα πρώτα βήματα για την ανάδειξη της Περιφέρειας στο επίπεδο των διασυνοριακών σχέσεων έχουν γίνει και πλέον η Περιφέρεια και ενίοτε οι Περιφερειακές Ενότητες συμμετέχουν σε κοινοτικά προγράμματα, όπως το Αδριατική (IPA), τα διμερή προγράμματα Ελλάδα – Ιταλία και Ελλάδα – Αλβανία, τα Προγράμματα «Θαλάσσια Λεκάνη της Μεσογείου», «Μεσογειακός Χώρος» και «Χώρος Νοτιοανατολικής Ευρώπης (SEE)», καθώς και στο πρόγραμμα «INTERREG IV C», στο πλαίσιο της εδαφικής συνεργασίας τόσο με χώρες μέλη της Ε.Ε., όσο και της συνεργασίας της με τις χώρες της θαλάσσιας λεκάνης Αδριατικής - Ιονίου, της Μεσογείου, κλπ. Στο πλαίσιο των ανωτέρω πολυμερών προγραμμάτων εδαφικής συνεργασίας προτείνεται ιδιαίτερα η συνεργασία της ΠΙΝ με άλλες νησιωτικές περιφέρειες και χώρες σε θέματα κοινού ενδιαφέροντος και χάραξης πολιτικών και συγκεκριμένα με:

- Τα νησιά της Κροατίας στο πλαίσιο του προγράμματος Αδριατική (IPA) και στο πλαίσιο της μακροπεριφέρειας Αδριατικής – Ιονίου
- Τα νησιά της Ιταλίας Σικελία και Σαρδηνία, στο πλαίσιο των προγραμμάτων Αδριατική (IPA) και Ελλάδα – Ιταλία και στο πλαίσιο της μακροπεριφέρειας Αδριατικής – Ιονίου
- Τις Βελεαρίδες νήσους της Ισπανίας, την Κορσική, τη Μάλτα και την Κύπρο στο πλαίσιο των προγραμμάτων Θαλάσσια Λεκάνη της Μεσογείου, Μεσογειακός Χώρος και Χώρος Νοτιοανατολικής Ευρώπης (SEE)

Η σχέση της ΠΙΝ με τους διεθνείς άξονες ανάπτυξης, λειτουργίες υπερεθνικής εμβέλειας

Η ΠΙΝ, ως ένας νησιωτικός τουριστικός άξονας κατά μήκος των δυτικών ακτών της χώρας, εντάσσεται σε ένα σύνολο αξόνων ανάπτυξης τουρισμού στις δυτικές ακτές των βαλκανικών χωρών – Αλβανία και Κροατία, στις ανατολικές ακτές της Ιταλίας και όλες οι χώρες από κοινού, όπως προαναφέρθηκε, πρέπει να εστιάσουν σε προγράμματα αειφορίας του τουρισμού και γενικότερα των θαλάσσιων οικονομικών δραστηριοτήτων και συγκεκριμένα:

- του θαλάσσιου τουρισμού με έμφαση στον τουρισμό κρουαζιέρας, σκαφών αναψυχής, καταδύσεων αναψυχής, ιστιοπλοΐας και αλιευτικού τουρισμού
- των υδατοκαλλιεργειών, με έμφαση στις εκτατικές βιολογικές καλλιέργειες και στην αποφυγή συγκρούσεων με τον θαλάσσιο τουρισμό
- των θαλάσσιων μεταφορών
- της εξόρυξης υδρογονανθράκων καθώς και
- της προστασίας του θαλάσσιου περιβάλλοντος στο πλαίσιο της θαλάσσιας στρατηγικής και των διασυνοριακών σχέσεων.

Στη συνέχεια αναφέρονται οι στρατηγικές κατευθύνσεις που θα μπορούσαν να υιοθετηθούν σε συσχέτιση με τους άξονες της πρωτοβουλίας για τη Μακροπεριφέρεια Αδριατικής – Ιονίου που προαναφέρθηκαν:

Προτεινόμενες στρατηγικές κατευθύνσεις	Άξονες της Μακροπεριφέρειας Αδριατικής - Ιονίου
<p>1. Χάραξη κοινών πολιτικών και δράσεων με τις Περιφέρειες των χωρών που προαναφέρθηκαν, ώστε να ενισχύσουν τη σχέση της ΠΙΝ με τους όμορους διεθνείς αναπτυξιακούς άξονες που οι Περιφέρειες αυτές δημιουργούν,</p> <p>2. Προώθηση αντίστοιχων πολιτικών και δράσεων της κάθε Περιφέρειας ξεχωριστά.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ολοκλήρωση, συντονισμός, συνεργασία, πολυεπίπεδη διαχείριση και συνέργεια των περιφερειών της Μακροπεριφέρειας
<p>3. Ποιοτικός περιηγητικός πολιτιστικός τουρισμός του ευρύτερου πολιτιστικού, ιστορικού χώρου της Μεσογείου και της Ιόνιο – Αδριατικής, ιδιαίτερα με τον θαλάσσιο τουρισμό και τον τουρισμό της Κρουαζιέρας, δημιουργία δικτύου Μαρίνων, δημιουργία ενός Δικτύου Μετεωρολογικών Σταθμών υποστηρικτικών του θαλάσσιου τουρισμού</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Προώθηση νέων μορφών βιώσιμης ανάπτυξης του τουρισμού και της αλιείας με νέες τεχνολογίες συμβατές με την προστασία της βιοποικιλότητας και γενικά φιλικές με το περιβάλλον
<p>4. Προώθηση μιας κοινής ταυτότητας γαστρονομικής πολιτιστικής κληρονομιάς των χωρών των αναπτυξιακών αξόνων</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Προώθηση της τοπικής οικονομίας • Υποστήριξη της βιώσιμης ανάπτυξης με καλή διαχείριση των πηγών ενέργειας με στόχο την προστασία και την ανάδειξη της φύσης και του πολιτισμού
<p>5. Επιλογή των κατάλληλων μέσων και κατάλληλων δρομολογίων για την διασύνδεση της ΠΙΝ με τις Περιφέρειες των αναπτυξιακών αξόνων και γενικά όλων των Περιφερειών μεταξύ τους. Ενδεικτικά αναφέρεται η διατήρηση της</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Προώθηση βιώσιμων μεταφορών για την καλύτερη πρόσβαση στην μακροπεριφέρεια

<p>χρήσης των ferry boats, των flying dolphins, η εισαγωγή των υδροπλάνων ως συμπληρωματικού μέσου μεταφοράς αποκλειστικά επιβατών σε ένα κύκλωμα λιμανιών των Περιφερειών που ανήκουν στους τουριστικούς άξονες. Στο πλαίσιο αυτό ο Ιόνιος διάπλους δύναται να αναλάβει το ρόλο του περιφερειακού και εθνικού άξονα, και διασυνδεόμενος με τον λεγόμενο άξονα της Αδριατικής – Ιονίου, δύναται να διασυνδεθεί με τις διεθνείς θαλάσσιες λεωφόρους</p>	
<p>6. Υποστήριξη Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων μέσω τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας για την ανάπτυξη εισαγωγών - εξαγωγών,</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας και της ανταγωνιστικότητας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, όπως στην αγροτική οικονομία και έξυπνη εξειδίκευση μέσω των cluster τουρισμού
<p>7. Δημιουργία βιώσιμων στρατηγικών χρήσης βιοαερίου που θα παράγεται από την ολοκληρωμένη διαχείριση αγροτικών / βιοτεχνικών λυμάτων</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Προώθηση της γαλάζιας ανάπτυξης με σκοπό την ανάπτυξη πολιτικών και διαχείρισης σε συνδυασμό με την προστασία του παράκτιου χώρου και των οικοσυστημάτων • Ενίσχυση της έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης (Ε&ΤΑ) και της καινοτομίας, καθώς και των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών (ΤΠΕ)

Παράλληλα, στο επίπεδο της Περιφέρειας προτείνεται:

- η ενίσχυση και προώθηση των τοπικών προϊόντων, όπως το έξτρα παρθένο ελαιόλαδο, οι τοπικοί οίνοι ΠΟΠ – ΠΓΕ, η σταφίδα και γενικά όλων των τοπικών προϊόντων που περιλαμβάνονται στο καλάθι αγροτικών προϊόντων της ΠΙΝ με την οργάνωση δικτύων και θεσμών, κατ' αντιστοιχία της οργάνωσης των δρόμων της ελιάς προς τη νότιο Μεσόγειο.
- η υποδοχή αντίστοιχων οργανώσεων των αναπτυξιακών αξόνων από άλλες Περιφέρειες, όπως ενδεικτικά αναφέρονται οι δρόμοι της ελιάς, του κρασιού, και των λοιπών αγροτικών παραδοσιακών προϊόντων που παράγονται στην περιφέρεια

- η παραγωγή και χρήση βιοφαινολών από προϊόντα κατεργασίας ελιάς και pellet από τα προϊόντα κλαδέματος των ελαιόδεντρων, η ανακύκλωση των αποβλήτων ελαιουργείων σε γεωργικά εδάφη και η διαδικασία κομποστοποίησης αποβλήτων και παραπροϊόντων ελαιουργίας με στόχο τη βελτίωση της γονιμότητας των εδαφών και την παραγωγή φυτοπροστατευτικών σκευασμάτων

Οι στρατηγικές κατευθύνσεις για την ανάδειξη του ρόλου της Περιφέρειας σε εθνικό επίπεδο και σε σύγκριση με τις άλλες Περιφέρειες

1. Σε εθνικό επίπεδο, όπως για το διεθνές και ευρωπαϊκό, για τα οποία έγινε ήδη αναφορά ανωτέρω, ο ρόλος της Περιφέρειας, όπως προαναφέρθηκε παραμένει επίκαιρος όπως, είχε καθοριστεί στο ισχύον ΠΠ «ως ισχυρός πόλος τουριστικής ανάπτυξης» και «.. αποτελεί ένα ισχυρό πόλο τουριστικής ανάπτυξης, ο οποίος αντισταθμίζει και εξισορροπεί τους δύο σημαντικούς νησιωτικούς πόλους, το Αιγαίο και την Κρήτη..», πρέπει να διατηρηθεί στο αναθεωρούμενο συμπληρούμενος από την ανάπτυξη του αγροδιατροφικού προτύπου, τη νησιωτική πράσινη οικονομία και την γαλάζια ανάπτυξη, στο πλαίσιο της χερσαίας και θαλάσσιας βιώσιμης ανάπτυξης.

2. Ανάδειξη των χαρακτηριστικών της απομόνωσης και της περιφερειακότητας της ΠΙΝ ως νησιωτικής περιφέρειας και της διπλής νησιωτικότητας και απομόνωσης των μικρών νησιών

Η ΠΙΝ, ως μια νησιωτική Περιφέρεια σφραγίζεται από τα χαρακτηριστικά της απομόνωσης και της περιφερειακότητας. Ο μεν πρώτος χαρακτηρισμός αφορά στο επίπεδο της γεωγραφίας – της απόστασης από την ηπειρωτική χώρα, ο δε δεύτερος στο επίπεδο της οικονομίας. Το σύνολο των Μικρών κατοικημένων Νησιών που ανήκουν στο νησιωτικό σύμπλεγμα της ΠΙΝ, έχει χαρακτηριστικά «διπλής νησιωτικότητας» μιας και είναι διπλά απομονωμένα, λόγω της έλλειψης απ' ευθείας σύνδεσης με την ηπειρωτική Ελλάδα – η σύνδεσή τους επιτυγχάνεται μέσω των μεγάλων νησιών, εκτός από την Ιθάκη, τους Παξούς, τον Κάλαμο και τον Καστό που βρίσκονται πλησίον της ακτής της ηπειρωτικής χώρας και επομένως έχουν απ' ευθείας σύνδεση με αυτή, αλλά όχι σε τακτικό επίπεδο όπως τα μεγάλα νησιά. Έτσι η οικονομία τους είναι διπλά περιφερειακή για τους ανωτέρω λόγους και επιπλέον, η μικρή τους επιφάνεια δεν επιτρέπει, συγκριτικά με τα μεγάλα νησιά, την ανάπτυξη οικονομίας κλίμακας – μεγάλης εμβέλειας παραγωγικών δραστηριοτήτων.

Με βάση τα ανωτέρω η σύγκριση με ηπειρωτικές περιφέρειες δεν είναι δυνατόν να αποδώσει θετικά αποτελέσματα, διότι οι ηπειρωτικές χώρες έχουν διαφορετικά χαρακτηριστικά σε όλα τα επίπεδα και επομένως αναπόφευκτα οι δείκτες θα είναι ανομοιογενείς σε μια σειρά παραμέτρων και το μόνο το οποίο θα καταδεικνύουν είναι η γνωστή μειονεξία λόγω της

απόστασης από την ηπειρωτική χώρα και η ανάπτυξη του τουρισμού⁶. Ωστόσο, ακόμα και οι νησιωτικές Περιφέρειες διαφοροποιούνται μεταξύ τους ανάλογα με το μέγεθός τους, βασική προϋπόθεση ανάπτυξης διαφόρων παραγωγικών δραστηριοτήτων, αλλά και άλλων δράσεων και υπηρεσιών. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι δεν είναι δυνατόν να συγκριθούν οι Περιφέρειες των Ιονίων Νήσων και της Κρήτης, καθώς έχουν διαφορετικά χαρακτηριστικά και μέγεθος, που επιτρέπουν την ανάπτυξη παραγωγικών δραστηριοτήτων σε οικονομία κλίμακας στην Κρήτη, μεγάλες τεχνικές και κοινωνικές υποδομές, την ανάπτυξη της έρευνας σε ειδικά Ερευνητικά Κέντρα εθνικής εμβέλειας. Λόγω αυτών των παραμέτρων, τα Ιόνια, που η κλίμακά τους είναι μικρή, μπορούν μόνον να συγκριθούν πρωτίστως με το βόρειο και δευτερευόντως με το νότιο αιγαιοπελαγίτικο νησιωτικό σύμπλεγμα και τις Σποράδες, των οποίων επιπλέον ο αναπτυξιακός τους προσανατολισμός– ο τουρισμός, είναι ίδιος με αυτόν των Ιονίων. Στο πλαίσιο της συγκρισιμότητας αυτής αναφέρεται η ύπαρξη πολύ μικρών νησιών και στο Αιγαίο με καθεστώς "διπλής νησιωτικότητας" (Κουφονήσια, Χάλκη, Λειψοί, Αρκοί, κτλ.) όπως και στην ΠΙΝ, η ύπαρξη κοινών χαρακτηριστικών συνοχής ιδιαίτερα με τα νησιά του βορείου Αιγαίου που είναι επίσης μεγάλα σε έκταση, όπως αυτά των Ιονίων, με ανεπτυγμένους όλους τους παραγωγικούς τομείς και με ελάχιστες οικονομικές ροές και μετακινήσεις μεταξύ τους, αν και ανήκουν στην ίδια Περιφέρεια. Βέβαια τα νησιά του Αιγαίου πελάγους διαφέρουν στο ότι απέχουν πολύ μεγαλύτερες αποστάσεις από την ηπειρωτική χώρα σε σύγκριση με τα Ιόνια, δεν είναι ενεργειακά συνδεδεμένα με το ηπειρωτικό δίκτυο και είναι σε πολύ μικρή απόσταση από τα τουρκικά παράλια που αποτελούν εθνικά ευαίσθητη παραμεθόρια περιοχή με σημαντικούς περιορισμούς στις θαλάσσιες δραστηριότητες και τέλος δεν έχουν την κοινή ιστορική διαδρομή που έχουν τα Ιόνια Νησιά (Επτάνησα).

3. Ανάδειξη της ΠΙΝ ως νησιωτικής τουριστικής περιφέρειας

Εξάλλου η ανάδειξη της ΠΙΝ σε εθνικό επίπεδο ταυτίζεται με την ανάδειξη της ως μια τουριστική νησιωτική Περιφέρεια με όλα τα συγκριτικά πλεονεκτήματα που αυτή έχει, καθώς και με την εναρμόνιση όλων των πολιτικών με τις κατευθύνσεις της νησιωτικής πολιτικής ως οριζόντια πολιτική, όπως οι πολιτικές για το περιβάλλον, το τοπικό, τον αστικό χώρο, τον αγροτικό χώρο, τον παράκτιο χώρο, τις μεταφορές, τον τουρισμό, την εξόρυξη, τη βιομηχανία, τις ΑΠΕ, κτλ. Η νησιωτική πολιτική θα πρέπει να διατρέχει οριζόντια όλες τις άλλες πολιτικές που θα εφαρμοστούν στην ΠΙΝ, διότι η μικρή κλίμακα χώρου σε συνδυασμό με τα εγγενή χαρακτηριστικά της απομόνωσης και της περιφερειακότητας, που στην περίπτωση των μικρών νησιών προσλαμβάνει χαρακτηριστικά "διπλής απομόνωσης" και "διπλής περιφερειακότητας" διαφοροποιούν σε μεγάλο βαθμό την εφαρμογή τους, συγκριτικά

⁶ Η ανάπτυξη διαπεριφερειακών σχέσεων με τα μητροπολιτικά κέντρα Αθήνα – Θεσσαλονίκη και με τις περιφέρειες της ηπειρωτικής χώρας αναλύεται στη συνέχεια του παρόντος κεφαλαίου στις "Λειτουργίες διαπεριφερειακού χαρακτήρα"

με τις περιφέρειες της ηπειρωτικής χώρας. Η ΠΙΝ έχει ήδη ενταχθεί στο πλαίσιο των κατευθύνσεων των εθνικών και ευρωπαϊκών πολιτικών για τον νησιωτικό χώρο – κατευθύνσεις τις οποίες υλοποιεί σε περιφερειακό, εθνικό, διασυνοριακό και ευρωπαϊκό επίπεδο και τις οποίες πρέπει να διατηρήσει.

Αποτελεί μια διακριτή νησιωτική Περιφέρεια που, χρησιμοποιώντας όλες τις απαραίτητες πολιτικές και υλοποιώντας όλες τις κατάλληλες ενέργειες - δράσεις προτείνεται να εδραιώσει την καταξίωσή της στον εθνικό χώρο με αυτόν τον χαρακτήρα της – τον νησιωτικό – τουριστικό, σε συνδυασμό με την υλοποίηση του αγροδιατροφικού προτύπου και της ανάπτυξης της πράσινης νησιώτικης οικονομίας και της γαλάζιας ανάπτυξης. Κατ' επέκταση πρέπει να εφαρμόζει πολιτικές που να εδραιώνουν την περιφερειακή της συνοχή και επομένως να την καθιστούν ικανή να εμπλακεί στο πεδίο του ανταγωνισμού των εθνικών και των ευρωπαϊκών νησιωτικών Περιφερειών και της ευρύτερης λεκάνης της Μεσογείου, με τις οποίες διασυνδέεται πλέον με κοινοτικά προγράμματα, όπως αυτά της εδαφικής συνεργασίας τα οποία πρέπει να επαυξήσει, αλλά και να ενεργοποιήσει όλες τις δυνατότητες για να εφαρμόσει τα αποτελέσματά τους σε πραγματικές συνεργατικές δράσεις.

Η πρόβλεψη του ισχύοντος ΠΠ για τη διαφοροποίηση του τουριστικού προϊόντος με την ανάπτυξη ποιοτικού και εναλλακτικών μορφών τουρισμού κατά προτεραιότητα στις λιγότερο ανεπτυγμένες εσωτερικές ζώνες σε σύνδεση με τις ανεπτυγμένες τουριστικά παράκτιες ζώνες δεν έχει υλοποιηθεί και η ΠΙΝ έμεινε σηματοδοτημένη για τον συμβατικό – μαζικό της τουρισμό.

Από την παρούσα μελέτη προτείνεται να επιδιωχθεί η διατήρηση του συμβατικού τουρισμού με την επιδότηση και διευκόλυνση γενικότερα της αποκατάστασης των υφισταμένων ξενοδοχειακών μονάδων, και όπως αναφέρεται στο ισχύον ΠΠΧΣΑΑ, με την αξιοποίηση του πλούτου του φυσικού περιβάλλοντος και της πολιτιστικής κληρονομιάς των Ιονίων Νήσων στα πλαίσια της βιώσιμης ανάπτυξης, ώστε να αναπτυχθούν οι ειδικές και εναλλακτικές μορφές τουρισμού, όπως ο θαλάσσιος τουρισμός, ο οικολογικός τουρισμός (περιπατητικός, καταδυτικός κλπ), ο πολιτιστικός τουρισμός (αρχαιολογικός, θρησκευτικός κλπ), ο συνεδριακός τουρισμός, ο αγροτουρισμός κλπ. Έτσι η ΠΙΝ προτείνεται να αναδειχθεί επιπλέον σε μια ευρείας εμβέλειας τουριστική ανάπτυξη με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά την αειφορία και την πράσινη ανάπτυξη, τον βιοκλιματικό και ενεργειακό σχεδιασμό των ξενοδοχειακών μονάδων με ιδιαίτερη έμφαση στην ένταξη στο τοπίο, προβάλλοντας σε κάθε περίπτωση την «ετερότητα» στον τουρισμό, ελκύοντας το ενδιαφέρον των τουριστών και επομένως αυξάνοντας τους δείκτες της τουριστικής ανάπτυξης. Στο πλαίσιο της

«ετερότητας» είναι η προβολή της «ταυτότητας» του χερσαίου και θαλάσσιου τοπίου, ώστε να αποτελεί μοχλό ελκυστικότητας και αύξησης των τουριστικών ροών.

4. Ενίσχυση της περιφερειακής συνοχής και της εξωστρέφειας της ΠΙΝ

Όπως στο διεθνές και ευρωπαϊκό επίπεδο, ομοίως και στο εθνικό, βασικοί στόχοι στην ενδυνάμωση του ρόλου της Περιφέρειας αποτελούν ως βασική προϋπόθεση :

- η περιφερειακή συνοχή, και
- η ενίσχυση της εξωστρέφειας

Η συνοχή της Περιφέρειας προτείνεται να αναπτυχθεί σε όλα τα επίπεδα - διοικητικό, οικονομικό, κοινωνικό, πολιτισμικό και στην υλοποίηση όλων των απαραίτητων υψηλής τεχνολογίας τεχνικών και περιβαλλοντικών υποδομών, ώστε να είναι ικανή να υλοποιήσει τις σχετικές πολιτικές και τις απαραίτητες δράσεις – ενέργειες για την ενίσχυση του ρόλου της στο εθνικό επίπεδο.

5. Ενίσχυση του ρόλου του Ιόνιου Πανεπιστημίου και του ΤΕΙ

Ο ρόλος του Ιόνιου Πανεπιστημίου και του ΤΕΙ στην ΠΙΝ είναι σημαντικός καθώς την αναδεικνύουν σε εθνικό επίπεδο μεταξύ των Περιφερειών που έχουν μονάδες Ανώτατης Εκπαίδευσης οι οποίες του μεν Πανεπιστημίου είναι συγκεντρωμένες μόνον στην Κέρκυρα, ενώ των ΤΕΙ διαχέονται στις υπόλοιπες Π.Ε. Δύναται δε και προτείνεται με τις κατάλληλες προτάσεις να διαδραματίσουν πρωταγωνιστικό ρόλο στην άρση της περιφερειακότητας και της απομόνωσης και κυρίως στην ανάπτυξη διαπεριφερειακών σχέσεων με τα Πανεπιστήμια και ΤΕΙ σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο, δεδομένων μάλιστα των τομέων τους που επιτρέπουν πολλαπλές συνεργασίες με αντίστοιχα ελληνικά και ξένα Πανεπιστήμια, με εισροή ξένων επιστημόνων, καθηγητών και φοιτητών.

Λειτουργίες διαπεριφερειακού χαρακτήρα⁷

Σε **ευρωπαϊκό επίπεδο**, όπως ήδη αναφέρθηκε, η μέχρι τούδε συμμετοχή της ΠΙΝ σε λειτουργίες διαπεριφερειακού χαρακτήρα απεικονίζεται στα προγράμματα που γεωγραφικά ορίζονται στη λεκάνη Αδριατικής - Ιονίου και αφορούν την Εδαφική Συνεργασία με τις όμορες χώρες - Ιταλία και Αλβανία, που περιλαμβάνουν όλους τους μεγάλους Δήμους στην περίπτωση του Προγράμματος «*Ελλάδα-Ιταλία*». Στρατηγικός στόχος είναι η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της εδαφικής συνοχής στην κατεύθυνση της αειφόρου ανάπτυξης, με προτεινόμενους άξονες προτεραιότητας όλους αυτούς που απορρέουν από την «γαλάζια» ανάπτυξη – τη θαλάσσια οικονομία και την θαλάσσια στρατηγική.

⁷ Κατά την αξιολόγηση του ισχύοντος ΠΠΧΣΑΑ που έγινε στην Α' φάση της παρούσας μελέτης δεν προέκυψαν τάσεις διαπεριφερειακής ολοκλήρωσης της ΠΙΝ με τις όμορες περιφέρειες της ηπειρωτικής χώρας και επομένως δεν προσδιορίζονται στο παρόν κεφάλαιο όπως ζητείται από τις προδιαγραφές

Συγκεκριμένα, στην περίπτωση του προγράμματος «Ελλάδα – Αλβανία» συμμετέχει μόνον η Κέρκυρα, με στρατηγικό στόχο την αύξηση του βιοτικού επιπέδου, την βιώσιμη τοπική ανάπτυξη, την υποστήριξη των τοπικών οικονομικών δραστηριοτήτων και την προώθηση περιβαλλοντικών και πολιτιστικών δράσεων.

Σε **εθνικό επίπεδο**, οι διαπεριφερειακές σχέσεις αναπτύσσονται με τις απέναντι ηπειρωτικές Περιφέρειες και είναι σε διάφορα επίπεδα.

Κατά το παρελθόν, οι οριζόντιες διασυνδέσεις των νησιών με την ηπειρωτική χώρα, λειτουργούσαν ως άξονες εξάρτησης της ΠΙΝ από τις όμορες ηπειρωτικές Περιφέρειες, αλλά σταδιακά, όπως διαπιστώθηκε και στην αξιολόγηση του ισχύοντος ΠΠΧΣΑΑ, μετεξελίσσονται σε άξονες διαπεριφερειακών λειτουργιών στο βαθμό που επιτυγχάνονται η ισότιμη βάση, καθώς η περιφερειακή συνοχή συνεχώς αναπτύσσεται με τα ήδη εκτελεσθέντα έργα, αλλά αναμένεται περαιτέρω να αναπτυχθεί με τα προτεινόμενα έργα και τις προτεινόμενες δράσεις.

Στόχος αυτής της στρατηγικής ήταν και είναι η αντικατάσταση του καθεστώτος εξάρτησης από την συνθήκη της περιφερειακής συνοχής, προκειμένου μέσα από την επίτευξη της περιφερειακής ταυτότητας και οντότητας, η ΠΙΝ θα έχει πλέον ισότιμες σχέσεις με άλλες περιφέρειες και επομένως πραγματικές διαπεριφερειακές σχέσεις. Έτσι θα αποκτήσει ένα σημαίνοντα ρόλο στις διαπεριφερειακού χαρακτήρα λειτουργίες. Ωστόσο η απομόνωση και η περιφερειακότητα ήταν και συνεχίζουν να αποτελούν δομικά χαρακτηριστικά της ΠΙΝ, ως νησιωτική περιφέρεια, τα οποία μάλιστα καθορίζουν τις σχέσεις της με τον υπόλοιπο Ελληνικό χώρο και τις διαπεριφερειακές σχέσεις. Ως δομικά χαρακτηριστικά του νησιωτικού χώρου θα διατηρηθούν και επομένως θα διατηρηθεί και ο στόχος της βελτιώσής τους.

Ενδεικτικές διαπεριφερειακές λειτουργίες κατά την τρέχουσα περίοδο είναι :

- Η διασύνδεση της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων με την Ιόνια Οδό, η οποία είναι υπό κατασκευή και χωρίς υψηλό δείκτη προτεραιότητας στο εθνικό πρόγραμμα έργων, αποτελεί την βασικότερη διαπεριφερειακής εμβέλειας λειτουργία που θα υπάρξει μετά την αποπεράτωσή της. Οι τυπικές διασυνδέσεις της ΠΙΝ μέσω «οριζόντιων» κλάδων με τις όμορες Περιφέρειες της ηπειρωτικής χώρας, υπάρχουν ανά ΠΕ και εν συνόλω συγκροτούν διαπεριφερειακές λειτουργίες - μεταξύ Κέρκυρας - Ηπείρου, Λευκάδας - Αιτ/νίας, Λευκάδας – Πρέβεζας, Κεφαλληνίας και Ζακύνθου με Δυτική Πελοπόννησο (Πάτρα - Κυλλήνη), κυρίως στους τομείς παροχής κοινωνικών υπηρεσιών και

οικονομικών σχέσεων μεταξύ ΜΜΕ και των αγορών των μεγαλύτερων αστικών κέντρων (Γιάννενα, Πάτρα), αλλά και ορισμένων διοικητικών υπηρεσιών.

- Η διασύνδεση της ΠΙΝ με το ηπειρωτικό δίκτυο ΔΕΗ μέσω υποβρύχιων καλωδίων
- Η λιμενική διασύνδεση Κέρκυρας – Ηγουμενίτσας,
- Η διασύνδεση της Λευκάδας με την Αιτωλοακαρνανία και την Πρέβεζα που θεωρείται οδική λόγω της πλωτής γέφυρας που συνδέει το νησί με την ηπειρωτική χώρα.
- Η εξυπηρέτηση της Λευκάδας από τις Π.Ε. Αιτωλοακαρνανίας και Πρέβεζας σε τεχνικές υποδομές, όπως η μεταφορά των απορριμμάτων της στο ΧΥΤΑ της Παλαίρου, το αεροδρόμιο του Ακτίου, ο αγωγός ύδρευσης από τις πηγές Αγ. Γεωργίου
- Ο τουρισμός που έχει αναπτυχθεί στις παράκτιες περιοχές της ΠΙΝ εξυπηρετεί όλες τις δυτικές Περιφέρειες, των οποίων οι ακτές δεν είναι αξιοποιημένες λόγω της ακαταλληλότητάς τους για κολύμβηση και ελλείπονται ανάλογων τουριστικών υποδομών και εγκαταστάσεων. Η Λευκάδα μάλιστα, κατά την θερινή περίοδο παρουσιάζει ημερήσιο τουρισμό και νυκτερινή διασκέδαση από επισκέπτες προερχόμενους ειδικά από τις Π.Ε. Αιτωλοακαρνανίας και Πρέβεζας.
- Το υπό κατασκευή Νοσοκομείο στη Λευκάδα και το προγραμματιζόμενο για κατασκευή νέο γηροκομείο της Ιεράς Μητροπόλεως Λευκάδας όπου θα λειτουργεί ειδική μονάδα για τους χρόνια πάσχοντες, αναμένεται να ενισχύσουν την ελκυστικότητα της πόλης από τους κατοίκους της όμορης ηπειρωτικής ενδοχώρας.

Επιπλέον των ανωτέρω ζητημάτων διαπεριφερειακής εμβέλειας πρέπει να αντιμετωπιστεί και η από κοινού διαχείριση του πολύπολου - Λευκάδα, Πρέβεζα, Άρτα – σημαντικό ζήτημα διαπεριφερειακής σημασίας.

Πρόκειται για δράσεις που αφορούν βασικά την ΠΙΝ - Λευκάδα και την Περιφέρεια Ηπείρου – Άρτα, Πρέβεζα, τις οποίες οι δύο Περιφέρειες θα προωθήσουν από κοινού, με την ιδιαιτερότητα ότι η Λευκάδα είναι νησί και ανήκει σε νησιωτική Περιφέρεια. Ωστόσο η διασύνδεση αυτών των πόλων διέρχεται μέσω της Π.Ε. της Αιτωλοακαρνανίας και επομένως αναπόφευκτα στις κοινές δράσεις που άπτονται αυτής της περιοχής, η συγκεκριμένη Π.Ε. δύναται να συμμετέχει με στόχο την καλύτερη ολοκληρωμένη αντιμετώπιση των χωρικών ζητημάτων. Σημαντικά ζητήματα τα οποία πρέπει από κοινού να αντιμετωπίσουν είναι η υποθαλάσσια ζεύξη της Λευκάδας, η καλύτερη διαχείριση της εξυπηρέτησης της Λευκάδας από το αεροδρόμιο του Ακτίου, η διαχείριση των απορριμμάτων, η αντικατάσταση του αγωγού ύδρευσης της Λευκάδας από τις πηγές Αγ. Γεωργίου, κλπ

Τέλος, μια εξίσου σοβαρή διαπεριφερειακή λειτουργία είναι η προγραμματική λειτουργία της ΔΕΠΙΝ, η οποία καθορίζει a priori διαπεριφερειακή συνεργασία, χωρίς πιθανόν σε πολλές περιπτώσεις να αξιοποιείται κατάλληλα από τα τρία μέρη της, στο πλαίσιο μιας ισότιμης

σχέσης της ΠΙΝ με τις «μεγάλες» Περιφέρειες της ΔΕΠΙΝ, χωρίς ανταγωνιστικού χαρακτήρα σχέσεις εις βάρος των νησιών, προτείνοντας τους άξονες εκείνους που συμβάλλουν στην περιφερειακή συνοχή, την περιφερειακή «ταυτότητα» και την αναπτυξιακή της φυσιογνωμία και οι οποίοι πρέπει να στηρίζονται στο όραμα της Περιφέρειας και τους τρεις πυλώνες του ΣΕΣ.

Παράλληλα, προτείνεται να αναπτυχθούν διαπεριφερειακές σχέσεις και ειδικά των βόρειων Ιονίων με την όμορη Περιφέρεια της Ηπείρου και ειδικά με την έδρα της - τα Ιωάννινα, όπως και με την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος και ειδικά των νοτίων νήσων με την έδρα της – την Πάτρα και να αναπτυχθούν περαιτέρω στη βάση της ισοτιμίας της ΠΙΝ και της συνεχώς μειούμενης εξάρτησής της από αυτές και τους αστικούς πόλους τους. Μόνον μια Περιφέρεια που λειτουργεί με το καθεστώς της συνοχής και της ολοκλήρωσης, είναι δυνατόν να αναπτύξει ισότιμες σχέσεις με άλλες περιφέρειες, δηλαδή, πραγματικά διαπεριφερειακές σχέσεις, χωρίς τον αρνητικό παράγοντα της εξάρτησης γενικά και ειδικότερα τις στρεβλές εξαρτήσεις μικρότερων αστικών κέντρων από μεγάλα αστικά κέντρα – Πολεοδομικά Συγκροτήματα / Μητροπολιτικές περιοχές.

Οι προτεινόμενες διαπεριφερειακές λειτουργίες περιλαμβάνουν τις ήδη υφιστάμενες και τις προβλεφθείσες από το ισχύον ΠΠΧΣΑΑ - τουρισμός, αλιεία, υδατοκαλλιέργειες - και επιπλέον - στο πλαίσιο της θαλάσσιας στρατηγικής και της θαλάσσιας οικονομίας, νέες - εξόρυξη των υδρογονανθράκων, ενθάρρυνση της καινοτομίας και των τεχνολογιών έξυπνης εξειδίκευσης, καινοτομία και τεχνολογίες έξυπνης εξειδίκευσης, θαλάσσιες μεταφορές και τεχνικές και περιβαλλοντικές υποδομές.

Η θαλάσσια στρατηγική και η θαλάσσια οικονομία : Πρόκειται για ζητήματα που αφορούν το σύνολο σχεδόν των ελληνικών Περιφερειών της Μακροπεριφέρειας Αδριατικής - Ιονίου με τις όμορες Περιφέρειες της Ιταλίας και την Αλβανία, στο εθνικό επίπεδο όμως αφορούν την Περιφέρειες της Δυτ. Ελλάδας και της Ηπείρου και χρήζουν εξειδίκευσης προκειμένου να προωθηθούν κοινοί στόχοι για τη θαλάσσια οικονομία και για την προστασία φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος που από κοινού συνθέτουν την «γαλάζια» ανάπτυξη.

Στο επίπεδο της θαλάσσιας οικονομίας περιλαμβάνονται, όπως προαναφέρθηκε, οι ακόλουθοι τομείς με κοινές δράσεις, έργα και πολιτικές :

Η εξόρυξη των υδρογονανθράκων : για την χωροθέτηση των θέσεων της εξόρυξής τους, έχουν ορισθεί εκτάσεις για σεισμικές έρευνες, οι οποίες αφορούν σε όλες τις Περιφέρειες του Ιονίου - την νησιωτική ΠΙΝ και τις τρεις της ηπειρωτικής χώρας (Ηπειρος, Δυτική Ελλάδα και Πελοπόννησος) - οι οποίες πρέπει να συνεργαστούν για να εντοπίσουν και να

αντιμετωπίσουν τα συγκριτικά πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα και κυρίως τις επιπτώσεις στο περιβάλλον καθώς και τα αντισταθμιστικά μέτρα. Πιο συγκεκριμένα πρόκειται για τις περιοχές:

- **Ιωάννινα:** πρόκειται για χερσαία έκταση στην ΒΔ Ήπειρο και στο βαθμό που εντοπιστούν κοιτάσματα στο παράκτιο τμήμα της περιοχής παραχώρησης επηρεάζει σε μεγάλο βαθμό και τις απέναντι ακτές της Κέρκυρας
- **Δυτικός Πατραϊκός:** όπου, αν και η ονομασία παραπέμπει στον Πατραϊκό κόλπο, ουσιαστικά η περιοχή αφορά σε ολόκληρη τη θαλάσσια περιοχή μεταξύ Κεφαλονιάς, Ιθάκης, Εχινάδων νήσων, ΝΔ Αιτωλοακαρνανίας και Κυλλήνης. Επομένως κατά το μεγαλύτερο μέρος αυτή η περιοχή παραχώρησης περιλαμβάνει θαλάσσια έκταση της ΠΙΝ.
- **Δυτικό Κατάκολο:** η περιοχή περιλαμβάνει μια ευρεία θαλάσσια έκταση δυτικά του Κατάκολου και ακριβώς απέναντι και σε μικρή σχετικά απόσταση από το Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο του Λαγανά Ζακύνθου.

Ο θαλάσσιος και παράκτιος τουρισμός, για τον οποίο η πρόταση της μελέτης συνίσταται στον συνδυασμό της χερσαίας και θαλάσσιας χωροταξίας και στην αειφόρο διαχείριση του μέχρι τούδε εντατικού παράκτιου τουρισμού, ώστε να αντιμετωπιστούν οι αρνητικές επιπτώσεις στο παράκτιο και στο θαλάσσιο περιβάλλον που αποτελούν τον πλουτοπαραγωγικό πόρο της περιφερειακής οικονομίας και από τον οποίο εξαρτάται σε σημαντικό βαθμό η εξορθολογισμένη ανέλιξη της ΠΙΝ. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι οι ΕΕΛ και τα δίκτυα αποχέτευσης όλων των παραλιακών πόλεων και των οικισμών πρέπει να ολοκληρωθούν κατά προτεραιότητα, να λειτουργούν σωστά και όπου δεν υπάρχουν πρέπει να κατασκευαστούν. Επίσης αντίστοιχες υποδομές επεξεργασίας λυμάτων θα πρέπει να αποκτήσουν όλα τα λιμάνια και τα τουριστικά καταφύγια της ΠΙΝ, ώστε να αντιμετωπιστεί η ρύπανση των παράκτιων περιοχών από τα λύματα των σκαφών αναψυχής. Ειδικότερα :

- Θαλάσσιος Διάπλους, που, ως κατεύθυνση διατηρείται στο αναθεωρούμενο ΠΠ, δίνοντας μια νέα προοπτική με θεματικό τουρισμό, που ανάγει την ΠΙΝ σε αυτόνομο προορισμό αναδεικνύοντάς την σε εθνικό επίπεδο. Πρόκειται για μια θεματική κρουαζιέρα του Ιόνιου τοπίου και πολιτισμού. Περιλαμβάνει την περιήγηση με κρουαζιερόπλοια στις θέσεις του αμιγούς θαλάσσιου διάπλου της ΠΙΝ, η οποία διαθέτει πολλά αξιοθέατα, και επιπλέον στις θέσεις των απέναντι ηπειρωτικών περιφερειών, οι οποίες διαθέτουν σημαντικούς πολιτιστικούς πόρους, και συγκεκριμένα τους αρχαιολογικούς χώρους της Ηπείρου και της Δυτ. Ελλάδας (Δωδώνη, Νικόπολις, Ολυμπία, κλπ), και τουριστικούς προορισμούς, όπως η Πάργα, τα Σύβοτα Θεσπρωτίας, η Πάτρα, το Κατάκολο και η ευρύτερη περιοχή του Κορινθιακού Κόλπου που, σύμφωνα με το αναθεωρημένο ΕΠΧΣΑΑ Τουρισμού, περιλαμβάνεται ως υποενότητα στη Ζώνη

Ναυσιπλοΐας – Αναψυχής (ΖΝΑ) 9 των Ιονίων Νησιών. Σε μια ευρύτερη θεώρηση των θαλάσσιων ταξιδιών – κρουαζιέρα / γιώτινγκ, δύναται να συμπεριληφθεί και ο τουριστικός προορισμός των Δελφών, μέσω Ιτέας.

Όπως αναφέρεται στο ισχύον ΠΠΧΣΑΑ και προτείνεται να διατηρηθεί στο αναθεωρούμενο, η συγκεκριμένη διαπεριφερειακή λειτουργία πρέπει να εξειδικευθεί με την ανάδειξη αφ' ενός της ιδιάζουσας πολιτιστικής κληρονομιάς των Ιονίων και την προβολή της ως ένα σημαντικό δείγμα της πολυδιάστατης Ελληνικής κληρονομιάς, των επιρροών που είχε από τις βορειοδυτικές ακτές της Ιταλίας, ιδιαίτερα στο ιστορικό κέντρο της πόλης της Κέρκυρας, και αφ' ετέρου των πολιτιστικών πόρων των ηπειρωτικών Περιφερειών που προαναφέρθηκαν, με περιηγήσεις θεματικού περιεχομένου (π.χ. κάστρα, μοναστήρια, οικότοποι κλπ), αξιοποιώντας παράλληλα τα υφιστάμενα λιμάνια και τις μαρίνες.

- Θαλάσσια αναψυχή σε ιδιαίτερα θαλάσσια αξιοθέατα της ΠΙΝ, όπως η παραλία με το ναυάγιο και η caretta – caretta στη Ζάκυνθο, οι σπηλιές και η ακτή του Μύρτου στην Κεφαλονιά, οι ακτές της Λευκάδας, η παλιά Πόλη της Κέρκυρας, το Βαθύ Ιθάκης και οι ακτές των μικρών νησιών (Μεγανήσι, Παξοί, Κάλαμος, Καστός και Διαπόντια Νησιά) που μπορούν να εμπλουτιστούν με καταδυτικά πάρκα, και οι αντίστοιχες περιοχές της απέναντι ηπειρωτικής ακτογραμμής (Περιφέρειες Δυτικής Ελλάδας και Ηπείρου) όπως π.χ. Σύβοτα, Πάργα, Πρέβεζα, Μύτικας, Μεσολόγγι, Πάτρα, Ναύπακτος, Κυλλήνη, Κατάκολο.
- ναυαθλητισμός με ιστιοφόρα που μπορεί να οργανωθεί στη λεκάνη που ορίζεται μεταξύ της Ζακύνθου, Κεφαλονιάς, Λευκάδας και των απέναντι ακτών της Δυτ. Ελλάδας όπου επικρατούν πολύ ευνοϊκές καιρικές συνθήκες

Οι υδατοκαλλιέργειες για τις οποίες προτείνεται η οικονομική και περιβαλλοντική βιωσιμότητα, δεδομένου ότι αφ' ενός ο συγκεκριμένος κλάδος έχει τη δυνατότητα να συμβάλει στη δημιουργία θέσεων εργασίας και στη διερεύνηση επιχειρηματικών ευκαιριών, και αφ' ετέρου ότι οι πιθανές αρνητικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις ειδικά στις κολυμβητικές ακτές είναι αντιμετωπίσιμες, μέσω και της περαιτέρω έρευνας και της καινοτομίας στον τομέα του περιβάλλοντος και της παραγωγής προϊόντων που θα κατατάσσονται στην υγιεινή διατροφή. Βασικός άξονας των προτάσεων όσον αφορά στον τομέα αυτό είναι η χωρική οργάνωση των ήδη υφιστάμενων μονάδων με πρόταση για δημιουργία ΠΟΑΥ στην περιοχή των Εχινάδων Νήσων, όπου υπάρχει η μεγαλύτερη συγκέντρωση μονάδων και η προώθηση της οστρακοκαλλιέργειας που έχει σαφώς μικρότερες περιβαλλοντικές επιπτώσεις.

Η αλιεία, για την οποία προτείνεται η διατήρηση και η ενίσχυσή της ως ένας βασικός οικονομικός πόρος με βιώσιμες αλιευτικές δραστηριότητες, σύμφωνα με τις γενικές αρχές της

Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής (ΚΑΛΠ), σε ζώνες οι οποίες βρίσκονται σε απόσταση από περιοχές για τις οποίες πρέπει να ληφθούν μέτρα για την προστασία των ευαίσθητων ενδιαιτημάτων και ορισμένων ειδών τους, όπως οι χελώνες, τα δελφίνια, κλπ. Κρίνεται απαραίτητος ο καθορισμός και η διαχείριση αλιευτικών πεδίων έπειτα από ειδική μελέτη, με στόχο την αειφορική διαχείριση των αλιευμάτων.

Η ενθάρρυνση της καινοτομίας και των τεχνολογιών έξυπνης εξειδίκευσης στην εμπορία - στις κοινές στρατηγικές και ειδικά για τα κοινά προϊόντα, στις κοινές τουριστικές δραστηριότητες με τις ειδικές μορφές τουρισμού που προαναφέρθηκαν και στον πολιτισμό με την προβολή της παράκτιας και θαλάσσιας πολιτιστικής κληρονομιάς, ειδικά στον βυθό, σημαντικό στοιχείο της κοινής ταυτότητας που αναδεικνύει την ανάπτυξη του τουρισμού στο επίπεδο της θαλάσσιας λεκάνης.

Οι θαλάσσιες μεταφορές με στόχο: *"να καταστεί η θάλασσα καίριος χώρος καινοτομίας, οικονομικών ευκαιριών και ευημερίας για όλες τις χώρες που διαβρέχονται από αυτήν"*. Η ανάπτυξη του περιφερειακού συστήματος μεταφορών κατά μήκος του κάθετου Άξονα Βορρά-Νότου, σύμφωνα και με τις προβλέψεις της στρατηγικής για τη μακροπεριφέρεια Αδριατικής – Ιονίου Πελάγους, με σκοπό την καλύτερη πρόσβαση στα ΔΕΔ-Μ, τη βελτίωση της περιφερειακής κινητικότητας και την ενίσχυση της τουριστικής ανάπτυξης (οδικοί άξονες, παρακάμψεις/κυκλοφοριακή αποσυμφόρηση οικισμών, περιφερειακές και τουριστικές λιμενικές υποδομές).

Οι Τεχνικές και περιβαλλοντικές υποδομές, όπως η σύνδεση της ΠΙΝ με το δίκτυο του Φυσικού Αερίου, η με ταχύτερους ρυθμούς κατασκευή της Ιόνιας οδού και των οριζόντιων οδικών διασυνδέσεων, η επέκταση των ευρυζωνικών δικτύων στα μικρά νησιά και στην ενδοχώρα των μεγάλων νησιών της ΠΙΝ.

Στο επίπεδο της προστασίας του θαλάσσιου περιβάλλοντος:

Η προστασία των ακτών και η κλιματική αλλαγή.

Οι τρεις Περιφέρειες (ΠΙΝ, Δυτική Ελλάδα και Ήπειρος) από κοινού πρέπει να αντιμετωπίσουν τα μέτρα που πρέπει από κοινού να λάβουν για την βιωσιμότητα του παράκτιου τουρισμού και την προστασία των ακτών τους από την κλιματική αλλαγή, που αποτελεί σημαντική απειλή για τις παράκτιες περιοχές τους, τόσο στις εντός σχεδίου τουριστικές περιοχές και στους τουριστικούς – παραθεριστικούς οικισμούς, όσο και στις εκτός σχεδίου τουριστικές περιοχές. Παράλληλα στις ξενοδοχειακές μονάδες, όπου δεν υπάρχει αποχετευτικό δίκτυο στους οικισμούς στους οποίους είναι εγκατεστημένες, πρέπει να ασκείται συνεχής έλεγχος για την ορθή λειτουργία του Βιολογικού Καθαρισμού τους.

Η προστασία των χερσαίων και θαλάσσιων περιοχών με καθεστώς προστασίας NATURA, συνθήκης Ramsar, της κάθε Περιφέρειας αλλά και αυτών, οι οποίες ανήκουν διοικητικά σε δύο Περιφέρειες (ΠΙΝ και Δυτική Ελλάδα), και προτείνεται η δημιουργία Φορέα διαχείρισης. Συγκεκριμένα, πρόκειται για τη διαχείριση του Εθνικού Πάρκου Λιμνοθαλασσών Μεσολογίου – Αιτωλικού, κάτω ρου του Αχελώου ποταμού και των Εχινάδων Νήσων, που διέπεται από την Κ.Υ.Α. 22306 (ΦΕΚ.477Δ'/31.5.2006) στα όρια του οποίου περιλαμβάνονται οι Εχινάδες Νήσοι, που διοικητικά ανήκουν στην ΠΙΝ και συγκεκριμένα στην Π.Ε. Ιθάκης.

Η επίτευξη των ανωτέρω κοινών διαπεριφερειακής εμβέλειας προτάσεων της παρούσας μελέτης θα υποστηριχθεί από τον συνδυασμό της θαλάσσιας και της χερσαίας χωροταξίας με ορθά κριτήρια αντιμετώπισης των χερσαίων και των θαλάσσιων οικονομικών και παραγωγικών δραστηριοτήτων, και με αρχές σχεδιασμού την χωρική συμβατότητά τους και την προστασία του χερσαίου και θαλάσσιου περιβάλλοντος.

Οι λειτουργίες διαπεριφερειακού χαρακτήρα ωστόσο, επεκτείνονται και σε Περιφέρειες πέραν των όμορων, και ειδικά στις έδρες των Περιφερειών Μητροπολιτικού χαρακτήρα – Αθήνα / Θεσσαλονίκη, με διαπεριφερειακές λειτουργίες την ανάπτυξη των τηλεπικοινωνιών, των καινοτόμων τεχνολογιών όπως της πληροφορικής, των ευρυζωνικών συνδέσεων, του διαδικτύου, σε διασύνδεση με Ερευνητικά κέντρα και προαγωγή τους προς όφελος της ανάπτυξης και των καινοτόμων υπηρεσιών, όπως η τηλεεργασία, η τηλεϊατρική, οι τηλεδιασκέψεις. Με αυτό τον τρόπο, η οικειοποίηση και η χρήση των τεχνολογιών θα επιτρέψει την ΠΙΝ να τις αναπτύξει με ενίσχυση της ισοτιμίας της, προς ίδιο όφελος στο πλαίσιο της στρατηγικής της Ευρώπης 2020 που τις προτάσσει μεταξύ των 11 στόχων, αλλά και να τις εντάξει στις διαπεριφερειακές λειτουργίες με τις όμορες περιφέρειες και Π.Ε., όπως με την Δυτική Ελλάδα (Πάτρα) και την Ήπειρο (Ιωάννινα), συμβάλλοντας με αυτόν τον τρόπο στην άρση της περιφερειακότητας και της απομόνωσής της. Με βάση τα ανωτέρω προτείνεται η ΠΙΝ να αποτελέσει την «ψηφιακή πύλη» της χώρας από και προς την Ευρώπη, ως μετεξέλιξη του παραδοσιακού της ρόλου και ειδικά της Κέρκυρας, ως πύλη από και προς την Ευρώπη και ειδικά τις χώρες της Αδριατικής – Ιονίου στο πλαίσιο της οργάνωσης της Μακροπεριφέρειας, με πρωτεύοντα ρόλο στην Κέρκυρα ως έδρα του Οργανισμού.

Στη συνέχεια αναπτύσσονται οι λειτουργίες διαπεριφερειακού χαρακτήρα που μπορεί να αναπτύξει η ΠΙΝ σε σχέση με τους εθνικούς άξονες:

Σχέση με τους εθνικούς άξονες

Σύμφωνα με το ΓΠΧΣΑΑ η ΠΙΝ εντάσσεται στον Δυτικό Άξονα – την Ιόνια Οδό, που «διατρέχει, την ηπειρωτική χώρα στα δυτικά του ορεινού συμπλέγματος της Πίνδου, των ορεινών σχηματισμών της Στερεάς Ελλάδος και της Πελοποννήσου, συμπεριλαμβάνοντας και τα πλησίον νησιά (Ιόνια νησιά). Περιλαμβάνει πρωτεύοντες εθνικούς αναπτυξιακούς πόλους (Ιωάννινα σε συνδυασμό με την Ηγουμενίτσα και την Πάτρα) και άλλους, σημαντικούς σε εθνικό επίπεδο, πόλους ανάπτυξης (Κέρκυρα, Καλαμάτα και Αγρίνιο). Συνδέεται λειτουργικά προς βορρά με τα δυτικά Βαλκάνια και τις χώρες της Αδριατικής, δυτικά και νότια με διεθνείς θαλάσσιους άξονες και με την Κρήτη και συγκεκριμένα προτείνει την σύνδεση του δυτικού άξονα με το Καστέλι Κίσσαμου»

Ο πρώτος εθνικός άξονας που αναπτύχθηκε ήταν ο ΠΑΘΕ, από τον οποίο τα Ιόνια δεν είχαν καμία θετική χωρική ή αναπτυξιακή επίπτωση. Πιθανότατα μάλιστα, όπως όλη η δυτ. χώρα, να υπέστησαν σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις από αυτήν την συγκεντρωτική - αξονική ανάπτυξη. Η ολοκλήρωση της Εγνατίας Οδού – του νέου βόρειου άξονα της χώρας επέδρασε θετικά στην ΠΙΝ και ειδικά στην Κέρκυρα μέσω της θαλάσσιας σύνδεσης Ηγουμενίτσα – Κέρκυρα και στη Λευκάδα λόγω της οδικής σύνδεσης με την ηπειρωτική χώρα, που απέκτησαν κάποια αύξηση στην τουριστική τους κίνηση, προερχόμενη από την Κεντρική και Ανατολική Μακεδονία και τη Θράκη. Η ολοκλήρωση της Ιόνιας Οδού αναμένεται να επιδράσει θετικά στην ΠΙΝ συνολικά, διότι θα διαχέει προς βορά τις τουριστικές ροές του ΠΑΘΕ – μέσω Πάτρας / Ρίου – Αντίρριου, και προς νότο τις αντίστοιχες τουριστικές ροές από την Εγνατία Οδό.

Για μια νησιωτική περιφέρεια, η σύνδεσή της με τους κύριους άξονες συμβάλλει σε ένα μεγάλο ποσοστό στην άρση της απομόνωσής της και της περιφερειακότητάς της, αλλά απαιτείται πολυμορφικός συνδυασμός πολιτικών με χωρικές στρατηγικές, ώστε να συνεκτιμηθούν οι μεγάλες επιδράσεις από τέτοιας μεγάλης κλίμακας έργα μεταφορών, διότι ενίοτε επιφέρουν αρνητικές επιπτώσεις στη μικρή κλίμακα και το εύθραυστο και ευαίσθητο περιβάλλον. Η ολοκλήρωση της Ιόνιας Οδού κατά την επόμενη 15ετία ισχύος της σχεδιαζόμενης Αναθεώρησης του εγκεκριμένου ΠΠ επιβάλλει την διατύπωση κατευθύνσεων που να επιτρέπουν την αξιοποίηση των θετικών επιρροών προς όφελος της άρσης της απομόνωσής της και της περιφερειακότητας και την αντιμετώπιση των αρνητικών επιπτώσεων που αναμένονται από την αύξηση των επισκεπτών της ΠΙΝ και την πιθανή αρνητική επιρροή από την αύξηση της χωρητικότητας του παράκτιου χώρου. Οι γενικές κατευθύνσεις και οι περιορισμοί του χωρικού αναπτυξιακού προτύπου που προτείνονται στα επόμενα κεφάλαια του παρόντος Σταδίου, καθορίζουν μεταξύ των άλλων την αξιοποίηση των θετικών επιρροών και την αποτροπή των αρνητικών επιρροών που θα προκύψουν από την ολοκλήρωση και τη μελλοντική λειτουργία της Ιόνιας Οδού.

Στο αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ, προτείνεται να διατηρηθεί η κατεύθυνση για την ολοκλήρωση του κατακόρυφου άξονα Βορρά-Νότου της ΠΙΝ, ώστε να εξασφαλιστεί η περιφερειακή συνοχή και να διαχυθεί η ανάπτυξη και ειδικά η τουριστική ανάπτυξη από βορά - Κέρκυρα προς νότο και από νότο – Ζάκυνθο προς βορά, με την παράλληλη εξασφάλιση όλων των απαραίτητων τεχνικών υποδομών – λιμάνια / οδικές συνδέσεις / εφαρμογή υψηλής τεχνολογίας στις επικοινωνίες. Στην πραγματικότητα, με τον τρόπο αυτόν, αναδύεται ένας νέος κατακόρυφος άξονας επικοινωνίας και μεταφορών οδικών και θαλάσσιων, αλλά και εναέριων, παράλληλος με την Ιόνια οδό, που συμβάλλει στην περιφερειακή συνοχή της ΠΙΝ, αλλά και είναι η έκφραση της συνοχής του νησιωτικού συμπλέγματος.

Έτσι, με την πρόταση αυτή, στον δυτικό εθνικό χώρο, θα συνυπάρχουν δύο παράλληλοι κατακόρυφοι άξονες, ο άξονας των Ιονίων - περιφερειακής εμβέλειας και αυτός της Ιόνιας οδού - εθνικής εμβέλειας, οι οποίοι θα πρέπει ταυτόχρονα να συνδέονται με οριζόντιους άξονες επικοινωνίας - μεταφορών, μέσο / εργαλείο, αλλά και έκφραση των μετεξελισσόμενων ισότιμων διαπεριφερειακών σχέσεων.

B.1.1.β. Πρότυπο χωρικής ανάπτυξης

Ως πρότυπο χωρικής ανάπτυξης νοείται το σύνολο των τομεακών και θεματικών χωροταξικών, αναπτυξιακών και περιβαλλοντικών στρατηγικών επιλογών, οι οποίες από κοινού και συντιθέμενες αποδίδουν την έννοια της χωρικής ανάπτυξης, προσαρμοσμένες στην συγκεκριμένη Περιφέρεια και για την προγραμματική περίοδο 15ετίας.

Το αντίστοιχο πρότυπο του ισχύοντος ΠΠ, το οποίο είχε συνταχθεί με τις επιλογές του Εθνικού ΣΠΑ 2000 2006 και του αντίστοιχου ΠΕΠ Ιονίων Νήσων, είχε μεγάλη συνάφεια με δημόσιες επενδύσεις σε τεχνικές και κοινωνικές υποδομές. Έθετε τις ακόλουθες στρατηγικές επιλογές, οι περισσότερες των οποίων έχουν ισχύ μέχρι τούδε, ενώ έχουν προκύψει και νεότερες, σύμφωνα με την θεσμοθέτηση Ειδικών Πλαισίων, του Γενικού Πλαισίου, νόμων, ενώ έχει διαφοροποιηθεί η κατάσταση, λόγω της βαθείας οικονομικής κρίσης.

Στρατηγικές επιλογές που περιλαμβάνονται στο ισχύον ΠΠΧΣΑΑ⁸ και προτείνεται να συμπεριληφθούν στο αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ

- 1) άρση της απομόνωσης και βελτίωση της αναπτυξιακής θέσης της περιφέρειας στον εθνικό χώρο.** Η κατεύθυνση δεν επιτεύχθηκε, διότι τα χαρακτηριστικά της απομόνωσης και της περιφερειακότητας είναι δομικά της νησιωτικότητας, η οποία θεωρείται διπλή στην περίπτωση των Μικρών Νησιών. Λόγω όμως των σημαντικών έργων που έχουν ολοκληρωθεί, οι συνθήκες έχουν απλά βελτιωθεί και δεδομένου ότι η αντιμετώπιση του θέματος είναι μακροπρόθεσμη προτείνεται να προγραμματιστούν έργα και δράσεις με στόχο την περαιτέρω βελτίωση της απομόνωσης και της περιφερειακότητας και διατήρηση του στόχου ως στρατηγική επιλογή, αλλά και ως ευρωπαϊκή – εθνική – περιφερειακή πολιτική (Ειδική Επιτροπή νησιωτικής πολιτικής και μικρών νησιών στην ΠΙΝ). **Διατηρείται ως στόχος, ώστε να επέλθει περαιτέρω βελτίωση.**
- 2) αναβάθμιση του ρόλου της ΠΙΝ** με την ανάδειξή της σε κόμβο - κέντρο μεταξύ των Βαλκανικών χωρών και ιδιαίτερα με τον χώρο των Δυτικών Βαλκανίων ,... καθώς και στο νησιωτικό χώρο της ευρύτερης περιοχής της μεσογειακής λεκάνης (Κύπρος, Κορσική, Βαλεαρίδες νήσοι, Σαρδηνία, Σικελία κλπ), με ενδυνάμωση των σχέσεων με τις χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης. **Η κατεύθυνση διατηρείται στο αναθεωρούμενο, αλλά έχει προσανατολιστεί στην μακρο περιφέρεια Αδριατικής – Ιονίου,** ως κοινοτική πολιτική, εστιάζοντας στις θαλάσσιες οικονομικές

⁸ Επισημαίνεται ότι ορισμένες από τις στρατηγικές επιλογές του ισχύοντος ΠΠΧΣΑΑ που αναφέρονται στη θέση και το ρόλο της ΠΙΝ στο διεθνές και εθνικό επίπεδο, αναλύονται στο παρόν κεφάλαιο του προτύπου χωρικής ανάπτυξης, διότι αφενός έτσι είναι δομημένο το ισχύον ΠΠΧΣΑΑ στο ΦΕΚ 56/Β/2004 και αφετέρου εκτιμάται ότι αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του προτεινόμενου χωρικού προτύπου της ΠΙΝ

δραστηριότητες, και την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος στο πλαίσιο της θαλάσσιας στρατηγικής, την εδαφική συνεργασία για την αντιμετώπιση των κοινών προβλημάτων και ιδιαίτερα του νησιωτικού χώρου.

- 3) προστασία και εξορθολογισμένη διαχείριση του φυσικού, πολιτιστικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος**, με σκοπό τη διαφύλαξη της αειφορίας, την τόνωση της πολιτισμικής ταυτότητας και την ενίσχυση της ελκυστικότητας της Περιφέρειας ως τουριστικού προορισμού, ... με παράλληλη αναβάθμιση των παραδοσιακών οικισμών και ανάπτυξη του ιστορικού κέντρου της Κέρκυρας. **Η πρόταση υιοθετεί την κατεύθυνση, που κατά το πρώτο της σκέλος έχει ταυτιστεί περισσότερο με την τουριστική ανάπτυξη** πέραν του συμβατικού τουρισμού, όπως εξάλλου αναφέρει το Αν. Ε.Π. Τουρισμού. Το δεύτερο σκέλος δρομολογήθηκε με τις εκπονούμενες μελέτες του ΥΠΕΚΑ για τους μορφολογικούς όρους των οικισμών, ενώ η καταγραφή της πόλης της Κέρκυρας στους καταλόγους της UNESCO, χωρίς ακόμα να έχει υλοποιηθεί η ανάπτυξη του ιστορικού κέντρου της Κέρκυρας, **θέτει και στο αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ το στόχο της ανάπτυξης ως μοναδικό αρχιτεκτονικό μνημείο της επτανησιακής αρχιτεκτονικής,**
- 4) μεγιστοποίηση της ενδοπεριφερειακής συνοχής** με την ενίσχυση της ανάπτυξης των μειονεκτικότερων περιοχών και την ανάσχεση της μετακίνησης του πληθυσμού προς τις ανεπτυγμένες τουριστικές ζώνες, **στόχος που προτείνεται και στο αναθεωρούμενο με την συμβολή πολλαπλών ενεργειών και έργων, όπως η οδική, θαλάσσια και εναέρια διασύνδεση βορά – νότου, ο θαλάσσιος διάπλους, η ενίσχυση των ΤΠΕ για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση και την εξυπηρέτηση των πολιτών και των υπηρεσιών.**
- 5) αύξηση της ανταγωνιστικότητας του τουρισμού** ... με παράλληλη αποθάρρυνση της "μονοκαλλιέργειας" του κλάδου μέσω της ενίσχυσης της ανάπτυξης και των άλλων παραγωγικών τομέων – στόχος ο οποίος εν μέρει επιτεύχθηκε με σχετικά έργα, **αλλά περιλαμβάνεται στις προτάσεις του αναθεωρούμενου με στόχο την ισόρροπη ανάπτυξη των τριών παραγωγικών τομέων, ιδιαίτερα μέσω του αγροδιατροφικού προτύπου,** όπως αναφέρεται στην 3^η εγκύκλιο του ΥΠΑΑΝ, που εισάγει την παραγωγική διασύνδεση όλων των τομέων, αποθαρρύνοντας την «μονοκαλλιέργεια».
- 6) διασύνδεσή της παραγωγικής βάσης της Περιφέρειας με κέντρα έρευνας και εκπαίδευσης,** με ενεργοποίηση προς αυτήν την κατεύθυνση του Ιονίου Πανεπιστημίου, στόχος ο οποίος δεν υλοποιήθηκε αλλά παραμένει επίκαιρος σε συνδυασμό με την κοινωνία της γνώσης και προς τούτο **περιλαμβάνεται στις προτάσεις του αναθεωρούμενου ΠΠΧΣΑΑ, σε ευρύτερη βάση συνεργασιών και για την ανάπτυξη όλων των παραγωγικών τομέων**

- 7) **βελτίωση της ποιότητας ζωής και την αντιμετώπιση των ενδονομαρχιακών και διανομαρχιακών ανισοτήτων** με ισόρροπη κατανομή κοινωνικών εξυπηρετήσεων και παρεχόμενων υπηρεσιών του δημόσιου τομέα, η οποία επήλθε, αλλά αποτελεί ένα στόχο διαχρονικής αξίας και **επομένως προτείνεται και στο αναθεωρούμενο**, με έμφαση όμως κατά την επόμενη περίοδο στην **ανάπτυξη της υψηλής τεχνολογίας πληροφορικής και επικοινωνιών** (ηλεκτρονική διακυβέρνηση, που για μια νησιωτική περιφέρεια αποτελεί μοχλό συνοχής, τηλε-υπηρεσίες, τηλε-εκπαίδευση, τηλε-εργασία, τηλε-διάσκεψη, κλπ) για την αντιμετώπιση των ανισοτήτων του παράκτιου χώρου και της ενδοχώρας, των μεγάλων και μικρών νησιών, υλοποιώντας την κοινοτική, εθνική και περιφερειακή πολιτική για τα μικρά νησιά.
- 8) **Ειδικά για τα Μικρά Νησιά, είχε διατυπωθεί για πρώτη φορά, από το ισχύον ΠΠΧΣΑΑ ο στόχος της οργάνωσης ειδικών κινήτρων**, που περιελάμβανε την επιδότηση του κόστους των εναέριων και θαλάσσιων μετακινήσεων και μεταφορών, που πλέον εκφράζεται ως «μεταφορικό ισοδύναμο», την πύκνωση των θαλάσσιων και εναέριων συγκοινωνιακών συνδέσεων, την προσέλκυση διοικητικών στελεχών, την διάδοση της χρήσης των νέων τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών, την ανάπτυξη ποιοτικού και ειδικών μορφών τουρισμού, την σύνδεση των δραστηριοτήτων του πρωτογενούς και δευτερογενούς τομέα με την τουριστική αγορά. Πρόκειται για στόχους που είναι επίκαιροι και περιλαμβάνονται στις προτάσεις του αναθεωρούμενου ΠΠΧΣΑΑ, είτε στο παρόν κεφάλαιο του Προτύπου Χωρικής Ανάπτυξης, είτε και σε άλλα κεφάλαια.

Νέες προτεινόμενες στρατηγικές επιλογές του αναθεωρούμενου ΠΠΧΣΑΑ⁹ με βάση τα νεότερα στοιχεία (Στρατηγική της Ευρώπης 2020, ΓΠΧΣΑΑ, ΕΠΧΣΑΑ, νόμοι, κλπ)

Η αναθεώρηση του ΠΠΧΣΑΑ, όσον αφορά το Πρότυπο Χωρικής Ανάπτυξης πρέπει να συνταχθεί, πέραν των ανωτέρω, με βάση, όπως προαναφέρθηκε, τις επιταγές της νέας προγραμματικής περιόδου, η οποία μελετάται κατά την παρούσα περίοδο, με βάση το τρίπτυχο της Στρατηγικής της Ευρώπης 2020:

- **Έξυπνη ανάπτυξη** : ανάπτυξη μιας οικονομίας βασιζόμενης στη γνώση και την καινοτομία.
- **Διατηρήσιμη ανάπτυξη** : προώθηση μιας πιο αποδοτικής στη χρήση πόρων, πιο πράσινης και πιο ανταγωνιστικής οικονομίας.

⁹ Ομοίως, όπως προαναφέρθηκε για τις στρατηγικές επιλογές του ισχύοντος ΠΠΧΣΑΑ, έτσι και για ορισμένες από τις νέες στρατηγικές επιλογές του αναθεωρούμενου ΠΠΧΣΑΑ που αναφέρονται στη θέση και το ρόλο της ΠΙΝ στο διεθνές και εθνικό επίπεδο, αναλύονται στο παρόν κεφάλαιο του προτύπου χωρικής ανάπτυξης, διότι αφενός έτσι είναι δομημένο το ισχύον ΠΠΧΣΑΑ στο ΦΕΚ 56/Β/2004 και αφετέρου εκτιμάται ότι αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του προτεινόμενου χωρικού προτύπου της ΠΙΝ

- Ανάπτυξη χωρίς αποκλεισμούς : προώθηση μιας οικονομίας με υψηλή απασχόληση που θα επιτυγχάνει κοινωνική και εδαφική συνοχή.

Επίσης θα πρέπει να συνταχθεί λαμβάνοντας υπόψη τις συμπληρωματικές κατευθύνσεις από τις διάφορες Εγκυκλίους¹⁰ και φυσικά την επελεθούσα θεσμική θωράκιση του χώρου με την θεσμοθέτηση του ΓΠΧΣΑΑ, των Ε.Π.Χ.Σ.Α.Α και των νόμων. Οι νέες κατευθύνσεις που τίθενται με την διατύπωση των 11 στόχων της 1^{ης} εγκυκλίου και των υπολοίπων συμπληρωματικών, έχουν λιγότερη σχέση με τεχνικές υποδομές και δημόσιες επενδύσεις γενικότερα. Εστιάζονται:

- στην ενίσχυση της απασχόλησης και υποστήριξη της κινητικότητας εργατικού δυναμικού,
- στην καταπολέμηση της φτώχειας,
- στην κοινωνική ένταξη,
- στην απόκτηση δεξιοτήτων,
- στη διά βίου μάθηση,
- στην έρευνα και την καινοτομία,
- στη βελτίωση της πρόσβασης σε ΤΠΕ,
- στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων,
- στην υποστήριξη της μετάβασης προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα σε όλους τους τομείς,
- στην προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή,
- στην προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικής χρήσης των πόρων,
- στην προώθηση των βιώσιμων μεταφορών και άρση των εμποδίων σε βασικές υποδομές δικτύων,

τομείς πάντως οι οποίοι έχουν ελάχιστη συνάφεια, ή έστω ελάχιστη άμεση σχέση με τον χωρικό σχεδιασμό, εκτός των βιώσιμων μεταφορών, της προστασίας του περιβάλλοντος και της ενέργειας. Αντιθέτως, κατά την τρέχουσα περίοδο της εν εξελίξει κρίσης, περισσότερη χωρική συνάφεια έχουν οι στόχοι των ιδιωτικών αναπτυξιακών επενδύσεων, οι οποίες προκύπτουν από την ιδιαίτερη ταυτότητα της Περιφέρειας. Οι στόχοι αυτοί θα αναπτυχθούν στην συνέχεια και σε συνάρτηση με τις πολιτικές των ιδιωτικών επενδύσεων μέσω της αγοράς δημοσίων κτημάτων και της εν συνεχεία αξιοποίησής τους με τρόπους, οι οποίοι ελάχιστα συγκλίνουν με τους 11 στόχους, αλλά με κριτήριο τη μέγιστη αξιοποίηση των

¹⁰ Συμπληρωματικές κατευθύνσεις όπως :

- η 1^η Εγκύκλιος σχεδιασμού και κατάρτισης αναπτυξιακού προγραμματισμού περιόδου 2014 – 2020 με τους 11 στόχους που έχει θέσει το ΥΠΑΑΝ,
- η 2^η Εγκύκλιος ΥΠΑΑΝ
- η 3^η Εγκύκλιος ΥΠΑΑΝ
- η εγκύκλιος για τη διεξαγωγή της εκ των προτέρων αξιολόγησης και της Στρατηγικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης των ΠΕΠ της περιόδου 2014 - 2020

κτημάτων προς όφελος των βραχυπρόθεσμων τάσεων της αγοράς και πάντως προς όφελος του ιδιώτη επενδυτή.

Σε κάθε περίπτωση η υλοποίηση του αναπτυξιακού προτύπου είναι δυνατόν να επιτευχθεί με την ορθή έκφρασή του στο πρότυπο χωρικής ανάπτυξης, με τον χωροταξικό σχεδιασμό και αντιστοίχως η υλοποίηση του προτύπου χωρικής ανάπτυξης εξαρτάται μεταξύ άλλων και από την απόλυτη αντιστοίχισή του και συνάφειά του με το αναπτυξιακό πρότυπο.

Το προτεινόμενο πρότυπο χωρικής ανάπτυξης δύναται να συνοψιστεί στο δίπτυχο :

«Πράσινα νησιά – γαλάζια ανάπτυξη»

Πρόκειται για δύο νέες εθνικές και κοινοτικές πολιτικές με χωρική διάσταση – «πράσινη» και «γαλάζια ανάπτυξη» - που συντιθέμενες; δύνανται να προσαρμοστούν και να εξειδικευτούν στη «νησιωτική πολιτική», επίσης νέα εθνική και κοινοτική πολιτική με έντονα χωρική διάσταση, που έχει διατυπωθεί με το τρίπτυχο :

«Το ποιοτικό, το πράσινο, το νησί των ίσων ευκαιριών».

Το προτεινόμενο όραμα χωρικής ανάπτυξης «Πράσινα Νησιά – Γαλάζια Ανάπτυξη» αντιστοιχεί στο αναπτυξιακό όραμα όπως διατυπώθηκε από την ΠΙΝ για τη νέα προγραμματική περίοδο 2014 - 2020.

«Μια περιοχή – μια στρατηγική»

Ολοκληρωμένη στρατηγική πολυ-τομεακής & πολυ-ταμειακής τοπικής ανάπτυξης

Και στον Στρατηγικό Σχεδιασμό της Περιφέρειας για την περίοδο 2012 – 2014:

«Ορθολογική και βιώσιμη ανάπτυξη με αναγνωρίσιμη πολιτιστική και περιβαλλοντική ταυτότητα και διασφάλιση της κοινωνικής ευημερίας και συνοχής»

Εν προκειμένω, το προτεινόμενο όραμα χωρικής ανάπτυξης οφείλει να ανταποκρίνεται στο αναπτυξιακό πρόγραμμα, όπως αυτό διαμορφώνεται από την ΠΙΝ και από την παρούσα μελέτη, προκειμένου να έχει δυνατότητα υλοποίησης και εμπεριέχει το τρίπτυχο της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» στην χωρική του έκφραση, ανταποκρινόμενο τόσο στο χερσαίο, όσο και το θαλάσσιο χώρο, στην ιδιαιτερότητα του νησιωτικού χώρου, στη δίδυμη ανάπτυξη – χερσαία και θαλάσσια και κατ' αντιστοιχία «πράσινη» και «γαλάζια» σε συνδυασμό με την προστασία του θαλάσσιου και του χερσαίου περιβάλλοντος.

Οι στρατηγικές επιλογές οι οποίες ανταποκρίνονται στο προαναφερθέν πρότυπο, αναφερόμενες στα μεγάλα και μικρά νησιά παρατίθενται στην συνέχεια, κατ' αρχήν αυτές που αφορούν τόσο το χερσαίο, όσο και το θαλάσσιο χώρο – «πράσινη» οικονομία στο

νησιωτικό χώρο – «πράσινα νησιά» - και στην συνέχεια αυτές που αφορούν την ιδιαιτερότητα του θαλάσσιου χώρου – «γαλάζια ανάπτυξη» και τέλος του «νησιωτικού χώρου», μια πολιτική, η οποία διατρέχει μεν ως οριζόντια πολιτική όλες τις αναφερόμενες στρατηγικές επιλογές, αλλά έχει δε και ειδικότερες εφαρμογές που περιλαμβάνονται στο συγκεκριμένο κεφάλαιο με τον προαναφερθέντα τίτλο.

Στη συνέχεια αναφέρονται οι προτεινόμενες στρατηγικές επιλογές που αφορούν τόσο το χερσαίο, όσο και το θαλάσσιο χώρο– «πράσινα νησιά»:

A. Ανάπτυξη της «πράσινης οικονομίας» στο νησιωτικό χώρο – «πράσινα νησιά», η βιώσιμη και ισόρροπη ανάπτυξη όλων των παραγωγικών τομέων με ήπιες μορφές παραγωγής, χωρίς δηλαδή καταστροφή των πλουτοπαραγωγικών πόρων και με προσαρμογή στη μικρή κλίμακα, τόσο της παραγωγής, όσο και του χώρου.

Σύμφωνα με το ισχύον ΠΠΧΣΑΑ, η οικονομία έχει αποφύγει μέχρι τώρα την εικόνα της «μονοκαλλιέργειας» του τουρισμού, αν και οι υπόλοιποι παραγωγικοί τομείς - ο πρωτογενής και ο δευτερογενής, κατά την τρέχουσα περίοδο παρουσιάζουν στασιμότητα, χωρίς όμως να έχουν γίνει διαρθρωτικές αλλαγές που να συμβάλλουν προς την κατεύθυνση της «ισόρροπης» κατεύθυνσης, στο πλαίσιο της αειφόρου ανάπτυξης, των αειφόρων παραγωγικών τομέων, που αλληλοσυνδέονται και αλληλοϋποστηρίζονται.

Ήδη από τη μελέτη σύνταξης του ΠΠΧΣΑΑ (Γ΄ Φάση – 1999 – ΧΩΡΟΔΥΝΑΜΙΚΗ Ε.Ε.), είχε επισημανθεί ότι η μεταποιητική δραστηριότητα έπρεπε να προσαρμοστεί περαιτέρω στα παραγόμενα αγροτικά προϊόντα και από κοινού, νωπά, μεταποιημένα και τυποποιημένα προϊόντα να περάσουν στο τουριστικό εμπόριο και στην τοπική κουζίνα. Κατά την τρέχουσα προγραμματική περίοδο, η αγροτική δραστηριότητα δύναται να προσαρμοστεί σε μια εκσυγχρονισμένη επιχειρηματική βάση και ως βάση της καθετοποιημένης παραγωγής, σύμφωνα με τον στόχο 3 της α΄ εγκυκλίου ΥΠΑΑΝ που αφορά στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, του γεωργικού τομέα (για το ΕΓΤΑΑ) και του τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας (για το ΕΤΘΑ), ως ενίσχυση του πλαισίου του αγροδιατροφικού προτύπου

Σήμερα παρά ποτέ πρέπει να τεθεί ως στρατηγική προτεραιότητα της ΠΙΝ η επιδίωξη για την άμβλυνση της άνισης ανάπτυξης των τριών παραγωγικών τομέων και της χωρικής ανάπτυξης – μικρά και μεγάλα νησιά / παράκτιος χώρος και ενδοχώρα.

Η «πράσινη» οικονομία δίδει τη βάση για μια ισόρροπη ανάπτυξη και διασύνδεση των δραστηριοτήτων των τριών τομέων, προσαρμοσμένη στις συνθήκες της τρέχουσας οικονομικής κρίσης και σε μακροπρόθεσμη βάση διαχρονική προοπτική, προσαρμοσμένη στη νησιωτικότητα, στο πλαίσιο της αειφόρου ανάπτυξης, της προστασίας των φυσικών πόρων, με την ενεργοποίηση του ενδογενούς δυναμικού για την αξιοποίηση των τοπικών προϊόντων με ενδογενή κεφάλαια – μικρές επιχειρήσεις οικογενειακού τύπου – κατεύθυνση η οποία αποτελεί το 3^ο θεματικό στόχο της Στρατηγικής της Ευρώπης 2020 – «Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων, του γεωργικού τομέα, της αλιείας και των υδατοκαλλιέργειών».

Ειδικότερα, ο πυλώνας της περιφερειακής οικονομίας – ο κλάδος του τουρισμού προτείνεται κατά το σκέλος του μαζικού τουρισμού να διατηρηθεί και να εξυγιανθεί και ο τουρισμός με εναλλακτικές και ειδικές μορφές (θαλάσσιος τουρισμός) να αναπτυχθεί περαιτέρω, με την πρόβλεψη κατάλληλων διαμορφώσεων και απαραίτητων υποδομών. Στον πρωτογενή τομέα προτείνεται το αγροδιατροφικό πρότυπο, που αφορά στον συνδυασμό του τομέα αυτού με όλους τους σχετικούς παραγωγικούς τομείς σε αλληλοσυσχέτιση (γεωργία, κτηνοτροφία, υδατοκαλλιέργειες - μεταποίηση των προϊόντων που παράγονται από αυτούς τους κλάδους, εμπορία και τουριστική διάθεση / γαστρονομικός τουρισμός των νησιών και μεταποιημένων προϊόντων).

Οι εναλλακτικές μορφές είχαν προταθεί στο ισχύον ΠΠΧΣΑΑ, αλλά δεν αναπτύχθηκαν κατά το δοκούν, παρά την επενδυτική υποστήριξη των διαφόρων προγραμμάτων, τύπου Leader, ΟΠΑΑΧ, ΠΕΠ, κλπ. Στο αναθεωρημένο ΠΠΧΣΑΑ οι εναλλακτικές μορφές καταλαμβάνουν μια σημαίνουσα θέση σε εθνικό επίπεδο και η ΠΙΝ διαθέτει ευρύ πεδίο για την ανάπτυξή τους, δίδοντας έτσι διέξοδο στην ανανέωση του τουριστικού προϊόντος.

A.1) Άμβλυση των χωρικών ανισοτήτων, κατ' αντιστοιχία της στρατηγικής επιλογής της ισόρροπης ανάπτυξης των παραγωγικών δραστηριοτήτων, και συγκεκριμένα μεταξύ

- του παράκτιου χώρου και της ενδοχώρας,
- των μικρών και μεγάλων νησιών
- του παράκτιου και του θαλάσσιου χώρου, κατά το σκέλος των συγκρουσιακών σχέσεων μεταξύ τουρισμού και ρυπογόνων θαλάσσιων δραστηριοτήτων – εξορύξεις, υδατοκαλλιέργειες, ναυσιπλοΐα, κλπ

Προς τούτο προτείνεται :

Για τις χωρικές ανισότητες η υλοποίηση της Περιφερειακής, Εθνικής και Ευρωπαϊκής πολιτικής για τα Μικρά Νησιά και ειδικότερα του Ολοκληρωμένου Σχεδίου για τα Μικρά Νησιά

(ΟΣΑΜΝ), όπως συντάχθηκε από την ΠΙΝ, αλλά και σύνταξη μακρόπνοου Επιχειρησιακού Σχεδίου γενικότερα, με κλιμακούμενες δράσεις και έργα.

Για τις ανισότητες παράκτιου και θαλάσσιου χώρου, απαιτείται πρόβλεψη βιώσιμων παραγωγικών δραστηριοτήτων και αντίστοιχων χωρικών υποδοχέων και ζωνών, με παράλληλη προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος για την ανάδειξη της ταυτότητας της ΠΙΝ - αναγνωρίσιμη περιβαλλοντική και πολιτιστική ταυτότητα.

A.2) Στήριξη της μετάβασης της τοπικής οικονομίας σε μια οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα, με ενίσχυση της απασχόλησης ειδικά στην «πράσινη» επιχειρηματικότητα, με χρήση εναλλακτικών καυσίμων και με τη διαμόρφωση διαρθρωτικών και τεχνολογικών αλλαγών:

- σε όλους τους παραγωγικούς τομείς
- στην χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας η αποδέσμευση της οικονομικής ανάπτυξης και όλων των παραγωγικών τομέων από τη χρήση των πλουτοπαραγωγικών πόρων και κυρίως των συμβατικών πόρων (λιγνίτης, πετρέλαιο και τα παράγωγά του, κλπ)
- στη χρήση «Πράσινων» χερσαίων και θαλάσσιων μεταφορών – «πράσινα» πλοία και λιμάνια / αεροσκάφη και αεροδρόμια / οικολογικά αυτοκίνητα και λεωφορεία – περιορισμοί μετακινήσεων / ποδήλατα, βιώσιμη κινητικότητα
- στην αναβάθμιση των δικτύων ενέργειας και την σύνδεση της ΠΙΝ με τα εθνικά και διευρωπαϊκά δίκτυα φυσικού αερίου

και με αποδοτική χρήση των πόρων και χαμηλά επίπεδα εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, παράλληλα με την προστασία του φυσικού, πολιτιστικού και δομημένου περιβάλλοντος και των φυσικών πόρων, καθώς και την προστασία της δημόσιας υγείας

A.3) Προώθηση της αειφόρου ανάπτυξης σε όλους τους τομείς με έμφαση στον τουρισμό και το αγροδιατροφικό σύστημα με βασικό στόχο την ανθεκτικότητα στην κλιματική αλλαγή. Τα φαινόμενα της κλιματικής αλλαγής, πρέπει να αντιμετωπιστούν, επιβάλλοντας μια σειρά πρακτικών και προτείνοντας τεχνικά έργα, όπως :

- προστασία των φυσικών πόρων
- εξοικονόμηση ενέργειας και ΑΠΕ,
- διαχείριση υδάτινων πόρων με έργα ταμιευτήρων ομβρίων - λιμνοδεξαμενές
- μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου
- μείωση των εκπομπών υποξειδίου του αζώτου και μεθανίου από τη γεωργία
- υποκατάσταση των ορυκτών καυσίμων με βιοκαύσιμα (GHG)
- ενεργειακή αξιοποίηση βιομάζας/βιοαερίου

- βιολογικές καλλιέργειες και βιολογική κτηνοτροφία ιδιαίτερα στις μειονεκτικές περιοχές
- ενεργειακή αναβάθμιση κτισμάτων/εγκαταστάσεων
- προστασία και αποδοτική διαχείριση των φυσικών πόρων (έδαφος, νερό και ενέργεια) και ειδικότερα της γεωργικής γης και των περιοχών με προϊόντα προστατευμένων ονομασιών προέλευσης και γεωγραφικής ένδειξης (ΠΟΠ/ΠΓΕ)
- προστασία της βιοποικιλότητας και των οικοσυστημάτων που επηρεάζονται από το αγροδιατροφικό σύστημα και την προώθηση της ευζωίας του ζωικού κεφαλαίου.
- αποκατάσταση, διατήρηση και ενίσχυση των οικοσυστημάτων που περιβάλλουν την γεωργική γη,
- ενίσχυση περιοχών με φυσικά ή άλλα μειονεκτήματα, όπως οι εσωτερικές περιοχές, ο ορεινός χώρος, αλλά και με γεωργοπεριβαλλοντικά προγράμματα, με έμφαση στην ανάπτυξη της βιολογικής κτηνοτροφίας και γεωργίας.
- ανάπτυξη των δασικών περιοχών και δραστηριοτήτων, με έργα βελτίωσης της βιωσιμότητας των δασών και πρόληψης πυρκαγιών, αλλά και αποκατάστασης ζημιών στα δασικά οικοσυστήματα από πυρκαγιές ή άλλες καταστροφές.

A.4) Αξιοποίηση των χερσαίων και θαλάσσιων πλουτοπαραγωγικών πόρων με την προϋπόθεση της προστασίας του χερσαίου και θαλάσσιου περιβάλλοντος που λειτουργεί ως ένα πλαίσιο προστασίας, μιας και τα δύο συστήματα της γης και της θάλασσας είναι αλληλένδετα

A.5) Χρήση ΑΠΕ και ΕΞΕ

- σε όλες τις κοινωνικές, τεχνικές και περιβαλλοντικές υποδομές, κατά την κατασκευή και τη λειτουργία τους και με κριτήριο την εναρμόνιση της κατασκευής τους με το τοπίο και το περιβάλλον και την αποφυγή κατανάλωσης των μη ανανεώσιμων πόρων, (έδαφος, γεωργική γη, κλπ)
- σε όλους τους παραγωγικούς τομείς κατά την παραγωγή, αλλά και σε ατομικό επίπεδο και σε κάθε νοικοκυριό

A.6) Αξιοποίηση της πολιτικής της «έξυπνης εξειδίκευσης»

- στις περιβαλλοντικές τεχνολογίες με εφαρμογές σε όλους τους παραγωγικούς τομείς, και ιδιαίτερα στην οικοδομή – κατοικία, ξενοδοχεία, κλπ, με έμφαση στην προσαρμογή στη μικρή κλίμακα του νησιωτικού χώρου, και προώθηση των ΑΠΕ με δημιουργία έξυπνων δικτύων και διασυνδέσεων με το εθνικό ενεργειακό δίκτυο.
- στην ανάδειξη του «περιβάλλοντος» ως προνομιακού πεδίου επενδύσεων, καινοτομίας και τεχνολογικής αλλαγής.

- σε όλους τους παραγωγικούς τομείς της «πράσινης» και «γαλάζιας» ανάπτυξης και ειδικά στον τουρισμό σε συσχέτιση με την προώθηση νέων και εναλλακτικών μορφών τουρισμού και κατ' αντιστοιχία στο χωρικό πρότυπο «πράσινα νησιά - γαλάζια ανάπτυξη» και αντιμετώπιση των επιπτώσεων σε όλες τις χωρικές εκφράσεις τους.
- στις ΤΠΕ και τις υψηλής τεχνολογίας επικοινωνίες για τις ιδιαίτερες υπηρεσίες, απαραίτητες για το νησιωτικό χώρο – τηλε-ιατρική, τηλε-εκπαίδευση, ΚΕΠ β' γενιάς, τηλεδιακυβέρνηση, κλπ

A.7) Εφαρμογή πρακτικών φιλικών προς το περιβάλλον, όπως

- η αποτελεσματικότερη ολοκληρωμένη διαχείριση των μη ανανεώσιμων πόρων - όπως το νερό - εσωτερικά και θαλάσσια ύδατα, το έδαφος, το υπέδαφος, η ενέργεια – πόροι που είναι ανεπαρκείς και ταυτόχρονα κομβικής σημασίας στα νησιά και εν προκειμένω στην ΠΙΝ. Ειδικά για τα ύδατα, προτείνεται αφ' ενός η ολοκληρωμένη διαχείριση των εσωτερικών και επιφανειακών υδάτων, η οποία συνδυάζει ποιοτικούς, οικολογικούς και ποσοτικούς στόχους για την προστασία των υδάτινων οικοσυστημάτων και αφ' ετέρου η εφαρμογή των Σχεδίων Διαχείρισης των Λεκανών Απορροής της ΠΙΝ που εγκρίθηκαν από το ΥΠΕΚΑ.
- η διαχείριση των στερεών αποβλήτων, με ανακύκλωση αυτών που παράγονται τόσο από την παραγωγική διαδικασία, όσο και από τον τοπικό πληθυσμό,
- οι αγροτικές πρακτικές (βιολογική γεωργία κτηνοτροφία, καθώς και βιολογικές υδατοκαλλιέργειες)

A.8) Προστασία, διαχείριση και αξιοποίηση και μάλιστα με έξυπνη εξειδίκευση του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος, των περιοχών ιδιαίτερου φυσικού κάλους, των τοπίων, της βιοποικιλότητας, του παράκτιου χώρου, των γεωλογικών σχηματισμών (Γεωπάρκο στη Σάμη) των φυσικών πόρων, των παραδοσιακών κτιρίων και οικισμών και του σύγχρονου Πολιτισμού, ήθη, έθιμα, κλπ.

A.9) Προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος που ως κατεύθυνση γενικά και ειδικότερα για την επόμενη προγραμματική περίοδο, αποτελεί ένα σημαντικό πεδίο ανάπτυξης επιχειρηματικής δραστηριότητας, σε συνδυασμό με τον στόχο της Αναβάθμισης της Ποιότητας Ζωής με σεβασμό στο Περιβάλλον, επιδιώκοντας την αποτελεσματική διαχείριση των αποβλήτων και την προώθηση της ανακύκλωσης, την ολοκληρωμένη αστική ανάπτυξη, τη βελτίωση της ποιότητας της ατμόσφαιρας και τη μείωση του θορύβου, καθώς και την προώθηση της βιώσιμης κινητικότητας, μέσω της ανάπτυξης συστημάτων μεταφορών φιλικών προς το περιβάλλον.

A.10) Διαχείριση του ευρωπαϊκού οικολογικού χερσαίου και θαλάσσιου δικτύου «Natura 2000» και ίδρυση φορέα διαχείρισης στο πλαίσιο της σύμβασης της Βαρκελώνης.

A.11) Προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, στόχος άμεσα συνδεδεμένος με την προστασία του περιβάλλοντος για την επίτευξη των χαμηλών εκπομπών αερίων θερμοκηπίου, με την ενίσχυση της ανθεκτικότητας της οικονομίας έναντι των κλιματικών και άλλων κινδύνων - εκπόνηση σχεδίου δράσης σε θέματα πλημμυρών, δασικών πυρκαγιών και πολιτικής προστασίας για τη διαχείριση και αντιμετώπιση φυσικών καταστροφών, όπως επίσης και σε θέματα λοιπών φυσικών καταστροφών που σχετίζονται έμμεσα με την κλιματική αλλαγή όπως είναι οι σεισμοί.

A.12) Προώθηση του πολιτισμού ως συνεκτικός ιστός στο πλαίσιο της περιφερειακής συνοχής που παράλληλα συνενώνει τους διάφορους τομείς της έξυπνης, διατηρήσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης και η συμβολή του στην ολιστική ανάπτυξη και ειδικά του τουρισμού, που με την ανάδειξη και την ελκυστικότητα των αρχαιολογικών χώρων και των μνημείων συμβάλλει στην αύξηση της τουριστικής κίνησης και γενικότερα στην ενίσχυση της παιδείας.

A.13) Ίδρυση Ερευνητικών Κέντρων, σχετικών με το πρότυπο της ΠΙΝ και διεύρυνση του πεδίου των τμημάτων του Ιονίου Πανεπιστημίου και των ΤΕΙ. Ειδικά προτείνονται στα νησιά της ΠΙΝ κατ' αρχήν τα Ινστιτούτα και Συμβούλια που έχουν προγραμματιστεί από το Υπ. Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και από το Υπουργείο Ναυτιλίας και Αιγαίου και συγκεκριμένα

- το Συμβούλιο Νησιωτικής Πολιτικής με στόχο τη γνωμοδότηση στη χάραξη νησιωτικής πολιτικής σε όλα τα Υπουργεία, ώστε να είναι προσαρμοσμένα και προσανατολισμένα στην άσκηση των συγκεκριμένων πολιτικών στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και τις ανάγκες των νησιών
- το Ερευνητικό Ινστιτούτο Νησιωτικής Πολιτικής με στόχο παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών στη χάραξη και άσκηση πολιτικών ως προς τις νησιωτικές περιοχές, και επιπλέον
- το Ινστιτούτο Νησιωτικής Γεωργίας που προγραμματίζεται από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και προτείνεται να εγκατασταθεί στην Κέρκυρα,

A.14) Περαιτέρω προώθηση της κοινωνικής συνοχής, ως βασική προϋπόθεση της χωρίς κοινωνικούς αποκλεισμούς ανάπτυξης με παροχή ίσων ευκαιριών με τους κατοίκους της ηπειρωτικής χώρας και με την αντιμετώπιση της κοινωνικής και κατ' αντιστοιχία της χωρικής περιθωριοποίησης των ευαίσθητων κοινωνικών ομάδων, με πρόβλεψη των

κοινωνικών υποδομών μεταξύ των οποίων και της κοινωνικής κατοικίας που από κοινού εξασφαλίζουν την ζωή με βελτιωμένες συνθήκες, όπως επίσης με την εξισορρόπηση της απασχόλησης μέσω της ανάπτυξης στην ΠΙΝ.

A.15) Προώθηση της περιφερειακής συνοχής με την ολοκλήρωση της οδικής διασύνδεσης βορά - νότου σε συνδυασμό με την θαλάσσια διασύνδεση, (ενδοπεριφερειακή επικοινωνία), έργο που πρέπει να προωθηθεί περαιτέρω ως συνέχεια των διαφόρων έργων που ήδη έχουν υλοποιηθεί, καθώς και των ενδοπεριφερειακών ακτοπλοϊκών συνδέσεων με προτάσεις εμπλουτισμού δρομολογίων τόσο στις ακτοπλοϊκές, όσο και τις αεροπορικές γραμμές και τέλος με την δυναμική ανάπτυξη των υψηλής τεχνολογίας επικοινωνιών, (τηλεδιασκέψεις, τηλεϊατρική, τηλε-εκπαίδευση), έργο που έχει επαρκώς μέχρι τούδε υλοποιηθεί και προτείνεται με εντατικούς ρυθμούς να ακολουθεί την εξέλιξη των ΤΠΕ με όλες γενικά τις μορφές και λειτουργίες που απαιτούν τηλεπικοινωνία, διαδίκτυο, κλπ

A.16) Προώθηση της εδαφικής συνοχής με έμφαση στο ρόλο των πόλεων, της αλληλεξάρτησης υπαίθρου – πόλης, στις περιφέρειες με υψηλή συγκέντρωση κοινωνικά περιθωριοποιημένων κοινοτήτων και τις περιοχές που αντιμετωπίζουν ιδιαίτερα προβλήματα.

B. Η «γαλάζια» ανάπτυξη, νοούμενη ως ανάπτυξη των υφιστάμενων και νέων παραγωγικών δραστηριοτήτων στη θάλασσα με ταυτόχρονη προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος – θαλάσσια στρατηγική, με εργαλείο τον θαλάσσιο χωροταξικό σχεδιασμό – χωρική έκφραση του αναπτυξιακού προτύπου στο θαλάσσιο χώρο, συνίσταται στις ακόλουθες στρατηγικές επιλογές :

B.1) Η θάλασσα: χώρος ανάπτυξης, καινοτομίας και προστασίας του θαλάσσιου περιβάλλοντος, με στόχο την αειφόρο χρήση (ζώνες με σημαντικά ενδιαίτηματα και είδη, λειμώνες Ποσειδωνίας και διάφορα θαλάσσια θηλαστικά με όρους και προϋποθέσεις προστασίας σύμφωνα με το θεσμικό πλαίσιο του νόμου 3983/2011 για τη θαλάσσια στρατηγική)

B.2) Ανάπτυξη όλων των παραγωγικών δραστηριοτήτων, με αντίστοιχες ζώνες που έχουν εφαρμογή στο θαλάσσιο χώρο, σε συνδυασμό με την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος. Προτείνονται

- οι θαλάσσιες μεταφορές,
- ο θαλάσσιος τουρισμός (γιωτιγκ, ιστιοπλοϊκός τουρισμός, αλιευτικός τουρισμός, θαλάσσια σπόρ, καταδυτικός τουρισμός - θαλάσσια πάρκα) και οι κρουαζιέρες, τόσο στα

μεγάλα, όσο και στα μικρά νησιά με μικρότερα κρουαζιερόπλοια και ανάλογες μικρού μεγέθους λιμενικές υποδομές,

- ο παράκτιος τουρισμός (παραθεριστική κατοικία – τουρισμός, αναψυχή)
- η εξόρυξη θαλάσσιων ορυκτών πόρων, υδρογονανθράκων,
- η γαλάζια βιοτεχνολογία,
- οι νέες «γαλάζιες» τεχνολογίες
- τα δίκτυα θαλάσσιας έρευνας,
- η αλιεία, οι υδατοκαλλιέργειες,

Παράλληλα με τις δραστηριότητες αυτές ασκείται η θαλάσσια στρατηγική για την καλή κατάσταση του θαλάσσιου περιβάλλοντος και τη διατήρηση των φυσικών πόρων από τους οποίους εξαρτώνται οι κοινωνικές και οικονομικές δραστηριότητες που σχετίζονται με τη θάλασσα. Συγκεκριμένα, πρέπει να προωθηθεί η θαλάσσια πολιτική, με διαχείριση θαλάσσιων πόρων για την καλύτερη ποιότητα του θαλάσσιου περιβάλλοντος, με ολοκληρωμένη διαχείριση του παράκτιου / νησιωτικού χώρου, οι νέες μορφές ενέργειας από αέρα, αλλά και τη θάλασσα (κύματα, παλίρροιες), με την προϋπόθεση ότι δεν παρεμποδίζονται οι υπόλοιπες δραστηριότητες και ειδικότερα η θαλάσσια ναυσιπλοΐα, και ο θαλάσσιος τουρισμός. Και όπως αναφέρεται στο αρχείο Σχολιασμός του «κειμένου θέσεων» της Ε.Ε. για τη νέα προγραμματική περίοδο 2014-2020 της ΕΔΑ Ιονίων Νήσων: *«Η νέο – προωθούμενη «γαλάζια οικονομία» προτείνεται και δύναται να αποτελέσει ένα νέο και σημαντικό κεφάλαιο για τα Ιόνια Νησιά ...»* καλύπτοντας νέες προοπτικές κατά την τρέχουσα περίοδο που χαρακτηρίζεται από τη βαθιά κρίση της συμβατικής οικονομίας.

B.3) Συμμετοχή στην Μακροπεριφέρεια Αδριατικής – Ιονίου, συνεργασία των παράκτιων χωρών με αντικείμενο τη θάλασσα, προστασία των θαλάσσιων υδάτων

Γ. Ο νησιωτικός χώρος συνίσταται στις ακόλουθες στρατηγικές επιλογές :

Γ.1) τα «ποιοτικά» νησιά. που αφορούν στην προώθηση των νέων γνώσεων, στην καινοτομία και το εξειδικευμένο ανθρώπινο δυναμικό -προϋποθέσεις για την επιτυχία μιας στρατηγικής "προσανατολισμένης" σε ειδικές μικρές αγορές για την αξιοποίηση τοπικών προϊόντων και πόρων, με ανταγωνιστικές ωστόσο επιχειρήσεις (οικονομικά κίνητρα από εθνικές πολιτικές και τεχνική υποστήριξη πχ. από τα ΑΕΙ, κλπ)

Γ.2) η αντιμετώπιση της νησιωτικότητας (πολυδιάσπαση του γεωγραφικού χώρου των Ιονίων μικρών και μεγάλων νησιών, γεωγραφική απομόνωση, περιφερειακότητα στην οικονομία), με την ενίσχυση της συνοχής, της χρήσης της καινοτομίας προσαρμοσμένης στη νησιωτικότητα και σε όλους τους παραγωγικούς τομείς, της επικοινωνίας και συνεργασίας σε

ενδοπεριφερειακό επίπεδο, προώθηση ΤΠΕ, βελτίωση των μεταφορικών υποδομών, με εισαγωγή νέου τύπου μεταφορικών μέσων (υδροπλάνια, ταχύπλοα σκάφη) και με πύκνωση των συνδέσεων στο πλαίσιο των συνδυασμένων μεταφορών και εφαρμογή του μεταφορικού ισοδύναμου.

Γ.3) η βέλτιστη προσπελασιμότητα με όλα τα μέσα μεταφορών και με πυκνά δρομολόγια, καθώς και με παροχή όλων των υπηρεσιών για επιχειρήσεις και πολίτες, με καλά οργανωμένες ΤΠΕ

Γ.4) η προσαρμογή της μικρής κλίμακας σε όλες τις παραγωγικές δραστηριότητες και τις χωρικές επεμβάσεις σε συνδυασμό με την ένταξη στο νησιωτικό τοπίο,

Γ.5) η ενίσχυση των εφαρμογών ΤΠΕ για ηλεκτρονική διακυβέρνηση, συμβολή στην περιφερειακή συνοχή της ΠΙΝ, στην διαπεριφερειακή της σύνδεση, καθώς και στην διασύνδεσή της με τις κεντρικές υπηρεσίες. Έξυπνη εξειδίκευση στον σχεδιασμό και εφαρμογή ευρυζωνικών δράσεων.

Γ.6) η παροχή εν τέλει ίσων ευκαιριών με τους κατοίκους της ηπειρωτικής χώρας, και προς τούτο παροχή του «μεταφορικού ισοδύναμου».

Για πρώτη φορά, σε εθνικό επίπεδο, ανοίγει το κεφάλαιο της προστασίας του θαλάσσιου περιβάλλοντος υπό την οπτική της θαλάσσιας στρατηγικής και στο πλαίσιο της γαλάζιας ανάπτυξης, με εργαλείο τη θαλάσσια χωροταξία για την αναθεώρηση του ισχύοντος ΠΠΧΣΑΑ. Και τούτο χρονικά ταυτίζεται με την προώθηση των θαλάσσιων ερευνών για την εξόρυξη πετρελαίου, την ανάπτυξη των ιχθυοκαλλιέργειών και την διατήρηση του παράκτιου τουρισμού – χερσαίες και θαλάσσιες δραστηριότητες και χρήσεις που λειτουργούν συγκρουσιακά και σε κάθε περίπτωση με δυσκολία στην συνύπαρξη. Για την εφαρμογή ειδικά των πολιτικών που υλοποιούνται στο θαλάσσιο χώρο, η θαλάσσια χωροταξία, σε συνέργεια με την συμβατική χωροταξία του χερσαίου χώρου, θα αποδώσει τον ενιαίο και συνολικό σχεδιασμό τόσο για το ίδιο το ΠΠΧΣΑΑ, όσο και για τον υποκείμενο σχεδιασμό – τα ΓΠΣ /ΣΧΟΑΠ

Με τη θαλάσσια και χερσαία χωροταξία λοιπόν, είναι δυνατόν να υλοποιηθεί το πρότυπο της χωρικής ανάπτυξης και θα επιδιωχθεί ο ισόρροπος και συνθετικός χαρακτήρας για την επίλυση των συγκρουσιακών σχέσεων που αναπτύσσονται έντονα μεταξύ των διαφόρων χρήσεων γης και θαλάσσης, της συγκρουσιακής σχέσης που εμφανίζεται μεταξύ χερσαίων

και θαλάσσιων παραγωγικών δραστηριοτήτων και της ανάγκης προστασίας του χερσαίου και θαλάσσιου περιβάλλοντος, με όρους και περιορισμούς.

Όπως διαπιστώνεται, οριζόντιες πολιτικές, επίσης νέες, όπως και οι τρεις προαναφερθείσες (πράσινη και γαλάζια ανάπτυξη, νησιωτική πολιτική), διατρέχουν το σύνολο των στρατηγικών στόχων του προτύπου χωρικής ανάπτυξης. Πρόκειται για πολιτικές οι οποίες καθορίστηκαν ή θεσμοθετήθηκαν μετά την θεσμοθέτηση του ισχύοντος ΠΠΧΣΑΑ, ήτοι : η έξυπνη εξειδίκευση, η κλιματική αλλαγή, ΑΠΕ / ΕΞΕ, η θαλάσσια στρατηγική, από τις οποίες απορρέουν στρατηγικοί στόχοι που ενσωματώνονται στο πρότυπο της χωρικής ανάπτυξης.

B.1.1.β.1 Οι βασικοί άξονες και πόλοι ανάπτυξης

Αξονες ανάπτυξης

Στους χερσαίους άξονες ανάπτυξης εθνικής εμβέλειας εντάσσεται ο δυτικός άξονας ανάπτυξης – η Ιόνια Οδός, που θα καταδείξει την δυναμική προς την όμορη Περιφέρεια των Ιονίων και όπου σύμφωνα με το ΓΠΧΣΑΑ εντάσσεται η ΠΙΝ.

Στην ΠΙΝ υπάρχουν 2 κατηγορίες αξόνων, χερσαίοι και θαλάσσιοι, οι οποίοι προτείνεται να διατηρηθούν και να ενισχυθούν.

Στους χερσαίους άξονες ανάπτυξης περιφερειακής εμβέλειας εντάσσονται όλα τα οδικά δίκτυα των μεγάλων νησιών με κατεύθυνση Βορά – νότου.

Στους θαλάσσιους άξονες σύνδεσης εντάσσονται:

- *οι κατακόρυφες συνδέσεις* των νησιών στα λιμάνια που καταλήγει το προαναφερθέν οδικό τους δίκτυο βορά – νότου, ή και ο θαλάσσιος διάπλους, δηλαδή η αποκλειστικά θαλάσσια σύνδεση των νησιών στα ίδια με τα προαναφερθέντα λιμάνια της συνδυαστικής σύνδεσης – οδικό και ακτοπλοϊκό δίκτυο ή και σε άλλα, τα οποία αναφέρονται στο ανάλογο κεφάλαιο του παρόντος κειμένου – συνδέσεις οι οποίες συμβάλλουν στην συνοχή της Περιφέρειας.
- *οι οριζόντιες συνδέσεις* των νησιών με τα λιμάνια της ηπειρωτικής χώρας – οριζόντιοι άξονες, οι οποίοι κατά το ισχύον ΠΠΧΣΑΑ, θεωρήθηκαν άξονες εξάρτησης των Ιονίων από τις απέναντι ηπειρωτικές περιφέρειες και τα μεγάλα αστικά κέντρα, αλλά κατά την περίοδο ισχύος του θεσμοθετημένου ΠΠΧΣΑΑ, επιτεύχθηκε σχετικώς μια ισότιμη πλέον σχέση με τις όμορες ηπειρωτικές Περιφέρειες, οπότε οι άξονες αυτοί προτείνονται ως διαπεριφερειακής σημασίας. Στους άξονες αυτούς προτείνεται επιπλέον η ενίσχυση της οριζόντιας σύνδεσης της Π.Ε. Κεφαλονιάς και της Π.Ε. Ιθάκης με Αστακό και διά μέσω της υπό κατασκευής οδού Αστακού – Πλατυγιαλίου – Ιόνιας Οδού σύνδεση με την Ιόνια Οδό.

Ο «κατακόρυφος» άξονας είναι ενδοπεριφερειακός άξονας, που συνδυάζει τις οδικές και ακτοπλοϊκές συνδέσεις κατεύθυνσης βορά – νότου, αλλά δεν επιτεύχθηκε ακόμα ολοκληρωμένα και συνεχίζει να αποτελεί στόχο της βασικής προϋπόθεσης της συνοχής της Περιφέρειας. Έχει επιτευχθεί σε μεγάλο βαθμό ο θαλάσσιος διάπλους καθώς λειτουργούν καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, οι "κάθετες" θαλάσσιες διασυνδέσεις μεταξύ των νησιών (Βασιλική – Φισκάρδο, Βασιλική - Φρίκες, Πεσσάδα – Άγιος Νικόλαος) με εξαίρεση τη σύνδεση νήσων Κέρκυρας – Λευκάδας, η οποία δεν επιτεύχθηκε. Έχει όμως επιτευχθεί η αεροπορική διασύνδεση μεταξύ των αεροδρομίων – Κέρκυρας, Ακτίου, Αργοστολίου, Ζακύνθου, η οποία όμως έχει χαμηλή συχνότητα και συνδέει την ΠΙΝ με την Κρήτη και επιπλέον προτείνεται να συνδεθεί με τους μητροπολιτικούς πόλους της χώρας (Αθήνα –

Θεσσαλονίκη). Από την παρούσα μελέτη προτείνεται η πύκνωση των δρομολογίων στο πλαίσιο μιας ειδικής τιμολογιακής πολιτικής για τον νησιωτικό χώρο και η σύνδεση με τα δύο μητροπολιτικά κέντρα της Χώρας – Αθήνα και Θεσσαλονίκη και η επαναλειτουργία των υδροπλάνων βάσει του νόμου 4146/2013 που πρόσφατα ψηφίστηκε και αφορά στην ίδρυση και λειτουργία υδατοδρομίων, οπότε και αυτή η διασύνδεση θα συμβάλλει περαιτέρω στην τόνωση της ενδοπεριφερειακής συνοχής της ΠΙΝ.

Παράλληλα και δευτερευόντως, μέχρι να ολοκληρωθούν τα έργα και οι υπηρεσίες μεταφορών για την επίτευξη του κατακόρυφου άξονα – του Ιόνιου Διάπλου, στον στόχο της συνοχής, όπως αναφέρεται στο ΓΠΧΣΑΑ θα συνεχίσουν να συμβάλλουν οι οριζόντιες θαλάσσιες συνδέσεις και η οδική σύνδεση της Λευκάδας σε συνδυασμό με τον ηπειρωτικό δυτικό οδικό άξονα.

Ο κατακόρυφος άξονας βορά – νότου της ΠΙΝ έχει διπλή ιδιότητα, καθώς σήμερα, όπως προαναφέρθηκε, θεωρείται κατά το ΓΠΧΣΑΑ συνδεδεμένος με τον εθνικής σημασίας δυτικό άξονα και επομένως νοείται ως περιφερειακής σημασίας, έχοντας την αυτοτέλειά του, και την στήριξη της περιφερειακής συνοχής, ενώ ταυτόχρονα, είναι εν δυνάμει συνδεδεμένος με τον διεθνή θαλάσσιο άξονα της Μακροπεριφέρειας Αδριατικής – Ιονίου, της Adriatico και επομένως του αποδίδεται ο διεθνής χαρακτήρας.

Τέλος, η υποστήριξη του κατακόρυφου άξονα με τις απαραίτητες λιμενικές υποδομές του δίδουν τη δυνατότητα να λειτουργήσει ως θαλάσσιος διάπλους με τον θαλάσσιο τουρισμό κρουαζιέρας αποκλειστικά στο Ιόνιο, με μικρά κρουαζιερόπλοια μήκους 40 – 60 μ. , που μπορούν να προσεγγίζουν σε όλα τα λιμάνια της ΠΙΝ, ακόμα και σε αυτό της Λευκάδας εφ' όσον κατασκευαστεί το προγραμματιζόμενο έργο της διάνοιξης του Διαύλου και των Μικρών Νησιών, με θεματικό τουρισμό τις χερσαίες περιηγήσεις στον πολιτιστικό και φυσικό πλούτο της Περιφέρειας της οποίας θα αναδειχθεί η κοινή ιστορία που συμβάλλει στην συνοχή της.

Διαπεριφερειακής σημασίας είναι οι οριζόντιοι άξονες, οι οποίοι στο βαθμό που συνδέονται με τους εθνικούς άξονες, όπως η Εγνατία Οδός και η Ολυμπία οδός, καθώς και η Ιόνια οδός μετά την ολοκλήρωσή της, θα αποδώσουν σημαντική υπεραξία στην τουριστική ανάπτυξη της ΠΙΝ

Έτσι το χωρικό πρότυπο στο συγκεκριμένο θέμα προσδίδει έμφαση στην από κοινού ύπαρξη του περιφερειακής σημασίας άξονα βορά – νότου και των διαπεριφερειακής σημασίας αξόνων ανατολής – δύσης / του κατακόρυφου και των οριζόντιων αξόνων, που συνδέουν οδικά τον κατακόρυφο άξονα με τους κόμβους – πόλους, τα λιμάνια στις πόλεις -

έδρες των Π.Ε. και των Δήμων και δια αυτών συνδέουν δια θαλάσσης τα νησιά με την ηπειρωτική χώρα.

Πόλοι ανάπτυξης

Πόλοι ανάπτυξης στην ΠΙΝ μπορούν να θεωρηθούν οι αστικοί πόλοι – πόλεις, οι τουριστικοί πόλοι - οι τουριστικές συγκεντρώσεις – τουριστικοί οικισμοί, οι βιομηχανικοί πόλοι - οι βιομηχανικές συγκεντρώσεις και οι μεγάλες τεχνικές υποδομές. Όλοι οι προαναφερθέντες πόλοι ανάπτυξης, νοούμενοι ως χωρικοί υποδοχείς, προτείνεται να οριοθετούνται και ταυτόχρονα να επιβάλλεται από τον υποκείμενο σχεδιασμό η απαγόρευση και ο περιορισμός κατά περίπτωση της εκτός σχεδίου δόμησης, επιτυγχάνοντας την αποφυγή της καταστροφής των πλουτοπαραγωγικών πόρων, όπως η γεωργική γη, αποφεύγοντας την κακοποίηση του φυσικού και αστικού τοπίου σε συνδυασμό με έργα αναπλάσεων και εξυγίανσης – αναβάθμισης.

Αστικοί πόλοι εθνικής εμβέλειας στην ΠΙΝ μπορούν να θεωρηθούν οι πόλεις – έδρες των Περιφερειακών Ενοτήτων – Κέρκυρα, Λευκάδα, Αργοστόλι, και Ζάκυνθος, πλην του Βαθέως Ιθάκης, εκ των οποίων η Κέρκυρα μόνον είναι εθνικής σημασίας και οι υπόλοιπες πόλεις είναι περιφερειακής σημασίας.

Όπως αναφέρεται στο ισχύον Π.Π., «τα αστικά και ημιαστικά κέντρα της Περιφέρειας αποτελούν τους κύριους πόλους ανάπτυξης. Ο εμπλουτισμός της έδρας της Περιφέρειας με τις αναγκαίες υπηρεσίες και υποδομές αποτελούν απαραίτητες παραμέτρους τόσο για την επίτευξη της συνοχής στην Περιφέρεια, όσο και για την επίτευξη της αναπτυξιακής τους διάστασης». Το θεσμοθετημένο Π.Π. δηλαδή είχε προτείνει την ενίσχυση της δομής του αστικού χώρου και ειδικά της Κέρκυρας ως 2^{ου} επιπέδου, έδρα της νυν Περιφερειακής Ενότητας Κέρκυρας και έδρα της Περιφέρειας Ιονίων, ενώ ταυτόχρονα πρότεινε μέτρα για την αναστολή της γιγάντωσης και διάχυσης του αστικού χώρου με την αλόγιστη εκτός σχεδίου δόμηση. Πρόκειται για δύο συμβατές μεταξύ τους κατευθύνσεις, οι οποίες προτείνεται να διατηρηθούν στο αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ, αν και η βαρύτητα πρέπει να εστιαστεί στην αναστολή της διάχυσης, δεδομένου ότι η Κέρκυρα ως έδρα της Περιφέρειας έχει εδραιωθεί κατά τη διάρκεια της δεκαετίας από την θεσμοθέτηση του ΠΠΧΣΑΑ. Η συγκέντρωση αστικών λειτουργιών στους αστικούς πόλους μιας Περιφέρειας, οι οποίοι είναι προσαρμοσμένοι στην κλίμακα του νησιωτικού χώρου, αποτελεί προϋπόθεση για τον περιορισμό και την αναστολή της αστικής διάχυσης, αλλά και την εύρυθμη λειτουργία του χώρου όσον αφορά την ισορροπία του αστικού και εξωαστικού χώρου. Προϋπόθεση βέβαια στην προτεινόμενη οικιστική δομή είναι, οι πόλεις, όπως παρουσιάζεται στο κεφάλαιο του οικιστικού δικτύου που ακολουθεί, να στηρίζονται από μικρότερους πόλους και όλα τα οικιστικά κέντρα να συνεργάζονται μεταξύ τους και από κοινού να συνυφαίνουν εταιρικές

σχέσεις με την ύπαιθρο. Σε ενάντια περίπτωση η προτεινόμενη πολιτική δομή θα επιφέρει μια αλλοίωση του χωρικού ιστού και εν τέλει καταστροφή της υπαίθρου. Η συμπληρωματικότητα πόλης – υπαίθρου έγκειται τόσο στο αναπτυξιακό, όσο και στο χωρικό πρότυπο. Μόνον μια ζωντανή ύπαιθρος είναι δυνατόν να στηρίξει μια πόλη, όλους τους πόλους και όλο το οικιστικό δίκτυο και αντιθέτως οι ζωντανοί πόλοι είναι δυνατόν να στηρίξουν την ύπαιθρο, ως ένα παραγωγικό και χωρικό ιστό.

Τουριστικοί πόλοι

Νοούμενοι ως πόλοι οι σημειακές και οι γραμμικές τουριστικές αναπτύξεις στην ΠΙΝ, είναι και προτείνεται να διατηρηθούν οι σημειακές αναπτύξεις – οικισμοί Παλαιοκαστρίτσα, Κασσιόπη, Κάβος και οι γραμμικές αναπτύξεις Μπενίτσες – Πέραμα και Κέρκυρα – Ύψος στην Κέρκυρα, ο Γάιος στους Παξούς, το Νυδρί και η γραμμική ανάπτυξη Νικιάνα – Βλυχό στη Λευκάδα, το Φισκάρδο, η Σκάλα και η γραμμική ανάπτυξη Πεσσάδα - Λουρδάτα στην Κεφαλονιά, το Βαθύ στην Ιθάκη, ο κόλπος του Λαγανά, η περιοχή του Πλάνου – Τσιλιβή και η γραμμική ανάπτυξη Αργάσι – Βασιλικός στη Ζάκυνθο. Οι περισσότεροι από αυτούς τους πόλους είναι αρθρωμένοι επί των τουριστικών γραμμικών αναπτύξεων, μέσω των οποίων η τουριστική ανάπτυξη διαχέεται και για την οποία προτείνεται να ληφθούν μέτρα ανάσχεσής της με έργα αναπλάσεων και εξυγίανσης.

Οι ως άνω τουριστικοί πόλοι ιεραρχούνται σε Εθνικής και Περιφερειακής εμβέλειας ως εξής (βλ. χάρτη Π.1):

- *Τουριστικοί πόλοι εθνικής εμβέλειας:* η πόλη της Κέρκυρας, η Παλαιοκαστρίτσα, το Αχίλειο και οι δύο γραμμικές αναπτύξεις Μπενίτσες – Πέραμα και Κέρκυρα – Ύψος στην Κέρκυρα, ο Γάιος στους Παξούς, η πόλη της Λευκάδας, το Νυδρί και η γραμμική ανάπτυξη Νικιάνα – Βλυχό στη Λευκάδα, το Αργοστόλι και το Φισκάρδο στην Κεφαλονιά, το Βαθύ στην Ιθάκη και ο κόλπος του Λαγανά στη Ζάκυνθο.
- *Τουριστικοί πόλοι περιφερειακής εμβέλειας:* η Κασσιόπη και ο Κάβος στην Κέρκυρα, η Σκάλα και η γραμμική ανάπτυξη Πεσσάδα - Λουρδάτα στην Κεφαλονιά, η Βασιλική και ο Αγ. Νικήτας στη Λευκάδα, η περιοχή του Πλάνου – Τσιλιβή και η γραμμική ανάπτυξη Αργάσι – Βασιλικός στη Ζάκυνθο.

Τα προτεινόμενα μέτρα συνίστανται στη μη περαιτέρω ανάπτυξη των πόλων, καθώς και των γραμμικών παράκτιων τουριστικών αναπτύξεων, με παράλληλη εξυγίανση και αναβάθμισή τους, την οριοθέτησή τους σε χωρικούς υποδοχείς, όπως εξάλλου αναφέρεται στο αναθεωρημένο ΕΠΧΣΑΑ Τουρισμού, όπως επίσης στην ανάπτυξη της ενδοχώρας όλων των νησιών, όπου ιδιαίτερα εκεί προτείνεται να αναπτυχθούν οι εναλλακτικές μορφές τουρισμού. Η κατεύθυνση αυτή προκύπτει εξάλλου και από το αναθεωρημένο ΕΠΧΣΑΑ

Τουρισμού το οποίο προτείνει πολιτικές ολοκληρωμένης τουριστικής ανάπτυξης μέσω οργανωμένων υποδοχέων τουριστικών δραστηριοτήτων (άρθρο 1 του Ν. 4179/2013) και σύνθετων τουριστικών καταλυμάτων (άρθρο 8 του Ν. 4002/2011) έναντι της σημειακής χωροθέτησης τουριστικών καταλυμάτων σε όλες τις κατηγορίες του εθνικού χώρου συμπεριλαμβανομένου και του νησιωτικού χώρου όπως η ΠΙΝ.

Μια χωρική πολιτική αυτού του τύπου, επιτρέπει τη δυνατότητα ανάπτυξης της ενδοχώρας όλων των νησιών, όπου ιδιαίτερα εκεί προτείνεται να αναπτυχθούν οι εναλλακτικές μορφές τουρισμού σε φθίνοντες ή εγκαταλειμμένους οικισμούς, οι οποίοι θα μετεξελιχθούν σε πόλους οικοπολιτιστικής ανάπτυξης περιφερειακής σημασίας σε συνδυασμό με τα μικρά κατοικημένα νησιά (Διαπόντια νησιά, Παξοί, Μεγανήσι, Κάλαμος, Καστός, Ιθάκη), και τα ακατοίκητα (όπως οι Εχινάδες, οι Στροφάδες, κτλ.), όπου προτείνεται η ανάπτυξη οικολογικού τουρισμού με θαλάσσιες περιηγήσεις και ειδικά στα ακατακοίτητα με ημερήσια μόνον διαμονή για ήπια αναψυχή.

Βιομηχανικοί πόλοι

Πόλοι βιομηχανικής ανάπτυξης, νοούμενοι ως βιομηχανικές – βιοτεχνικές συγκεντρώσεις δεν υπάρχουν στην ΠΙΝ, λόγω της κλίμακας του νησιωτικού χώρου και λόγω της διάσπαρτης χωροθέτησής τους, καθώς πρόκειται για βιοτεχνικές κυρίως μονάδες που σχετίζονται με την τοπική αγροτική παραγωγή (ελαιοτριβεία, οινοποιεία, αλλαντοποιεία, συσκευαστήρια, τυποποιητήρια, τυροκομεία). Η μοναδική οργανωμένη συγκέντρωση βιοτεχνικών – βιομηχανικών μονάδων είναι η ΒΙΠΕ Αργοστολίου, συνολικής έκτασης 120 στρ. (όπως καθορίστηκε με την υπ. Αριθμ. Απ. Β.17541/2000/16-12-1986 ΦΕΚ 945 Β') με εγκεκριμένο ρυμοτομικό σχέδιο (18-07-1992 ΦΕΚ 1009 Δ' Απ.), η οποία όμως είναι μικρής έκτασης και η εγγύτητά της με την πόλη του Αργοστολίου σε συνδυασμό με την κλίμακα σχεδιασμού του ΠΠΧΣΑΑ την εντάσσει στον αστικό πόλο του Αργοστολίου. Στο πλαίσιο της αναθεώρησης του ισχύοντος ΠΠΧΣΑΑ της ΠΙΝ προτείνονται Επιχειρηματικά Πάρκα Βιομηχανίας – Βιοτεχνίας – Χονδρεμπορίου περιφερειακής εμβέλειας στις τέσσερις έδρες των μεγάλων Π.Ε., ήτοι Κέρκυρα, Λευκάδα, Αργοστόλι και Ζάκυνθος και συγκεκριμένα στον περιαστικό τους χώρο, η αναλυτική πρόταση των οποίων γίνεται σε επόμενο κεφάλαιο. Δεδομένου ότι το μέγεθος των Επιχειρηματικών Πάρκων θα είναι μεγαλύτερο της υφιστάμενης ΒΙΠΕ Αργοστολίου, προτείνεται να είναι αυτά που θα αποτελέσουν τους βιομηχανικούς πόλους στην ΠΙΝ, οι οποίοι λόγω των κλάδων των μονάδων που θα εγκατασταθούν και του μεγέθους τους προτείνεται να είναι περιφερειακής σημασίας.

Η αποφυγή της διάχυσης και στην περίπτωση των χωρικών υποδοχέων μεταποίησης γενικότερα έχει σημαντικές θετικές επιπτώσεις με την αποφυγή της καταστροφής

πλουτοπαραγωγικών πόρων, όπως η γεωργική γη, της κακοποίησης του τοπίου και του χώρου με την οπτική ρύπανση που έχει αντίκτυπο στον τουρισμό. Μια τέτοια επιλογή προτείνεται να συνοδεύεται από το κίνητρο του αυξημένου Συντελεστή Δόμησης, έναντι του Σ.Δ. στις περιοχές εκτός των χωρικών υποδοχέων.

Εξορυκτικοί πόλοι

Εκτός από τους βιομηχανικούς – βιοτεχνικούς πόλους, στην ΠΙΝ υπάρχουν και οι μεμονωμένοι εξορυκτικοί πόλοι οι οποίοι θεωρούνται εθνικής σημασίας καθώς :

- ο μεν ένας (εργοστάσιο της IONIAN KALK στην Κεφαλονιά), αποτελεί καθετοποιημένη παραγωγή - επεξεργάζεται ανθρακικό ασβέστιο και δολομίτη από την επιτόπου εξόρυξη της πρώτης ύλης και εισάγει και επεξεργάζεται άλλα υλικά (όπως π.χ. τάλκη σε πλήρη καθετοποιημένη παραγωγή) και στην συνέχεια εξάγει τα τελικά προϊόντα στην εθνική και διεθνή αγορά.
- Ο δε άλλος, το λατομείο εξόρυξης γύψου στο Σκοπό Ζακύνθου, το οποίο σταμάτησε να λειτουργεί, αλλά ενδέχεται μελλοντικά να επαναλειτουργήσει, καθώς δεν έχουν εξαντληθεί τα διαθέσιμα αποθέματα

Εθνικής σημασίας για ευνόητους λόγους θα είναι η εξόρυξη των υδρογονανθράκων μετά το πέρας των εν ενεργεία ερευνών

Εξορυκτικοί πόλοι περιφερειακής σημασίας μπορούν να θεωρηθούν τα λατομεία εξόρυξης αδρανών υλικών που είναι πολύ σημαντικά για την τοπική οικοδομική και κατασκευαστική δραστηριότητα.

Ειδικότερες κατευθύνσεις για τους βιομηχανικούς – βιοτεχνικούς και εξορυκτικούς πόλους δίδονται σε επόμενο κεφάλαιο της παρούσας μελέτης.

Πόλοι έλξης

Πέραν των πόλων ανάπτυξης, ειδικά στην ΠΙΝ, σημαντικής σημασίας είναι και οι Πόλοι έλξης τουριστικής κίνησης, οι οποίοι αν και οι ίδιοι δεν είναι πόλοι ανάπτυξης, προκαλούν τοπική ανάπτυξη στην άμεσα ευρύτερη περιοχή τους, δυνάμενοι να χαρακτηριστούν ως εθνικής σημασίας.

- Στην Κέρκυρα το Αχίλλειο και το Ποντικονήσι
- Στην Λευκάδα οι παραλίες Κάθισμα και Πόρτο Κασιόκι,
- Στην Κεφαλονιά, η παραλία του Μύρτου, η Ι.Μ. του Αγ. Γερασίμου και ο Εθνικός Δρυμός Αίνου
- Στη Ζάκυνθο η παραλία με το ναυάγιο και το Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο Λαγανά

Υπό αυτήν την έννοια, τέτοιοι πόλοι, αλλά περιφερειακής σημασίας προτείνονται επίσης οι εγκαταλελειμμένοι οικισμοί οι οποίοι θα αναπτυχθούν στο πλαίσιο των εναλλακτικών μορφών τουρισμού όπως και τα προτεινόμενα καταδυτικά πάρκα κλπ.

B.1.1.β.2. Ευρύτερες Χωρικές Ενότητες της Περιφέρειας

Η ΠΙΝ, όπως αναφέρθηκε και στην Α' φάση, είναι μια νησιωτική Περιφέρεια που παρουσιάζει τα δομικά και επομένως μόνιμα χαρακτηριστικά όλων των νησιωτικών περιφερειών – την απομόνωση και την περιφερειακότητα. Ο μεν πρώτος χαρακτηρισμός αφορά στο επίπεδο της γεωγραφικής θέσης – της απόστασης των νησιών από την ηπειρωτική χώρα, τη δυσκολία προσπελασιμότητας - παροχή υπηρεσίας μεταφορών και δρομολόγια, ενώ ο δεύτερος αφορά στο επίπεδο της οικονομίας, διότι τα νησιά έχουν μικρή επιφάνεια και επομένως δεν είναι εύκολη η ανάπτυξη οικονομίας κλίμακας – μεγάλης εμβέλειας παραγωγικών δραστηριοτήτων σε όλους τους παραγωγικούς τομείς.

Οι ευρύτερες Χωρικές Ενότητες της Περιφέρειας αφορούν στις παραγωγικές δραστηριότητες των τριών παραγωγικών τομέων στο χερσαίο και το θαλάσσιο χώρο - στην ανάπτυξη γεωργίας, τη λοιπή αγροτική ανάπτυξη, την ανάπτυξη του δευτερογενούς τομέα, την ανάπτυξη ενέργειας και την ανάπτυξη τουρισμού και παραθεριστικής κατοικίας. Οι προτάσεις συντάσσονται με βάση τις στρατηγικές της διατηρήσιμης ανάπτυξης, της προστασίας του χερσαίου και θαλάσσιου περιβάλλοντος με έμφαση στις παράκτιες περιοχές, καθώς και της θαλάσσιας στρατηγικής, λαμβάνοντας υπ όψη και την κλιματική αλλαγή, η οποία αναμένεται να πλήξει ιδιαίτερα τον παράκτιο χώρο και επομένως τις παράκτιες οικονομικές δραστηριότητες μεταξύ των οποίων κυρίως τον τουρισμό.

Χωρικές Ενότητες α' γενούς τομέα

➤ *Χερσαίες Χωρικές Ενότητες α' γενούς τομέα*

Χωρικές Ενότητες Γεωργίας

Η γεωργική γη στα Ιόνια χαρακτηρίζεται από την μεγάλη κατάτμηση και τον μικρό κλήρο λόγω της ιδιομορφίας του νησιωτικού χώρου. Καταλαμβάνει μικρές επιφάνειες και αναρριχάται και στις πλαγιές των λοφωδών εξάρσεων και ορεινών όγκων. Χαρακτηρίζεται για την ποιοτική απόδοση των γεωργικών προϊόντων και προς τούτο ήδη από το ισχύον Π.Π. προτείνεται ότι «*οι εσωτερικές ζώνες να μπορούν να επωφεληθούν από την ενίσχυση της παραγωγής πιστοποιημένων προϊόντων ποιότητας και τη διάθεσή τους στον τουρισμό*». Στην πολιτική αυτή προτείνεται να προστεθούν οι σύγχρονες ολοκληρωμένες κατευθύνσεις της προστασίας της γεωργικής γης ως πλουτοπαραγωγικού πόρου, με εφαρμογή γεωπεριβαλλοντικών μέτρων, της προστασίας του περιβάλλοντος γενικότερα με την εφαρμογή φιλικών προς το περιβάλλον καλλιεργειών, χωρίς ζιζανιοκτόνα, λιπάσματα, κλπ Έτσι δεν προκαλούνται σημαντικά φορτία ρύπανσης στην περιβάλλουσα περιοχή, τα οποία καταλήγουν στους γεινιάζοντες υδάτινους αποδέκτες – υπόγειους και επιφανειακούς, και στην συνέχεια στις κολυμβητικές ακτές. Με αυτόν τον τρόπο, εξάλλου τα παραδοσιακά

αγροτικά προϊόντα των Ιονίων, προτείνεται να παράγονται ως βιολογικά προϊόντα ολοκληρωμένης διαχείρισης και θα προωθούνται στην εθνική και την ευρωπαϊκή αγορά, δημιουργώντας τη βάση μιας δυναμικής δημιουργίας νέων ροών και ανάπτυξης της εξωστρέφειας.

Στο ισχύον Π.Π.ΧΣΑΑ η βασική πρόβλεψη είναι η παραγωγή και η προώθηση προϊόντων ΠΟΠ και ΠΓΕ, όπως το κουμ κουάτ Κέρκυρας, η ποικιλία Ρομπόλας στην Κεφαλονιά, η καλλιεργούμενη έκταση της οποίας είναι οριοθετημένη, τοπικοί οίνοι ΠΓΕ Κέρκυρας, Λευκάδας, η σταφίδα Ζακύνθου, ο οίνος ΒΕΡΝΤΕΑ Ζακύνθου, τα ελαιόλαδα Κεφαλονιάς και Κέρκυρας, κτλ προϊόντα που πρέπει να προστατευθούν – πρόβλεψη που πρέπει να διατηρηθεί και στο υπό αναθεώρηση. Επιπλέον θα πρέπει να συμπεριληφθούν και άλλα τοπικά προϊόντα όπως ενδεικτικά αναφέρονται η Φακή Εγκλουβής, το Λαθούρι Καρυάς, η Ασπρολιά Λευκάδος, το νεροκρέμυδο Ζακύνθου, το πεπόνι Ζακύνθου, οίνοι και ελαιόλαδο Ιθάκης, κτλ. τα οποία ευδοκίμουν σε περιοχές της ΠΙΝ χωρίς μεγάλες ανάγκες καλλιέργειας και τα οποία αποτελούν παραδοσιακά προϊόντα. Ιδιαίτερα προτείνεται να ενισχυθεί η καλλιέργεια και η παραγωγή προϊόντων που είναι προσαρμοσμένα στις τοπικές συνθήκες και στο μικροκλίμα των νησιών της ΠΙΝ. Πρόκειται για προϊόντα που δεν έφτασαν ποτέ σε υψηλές παραγωγές, παρά την εντατικοποίηση της αγροτικής παραγωγής, λόγω της εγκατάλειψης του αγροτικού χώρου και της ανάπτυξης του τουρισμού.

Οι κατευθύνσεις του ισχύοντος ΠΠΧΣΑΑ, οι οποίες δεν υλοποιήθηκαν είναι οι ακόλουθες:

- η ανάπτυξη των θερμοκηπιακών καλλιεργειών
- η προστασία του αγροτικού τοπίου όλων των νησιών όπως αναφέρεται στη μελέτη για το τοπίο (οι ελαιώνες σε όλα τα μεγάλα νησιά και στην Ιθάκη, οι αμπελώνες, οι λοιπές καλλιεργούμενες εκτάσεις, οι ξερολιθιές και αναβαθμίδες).
- η προώθηση του εμπορίου των αγροτικών προϊόντων

Από τις ανωτέρω, το αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ προτείνει την εξαίρεση της ανάπτυξης των θερμοκηπιακών καλλιεργειών και την ενσωμάτωση των υπολοίπων στο πλαίσιο της σύγχρονης πολυτομεακής προσέγγισης και πολυλειτουργικής γεωργίας - του αγροδιατροφικού προτύπου - διασύνδεση της γεωργίας με όλους τους παραγωγικούς τομείς – αγροτική παραγωγή / μεταποίηση / εμπόριο –τουρισμός και πιο συγκεκριμένα εναλλακτικός τουρισμός.

Συγκεκριμένα, προτείνεται επιπλέον να προστεθούν οι ακόλουθες κατευθύνσεις

- Η προστασία της γεωργικής γης ως πλουτοπαραγωγικού πόρου,

- Η προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων με εφαρμογή γεωπεριβαλλοντικών μέτρων και φιλικών προς το περιβάλλον καλλιεργειών (βιολογικά προϊόντα ολοκληρωμένης διαχείρισης).
- Η περαιτέρω ενίσχυση της παραγωγής προϊόντων ΠΟΠ και ΠΓΕ¹¹, καθώς και προϊόντων συμπεριλαμβανομένων στο «καλάθι» της ΠΙΝ
- Η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ, σύμφωνα με τη νέα ΚΑΠ
- Η πολυτομεακή προσέγγιση για την ολοκληρωμένη ανάπτυξη της υπαίθρου, με κύριους άξονες :
 - ο την ανάπτυξη του αγροδιατροφικού προτύπου με αλληλοτροφοδότηση των τριών παραγωγικών τομέων, που στην ΠΙΝ χαρακτηρίζει ιδιαίτερα την σχέση αγροτικής και ζωϊκής παραγωγής με την μεταποίηση και
 - ο την υποστήριξη της πολυαπασχόλησης

Σε εφαρμογή της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής που στοχεύει στην συγκράτηση του πληθυσμού στην ενδοχώρα, ο αγροτικός χώρος της συγκεκριμένης ανθρωπογεωγραφικής ενότητας, προτείνεται να λειτουργήσει ως πολυλειτουργικός και προς τούτο από τα προς εκπόνηση ΓΠΣ προτείνεται να προδιαγραφούν ανάλογες χρήσεις γης, αντίστοιχες των αναπτυξιακών κατευθύνσεων του παρόντος κεφαλαίου, ώστε η ενδοχώρα να υποδέχεται όλες τις πιθανές οικονομικές δραστηριότητες, εφ' όσον είναι συμβατές μεταξύ τους, όπως η γεωργική γη, η κτηνοτροφική δραστηριότητα, η μεταποίηση αγροτικών προϊόντων και ιδιαίτερα των παραδοσιακών αγροδιατροφικών προϊόντων, η προβολή - προώθηση των προϊόντων αυτών στο εμπόριο, ο τουρισμός και ειδικότερα οι οικο - πολιτιστικές τουριστικές δραστηριότητες και η ανάλογη οργάνωση του χώρου με κατάλληλους χωρικούς υποδοχείς. Σύμφωνα με τις κατευθύνσεις του Γενικού Πλαισίου, ανάλογα με τα χαρακτηριστικά της κάθε περιοχής, η γεωργική γη θα πρέπει να χαρακτηρίζεται ως :

- απλή γεωργική γη
- γεωργική γη α' προτεραιότητας,
- γεωργική γη υψηλής παραγωγικότητας,

ενώ οι περιστατικές αγροτικές περιοχές αποτελούν πεδίο λήψης μέτρων για την αποφυγή απώλειας γεωργικής γης με γνώμονα τον σεβασμό στο περιβάλλον.

Όσον αφορά την απλή γεωργική γη και τη γεωργική γης α' προτεραιότητας προτείνεται από την παρούσα μελέτη να οριοθετηθούν από τα ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ που εκπονούνται ή θα εκπονηθούν στην ΠΙΝ.

¹¹ έχουν αναγνωρισθεί με ΦΕΚ από το Υπ. Αγροτικής Ανάπτυξης 4 προϊόντα ως Προστατευόμενης Ονομασίας Προέλευσης (ΠΟΠ), 11 προϊόντα ως Προϊόντα Γεωγραφικής Ένδειξης (ΠΓΕ) και 1 προϊόν ως ονομασία κατά παράδοση),

Όσον αφορά την οριοθέτηση της γεωργικής γης υψηλής παραγωγικότητας, γίνεται μόνον από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία (ΚΥΑ 168040 (ΦΕΚ 1528/Β/2010), η οποία τροποποιήθηκε με τις ΚΥΑ 072528 ΦΕΚ 102/Β/2011 και ΚΥΑ 073710 ΦΕΚ 555/Β/2011 σε εφαρμογή του Ν. 2637/1998, όπως τροποποιήθηκε από τον Ν. 2945/2001 και αφορούσε στον καθορισμό κριτηρίων με τα οποία διαβαθμίζεται η αγροτική γη σε ποιότητες και κατατάσσεται σε κατηγορίες παραγωγικότητας. Επομένως δεν είναι δυνατή η χρήση των κριτηρίων της ΚΥΑ 168040 ΦΕΚ 1528/Β/2010 από τον χωροταξικό σχεδιασμό περιφερειακού ή κατώτερου επιπέδου (ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ) για μία καταρχήν προστασία της γεωργικής γης μέχρις ότου εκδοθούν οι αποφάσεις χαρακτηρισμού του αρμόδιου Υπουργείου. Στον δε σχεδιασμό των ΓΠΣ / ΣΧΟΟΑΠ, μόνον η ήδη χαρακτηρισμένη γεωργική γη υψηλής παραγωγικότητας, δύναται να περιλαμβάνεται σε Περιοχές Ειδικής Προστασίας (ΠΕΠ) με χαρακτήρα απολύτου προστασίας, όπου απαγορεύεται η πολεοδόμηση και κατά περίπτωση πλήρως η δόμηση με εξαίρεση τις απολύτως αναγκαίες αγροτικές υποδομές αποκλειστικά και μόνον για την εξυπηρέτηση των αγροτικών εκμεταλλεύσεων (έγγραφο 48859/13-11-2008 "Οδηγίες για την παρακολούθηση / έγκριση μελετών ΓΠΣ και ΣΧΟΟΑΠ του Ν. 2508/1997"). Επίσης ως ανάδραση προς το ΕΠΧΣΑΑ των ΑΠΕ προτείνεται στη νησιωτική γεωργική γη υψηλής παραγωγικότητας να μειωθεί το προβλεπόμενο ποσοστό κάλυψης από φωτοβολταϊκές εγκαταστάσεις που προβλέπει ο Ν. 3851/2010 από 1% σε 0,05% για την ΠΙΝ (και πιθανόν και για τις άλλες νησιωτικές περιφέρειες της χώρας) λόγω της νησιωτικότητας και ως εκ τούτου της σπανιότητας αυτού του πλουτοπαραγωγικού πόρου στις περιοχές αυτές.

Επισημαίνεται ότι από τα αναφερόμενα στην ως άνω ΚΥΑ κριτήρια και μόνον η νησιωτικότητα στην περίπτωση της ΠΙΝ αρκεί για τον χαρακτηρισμό της γεωργικής γης ως υψηλής παραγωγικότητας. Επομένως η εφαρμογή αυτής της ΚΥΑ επισύρει την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 56 του Ν. 2637/1998, όπως τροποποιήθηκε από τον Ν. 2945/2001, σύμφωνα με τον οποίο στα αγροτεμάχια που είναι χαρακτηρισμένα ως γεωργική γη απαγορεύεται η άσκηση οποιασδήποτε άλλης δραστηριότητας εκτός από τη γεωργική εκμετάλλευση και η κατάτμηση των αγροτεμαχίων.

Επομένως, από το προς αναθεώρηση ΠΠΧΣΑΑ προτείνεται ο προσδιορισμός των Χωρικών Ενοτήτων γεωργικής γης εντός των οποίων θα διερευνηθεί από τον υποκείμενο σχεδιασμό (ΓΠΣ / ΣΧΟΟΑΠ) η οριοθέτηση των ζωνών διαβαθμισμένης προστασίας της γεωργικής γης υπό μορφή ΠΕΠ και ΠΕΠΔ με τους ανάλογους κανονιστικούς όρους δόμησης, μέχρι την έκδοση των αποφάσεων χαρακτηρισμού της Γεωργικής γης υψηλής παραγωγικότητας του

Υπ. Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Οι προτεινόμενες Χωρικές Ενότητες γεωργίας που παρουσιάζονται στον χάρτη Π.2α είναι οι ακόλουθες:

στην Π.Ε. Κέρκυρας: οι γεωργικές εκτάσεις στη βορειοδυτική Κέρκυρα (ενδεικτικά αναφέρονται οι περιοχές Σιδάρι, Ρόδα, Καρουσάδες, Βελονάδες, Ασπιωτάδες, Δάφνη), στη Μέση Κέρκυρα (κοιλάδα Ρόπα) και στη Νότια Κέρκυρα (κοιλάδα του ποταμού Μεσσογή και κάμπος Χαλικούνας), οι εκτάσεις του ελαιώνα που εκμεταλλεύονται συστηματικά και οι γεωργικές εκτάσεις των μικρών νησιών (Διαπόντια και Παξοί)

στην Π.Ε. Λευκάδας: οι Κάμποι της Λευκάδας (περιαστικός χώρος), Εγκλημενού (Νυδριού), Βασιλικής, της Καρυάς, και Μαραντοχωρίου (δύο τμήματα), το οροπέδιο της Εγκλουβής (δύο τμήματα), οι εκτάσεις του ελαιώνα που εκμεταλλεύονται συστηματικά και οι γεωργικές εκτάσεις των μικρών νησιών Μεγανησίου, Καλάμου και Καστού.

Στην Π.Ε. Κεφαλονιάς: οι γεωργικές εκτάσεις στο ανατολικό και νότιο τμήμα της χερσονήσου Παλικής (περιαστικός χώρος Ληξουρίου), οι γεωργικές εκτάσεις νότια του Αργοστολίου και η παραλιακή ζώνη από το αεροδρόμιο μέχρι τη Σκάλα, ο κάμπος Αγ. Ειρήνης – Τζανάτων, οι κάμποι της Σάμης, και των Μακρινιώτικων (από τα Διβαρατά μέχρι την Αγία Ευφημία) και οι εκτάσεις του ελαιώνα που εκμεταλλεύονται συστηματικά.

Στην Π.Ε. Ιθάκης: η περιοχή Βαθέως – Περαχωρίου και η περιοχή Σταυρού – Φρικών – Εξωγής.

Στην Π.Ε. Ζακύνθου: το ανατολικό πεδινό τμήμα του νησιού (Ζάκυνθος – Λαγανάς μέχρι Αλυκές – Καταστάρι) και οι γεωργικές εκτάσεις στις περιοχές Κοιλιωμένου – Αγαλά, Ορθονιών και Βολιμών.

Ζώνες παραγωγής προϊόντων ΠΟΠ και ΠΓΕ

Στην περιφέρεια Ιονίων Νήσων, όπως αναφέρθηκε ήδη στην Α' φάση της παρούσας μελέτης έχουν αναγνωριστεί 4 προϊόντα ως Προστατευόμενης Ονομασίας Προέλευσης (ΠΟΠ), 11 προϊόντα ως Προϊόντα Γεωγραφικής Ένδειξης (ΠΓΕ) και 1 προϊόν ως ονομασία κατά παράδοση. Οι περιοχές παραγωγής των προϊόντων αυτών έχουν αναγνωριστεί και οριοθετηθεί με ΦΕΚ από το Υπ. Αγροτικής Ανάπτυξης ως εξής:

Προστατευόμενης Ονομασίας Προέλευσης:

- Οίνος Ρομπόλα

Η ζώνη ΠΟΠ Ρομπόλα ορίζεται σε υψόμετρο τουλάχιστον 50 μ. από τη θάλασσα και στα όρια των Τοπικών Κοινοτήτων Ομαλών, Δαυγάτων, Δειλινάτων, Τρωιανάτων και Φαρακλάτων, καθώς και οι περιοχές που βρίσκονται πάνω από την επαρχιακή οδό Αργοστολίου Πόρου των Τοπικών Κοινοτήτων Μουσάτων και Βλαχάτων.

- Οίνος Μαυροδάφνη

Η οριοθετημένη περιοχή περιλαμβάνει στη χερσόνησο της Παλικής τις Τ.Κ. Σουλάρων, Χαβριάτων, Χαυδάτων, Ληξουρίου, Μονοπωλάτων, Δαμουλιανάτων, Αγίας Θέκλης, Κουβαλάτων και Αγκώνα, στη Λειβαθώ, τις Τ.Κ. Σβορωνάτων και Σπαρτιών, στον Ελειό τις Τ.Κ. Αργινίων, Πάστρας, Σκάλας και Πόρου, την Τ.Κ. Γριζάτων στη Σάμη, τις Τ.Κ. Μεσοβουνίων και Καταποδάτων στην Έρισσο και τις Τ.Κ. Ιθάκης και Περαχωρίου στην Ιθάκη.

- Οίνος Μοσχάτο

Η αμπελουργική ζώνη ΠΟΠ Μοσχάτος εκτείνεται στη χερσόνησο της Παλικής και περιλαμβάνει την Δ.Ε. Ληξουρίου, τις τοπικές κοινότητες Σουλάρων, Ζύλων, Κατωγής, Σκηνέας, Χαυδάτων και την περιοχή της Τοπικής Κοινότητας Πόρου.

- Σταφίδα Ζακύνθου

Περιλαμβάνει ολόκληρη την περιοχή της Π.Ε. Ζακύνθου

Προϊόντα Γεωγραφικής Ένδειξης:

- Κουμ κουάτ Κέρκυρας, ο κάμπος των Νυμφών, στην περιοχή Πλάτωνας της Δ.Ε. Θιναλίων

- Ελαιόλαδο Άγιος Ματθαίος Κέρκυρας

- Ελαιόλαδο Κεφαλονιάς

- Ελαιόλαδο Ζακύνθου

- Τοπικοί οίνοι ΠΓΕ Κέρκυρας

Περιλαμβάνει ολόκληρη τη διοικητική περιοχή της Π.Ε. Κέρκυρας

- Τοπικοί οίνοι ΠΓΕ Χαλικούνας

Η οριοθετημένη ζώνη παραγωγής περιλαμβάνει τα όρια της Τ.Κ. Αγίου Ματθαίου της Δ.Ε. Μελιτειών.

- Τοπικοί οίνοι ΠΓΕ Λευκάδας

Οι ερυθροί οίνοι παράγονται στις Τ.Κ. Σφακιωτών, Εξανθείας, Δρυμώνα της Δ.Ε. Σφακιωτών, στις Τ.Κ. Δραγάνου, Νικολή, Χορτάτων, Κομηλίου, Αθανίου και Αγ. Ηλία της Δ.Ε. Απολλωνίων, στις Τ.Κ. Καρυάς και Πηγαδισάνων της Δ.Ε. Καρυάς, τις Τ.Κ. Πλατυστόμων, Βαυκερής, Πόρου, Φτερνού και Κατωχωρίου της Δ.Ε. Ελλομένου και στις Τ.Κ. Αλεξάνδρου και Τσουκαλάδων της Δ.Ε. Λευκάδας.

Οι ερυθρωποί οίνοι παράγονται στις Τ.Κ. Σφακιωτών, Εξανθείας, Δρυμώνα της Δ.Ε. Σφακιωτών, στις Τ.Κ. Δραγάνου, Νικολή, Χορτάτων, Κομηλίου, Αθανίου και Αγ. Ηλία της Δ.Ε. Απολλωνίων, στις Τ.Κ. Καρυάς, Εγκλουβής και Πηγαδισάνων της Δ.Ε. Καρυάς, τις Τ.Κ. Πλατυστόμων, Βαυκερής, Πόρου, Φτερνού, Εγκλουβής και Κατωχωρίου της Δ.Ε. Ελλομένου και στις Τ.Κ. Αλεξάνδρου και Τσουκαλάδων της Δ.Ε. Λευκάδας.

Οι λευκοί οίνοι παράγονται στις Τ.Κ. Μαραντοχωρίου, Βασιλικής, Αγίου Πέτρου, Σύβρου και Βουρνικά της Δ.Ε. Απολλωνίων.

- Τοπικοί οίνοι ΠΓΕ Ματζαβινάτα

Η οριοθετημένη ζώνη παραγωγής περιλαμβάνει τα όρια της Τ.Κ. Κατωγής (Ματζαβινάτα).

- Τοπικοί οίνοι ΠΓΕ Μεταξάτα

Η οριοθετημένη ζώνη παραγωγής περιλαμβάνει την περιοχή Μοναστήρια Μεταξάτων

- Τοπικοί οίνοι ΠΓΕ Πλαγιές Αίνου

Η οριοθετημένη ζώνη παραγωγής περιλαμβάνει τις περιοχές των Δ.Ε. Αεγοστολίου, Ελειού – Πρόννων, Λειβαθούς, Ομαλών, Πυλαρέων, Σάμης, καθώς και της Δ.Κ. Ληξουρίου και των Τ.Κ. Αγίας Θέκλης, Δαμουλιανάτων, Κατωγής, Κουβαλάτων, Μονοπαλάτων Σκινέως, Σουλλάρων, Χαβδάτων και Χαβριάτων της Δ.Ε. Παλικής.

- Τοπικοί οίνοι ΠΓΕ Ζακύνθου

Η οριοθετημένη ζώνη παραγωγής περιλαμβάνει τις περιοχές της νήσου Ζακύνθου με υψόμετρο άνω των 20 μ.

Εκτός των ανωτέρω ζωνών που είναι αναγνωρισμένες και οριοθετημένες προτείνεται να διερευνηθούν και να οριοθετηθούν κατά την εκπόνηση των μελετών Γ.Π.Σ. οι ζώνες παραγωγής και άλλων τοπικών προϊόντων που είναι σημαντικά για την τοπική οικονομία και ξεχωρίζουν για την ποιότητά τους. Ενδεικτικά αναφέρονται τα εξής:

- η φακή Εγκλουβής που καλλιεργείται στο οροπέδιο Εγκλουβής Λευκάδας
- το Λαθούρι Καρυάς στη Λευκάδα
- η Ασπρολιά Λευκάδος
- το ελαιόλαδο και η ελιά Ιθάκης
- ο θιακός οίνος στην Ιθάκη
- το πετπόνι Ζακύνθου
- το νεροκρέμυδο Ζακύνθου

Χωρικές Ενότητες Κτηνοτροφίας

Μεγάλο κεφάλαιο αποτελεί για την περιοχή μελέτης η εναπομείνασα κτηνοτροφία, για την οποία θα πρέπει να προταθούν μέτρα και κίνητρα για την προστασία της σε συνδυασμό όμως με την διαχείριση των βοσκοτόπων και των εδαφών γενικότερα, αλλά και των δασών με μια γενικότερη ανανέωση του φυσικού περιβάλλοντος. Ιδιαίτερη έμφαση θα πρέπει να δοθεί στα νησιά με αναπτυσσόμενη κτηνοτροφία (Λευκάδα – Κεφαλονιά), αλλά και στα υπόλοιπα νησιά που ασκείται η συγκεκριμένη δραστηριότητα με μικρότερη όμως ένταση, με τον καθορισμό κτηνοτροφικών ζωνών, την οριοθέτηση των οποίων πρέπει να εκτελέσουν τα

ΓΠΣ / ΣΧΟΟΑΠ. Επίσης στο πλαίσιο της καινοτομίας προτείνεται η υιοθέτηση του νέου θεσμού των καινοτόμων πάρκων (Κτηνοτροφικές Μονάδες Καινοτομίας – ΚΤΗΜΟΚ) σε συνεργασία με το Ιόνιο Πανεπιστήμιο και το ΤΕΙ Ιονίων, ώστε να παραχθούν καινοτόμα αγροτικά προϊόντα με ποιότητα, ανταγωνιστικά στις εγχώριες και τις διεθνείς αγορές.

Λαμβάνοντας υπόψη τις προτάσεις των Δ/σεων Αγροτικής Οικονομίας των Π.Ε. προτείνονται οι ακόλουθες Χωρικές Ενότητες ανάπτυξης της κτηνοτροφίας σε περιοχές με συγκέντρωση υφισταμένων κτηνοτροφικών μονάδων και χωρίς τουριστική ανάπτυξη, οι οποίες αποτελούν ευρύτερες ζώνες στις οποίες δίδεται προτεραιότητα στην ανάπτυξη δραστηριοτήτων που σχετίζονται με την κτηνοτροφία και τη διαχείριση βοσκοτόπων:

Π.Ε. Κέρκυρας:

Προτείνονται δύο Χωρικές Ενότητες στις περιοχές όπου υπάρχει η μεγαλύτερη συγκέντρωση ζωικού κεφαλαίου. Πρόκειται για τις περιοχές:

- τμήματα του ορεινού όγκου Παντοκράτορα και
- περιοχή ΒΑ από το λιβάδι Ρόπτα (Σκριπερό, Άνω Κορακιάνα)

Π.Ε. Λευκάδας:

- Το όρος Σκάρων πάνω απ' τη Νικιάνα εξαιρουμένου του δάσους Σκάρων που θα πρέπει να προστατευτεί.
- Ο ορεινός όγκος στην Εγκλουβή από Βαυκερή μέχρι Νεοχώρι και Πρ. Ηλία εξαιρουμένων των γεωργικών εκτάσεων.
- Η δυτική πλάγια μεταξύ Κομηλιού, Δράγανου και παραλίας.
- Η νοτιοδυτική χερσόνησος της Λευκάδας από Αθάνι – Άγ. Πέτρο μέχρι το Ακρωτήρι.

Π.Ε. Κεφαλονιάς

- Η περιοχή μεταξύ Διλινάτων – Δαυγάτων – Καρδακάτων – Αγκώνα – Διβαράτων – Πατρικάτων – Νεοχωρίου – Αγ. Ευφημίας για την οποία προγραμματίζεται η κατασκευή γραμμής ηλεκτρικού ρεύματος με την οποία θα μπορούν να συνδεθούν οι κτηνοτροφικές μονάδες της περιοχής.
- Το βόρειο τμήμα της χερσονήσου Παλικής

Π.Ε. Ιθάκης

- Η περιοχή της Ανωγής, μεταξύ Λεύκης – Μονής Καθαρών – Κιονίου – Σταυρού

Π.Ε. Ζακύνθου

- Η ορεινή / ημιορεινή περιοχή δυτικά των οικισμών Κατασταρίου και Σκουληκάδου
- Η περιοχή από Ορθονιές μέχρι Άγ. Νικόλαο Βολιμών
- Η περιοχή μεταξύ Βολιμών – Αναφωνήτριας και παραλίας
- Η περιοχή δυτικά των οικισμών Μαριές, Έξω Χώρα Καμπί και μέχρι την παραλία
- Η περιοχή δυτικά του οικισμού Κοιλιωμένου μέχρι την παραλία

Επίσης στην περιοχή της Δ.Ε. Μελιτειών (Άγ. Ματθαίος – Λίνια – Μωραΐτικα) υπάρχει μια μικρότερης έντασης συγκέντρωση ζωϊκού κεφαλαίου. Ωστόσο, λόγω της τουριστικής ανάπτυξης της περιοχής δεν κρίνεται σκόπιμη η ένταξή της σε κάποια Χωρική Ενότητα κτηνοτροφίας. Ωστόσο κατά την εκπόνηση ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ προτείνεται να διερευνηθεί στην περιοχή αυτή η δυνατότητα οριοθέτησης ζωνών κτηνοτροφίας σε περιοχές που υπάρχει συγκέντρωση κτηνοτροφικών μονάδων και δεν έχουν τουριστική ανάπτυξη.

Στις Χωρικές Ενότητες κτηνοτροφίας προτείνεται ο εκσυγχρονισμός των κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων και η κατασκευή υποστηρικτικών υποδομών όπως ενδεικτικά αναφέρονται οι δεξαμενές ύδρευσης και πυρόσβεσης, ποτίστρες ζώων, αγροτοδασικό οδικό δίκτυο, εξηλεκτρισμός, εγκαταστάσεις ΑΠΕ για χρήση της παραγόμενης ενέργειας από τις κτηνοτροφικές μονάδες, κτλ.

Κτηνοτροφικές μονάδες που βρίσκονται πλησίον τουριστικών δραστηριοτήτων ανεξάρτητα εάν προϋπήρχαν αυτών, προτείνεται να μεταγκατασταθούν στις προτεινόμενες Χωρικές Ενότητες κτηνοτροφίας, εκτός εάν εμπίπτουν εντός ορίων των Χωρικών Ενότητων κτηνοτροφίας.

Στα μικρά νησιά, λόγω της μικρής κλίμακας του χώρου και λόγω της μικρής δυναμικότητας της κτηνοτροφίας δεν προτείνονται Χωρικές Ενότητες κτηνοτροφίας. Τα ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ οφείλουν να διερευνήσουν τη σκοπιμότητα / δυνατότητα οριοθέτησης κτηνοτροφικών ζωνών λαμβάνοντας υπόψη τη δυναμική του τομέα και τις τυχόν υφιστάμενες συγκεντρώσεις.

➤ *Θαλάσσιες Χωρικές Ενότητες α΄ γενούς τομέα*

Χωρικές Ενότητες Αλιείας

Η μόνη κατεύθυνση η οποία εν μέρει υλοποιήθηκε είναι η βελτίωση των υποδομών των υφισταμένων αλιευτικών καταφυγίων ή και η δημιουργία νέων. Οι υπόλοιπες δεν υλοποιήθηκαν και προτείνεται να ενσωματωθούν στο αναθεωρούμενο :

- Η πρόβλεψη ψυγείων και υποδομών για την εμπορία αλιευμάτων και

- Η δημιουργία ερευνητικού κέντρου για την υποστήριξη της αλιείας.

Οι Χωρικές Ενότητες αλιείας δεν είναι δυνατόν να προσδιοριστούν χωρικά καθώς θα πρέπει πρωτίστως να εκπονηθεί μελέτη καθορισμού των αλιευτικών πεδίων με τις προϋποθέσεις που τίθενται από την παρούσα μελέτη.

Επιπλέον στο αναθεωρούμενο προτείνεται:

- Η εκπόνηση ειδικών μελετών οριοθέτησης των αλιευτικών πεδίων
- Η αποφυγή συγκρούσεων της δραστηριότητας της αλιείας με τις υπόλοιπες θαλάσσιες παραγωγικές δραστηριότητες και ειδικά με τη ναυσιπλοΐα και με τις ζώνες εξόρυξης, ώστε να μην διαταράσσονται και μολύνονται τα αλιευτικά πεδία.
- να ενισχυθεί και να στηριχθεί σε πολλαπλά κίνητρα και μέτρα η βιώσιμη αξιοποίηση των θαλάσσιων υδάτων και παράκτιων περιοχών για την περαιτέρω ανάπτυξη της αλιείας με την εφαρμογή της νέας κοινής αλιευτικής πολιτικής (ΚΑΛΠ), του νόμου της θαλάσσιας στρατηγικής και με εργαλείο την ολοκληρωμένη διαχείριση παράκτιων ζωνών (ΟΔΠΖ), την θαλάσσια χωροταξία, εξασφαλίζοντας τις προϋποθέσεις της προστασίας του θαλάσσιου περιβάλλοντος και των θαλάσσιων πόρων.
- να οριοθετηθούν οι Χωρικές Ενότητες της αλιείας με ακρίβεια, μέσα από την εκπόνηση ειδικών μελετών οριοθέτησης των αλιευτικών πεδίων στις παράκτιες περιοχές και στους ημίκλειστους κόλπους. Για την ορθή οριοθέτησή τους απαιτείται συνεργασία με τις αρμόδιες Δ/νσεις Αγροτικής Οικονομίας (τμήματα Αλιείας) και τους επαγγελματίες των αλιευτικών σκαφών παράκτιας και μέσης αλιείας.
- Η αλιεία πρέπει να είναι σε συμβατότητα με τις υπόλοιπες θαλάσσιες παραγωγικές δραστηριότητες, ώστε με την κατάλληλη διαχείριση των πεδίων και με τις απαραίτητες εναλλαγές τους σε τακτά χρονικά διαστήματα να είναι εφικτή η ανανέωσή των αλιευμάτων, αποτελώντας μια βιώσιμη παραγωγική δραστηριότητα και οικονομικό πόρο για τις παράκτιες περιοχές.

Παράλληλα με την οριοθέτηση των αλιευτικών πεδίων προτείνεται η παρακολούθηση (monitoring) της αλιευτικής δραστηριότητας ιδιαίτερα στις προστατευόμενες περιοχές, η δημιουργία χρονοσειρών και βάσης δεδομένων και η συνεργασία με το Πανεπιστήμιο και τα ΤΕΙ στους τομείς έρευνας και καινοτομίας, με στόχο την επιστημονική έρευνα για τις ανάγκες της αλιείας, αλλά και της υδατοκαλλιέργειας, την ανάπτυξη γνώσεων για την αγορά με ευρωπαϊκά και εθνικά προγράμματα χρηματοδότησης.

Χωρικές Ενότητες Υδατοκαλλιεργειών

Ο κλάδος των υδατοκαλλιεργειών παρουσιάζει ιδιαίτερη δυναμική στο Ιόνιο πέλαγος λόγω των ιδιόμορφων χαρακτηριστικών της γεωμορφολογίας των ακτών, των κλιματικών συνθηκών που επικρατούν στην περιοχή και λόγω της υψηλής ποιότητας του θαλάσσιου περιβάλλοντος. Πρόκειται για έναν κλάδο με έντονη εξωστρέφεια συμβάλλοντας θετικά στο εμπορικό ισοζύγιο της χώρας, δεδομένου ότι το μεγαλύτερο μέρος της παραγωγής εξάγεται στην ευρωπαϊκή και διεθνή αγορά. Χαρακτηριστικά αναφέρεται ότι η Ελλάδα είναι η μεγαλύτερη παραγωγός χώρα Τσιπούρας και Λαβρακιού παγκοσμίως. Ωστόσο η δυναμική του κλάδου αυτού στην ΠΙΝ περιορίζεται λόγω της ιδιαίτερης ανάπτυξης του παράκτιου και θαλάσσιου τουρισμού, στον οποίο προκαλούνται σειρά αρνητικών επιπτώσεων από την ρύπανση στο θαλάσσιο περιβάλλον εξαιτίας των υπολειμμάτων των τροφών, των αποβλήτων των ψαριών. Εξάλλου στο αναθεωρημένο ΕΠΧΣΑΑ τουρισμού αναφέρεται ότι *"η χωροθέτηση νέων μονάδων υδατοκαλλιεργειών στις περιοχές που χαρακτηρίζονται ως ανεπτυγμένες ή αναπτυσσόμενες τουριστικά γενικά δεν ενθαρρύνεται. Κατ' εξαίρεση μπορεί να επιτρέπονται, εφόσον διασφαλίζεται τεκμηριωμένα ότι λαμβάνονται μέτρα για την αντιμετώπιση τυχόν αρνητικών συνεπειών για τον τουρισμό, ιδιαίτερα όσον αφορά υφιστάμενες τουριστικές εγκαταστάσεις."*

Για την περαιτέρω δυναμική εξέλιξη και ανάπτυξη του κλάδου, προτείνονται :

- η χωρική οργάνωση του κλάδου με την ίδρυση ΠΟΑΥ, σύμφωνα με τις διατάξεις του ισχύοντος ΕΠΧΣΑΑ Υδατοκαλλιεργειών, μόνον για τη χωρική οργάνωση των υφιστάμενων μονάδων ιχθυοκαλλιεργειών και για την εγκατάσταση νέων μονάδων οστρακοκαλλιεργειών.
- η έρευνα και η καινοτομία σε διάφορους τομείς, όπως η παροχή προϊόντων υγιεινής διατροφής, στο βαθμό που με εργαλείο την θαλάσσια χωροταξία είναι δυνατόν να καθοριστούν θέσεις που να είναι συμβατές με τον τουρισμό και τη ναυσιπλοΐα.
- η στροφή προς τις βιολογικές εκμεταλλεύσεις, ώστε να μειωθούν οι αρνητικές επιπτώσεις στο θαλάσσιο και παράκτιο περιβάλλον με χαρακτηριστικότερο το παράδειγμα της μονάδας πάχυνσης ερυθρού τόνου, η οποία είναι βιολογική και τροφοδοτεί πλωτή μονάδα επεξεργασίας και παραγωγής σούσι που εξάγεται απ' ευθείας στην Ιαπωνία.

Οι Χωρικές Ενότητες των υδατοκαλλιεργειών που προτείνονται από την παρούσα μελέτη περιλαμβάνουν τις οριοθετημένες ζώνες σύμφωνα με το ισχύον ΕΠΧΣΑΑΥ, όπου έχουν εγκατασταθεί ιχθυοκαλλιέργειες και εμπίπτουν στις αντίστοιχες ζώνες ΠΑΥ (Α έως Ε), στις οποίες έχουν εφαρμογή οι σχετικές κατευθύνσεις του ΕΠΧΣΑΑΥ, καθώς και οι λιμνοθάλασσες στις οποίες ασκείται ή δύναται να αναπτυχθεί η εκτατική ιχθυοκαλλιέργεια.

Συγκεκριμένα προτείνονται οι εξής Χωρικές Ενότητες :

- Λιμνοθάλασσες Χαλκιόπουλου, Αντινιώτη και Κορισσίων στην Π.Ε. Κέρκυρας για την ανάπτυξη μόνον εκτατικών βιολογικών ιχθυοκαλλιεργειών παραδοσιακής μορφής και ήπιας εκμετάλλευσης.
- Λιμνοθάλασσες Παλαιόνι και Αυλαίμων στη Λευκάδα για την ανάπτυξη μόνον εκτατικών βιολογικών ιχθυοκαλλιεργειών παραδοσιακής μορφής και ήπιας εκμετάλλευσης.
- Ζώνη Α.2 Κόλπος Αργοστολίου του ΕΠΧΣΑΑ Υδατοκαλλιεργειών
- Ζώνη Β.2 Νοτιοανατολικές ακτές Κεφαλονιάς του ΕΠΧΣΑΑ Υδατοκαλλιεργειών
- Ζώνη Γ.1 Διαπόντιοι νήσοι του ΕΠΧΣΑΑ Υδατοκαλλιεργειών
- Ζώνη Ε.5 Βορειοανατολικές ακτές Κέρκυρας
- Ζώνη Ε.6 Βορειοανατολικές ακτές Κεφαλονιάς

Και στα μικρά νησιά:

- Ζώνη Α.3 Εχινάδες νήσοι του ΕΠΧΣΑΑ Υδατοκαλλιεργειών
- Ζώνη Β.1.1 Νοτιοανατολικές ακτές Ιθάκης του ΕΠΧΣΑΑ Υδατοκαλλιεργειών
- Ζώνη Β.1.2 Νοτιοδυτικές ακτές Ιθάκης του ΕΠΧΣΑΑ Υδατοκαλλιεργειών

Ίδρυση ΠΟΑΥ, σύμφωνα με τις διατάξεις του ισχύοντος ΕΠΧΣΑΑ Υδατοκαλλιεργειών προτείνεται:

- Στις ζώνες με στοιχείο Α (Α2 και Α3) μόνον για τη χωρική οργάνωση των υφιστάμενων μονάδων και την εγκατάσταση νέων μονάδων μόνον οστρακοκαλλιεργειών που έχουν μικρότερες επιπτώσεις στο θαλάσσιο περιβάλλον συγκριτικά με τις ιχθυοκαλλιέργειες.
- Στις ζώνες με στοιχείο Β (Β.1.1, Β.1.2 και Β2) με τους ίδιους περιορισμούς που αναφέρθηκαν για τις ζώνες Α.
- στον κόλπο της Λευκίμης ΠΟΑΥ αποκλειστικά οστρακοκαλλιεργειών.

Οι υπόλοιπες υφιστάμενες μονάδες υδατοκαλλιεργειών προτείνεται να παραμείνουν ως έχουν στην ίδια θέση που λειτουργούν.

Στις περιοχές των μελετών ΠΟΑΥ του πίνακα 2 του παραρτήματος του ΕΠΧΣΑΑΥ, οι οποίες σύμφωνα με το άρθρο 5 παρ. ΙΙα θεωρούνται ως Περιοχές Άτυπης Συγκέντρωσης Μονάδων (ΠΑΣΜ), προτείνεται για λόγους προστασίας του θαλάσσιου περιβάλλοντος η ίδρυση ΠΟΑΥ, μόνον για τη χωρική οργάνωση των ήδη υφιστάμενων μονάδων υδατοκαλλιεργειών.

Πιο συγκεκριμένα για κάθε μία περιοχή των μελετών ΠΟΑΥ που αναφέρεται στον πίνακα 2 του παραρτήματος του ΕΠΧΣΑΑΥ επισημαίνονται τα ακόλουθα στοιχεία, σύμφωνα με τα οποία δεν υποστηρίζεται η σκοπιμότητα της χωροθέτησης νέων μονάδων ιχθυοκαλλιεργειών:

- ΠΟΑΥ Κεφαλονιάς – Ιθάκης:

- ο Οι νοτιοανατολικές ακτές Κεφαλονιάς και ο παράκτιος χώρος της χερσονήσου Παλικής και η περιοχή Λάσση είναι περιοχές ανεπτυγμένες τουριστικά και μια περαιτέρω ανάπτυξη ιχθυοκαλλιεργειών θεωρείται από την παρούσα μελέτη και από τις τοπικές κοινωνίες ότι έρχεται σε σύγκρουση με τη δραστηριότητα αυτή.
- ο Το στενό Κεφαλονιάς – Ιθάκης αποτελεί ένα αξιόλογο θαλάσσιο οικοσύστημα και περιλαμβάνεται σε ζώνη προστασίας ως Ειδική Ζώνη Διατήρησης με κωδικό GR2220005 του δικτύου Natura 2000.
- ο Περιμετρικά του κόλπου Αργοστολίου βρίσκονται τα δύο σημαντικότερα αστικά κέντρα της Κεφαλονιάς (το Αργοστόλι και το Ληξούρι) που συγκεντρώνουν μεγάλο μέρος της τουριστικής κίνησης του νησιού.
- **ΠΟΑΥ Λευκάδας:**
 - ο Ο θαλάσσιος χώρος των δύο μικρών νησιών Μεγανησίου και Καστού των οποίων ο τουρισμός και ιδιαίτερα ο τουρισμός σκαφών αναψυχής αποτελεί τη σημαντικότερη οικονομική δραστηριότητα.
- **ΠΟΑΥ Κέρκυρας:**
 - ο Ο κόλπος της Λευκίμης και η Βόρεια Κέρκυρα αποτελούν τουριστικά ανεπτυγμένες περιοχές

Ειδικά στον κόλπο της Λευκίμης προτείνεται από το αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ η χωροθέτηση ΠΟΑΥ αποκλειστικά οστρακοκαλλιεργειών (με τη σύμφωνη γνώμη της Δ/σης Αγροτικής Οικονομίας της Π.Ε. Κέρκυρας), οι οποίες έχουν ελάχιστες επιπτώσεις στο θαλάσσιο περιβάλλον συγκριτικά με τις ιχθυοκαλλιέργειες.

Ως ανάδραση προς το ΕΠΧΣΑΑ Υδατοκαλλιεργειών προτείνεται:

- στις ζώνες Α, Β, Γ και Δ του ΕΠΧΣΑΑ Υδατοκαλλιεργειών εντός της ΠΙΝ να διερευνηθεί η δημιουργία ΠΟΑΥ αποκλειστικά οστρακοκαλλιεργειών που προκαλούν συγκριτικά με τις ιχθυοκαλλιέργειες πολύ μικρότερες επιπτώσεις στο περιβάλλον και
- η εξαίρεση της περιοχής πέριξ των μικρών νησιών Καλάμου και Καστού.

Χωρικές Ενότητες β' γενούς τομέα

➤ *Χερσαίες Χωρικές Ενότητες β' γενούς τομέα*

Χωρικές Ενότητες Μεταποίησης

Οι Χωρικές Ενότητες μεταποίησης προτείνεται να χωροθετηθούν και να οριοθετηθούν από τον υποκείμενο σχεδιασμό και ως εκ τούτου δεν είναι δυνατός ο χωρικός προσδιορισμός τους από την παρούσα μελέτη.

Σύμφωνα με το ισχύον ΕΠΧΣΑΑ βιομηχανίας επισημαίνεται ότι ο παράγοντας της νησιωτικότητας δεν λαμβάνεται υπόψη κατά τον καθορισμό κριτηρίων για τη χωροθέτηση της βιομηχανίας (άρθρο 8 του ΕΠΧΣΑΑ), αλλά ούτε και στην εξειδίκευση των κατευθύνσεων για την ΠΙΝ (Παράρτημα Ι), όπου η πολιτική που προτείνεται εστιάζεται μόνον στον περιορισμό της διάσπαρτης εκτός σχεδίου δόμησης ειδικά στον περιαστικό χώρο και στο βασικό οδικό δίκτυο και στην προώθηση μικρής κλίμακας και αριθμού οργανωμένων υποδοχέων.

Επομένως στην περίπτωση της ΠΙΝ ισχύουν όλες οι κατευθύνσεις του ΕΠΧΣΑΑ Βιομηχανίας, όπως *η αποτροπή της παρόδιας ανάπτυξης μονάδων, η χωροθέτηση νέων μονάδων είναι μη αποδεκτή στις περιαστικές ζώνες, η προτεραιότητα δίδεται στον τουρισμό, στις τουριστικά ανεπτυγμένες περιοχές πρέπει να αποθαρρύνεται η διάσπαρτη χωροθέτηση βιομηχανικών μονάδων μέσης και υψηλής όχλησης*, όπου ειδικά στο νησιωτικό χώρο, θα πρέπει να εξαιρείται και η διάσπαρτη χωροθέτηση βιομηχανικών μονάδων χαμηλής όχλησης πλην των υφισταμένων τις οποίες τα ΓΠΣ / ΣΧΟΟΑΠ θα κρίνουν και θα προτείνουν ειδικότερες μεταβατικές διατάξεις.

Εξειδικεύοντας την πολιτική και ειδικά την περίπτωση της διατήρησης ενός ιστού μεταποιητικών μονάδων που αξιοποιούν τοπικούς πόρους, προτείνεται η σημειακή διάσπαρτη χωροθέτηση μόνον μονάδων συσκευαστηρίων και τυποποιητηρίων στις Χωρικές Ενότητες του α' γενούς τομέα, ενώ στις ανεπτυγμένες τουριστικά περιοχές, για την αντιμετώπιση της σύγκρουσης με τον τουρισμό προτείνεται η δημιουργία οργανωμένων υποδοχέων μεταποιητικών δραστηριοτήτων με σκοπό την χωρική οργάνωση του τομέα και την εξυγίανση των αστικών και τουριστικών περιοχών.

Η ΠΙΝ χαρακτηρίζεται για την καθετοποιημένη παραγωγή κυρίως των τοπικών αγροτικών προϊόντων και δευτερευόντως άλλων προϊόντων ή πρώτων υλών όπως του δολομίτη, του γύψου, κλπ. Η σύνταξη των ΓΠΣ σε κάθε Δήμο ή στις πιο κρίσιμες Δημοτικές Ενότητες είναι απαραίτητη προϋπόθεση για την συγκρότηση, χωροθέτηση και οριοθέτηση των χωρικών υποδοχέων της μεταποιητικής δραστηριότητας, διότι οι διάσπαρτες μονάδες κατά κανόνα προκαλούν ρύπανση παντός τύπου (υδάτων, θάλασσας, εδάφους, υπεδάφους) και επιπλέον, ειδικά στα νησιά που χαρακτηρίζονται για τον τουριστικό τους χαρακτήρα, προκαλούν οπτική ρύπανση και συγκρουσιακές σχέσεις με τις τουριστικές δραστηριότητες (ξενοδοχεία, εμπόριο, εστίαση και αναψυχή). Εξάλλου όπως αναφέρεται στο ΕΠΧΣΑΑ για τη βιομηχανία στην περίπτωση της ΠΙΝ *"είναι σκόπιμη η προώθηση κάποιου αριθμού οργανωμένων υποδοχέων μικρής κλίμακας κυρίως για τη μετεγκατάσταση των υπαρχουσών μονάδων"*.

Η πρόταση του ΠΠΧΣΑΑ συνίσταται στην δημιουργία Επιχειρηματικών Πάρκων βιοτεχνίας – βιομηχανίας και χονδρεμπορίου του Ν. 3982/2011 με τις αναφερόμενες χρήσεις στο άρθρο 43 τύπου Β' (μέσης όχλησης) ή Γ (χαμηλής όχλησης), σε κάθε έδρα των Π.Ε. (Κέρκυρα, Λευκάδα, Αργοστόλι και Ζάκυνθο) με Χωρικές Ενότητες αναζήτησης τον περιαστικό χώρο των αστικών αυτών κέντρων και κατά προτεραιότητα στις περιοχές όπου υπάρχουν ήδη σχετικές συγκεντρώσεις παρόμοιων δραστηριοτήτων και όπου προτείνεται η μετεγκατάσταση των οχλουσών δραστηριοτήτων που λειτουργούν εντός των πόλεων και των οικισμών. Στις υπόλοιπες περιοχές των μεγάλων νησιών, όπως ως γενική κατεύθυνση αναφέρεται στο ΕΠΧΣΑΑ, προτείνεται να προσδιοριστούν από τις μελέτες ΓΠΣ / ΣΧΟΟΑΠ μικρού μεγέθους χωρικοί υποδοχείς μεταποιητικών μονάδων στους περιαστικούς χώρους των μικρών αστικών κέντρων των μεγάλων νησιών. Σε όλες τις προαναφερθείσες περιοχές προτείνεται να θεσπιστούν αυστηροί όροι και περιορισμοί, όσον αφορά την οπτική απομόνωση και την επεξεργασία των αποβλήτων των μονάδων, και τα προς εκπόνηση ΓΠΣ / ΣΧΟΟΑΠ πρέπει να προτείνουν τις μονάδες που χρήζουν μετεγκατάστασης στους προτεινόμενους χωρικούς υποδοχείς, σε συνδυασμό με τα μέτρα και τις μεταβατικές διατάξεις. Ως μεταβατική διάταξη ορίζεται στο άρθρο 7 του Ν. 3325/2005 η υποχρέωση μετεγκατάστασης σε 12 έτη μετά την ισχύ της σχετικής διάταξης, δηλαδή εν προκειμένω σε 12 έτη μετά την ισχύ των προτεινόμενων ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ που θα οριοθετήσουν επακριβώς τους χωρικούς υποδοχείς των μεταποιητικών δραστηριοτήτων. Έμφαση για την εξυγίανση του χώρου από τις ρυπαίνουσες και οχλούσες μονάδες προτείνεται να δοθεί στις παρόδιες ζώνες και ειδικά κατά μήκος των κύριων οδικών αξόνων, στις εισόδους των πόλεων, αλλά και στον αστικό χώρο - πόλεις και οικισμοί.

Προτείνεται, οι επιτρεπόμενοι κλάδοι των μεταποιητικών μονάδων εντός των Επιχειρηματικών Πάρκων και των λοιπών χωρικών υποδοχέων μεταποίησης να είναι οι κλάδοι που σχετίζονται με

- την τοπική αγροτική παραγωγή / βιομηχανία τροφίμων και ποτών,
- τα οικοδομικά υλικά
- τη βιομηχανία ξύλου και προϊόντων ξύλου
- τις εκδοτικές και εκτυπωτικές δραστηριότητες
- την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας
- τις λοιπές βιομηχανίες μ.α.κ.¹²
- την επισκευή πάσης φύσεως οχημάτων και γεωργικών μηχανημάτων

¹² μ.α.κ.: μη αλλού καταχωρημένες, ως αναφέρονται στην ΚΥΑ 13727/724 ΦΕΚ 1087/Β/2003

Τα ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ θα εξειδικεύσουν τους ανωτέρω προτεινόμενους κλάδους και πιθανόν θα προσθέσουν κατόπιν ειδικής τεκμηρίωσης επιπλέον κλάδο ή κλάδους και θα αφαιρέσουν είδος ή είδη έργων / δραστηριοτήτων, προσδιορίζοντας το βαθμό όχλησης σύμφωνα με την ΚΥΑ 13727/724 ΦΕΚ 1087/Β/2003.

Ένα σοβαρό και ταυτόχρονα δυσεπίλυτο ζήτημα είναι η ρύπανση από τη λειτουργία των ελαιοτριβείων / πυρηνελουργείων, τα οποία μάλιστα είναι διάσπαρτα, συχνά μέσα στους ελαιώνες ή εντός των οικισμών ή στην άμεσα ευρύτερη περιοχή, με αποτέλεσμα οι εστίες ρύπανσης του εδάφους και του υδροφόρου ορίζοντα να είναι επίσης διάσπαρτες. Για την αντιμετώπιση του ζητήματος αυτού προτείνεται κατά περίπτωση να δίδεται η δυνατότητα είτε της μετεγκατάστασής τους εντός των προτεινόμενων χωρικών υποδοχέων όπου θα εξυπηρετούνται από τα κοινά δίκτυα διαχείρισης των λυμάτων (η κατεύθυνση αυτή προτείνεται για όλα τα ελαιοτριβεία που λειτουργούν εντός των οικισμών ή πέριξ αυτών σε μικρότερες από τις προβλεπόμενες αποστάσεις), είτε της υλοποίησης εγκαταστάσεων επεξεργασίας των λυμάτων μεμονωμένα από κάθε μονάδα στη θέση όπου είναι εγκατεστημένες είτε τέλος της δημιουργίας μιας κεντρικής μονάδας επεξεργασίας λυμάτων ελαιοτριβείων όπου θα διοχετεύονται τα λύματα από όλες τις διάσπαρτες μονάδες για την ολοκληρωμένη επεξεργασία τους. Πρόκειται για εναλλακτικές λύσεις, που θα πρέπει να εξεταστούν από τα ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ κατά περίπτωση και ανάλογα με τις ιδιαιτερότητες της κάθε περιοχής. Η δυσκολία υλοποίησης των προτάσεων αυτών έγκειται στο γεγονός ότι αρκετές επιχειρήσεις είναι μικρές και κακής κατά κανόνα οικονομικής κατάστασης - συνθήκες που δεν επιτρέπουν την μετεγκατάσταση, ούτε και τις μεμονωμένες επενδύσεις για την επεξεργασία των λυμάτων λόγω του υψηλού κόστους υλοποίησής τους. Στην περίπτωση αυτή πρέπει να μελετηθούν και να τεθούν από τα ΓΠΣ / ΣΧΟΟΑΠ μεταβατικές διατάξεις, ενώ για τα ελαιοτριβεία που βρίσκονται εντός των πόλεων και οικισμών προτείνεται η ρύθμιση να είναι άμεση. Οι νέες μονάδες ελαιοτριβείων προτείνεται να εγκαθίστανται στους προτεινόμενους χωρικούς υποδοχείς (Επιχειρηματικά Πάρκα, ΠΕΠΔ, προς πολεοδόμηση περιοχές με χρήση βιοτεχνίας – βιομηχανίας).

Τέλος, προτείνεται η απαγόρευση εγκατάστασης νέων μονάδων υψηλού κινδύνου (Seveso) σε ολόκληρη την έκταση της ΠΙΝ λόγω της μικρής νησιωτικής κλίμακας με το εξαιρετικό τοπίο. Οι υφιστάμενες μονάδες αποθήκευσης καυσίμων πλησίον της Μαρίνας των Γουβιών στην Κέρκυρα, πρέπει να απομακρυνθούν και να χωροθετηθούν σε απόσταση από κατοικημένες περιοχές, η οποία να εξασφαλίζει την ελάχιστη δυνατή επίπτωση στο ανθρωπογενές, αλλά και το φυσικό περιβάλλον. Με αυτό το κριτήριο, το προς εκπόνηση ΓΠΣ, πρέπει να προτείνει την καταλληλότερη θέση, λαμβάνοντας υπ' όψη την πρόταση της μελέτης Χρήσεων γης (ΠΙΝ – Θεώρημα), αλλά και την οικονομικότερη λύση για την

εγκατάσταση. Τα ειδικά κριτήρια που θέτει το ΕΠΧΣΑΑ Βιομηχανίας για τη χωροθέτηση μονάδων που εμπίπτουν στην εφαρμογή της οδηγίας Σεβέζο II είναι τα εξής:

- *"Εγγύτητα πρόσβασης σε κύριους οδικούς άξονες, αλλά σε ικανή απόσταση από αυτούς.*
- *Χωροθέτηση σε ικανή απόσταση από αστικά κέντρα και οικισμούς καθώς και ικανές επεκτάσεις τους*
- *Χωροθέτηση σε περιοχές με χαμηλή ένταση χρήσεων γης, δηλαδή με μειωμένη παρουσία μόνιμου ή μη πληθυσμού"*

Επιπλέον των ανωτέρω προστίθεται το εξής κριτήριο:

- Χωροθέτηση εκτός των τουριστικά ανεπτυγμένων περιοχών (περιοχές Α) του αναθεωρημένου ΕΠΧΣΑΑ Τουρισμού όπως εξειδικεύονται από την παρούσα μελέτη

Όσον αφορά στις υφιστάμενες και νέες μονάδες μεταποίησης των τοπικών αγροτικών προϊόντων, όπως τα τυροκομεία, οινοποιεία, κλπ, πλην των υφισταμένων ελαιοτριβείων για τα οποία έγινε ειδική αναφορά, και στις μονάδες τυποποίησης / συσκευασίας των τοπικών προϊόντων, όπως εμφιαλωτήρια, συσκευαστήρια, κτλ., λαμβάνοντας υπόψη το νησιωτικό χαρακτήρα της ΠΙΝ και την παραγωγή ιδιαίτερων τοπικών προϊόντων που χαρακτηρίζονται για την υψηλή τους ποιότητα και για τις μικρές ποσότητες παραγωγής τους, προτείνεται η χωροθέτησή τους στους προτεινόμενους οργανωμένους υποδοχείς μεταποιητικών δραστηριοτήτων. Από την παρούσα πρόταση εξαιρούνται τα μικρά νησιά. Σύμφωνα με το άρθρο 62 του Ν. 3982/2011 *"για τις δραστηριότητες που είναι εγκατεστημένες σε περιοχή, όπου σύμφωνα με τις πολεοδομικές διατάξεις επέλθει μεταβολή της χρήσης γης ή για οποιονδήποτε λόγο επιβάλλεται η απομάκρυνσή τους, οι δαπάνες μετεγκατάστασης αυτών σε Επιχειρηματικά Πάρκα θεωρούνται επιλέξιμες προς χρηματοδότηση και επιχορηγούνται είτε από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων είτε από Ευρωπαϊκά Προγράμματα, σε ποσοστό μέχρι το ανώτατο επιτρεπόμενο όριο, που προβλέπεται από τον εκάστοτε ισχύοντα Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων για κάθε περιφέρεια της Χώρας. Στις δαπάνες αυτές περιλαμβάνεται το κόστος ανέγερσης νέου κτιρίου, κτιριακού εκσυγχρονισμού υφιστάμενου κτιρίου, εγκατάστασης στο νέο κτίριο, αντικατάστασης του μηχανολογικού εξοπλισμού λόγω βλάβης που οφείλεται στη μετεγκατάσταση, το κόστος αποσυναρμολόγησης και συναρμολόγησης αυτού".*

Ειδικά η τυποποίηση νωπών ή μεταποιημένων αγροτικών προϊόντων, όπως η ελιά, το λάδι, τα τυριά, το κρασί, κτλ. κλάδος που ήδη παρουσιάζει άνθηση, προτείνεται περαιτέρω η ενίσχυσή του και προς τούτο σε όλα τα νησιά προτείνεται, εφ' όσον δεν προκαλείται ρύπανση, να επιτρέπονται οι μεμονωμένες χωροθετήσεις συσκευαστηρίων και τυποποιητηρίων στις περιοχές παραγωγής των αγροτικών προϊόντων και συγκεκριμένα εντός των Χωρικών Ενοτήτων του πρωτογενούς τομέα.

Στα Μικρά Νησιά δεν απαιτείται η χωροθέτηση ειδικού χωρικού υποδοχέα και προτείνεται η διάσπαρτη εγκατάσταση μεταποίησης, συσκευασίας και τυποποίησης των τοπικών αγροτικών προϊόντων, διότι δεδομένης της μικρής κλίμακας του χώρου δεν θεωρείται σκόπιμη η χωροθέτηση οργανωμένων υποδοχέων. Στις μονάδες αυτές ενδείκνυται η ύπαρξη χώρων έκθεσης και εμπορίας των προϊόντων, καθώς και γευσιγνωσίας.

Η πολιτική για τη διάσπαρτη χωροθέτηση που προτείνεται από το ΕΠΧΣΑΑ Βιομηχανίας και με την οποία εναρμονίζεται το αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ, είναι:

- *"Αποτροπή της παρόδιας ανάπτυξης μονάδων μεταποίησης στο βασικό οδικό δίκτυο*
- *Η χωροθέτηση νέων μονάδων με βάση τις διατάξεις της νομοθεσίας περί εκτός σχεδίου δόμησης είναι μη αποδεκτή στις περιαστικές ζώνες των μεγαλύτερων κέντρων και στην άμεση παράκτια ζώνη με εξαίρεση μονάδες με υψηλή εξάρτηση από θαλάσσιο μέτωπο*
- *Η στήριξη της επιβίωσης / μετασχηματισμού των υπάρχουσών μονάδων στις σημερινές τους θέσεις είναι σκόπιμη.*
- *Η χαμηλή ανάπτυξη της βιομηχανίας περιορίζει την πιθανότητα σύγκρουσης με τον τουρισμό, αλλά αυτός μπορεί να επηρεαστεί αρνητικά ακόμα και από μεμονωμένες ή μικρές μονάδες όταν είναι οχλούσες. Οι τουριστικές προοπτικές όλων των νομών (σημερινών Π.Ε.) και η έλλειψη ισχυρών εναλλακτικών διεξόδων επιβάλλει να δίδεται κατ' αρχήν προτεραιότητα σε αυτόν. Επιλεκτικές δυνατότητες χωροθέτησης βιομηχανίας, διάσπαρτης ή οργανωμένης, πρέπει ωστόσο να παρέχονται.*

Σε ζώνες που από το ΕΠΧΣΑΑ Τουρισμού χαρακτηρίζονται ως τουριστικής προτεραιότητας και μάλιστα ως ανεπτυγμένες τουριστικά πρέπει να αποθαρρύνεται η διάσπαρτη χωροθέτηση βιομηχανικών μονάδων μέσης και υψηλής όχλησης.", όπου ειδικά στο νησιωτικό χώρο, θα πρέπει να εξαιρείται και η χαμηλής όχλησης πλην των υφισταμένων τις οποίες τα ΓΠΣ / ΣΧΟΟΑΠ θα κρίνουν και θα προτείνουν ειδικότερες μεταβατικές διατάξεις.

Επίσης οι κατευθύνσεις για το καθεστώς και τους όρους δόμησης της βιομηχανίας σε εκτός σχεδίου περιοχές είναι οι ακόλουθες

- "α) Μείωση του Σ.Δ. για τις εκτός σχεδίου βιομηχανικές εγκαταστάσεις του άρθρου 4 του π.δ. του 1985 σε 0,6 και του Σ.Ο. σε 2,4.*
- β) Κατ' εξαίρεση, να επιτρέπεται η επέκταση υφιστάμενων κατά την έγκριση του παρόντος Ειδικού Πλαισίου βιομηχανικών εγκαταστάσεων, μετά τριετή τουλάχιστον λειτουργία, με παρέκκλιση Σ.Δ. που μπορεί να φθάσει το 1,1 και του Σ.Ο. που μπορεί να φθάσει το 4,4. Σε περίπτωση προσάρτησης στο αρχικό γήπεδο νέων τμημάτων η δυνατότητα αυτή (προσαύξησης του Σ.Δ. και του Σ.Ο.) ισχύει μέχρι διπλασιασμού του εμβαδού που είχε το γήπεδο την 31.12.2006.*

γ) Κατάργηση όλων των παρεκκλίσεων αρτιότητας για την εκτός σχεδίου δόμηση βιομηχανικών εγκαταστάσεων.

δ) Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου να κατισχύουν ρυθμίσεων σχεδιασμού του εξωαστικού χώρου στο μέτρο που προβλέπουν ευμενέστερες ρυθμίσεις για τη δόμηση βιομηχανικών εγκαταστάσεων από τις προβλεπόμενες στο παρόν άρθρο."

Εξαίρεση της διάσπαρτης εγκατάστασης μονάδων που επικρατεί στην ΠΙΝ, αποτελεί η ΒΙΠΕ Κεφαλονιάς στον περιαστικό χώρο του Αργοστολίου, η οποία θεωρείται ήδη κορεσμένη και προτείνεται από την παρούσα μελέτη η διατήρησή της και επιπλέον η χωροθέτηση νέου υποδοχέα όπως αναφέρεται στη συνέχεια και χρήζει διερεύνησης από το ΓΠΣ, το οποίο προτείνεται να εκπονηθεί, ώστε να προταθεί η επέκτασή της ή η χωροθέτηση μιας νέας, σε συνάρτηση βέβαια με την δυνατότητα εξυπηρέτησής της από τις υφιστάμενες υποδομές.

Χωρικές Ενότητες ΑΠΕ

Το ισχύον ΠΠΧΣΑΑ είχε προτείνει την ανάπτυξη των ήπιων μορφών ενέργειας (αιολική και ηλιακή), καθώς και την ίδρυση ερευνητικού κέντρου ΑΠΕ. Η μεν πρώτη πρόταση υλοποιήθηκε σε ελάχιστο βαθμό λόγω της ασυμβατότητας των ΑΠΕ με την ανάπτυξη του τουρισμού και της πρόκλησης οπτικής ρύπανσης, η δε δεύτερη δεν υλοποιήθηκε.

Πρόκειται για στοιχειώδεις προτάσεις που δεν συνιστούν καμία κατεύθυνση και το αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ εναρμονίζεται βασικά με το ΕΠΧΣΑΑ ΑΠΕ.

Η ανάγκη εναρμόνισης στοχεύει στον προσδιορισμό των περιοχών αποκλεισμού των ΑΠΕ, οι οποίες, ιδιαίτερα στην ΠΙΝ, πρέπει να προσδιοριστούν με μεγάλη ακρίβεια από τα προς εκπόνηση ΓΠΣ, λόγω του εξαιρετικά ιδιαίτερου φυσικού τοπίου και περιβάλλοντος, της μικρής κλίμακας του νησιωτικού χώρου και της ιδιαίτερα ανεπτυγμένης τουριστικής δραστηριότητας, σε συνδυασμό με την περιορισμένη γεωργική γη που δεν επιτρέπεται να αναλώνεται από τις εγκαταστάσεις ΑΠΕ.

Οι ζώνες οι οποίες προτείνονται από την παρούσα μελέτη ως Χωρικές Ενότητες ανάπτυξης των ΑΠΕ, έχουν το πλεονέκτημα ότι είναι σε απόσταση από τις τουριστικά ανεπτυγμένες περιοχές. Εντός των ζωνών αυτών, σύμφωνα με τον γεωπληροφοριακό χάρτη της ΡΑΕ, καταγράφεται η πλειονότητα των αιτημάτων για εγκαταστάσεις ΑΠΕ (στη συντριπτική τους πλειοψηφία αφορούν αιολικά πάρκα), ορισμένες από τις οποίες έχουν ήδη υλοποιηθεί. Τα κριτήρια χωροθέτησης των εγκαταστάσεων ΑΠΕ σ' αυτές τις Χωρικές Ενότητες προτείνεται να είναι:

- η εξαίρεση των γεωργικών εκτάσεων που τυχόν περιλαμβάνονται σε αυτές
- η ένταξη στο τοπίο

- η χρήση μόνον χέρσων εκτάσεων, εγκαταλελειμένων γεωργικών εκτάσεων την τελευταία 15ετία και χορτολιβαδικών εκτάσεων μετά από σχετική τεκμηρίωση στις αρμόδιες υπηρεσίες

Οι προτεινόμενες Χωρικές Ενότητες ΑΠΕ είναι οι ακόλουθες:

Π.Ε. Κέρκυρας

- Η ορεινή ζώνη του Παντοκράτορα, στην οποία κατά την περιβαλλοντική αδειοδότηση των εγκαταστάσεων ΑΠΕ ιδιαίτερη έμφαση προτείνεται να δοθεί στα κριτήρια ένταξης των εγκαταστάσεων αυτών στο τοπίο, διότι το όρος Παντοκράτορας, σύμφωνα με τις προτάσεις της μελέτης για το τοπίο περιλαμβάνεται στα λοιπά αξιόλογα τοπία της Π.Ε. Κέρκυρας.

Π.Ε. Λευκάδας

- Η ορεινή ζώνη της νοτιοδυτικής Λευκάδας από τον οικισμό Δράγανο μέχρι το Ακρωτήριο Λευκάτας, εξαιρουμένου του ακρωτηρίου που προτείνεται ως τοπίο περιφερειακής αξίας από τις προτάσεις της μελέτης για το τοπίο.

Π.Ε. Κεφαλονιάς

- Η ορεινή ζώνη της Κεντρικής Κεφαλονιάς (ορεινός όγκος Αγίας Δυνατής))

Π.Ε. Ζακύνθου

- Η κεντρική ορεινή ζώνη του όρους Βραχίωνα (περιοχή μεταξύ των οικισμών Λούχα, Έξω Χώρα, Μαριές, Ορθωνιές, Καταστάρι και Σκουληκάδο)

Όπως προκύπτει από τα ανωτέρω, οι προτεινόμενες Χωρικές Ενότητες ΑΠΕ περιλαμβάνουν τις ημιορεινές και ορεινές περιοχές των μεγάλων νησιών με κριτήριο την ένταξη στο τοπίο και την προστασία της γεωργικής γης υψηλής παραγωγικότητας, με επιτρεπόμενες ζώνες τις χέρσες και χορτολιβαδικές εκτάσεις). Στις περιοχές αυτές επιτρέπεται κάθε μορφής εγκατάσταση ΑΠΕ (αιολική, φωτοβολταϊκή, Μικρά Υδροηλεκτρικά έργα, βιομάζα), ενώ ειδικές εγκαταστάσεις ΑΠΕ όπως παραγωγή ενέργειας από την καύση βιοαερίου επιτρέπεται να λειτουργούν στους χώρους παραγωγής βιοαερίου (ΧΥΤΥ, ΕΕΛ).

Η πρόταση για τις Χωρικές Ενότητες ΑΠΕ στηρίζεται στην εγκεκριμένη σύνοψη του Α2 σταδίου, στην οποία αναφέρεται ότι *"παρατηρείται συμβατότητα της κατεύθυνσης του ισχύοντος ΠΠ για τις ΑΠΕ, με το Ε.Π. Σημειώνεται σημαντική διείσδυσή τους, στο ενεργειακό ισοζύγιο της ΠΙΝ. Το προς αναθεώρηση ΠΠ, θα προσαρμοστεί καθ' ολοκληρία με το Ε.Π. και θα εμπλουτιστεί με κατευθύνσεις που θα ακολουθούν την εθνική πολιτική, εκτός των θεμάτων για τα οποία οι τοπικές συνθήκες πιθανά να απαιτήσουν διαφοροποίηση και εξειδίκευση."* Και επιπλέον: *"Σε κάθε περίπτωση όμως απαιτείται προσαρμογή στην κλίμακα του χώρου, προστασία του φυσικού περιβάλλοντος και του τοπίου, ώστε να αποφεύγονται συγκρουσιακές*

σχέσεις με άλλες παραγωγικές δραστηριότητες και κυρίως με τον τουρισμό και τη γεωργία. Προς τούτο ιδιαίτερη έμφαση θα πρέπει να δοθεί στα κριτήρια χωροθέτησης των ΑΠΕ."

Από την παρούσα μελέτη προτεραιότητα δίδεται στην ανάπτυξη των ΑΠΕ για ίδια χρήση, (κατοικίες, επιχειρήσεις, γεωργικές και κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις, κτλ.), οι οποίες προτείνεται να επιτρέπονται και εκτός των ανωτέρω Χωρικών Ενοτήτων, διότι απαιτούν μικρότερης κλίμακας εγκαταστάσεις, οι οποίες δεν προκαλούν αλλοιώσεις στο τοπίο και στο φυσικό περιβάλλον της Περιφέρειας.

➤ *Θαλάσσιες Χωρικές Ενότητες β' γενούς τομέα*

Χωρικές Ενότητες Εξόρυξης υδρογονανθράκων

Η πιθανή ανεύρεση κοιτασμάτων και η εξόρυξη των υδρογονανθράκων αποτελεί μία εθνικής σημασίας οικονομική δραστηριότητα, η οποία θα αποφέρει σημαντικά οικονομικά οφέλη τόσο στην εθνική οικονομία, όσο και στην οικονομία της Περιφέρειας. Το γεγονός ότι η εξόρυξη θα πραγματοποιηθεί στον θαλάσσιο χώρο της ΠΙΝ αναμένεται να έχει μειωμένες αρνητικές επιπτώσεις στο φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον του χερσαίου χώρου των νησιών. Ωστόσο, αν δεν ληφθούν τα κατάλληλα μέτρα, η ανάπτυξη αυτής της δραστηριότητας δεν αναμένεται να αφήσει ανεπηρέαστο τον παράκτιο χώρο. Η κατασκευή και λειτουργία θαλάσσιων εξέδρων εξόρυξης θα δημιουργήσει μία επιπλέον κίνηση σκαφών στην περιοχή δεσμεύοντας αναπόφευκτα θαλάσσιο χώρο, ο οποίος σήμερα είναι ελεύθερος για ναυσιπλοΐα, για την κίνηση τουριστικών σκαφών αναψυχής, για την κίνηση κρουαζιερόπλοιων, καθώς και για την αλιευτική δραστηριότητα. Επίσης ο κίνδυνος ενός ατυχήματος, θα είναι πάντα υπαρκτός, απειλώντας το θαλάσσιο και παράκτιο περιβάλλον της ΠΙΝ, δεδομένου ότι όπως προκύπτει από τη σχετική βιβλιογραφία¹³ δεν έχουν θεσπιστεί ακόμη σε εθνικό αλλά και σε διεθνές επίπεδο αυστηροί κανόνες προστασίας του θαλάσσιου περιβάλλοντος από τις υπεράκτιες αντλητικές εγκαταστάσεις υδρογονανθράκων, σε αντίθεση με το καθεστώς προστασίας που έχει θεσπιστεί για τη ρύπανση από τη δραστηριότητα μεταφοράς υδρογονανθράκων με πλοία.

Σε περίπτωση που εντοπισθεί κοιτάσμα προς εκμετάλλευση στο θαλάσσιο χώρο των Ιονίων Νήσων, θα πρέπει να αναζητηθούν οι κατάλληλοι χώροι στη χερσαία ζώνη των νησιών, αλλά και των όμορων Περιφερειών της ηπειρωτικής χώρας, όπου είναι δυνατόν προταθούν οι

¹³ Τηλέμαχος Μπούρτζης, Ερευνητής ΕΚεΠΕΚ, Υπ. Διδάκτορας Διεθνούς Δικαίου της Θάλασσας Παντείου Πανεπιστημίου "Σύγχρονα Ζητήματα Θαλάσσιας Ρύπανσης: Deepwater Horizon και η περίπτωση της Υπεράκτιας Εξόρυξης Πετρελαίου"

απαραίτητες χερσαίες υποδομές, οι οποίες θα λειτουργήσουν υποστηρικτικά των θαλάσσιων πλατφόρμων.

Ως τέτοιες υποδομές νοούνται:

- οι λιμενικές εγκαταστάσεις που θα πρέπει να αναπτυχθούν απέναντι από το σημείο εξόρυξης (στην περίπτωση της Κέρκυρας αλλά και της Ζακύνθου, αν το κοίτασμα εντοπισθεί δυτικά του νησιού, θα πρέπει να κατασκευαστεί νέο λιμάνι μιας και τα κύρια λιμάνια είναι χωροθετημένα στα ανατολικά),
- η εξασφάλιση ενός χώρου για τη δημιουργία μιας βιομηχανικής ζώνης στην οποία θα συγκεντρωθούν όλες οι οχλούσες κύριες και υποστηρικτικές δραστηριότητες της εξόρυξης όπως διυλιστήρια, μηχανουργεία, συνεργεία, προμήθειες, εργαλεία κλπ.,
- η πρόβλεψη για την πιθανή δημιουργία οικισμού ο οποίος θα φιλοξενήσει το προσωπικό το οποίο θα απασχολείται καθημερινά,
- η αναβάθμιση του οδικού δικτύου που θα συνδέει τη βιομηχανική περιοχή με την έδρα του νησιού,
- η κατασκευή ελικοδρομίων,
- ο πολλαπλασιασμός θαλάσσιων συγκοινωνιών από και προς την πλατφόρμα εξόρυξης, κλπ.

Οι επιπτώσεις αυτές κρίνονται ιδιαίτερα σημαντικές μιας και η χερσαία έκταση των νησιών της Περιφέρειας είναι αφενός περιορισμένη και αφετέρου η ανάπτυξη δραστηριοτήτων συναφών με την εξόρυξη υδρογονανθράκων τίθεται *a priori* σε σύγκρουση με τον αμιγώς τουριστικό χαρακτήρα της οικονομίας της Περιφέρειας. Για το λόγο αυτό χωροθέτηση τέτοιων δραστηριοτήτων θα πρέπει, πέρα από την τυπική και ουσιαστική τήρηση όλων των περιβαλλοντικών όρων που προβλέπονται από τη νομοθεσία, να απέχει σημαντικά από οικισμούς, περιοχές φυσικής προστασίας, πολιτιστικού ενδιαφέροντος και τουριστικές μονάδες, και να προκαλεί όσο το δυνατόν μικρότερη οπτική όχληση.

Επομένως το ιδιαίτερα ευαίσθητο θαλάσσιο φυσικό περιβάλλον θα πρέπει να προστατευθεί, τόσο κατά τις διαδικασίες εξόρυξης, όσο και από πιθανό ατύχημα λόγω διαρροής υδρογονανθράκων. Η συγκεκριμένη δραστηριότητα εκτείνεται στις ζώνες όπου πραγματοποιήθηκαν και πραγματοποιούνται έρευνες και παρουσιάζουν τη μεγαλύτερη πιθανότητα εξόρυξης με βάση τα μέχρι τώρα αποτελέσματα. Επομένως οι ζώνες αυτές είναι δυνατόν και προτείνεται να οριστικοποιηθούν μετά την ολοκλήρωση των ερευνών και την εξαγωγή των οριστικών αποτελεσμάτων και να ενσωματωθούν στην πρώτη αναθεώρηση του αναθεωρούμενου με την παρούσα μελέτη ΠΠΧΣΑΑ. Σχετικά με την εξόρυξη Υδρογονανθράκων, στο πλαίσιο του Ν. 4001/2011 (Κεφάλαιο Β) έχει συγκροτηθεί πολιτική

για την εξόρυξη των κοιτασμάτων, η οποία και λαμβάνεται υπ' όψη στην πρόταση της μελέτης, που συνίσταται στην ολοκλήρωση των ερευνών και στην μετέπειτα εξόρυξη, τηρώντας τους όρους που θα προκύψουν από τη ΜΠΕ , ώστε να επιτευχθεί η συμβατότητα μεταξύ όλων θαλάσσιων δραστηριοτήτων και ταυτόχρονα η προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος

Με βάση τα μέχρι τώρα αποτελέσματα των ερευνών οι περιοχές που συγκεντρώνουν καταρχήν το ενδιαφέρον για περαιτέρω έρευνα είναι οι εξής:

- η θαλάσσια περιοχή βόρεια της Κέρκυρας
- η θαλάσσια περιοχή ανατολικά της Ιθάκης
- η θαλάσσια περιοχή ανατολικά της Ζακύνθου
- η θαλάσσια περιοχή νότια της Ζακύνθου

οι οποίες προτείνονται, ως Χωρικές Ενότητες Εξόρυξης Υδρογονανθράκων στο χάρτη Π.2δι. Η εξόρυξη υδρογονανθράκων προτείνεται να επιτρέπεται μόνον στη ζώνη του θαλάσσιου χώρου όπου από τις έρευνες προκύπτει η μεγαλύτερη πιθανότητα ανεύρεσης κοιτασμάτων. Επίσης οι περιβαλλοντικοί όροι που θα θεσπιστούν θα πρέπει να πληρούν τα διεθνή σταθερότυπα για τέτοιου είδους δραστηριότητες και παράλληλα θα πρέπει να είναι έτι αυστηρότεροι ως προς την προστασία του ευαίσθητου περιβάλλοντος της ΠΙΝ, των θαλάσσιων ζωνών προστασίας λόγω των λιβαδιών Ποσειδωνείας, αλλά και του παράκτιου χώρου λόγω της τουριστικής οικονομίας.

Επιπλέον, προτείνεται η απαγόρευση της χωροθέτησης εγκαταστάσεων και υποδομών υποστηρικτικών της εξόρυξης υδρογονανθράκων σε όλη τη χερσαία και τη θαλάσσια περιοχή των νησιών της ΠΙΝ, εξαιρουμένων των εγκαταστάσεων που μπορούν να ενσωματωθούν στις πλατφόρμες εξόρυξης και της οικιστικής χρήσης στη χερσαία ζώνη για τη διαμονή του προσωπικού το οποίο θα απασχολείται καθημερινά στις πλατφόρμες εξόρυξης. Προς τούτο προτείνεται να αναζητηθούν οι εν λόγω χώροι στην παραλιακή περιοχή της δυτικής ηπειρωτικής χώρας, όπως για παράδειγμα θα μπορούσε να προταθεί η περιοχή της ΝΑΒΙΠΕ Αστακού ως υποδοχέας υποστηρικτικών υποδομών για τις εξορύξεις που θα πραγματοποιηθούν στην περιοχή του νότιου Ιονίου.

Χωρικές Ενότητες ΑΠΕ

Σύμφωνα με τον γεωπληροφοριακό χάρτη της ΡΑΕ οι περιοχές του θαλάσσιου χώρου στις οποίες καταγράφεται η πλειονότητα των αιτημάτων για εγκαταστάσεις ΑΠΕ αποτελούν τις προτεινόμενες Χωρικές Ενότητες και βρίσκονται στην Π.Ε. Κέρκυρας και στη θαλάσσια περιοχή μεταξύ των Διαπόντιων Νησιών (υπεράκτια αιολικά πάρκα). Οι χωρικές αυτές ενότητες εκτός του ότι συγκεντρώνουν το ενδιαφέρον των επενδυτών (σύμφωνα με τα

αιτήματα που έχουν κατατεθεί από τους ενδιαφερόμενους), έχει το πλεονέκτημα ότι είναι σε απόσταση από τις τουριστικά ανεπτυγμένες περιοχές και η εγκατάσταση ΑΠΕ σε αυτή τη ζώνη θα πρέπει να γίνεται υπό την προϋπόθεση ότι δεν εμποδίζει τη ναυσιπλοΐα και ιδιαίτερα την τοπική ναυσιπλοΐα από και προς τα Διαπόντια Νησιά.

Στις περιοχές αυτές επιτρέπεται κάθε μορφής εγκατάσταση ΑΠΕ που μπορεί να είναι συμβατή με το θαλάσσιο χώρο (π.χ. θαλάσσια αιολικά πάρκα, εγκαταστάσεις αξιοποίησης της κυματικής ενέργειας, κτλ.). Ωστόσο τίθενται προϋποθέσεις όπως η απόσταση από τις τουριστικά ανεπτυγμένες περιοχές που θα καθοριστεί από τον υποκείμενο σχεδιασμό και η ανεμπόδιστη ναυσιπλοΐα.

Όπως αναφέρθηκε για την περίπτωση των χερσαίων Χωρικών Ενοτήτων ΑΠΕ, ομοίως και για τις θαλάσσιες Χωρικές Ενότητες ΑΠΕ το αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ εναρμονίζεται με το ΕΠΧΣΑΑ ΑΠΕ και προτείνεται ο καθορισμός των θαλάσσιων Χωρικών Ενοτήτων ΑΠΕ και η ακριβής οριοθέτηση των περιοχών αποκλεισμού των ΑΠΕ στο θαλάσσιο χώρο να γίνει από τον υποκείμενο σχεδιασμό, με σεβασμό στο ιδιαίτερο θαλάσσιο φυσικό τοπίο και θαλάσσιο φυσικό –πολιτιστικό περιβάλλον, τη μικρή κλίμακα του νησιωτικού χώρου. Η πρόταση για τις Χωρικές Ενότητες ΑΠΕ στηρίζεται στην εγκεκριμένη σύνοψη του Α2 σταδίου, στην οποία αναφέρεται ότι *"παρατηρείται συμβατότητα της κατεύθυνσης του ισχύοντος ΠΠ για τις ΑΠΕ, με το Ε.Π. Σημειώνεται σημαντική διείσδυσή τους, στο ενεργειακό ισοζύγιο της ΠΙΝ. Το προς αναθεώρηση ΠΠ, θα προσαρμοστεί καθ' ολοκληρία με το Ε.Π. και θα εμπλουτιστεί με κατευθύνσεις που θα ακολουθούν την εθνική πολιτική, εκτός των θεμάτων για τα οποία οι τοπικές συνθήκες πιθανά να απαιτήσουν διαφοροποίηση και εξειδίκευση."* Και επιπλέον: *"Σε κάθε περίπτωση όμως απαιτείται προσαρμογή στην κλίμακα του χώρου, προστασία του φυσικού περιβάλλοντος και του τοπίου, ώστε να αποφεύγονται συγκρουσιακές σχέσεις με άλλες παραγωγικές δραστηριότητες και κυρίως με τον τουρισμό και τη γεωργία. Προς τούτο ιδιαίτερη έμφαση θα πρέπει να δοθεί στα κριτήρια χωροθέτησης των ΑΠΕ."*

Χωρικές Ενότητες γ' γενούς τομέα

Οι διάφορες οικονομικές δραστηριότητες του γ' γενή τομέα αναπτύσσονται στον χερσαίο και θαλάσσιο χώρο της ΠΙΝ, και ειδικά ο τουρισμός με δύο μορφές – του μαζικού, παράκτιου τουρισμού και του ειδικού και εναλλακτικών μορφών, και κατ' αντιστοιχία οι οικονομικές δραστηριότητες επιμερίζεται σε Χωρικές Ενότητες:

➤ *Χερσαίες Χωρικές Ενότητες γ' γενούς τομέα*

Χωρικές Ενότητες Τουρισμού

Σύμφωνα με το Πρότυπο Χωρικής Ανάπτυξης του αναθεωρούμενου ο τουρισμός πρέπει να αναπτυχθεί σε συνδυασμό των δύο μορφών – του μαζικού, παραθαλάσσιου και του ήπιου και ειδικών - εναλλακτικών μορφών. Ο μεν πρώτος αναπτύσσεται μέσω της εξυγίανσης και αναβάθμισης των περιοχών όπου έχει ήδη αναπτυχθεί, ο δε δεύτερος στις υπόλοιπες παράκτιες και εσωτερικές περιοχές και σε κάθε περίπτωση και οι δύο μορφές οφείλουν να σέβονται τις κατευθύνσεις που αναφέρονται στην εισαγωγή του παρόντος κεφαλαίου για τις Χωρικές Ενότητες.

Το ισχύον ΠΠΧΣΑΑ είχε προσδιορίσει κατευθύνσεις μόνον για τον τουρισμό στον χερσαίο χώρο από τις οποίες ορισμένες έχουν υλοποιηθεί εν μέρει και είναι επίκαιρες και διατηρούνται στο αναθεωρούμενο :

- παρεμβάσεις για την αναβάθμιση των τουριστικών περιοχών, όπως αναπλάσεις των παραλιακών τουριστικών οικισμών, εξυγίανση των ακτών στις περιβαλλοντικά επιβαρημένες περιοχές, έργα προστασίας και ανάδειξης του πολιτιστικού και φυσικού περιβάλλοντος, έργα ήπιων μορφών τουρισμού και επενδύσεις ΟΠΑΑΧ και Leader
- βιώσιμη ανάπτυξη του παράκτιου τουρισμού με προστασία του πολιτιστικού και φυσικού περιβάλλοντος και των τοπίων της φύσης

Κατευθύνσεις που δεν υλοποιήθηκαν κυρίως διότι δεν εκπονήθηκαν ΓΠΣ / ΣΧΟΟΑΠ και οι οποίες είναι επίκαιρες και διατηρούνται στο αναθεωρούμενο, προσαρμοζόμενες στο ΕΠΧΣΑΑΤ :

- Καθορισμός ζωνών τουρισμού παραθεριστικής κατοικίας
- Πρόβλεψη οργανωμένης τουριστικής ανάπτυξης με ΠΟΑΠΔ σε όλα τα νησιά, εξαιρουμένων των κατοικημένων και ακατοίκητων Μικρών Νησιών και των βραχονησίδων.

Όσον δε αφορά την κατεύθυνση του ισχύοντος για την ένταξη των τουριστικά κορεσμένων περιοχών σε καθεστώς Ζωνών Ελέγχου Τουριστικής Ανάπτυξης, η οποία δεν υλοποιήθηκε, η παρούσα μελέτη, σε εξειδίκευση του ΕΠΧΣΑΑΤ τις εντάσσει στις Χωρικές Ενότητες μαζικού

τουρισμού όπου ισχύουν οι κατευθύνσεις του ΕΠΧΣΑΑΤ για τις ανεπτυγμένες τουριστικά περιοχές στις οποίες παρέχεται η δυνατότητα χαρακτηρισμού των περιοχών αυτών ως Περιοχών Ενεργητικής Παρέμβασης και Ανάπλασης με τον προσδιορισμό μέτρων για την αναβάθμιση ή και την ανάπτυξη του τουριστικού προϊόντος, σε συνδυασμό με την παρακολούθηση της εφαρμογής των μέτρων αυτών για τη διαπίστωση της αποτελεσματικότητάς τους.

Οι προτεινόμενες Χωρικές Ενότητες τουρισμού αναφέρονται στην συνέχεια ως εξειδίκευση του ισχύοντος ΕΠΧΣΑΑΤ, το οποίο στον επισυναπτόμενο χάρτη του, παρουσιάζει σε όλες τις ακτές ανεπτυγμένες τουριστικά περιοχές, κατεύθυνση, η οποία δεν είναι ορθή διότι παρατηρείται μια διαβάθμιση της τουριστικής ανάπτυξης σε όλα τα νησιά της ΠΙΝ. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι σε γενικές γραμμές οι ανατολικές ακτογραμμές είναι πολύ περισσότερο ανεπτυγμένες τουριστικά, καθώς είναι στραμμένες προς την ηπειρωτική χώρα με ευκολότερη θαλάσσια πρόσβαση και συγκεντρώνουν το μεγαλύτερο αριθμό τουριστικών καταλυμάτων και δραστηριοτήτων αναψυχής και εστίασης συγκριτικά με τις δυτικές ακτές, οι οποίες έχουν έντονο ανάγλυφο και επομένως συγκεντρώνουν πολύ μικρότερο αριθμό τουριστικών καταλυμάτων και διαθέτουν πολύ λιγότερες υποδομές (π.χ. τουριστικά καταφύγια).

Οι προτάσεις του αναθεωρούμενου ΠΠΧΣΑΑ πρέπει να συμπεριλάβουν τις παράκτιες ανεπτυγμένες τουριστικά περιοχές και τις περιοχές παραθεριστικής κατοικίας, με κατεύθυνση προς τον υποκείμενο σχεδιασμό (ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ) να τις οριοθετήσει, δίδοντας ελάχιστα περιθώρια επεκτάσεων σ' αυτές σε αντίθεση με τις ζώνες ήπιου και ειδικών - εναλλακτικών μορφών τουρισμού, οι οποίες πρέπει να εκτείνονται στην ενδοχώρα συνδεδεμένες με την παραλιακή ζώνη και, συμπεριλαμβάνοντας όλα τα αξιόλογα οικοσυστήματα, τα τοπία ιδιαίτερου φυσικού κάλλους, αλλά και τα αγροτικά τοπία, όπως οι ελαιώνες, οι αμπελώνες, κλπ.

Έτσι λοιπόν στον χερσαίο χώρο προτείνονται τρία είδη Χωρικών Ενοτήτων τουρισμού :

- οι Χωρικές Ενότητες του παραθαλάσσιου μαζικού τουρισμού, που περιλαμβάνουν τις ήδη ανεπτυγμένες τουριστικά περιοχές, οι οποίες προτείνονται να διατηρηθούν και να εξυγιανθούν και ταυτίζονται με τις ανεπτυγμένες (Α1) περιοχές του αναθεωρημένου ΕΠΧΣΑΑ Τουρισμού,
- οι Χωρικές Ενότητες ήπιου τουρισμού και ειδικών - εναλλακτικών μορφών τουρισμού του οποίου η ανάπτυξη προτείνεται.
- οι Χωρικές Ενότητες μικρών ακατοίκητων νησιών που περιλαμβάνονται μόνον στη δεύτερη υπο-ομάδα της ομάδας ΙΙΙ των νησιών, η οποία περιλαμβάνει τα ακατοίκητα

νησιά άνω των 300 στρ. Η πρώτη υποομάδα δεν επιδέχεται καμία παραγωγική δραστηριότητα και ως εκ τούτου δεν συνιστά Χωρική Ενότητα.

Οι παραλιακές ζώνες ανά Π.Ε. που προτείνονται ως Χωρικές Ενότητες ανάπτυξης παραθαλάσσιου μαζικού τουρισμού είναι οι εξής :

Π.Ε. Κέρκυρας:

- Κοντόκαλι – Γουβιά – Λίμνη μέχρι την Κασσιόπη – Ημερολιά
- Αχαράβη – Ρόδα – Ασπρακερή – Σιδάρι
- Άγιος Στέφανος Αυλιωτών μέχρι την Παλαιοκαστρίτσα
- Άγιος Γεώργιος Αργυράδων
- Κάβος – λιμένας Λευκίμης – Μώλος – Περιβόλι
- Μωραϊτικά – Μεσογγή – Άγιος Ιωάννης Περιστερών – Μπενίτσες - Πέραμα

Π.Ε. Λευκάδας:

- Βασιλική - Πόντη
- Σύβοτα – Μικρός Γιαλός
- Βλυχό – Νυδρί – Νικιάνα – Καριώτες.

Π.Ε. Κεφαλονιάς:

- η νοτιοανατολική παράκτια ζώνη της χερσονήσου Παλικής
- η παράκτια ζώνη από το αεροδρόμιο μέχρι τα Λουρδάτα
- η παράκτια ζώνη Κάτω Κατελειός – Ρατζακλί – Σκάλα – Λεύκες – Πόρος
- η περιοχή Σάμη - Καραβόμυλος

Π.Ε. Ζακύνθου:

- Ακρωτήρι – Τσιλιβί – Πλάνος – Τραγάκι – Δροσιά – Αμμούδι – Αλικανάς – Αλυκές
- Κέρι – Άγιος Σώστης – Λαγανάς – Καλαμάκι
- Γέρακας – Βασιλικός – Ξηροκάστελο – Αργάσι

Στις ως άνω προτεινόμενες Χωρικές Ενότητες παραθαλάσσιου μαζικού τουρισμού, έχουν εφαρμογή οι σχετικές κατευθύνσεις του ΕΠΧΣΑΑΤ, για τις περιοχές Α1, με εξαίρεση το σημείο θ, σε συνδυασμό με τις ειδικότερες κατευθύνσεις για τα νησιά των ομάδων Ι και ΙΙ και για τις ειδικές κατηγορίες χώρου (προστατευόμενες περιοχές, εγκαταλελειμμένοι οικισμοί, αρχαιολογικοί χώροι, κτλ.).

Όσον αφορά στις ΠΟΤΑ προτείνεται στο νησιωτικό χώρο της ΠΙΝ η συνολική τους έκταση να μην υπερβαίνει την ελάχιστη δυνατή που ορίζεται από τον Ν. 4179/2013 (άρθρο 4), δηλαδή τα 800 στρ. και ως ανάδραση προς τον υπερκείμενο σχεδιασμό προτείνεται να απαγορευτεί η δημιουργία ΠΟΤΑ στην ΠΙΝ.

Όσον αφορά στα σύνθετα τουριστικά καταλύματα προτείνεται η μέγιστη έκταση του οικοπέδου να μην υπερβαίνει τα 200 στρ. στις εκτός σχεδίου και εκτός ορίων οικισμών περιοχές και τα 150 στρ. για τις περιοχές εντός των παραδοσιακών, φθινόντων και εγκαταλελειμμένων οικισμών που δεν είναι γεωλογικά ακατάλληλοι, οι οποίοι εντάσσονται σε οικότουριστικές διαδρομές και αποτελούν ήδη δομημένες περιοχές με αναξιοποίητο οικιστικό απόθεμα, το οποίο μπορεί να αξιοποιηθεί τουριστικά με σημαντικά χαμηλότερο κόστος. Στους οικισμούς αυτούς επιτρέπεται η ανάπτυξη τμήματος ή του συνόλου του οικισμού σύμφωνα με το άρθρο 9 του Ν. 4002/2011, όπως ισχύει.

Γενικά, προτείνεται από την παρούσα μελέτη ο αειφόρος χωρικός σχεδιασμός σε συνδυασμό με την αειφόρο διαχείριση ιδιαίτερα στις ζώνες του μαζικού παράκτιου τουρισμού, οι οποίες χρήζουν εξυγίανσης και βελτίωσης των παρεχόμενων υποδομών και υπηρεσιών, διότι το παράκτιο περιβάλλον έχουν αλλοιωθεί. Στόχος των κατευθύνσεων αυτών είναι τα έργα και οι δράσεις που προτείνονται να διαμορφώσουν ένα χωρικό πρότυπο δυνάμενο να αποδώσει ένα βιώσιμο τουρισμό με την υλοποίηση των αναπλάσεων και της αναβάθμισης του θαλάσσιου μετώπου, λαμβάνοντας υπόψη κυρίως τον αντίκτυπο της κλιματικής αλλαγής, η οποία αποτελεί σημαντική απειλή για τις παράκτιες περιοχές και επομένως για τον τουρισμό.

Οι προτεινόμενες Χωρικές Ενότητες ήπιου και ειδικών – εναλλακτικών μορφών τουρισμού στις Π.Ε. Κέρκυρας, Π.Ε. Λευκάδας, Π.Ε. Κεφαλονιάς, Π.Ε. Ζακύνθου, είναι αυτές που περιλαμβάνουν τις ακόλουθες περιοχές :

- τις παραλιακές περιοχές εκτός των Χωρικών Ενοτήτων του παραθαλάσσιου μαζικού τουρισμού ,
- την ενδοχώρα, εκτός των Χωρικών Ενοτήτων κτηνοτροφίας και των Χωρικών Ενοτήτων του δευτερογενούς τομέα
- τα μικρά κατοικημένα νησιά (Ερρείκουσα, Οθωνοί, Μαθράκι, Παξοί, Αντίπαξοι, Μεγανήσι, Κάλαμος και Καστός)

Π.Ε. Ιθάκης

- το νησί της Ιθάκης.

Στις προτεινόμενες Χωρικές Ενότητες ήπιου και ειδικών - εναλλακτικών μορφών τουρισμού προτείνεται η ανάπτυξη ειδικών – εναλλακτικών μορφών τουρισμού και συγκεκριμένα, γήπεδα γκολφ, πολιτισμικός τουρισμός, θρησκευτικός τουρισμός, τουρισμός υπαίθρου, γεωτουρισμός, καθώς και άλλες ειδικές – εναλλακτικές μορφές τουρισμού, σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις που τίθενται από το ΕΠΧΑΑ τουρισμού. Επιπλέον σε αυτές τις

Χωρικές Ενότητες προτείνεται από την παρούσα μελέτη να έχουν εφαρμογή οι κατευθύνσεις του ΕΠΧΣΑΑ Τουρισμού για

- τις περιοχές με στοιχείο Β1, διότι κατά το μεγαλύτερο τμήμα τους, οι χωρικές αυτές ενότητες περιλαμβάνονται στις περιοχές Β1, παρόλο που από τον χάρτη του ΕΠΧΣΑΑΤ φαίνεται τα παράκτια τμήματά τους να εμπίπτουν σε περιοχές Α1 ή Α2.
- τα νησιά των ομάδων Ι και ΙΙ και
- τις ειδικές κατηγορίες χώρου (προστατευόμενες περιοχές, εγκαταλελειμμένοι οικισμοί, αρχαιολογικοί χώροι, κτλ.).

Γενικά, σε αυτές τις Χωρικές Ενότητες προτείνεται επιπλέον των ανωτέρω, η ανάπτυξη παραθεριστικής κατοικίας και οι οργανωμένοι υποδοχείς τουριστικών δραστηριοτήτων, με τους περιορισμούς που προαναφέρθηκαν για τις ΠΟΤΑ και τα σύνθετα τουριστικά καταλύματα στις Χωρικές Ενότητες παραθαλάσσιου μαζικού τουρισμού. Οι περιορισμοί αυτοί τίθενται, διότι οι επενδύσεις αυτής της κλίμακας θεωρούνται από την παρούσα μελέτη πολύ μεγάλες για τον νησιωτικό χώρο και τυχόν υλοποίησή τους θα επιφέρουν σημαντικές και μη αναστρέψιμες αλλοιώσεις στο φυσικό περιβάλλον και στο τοπίο της ΠΙΝ, ενώ ταυτόχρονα λόγω της μεγάλης τους έκτασης θα δεσμεύσουν εκτάσεις που είναι ιδιαίτερα σημαντικές για την ανάπτυξη των λοιπών δραστηριοτήτων (γεωργία, κτηνοτροφία, μεταποίηση, κτλ.). Εξάλλου η κατεύθυνση για αξιοποίηση υφιστάμενων τουριστικών καταλυμάτων και του εγκαταλελειμμένου οικιστικού αποθέματος των οικισμών για τη δημιουργία σύνθετων τουριστικών καταλυμάτων, είναι σύμφωνη με τις αρχές της συμπαγούς πόλης καθώς προωθείται η ανακύκλωση – επανάχρηση του ήδη δομημένου χώρου με όφελος τη μη κατανάλωση του αδόμητου εξωαστικού χώρου και την προστασία της γεωργικής γης και του φυσικού περιβάλλοντος. Τα οφέλη από την αξιοποίηση αυτής της μορφής θα είναι πολλαπλά τόσο για τους κατοίκους των οικισμών αυτών οι οποίοι θα μετεξελιχθούν σε δυναμικούς τουριστικούς πόλους, όσο και για τη διατήρηση της πολιτιστικής ταυτότητας των οικισμών καθώς θα αναπλαστούν οι κοινόχρηστοι χώροι και θα ανακαινιστούν παλιές κατοικίες και μνημεία συμβάλλοντας έτσι στην ενίσχυση της ελκυστικότητάς τους και στη διατήρηση της τοπικής πολιτιστικής κληρονομιάς. Στους οικισμούς αυτούς επιτρέπεται η ανάπτυξη τμήματος ή του συνόλου του οικισμού σύμφωνα με το άρθρο 9 του Ν. 4002/2011, όπως ισχύει. Στις περιοχές αλληλεπικάλυψης των Χωρικών Ενότητων ήπιου και ειδικών - εναλλακτικών μορφών τουρισμού με τις Χωρικές Ενότητες του πρωτογενούς τομέα προτείνονται αγροτουριστικά καταλύματα (π.χ. επισκέψιμες φάρμες και αγροκτήματα) που μπορούν εύκολα να προσαρμοστούν στο προτεινόμενο αγροδιατροφικό πρότυπο ανάπτυξης (παραγωγή, μεταποίηση και επί τόπου κατανάλωση των τοπικών προϊόντων – διασύνδεση με τον τουρισμό, τουριστικό εμπόριο και τουριστική κουζίνα) και τουριστικά καταλύματα ειδικών και εναλλακτικών μορφών τουρισμού.

Οι ζώνες οικοπολιτιστικού τουρισμού με τις αντίστοιχες διαδρομές διασυνδέουν τις πλέον ενδιαφέρουσες περιοχές, (Οικοσυστήματα, τοπία, αρχαιολογικούς χώρους, μνημεία, παραδοσιακούς οικισμούς, ακτές), ήτοι:

- Οικοπολιτιστική Διαδρομή Διαπόντιων Νήσων
- Οικοπολιτιστική Διαδρομή Παντοκράτορα
- Οικοπολιτιστική Διαδρομή Βορειοδυτικής Κέρκυρας
- Οικοπολιτιστική Διαδρομή Κεντρικής Κέρκυρας
- Οικοπολιτιστική Διαδρομή Νότιας Κέρκυρας και Παξών
- Οικοπολιτιστική Διαδρομή Βόρειας και Δυτικής Λευκάδας
- Οικοπολιτιστική Διαδρομή Ανατολικής Λευκάδας
- Οικοπολιτιστική Διαδρομή Βόρειας και Δυτικής Κεφαλονιάς
- Οικοπολιτιστική Διαδρομή Κεντρικής και Νότιας Κεφαλονιάς
- Οικοπολιτιστική Διαδρομή Ιθάκης
- Οικοπολιτιστική Διαδρομή Εχινάδων
- Οικοπολιτιστική Διαδρομή Ζακύνθου

Οι υπόλοιπες χερσαίες μορφές εναλλακτικού τουρισμού διασυνδέονται ή/και περιλαμβάνονται στον οικοπολιτιστικό τουρισμό στις περιοχές με οικολογικό και πολιτιστικό ενδιαφέρον, με πρόβλεψη μικρών υποδομών που εξυπηρετούν την κάθε μορφή, όπως

- μικροί ξενώνες εντός οικισμών, με επανάχρηση των υφισταμένων κατά κανόνα παλιών κατοικιών στους παραδοσιακούς και ευκταίο στους εγκαταλειμμένους οικισμούς.
- μικρά μουσεία (περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης, ιστορικά, κλπ),
- μικροί χώροι πολιτισμού για την οργάνωση πολιτιστικών γεγονότων και φεστιβάλ για την επτανησιακή τέχνη και τον πολιτισμό, π.χ. φεστιβάλ φιλαρμονικών, παραδοσιακής επτανησιακής μουσικής, κτλ. αναδεικνύοντας την ΠΙΝ σε πόλο πολιτισμού με σημαντικές θετικές κοινωνικο – οικονομικές επιπτώσεις στον τουρισμό,

Ιδιαίτερα το αγροδιατροφικό πρότυπο προτείνεται να διασυνδεθεί με τον τουρισμό και ειδικότερα με τις εναλλακτικές μορφές τουρισμού και ειδικότερα τον πολιτισμό – πολιτιστικό τουρισμό, με την ανάδειξη των τοπικών και βιολογικών προϊόντων και την ένταξή τους στο τουριστικό εμπόριο, την τοπική κουζίνα που συνδέεται επίσης με τον τουρισμό, την γευσιγνωσία, κλπ

Τέλος, τα μικρά ακατοίκητα νησιά που εμπίπτουν στη δεύτερη υπο-ομάδα της ομάδας III των νησιών του αναθεωρημένου ΕΠΧΣΑΑ Τουρισμού, συνιστούν μια ξεχωριστή Χωρική Ενότητα, η οποία περιλαμβάνει τις νησίδες που έχουν έκταση άνω των 300 στρ., απόσταση μικρότερη των 10 ν.μ. από τις παράκτιες περιοχές της ηπειρωτικής χώρας και από τα νησιά που διαθέτουν ακτοπλοϊκή πρόσβαση, απόσταση μεγαλύτερη των 10 ν.μ. από τα θαλάσσια σύνορα της χώρας και συμβατότητα με τα τυχόν ειδικά καθεστώτα που ισχύουν για τις περιοχές αυτές. Με βάση τα κριτήρια αυτά που θέτει το αναθεωρημένο ΕΠΧΣΑΑ Τουρισμού στην εν λόγω Χωρική Ενότητα εμπίπτουν οι εξής νησίδες της ΠΙΝ:

- Π.Ε. Κέρκυρας: Δίαπλο, Πτυχία
- Π.Ε. Λευκάδας: Σπάρτη, Κύθρος
- Π.Ε. Ιθάκης: Αρκούδι, Άτοκος, Λαμπρινός, Δρακονέρα, Καρλονήσι, Προβάτι, Ποντικός, Πεταλάς, Βρωμόνας, Μάκρη, Οξειά.

Στα νησιά αυτής της Χωρικής Ενότητας προτείνεται, σύμφωνα με το αναθεωρημένο ΕΠΧΣΑΑ Τουρισμού, αποκλειστικά η δημιουργία οργανωμένων υποδοχέων τουριστικών δραστηριοτήτων πρότυπου χαρακτήρα, που συνδέονται υποχρεωτικά με τη δημιουργία και προβολή πρότυπων εγκαταστάσεων και δράσεων οικολογικού και πολιτιστικού χαρακτήρα με ενσωμάτωση καινοτόμων τεχνολογιών εφόσον παρουσιάζουν συμβατότητα με τυχόν υφιστάμενα ειδικά καθεστώτα, με εξαίρεση τα σύνθετα τουριστικά καταλύματα ήπιας ανάπτυξης τα οποία προτείνεται να απαγορευτούν.

Τα υπόλοιπα μικρά νησιά και βραχονησίδες που δεν αναφέρονται ανωτέρω δεν περιλαμβάνονται στις Χωρικές Ενότητες παραγωγικών δραστηριοτήτων τους παρόντος κεφαλαίου, διότι προτείνεται η απόλυτη προστασία τους και περιλαμβάνονται σε επόμενο κεφάλαιο στις ανθρωπογεωγραφικές ενότητες.

Με δεδομένο ότι στην ΠΙΝ η βασική χρήση που κυριαρχεί στον παράκτιο εξωαστικό χώρο είναι ο τουρισμός – αναψυχή, σε συνδυασμό με την παραθεριστική κατοικία, πρόταση της μελέτης για τις Χωρικές Ενότητες μαζικού τουρισμού και ήπιου και ειδικών – εναλλακτικών μορφών τουρισμού είναι

- ο περιορισμός ή και η κατάργηση της εκτός σχεδίου δόμησης οποιασδήποτε χρήσης κτιρίου (α΄ και β΄ κατοικίας, τουρισμός και αναψυχή, μεταποίηση, κλπ), σύμφωνα με την εγκεκριμένη σύνοψη του Α2 σταδίου, στην οποία αναφέρεται ως πρώτη προτεραιότητα η σύνταξη ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ, που σε πρώτη φάση αφορά στον περιορισμό ή στην κατάργηση των παρεκκλίσεων κατά μήκος των οδικών αξόνων, ώστε να εξυγιανθεί ο εξωαστικός χώρος και ιδιαίτερα να αποκατασταθεί το φυσικό και αγροτικό τοπίο.

- Η απαγόρευση της χωροθέτησης οργανωμένων υποδοχέων μεταποιητικών δραστηριοτήτων στις Χωρικές Ενότητες μαζικού τουρισμού και στον παράκτιο χώρο, όπως αυτός ορίζεται στο κεφάλαιο των ανθρωπογεωγραφικών ενοτήτων της παρούσας μελέτης, πλην του υποδοχέα των μονάδων seveso της Κέρκυρας που απαιτείται η χωροθέτησή του στο χερσαίο παράκτιο χώρο και των προβλεπόμενων υποδοχέων στα μικρά αστικά κέντρα, όπως αυτά ορίζονται στο κεφάλαιο του οικιστικού δικτύου. Η τυχόν επιτρεπόμενη σημειακή χωροθέτηση της βιομηχανίας δεν πρέπει να θίγει το περιβάλλον και το τοπίο ως τουριστικούς πόρους. Συγκεκριμένα θα πρέπει να προβλέπεται στους περιβαλλοντικούς όρους των δραστηριοτήτων αυτών η μη αλλοίωση του τοπίου κυρίως στις επικλινείς περιοχές που απαιτούν μεγάλο όγκο χωματουργικών εργασιών, η εναρμόνισή τους με την τοπική αρχιτεκτονική και τις τοπικές κατασκευαστικές πρακτικές, η αποφυγή της ρύπανσης κάθε είδους (λύματα, απορρίμματα, χύδην υλικά, ατμοσφαιρική, οπτική, οσμές, κτλ.) και γενικά η αποφυγή της υποβάθμισης του τοπίου και του περιβάλλοντος πέριξ της περιοχής εγκατάστασης των δραστηριοτήτων αυτών. Επιπλέον συνεκτιμώνται κυρίως τα ακόλουθα:
 - ο Η μικρή κλίμακα - το μικρό μέγεθος του χερσαίου χώρου της ΠΙΝ ως απόρροια του νησιωτικού χαρακτήρα
 - ο η πρόβλεψη Επιχειρηματικών Πάρκων στον περιαστικό χώρο των πόλεων, καθώς και οργανωμένων υποδοχέων στα μικρά αστικά κέντρα – οικιστικά κέντρα 6^{ου} επιπέδου της ΠΙΝ, αλλά και όπου αλλού κριθεί απαραίτητο από τον υποκείμενο σχεδιασμό.
 - ο τα μικρά αστικά κέντρα – οικιστικά κέντρα 6^{ου} επιπέδου της ΠΙΝ τα οποία βρίσκονται όλα στον παράκτιο χώρο και επομένως θα καλύψουν τις σχετικές ανάγκες / πιέσεις που ασκούνται στις περιοχές αυτές από τις δραστηριότητες του δευτερογενούς τομέα
 - ο ο δευτερογενής τομέας στην ΠΙΝ είναι ο λιγότερο ανεπτυγμένος τομέας και έτσι θα συνεχίσει να είναι για τα επόμενα χρόνια προσανατολισμένος κυρίως στους κλάδους της μεταποίησης, συσκευασίας και τυποποίησης της τοπικής αγροτικής παραγωγής, της εξόρυξης λατομικών υλικών και βιομηχανικών ορυκτών, της κατασκευαστικής δραστηριότητας και των ΑΠΕΑντίθετα κρίνεται επιθυμητή η συνύπαρξη του τουρισμού με μονάδες της παραδοσιακής βιοτεχνίας – χειροτεχνίας, καθώς και με μονάδες συσκευασίας και τυποποίησης τοπικών προϊόντων ονομασίας προέλευσης με εκθετήρια - πωλητήρια.
- η δόμηση με μικρής κλίμακας κτίρια, όπως αυτά θα προσδιοριστούν από τον υποκείμενο σχεδιασμό, προσαρμοσμένα στη μικρή κλίμακα του νησιωτικού χώρου και του τοπίου, χωρίς να μειώνεται ο εκάστοτε ισχύων Συντελεστής Δόμησης

- η πολεοδόμηση όλων των περιοχών παραθεριστικής κατοικίας που έχουν αναπτυχθεί με τις εκτός σχεδίου διατάξεις, (χαρακτηριστική περιοχή από Κέρκυρα μέχρι Ύψος, όπου σε συνδυασμό με την παρόδια δόμηση φαίνεται ως μία πόλη), εκτός των περιοχών αραιής δόμησης, όπου δεν έχουν χρησιμοποιηθεί οι παρεκκλίσεις και η παραθεριστική κατοικία εντάσσεται στο τοπίο, (χαρακτηριστική περιοχή από Ύψο μέχρι Κασσιόπη στην Κέρκυρα)
- η δημιουργία εγκαταστάσεων γκολφ στις ευρύτερες περιοχές των αστικών κέντρων Κέρκυρας και Ζακύνθου και στις Π.Ε. Λευκάδας και Κεφαλονιάς, σύμφωνα με τις κατευθύνσεις του ΕΠΧΣΑΑΤ και εφόσον εξασφαλισθούν οι απαιτούμενοι υδάτινοι πόροι από ΕΕΛ ή από μονάδες αφαλάτωσης ή άλλον παρόμοιο τρόπο εξαιρουμένων σε κάθε περίπτωση της χρήσης υδάτων από τα δίκτυα ύδρευσης – άρδευσης και της άντλησης υδάτων από την υπόγεια υδροφορία.

Τέλος, για τις περιοχές του ΕΠΧΣΑΑΤ με στοιχεία (Η) "προστατευόμενοι και εγκαταλελειμμένοι οικισμοί", (Θ) "αρχαιολογικοί χώροι μνημεία και ιστορικοί τόποι" και (Ι) "περιοχές ιδιαίτερου χαρακτήρα", το αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ υιοθετεί τις κατευθύνσεις με τους περιορισμούς που αναφέρθηκαν για τις ΠΟΤΑ και τα σύνθετα τουριστικά καταλύματα.

➤ *Θαλάσσιες Χωρικές Ενότητες γ' γενούς τομέα*

Το ισχύον ΠΠΧΣΑΑ δεν είχε λάβει υπ' όψη του τις θαλάσσιες παραγωγικές δραστηριότητες, οι οποίες αναπτύσσονται κατά την τρέχουσα περίοδο στο πλαίσιο της γαλάζιας ανάπτυξης και επομένως δεν εξέτασε τον θαλάσσιο τουρισμό, ούτε τις εναλλακτικές μορφές αναψυχής - άθλησης, όπως τα καταδυτικά πάρκα, Φυσικά Μουσεία θαλάσσιων οικοσυστημάτων και εναλίων αρχαιοτήτων

Χωρικές Ενότητες Θαλάσσιου Τουρισμού

Βασικός στόχος των προτάσεων είναι η διατήρηση και η προβολή της παράκτιας και θαλάσσιας περιβαλλοντικής και πολιτιστικής κληρονομιάς στις παράκτιες και νησιωτικές περιφέρειες, καθώς και στον βυθό, που καταδεικνύει την ανάδειξη της κοινής ταυτότητας της θαλάσσιας λεκάνης. Ο προτεινόμενος θαλάσσιος τουρισμός αφορά σε πολλούς τομείς δυνάμενους να αναπτυχθούν, ήτοι ο τουρισμός κρουαζιέρας, ο τουρισμός σκαφών αναψυχής, ο αλιευτικός τουρισμός και ο τουρισμός καταδύσεων αναψυχής μεταξύ των οποίων ορισμένοι έχουν χωρική διάσταση και δύνανται να χωροθετηθούν σε συγκεκριμένες ζώνες.

Τουρισμός καταδύσεων αναψυχής - Καταδυτικά πάρκα – Φυσικά Μουσεία θαλάσσιων οικοσυστημάτων και εναλίων αρχαιοτήτων

Πρόκειται για προστατευόμενους υποθαλάσσιους τουριστικούς προορισμούς, οι οποίοι κατ' ελάχιστο περιλαμβάνουν τις θαλάσσιες ζώνες Natura και ειδικότερα τις περιοχές των λιβαδιών Ποσειδωνείας, όπως και τις ζώνες εναλίων αρχαιοτήτων και οι οποίοι στο πλαίσιο της θαλάσσιας χωροταξίας δύνανται να οριοθετηθούν από τον υποκείμενο σχεδιασμό – ΓΠΣ / ΣΧΟΟΑΠ.

Σύμφωνα με το άρθρο 13 του Ν. 3409/2005, "ο χαρακτηρισμός «Περιοχών Οργανωμένης Ανάπτυξης Καταδυτικού Πάρκου» (Π.Ο.Α.Κ.Π.) για τη διενέργεια καταδύσεων αναψυχής, εκπαίδευσης αυτοδυτών, επιστημονικής έρευνας ή έρευνας άλλης μορφής γίνεται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 10 του ν. 2742/1999 (Χωροταξικός Σχεδιασμός και Αειφόρος Ανάπτυξη και άλλες διατάξεις). Για το χαρακτηρισμό και οριοθέτηση εκτάσεων ως Π.Ο.Α.Κ.Π. υποβάλλεται στο Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων αίτηση από το φορέα της παραγράφου 2 του άρθρου 10 του ν. 2742/1999. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται τα δικαιολογητικά και έγγραφα που θα συνοδεύουν την αίτηση του φορέα, ο τύπος και το περιεχόμενο της αιτήσεως, ο χρόνος και τα στάδια ολοκλήρωσης της διαδικασίας και κάθε άλλη λεπτομέρεια που είναι αναγκαία για την εφαρμογή αυτής της παραγράφου. Για τη σύνταξη της ανωτέρω υπουργικής απόφασης συνιστάται από το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων επιτροπή στην οποία συμμετέχουν εκπρόσωποι των συναρμόδιων υπουργείων. Η επιτροπή συνεδριάζει εντός των ωρών εργασίας."

Σύμφωνα με τον ίδιο Ν. 3409/2005 η άσκηση υποβρύχιας δραστηριότητας στη θάλασσα με αναπνευστικές συσκευές ή άλλα υποθαλάσσια μέσα, χάριν αναψυχής, απαγορεύεται: α) σε προσδιορισμένες από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Πολιτισμού θαλάσσιες περιοχές εναλίων αρχαιολογικών χώρων σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 12 και 15 του ν. 3028/ 2002 (ΦΕΚ 153 Α') και β) σε συγκεκριμένα οικολογικά ευαίσθητα θαλάσσια οικοσυστήματα σύμφωνα με τους νόμους 1650/1986, 3044/2002 και την Κ.Υ.Α. 33318/3028/1998.

Σύμφωνα με το ΕΠΧΣΑΑ Τουρισμού "τα θαλάσσια καταδυτικά πάρκα οριοθετούνται σε θαλάσσιες περιοχές εφαπτόμενες ή μη της ακτής, προστατευμένες από την αλιεία και από άλλες υποθαλάσσιες δραστηριότητες, εντός των οποίων αναπτύσσονται και διεξάγονται καταδυτικές δραστηριότητες για λόγους αναψυχής. Τα θαλάσσια καταδυτικά πάρκα αναπτύσσονται σε περιοχές που διαθέτουν τους απαιτούμενους προς τούτο πόρους (υποθαλάσσιοι γεωλογικοί σχηματισμοί και πλούσια σε ιχθυοπανίδα οικοσυστήματα, ή επιδεχόμενα αναβάθμισης σε αριθμό και μέγεθος ειδών με κατάλληλα μέτρα, ναυάγια, ενάλιες

αρχαιότητες, στοιχεία ιδιαίτερης τεχνητής μορφολογίας, κλπ.), προσβασιμότητα και πληρούν τις προδιαγραφές που καθορίζονται από την οικεία νομοθεσία, ιδίως επί θεμάτων υγεία και ασφάλειας. Για τη χωροθέτηση καταδυτικών πάρκων και υποβρύχιων μουσείων, απαιτούνται επαρκής οδική προσβασιμότητα και λιμενική υποδομή σε απόσταση μικρότερη των 10 ν.μ."

Στον τομέα του καταδυτικού τουρισμού προτείνεται η δημιουργία καταδυτικών πάρκων με τη μορφή των ΠΟΑΚΠ (Περιοχές Οργανωμένης Ανάπτυξης Καταδυτικών Πάρκων) σε όλες τις Π.Ε. μετά από ειδική μελέτη χωροθέτησης. Πιο συγκεκριμένα προτείνεται ένα καταδυτικό πάρκο σε κάθε μεγάλο νησί και επιπλέον ένα σε κάθε ένα από τα ακόλουθα μικρά νησιά Διαπόντια νησιά, Παξοί, Μεγανήσι, Κάλαμος, Καστός, Ιθάκη (συνολικά 10 καταδυτικά πάρκα – ΠΟΑΚΠ).

Για την εξυπηρέτηση των προορισμών αυτών θα πρέπει να υπάρχουν κατάλληλες λιμενικές υποδομές και σε ενάντια περίπτωση προτείνονται μικρά τουριστικά καταφύγια. Στο βαθμό δε που οι προορισμοί αυτοί βρίσκονται σε απόσταση από την ακτή, οι λιμενικές υποδομές πρέπει να είναι πλωτές και να επιτρέπουν την κάθοδο των επισκεπτών. Στο πλαίσιο της «γαλάζιας» ανάπτυξης, υπεισέρχονται εκτός της «γαλάζιας» οικονομίας και οι λιμενικές υποδομές που, ως υποδομές, συμβάλλουν μαζί με την οικονομία στην τόνωση της ανταγωνιστικότητας. Ιδιαίτερα των τουριστικών προορισμών, προκειμένου να συγκροτούνται οι θαλάσσιες διαδρομές με τις κατάλληλες υποδομές ανάδειξης και προσπελασιμότητας, συνδεδεμένες με τις χερσαίες διαδρομές σε δίκτυα με μουσεία, αρχαιολογικούς χώρους, πολιτιστικές εκδηλώσεις, κλπ

Οι Χωρικές αυτές Ενότητες, αν και δεν αποτελούν καθ' εαυτές παραγωγικές ζώνες, συμβάλλουν στην παραγωγικότητα και την ελκυστικότητα της ευρύτερης περιοχής, καθώς αποτελούν τόπους επίσκεψης και προορισμού για τους επισκέπτες της Περιφέρειας. Ο βαθμός προστασίας και διατήρησης των περιοχών αυτών είναι ανάλογος της επισκεψιμότητας μιας περιοχής. Η υψηλή επισκεψιμότητα επιφέρει σοβαρές αλλοιώσεις και αντιστρόφως.

Χωρικές Ενότητες θαλάσσιων μεταφορών / ζώνες ναυσιπλοΐας (θαλάσσιοι διάδρομοι) και ζώνες ναυσιπλοΐας αναψυχής

Οι ζώνες αυτές συνιστούν τους θαλάσσιους διαδρόμους εντός των ορίων της Περιφέρειας στις οποίες προτείνεται να τεθούν περιορισμοί στην ανάπτυξη άλλων θαλάσσιων δραστηριοτήτων, όπως η εξόρυξη υδρογονανθράκων, οι υδατοκαλλιέργειες, η αλιεία, οι θαλάσσιες δραστηριότητες – καταδυτικός τουρισμός, ιστιοπλοΐα, θαλάσσια σπορ, κτλ. με βασικό σκοπό την ασφάλεια της ναυσιπλοΐας και την αποφυγή ατυχημάτων. Το Υπ.

Ναυτιλίας και τα κατά τόπους Λιμεναρχεία οφείλουν να οριοθετήσουν τους θαλάσσιους διαδρόμους εντός των ορίων της Περιφέρειας λαμβάνοντας υπ' όψη τις υπόλοιπες θαλάσσιες οικονομικές δραστηριότητες, ώστε στο πλαίσιο της θαλάσσιας χωροταξίας με το επόμενο αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ να είναι εφικτή η χωροθέτηση όλων των οικονομικών δραστηριοτήτων και ο προσδιορισμός περιορισμών και προϋποθέσεων

Οι Χωρικές Ενότητες θαλάσσιων μεταφορών θα πρέπει κατ' ελάχιστο να περιλαμβάνουν τους θαλάσσιους διαδρόμους:

- των ακτοπλοϊκών διασυνδέσεων όλων των νησιών της ΠΙΝ μεταξύ τους και με την ηπειρωτική χώρα
- των πλοίων που εξυπηρετούν τη διασύνδεση της ΠΙΝ με διεθνείς προορισμούς (π.χ. Ιταλία) καθώς και εκείνων που δεν εξυπηρετούν την ΠΙΝ αλλά διέρχονται από τον θαλάσσιο χώρο της (π.χ. τα πλοία της γραμμής Πάτρα – Ιταλία)
- των εμπορικών πλοίων που είτε εξυπηρετούν λιμάνια της ΠΙΝ είτε διέρχονται διαμέσου του θαλάσσιου χώρου της ΠΙΝ
- των κρουαζιερόπλοιων διεθνούς και περιφερειακής κρουαζιέρας
- των σκαφών αναψυχής από και προς τα λιμάνια, μαρίνες και τα τουριστικά καταφύγια / αγκυροβόλια
- των ημερόπλοιων
- των αλιευτικών σκαφών από και προς τα αλιευτικά πεδία
- των περιοχών ιστιοπλοϊκής εκπαίδευσης και άσκησης θαλάσσιων σπορ

Ο τουρισμός των σκαφών αναψυχής

Η συγκεκριμένη κατηγορία θαλάσσιου τουρισμού δεν δύναται να οριοθετηθεί σε μια Χωρική Ενότητα, με εξαίρεση μόνον τις Χωρικές Ενότητες των θαλάσσιων διαδρομών των σκαφών αναψυχής από και προς τα λιμάνια, μαρίνες και τα τουριστικά καταφύγια / αγκυροβόλια. Επιδρά στην τοπική οικονομία έμμεσα και συγκεκριμένα σε συγκεκριμένους κλάδους της τοπικής οικονομίας των πόλεων και των οικισμών που διαθέτουν λιμενικές υποδομές, εξυπηρέτησης των σκαφών αναψυχής. Από τους κλάδους αυτούς εξαιρούνται τα ξενοδοχεία και εν γένει τα τουριστικά καταλύματα, δεδομένης της διανυκτέρευσης των τουριστών στα σκάφη τους, ενώ ενισχύονται η εστίαση, το εμπόριο, οι τοπικές μεταφορές, κλπ.

Από το αναθεωρημένο ΕΠΧΣΑΑ Τουρισμού ολόκληρη η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων, μαζί με τον Πατραϊκό και Κορινθιακό Κόλπο, συνιστούν μία ενιαία ζώνη ναυσιπλοΐας αναψυχής (ΖΝΑ 9), εντός της οποίας χωροθετούνται οι λιμένες αναψυχής από το ΕΠΧΣΑΑ Τουρισμού και προτείνονται επιπλέον λιμενικές υποδομές από την παρούσα μελέτη όπως αναλύεται στο

κεφάλαιο των θαλάσσιων μεταφορών, στο πλαίσιο της πύκνωσης των τουριστικών καταφυγίων / αγκυροβολίων και Μαρινών σύμφωνα με τα κριτήρια των 15 ν.μ. και 30 ν.μ. αντίστοιχα που θέτει το ΕΠΧΣΑΑΤ.

Ο τουρισμός κρουαζιέρας

Όπως ο τουρισμός σκαφών αναψυχής, έτσι και ο τουρισμός κρουαζιέρας δεν δύναται να οριοθετηθεί σε μια Χωρική Ενότητα, με εξαίρεση μόνον τις Χωρικές Ενότητες των θαλάσσιων διαδρομών των κρουαζιερόπλοιων από και προς τα λιμάνια. Επιδρά όμως σε συγκεκριμένους κλάδους της τοπικής οικονομίας των πόλεων που διαθέτουν ή προτείνεται να κατασκευάσουν λιμενικές υποδομές εξυπηρέτησης των κρουαζιερόπλοιων με εξαίρεση τα ξενοδοχεία και εν γένει τα τουριστικά καταλύματα, δεδομένης της διανυκτέρευσης των τουριστών στα κρουαζιερόπλοια, συνήθως εν κινήσει. Ωστόσο ο τουρισμός κρουαζιέρας ενισχύει την εστίαση, την αναψυχή, το εμπόριο, τις τοπικές μεταφορές, κλπ. τόσο στις πόλεις υποδοχής των κρουαζιερόπλοιων, όσο και στις περιοχές που εντάσσονται στα χερσαία ή παράκτια τουριστικά κυκλώματα κρουαζιέρας –χερσαίες και παράκτιες τοπικές περιηγήσεις . Συγκεκριμένα προτείνεται η ανάπτυξη ημερήσιων τουριστικών διαδρομών σε κάθε μεγάλο νησί με αφετηρία τα λιμάνια της κρουαζιέρας, οι οποίες θα συνδέουν τους σημαντικότερους φυσικούς και πολιτιστικούς πόλους της ΠΙΝ, καθιστώντας τους επισκέψιμους από τους τουρίστες των κρουαζιερόπλοιων.

B.1.1.β.3 Σημειακές παραγωγικές δραστηριότητες εθνικής και περιφερειακής εμβέλειας

Ως "σημειακές" παραγωγικές δραστηριότητες στην ΠΙΝ νοούνται οι μεμονωμένες παραγωγικές μονάδες περιφερειακής ή εθνικής εμβέλειας (π.χ. εξορύξεις ανθρακικού ασβεστίου και δολομίτη, γύψου, εξόρυξη υδρογονανθράκων, ιδιωτικές επενδύσεις έντασης κεφαλαίου, κτλ.), καθώς και εκτατικές παραγωγικές δραστηριότητες, οι οποίες όμως λόγω της μικρής έκτασής τους στην κλίμακα σχεδιασμού του ΠΠΧΣΑΑ λογίζονται ως σημειακές χρήσεις, όπως τα κτηνοτροφικά πάρκα, η ΒΙΠΕ Αργοστολίου, οι «ενδιάμεσου βαθμού οργάνωσης» υποδοχείς βιοτεχνίας – βιομηχανίας και χονδρεμπορίου που ως επί το πλείστον θα χωροθετηθούν στα μικρά αστικά κέντρα (όπως αυτά ορίζονται στο κεφάλαιο του οικιστικού δικτύου) και θα οριοθετηθούν από τα ΓΠΣ / ΣΧΟΟΑΠ, οι λατομικές ζώνες (που όμως δεν έχουν ακόμη καθοριστεί στην ΠΙΝ), η εξόρυξη βιομηχανικών ορυκτών και υδρογονανθράκων, ΠΕΡΠΟ, ΠΟΑΠΔ, κλπ

Κτηνοτροφικά πάρκα

Στον πρωτογενή τομέα παραγωγής ως "σημειακές" παραγωγικές δραστηριότητες περιφερειακής σημασίας μπορούν να θεωρηθούν τα κτηνοτροφικά πάρκα. Πρόκειται για οργανωμένους υποδοχείς κτηνοτροφικών δραστηριοτήτων εντατικής κυρίως εκμετάλλευσης με στόχο την χωρική οργάνωση της δραστηριότητας, τη δημιουργία οικονομιών κλίμακας, την αποφυγή συγκρούσεων με άλλες χρήσεις και την ελαχιστοποίηση των επιπτώσεων στο περιβάλλον.

Το κτηνοτροφικό πάρκο είναι μία κοινόχρηστη περιοχή που οργανώνεται εντός των κτηνοτροφικών ζωνών έπειτα από μελέτη χωροθέτησης και πολεοδόμησης προκειμένου να υπάρξουν οι κατάλληλες υποδομές, δρόμοι, εγκαταστάσεις, δίκτυα ηλεκτρισμού, δίκτυα ύδρευσης, δίκτυα διαχείρισης των απορριμμάτων και των αποβλήτων, με σκοπό οι κτηνοτρόφοι οικιοθελώς και αυτοβούλως να μετεγκατασταθούν σ' αυτό το πάρκο. Προτείνεται η διερεύνηση από τους κατά τόπους Αγροτικούς και Κτηνοτροφικούς Συνεταιρισμούς της ΠΙΝ να εξεταστεί η δυνατότητα ομάδων κτηνοτρόφων να δημιουργήσουν τέτοιου είδους πάρκα στις περιοχές που οι κτηνοτροφικές δραστηριότητες είναι σε σύγκρουση με τις τουριστικές δραστηριότητες, καθώς και στις προτεινόμενες κτηνοτροφικές Χωρικές Ενότητες που περιγράφηκαν προηγουμένα, με στόχο :

- την χωρική οργάνωση της δραστηριότητας,
- τη δημιουργία οικονομιών κλίμακας,
- την αποφυγή συγκρούσεων με άλλες χρήσεις και

- την ελαχιστοποίηση των επιπτώσεων στο περιβάλλον.

Η δημιουργία Κτηνοτροφικών πάρκων στην ΠΙΝ έχει τα εξής πλεονεκτήματα:

- Χωροθέτηση των κτηνοτροφικών μονάδων σε ενιαία έκταση
- Κοινή διαχείριση των λυμάτων με δυνατότητα "πράσινης" αξιοποίησης
- Κοινή διαχείριση των ζωικών υποπροϊόντων (πτώματα ή μέρη ζώων, μαλλιά, δέρματα, κτλ.)
- Πρόβλεψη κοινών υποδομών (ηλεκτροδότηση, υδροδότηση, οδικό δίκτυο πρόσβασης, αποθήκες – σιλό ζωοτροφών, κá)
- Ανάπτυξη συνεργασιών μεταξύ των εκμεταλλεύσεων στον τομέα της παραγωγής, αλλά και στον τομέα της μεταποίησης και εμπορίας
- Δυνατότητα παραγωγής και προώθησης προϊόντων με ταυτότητα, ενιαίο σήμα
- Διευκόλυνση της πιστοποίησης βιολογικών εκμεταλλεύσεων

Το βασικό μειονέκτημα των κτηνοτροφικών πάρκων είναι ότι οι κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις που θα είναι εγκατεστημένες στον ίδιο χώρο είναι περισσότερο ευάλωτες σε ασθένειες, λόγω της άμεσης γειννίας η οποία αυξάνει το βαθμό μεταδοτικότητας των ασθενειών, καθώς επίσης και η έλλειψη διαθέσιμων δημόσιων ή δημοτικών εκτάσεων στις οποίες θα μπορούσαν να υλοποιηθούν τέτοιες υποδομές.

Σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο για τα Κτηνοτροφικά πάρκα, (ΚΥΑ 487/12-7-2002), μόνο η Τοπική Αυτοδιοίκηση μπορεί να συστήσει τον αρμόδιο Φορέα διαχείρισης των κτηνοτροφικών πάρκων που χρηματοδοτείται για να δημιουργήσει, να οργανώσει και να λειτουργήσει το Κτηνοτροφικό Πάρκο, σε κατάλληλη διαθέσιμη δημοτική ή δημόσια έκταση, με την υποχρέωση διατήρησης της λειτουργίας του χώρου για τουλάχιστον 10 χρόνια.

Φυσικά Κτηνοτροφικά πάρκα βιολογικής κτηνοτροφίας

Τα Φυσικά Κτηνοτροφικά πάρκα βιολογικής κτηνοτροφίας, σε αντίθεση με τα προηγούμενα που είναι εντατικής μορφής, έχουν κυρίως εκτατικό χαρακτήρα. Η μορφή αυτή των κτηνοτροφικών πάρκων προτείνεται να αναπτυχθεί, κυρίως μέσω ιδιωτικών πρωτοβουλιών ομάδων παραγωγών ή των Κτηνοτροφικών Συνεταιρισμών, στην ΠΙΝ λόγω του πολύ καλά διατηρημένου φυσικού περιβάλλοντος και λόγω του ιδιαίτερου κλίματος με τις πολλές ετήσιες βροχοπτώσεις που συμβάλλει στην ανάπτυξη ιδιαίτερα πλούσιων φυσικών βοσκοτόπων που επιτρέπουν την ανάπτυξη βιολογικών εκμεταλλεύσεων. Πρόκειται ουσιαστικά για την

ενοποίηση υφιστάμενων ή και νέων κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων που έχουν τα ακόλουθα χαρακτηριστικά¹⁴:

- Ο χώρος ενδιαίτησης των ζώων είναι κυρίως ημιορεινοί και ορεινοί φυσικοί βοσκότοποι.
- Ο τρόπος αξιοποίησης – εκμετάλλευσης του βοσκότοπου είναι αυτός της ελεύθερης βοσκής, με τάση βαθμιαία να οργανωθεί αυτή σε περιοδική βάση με λιβαδικές μονάδες.
- Οι βοσκότοποι των κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων συνιστούν συνεχόμενη περιοχή.
- Οι χώροι σταυλισμού και αύλησης είναι γεωγραφικά κατανομημένοι – αποκεντρωμένοι στην ενιαία περιοχή (όχι γεωγραφική συγκέντρωση)
- Οι αρχηγοί των εκμεταλλεύσεων συμφωνούν οικειοθελώς στην ένταξή τους στην βιολογική κτηνοτροφία, με ανεκτή αρχικά τουλάχιστον την αυτόνομη άσκηση της βιολογικής κτηνοτροφίας.

Η δημιουργία των εν λόγω φυσικών πάρκων βιολογικής κτηνοτροφίας εκτιμάται, ότι θα λειτουργήσει προωθητικά, δεδομένης της ευαισθησίας της κοινωνίας προς τις φιλοπεριβαλλοντικές παραγωγικές διαδικασίες και κυρίως προς την ανάπτυξη ενός αγροδιατροφικού μοντέλου, όπως αναφέρεται στο προτεινόμενο αναπτυξιακό πρότυπο για την ΠΙΝ, στοχεύοντας στην παραγωγή κτηνοτροφικών προϊόντων υψηλής ποιότητας. Για την ανάπτυξη των φυσικών κτηνοτροφικών πάρκων, βασική προϋπόθεση είναι η ένταξή τους στις προτεραιότητες της αναπτυξιακής πολιτικής της επόμενης προγραμματικής περιόδου, με τη δημιουργία ενός τουλάχιστον τέτοιου φυσικού κτηνοτροφικού πάρκου σε κάθε μεγάλο νησί, που θα λειτουργήσει ως πιλότος για το σύνολο της βιολογικής κτηνοτροφίας στη χώρα. Το φυσικό κτηνοτροφικό πάρκο βιολογικής κτηνοτροφίας αναμένεται να λειτουργήσει ως ατμομηχανή για τις λοιπές κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις της Περιφέρειας.

Στο πλαίσιο της αύξησης της ανταγωνιστικότητας του κτηνοτροφικού τομέα και του Ν. 4056/2012, προτείνεται η διασύνδεση της κτηνοτροφικής παραγωγής με τα ΑΕΙ και ΤΕΙ της Περιφέρειας μέσω της δημιουργίας Κτηνοτροφικών Μονάδων Καινοτομίας (ΚΤΗ.ΜΟ.Κ.) εντός των ως άνω κτηνοτροφικών πάρκων. Σύμφωνα με το άρθρο 6 παρ. 8 του Ν. 4056/2012 *"οι ΚΤΗ.ΜΟ.Κ. είναι οι μονάδες που, μετά από δήλωσή τους, επιθυμούν να ενταχθούν σε καθεστώς στενής συνεργασίας με τα ΑΕΙ και ΤΕΙ της χώρας, προκειμένου να εφαρμόζουν καινοτόμες και σύγχρονες ιδέες, με σκοπό την αυξημένη προστιθέμενη αξία των παραγομένων προϊόντων, αλλά και τον εκσυγχρονισμό των ίδιων των εκμεταλλεύσεων. Οι ΚΤΗ.ΜΟ.Κ. εφοδιάζονται από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με ειδικό σήμα. Με ΚΥΑ του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων και του Υπουργείου Οικονομικών είναι*

¹⁴ Ι. Παπαδόπουλος, Σ. Γκατζογιάννης, Δ. Παλάσκας, Ν. Στάμου "Φυσικά κτηνοτροφικά πάρκα: Οι πυρήνες-ατμομηχανές της βιολογικής κτηνοτροφίας"

δυνατή η επιχορήγηση των ΚΤΗ.ΜΟ.Κ. για τη συμμετοχή τους σε συγκεκριμένα προγράμματα καινοτομίας."

Τα κτηνοτροφικά πάρκα (βιολογικά και εντατικά), αναγνωρίζονται από την παρούσα μελέτη ως περιφερειακής εμβέλειας και προτείνονται να χωροθετούνται στις προτεινόμενες Χωρικές Ενότητες κτηνοτροφίας, όπου συγκεντρώνεται ο μεγαλύτερος όγκος της κτηνοτροφικής δραστηριότητας, σύμφωνα με τις αποστάσεις που ορίζει ο νόμος 4056/2012, οι οποίες σύμφωνα με το άρθρο 5 του ίδιου νόμου ισχύουν μειωμένες κατά 20% για τα νησιά. Επιπλέον τα φυσικά κτηνοτροφικά πάρκα βιολογικής κτηνοτροφίας προτείνονται εντός των περιοχών Natura 2000 μετά από εκπόνηση ειδικής διαχειριστικής μελέτης, στις ημιορεινές και ορεινές ζώνες της ΠΙΝ.

Ενδιάμεσου βαθμού οργάνωσης υποδοχές βιομηχανίας – βιοτεχνίας και χονδρεμπορίου

Σύμφωνα με το ΕΠΧΣΑΑ Βιομηχανίας οι μεταποιητικές δραστηριότητες θα πρέπει να αναπτύσσονται στους απολύτως απαραίτητους νέους οργανωμένους χωρικούς υποδοχές. Στην περιοχή της ΠΙΝ μοναδικός οργανωμένος υποδοχέας μεταποιητικών δραστηριοτήτων, όπως ήδη αναφέρθηκε, είναι η ΒΙΠΕ Αργοστολίου, αλλά δύναται να χαρακτηριστεί κορεσμένη, καθώς έχει πλήρως δομηθεί. Στις υπόλοιπες περιοχές της ΠΙΝ οι μεταποιητικές δραστηριότητες εγκαθίστανται διάσπαρτα στις εντός και εκτός σχεδίου περιοχές και κυρίως στον περιαστικό χώρο των εδρών των Π.Ε. αλλά και των μικρών αστικών κέντρων.

Η διασπορά αυτή επιφέρει σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις καθώς οι φυσικοί πόροι καταναλώνονται, το τοπίο αλλοιώνεται, ενώ ταυτόχρονα επιβάλλεται η ανάπτυξη δικτύων τεχνικών υποδομών σε μεγάλες αποστάσεις χωρίς οργάνωση, με αποτέλεσμα υψηλά κόστη στο δημόσιο και δημοτικό προϋπολογισμό έργων. Επίσης η διαχείριση των στερεών και υγρών αποβλήτων των μεμονωμένων μονάδων είναι δυσχερής και απαιτεί μεμονωμένες επενδύσεις από τις ίδιες τις επιχειρήσεις, αυξάνοντας έτσι σημαντικά το κόστος εγκατάστασης και λειτουργίας.

Επομένως, όπως ήδη αναφέρθηκε στο προηγούμενο κεφάλαιο των Χωρικών Ενοτήτων, κρίνεται απαραίτητη η χωροθέτηση οργανωμένων ή με "ενδιάμεσο βαθμό οργάνωσης"¹⁵ υποδοχέων βιοτεχνίας – βιομηχανίας και χονδρεμπορίου χαμηλής όχλησης στα μικρά αστικά κέντρα – οικιστικά κέντρα 6^{ου} επιπέδου (Αχαράβη – Κασσιόπη, Λευκίμμη, Γάϊος, Νυδρί – Σπαρτοχώρι, Βασιλική, Ληξούρι, Σάμη, Βαθύ και Καταστάρι), που λόγω του μεγέθους της

¹⁵ Όπως προσδιορίζονται στο άρθρο 6 του ΕΠΧΣΑΑ βιομηχανίας

έκτασής τους και της κλίμακας παραγωγής των εγκατεστημένων σε αυτά μονάδων κρίνονται σημειακές παραγωγικές δραστηριότητας περιφερειακής εμβέλειας.

Θέσεις εξόρυξης βιομηχανικών ορυκτών

Οι θέσεις εξόρυξης βιομηχανικών ορυκτών είναι από τη φύση τους προσδιορισμένες γεωγραφικά καθώς εγκαθίστανται εκεί όπου είναι εντοπισμένο το ορυκτό. Σε όλες τις θέσεις όπου έχουν εντοπιστεί βιομηχανικά ορυκτά, προτείνεται, όπως ήδη αναφέρθηκε, να επιτρέπεται η εξόρυξή τους και η επί τόπου επεξεργασία τους, εφόσον πληρούν τους συγκεκριμένους περιβαλλοντικούς όρους, τηρούν τις αποστάσεις και τις λοιπές δεσμεύσεις που αναφέρονται στον Μεταλλευτικό Κανονισμό και δεν έρχονται σε σύγκρουση με άλλες ήδη υφιστάμενες δραστηριότητες, όπως η γεωργική γη, ο τουρισμός, κτλ. Προτείνεται επίσης οι υφιστάμενες μονάδες να διατηρηθούν με διευρυμένα όρια από το προς εκπόνηση ΓΠΣ. Οι αποστάσεις που αναφέρονται στον Μεταλλευτικό Κανονισμό θα πρέπει να προσμετρώνται από τα όρια του μεταλλευτικού χώρου, του χώρου δηλαδή εντός του οποίου επιτρέπεται η διενέργεια εξόρυξης και όχι από το σημείο που είναι ήδη εγκατεστημένη η δραστηριότητα. Τέλος, μετά την εξόφληση των κοιτασμάτων είναι υποχρεωτική η αποκατάσταση των ανενεργών λατομείων και θα πρέπει να συμπεριλαμβάνεται στην Απόφαση Έκδοσης Περιβαλλοντικών Όρων των δραστηριοτήτων αυτών. Στις θέσεις εξόρυξης ιδιαίτερη βαρύτητα θα πρέπει να δίδεται στην μικρότερη δυνατή αλλοίωση του τοπίου, λαμβάνοντας μέτρα οπτικής απομόνωσης της περιοχής εξόρυξης, κυρίως από το βασικό οδικό δίκτυο και τις τουριστικές περιοχές και γενικότερα τους τουριστικούς προορισμούς. Τέλος, επιβάλλεται οι μεταλλευτικές επιχειρήσεις να εκπονούν Μελέτες Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων και Αποκατάστασης Περιβάλλοντος για την αποκατάσταση του χώρου μετά την εξόφληση των κοιτασμάτων. Εκτός των δύο υφιστάμενων θέσεων που έχουν χαρακτηριστεί ήδη ως εξορυκτικοί πόλοι εθνικής εμβέλειας (εξόρυξη ανθρακικού ασβεστίου στην Κεφαλονιά και εξόρυξη γύψου στον Σκοπό Ζακύνθου), όλες οι άλλες θέσεις εξόρυξης βιομηχανικών ορυκτών χαρακτηρίζονται από την παρούσα μελέτη ως περιφερειακής εμβέλειας.

Λατομικές περιοχές

Εκτός των βιομηχανικών ορυκτών, τα οποία είναι εντοπισμένα σε συγκεκριμένες θέσεις και ως εκ τούτου η οριοθέτηση της εξόρυξής τους είναι συγκεκριμένη, όσον αφορά στα λατομεία αδρανών υλικών θα πρέπει επίσης να λειτουργούν μόνο μέσα σε καθορισμένες λατομικές ζώνες και όχι με μεμονωμένες άδειες διάσπαρτα στο χώρο. Λαμβάνοντας υπόψη το νέο Ν. 4001/2011 σύμφωνα με τον οποίο, η προθεσμία χωροθέτησης νέων λατομικών ζωνών παρατάθηκε για μία πενταετία (από την έναρξη ισχύος του νόμου), λόγω της αδυναμίας χωροθέτησής τους σε όλες σχεδόν τις Περιφέρειες της χώρας, προτείνεται η άμεση εφαρμογή του από τις αρμόδιες υπηρεσίες της ΠΙΝ με την υλοποίηση όλων των

απαιτούμενων κατά το νόμο ενεργειών για τον καθορισμό νέων λατομικών ζωνών, εκτός των προστατευόμενων φυσικών οικοσυστημάτων, των περιοχών Natura 2000, των δασών και των δασικών εκτάσεων και των τουριστικών περιοχών και τουριστικών προορισμών.

Σε κάθε περίπτωση και εφόσον αυτό είναι εφικτό θα πρέπει να εξασφαλίζεται η οπτική απομόνωση των ζωνών αυτών από

- τις οικιστικές και τουριστικές περιοχές, λόγω της προκαλούμενης οπτικής όχλησης και της προκαλούμενης αέριας ρύπανσης,
- τους βασικούς οδικούς άξονες,
- τα μνημεία και τους αρχαιολογικούς χώρους.
- το προτεινόμενο οικοπολιτιστικό δίκτυο,

ώστε να μην προκαλείται οπτική ρύπανση που επιφέρει αρνητικές επιπτώσεις στην επισκεψιμότητα των τουριστικών προορισμών, αλλά και ούτε αέρια ρύπανση που επιφέρει αλλοιώσεις στα μνημεία

Οι αποστάσεις που αναφέρονται στον Μεταλλευτικό Κανονισμό θα πρέπει να προσμετρώνται από τα όρια της καθοριζόμενης λατομικής περιοχής, του χώρου δηλαδή εντός του οποίου επιτρέπεται η λατόμηση.

Η αποκατάσταση των λατομείων μετά την εξόφληση των κοιτασμάτων είναι υποχρεωτική και θα πρέπει να συμπεριλαμβάνεται στην Απόφαση Έκδοσης Περιβαλλοντικών Όρων των δραστηριοτήτων αυτών.

Όλες οι λατομικές περιοχές που θα καθοριστούν στην ΠΙΝ αναγνωρίζονται από την παρούσα μελέτη ως περιφερειακή εμβέλεια.

Εξόρυξη υδρογονανθράκων

Η εξόρυξη των υδρογονανθράκων αποτελεί και αυτή μια σημειακή παραγωγική δραστηριότητα εθνικής εμβέλειας. Ωστόσο επειδή κατά την παρούσα περίοδο σύνταξης της μελέτης αναθεώρησης του ΠΠΧΣΑΑ η εξόρυξη των υδρογονανθράκων βρίσκεται στο στάδιο των ερευνών, η συγκεκριμένη δραστηριότητα αντιμετωπίζεται στο κεφάλαιο των Χωρικών Ενοτήτων που προηγήθηκε υπό το πρίσμα των ζωνών διερεύνησης για την εξόρυξη υδρογονανθράκων.

ΠΕΡΠΟ - ΠΟΑΠΔ

Για την κλίμακα σχεδιασμού του ΠΠΧΣΑΑ "σημειακές" χρήσεις ή δραστηριότητες είναι και οι Περιοχές Ειδικά Ρυθμιζόμενης Πολεοδόμησης (ΠΕΡΠΟ) με χρήσεις α' ή β' κατοικίας και τουρισμού – αναψυχής, καθώς και οι Περιοχές Οργανωμένης Ανάπτυξης Παραγωγικών Δραστηριοτήτων (ΠΟΑΠΔ) του άρθρου 10 του Ν. 2742/1999. Υλοποιημένες ΠΕΡΠΟ και ΠΟΑΠΔ δεν υπάρχουν στην περιοχή της ΠΙΝ. Όλες οι περιοχές ΠΕΡΠΟ και ΠΟΑΠΔ που θα υλοποιηθούν μελλοντικά θεωρούνται από την παρούσα μελέτη ως περιφερειακής εμβέλειας.

Οι περιοχές ΠΕΡΠΟ προτείνεται να διερευνηθούν από τον υποκείμενο σχεδιασμό (ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ) μόνον στα μεγάλα νησιά ανάλογα με τις ανάγκες που διαπιστώνονται σε τοπικό επίπεδο και πάντως ενδεχόμενες οικιστικές αναπτύξεις κυρίως για β' κατοικία και τουρισμό – αναψυχή.

Οι περιοχές ΠΟΑΠΔ όλων των παραγωγικών τομέων (ΠΟΑΠΔ Κτηνοτροφίας, υδατοκαλλιεργειών, βιομηχανίας, τουρισμού, καταδύσεων αναψυχής, λοιπού τριτογενούς τομέα, κτλ.), παρόλο που προβλέπονται βάσει νόμου από το 1999 (Ν. 2742/1999) και είχαν προταθεί από τα εγκεκριμένα Περιφερειακά Πλαίσια όλης της χώρας από το 2003, συμπεριλαμβανομένου και αυτού της ΠΙΝ, εντούτοις υλοποιήθηκαν ή είναι στο στάδιο της υλοποίησης ελάχιστες περιπτώσεις, εξαιρουμένης της ΠΙΝ.

Λαμβάνοντας υπόψη τη γενικότερη νομοθεσία των ΠΟΑΠΔ φαίνεται ότι μεγαλύτερη ωριμότητα υλοποίησης από πλευράς θεσμικού πλαισίου έχουν οι εξής περιπτώσεις ΠΟΑΠΔ, οι οποίες και προτείνονται για την ΠΙΝ από την παρούσα μελέτη στα αντίστοιχα κεφάλαια των παραγωγικών τομέων :

ΠΟΑΠΔ Υδατοκαλλιεργειών (ΠΟΑΥ), πρόκειται για έναν από τους πλέον δυναμικούς παραγωγικούς κλάδους της εθνικής οικονομίας με μεγάλη ανάπτυξη στην περιοχή του Ιονίου. Μετά και την πρόσφατη θεσμοθέτηση του ΕΠΧΣΑΑ Υδατοκαλλιεργειών είναι δυνατή η προώθηση και υλοποίηση ΠΟΑΥ (παράδειγμα ΠΟΑΥ Κατερίνης). Στην ΠΙΝ προτείνεται, όπως ήδη αναφέρθηκε, η δημιουργία ΠΟΑΥ – που αντιστοιχεί στις ΠΟΑΠΔ του Ν. 2742/1999, σύμφωνα με τους όρους και περιορισμούς που θέτει το ισχύον ΕΠΧΣΑΑ Υδατοκαλλιεργειών μόνον για τη χωρική οργάνωση των ήδη υφιστάμενων μονάδων και μόνον για την εγκατάσταση νέων μονάδων οστρακοκαλλιεργειών.

ΠΟΑΠΔ Καταδυτικών Πάρκων (ΠΟΑΚΠ), σε εφαρμογή του άρθρου 13 του Ν. 3409/2005, η χωροθέτηση των οποίων προσδιορίζεται από την παρούσα μελέτη στο προηγούμενο κεφάλαιο για τις Χωρικές Ενότητες θαλάσσιου τουρισμού.

ΠΟΑΠΔ για την ανάπτυξη παραγωγικών και επιχειρηματικών δραστηριοτήτων του γ' γενούς τομέα, καθώς και δραστηριοτήτων ή επιχειρηματικών πρωτοβουλιών πειραματικού χαρακτήρα. Για την εφαρμογή των ΠΟΑΠΔ της κατηγορίας αυτής εκδόθηκε η υπ. αριθμ. Υ.Α. 51279 ΦΕΚ 1772/Β/2005, και η χωροθέτησή τους προτείνεται να γίνει από τον υποκείμενο σχεδιασμό, εφόσον διαπιστωθούν σχετικές ανάγκες, αλλά μόνον στον περιαστικό χώρο των μεγάλων αστικών κέντρων της ΠΙΝ (Κέρκυρα, Λευκάδα, Αργοστόλι, Ζάκυνθος).

ΠΟΑΠΔ Τουρισμού, στις οποίες σύμφωνα με το άρθρο 1 του Ν. 4179/2013 κύρια ή αποκλειστική χρήση είναι η χρήση τουρισμού – αναψυχής και η χωροθέτησή τους προτείνεται να γίνει από τον υποκείμενο σχεδιασμό, εφόσον διαπιστωθούν σχετικές ανάγκες, μόνον στα μεγάλα νησιά. Οι ΠΟΑΠΔ Τουρισμού προτείνονται εναλλακτικά ή σε συνδυασμό με τις ΠΕΡΠΟ Τουρισμού ανάλογα με το επιχειρηματικό ενδιαφέρον που θα προκύψει κατά την περίοδο σύνταξης των ΓΠΣ/ ΣΧΟΑΠ.

B.1.1.β.4 Δυνατότητες υποδοχής μεγάλων επενδύσεων

Σύμφωνα με τον νέο επενδυτικό νόμο 3908/2011 "*Ενίσχυση Ιδιωτικών Επενδύσεων για την Οικονομική Ανάπτυξη, την Επιχειρηματικότητα και την Περιφερειακή Συνοχή*", ως Μεγάλα Επενδυτικά Σχέδια ορίζονται τα επενδυτικά σχέδια ύψους τουλάχιστον πενήντα εκατομμυρίων (50.000.000) ευρώ. Επιπλέον σύμφωνα με τον ν. 3894/2010 (Α' 204), όπως τροποποιήθηκε με τον Ν. 4072/2012, ως Στρατηγικές Επενδύσεις, νοούνται οι παραγωγικές επενδύσεις που επιφέρουν ποσοτικά και ποιοτικά αποτελέσματα σημαντικής εντάσεως στη συνολική εθνική οικονομία και προάγουν την έξοδο της χώρας από την οικονομική κρίση. Αφορούν ιδίως στην κατασκευή, ανακατασκευή, επέκταση ή στον εκσυγχρονισμό υποδομών και δικτύων: (α) στη βιομηχανία, (β) στην ενέργεια, (γ) στον τουρισμό, (δ) στις μεταφορές και επικοινωνίες, (ε) στην παροχή υπηρεσιών υγείας, (στ) στη διαχείριση απορριμμάτων, (ζ) σε έργα υψηλής τεχνολογίας και καινοτομίας, εφόσον πληρούν μία τουλάχιστον από τις ακόλουθες προϋποθέσεις :

1. το συνολικό κόστος της επένδυσης είναι πάνω από εκατό εκατομμύρια (100.000.000) ευρώ, ανεξαρτήτως τομέα επένδυσης, ή
2. το συνολικό κόστος της επένδυσης είναι πάνω από δεκαπέντε εκατομμύρια (15.000.000) ευρώ, για επενδύσεις στον τομέα της βιομηχανίας εντός ήδη οργανωμένων υποδοχέων σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, ή τρία εκατομμύρια (3.000.000) ευρώ για επενδύσεις που αποτελούν εγκεκριμένα έργα στο πλαίσιο του ταμείου χαρτοφυλακίου (κεφαλαίου) JESSICA που έχει συσταθεί δυνάμει της υπ' αριθμ. 35996/ΕΥΣ 5362 (1388/Β'/2010) υπουργικής απόφασης, όπως κάθε φορά ισχύει,
3. το συνολικό κόστος της επένδυσης είναι πάνω από σαράντα εκατομμύρια (40.000.000) ευρώ και ταυτόχρονα από την επένδυση δημιουργούνται τουλάχιστον εκατόν είκοσι (120) νέες θέσεις εργασίας,
4. από την επένδυση δημιουργούνται κατά βιώσιμο τρόπο τουλάχιστον εκατόν πενήντα (150) νέες θέσεις εργασίας.

Σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 7 του ν. 3894/2010 όπως αντικαταστάθηκε από τον Ν. 3908/2011 οι όροι και περιορισμοί δόμησης για την πραγματοποίηση Στρατηγικών Επενδύσεων σε γήπεδα που βρίσκονται σε περιοχές εκτός εγκεκριμένων σχεδίων πόλεων, εκτός ορίων οικισμών κάτω των 2.000 κατοίκων και εκτός ορίων οικισμών υφισταμένων προ του έτους 1923, οι οποίοι στερούνται εγκεκριμένου σχεδίου, καθορίζονται με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται μετά από πρόταση του Υπουργού ΠΕΚΑ και προηγούμενη γνώμη του ΚΕΣΥΠΟΘΑ, κατόπιν αίτησης του Φορέα Πραγματοποίησης.

Ωστόσο στην περίπτωση της ΠΙΝ, λόγω της νησιωτικής υπόστασης και της μικρής κλίμακας του χερσαίου χώρου που αυτή συνεπάγεται, ως μεγάλα επενδυτικά σχέδια θα πρέπει να λογίζονται και πολύ μικρότερου ποσού επενδύσεις, εφόσον βέβαια προσαρμόζονται στην κλίμακα του χώρου δεν επιφέρουν μη αναστρέψιμες επιπτώσεις στο τοπίο, το περιβάλλον και τους φυσικούς πόρους της Περιφέρειας, προκαλούν θετικές επιπτώσεις στην τοπική οικονομία.

Για την κλίμακα χώρου της ΠΙΝ ως μεγάλες επενδύσεις θεωρούνται από την παρούσα μελέτη οι επενδύσεις έντασης κεφαλαίου που μπορούν να διαφοροποιήσουν τα τοπικά οικονομικά και παραγωγικά μεγέθη (απασχόληση, εισροή πρώτων υλών, εξαγωγές προϊόντων, αύξηση των εισοδημάτων, κτλ).

Οι δυνατότητες υποδοχής «μεγάλων» για την περίπτωση της ΠΙΝ επενδύσεων εντοπίζονται κυρίως στους ακόλουθους κλάδους που παρουσιάζουν σημαντική δυναμική και χαρακτηρίζονται από την ένταση κεφαλαίου και τεχνολογίας:

- στον κλάδο των ιχθυοκαλλιεργειών όπου υπάρχουν προοπτικές για την ανάπτυξη καινοτόμων μονάδων (όπως η μονάδα παραγωγής ερυθρού τόνου που θεωρείται πρωτοπόρα σε εθνικό επίπεδο στον συγκεκριμένο κλάδο), καθώς και μονάδων βιολογικής παραγωγής που θα μειώνουν τις επιπτώσεις στο περιβάλλον και θα παράγουν προϊόντα υψηλής ποιότητας και διατροφικής αξίας, που είναι και το ζητούμενο για την ΠΙΝ.
- στον κλάδο των ΑΠΕ από τα στοιχεία μητρώου της ΡΑΕ φαίνεται ότι έχει κατατεθεί πλήθος αιτήσεων για κατασκευή αιολικών πάρκων σε όλα τα μεγάλα νησιά της ΠΙΝ και στην Ιθάκη, καθώς και αιτήσεις για υπεράκτια αιολικά πάρκα στις Διαπόντιες Νήσους. Το γεγονός ότι όλα σχεδόν τα κατοικημένα νησιά της ΠΙΝ είναι διασυνδεδεμένα με το ηπειρωτικό σύστημα μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας αυξάνει κατακόρυφα τη χωρητικότητα της Περιφέρειας σε εγκαταστάσεις ΑΠΕ. Επομένως ο κλάδος αυτός αποτελεί, όχι μόνο για την ΠΙΝ, ένα πεδίο προσέλκυσης ιδιωτικών επενδύσεων που κατά κανόνα είναι έντασης κεφαλαίου και υψηλής τεχνολογίας. Ωστόσο, όπως ισχύει για όλες τις μεγάλες επενδύσεις, πρέπει να συνεκτιμηθούν οι επιπτώσεις τους στο περιβάλλον, ιδιαίτερα οι ΑΠΕ που οι περισσότερες εγκαταστάσεις εγκαθίστανται σε ευαίσθητα οικοσυστήματα
 - οι αιολικές εγκαταστάσεις εγκαθίστανται στον ορεινό χώρο στις κορυφές βουνών και απαιτούν τη διάνοιξη εκτεταμένου οδικού δικτύου, που προκαλεί αλλοιώσεις διερχόμενο μέσα από δασικές εκτάσεις,
 - οι φωτοβολταϊκές εγκαταστάσεις εγκαθίστανται συνήθως σε γεωργικές εκτάσεις η διαφύλαξη των οποίων ιδιαίτερα στην ΠΙΝ έχει πολύ μεγάλη σημασία για την τοπική

οικονομία και την ισόρροπη ανάπτυξη των διαφόρων παραγωγικών τομέων και την αειφόρο ανάπτυξη γενικότερα,

- τα μικρά Υδροηλεκτρικά έργα εγκαθίστανται στις κοίτες ποταμών και ρεμάτων, κτλ..

Η χωροθέτηση των ΑΠΕ προτείνεται από την παρούσα μελέτη εντός των Χωρικών Ενοτήτων ΑΠΕ με τους όρους και περιορισμούς που αναφέρονται στο ανάλογο κεφάλαιο της παρούσας μελέτης.

- στον κλάδο του τουρισμού, με εξαίρεση τις ΠΟΤΑ και τα σύνθετα τουριστικά καταλύματα, τα οποία προτείνεται να απαγορευτούν σε όλη την έκταση της ΠΙΝ (πλην των σύνθετων τουριστικών καταλυμάτων εντός των παραδοσιακών, φθινόντων και εγκαταλελειμμένων οικισμών που δεν είναι γεωλογικά ακατάλληλοι). Παράλληλα προτείνεται θέσπιση όρων και περιορισμών στη δόμηση τουριστικών καταλυμάτων.

Σε κάθε περίπτωση η ΠΙΝ λόγω των συγκριτικών της πλεονεκτημάτων προσφέρει σημαντικές δυνατότητες προσέλκυσης μεγάλων επενδύσεων, οι οποίες όμως θα πρέπει μέσα από την παρούσα μελέτη να περιοριστούν στην κλίμακα του νησιωτικού χώρου της ΠΙΝ και να εξειδικευτούν σ' αυτήν με τη θέσπιση ειδικότερων όρων και περιορισμών ιδιαίτερα στα μικρά νησιά.

Ωστόσο οι μικρές και μεσαίες επενδύσεις κατά κανόνα είναι πιο εύκολες και επομένως δύνανται να είναι πολλαπλές και να ενισχύουν την αειφόρο ανάπτυξη, στην οποία εμπεριέχεται η παράμετρος της ενδογενούς ανάπτυξης. Οι προοπτικές που διανοίγονται αφορούν κυρίως στην ανάπτυξη των εναλλακτικών μορφών τουρισμού στην ενδοχώρα κυρίως των νησιών, όπως είναι η δημιουργία αγροκτημάτων τύπου φάρμας (αγροτουρισμός), που ταυτόχρονα συμβάλλουν στην παραγωγή αγροτικών προϊόντων ποιότητας (εφόσον συνδυαστούν με βιολογικές εκμεταλλεύσεις) και στην στήριξη του αγροδιατροφικού προτύπου με την παράλληλη μεταποιητική δραστηριότητα των προϊόντων αυτών και τη διοχέτευσή τους ως νωπά και μεταποιημένα στο εμπόριο και ειδικά στο τουριστικό εμπόριο και στη τουριστική κουζίνα. Ο θεματικός στόχος της στρατηγικής της Ευρώπης 2020 «ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων του γεωργικού τομέα, της αλιείας και των υδατοκαλλιέργειών» δίνει πολλές προοπτικές επίσης για μικρές επενδύσεις στους κλάδους του πρωτογενούς τομέα.

Το αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ προτείνει την υλοποίηση ιδιωτικών επενδύσεων στην ΠΙΝ, υπό την προϋπόθεση της προσαρμογής τους στους όρους και τους περιορισμούς που προαναφέρθηκαν σχετικά με την διατήρηση της νησιωτικής ταυτότητας και της κλίμακας, καθώς και του τοπίου και του περιβάλλοντος του κάθε νησιού.

B.1.1.β.5 Πύλες Δικτύου Μεταφορών. Διαμετακομιστικά Κέντρα εθνικής και περιφερειακής εμβέλειας.

Ως πύλες του δικτύου μεταφορών στην ΠΙΝ νοούνται εκείνες οι μεταφορικές υποδομές που συμβάλλουν:

- στην σύνδεση του συστήματος μεταφορών της Περιφέρειας με τα διεθνή και εθνικά μεταφορικά δίκτυα και συγκεκριμένα με τα διεθνή δίκτυα, ήτοι Αλβανία από την Κέρκυρα και Ιταλία από Κέρκυρα, Κεφαλονιά και Ζάκυνθο και τους εθνικούς άξονες Ηγουμενίτσα-Ιόνια Οδός / Εγνατία Οδός, Άκτιο – Αμβρακία – Ιόνια Οδός, Πάτρα – Ολυμπία Οδός / ΠΑΘΕ, και Κυλλήνη - Ολυμπία Οδός, καθώς και στη βελτίωση της συνδεσιμότητας των νήσων μεταξύ τους και υποστήριξη των αναπτυξιακών αξόνων,
- στη διασύνδεση με τις διαδρομές διευρωπαϊκών θαλάσσιων μεταφορών και συγκεκριμένα με Διάδρομο Αδριατικής – Ιονίου
- στην ενίσχυση της συνοχής του νησιωτικού χώρου με την άρση της απομόνωσης όλων των νησιών και ειδικότερα των μικρών νησιών

Οι πύλες του δικτύου μεταφορών της ΠΙΝ είναι οδικές, θαλάσσιες και εναέριας.

Οδικές Πύλες

Η ιδιαιτερότητα της οδικής σύνδεσης της Λευκάδας με την ηπειρωτική χώρα μέσω της πλωτής γέφυρας, και μέσω αυτής με το αεροδρόμιο του Ακτίου, με το οποίο συνδέεται με τις εθνικές και διεθνείς αερογραμμές, καθιστά την πόλη της Λευκάδας τη μοναδική οδική πύλη της ΠΙΝ εθνικής σημασίας - πύλη που αναδεικνύεται περαιτέρω ως ευρισκόμενη επί του κατακόρυφου άξονα βορά – νότου της ΠΙΝ, διότι δια της πύλης αυτής, συνολικά η ΠΙΝ διασυνδέεται με όλο το εθνικό χερσαίο δίκτυο, λαμβάνοντας υπ' όψη την γεωγραφική θέση της, στο μέσο του θαλάσσιου άξονα των Ιονίων Νήσων. Μέσω αυτής, η Π.Ε. Λευκάδας συνδέεται συγκεκριμένα με την Π.Ε. Αιτωλοακαρνανίας και επίσης συνδέεται με τους οδικούς άξονες της Δυτικής Ελλάδας, την υπό κατασκευή Ιόνια Οδό, καθώς και με το αεροδρόμιο του Ακτίου που βρίσκεται σε πολύ κοντινή μικρή απόσταση. Ο υπό κατασκευή οδικός άξονας Άκτιο – Αμβρακία σε συνδυασμό με την υποθαλάσσια ζεύξη Ακτίου – Πρέβεζας ενισχύει ακόμη περισσότερο τον ρόλο της Λευκάδας ως οδικής πύλης της Περιφέρειας. Ταυτόχρονα, η θεώρηση αυτή συμβάλλει στην υλοποίηση του πολυπόλου της Λευκάδας με την Πρέβεζα – Αρτα, δύο μεγάλους πόλους της ηπειρωτικής χώρας με στόχο την συνεργασία τους. Με την παρούσα μελέτη, η Λευκάδα ανάγεται σε *πύλη διεθνούς σημασίας* λόγω της παράλληλης θαλάσσιας σύνδεσής της με τον διαμήκη θαλάσσιο και οδικό άξονα της ΠΙΝ και μέσω αυτού, όπως όλες οι υπόλοιπες πόλεις – λιμάνια με τις θαλάσσιες λεωφόρους της Αδριατικής – Ιονίου.

Εξαίρεση αποτελεί ο κόμβος της Λευκάδας, που επιτρέπει και τις δύο συνδέσεις – θαλάσσια και οδική - την θαλάσσια σύνδεση με τα υπόλοιπα νησιά στο πλαίσιο του θαλάσσιου διάπλου και γενικώς με τα λιμάνια της Αδριατικής και την οδική σύνδεση με την Π.Ε.. Αιτωλοακαρνανίας.

Θαλάσσιες Πύλες

Διεθνείς θαλάσσιες πύλες

Στην κατηγορία αυτή εντάσσεται ο λιμένας της Κέρκυρας με πολλαπλούς ρόλους εξυπηρέτησης των πλοίων των γραμμών εσωτερικού και εξωτερικού, κρουαζιερόπλοιων, σκαφών αναψυχής και μελλοντικά των υδροπλάνων, ενώ από το ΓΠΧΣΑΑ προβλέπεται ότι μπορεί να επιτελέσει ιδιαίτερο ρόλο στις ακτοπλοϊκές μεταφορές της Χώρας ως "σημείο – κόμβος (hub)". Ο λιμένας αυτός εξυπηρετεί την Π.Ε. Κέρκυρας και τη διασυνδέει τόσο με προορισμούς του εξωτερικού (εποχιακές συνδέσεις με Ιταλία και Αλβανία σε ανταπόκριση με το αεροδρόμιο της Κέρκυρας), όσο και με το Λιμάνι της Ηγουμενίτσας και μέσω αυτού με την Εγνατία Οδό και την Ιόνια Οδό. Επίσης ο λιμένας Κέρκυρας διαθέτει υποδομή υποδοχής κρουαζιερόπλοιων, στοιχείο που ενισχύει το διεθνή του ρόλο, ενώ προβλέπεται από το master plan του λιμένα η κατασκευή τμήματος για την εξυπηρέτηση υδροπλάνων. Έτσι η θαλάσσια πύλη της Κέρκυρας είναι δυνατόν να προταθεί διεθνής. Με βάση τα ανωτέρω η κατάταξη του λιμένα της Κέρκυρας στις πύλες περιφερειακής σημασίας κατά το ισχύον ΓΠΧΣΑΑ θεωρείται ότι είναι άστοχη και ότι εκ παραδρομής συμπεριελήφθηκε σε αυτές. Για το λόγο αυτό η κατεύθυνση αυτή προτείνεται να ισχύσει με την έγκριση του παρόντος ΠΠΧΣΑΑ και όχι ως ανάδραση προς το ΓΠΧΣΑΑ.

Στις διεθνείς θαλάσσιες πύλες, προτείνεται να ενταχθούν οι ακόλουθοι λιμένες, οι οποίοι από την παρούσα μελέτη προτείνεται να υποδεχθούν τις υποδομές για υδατοδρόμια και να συνδεθούν με χώρες της μακροπεριφέρειας Αδριατικής – Ιονίου και επιπλέον να έχουν όλοι αξιόπιστες υποδομές για την διεθνή κρουαζιέρα

- ο λιμένας της Λευκάδας, ο οποίος θα κατασκευαστεί
- ο λιμένας του Αργοστολίου, διότι επιπλέον των ανωτέρω είναι σημείο εισόδου / εξόδου εμπορευματικών φορτίων (τοπική εξορυκτική και μεταποιητική δραστηριότητα των προϊόντων εξόρυξης).
- ο λιμένας Ζακύνθου, διότι επιπλέον των ανωτέρω, κατά τους θερινούς μήνες συνδέεται και με την ακτοπλοϊκή γραμμή Πάτρα – Ιταλία

Εθνικής σημασίας θαλάσσιες πύλες

Στην κατηγορία αυτή προτείνεται να ενταχθούν τα λιμάνια που εξυπηρετούν κυρίως διαπεριφερειακές συνδέσεις της ΠΙΝ και συγκεκριμένα:

- ο Λιμένας Λευκίμης, που εξυπηρετεί τη σύνδεση της νότιας Κέρκυρας με την Ηγουμενίτσα και μέσω αυτής με την Εγνατία Οδό και την Ιόνια Οδό.
- ο Λιμένας Πόρου, που εξυπηρετεί τη σύνδεση με Κυλλήνη και μέσω αυτής με Ολυμπία Οδό.
- ο Λιμένας Σάμης, που εξυπηρετεί εποχιακή σύνδεση με Ιταλία, σύνδεση με Πάτρα και μέσω αυτής με Ιόνια και Ολυμπία Οδό και τη σύνδεση με Αστακό και μέσω αυτού με την Ιόνια Οδό, αποτελεί σημαντικής εμβέλειας διαπεριφερειακή πύλη και επομένως εθνικής σημασίας, με προοπτική να αποκτήσει και διεθνή ρόλο ως ενδιάμεσο σταθμό των πλοίων της γραμμής Πάτρα – Ιταλία
- οι Λιμένες Πισαετού και Βαθέως Ιθάκης, που εξυπηρετούν τη σύνδεση της Ιθάκης με την Πάτρα και μέσω αυτής με την Ιόνια και την Ολυμπία Οδό, καθώς και τη σύνδεση με Αστακό και μέσω αυτού επίσης με Ιόνια Οδό.

Περιφερειακής σημασίας λιμένες είναι όλα τα λιμάνια των μικρών νησιών και τα λιμάνια του κατακόρυφου άξονα Βασιλική, Φισκάρδο, Πεσσάδα και Άγιος Νικόλαος τα οποία δύνανται να ενταχθούν στον θαλάσσιο ιόνιο διάπλου – θεματική κρουαζιέρα με μικρά πλοία μήκους 40 έως 60 μ. στο Ιόνιο Πέλαγος, με πιθανούς επιπλέον χερσαίους προορισμούς αρχαιολογικούς χώρους των όμορων ηπειρωτικών περιφερειών.

Αεροπορικές Πύλες

Στην γεωγραφική και διοικητική εμβέλεια της Π.Ι.Ν. βρίσκονται τρεις αερολιμένες - της Κέρκυρας, της Κεφαλληνίας και της Ζακύνθου, που αποτελούν τις αεροπορικές πύλες της ΠΙΝ και στο δίκτυο αυτό προστίθεται ο αερολιμένας του Ακτίου, από τον οποίο εξυπηρετείται η Λευκάδα κατά τους θερινούς μήνες πτήσεις (charters), και ο οποίος, δεδομένου ότι γεωγραφικά ανήκει στην όμορη Περιφέρεια της Δυτικής Ελλάδος, δεν περιλαμβάνεται στις μεταφορικές πύλες της ΠΙΝ. Και οι τέσσερις αερολιμένες ανήκουν στο εκτεταμένο δίκτυο μεταφορών της Ε.Ε. (comprehensive network) και επομένως προτείνονται όλοι στην κατηγορία διεθνείς αερολιμένες.

Σύμφωνα με την κατηγοριοποίηση της Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας¹⁶ οι τρεις αερολιμένες, που γεωγραφικά εντάσσονται στην ΠΙΝ, κατατάσσονται στους διεθνείς αερολιμένες, ενώ ο αερολιμένας του Ακτίου κατατάσσεται στους αερολιμένες που έχουν νομοθετηθεί ως σημεία εισόδου – εξόδου. Και οι τέσσερις αερολιμένες φαίνεται από τις

¹⁶ www.ypa.gr

καταγραφόμενες κινήσεις ότι εξυπηρετούν κυρίως έκτακτες πτήσεις εξωτερικού για τουριστικούς κυρίως λόγους. Επίσης την τελευταία περίοδο αεροπορικές εταιρίες χαμηλού κόστους εγκαινίασαν τακτικές πτήσεις εξωτερικού και από τα τέσσερα αεροδρόμια. Εκτός των πτήσεων αυτών, τα αεροδρόμια της ΠΙΝ, εξυπηρετούν τακτικές πτήσεις εσωτερικού από και προς Αθήνα.

B.1.1.β.6 Οι φυσικοί και πολιτιστικοί πόροι εθνικής και περιφερειακής εμβέλειας και τα προτεινόμενα δίκτυα φυσικών και πολιτιστικών πόρων

Το ισχύον ΠΠΧΣΑΑ προτείνει:

- την προστασία και διαχείριση του φυσικού περιβάλλοντος.
- την προώθηση βάσει ειδικότερων μελετών κηρύξεων προστασίας της φύσης και του τοπίου και
- την ορθολογική διαχείριση των προστατευόμενων περιοχών.
- την προστασία του αγροτικού τοπίου ή και άλλων στοιχείων που προσδίδουν ιδιαίτερη ταυτότητα στην Περιφέρεια (συμπεριλαμβάνονται οι χαρακτηριστικοί ελαιώνες στην Κέρκυρα, στη Ζάκυνθο και στη Λευκάδα, οι πεζούλες στις ημιορεινές περιοχές, τα παλιά ελαιοτριβεία που διατηρούν τον παραδοσιακό τους χαρακτήρα, τα σπήλαια, τα λιμναία λιμνοθαλάσσια οικοσυστήματα κλπ).

Οι κατευθύνσεις αυτές εξακολουθούν να ισχύουν και διατηρούνται από το αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ, προκειμένου να εκπονηθούν οι απαιτούμενες Ειδικές Περιβαλλοντικές Μελέτες και οι μελέτες διαχείρισής τους.

Το αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ επικαιροποιώντας τις ανωτέρω κατευθύνσεις, προτείνει τη λειτουργία του φυσικού περιβάλλοντος και του πολιτισμού ως βάση της βιώσιμης ανάπτυξης και ειδικότερα της ανάπτυξης του αειφόρου πολιτιστικού τουρισμού, σε συνδυασμό με την προστασία του περιβάλλοντος και την ανάδειξη του φυσικού, πολιτιστικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος, καθώς θα συμβάλλουν στην ποιότητα ζωής και την κοινωνική συνοχή.

Επίσης προτείνεται η προβολή, προώθηση και αξιοποίηση των οικολογικών και πολιτιστικών πόρων της ΠΙΝ, με έμφαση στο διεθνούς εμβέλειας φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον που προσδιορίζονται στο κείμενο για το «Τοπίο», όπως το εθνικό πάρκο του Αίνου, των Εχινάδων, το θαλάσσιο πάρκο του κόλπου του Λαγανά, οι περιοχές του δικτύου Natura, καθώς και η παλαιά πόλη της Κέρκυρας και της Λευκάδας, δίδουν δυνατότητες ανάπτυξης ειδικών μορφών τουρισμού, όπως ο οικο-πολιτιστικός τουρισμός κλπ.

Η ανάπτυξη μιας ενιαίας πολιτικής, για την προστασία και ανάδειξη του "Φυσικού και Πολιτιστικού περιβάλλοντος" (αρχαιότητες, μνημεία, ιστορικά κτίρια και σύνολα, παραδοσιακοί οικισμοί, φυσικό περιβάλλον, τοπίο) και η δημιουργία οικοπολιτιστικών δικτύων για την διασύνδεσή τους, θα συμβάλλει όχι μόνον στην ανάπτυξη των εναλλακτικών μορφών τουρισμού, όπως προαναφέρθηκε αλλά και στην ανάπτυξη συνείδησης των κατοίκων της περιοχής, με στόχο τη μετεξέλιξη του σημερινού κορεσμένου συμβατικού

τουριστικού προτύπου προς τις νέες μορφές οι οποίες θα τονώσουν την τοπική οικονομία στα πλαίσια της αειφόρου ανάπτυξης, της «πράσινης» ανάπτυξης, που έμφαση δίδει στο περιβάλλον. Μεγάλης σημασίας είναι η δημιουργία, ενίσχυση και ανάδειξη των οικοπολιτιστικών αξόνων και διαδρομών στην ενδοχώρα των νησιών.

Η σπουδαιότητα του πολιτιστικού αποθέματος και των λοιπών αξιόλογων στοιχείων πολιτιστικού – αρχιτεκτονικού – ιστορικού περιβάλλοντος της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων, όπως αποτυπώθηκε στην Α' φάση της παρούσας μελέτης, επιβάλλει τη δημιουργία ζωνών προστασίας και ανάδειξης του, ώστε να αποτελέσει ισχυρό συγκριτικό πλεονέκτημα και να συντελέσει στην παραπέρα προβολή - αξιοποίηση του διεθνούς, εθνικού και περιφερειακού ρόλου της περιοχής της ΠΙΝ.

Το ισχύον Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης Ιονίων Νήσων θεωρεί ότι απαιτείται περαιτέρω προστασία και ανάδειξη των πολιτιστικών πόρων που συγκροτούν την ταυτότητα της Περιφέρειας και προτείνει την ένταξή τους σε δίκτυα περιήγησης θεματικού χαρακτήρα χωρίς αυτά να προσδιορίζονται. Η αναθεώρηση του Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης των Ιονίων Νήσων κρίνει σκόπιμη την εξειδίκευση των δικτύων αυτών και τον χωρικό προσδιορισμό τους, ώστε να συμπεριλάβει τον σημαντικότερο πολιτιστικό και φυσικό πλούτο που καταγράφηκε στην ανάλυση – Α' στάδιο της παρούσας μελέτης. και αυτό που αναφέρεται στο κείμενο της παρούσας φάσης για το «Τοπίο».

Οι οικοπολιτιστικές διαδρομές προτείνεται να συμπεριλάβουν:

- τα αξιόλογα φυσικά τοπία (εθνικοί δρυμοί – πάρκα, περιοχές Natura, ΤΙΦΚ, λιμνοθάλασσες, καταφύγια άγριας ζωής, τοπία ιδιαίτερου φυσικού κάλλους, κλπ)
- τους παραδοσιακούς, αξιόλογους και ενδιαφέροντες οικισμούς και οικιστικά σύνολα, για τους οποίους ισχύουν ειδικοί όροι και περιορισμοί από το Προεδρικό Διάταγμα για την προστασία των Παραδοσιακών Οικισμών Διάταγμα προστασίας και επιπλέον προτείνεται κατά προτεραιότητα η πολεοδόμησή τους, ώστε να διατηρηθεί και να προστατευτεί ο παραδοσιακός τους ιστός.
- τους κηρυγμένους αρχαιολογικούς χώρους και μνημεία από τις αρμόδιες υπηρεσίες του ΥΠΠΟΤ (εφορείες αρχαιοτήτων) και από το ΥΠΕΚΑ. Ορισμένοι κηρυγμένοι αρχαιολογικοί χώροι και μνημεία έχουν διαβαθμισμένο καθεστώς προστασίας, ζώνη Α (απολύτου προστασίας) και ζώνη Β (αυστηρών όρων και περιορισμών). Οι ζώνες αυτές προτείνεται να επεξεργάζονται από τα ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ και οι μεν ζώνες Α να εντάσσονται σε Περιοχές Ειδικής Προστασίας (ΠΕΠ) ενώ οι ζώνες Β σε Περιοχές Παραγωγικών Δραστηριοτήτων (ΠΕΠΔ), αλλά με αυστηρούς όρους και περιορισμούς σύμφωνα πάντα

με τις κατευθύνσεις των αρμόδιων υπηρεσιών του ΥΠΠΟΤ. Για τους κηρυγμένους, αλλά μη οριοθετημένους αρχαιολογικούς χώρους προτείνεται η υποχρεωτική προσωρινή οριοθέτηση των αρχαιολογικών χώρων και μνημείων από τις αρμόδιες Εφορείες του ΥΠΠΟΤ, η οποία θα πραγματοποιείται κατά την διαδικασία σύνταξης των μελετών ΓΠΣ / ΣΧΟΟΑΠ και οπωσδήποτε πριν από την θεσμοθέτησή τους. Οι ζώνες της προσωρινής οριοθέτησης προτείνεται να περιλαμβάνονται σε ευρύτερες ζώνες ΠΕΠ (απολύτου προστασίας) με όρους και περιορισμούς που θα καθοριστούν σε συνεργασία με τις αρμόδιες υπηρεσίες μέχρι την οριστική οριοθέτησή τους

- τις μη κηρυγμένες αρχαιολογικές θέσεις, μνημεία και σύνολα που όμως προστατεύονται με τις γενικές διατάξεις του Ν. 3028/2002.
- τις ακτές των Ιονίων Νήσων

Οι προτεινόμενες οικοπολιτιστικές διαδρομές ανά Περιφερειακή Ενότητα

Π.Ε. Κέρκυρας

1. Οικοπολιτιστική Διαδρομή Διαπόντιων Νήσων: Περιλαμβάνει τα νησιά Οθωνοί, Ερεικούσσα και Μαθράκι συμπεριλαμβανομένων των βραχονησίδων Τραχειά και Πλατειά (Natura με κωδικό GR2230008 – Διαπόντια Νησιά).
2. Οικοπολιτιστική Διαδρομή Παντοκράτορα: Περιλαμβάνει τα Τοπία Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους α) «Καρουσάδες», β) «Λιμνοθάλασσα Αντινιώτη», γ) «Χερσόνησος Κασσιόπης (Κασσώπης)», δ) «Όρμος και Χερσόνησος Αγίου Στεφάνου», ε) «Χερσόνησος και Όρμος Κερασιάς», στ) «Ακρωτήριο και Όρμος Κουλούρας», ζ) «Ακρωτήριο και Όρμος Καλάμι» η) «Άνω Κορακιάνα Κερκύρας», θ) «Χωριό Άγιος Μάρκος και γύρω περιοχή» και ι) «Ακρωτήριο Ελαία (Κλάμπ Μεντιπερανέ)», καθώς και την περιοχή Natura με κωδικό «GR2230001 – Λιμνοθάλασσα Αντινιώτη» καθώς και το καταφύγιο άγριας ζωής «Υψηλός Παντοκράτορας». Επίσης περιλαμβάνει τους παραδοσιακούς οικισμούς Αγραφοί, Καβαλλούριο, Νύμφες, Κυπριανάδες, Κρέμιθας, Μέγγουλας, Γιμάριο, Καλάμι, Κέντρωμα, Άγιος Μάρκος, Σκριπερό, Άγιος Στέφανος, Βλαχάτικα και Χωροεπίσκοποι. Τέλος περιλαμβάνονται οι κυριότεροι αρχαιολογικοί χώροι και οι ακτές που εντοπίζονται στην διαδρομή αυτή.
3. Οικοπολιτιστική Διαδρομή Βορειοδυτικής Κέρκυρας: Περιλαμβάνει τα Τοπία Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους α) «Ακρωτήριο Κεφάλι και Νησίδες Διάπλο και Διάκοπο», β) «Νησίδες Γυναίκα, Συκιά και Κραβιά», γ) «Ακρωτήριο Αρίλλας και Πόρτο Τιμόνι», δ) «Πλαγιές νότια της παραλίας Αγίου Γεωργίου και Αγγελόκαστρο», ε) «Παλαιοκαστρίτσα», στ) «Πλαγιές γύρω από τους Λάκωνες», ζ) Ακρωτήριο Καστρί και γύρω πλαγιές και η) «Υψωμα πάνω από τα χωριά Ασπιωτάδες και Μανατάδες». Επίσης περιλαμβάνει τους παραδοσιακούς οικισμούς Πρινύλας, Δουκάδες, Λάκωνες, Γαρδελάδες, Λιαπάδες, Γιαννάδες και Πέλεκας. Τέλος περιλαμβάνονται οι κυριότεροι αρχαιολογικοί χώροι και οι ακτές που εντοπίζονται στην διαδρομή αυτή.
4. Οικοπολιτιστική Διαδρομή Κεντρικής Κέρκυρας: Περιλαμβάνει τα Τοπία Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους α) «Νησίδα Λαζαρέττο (Γουβίνο)», β) «Νησίδα Πτυχία (Βίδος)», γ) «Παλιό Φρούριο Αγίου Νικολάου Κερκύρας», δ) «Χερσόνησος Κανόνι και Ποντικονήσι Κερκύρας», ε) «Λιμνοθάλασσα Χαλκιοπούλου», στ) «Βαρυπατάδες», ζ) «Πέλεκας - Γλυφάδα Κερκύρας» η) «Κάτω Γαρούνα και γύρω περιοχή», θ) «Αχίλλειο και Γαστούρι Κερκύρας» και ι) «Βουνό πάνω από Μπενίτσες» καθώς και την περιοχή Natura με κωδικό «GR2230005 – Παράκτια Θαλάσσια Ζώνη από Κανόνι έως Μεσογγή» και το καταφύγιο άγριας ζωής «Υψηλός Παντοκράτορας». Επίσης περιλαμβάνει τους παραδοσιακούς οικισμούς Εβρόπουλοι, Ποταμός, Βίρος, Καλαφατιώνες, Κουραμάδες, Σιναράδες, Καστελλάνοι, Άγιος Προκόπιος, Κυνοπιάστες, Γαστούρι, Καμάρα, Άγιοι Δέκα,

Άνω Γαρούνα, Κάτω Γαρούνα, Λουκάτα, Βαρυπατάδες και Κομιανάτα. Τέλος περιλαμβάνονται οι κυριότεροι αρχαιολογικοί χώροι και οι ακτές που εντοπίζονται στην διαδρομή αυτή.

5. Οικοπολιτιστική Διαδρομή Νότιας Κέρκυρας και Παξών: Περιλαμβάνει τα Τοπία Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους α) «Λιμνοθάλασσα Κορισσίων» και β) «Νήσος Παξοί» καθώς και τις περιοχές Natura με κωδικούς «GR2230002 – Λιμνοθάλασσα Κορισσίων» και «GR2230007 – Λιμνοθάλασσα Κορισσίων και Νήσος Λαγουδιά» και το καταφύγιο άγριας ζωής «Παντοκράτορας Αγίου Μαθαίου». Επίσης περιλαμβάνει τους παραδοσιακούς οικισμούς Άγιος Μαθαίος, Χλομός, Κουσπάδες, Αργυράδες, Μαγαζιά, Βλαχοπουλατικά και Κατσιμάτικα. Τέλος περιλαμβάνονται οι κυριότεροι αρχαιολογικοί χώροι και οι ακτές που εντοπίζονται στην διαδρομή αυτή.

Π.Ε. Λευκάδας

1. Οικοπολιτιστική Διαδρομή Βόρειας και Δυτικής Λευκάδας: Περιλαμβάνει τα Τοπία Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους α) «Βόρεια λιμνοθάλασσα (Παλιόνι-Αυλαίμων) Λευκάδας» και β) «Ανατολική Λιμνοθάλασσα και Αλυκές Λευκάδας» καθώς και τις περιοχές Natura με κωδικό «GR2240001 – Λιμνοθάλασσες Στενών Λευκάδας και Αλυκές Λευκάδας» και «GR2240002 – Περιοχή Χορτάτων» καθώς και το καταφύγιο άγριας ζωής «Κεντρικό Τμήμα Λευκάδας». Επίσης περιλαμβάνει τον παραδοσιακό οικισμό του Αγίου Νικήτα. Τέλος περιλαμβάνονται οι κυριότεροι αρχαιολογικοί χώροι και οι ακτές που εντοπίζονται στην διαδρομή αυτή.
2. Οικοπολιτιστική Διαδρομή Ανατολικής Λευκάδας: Περιλαμβάνει τα Τοπία Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους α) «Νησίδα Σπάρτη Λευκάδας», β) «Νησάκι Μαδουρή Λευκάδας», γ) «Χερσόνησος Νυδριού Λευκάδας», δ) «Νησίδα Σκορπίδι Λευκάδας», ε) «Νησίδα Σκορπιός Λευκάδας» και στ) «Νήσος Κάλαμος», καθώς και την περιοχή Natura με κωδικό «GR2220003 – Εσωτερικό Αρχιπέλαγος Ιονίου». Επίσης περιλαμβάνει τον παραδοσιακό οικισμό των Σύβωτων. Τέλος περιλαμβάνονται οι κυριότεροι αρχαιολογικοί χώροι και οι ακτές που εντοπίζονται στην διαδρομή αυτή.

Π.Ε. Κεφαλληνίας

1. Οικοπολιτιστική Διαδρομή Βόρειας και Δυτικής Κεφαλονιάς: Περιλαμβάνει τα Τοπία Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους α) «Χερσόνησος Ερίσσου», β) «Χερσόνησος Άσσου», και γ) «Όρμος Μύρτου Κεφαλονιάς» καθώς και τις περιοχές Natura με κωδικό «GR2220001 – Καλόν Όρος» και «GR2220005 – Δυτικές Ακτές Κεφαλληνίας – Θαλάσσιο Στενό Ιθάκης», καθώς και τα καταφύγια άγριας ζωής «Όρος Καστέλι – Μπλωστή», «Λιβιάδι Ληξουρίου», «Βούλιστα» και «Νεοχώρι». Επίσης περιλαμβάνει τους παραδοσιακούς οικισμούς Γερμενάτα, Ψιλιθριάς, Φισκάρδο, Κατσαράτα, Τσελεντάτα, Ευρετή, Μάγκανος,

Αγριλιάς, Χαλικερή, Τουλιάτα, Βασιλικιάδες, Μεσοβούνια, Κοθρέας, Πλαγιά, Βαρύ, Καρυά, Άσος, Κομιτάτα, Νεοχώρι, Κοντογενάδα, Δαμουλιανάτα, Ρίφιο, Μονοπολάτα, Κομιναράτα, Χαβδάτα και Χαβριάτα. Τέλος περιλαμβάνονται οι κυριότεροι αρχαιολογικοί χώροι και οι ακτές που εντοπίζονται στην διαδρομή αυτή.

2. Οικοπολιτιστική Διαδρομή Κεντρικής και Νότιας Κεφαλονιάς: Περιλαμβάνει τα Τοπία Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους α) «Λίμνη Μελισσάνη», β) «Εθνικός Δρυμός Αίνου ή Μόντε Νέρο και Κόλπος Λουρδά», και γ) «Κάστρο Αγ. Γεωργίου (Σαν Τζόρτζιο)» καθώς και τις περιοχές Natura με κωδικούς «GR2220002 – Εθνικός Δρυμός Αίνου», «GR2220006 – Κεφαλονιά: Αίνος, Αγία Δυνατή και Καλόν Όρος» και «GR2220004 – Παράκτια Θαλάσσια Ζώνη από Αργοστόλι έως Βλαχάτα και όρμος Μούντα». Επίσης περιλαμβάνει τους παραδοσιακούς οικισμούς Κάστρο, Σβορωτάτα και Δρακοπουλάτα. Τέλος περιλαμβάνονται οι κυριότεροι αρχαιολογικοί χώροι και οι ακτές που εντοπίζονται στην διαδρομή αυτή.

Π.Ε. Ιθάκης

1. Οικοπολιτιστική Διαδρομή Ιθάκης: Περιλαμβάνει τα Τοπία Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους α) «Όρμος Σαρακίτικο Ιθάκης» και β) «Φρίκες - Κίονι Ιθάκης», καθώς και την περιοχή Natura με κωδικό «GR2220005 – Δυτικές Ακτές Κεφαλληνίας – Θαλάσσιο Στενό Ιθάκης». Επίσης περιλαμβάνει τους παραδοσιακούς οικισμούς Σταυρός, Κίονι, Ανωγή και Ιθάκη. Τέλος περιλαμβάνονται οι κυριότεροι αρχαιολογικοί χώροι και οι ακτές που εντοπίζονται στην διαδρομή αυτή.
2. Οικοπολιτιστική Διαδρομή Εχινάδων: Περιλαμβάνει τις Εχινάδες Νήσους (Natura με κωδικό «GR2310015 – Λιμνοθάλασσα Μεσολογγίου – Αιτωλικού, Εκβολές Ευήνου, Νήσοι Εχινάδες, Νήσος Πεταλάς, Δυτ. Αράκυνθος, Στενά Κλεισούρας». Τέλος περιλαμβάνονται οι κυριότεροι αρχαιολογικοί χώροι και οι ακτές που εντοπίζονται στην διαδρομή αυτή.

Π.Ε. Ζακύνθου

1. Οικοπολιτιστική Διαδρομή Ζακύνθου: Περιλαμβάνει τις περιοχές Natura με κωδικό «GR2210001 – Δυτικές και Βορειοανατολικές ακτές Ζακύνθου» και «GR2210002 – Κόλπος Λαγανά Ζακύνθου και νησίδες Μαραθονήσι και Πελούζο». Τέλος περιλαμβάνονται οι κυριότεροι αρχαιολογικοί χώροι και οι ακτές που εντοπίζονται στην διαδρομή αυτή.

B.1.1.β.7 Επιλογές για την αναπτυξιακή φυσιογνωμία και εξέλιξης της Περιφέρειας

Το αναπτυξιακό πρότυπο του ισχύοντος ΠΠΧΣΑΑ της ΠΙΝ οφείλει να επαναπροσδιοριστεί προς την κατεύθυνση της αναγκαίας εναρμόνισης του αναθεωρούμενου ΠΠ με το αναπτυξιακό πλαίσιο που παράλληλα επεξεργάζεται η ΠΙΝ στο πλαίσιο του Σ.Ε.Σ. 2014 – 2020, όσον αφορά στη μεσοπρόθεσμη περίοδο και να θέσει επιπλέον αναπτυξιακές επιλογές σε μακροπρόθεσμο επίπεδο σε βάθος ενός χρονικού ορίζοντα 15 ετών και το οποίο, όπως ήδη αναφέρθηκε, συνίσταται στην ανάπτυξη του τουρισμού, συνοδευόμενη από την ανάπτυξη σύμφωνα με το αγροδιατροφικό πρότυπο, την πράσινη οικονομία και την γαλάζια ανάπτυξη - τους νέους δυναμικούς κλάδους της σύγχρονης νησιώτικης οικονομίας της ΠΙΝ.

Μετά την ανάδειξη της αναγκαιότητας ενσωμάτωσης των νέων πολιτικών που έχουν συνταχθεί την τελευταία 15ετία στο ΠΠΧΣΑΑ, είναι επίσης εμφανής η αναγκαιότητα αναθεώρησής του ΠΠΧΣΑΑ σύμφωνα με τις στρατηγικές επιλογές που προαναφέρθηκαν και δεδομένου ότι το αναπτυξιακό πρότυπο απαιτείται να συνδέεται με το χωρικό πρότυπο, πρέπει παράλληλα να επανεξεταστούν στο πλαίσιο του Σ.Ε.Σ. 2014 – 2020, όσον αφορά στη μεσοπρόθεσμη περίοδο, αλλά και την μακροπρόθεσμη σε βάθος ενός χρονικού ορίζοντα 15 ετών - 2014 -2030.

Οι επιλογές για την αναπτυξιακή φυσιογνωμία και εξέλιξη της ΠΙΝ συνίστανται σε 2 βασικά σκέλη, τα Πληθυσμιακά και Μακροοικονομικά στοιχεία και τους παραγωγικούς τομείς

Πληθυσμός

Για την προβολή του πληθυσμού της Περιφέρειας στο έτος – στόχο 2030 χρησιμοποιείται ως έτος βάσης, το έτος της τελευταίας απογραφής της ΕΛ.ΣΤΑΤ., το 2011 και χρησιμοποιείται ο Μέσος Ετήσιος Ρυθμός Μεταβολής (ΜΕΡΜ) του πληθυσμού την τελευταία 20ετία 1991 – 2011. Ο ΜΕΡΜ (ρ) υπολογίζεται από τον εξής τύπο: $\rho = ((\Pi_{2011}/\Pi_{1991})^{1/20})-1$. Εφαρμόζοντας τον τύπο αυτό στον μόνιμο πληθυσμό της Περιφέρειας, αλλά και του κάθε Δήμου ξεχωριστά προκύπτουν τα μεγέθη του επόμενου πίνακα.

Πίνακας Β.1.1.β.7.1 – Μόνιμος πληθυσμός 1991, 2001, 2011 και ΜΕΡΜ 1991 - 2011

Περιφέρεια / Δήμοι	Πληθυσμός			ΜΕΡΜ 91 - 11
	1991	2001	2011	
Περιφέρεια	189.338	209.608	206.470	0,00434046
Δήμος Κέρκυρας	101.236	108.652	101.080	-7,71041E-05
Δήμος Παξών	2.225	2.429	2.220	-0,00011248
Δήμος Λευκάδας	19.859	20.894	22.710	0,006729948
Δήμος Μεγανησίου	1.084	994	1.040	-0,002069715
Δήμος Ιθάκης	3.185	3.212	3.180	-7,85515E-05
Δήμος Κεφαλονιάς	29.167	34.544	35.590	0,010001018
Δήμος Ζακύνθου	32.582	38.883	40.650	0,011123352

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ., Επεξεργασία ομάδα μελέτης

Η προβολή του πληθυσμού με τη μεθοδολογία που περιγράφεται στη συνέχεια γίνεται για το έτος 2031 που αποτελεί έτος απογραφής της ΕΛ.ΣΤΑΤ. αντί του έτους 2030 που είναι ο στόχος της μελέτης (15ετία), ώστε σε μια πιθανή μετέπειτα αξιολόγηση να είναι συγκρίσιμα τα στοιχεία της απογραφής με τις προβλέψεις της παρούσας μελέτης. Για την προβολή του πληθυσμού χρησιμοποιείται ο ακόλουθος τύπος:

$$\Pi_{2031} = \Pi_{2011} * (1 + \alpha + \rho)^{20}, \text{ όπου:}$$

$\Pi_{2011 - 31}$, είναι ο πληθυσμός του 2011 και του 2031,

ρ είναι ο Μέσος Ετήσιος Ρυθμός Μεταβολής της εικοσαετίας 1991 – 2011 και

α είναι ο συντελεστής με τον οποίο σταθμίζεται ο ΜΕΡΜ με βάση τις παραδοχές που περιγράφονται στη συνέχεια.

Η προβολή του πληθυσμού γίνεται σε τρία εναλλακτικά σενάρια:

- το σενάριο των τάσεων ή μηδενικό σενάριο που προβλέπει τον αναμενόμενο πληθυσμό με βάση τις ισχύουσες τάσεις εξέλιξης χωρίς να σταθμίζεται ο ΜΕΡΜ (δηλαδή ο συντελεστής α παίρνει την τιμή 0)
- το «αισιόδοξο» σενάριο στο οποίο ο συντελεστής α σταθμίζεται με θετικό πρόσημο λαμβάνοντας υπόψη τις παραδοχές που περιγράφονται στη συνέχεια
- το «απαισιόδοξο» σενάριο στο οποίο ο συντελεστής α σταθμίζεται με αρνητικό πρόσημο λαμβάνοντας επίσης υπόψη τις παραδοχές που περιγράφονται στη συνέχεια για το σενάριο αυτό.

Σύμφωνα λοιπόν με το σενάριο των τάσεων ο πληθυσμός ανά Δήμο και για το σύνολο της Περιφέρειας εκτιμάται ως εξής:

Πίνακας Β.1.1.β.7.2 – Προβολή μόνιμου πληθυσμού της ΠΙΝ στο 2031 (σενάριο τάσεων)

Περιφέρεια / Δήμοι	2011	Σενάριο τάσεων	Μεταβολή 11 – 31 (%)
		2031	
Περιφέρεια	206.470	227.426	10,1%
Δήμος Κέρκυρας	101.080	100.924	-0,2%
Δήμος Παξών	2.220	2.215	-0,2%
Δήμος Λευκάδας	22.710	25.970	14,4%
Δήμος Μεγανησίου	1.040	998	-4,1%
Δήμος Ιθάκης	3.180	3.175	-0,2%
Δήμος Κεφαλονιάς	35.590	43.427	22,0%
Δήμος Ζακύνθου	40.650	50.716	24,8%

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ., Επεξεργασία ομάδα μελέτης

Με βάση τον ανωτέρω πίνακα αναμένεται μια αύξηση του μόνιμου πληθυσμού της ΠΙΝ κατά 10,1% την επόμενη εικοσαετία (έτος βάσης το 2011). Όσον αφορά στους επιμέρους Δήμους, με βάση το σενάριο των τάσεων αναμένεται αύξηση πληθυσμού στους Δήμους Λευκάδας, Κεφαλονιάς και Ζακύνθου και μικρή μείωση του πληθυσμού στον Δήμο Μεγανησίου. Στους Δήμους Κέρκυρας, Παξών και Ιθάκης αναμένεται ο μόνιμος πληθυσμός να παραμείνει περίπου στα ίδια επίπεδα.

Η προβολή του πληθυσμού στο «αισιόδοξο» και «απαισιόδοξο» σενάριο, σε αντίθεση με το σενάριο τάσεων, γίνεται σε δύο χρονικές υποπεριόδους, η πρώτη είναι μέχρι το 2020 στην οποία τα συμπτώματα της τρέχουσας οικονομικής κρίσης εξακολουθούν να επηρεάζουν αρνητικά την οικονομική ανάπτυξη της χώρας και της ΠΙΝ, ενώ εντός της περιόδου αυτής θα έχει ολοκληρωθεί ένας μεγάλος αριθμός έργων που θα ενταχθούν στο εθνικό και περιφερειακό σκέλος του ΣΕΣ 2014 – 2020. Η δεύτερη χρονική υποπερίοδος περιλαμβάνει τη δεκαετία 2021 – 2031 η οποία εκτιμάται ότι θα είναι μια περίοδος ανάκαμψης της χώρας κατά την οποία θα αντιμετωπιστούν σε μεγάλο βαθμό οι αρνητικές συνέπειες της τρέχουσας οικονομικής κρίσης.

Πιο συγκεκριμένα οι παραδοχές του αισιόδοξου σεναρίου είναι οι ακόλουθες :

Για την χρονική υποπερίοδο μέχρι το 2020 :

- μείωση της μετανάστευσης προς τα αστικά κέντρα της χώρας, λόγω έλλειψης θέσεων εργασίας και επαναπατρισμός εργατικού δυναμικού που στρέφεται κυρίως προς την αξιοποίηση εγκαταλελειμμένων γεωργικών εκτάσεων και προς τον τουρισμό
- επαναπατρισμός ετεροδημοτών από τα μεγάλα αστικά κέντρα της χώρας, λόγω απώλειας θέσεων εργασίας και στροφή προς την αξιοποίηση των εγκαταλελειμμένων γεωργικών εκτάσεων
- προσέλκυση εργατικού δυναμικού στο τομέα του τουρισμού λόγω της υλοποίησης έργων ενίσχυσης του τουρισμού (όπως ενδεικτικά αναφέρονται η κρουαζιέρα, το

γιώτινγκ, η εξυγίανση κορεσμένων περιοχών, η ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού, κτλ.)

- αξιοποίηση των χρηματοδοτικών εργαλείων του ΣΕΣ 2014 - 2020 στους τομείς γεωργίας, κτηνοτροφίας, μεταποίησης και τουρισμού και βελτίωση των μεταφορικών υποδομών
- διατήρηση και ενίσχυση του πρωτογενούς και δευτερογενούς τομέα εφαρμόζοντας την πολιτική του αγροδιατροφικού προτύπου

Για την χρονική υποπερίοδο 2021 – 2031:

- αξιοποίηση των κοιτασμάτων υδρογονανθράκων στην ΠΙΝ που θα έχει ως αποτέλεσμα την προσέλκυση εργατικού δυναμικού
- αξιοποίηση αντισταθμιστικών οφειλών προς την περιφέρεια λόγω της εξόρυξης.
- ολοκλήρωση όλων των έργων και δράσεων που εντάχθηκαν στο ΣΕΣ 2014-2020, καθιστώντας τις ΜΜΕ βιώσιμες και πιο ανταγωνιστικές, και συμβάλλοντας στη βελτίωση της εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης του πληθυσμού, παράλληλα με δράσεις αντιμετώπισης του κοινωνικού και εργασιακού αποκλεισμού, καθώς και του κινδύνου της φτώχειας.
- ανακοπή του ρεύματος μετανάστευσης προς το εξωτερικό και ενδεχομένως επαναπατρισμός μέρους του πληθυσμού που μετανάστευσε λόγω βελτίωσης του οικονομικού κλίματος και δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας.
- το προτεινόμενο χωρικό και αναπτυξιακό πρότυπο της Περιφέρειας υλοποιείται σύμφωνα με το προτεινόμενο πρόγραμμα δράσης.

Με βάση τις ανωτέρω παραδοχές ο πληθυσμός σύμφωνα με το αισιόδοξο σενάριο εκτιμάται ως εξής :

Πίνακας Β.1.1.β.7.3 – Προβολή μόνιμου πληθυσμού της ΠΙΝ στο 2031 (αισιόδοξο σενάριο)

Περιφέρεια / Δήμοι	2011	Αισιόδοξο σενάριο		Μεταβολή 11 – 31 (%)
		2021	2031	
Περιφέρεια	206.470	220.547	232.943	12,8%
Δήμος Κέρκυρας	101.080	102.938	103.374	2,3%
Δήμος Παξών	2.220	2.260	2.269	2,2%
Δήμος Λευκάδας	22.710	24.748	26.596	17,1%
Δήμος Μεγανησίου	1.040	1.038	1.048	0,8%
Δήμος Ιθάκης	3.180	3.238	3.252	2,3%
Δήμος Κεφαλονιάς	35.590	40.060	44.471	25,0%
Δήμος Ζακύνθου	40.650	46.265	51.933	27,8%

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ., Επεξεργασία ομάδα μελέτης

Σύμφωνα με τον προηγούμενο πίνακα στο αισιόδοξο σενάριο εκτιμάται αύξηση του μόνιμου πληθυσμού την ΠΙΝ κατά 12,8%, με τη μεγαλύτερη αύξηση να καταγράφεται στους Δήμους Λευκάδας, Κεφαλονιάς και Ζακύνθου και σημαντικά μικρότερη αύξηση του πληθυσμού στους υπόλοιπους Δήμους.

Οι παραδοχές του απαισιόδοξου σεναρίου είναι οι ακόλουθες :

Για την χρονική υποπερίοδο μέχρι το 2020:

- Αύξηση της μετανάστευσης προς το εξωτερικό, λόγω της συνεχιζόμενης οικονομικής κρίσης και των δυσμενών εργασιακών συνθηκών που συνεχίζονται σε όλη την υποπερίοδο.
- Οι χρηματοδοτήσεις εν όψει ΣΕΣ 2014 - 2020 συμβάλλουν πολύ λίγο στην υλοποίηση νέων επενδύσεων και δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, διότι κατευθύνονται προς τον εκσυγχρονισμό υφιστάμενων επιχειρήσεων και προς τη χρηματοδότηση δράσεων εκπαίδευσης και κατάρτισης.
- Λόγω της συνεχιζόμενης οικονομικής κρίσης που ταλανίζει τη χώρα αναμένεται επαναπατρισμός ετεροδημοτών από τα μεγάλα αστικά κέντρα της χώρας και στροφή προς την αξιοποίηση εγκαταλελειμμένων γεωργικών εκτάσεων.

Για την χρονική υποπερίοδο 2021 – 2031:

- οι επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης δεν αντιμετωπίζονται αποτελεσματικά και τα διαρθρωτικά προβλήματα της οικονομίας συνεχίζουν να αποτελούν τροχοπέδη στην οικονομική ανάκαμψη της περιφέρειας και της χώρας.
- η συνεχιζόμενη μείωση των εισοδημάτων οδηγεί αναπόφευκτα στην υπογεννητικότητα και στην αρνητική φυσική εξέλιξη του πληθυσμού, η οποία αντισταθμίζεται από την ανάπτυξη του συμβατικού τουρισμού
- η αναμενόμενη εξόρυξη υδρογονανθράκων συμβάλλει στην περιορισμένη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας
- τα αντισταθμιστικά οφέλη της εξόρυξης τα καρπούνται σε μεγαλύτερο ποσοστό οι όμορες Περιφέρειες της ηπειρωτικής χώρας
- μειωμένη ανάπτυξη στον τομέα του τουρισμού (κυρίως στον τουρισμό κρουαζιέρας και σκαφών αναψυχής) λόγω αρνητικών επιπτώσεων στο περιβάλλον από την εξόρυξη υδρογονανθράκων
- το μοντέλο του μαζικού τουρισμού δεν διαφοροποιείται ως προς την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών.

Με βάση τις ανωτέρω παραδοχές ο πληθυσμός σύμφωνα με το απαισιόδοξο σενάριο εκτιμάται ως εξής:

Πίνακας Β.1.1.β.7.4 – Προβολή μόνιμου πληθυσμού της ΠΙΝ στο 2031 (απαισιόδοξο σενάριο)

Περιφέρεια / Δήμοι	2011	Απαισιόδοξο σενάριο		Μεταβολή 11 – 31 (%)
		2021	2031	
Περιφέρεια	206.470	215.775	225.847	9,4%
Δήμος Κέρκυρας	101.080	100.699	100.220	-0,9%
Δήμος Παξών	2.220	2.211	2.200	-0,9%
Δήμος Λευκάδας	22.710	24.213	25.790	13,6%
Δήμος Μεγανησίου	1.040	1.016	991	-4,7%
Δήμος Ιθάκης	3.180	3.168	3.153	-0,9%
Δήμος Κεφαλονιάς	35.590	39.197	43.127	21,2%
Δήμος Ζακύνθου	40.650	45.270	50.366	23,9%

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ., Επεξεργασία ομάδα μελέτης

Σύμφωνα με τον ανωτέρω πίνακα στο απαισιόδοξο σενάριο προβλέπεται μειωμένη αύξηση του πληθυσμού της ΠΙΝ, συγκριτικά με τα άλλα σενάρια, σε ποσοστό 9,4%, η οποία οφείλεται σε αύξηση του πληθυσμού των Δήμων Λευκάδας, Κεφαλονιάς και Ζακύνθου και μικρή μείωση του πληθυσμού των άλλων Δήμων.

Μακροοικονομικά στοιχεία

ΑΕΠ

Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ., το κατά κεφαλήν ΑΕΠ σε επίπεδο ΠΙΝ αυξάνεται κατ' έτος την τετραετία 2005 – 2008, ενώ την επόμενη τριετία 2009 - 2011 (έναρξη συνεπειών κρίσης) μειώνεται σημαντικά και ειδικά το 2011 πέφτει σε επίπεδα χαμηλότερα του 2005.

Πίνακας Β.1.1.β.7.5 – ΑΕΠκκ 2005 - 2011

ΑΕΠκκ σε ευρώ	2005	2006*	2007*	2008*	2009*	2010	2011	Μεταβολή 05 - 11
Περιφέρεια Ιονίων Νησιών	18.318	19.405	20.791	21.259	20.480	19.273	17.676	-3,5%

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ., Επεξεργασία ομάδα μελέτης

Ακολουθώντας την ίδια ακριβώς μεθοδολογία και δεχόμενοι τις ίδιες παραδοχές που έγιναν για την προβολή του πληθυσμού, γίνεται η προβολή του ΑΕΠκκ σε τρία σενάρια, των τάσεων, το αισιόδοξο και το απαισιόδοξο σενάριο.

Πίνακας Β.1.1.β.7.6 – Προβολή ΑΕΠκκ της ΠΙΝ και ανά Π.Ε. για το 2031 (σενάριο τάσεων)

ΑΕΠκκ σε ευρώ	ΜΕΡΜ 05 - 11	Σενάριο τάσεων
		2031
Περιφέρεια Ιονίων Νησιών	-0,00592	15.697

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ., Επεξεργασία ομάδα μελέτης

Συνεπώς στο σενάριο των τάσεων το 2031 το ΑΕΠκκ παρουσιάζει σημαντική πτώση 11% περίπου σε επίπεδο περιφέρειας.

Πίνακας Β.1.1.β.7.7 – Προβολή ΑΕΠκκ της ΠΙΝ και ανά Π.Ε. για το 2031 (απισιόδοξο και αισιόδοξο σενάριο)

ΑΕΠκκ σε ευρώ	ΜΕΡΜ 05 - 11	Αισιόδοξο σενάριο		Απαισιόδοξο σενάριο	
		2021	2031	2021	2031
Περιφέρεια Ιονίων Νησιών	-0,00592	18.411	23.356	17.167	19.743

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ., Επεξεργασία ομάδα μελέτης

Στο αισιόδοξο σενάριο, κατά το 2021 το ΑΕΠκκ, αναμένεται να φθάσει στα επίπεδα του 2005, ενώ το 2031 αναμένεται να αυξηθεί περαιτέρω, παρουσιάζοντας ποσοστό αύξησης 32% από το 2011, το οποίο ως παραδοχή αποτελεί το έτος βάσης, διότι είναι έτος απογραφής και επιτρέπει τη σύγκριση των στοιχείων.

Στο απαισιόδοξο σενάριο το ΑΕΠ κκ κατά το 2021 αναμένεται να είναι στο επίπεδο του 2011, ενώ την επόμενη δεκαετία, το 2031, αυξάνεται με ποσοστό 11% συγκριτικά με το 2011.

Απασχόληση

Στον τομέα της απασχόλησης, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην 3^η εγκύκλιο του ΥΠΑΑΝ¹⁷ απαιτείται ένα καλά σχεδιασμένο πλαίσιο πολιτικών για την αγορά εργασίας (ως υποστηρικτικό εργαλείο για την οικονομική ανάκαμψη), το οποίο θα πρέπει να δίνει προτεραιότητα στην αντιμετώπιση των διαρθρωτικών προβλημάτων στην αγορά εργασίας με στόχο να αποφευχθεί η μετατροπή της ανεργίας από κυκλική σε μόνιμη.

¹⁷ ΥΠΑΑΝ: 3η ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ για την κατάρτιση των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων της προγραμματικής περιόδου 2014-2020, Ιανουάριος 2014

Το πλαίσιο αυτών των πολιτικών συνίσταται:

- στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος, ώστε το ανθρώπινο δυναμικό να προσαρμόζεται ταχύτερα στις εξελισσόμενες ανάγκες της αγοράς εργασίας,
- στη στήριξη της δημιουργίας θέσεων απασχόλησης,
- στην προώθηση της ενεργητικής ένταξης στην αγορά εργασίας και
- στη θέσπιση ενός επαρκούς δικτύου κοινωνικής προστασίας με τη δημιουργία νέων προγραμμάτων κοινωνικής πρόνοιας για όσους έχουν ανάγκη.

Με αυτό τον τρόπο επιδιώκεται να περιοριστούν οι κοινωνικές συνέπειες της κρίσης, να ελαχιστοποιηθεί το μακροχρόνιο κόστος από την υψηλή ανεργία και να τεθούν τα θεμέλια για μια βιώσιμη ανάπτυξη που δημιουργεί απασχόληση.

Έτσι σύμφωνα με την ίδια 3^η εγκύκλιο χρηματοδοτική προτεραιότητα δίδεται στις ακόλουθες ενέργειες:

- Στην αύξηση της απασχόλησης με μεγαλύτερη συμμετοχή στην αγορά εργασίας των νέων, των γυναικών και ατόμων μεγαλύτερης ηλικίας.
- Στην ποιοτική αναβάθμιση του συστήματος εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης (με αναφορά όχι μόνον σε γνώσεις, αλλά και σε δεξιότητες και συμπεριφορές) και ενίσχυση των δεσμών του με την καινοτομική επιχειρηματικότητα.
- Στην υποστήριξη της κοινωνικής ένταξης με προσαρμογή των συστημάτων κοινωνικής προστασίας και πρόνοιας στις σύγχρονες απαιτήσεις με στόχο την αποτροπή της καταστροφής ανθρώπινου κεφαλαίου λόγω της κρίσης. Με δεδομένο το μέγεθος του προβλήματος της ανεργίας, η στόχευση εστιάζει σε συνέργιες και πολιτικές απασχόλησης με πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα, σε συνδυασμό μέτρων και παρεμβάσεων που επιδιώκουν μια καλύτερη ισορροπία ανάμεσα στα αντικυκλικά και στα διαρθρωτικά μέτρα στο πλαίσιο της επανεκκίνησης της ελληνικής οικονομίας.
- Σε στοχευμένες παρεμβάσεις για την άμεση καταπολέμηση των συνεπειών της κρίσης και τη στήριξη της κοινωνικής συνοχής, ιδίως κατά την έναρξη της νέας Προγραμματικής Περιόδου, για τη διασφάλιση της μέγιστης αποτελεσματικότητας των διαθέσιμων πόρων, καθώς και για τη συνολική αναδιάρθρωση των μηχανισμών υποστήριξης του σχεδιασμού, εφαρμογής και αξιολόγησης των πολιτικών απασχόλησης.

Οι βασικοί στόχοι που τίθενται, στο πλαίσιο της 3^{ης} εγκυκλίου του ΥΠΑΑΝ ως προς της εθνική πολιτική απασχόλησης είναι οι ακόλουθοι :

- διευκόλυνση της εισόδου στην αγορά εργασίας και της εξασφάλισης της πρώτης απασχόλησης, ιδιαίτερα για τους νέους (Εγγύηση για την Νεολαία- Youth Guarantee),
- σύνδεση εκπαίδευσης και απασχόλησης (μαθητεία, πρακτική άσκηση),
- ενίσχυση της κινητικότητας στην αγορά εργασίας,
- αναβάθμιση της απασχολησιμότητας του ανθρώπινου δυναμικού,
- ενίσχυση της ζήτησης της εργασίας, με προγράμματα επιδότησης της απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα και στους φορείς δημοσίου συμφέροντος, ως “εργοδότη ύστατης καταφυγής”,
- αξιοποίηση της κοινωνικής οικονομίας,
- αναδιοργάνωση και αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών από τις Δημόσιες Υπηρεσίες Απασχόλησης,
- ανάπτυξη της συνεργασίας μεταξύ των φορέων προσφοράς και ζήτησης στην αγορά εργασίας,
- ανάπτυξη συστήματος πρόβλεψης της επαγγελματικής διάρθρωσης της απασχόλησης και αναγνώρισης αναγκών σε δεξιότητες,
- ανάσχεση της αύξησης του ποσοστού της ανεργίας και διαμόρφωση των προϋποθέσεων εισόδου σε συστημικό κύκλο σταδιακής αύξησης της απασχόλησης,
- μείωση της ανεργίας των νέων με τη διευκόλυνση της ένταξής τους στην αγορά εργασίας.

Πίνακας Β.1.1.β.7.8 – Σενάρια πρόβλεψης απασχολούμενων στο έτος στόχο 2030

2001			2011			ΜΕΡΜ 01 - 11		
Π	Δ	Τ	Π	Δ	Τ	Π	Δ	Τ
14.514	13.587	49.559	14.835	12.266	62.762	0,00219	-0,01018	0,02390
Σενάριο τάσεων 2030			Αισιόδοξο Σενάριο 2030			Απαισιόδοξο Σενάριο 2030		
Π	Δ	Τ	Π	Δ	Τ	Π	Δ	Τ
15.465	10.100	98.308	16.680	14.004	99.408	14.608	9.534	96.499

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ., Επεξεργασία ομάδα μελέτης

Π: Πρωτογενής τομέας

Δ: Δευτερογενής τομέας

Τ: Τριτογενής τομέας

Ανεργία

Εξετάζοντας τα τριμηνιαία στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ. για την ανεργία την εννεαετή περίοδο 2005 – 2013 διαπιστώνονται τα εξής:

- Έντονη εποχιακή διακύμανση της ανεργίας τη θερινή και την καλοκαιρινή περίοδο. Συγκεκριμένα στο Α' τρίμηνο του κάθε έτους η ανεργία υπερδιπλασιάζεται συγκριτικά με το Γ' τρίμηνο, ενώ στο Β' και Δ' τρίμηνο ισορροπεί σε μια μέση κατάσταση.

- Στην προ της οικονομικής κρίσης πενταετία (2005 – 2009), η ανεργία κυμαίνεται κάτω του 10% με τον μέσο όρο της πενταετίας να είναι στο 9,4%.
- Στην τετραετία της οικονομικής κρίσης (2010 – 2013), ο μέσος όρος της ανεργίας στην περιφέρεια αυξήθηκε στο 15,3%, και την τριετία 2010 – 2012 κυμαίνεται στο 14,2% – 14,8% και το 2013 εκτοξεύεται στο 17,6%.

Πίνακας Β.1.1.β.7.9 - Ποσοστό ανεργίας (%) στην ΠΙΝ ανά τρίμηνο στην περίοδο 2005 - 2013

Έτος / τρίμηνο	Α' τριμ.	Β' τριμ.	Γ' τριμ.	Δ' τριμ.	Μ.Ο. έτους
2013	23,2	16,6	12,9		17,6
2012	15,9	14,3	11,4	17,2	14,7
2011	20,3	14	8,5	13,9	14,2
2010	20,4	12,6	8,1	18,1	14,8
2009	14,1	8,4	5,1	11,4	9,8
2008	11,7	9	4,2	9,3	8,6
2007	13,9	8,6	4,4	9,3	9,1
2006	16,7	11,8	7,4	8,9	11,2
2005	12,8	8,4	5,4	7,8	8,6

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ., επεξεργασία ομάδα μελέτης

Με βάση τα ανωτέρω, γίνεται προβολή του ποσοστού της ανεργίας στο έτος - στόχο (2030) της παρούσας μελέτης ως εξής:

- Υπολογίζεται ο μέσος όρος της ανεργίας κατ' έτος, ως εμφανίζεται στον ανωτέρω πίνακα, ώστε να αμβλυνθούν τα προβλήματα εποχικότητας.
- Μέχρι το 2015 εκτιμάται ότι η τρέχουσα οικονομική κρίση θα διατηρήσει τα επίπεδα της ανεργίας στην ΠΙΝ σε ποσοστό άνω του 17%, καθώς πρόκειται για μια περίοδο κατά την οποία η οικονομική κρίση συνεχίζει να υφίσταται με την ίδια ένταση, αλλά με τον πληθυσμό να έχει προσαρμοστεί στην κατάσταση αυτή και να έχει επέλθει μια σχετική "ισορροπία" στο οικονομικό περιβάλλον. Εξάλλου, όπως αναφέρεται στην ετήσια έκθεση του ΙΝΕ/ΓΣΕΕ¹⁸ "η εξέλιξη της ανεργίας επιβεβαιώνει την πρόβλεψη (εννοεί την πρόβλεψη της Ε.Ε. για το 2014), ότι μετά την οικονομική κρίση ο σταδιακός ρυθμός ανάκαμψης της ευρωπαϊκής οικονομίας, θα συνέβαινε με την ύπαρξη, ταυτόχρονα, ενός υψηλού επιπέδου ανεργίας (άνεργη ανάκαμψη)".
- Την περίοδο 2015 – 2020 εκτιμάται ότι οι επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης στην αγορά εργασίας θα συνεχίσουν να υφίστανται με μειωμένη όμως ένταση και με τάσεις υποχώρησης, ενώ θα είναι σε πλήρη εξέλιξη η υλοποίηση του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος και των αντίστοιχων τομεακών της προγραμματικής περιόδου 2014 – 2020. Όπως αναφέρεται σε έκθεση του Οικονομικού Επιμελητηρίου

¹⁸ Η ελληνική οικονομία και η απασχόληση, Ινστιτούτο Εργασίας ΓΣΕΕ, Αθήνα Αύγουστος 2013

της Ελλάδος¹⁹ "η κρίση στη χώρα μας αναμένεται να έχει μεγαλύτερο βάθος και διάρκεια από ότι σε άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ακριβώς γιατί η δομή και τα διαρθρωτικά της προβλήματα όχι μόνο είναι διαφορετικά, αλλά διατηρούνται και καθημερινά γίνονται μεγαλύτερα και οξύτερα, αντί να αμβλύνονται, κάτω και από τις συνθήκες της διεθνούς κρίσης". Έτσι στην περίοδο αυτή εκτιμάται ότι ανεργία στην Περιφέρεια θα υποχωρήσει τουλάχιστον στα επίπεδα της τριετίας 2010 – 2012, δηλαδή σε ποσοστό άνω του 14%.

- Την περίοδο 2021 – 2030, εκτιμάται ότι οι επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης θα έχουν υποχωρήσει σημαντικά και θα έχουν υλοποιηθεί σημαντικές επενδύσεις περιφερειακής και εθνικής σημασίας με κυριότερη την εξόρυξη των υδρογονανθράκων, ενώ θα έχουν ολοκληρωθεί τα έργα υποδομής, οι ενισχύσεις των ΜΜΕ και οι δράσεις εκπαίδευσης και κατάρτισης που προβλέπονται για το ΣΕΣ 2014 – 2020 (τομεακό και περιφερειακό σκέλος). Στο πλαίσιο αυτό αναμένεται να υπάρξει αύξηση των επενδύσεων και της απασχόλησης στην περιφέρεια και άρα μείωση της ανεργίας. Επομένως σε ένα αισιόδοξο σενάριο εκτιμάται ότι το ποσοστό της ανεργίας στη δεκαετία αυτή θα κυμανθεί περίπου στο 10 - 12% ή ενδεχομένως και σε μονοψήφιο ποσοστό προς το τέλος της χρονικής περιόδου.

Όσον αφορά στην περίοδο 2014 – 2020, σύμφωνα με την 3^η εγκύκλιο του ΥΠΑΑΝ για την κατάρτιση των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, "λόγω των εκρηκτικών διαστάσεων που έχει λάβει η ανεργία, ιδιαίτερα στους νέους, άμεση χρηματοδοτική προτεραιότητα αποτελούν οι δράσεις για την ένταξη στην αγορά εργασίας των νέων και των μακροχρόνια ανέργων, μέσω της επιχορήγησης ασφαλιστικών εισφορών, της ενίσχυσης δράσεων κοινωνικής οικονομίας μέσω και τοπικών πρωτοβουλιών απασχόλησης, της παροχής κινήτρων και υποστηρικτικών ενεργειών για τη δημιουργία αυτοαπασχόλησης και της αναβάθμισης των παρεχόμενων υπηρεσιών από τις δημόσιες υπηρεσίες απασχόλησης".

Στη νέα προγραμματική περίοδο σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην 3^η εγκύκλιο του ΥΠΑΑΝ θα ακολουθηθούν δύο διαφορετικές πολιτικές αντιμετώπισης της ανεργίας, εκ των οποίων η μία θα αφορά στους νέους που διαθέτουν υψηλά προσόντα και δεύτερη θα αφορά στους αποφοίτους της μέσης και στοιχειώδους εκπαίδευσης που δεν διαθέτουν πρόσθετη κατάρτιση. Για την πρώτη κατηγορία ανέργων απαιτούνται περισσότερα μέτρα για αύξηση της επιχειρηματικότητας, ενώ τη δεύτερη κατηγορία ανέργων απαιτείται κυρίως άνοιγμα θέσεων εξαρτημένης εργασίας και ευκαιριών επιμόρφωσης και διαρκούς κατάρτισης. Βασική πολιτική επιλογή της Εθνικής Στρατηγικής Κοινωνικής Ένταξης, που θα διέπει την περίοδο

¹⁹ Οικονομικό Επιμελητήριο της Ελλάδος: "Η Κρίση της Ελληνικής Οικονομίας και η αντιμετώπιση της"

2014-2020, θα είναι η διαφύλαξη και αναζωογόνηση του κοινωνικού ιστού με την ενδυνάμωση των δημόσιων πολιτικών πρόληψης / καταπολέμησης της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού των κατοίκων που αντιμετωπίζουν αυξημένα προβλήματα λόγω της οικονομικής κρίσης.

Μετανάστες

Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ., οι αλλοδαποί σε επίπεδο ΠΙΝ αυξάνονται στη δεκαετία 2001 – 2011 κατά 22,4%, με τη μεγαλύτερη αύξηση να σημειώνουν οι αλλοδαποί με υποκοότητα τις ασιατικές χώρες και τις χώρες της Αφρικής, ενώ μειώνονται οι μετανάστες που προέρχονται από τις χώρες της Αμερικής και της Ωκεανίας.

Πίνακας Β.1.1.β.7.10 – Αριθμός αλλοδαπών στην ΠΙΝ και ποσοστό μεταβολής τους τη δεκαετία 2001 - 2011

ΧΩΡΕΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ	2001	2011*	Μεταβολή 01 – 11 (%)
Χώρες Ε.Ε.	3.675	6.596	79,5%
Λοιπή Ευρώπη	14.023	15.635	11,5%
Αφρική	90	242	168,9%
Αμερική	1.064	269	-74,7%
Ασία	233	840	260,5%
Ωκεανία	372	103	-72,3%
Αδιευκρίνιστη υπηκοότητα	3	128	-
Σύνολο	19.460	23.813	22,4%

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ., επεξεργασία ομάδα μελέτης

* τα στοιχεία του 2011 είναι προ αναθεώρησης (αναμένεται η δημοσίευση των αναθεωρημένων στοιχείων της απογραφής του 2011 από την ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

Ακολουθώντας την ίδια ακριβώς μεθοδολογία και δεχόμενοι τις ίδιες παραδοχές που έγιναν για την προβολή του πληθυσμού, γίνεται η προβολή των αλλοδαπών στα τρία προαναφερθέντα σενάρια.

Πίνακας Β.1.1.β.7.11 – Προβολή αλλοδαπών της ΠΙΝ για το 2031 (σενάριο τάσεων)

Αλλοδαποί	2011	Σενάριο τάσεων	Μεταβολή 11 - 31
		2031	
Περιφέρεια Ιονίων Νήσων	23.813	35.658	49,7%

Επομένως, σύμφωνα με το σενάριο των τάσεων ο αριθμός των αλλοδαπών στο έτος 2031 αναμένεται να αυξηθεί κατά 49,7% και να φθάσει τους 35.658 άτομα.

Πίνακας Β.1.1.β.7.12 – Προβολή αλλοδαπών της ΠΙΝ για το 2031 (αισιόδοξο σενάριο)

Αλλοδαποί	2011	Αισιόδοξο σενάριο		Μεταβολή 11 - 31
		2021	2031	
Περιφέρεια Ιονίων Νήσων	23.813	29.716	36.721	54,2%

Σύμφωνα με το αισιόδοξο σενάριο ο αριθμός των αλλοδαπών αναμένεται να αυξηθεί κατά 54,2% και να φθάσει τα 36.721 άτομα.

Πίνακας Β.1.1.β.7.13 – Προβολή αλλοδαπών της ΠΙΝ για το 2031 (απαισιόδοξο σενάριο)

Αλλοδαποί	2011	Απαισιόδοξο σενάριο		Μεταβολή 11 - 31
		2021	2031	
Περιφέρεια Ιονίων Νήσων	23.813	28.017	33.950	21,2%

Σύμφωνα με το απαισιόδοξο σενάριο ο αριθμός των αλλοδαπών αναμένεται να αυξηθεί κατά 21,2% και να φθάσει τα 33.950 άτομα.

Κοινωνική συνοχή, αντιμετώπιση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού

Σύμφωνα με την 3η εγκύκλιο του ΥΠΑΑΝ για την κατάρτιση των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων της προγραμματικής περιόδου 2014-2020, οι άνεργοι, οι ηλικιωμένοι, οι μερικώς απασχολούμενοι, τα μονογονεϊκά νοικοκυριά και τα άτομα με χαμηλό μορφωτικό επίπεδο αποτελούν ομάδες υψηλού κινδύνου φτώχειας. Η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων, παρά την ιδιαίτερη ανάπτυξη του τουρισμού που συμβάλλει στην απασχόληση και στην ανάπτυξη των εισοδημάτων, καταγράφει αρνητικές τιμές δεικτών στην πλειονότητα των κοινωνικών ομάδων που αναφέρονται ανωτέρω, επιβεβαιώνοντας την κατάταξή της στην ομάδα 4 Περιφερειών της χώρας με υψηλό κίνδυνο φτώχειας (2008).

Οι κύριες διαστάσεις της στρατηγικής για την αντιμετώπιση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού επικεντρώνονται στην ορθολογική ανάπτυξη ενός πλέγματος παρεμβάσεων που θα καλύπτουν όχι μόνο τις παραδοσιακές ομάδες - στόχους των προνοιακών πολιτικών (παιδιά, ανάπηροι και ηλικιωμένοι με περιορισμένους πόρους), αλλά και άλλες κατηγορίες προσώπων που απειλούνται με αποκλεισμό από την αγορά εργασίας παρά την ικανότητα και διαθεσιμότητά τους για άσκηση απασχόλησης (π.χ. μακροχρόνια άνεργοι, υπερχρεωμένα νοικοκυριά, απόφοιτοι τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που βρίσκονται σε κατάσταση φτώχειας).

Πρωτογενής τομέας

Στον πρωτογενή τομέα πρωτεύοντα ρόλο στη διαμόρφωση των αγροτικών εισοδημάτων και στην ανάπτυξη των γεωργικών και κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων έχει η Κοινή Αγροτική Πολιτική, όπως αυτή θα διαμορφωθεί για την επόμενη προγραμματική περίοδο μέχρι το

2020. Σύμφωνα με τις προτάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής²⁰, τρεις είναι οι στόχοι της νέας ΚΑΠ :

1. Βιώσιμη παραγωγή τροφίμων με βασικούς άξονες:
 - τη συμβολή στο γεωργικό εισόδημα και μείωση των διακυμάνσεων του
 - τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του τομέα και αύξηση της προστιθέμενης αξίας στην αλυσίδα τροφίμων
 - τη χορήγηση αντιστάθμισης σε περιοχές με φυσικά μειονεκτήματα
2. Βιώσιμη διαχείριση των φυσικών πόρων και κλιματική δράση με βασικούς άξονες :
 - την εξασφάλιση της παροχής δημοσίων αγαθών
 - την προώθηση της πράσινης ανάπτυξης μέσω της καινοτομίας
 - την μετριασμό των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής
3. Ισορροπημένη περιφερειακή ανάπτυξη με βασικούς άξονες:
 - τη στήριξη του δυναμισμού των αγροτικών περιφερειών και προώθηση της απασχόλησης
 - την προώθηση της διαφοροποίησης
 - την αξιοποίηση της κοινωνικής και διαρθρωτικής ποικιλομορφίας στις αγροτικές περιφέρειες

Οι στόχοι της αγροτικής ανάπτυξης για την νέα προγραμματική περίοδο μεταφράζονται σε έξι επιχειρησιακές «Προτεραιότητες της Ένωσης για την Αγροτική Ανάπτυξη», οι οποίες θα επιτευχθούν μέσω μιας σειράς μέτρων. Οι προτεραιότητες αυτές αντανακλούν το περιεχόμενο της στρατηγικής Ευρώπη 2020 και των αντίστοιχων 11 Θεματικών Στόχων²¹ και είναι οι ακόλουθες :

1. Οριζόντια προτεραιότητα: Προώθηση μεταφοράς γνώσεων και καινοτομία (συσχέτιση με στόχους 1 και 10)
2. Ανταγωνιστικότητα όλων των τύπων της γεωργίας και βιωσιμότητα γεωργικών εκμεταλλεύσεων (συσχέτιση με στόχο 3)

²⁰ www.agrotikianaptixi.gr "Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ)" 2011/0282 (COD)

²¹ 1. Ενίσχυση της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας
2. Βελτίωση της πρόσβασης σε ΤΠΕ, της χρήσης και ποιότητάς τους
3. Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και του γεωργικού τομέα
4. Υποστήριξη της μετάβασης προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα σε όλους τους τομείς
5. Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και της διαχείρισης κινδύνων
6. Προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικής χρήσης των πόρων
7. Προώθηση των βιώσιμων μεταφορών και άρση των εμποδίων σε βασικές υποδομές δικτύων
8. Προώθηση της απασχόλησης και υποστήριξη της κινητικότητας εργατικού δυναμικού
9. Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας
10. Επένδυση στην εκπαίδευση, την απόκτηση δεξιοτήτων και τη διά βίου μάθηση
11. Ενίσχυση της θεσμικής ικανότητας και αποτελεσματικής δημόσιας διοίκησης

3. Οργάνωση αλυσίδας τροφίμων και διαχείριση κινδύνων (συσχέτιση με στόχο 3)
4. Αποκατάσταση, διατήρηση και ενίσχυση οικοσυστημάτων (συσχέτιση με στόχους 3, 5 και 6)
5. Αποδοτικότητα πόρων και μεταστροφή σε οικονομίες χαμηλών εκπομπών CO₂ και ανθεκτική στο κλίμα (συσχέτιση με στόχους 4, 5 και 6)
6. Κοινωνική ένταξη, μείωση φτώχειας και οικονομική ανάπτυξη (συσχέτιση με στόχους 2, 8 και 9)

Η χρηματοδότηση σύμφωνα με τις προτάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, περιλαμβάνει ενιαίο ποσοστό συγχρηματοδότησης για όλα τα μέτρα έως 60% για τις περιφέρειες μετάβασης στις οποίες περιλαμβάνεται η ΠΙΝ. Τουλάχιστον 25% από τα κονδύλια του ΕΓΤΑΑ πρέπει να κατανεμηθούν σε μέτρα για το μετριασμό της κλιματικής αλλαγής, την προσαρμογή και τη διαχείριση γης (γεωργοπεριβαλλοντικές και κλιματικές ενισχύσεις, βιολογική γεωργία, ενισχύσεις σε περιοχές που αντιμετωπίζουν φυσικά ή άλλα ειδικά μειονεκτήματα), και τουλάχιστον 5% στο LEADER.

Με την αναθεωρημένη ΚΑΠ θα συνεχίσουν να δίδονται άμεσες ενισχύσεις για νέους γεωργούς, για μικρές γεωργικές εκμεταλλεύσεις, για τις ορεινές περιοχές και για βραχείες αλυσίδες εφοδιασμού.

Με βάση τα ανωτέρω για τη νέα ΚΑΠ μετά το 2013 και συνεκτιμώντας τα αναφερόμενα στο προτεινόμενο χωρικό πρότυπο της ΠΙΝ, οι βασικές υποθέσεις που αφορούν τον πρωτογενή τομέα είναι οι ακόλουθες :

- Στο πλαίσιο της αναθεωρημένης ΚΑΠ θα συνεχίσει η χρηματοδότηση προς τον αγροτικό τομέα και την επόμενη προγραμματική περίοδο 2014 - 2020, η οποία θα είναι στραμμένη κυρίως προς την καινοτομία, την ανταγωνιστικότητα, την προστασία του περιβάλλοντος και την κλιματική αλλαγή. Ωστόσο από τη συζήτηση που διεξάγεται ήδη μεταξύ των κρατών - μελών για την αγροτική πολιτική, φαίνεται ότι η τάση είναι η σταδιακή μείωση των ενισχύσεων στον αγροτικό τομέα και αυτό καθιστά επιτακτική την ανάγκη διαμόρφωσης μιας συγκροτημένης Εθνικής Στρατηγικής αειφόρου ανάπτυξης για μια μελλοντική γεωργία χωρίς τη βοήθεια των επιδοτήσεων για την περίοδο μετά το 2020.
- Οι αρνητικές συνέπειες της οικονομικής κρίσης θα συνεχίσουν να κλυδωνίζουν τον πρωτογενή τομέα με μειωμένη όμως ένταση μέχρι το 2020 με την παραδοχή ότι το τέλος της προγραμματικής περιόδου συμπίπτει με την έξοδο της χώρας από την οικονομική κρίση. Η επόμενη δεκαετία 2021 – 2030 αναμένεται να είναι περίοδος ανάκαμψης για τη χώρα, καθώς αναμένεται βελτίωση των δημοσιονομικών μεγεθών, η οποία θα επηρεάσει θετικά και τον πρωτογενή τομέα και τα αγροτικά εισοδήματα.

- Η θεσμοθέτηση των χρήσεων γης μέσω της θεσμοθέτησης των ΓΠΣ και ΣΧΟΟΑΠ των Δήμων της ΠΙΝ αναμένεται να ολοκληρωθεί προς το τέλος της προγραμματικής περιόδου 2014 - 2020 και επομένως τα οφέλη από τον χωροταξικό και πολεοδομικό σχεδιασμό θα αποκομισθούν μετά το 2020. Ωστόσο οι γενικές κατευθύνσεις χρήσεων γης που θα τεθούν από τη θεσμοθέτηση της παρούσας μελέτης αναθεώρησης του ΠΠΧΣΑΑ αναμένεται να διαμορφώσουν ένα πλαίσιο χωροταξικού σχεδιασμού και αγροτικής πολιτικής επιπέδου Περιφέρειας που μπορεί να ακολουθηθεί μέχρι τη θεσμοθέτηση των ΓΠΣ / ΣΧΟΟΑΠ, διαμορφώνοντας έτσι ασφαλείς συνθήκες επενδύσεων σε όλους τους παραγωγικούς τομείς της οικονομίας, άρα και στον πρωτογενή τομέα. Έτσι, σε συνδυασμό με τη βελτίωση των δημοσιονομικών μεγεθών της χώρας αναμένεται η διατήρηση και ενίσχυση της αγροτικής παραγωγής με έμφαση σε τοπικά προϊόντα ποιότητας, βιολογικών εκμεταλλεύσεων και καθετοποιημένης παραγωγής με έμφαση στην καινοτομία και προσαρμοσμένα στο αγροδιατροφικό πρότυπο (αγροτική παραγωγή, μεταποίηση, συσκευασία, τυποποίηση, εμπορία, τουρισμός).
- Η στρατηγική των παρεμβάσεων επικεντρώνεται στην ενίσχυση της παραγωγής τοπικών προϊόντων και προϊόντων προέλευσης, στην προώθηση της καθετοποίησης όπου αυτή είναι εφικτή, στην διάδοση της βιολογικής και ολοκληρωμένης καλλιέργειας όπου οι συνθήκες το επιτρέπουν (νερό, μικροκλίμα, κ.α.) και σε προϊόντα, ανταγωνιστικά άλλων αγορών, καθώς και στην προώθηση του εμπορίου των αγροτικών προϊόντων, σε συνδυασμό με την ανάπτυξη των ήπιων μορφών τουρισμού.

Στο πλαίσιο αυτό προωθούνται παρεμβάσεις, που υποστηρίζονται από την υπό αναθεώρηση ΚΑΠ, όπως:

- Σύσταση ομάδων παραγωγών που μπορούν να ανταποκριθούν στα δεδομένα των νησιωτικών περιοχών (μικρός αριθμός ατόμων με μικρό κύκλο εργασιών) με ταυτόχρονη ενημέρωση και κατάρτιση τους σε θέματα του πρωτογενή τομέα που τους αφορούν.
- Προστασία της βιοποικιλότητας μέσα από τη διατήρηση και την ενίσχυση των παραδοσιακών και ντόπιων ποικιλιών, καλλιεργειών και εκτροφών, ώστε να εξασφαλιστεί η συνέχιση τους και η σύνδεση τους με τη τοπική οικονομία (τουριστικό προϊόν, εγχώρια αγορά).
- Η διαμόρφωση ενός καινούργιου επιχειρησιακού μοντέλου ανάπτυξης σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο, που στηρίζεται στην ανταγωνιστικότητα, την εξωστρέφεια, την καινοτομία και την πράσινη ανάπτυξη.
- Προώθηση των προϊόντων του καλαθιού της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων με εθνικό σήμα υπό την αιγίδα του Υ.Π.Α.Α.Τ.

- Θεσμοθέτηση Περιφερειακού σήματος, για την πιστοποίηση της ποιότητας των αγροτικών προϊόντων του καλαθιού της ΠΙΝ.

Οι βασικότερες επιλογές / υποθέσεις ανάπτυξης που υιοθετεί η παρούσα μελέτη αποκλειστικά για τους επιμέρους κλάδους του πρωτογενούς τομέα είναι οι ακόλουθες :

Κλάδοι στο χερσαίο χώρο

Γεωργία

- Οριοθετείται η γεωργική γη υψηλής παραγωγικότητας
- Ενισχύεται η βιολογική γεωργία και η καλλιέργεια των προϊόντων ΠΟΠ και ΠΓΕ.
- Αυξάνονται οι αρδευόμενες εκτάσεις με την υλοποίηση εγγειοβελτιωτικών έργων και έργων διαχείρισης των υδάτινων πόρων (φράγματα, λιμνοδεξαμενές, αρδευτικά δίκτυα).
- Αναπτύσσεται συνεργασία με τα Πανεπιστημιακά Ιδρύματα και ΤΕΙ της Περιφέρειας και της χώρας για την ανάπτυξη της καινοτομίας στη νησιωτική γεωργία
- Προωθείται το εμπόριο των αγροτικών προϊόντων με κίνητρα για τα τοπικά και τα βιολογικά προϊόντα .

Κτηνοτροφία

- Ενισχύεται η βιολογική κτηνοτροφία.
- Αναπτύσσεται συνεργασία με τα Πανεπιστημιακά Ιδρύματα και ΤΕΙ της Περιφέρειας και της χώρας για την ανάπτυξη της καινοτομίας στη νησιωτική κτηνοτροφία
- Οριοθετούνται οι βοσκότοποι και εκπονούνται μελέτες διαχείρισης.
- Προστατεύονται και προωθούνται για εκτροφή οι αυτόχθονες φυλές ζώων.

Κλάδοι στο θαλάσσιο χώρο

Αλιεία

- Οριοθετούνται, προστατεύονται και παρακολουθούνται (monitoring) τα παράκτια αλιευτικά πεδία.
- Δημιουργούνται οι απαραίτητες λιμενικές υποδομές (αλιευτικά καταφύγια).

Υδατοκαλλιέργειες

- Οι υφιστάμενες μονάδες ιχθυοκαλλιεργειών οργανώνονται σε ΠΟΑΥ και ΠΟΑΠΔ κατά την κείμενη νομοθεσία της Χωροταξίας.
- Αναπτύσσονται νέες μονάδες οστρακοκαλλιέργειας χωρίς να θίγεται ο τουρισμός.
- Πραγματοποιείται στροφή προς τη βιολογική εκτροφή
- Ενισχύονται οι εκτατικές υδατοκαλλιέργειες στις λιμνοθάλασσες με βιολογικές μεθόδους.

Οι βασικότερες επιλογές / υποθέσεις για τους επιμέρους κλάδους του πρωτογενούς τομέα είναι οι ακόλουθες:

Γεωργία

- Οριοθετείται η γεωργική γη υψηλής παραγωγικότητας από το Υπ. Αγροτικής Ανάπτυξης και τελεί υπό καθεστώς απόλυτης προστασίας.
- Ενισχύεται η βιολογική γεωργία και η καλλιέργεια των προϊόντων ΠΟΠ και ΠΓΕ. Προωθούνται ενέργειες για τον χαρακτηρισμό και άλλων τοπικών προϊόντων της ΠΙΝ ως ΠΟΠ – ΠΓΕ.
- Αυξάνονται οι αρδευόμενες εκτάσεις με την υλοποίηση εγγειοβελτιωτικών έργων και έργων διαχείρισης των υδάτινων πόρων (φράγματα, λιμνοδεξαμενές, αρδευτικά δίκτυα).
- Αναπτύσσεται συνεργασία με τα Πανεπιστημιακά Ιδρύματα και ΤΕΙ της Περιφέρειας και της χώρας για την ανάπτυξη της καινοτομίας στη νησιωτική γεωργία και αξιοποίηση των χρηματοδοτήσεων της νέας ΚΑΠ.
- Προωθείται το εμπόριο των αγροτικών προϊόντων με κίνητρα για τα τοπικά και τα βιολογικά προϊόντα είτε σε εξωτερικές αγορές είτε στο ίδιο νησί της παραγωγής σε συνδυασμό με τις ήπιες μορφές τουρισμού.

Κτηνοτροφία

- Ενισχύεται η βιολογική κτηνοτροφία.
- Οριοθετούνται κτηνοτροφικές ζώνες και ενισχύεται η κτηνοτροφία στις περιοχές που είναι λιγότερο ή καθόλου ανεπτυγμένες τουριστικά (ημιορεινές – ορεινές ζώνες της ενδοχώρας των νησιών).
- Αναπτύσσεται συνεργασία με τα Πανεπιστημιακά Ιδρύματα και ΤΕΙ της Περιφέρειας και της χώρας για την ανάπτυξη της καινοτομίας στη νησιωτική κτηνοτροφία και αξιοποιούνται οι χρηματοδοτήσεις της νέας ΚΑΠ. Στο πλαίσιο αυτό και σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο Ν. 4056/2012, αναπτύσσονται σε πιλοτικό στάδιο κτηνοτροφικές μονάδες καινοτομίας (ΚΤΗ.ΜΟ.Κ.)
- Οι παραγωγοί οργανώνονται σε ομάδες και αναπτύσσουν κτηνοτροφικά πάρκα με έμφαση στα φυσικά – βιολογικά κτηνοτροφικά πάρκα ενισχύοντας έτσι την ανταγωνιστικότητα και την παραγωγή προϊόντων ποιότητας.
- Οριοθετούνται οι βοσκότοποι και εκπονούνται μελέτες διαχείρισης. Η βόσκηση ασκείται με ελεγχόμενο τρόπο στο πλαίσιο της αειφορικής διαχείρισης.
- Προστατεύονται και προωθούνται για εκτροφή οι αυτόχθονες φυλές ζώων.

Αλιεία

- Οριοθετούνται, προστατεύονται και παρακολουθούνται (monitoring) τα παράκτια αλιευτικά πεδία.
- Δημιουργούνται οι απαραίτητες λιμενικές υποδομές (αλιευτικά καταφύγια).

Υδατοκαλλιέργειες

- Οι υφιστάμενες μονάδες ιχθυοκαλλιέργειών οργανώνονται σε ΠΟΑΥ.
- Αναπτύσσονται νέες μονάδες οστρακοκαλλιέργειας με μικρότερες επιπτώσεις στο περιβάλλον συγκριτικά με τις ιχθυοκαλλιέργειες, σε επιλεγμένες θέσεις χωρίς να θίγεται ο τουρισμός.
- Πραγματοποιείται στροφή προς τη βιολογική εκτροφή
- Ενισχύονται οι εκτατικές υδατοκαλλιέργειών στις λιμνοθάλασσες της ΠΙΝ και εφαρμόζονται βιολογικές μέθοδοι παραγωγής.

Δευτερογενής τομέας

Μεταποίηση

Σύμφωνα με το ΕΠΧΣΑΑ Βιομηχανίας, η μεταποίηση στην ΠΙΝ έχει περιορισμένη βάση χωρίς κλαδική φυσιογνωμία και χωρίς συγκριτικά πλεονεκτήματα. Η διαπίστωση αυτή του ΕΠΧΣΑΑ Βιομηχανίας δεν ισχύει, όπως προέκυψε από την Α' φάση της παρούσας μελέτης σύμφωνα με την οποία η υφιστάμενη μεταποιητική δραστηριότητα στην ΠΙΝ σχετίζεται με την καθετοποίηση των τοπικών αγροτικών προϊόντων και την τοπική κατασκευαστική δραστηριότητα, ενώ αρκετά ενισχυμένος είναι και ο κλάδος πώλησης, συντήρησης και επισκευών αυτοκινήτων μοτοσικλετών - δραστηριότητες που ενισχύονται από την αυξημένη τουριστική ανάπτυξη.

Πιο συγκεκριμένα η μεταποίηση στην ΠΙΝ αφορά σε μονάδες επεξεργασίας, συσκευασίας και τυποποίησης αγροτικών προϊόντων όπως λάδι, κρασί, αλλαντικά, μέλι, γαλακτοκομικά και τυροκομικά προϊόντα, ψάρια, κτλ. Αξιόλογες προοπτικές στον τομέα αυτό παρουσιάζει η επεξεργασία του ελαιοπυρήνα λόγω της μεγάλης ελαιοπαραγωγής, η οποία ωστόσο δεν έχει αξιοποιηθεί επαρκώς μέχρι σήμερα και χρήζει προώθησης.

Οι υποθέσεις που αναφέρθηκαν για τον πρωτογενή τομέα και αφορούν στη διάρκεια της οικονομικής κρίσης και την ανάκαμψη της χώρας για την περίοδο μετά το 2020, καθώς και στην οργάνωση των χρήσεων γης, ισχύουν κατ' αντιστοιχία και για τον δευτερογενή τομέα συνολικά.

Επιπλέον αυτών οι βασικές επιλογές / υποθέσεις για τον τομέα της μεταποίησης είναι οι ακόλουθες :

- Ο μεταποιητικός τομέας οργανώνεται σε υποδοχείς κατά προτεραιότητα στον περιστατικό χώρο των μεγάλων αστικών κέντρων – εδρών των Π.Ε., αλλά και σε άλλες περιοχές ανάλογα με τις ανάγκες που θα διαπιστωθούν σε τοπικό επίπεδο κατά την εκπόνηση των μελετών ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ, εντός των οποίων σταδιακά μετεγκαθίστανται όλες οι

βιομηχανικές μονάδες πλην των τυποποιητηρίων / συσκευαστηρίων που μπορούν να εγκαθίστανται στους τόπους παραγωγής των προϊόντων.

- Στα Μικρά Νησιά η μεταποιητική δραστηριότητα αναπτύσσεται με σημειακές χωροθετήσεις, αλλά μόνον μονάδων μεταποίησης, συσκευασίας και τυποποίησης τοπικών αγροτικών προϊόντων – προϊόντων.
- Αναπτύσσονται εντός των χωρικών υποδοχέων μονάδες των κλάδων που σχετίζονται με την τοπική αγροτική παραγωγή / βιομηχανία τροφίμων και ποτών, με τον κατασκευαστικό κλάδο / οικοδομικά υλικά, με τη βιομηχανία ξύλου και προϊόντων ξύλου, με τις εκδοτικές και εκτυπωτικές δραστηριότητες, με την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας, με την επισκευή πάσης φύσεως οχημάτων και γεωργικών μηχανημάτων και με λοιπές βιομηχανίες.
- Αίρονται σε μεγάλο βαθμό οι συγκρούσεις των μονάδων του δευτερογενούς τομέα με τον τουρισμό, με αποτέλεσμα να ενισχύονται οι επενδύσεις στους τομείς αυτούς, χωρίς προβλήματα χωροθέτησης.

Εξόρυξη

Όσον αφορά στον τομέα της εξόρυξης υπάρχουν διάσπαρτες λατομικές μονάδες που λειτουργούν εκτός λατομικών περιοχών, διότι δεν έχουν καθορισθεί ως ορίζει ο νόμος, σε καμία Π.Ε. Επίσης στην Κεφαλονιά και στη Ζάκυνθο υπάρχουν μονάδες εξόρυξης βιομηχανικών ορυκτών εθνικής και περιφερειακής σημασίας.

Εκτός των εξορύξεων στο χερσαίο χώρο της ΠΙΝ επίκειται η εξόρυξη υδρογονανθράκων στο θαλάσσιο χώρο, όπως προκύπτει από την ολοκλήρωση της πρώτης φάσης των σχετικών ερευνών που διεξήχθησαν στο Ιόνιο Πέλαγος. Η πρόσφατη υιοθέτηση δράσεων και πολιτικών για την δημιουργία του θεσμικού πλαισίου μέσα από το οποίο θα εξελιχθεί η διαδικασία εξόρυξης τυχόν κοιτασμάτων υδρογονανθράκων, αλλά και η θέσπιση κανόνων για την επιλογή των συμφερότερων για το εθνικό συμφέρον προσφορών προχωρά με εντατικούς ρυθμούς. Μεταξύ των κανόνων αυτών περιλαμβάνεται και η προστασία του ιδιαίτερα ευαίσθητου θαλάσσιου φυσικού περιβάλλοντος.

Οι βασικές επιλογές / υποθέσεις για τον τομέα της εξόρυξης είναι οι ακόλουθες:

Στο χερσαίο χώρο,

- Διατηρούνται και επεκτείνονται στις υφιστάμενες θέσεις τους οι μονάδες εξόρυξης βιομηχανικών ορυκτών.
- Οριοθετούνται λατομικές περιοχές σε όλες τις Π.Ε. Κλείνουν και αποκαθίστανται τα λατομεία που δεν περιλαμβάνονται στις περιοχές αυτές.

Στο θαλάσσιο χώρο,

- Υλοποιείται σε χρονικό ορίζοντα μετά το 2020 η εξόρυξη υδρογονανθράκων σε θαλάσσιες περιοχές της ΠΙΝ, χωρίς να θίγονται οι τουριστικές δραστηριότητες και το φυσικό περιβάλλον.
- Η ΠΙΝ εισπράττει ένα μεγάλο μέρος από τα αντισταθμιστικά οφέλη της εξόρυξης υδρογονανθράκων στη θαλάσσια περιοχή του Ιονίου, τα οποία διαθέτει για έργα και δράσεις προστασίας και ανάδειξης του θαλάσσιου περιβάλλοντος.

Τριτογενής τομέας

Τουρισμός

Η κύρια βάση ανάπτυξης του τριτογενή τομέα στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων είναι η τουριστική δραστηριότητα. Η ΠΙΝ κατέχει εξέχουσα θέση στην τουριστική ανάπτυξη τόσο σε επίπεδο χώρας, όσο και σε μεσογειακό και ευρωπαϊκό επίπεδο. Το φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον, η ποιότητα των ακτών, οι περιοχές ιδιαίτερου φυσικού κάλους στην ενδοχώρα των νησιών, η πολλαπλή επιλογή της μορφής των διακοπών, είτε σε πολυσύχναστες περιοχές, είτε σε απομακρυσμένα μικρά νησιά, αλλά και η υψηλή αναγνωρισιμότητα, τόσο στο εσωτερικό της χώρας, όσο και στο εξωτερικό, αποτελούν παράγοντες και προϋποθέσεις στην ανάπτυξη της τουριστικής δραστηριότητας υψηλής επισκεψιμότητας.

Το προτεινόμενο πρότυπο ανάπτυξης του τουρισμού στην ΠΙΝ συνίσταται:

- στην διατήρηση και εξυγίανση του μαζικού παραθαλάσσιου τουρισμού στις ήδη ανεπτυγμένες τουριστικά περιοχές,
- στη μετεξέλιξη του μαζικού τουρισμού στις παράκτιες περιοχές σε βιώσιμο παράκτιο τουρισμό
- στην ανάπτυξη ήπιου, ειδικών και εναλλακτικών μορφών τουρισμού στην υπόλοιπη περιοχή με αξιοποίηση των παραδοσιακών οικισμών και
- στην ανάπτυξη του τουρισμού σκαφών αναψυχής, κρουαζιέρας και καταδύσεων αναψυχής στο θαλάσσιο χώρο.

Στο πλαίσιο υλοποίησης του προτύπου αυτού, το κρίσιμο στοιχείο είναι η μετεξέλιξη του μαζικού τουρισμού στις παράκτιες περιοχές σε βιώσιμο παράκτιο τουρισμό, με προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος και του φυσικού και αγροτικού τοπίου, όπως π.χ. οι παραδοσιακοί οικισμοί, οι αξιόλογοι παράκτιοι γεωλογικοί σχηματισμοί – σπηλιές, τα τοπία φυσικού κάλλους, κλπ. Πρόκειται για μια «βασική επιλογή» που μπορεί να συνδυαστεί με την προώθηση των εναλλακτικών, ειδικών και ήπιων μορφών τουρισμού, ενταγμένων σε οικοπολιτιστικά δίκτυα, που δύνανται να συμβάλλουν στην επέκταση της τουριστικής

περιόδου και την μερική αποσυμφόρηση των τουριστικά αναπτυσσόμενων περιοχών, προς όφελος της αγροτικής ενδοχώρας, στο πλαίσιο της πολυλειτουργικής γεωργίας.

Όσον αφορά στις ειδικές και εναλλακτικές μορφές τουρισμού, παρά τις έντονες διακυμάνσεις του τουρισμού κατά τα τελευταία χρόνια, νέες συμπληρωματικές μορφές αναπτύσσονται με αιχμή τον τουρισμό κρουαζιέρας και τον τουρισμό σκαφών αναψυχής, που περιλαμβάνονται πλέον στο αναθεωρημένο ΕΠΧΣΑΑ Τουρισμού. Η ανάπτυξη ειδικών και εναλλακτικών μορφών τουρισμού συνδυάζεται με την προστασία του τοπίου και των παραδοσιακών παραγωγικών δραστηριοτήτων, με την ανάπτυξη αγροδιατροφικού προτύπου στηριζόμενο πρωτίστως στα προϊόντα ονομασίας προέλευσης και γεωγραφικής ένδειξης, καθώς και στα λοιπά τοπικά προϊόντα του "Καλαθιού αγροτικών προϊόντων" της ΠΙΝ, στην μεταποιητική δραστηριότητα που σχετίζεται με την τοπική αγροτική παραγωγή καθώς και με τη διάθεσή τους στο τουριστικό εμπόριο και την τουριστική κουζίνα.

Οι βασικές υποθέσεις που αναφέρθηκαν για τον πρωτογενή τομέα και αφορούν στη διάρκεια της οικονομικής κρίσης και την ανάκαμψη της χώρας για την περίοδο μετά το 2020, καθώς και στην οργάνωση των χρήσεων γης, ισχύουν κατ' αντιστοιχία και για τον τριτογενή τομέα συνολικά.

Επιπλέον αυτών, οι βασικές επιλογές / υποθέσεις για τον τομέα του τουρισμού είναι οι ακόλουθες:

- Οριοθετούνται από τον υποκείμενο σχεδιασμό οι προσδιοριζόμενες από την παρούσα μελέτη τουριστικά ανεπτυγμένες περιοχές (περιοχές μαζικού τουρισμού) στις οποίες εφαρμόζονται κατά προτεραιότητα πολιτικές εξυγίανσης του τουριστικού προϊόντος.
- Σχεδιάζονται και υλοποιούνται δίκτυα οικο-πολιτιστικών διαδρομών που περιλαμβάνουν προστατευόμενες φυσικές περιοχές, μνημεία, αρχαιολογικούς χώρους, εγκαταλελειμμένους και παραδοσιακούς οικισμούς.
- Υλοποιούνται έργα προστασίας και ανάδειξης των στοιχείων του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος
- Υλοποιούνται έργα και δράσεις ενίσχυσης και περαιτέρω ανάπτυξης του θαλάσσιου τουρισμού κρουαζιέρας και σκαφών αναψυχής.
- Δημιουργούνται καταδυτικά πάρκα αναψυχής.
- Στο πλαίσιο του αγροδιατροφικού προτύπου ενισχύεται η προώθηση και διάθεση των τοπικών προϊόντων στις τοπικές αγορές, αλλά και στις αγορές της υπόλοιπης χώρας και διεθνώς.

- Για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής ενσωματώνονται οι αρχές του βιοκλιματικού σχεδιασμού στον σχεδιασμό του δομημένου και κοινόχρηστου χώρου και ειδικά στις τουριστικά ανεπτυγμένες περιοχές.
- Αναπτύσσεται η επιχειρηματική δικτύωση (clusters) των τοπικών τουριστικών επιχειρήσεων με σκοπό τη διαμόρφωση και την προσφορά της τουριστικής εμπειρίας, του τουριστικού προϊόντος και της τουριστικής συμπεριφοράς.

Χονδρεμπόριο

Το χονδρεμπόριο δεν είναι ιδιαίτερα ανεπτυγμένο την ΠΙΝ, αλλά προτείνεται η οργάνωση και η ανάπτυξη του κλάδου. Σ' αυτό θα συμβάλλει η ένταξη του κλάδου στους οργανωμένους υποδοχείς.

Εκπαίδευση

Σε μακροπροθεσμο επίπεδο, μετά το 2020, προτείνεται η περαιτέρω ανάπτυξη του Ιόνιου Πανεπιστημίου και των ΤΕΙ με νέα τμήματα και στις υπόλοιπες Περιφερειακές Ενότητες, τα οποία να έχουν γνωστικό αντικείμενο σχετικό με την τοπική αγροτική παραγωγή, αλλά και με εξειδικευμένα ζητήματα που εντοπίζονται σε τοπικό επίπεδο, όπως η σεισμολογία, η διαχείριση του φυσικού περιβάλλοντος και των υδάτινων πόρων, ο πολιτισμός, π.χ. οι Καλές Τέχνες, η μουσική, Θέατρο, κτλ.

B.1.1.γ. Στρατηγικές κατευθύνσεις χωρικής ανάπτυξης

Στο παρόν κεφάλαιο κρίνεται σκόπιμο να γίνει ειδική αναφορά στις στρατηγικές κατευθύνσεις του αναθεωρούμενου ΠΠΧΣΑΑ για το περιβάλλον και την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, παρόλο που δεν προβλέπεται από τις προδιαγραφές της μελέτης, διότι οι πολιτικές αυτές διαπερνούν οριζόντια όλες τις επιμέρους στρατηγικές κατευθύνσεις ανά παραγωγικό τομέα και ειδικά στο νησιωτικό χώρο.

B.1.1.γ.1 Αντιμετώπιση της Κλιματικής Αλλαγής

Σύμφωνα με τη μελέτη *«Το αύριο της Ελλάδας - επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στην Ελλάδα κατά το άμεσο μέλλον»*, (WWF Ελλάς / Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών - 2009), αναμένεται να ενταθούν οι ήδη υπάρχουσες δυσμενείς συνθήκες για τους κατοίκους στις πόλεις, ενώ θα επηρεαστούν οι τουριστικοί προορισμοί της χώρας και επομένως και της ΠΙΝ λόγω της αύξησης των θερμοκρασιών και των ημερών με καύσωνα, αλλά και οι αγροτικές καλλιέργειες και η διαχείριση του ζωικού κεφαλαίου θα υποστούν σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις λόγω της παράλληλης μείωσης των χειμερινών βροχοπτώσεων και συνεπώς θα επηρεαστεί η απόδοση της παραγωγής τους. Επίσης θα τεθούν σε δοκιμασία οι δέκα εθνικοί δρυμοί, μεταξύ των οποίων και του Αίνου, καθώς προβλέπεται η αύξηση των ημερών με τους υψηλότερους κινδύνους πυρκαγιάς σε αυτούς. Αυξημένος αναμένεται και ο κίνδυνος για ερημοποίηση νέων εκτάσεων και η μείωση των διαθέσιμων ποσοτήτων νερού. Τέλος, σοβαρές θα είναι οι επιπτώσεις στις ακτές, στα χερσαία και θαλάσσια οικοσυστήματα, τους υγρότοπους, τη βιοποικιλότητα και τα θαλάσσια οικοσυστήματα.

Σημαντικές είναι οι διαπιστώσεις της μελέτης *«Περιβαλλοντικές, οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στην Ελλάδα»*, (Επιτροπή μελέτης επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής -έκδοση της Τράπεζας της Ελλάδας, Ιούνιος 2011) και αφορά στις επιπτώσεις τις οποίες οι διάφοροι τομείς του περιβάλλοντος και της οικονομίας θα επωμιστούν εξαιτίας της κλιματικής αλλαγής και στις εκτιμήσεις για το κόστος της αδράνειας και της προσαρμογής στη βιοκλιματική αλλαγή.

Στη βάση της εξέλιξης της διεθνούς κλιματικής πολιτικής, τίθενται ως κύρια επιδίωξη της διεθνούς κοινότητας δύο πυλώνες: της καταπολέμησης – μετριασμού των εκπομπών (mitigation) και της προσαρμογής (adaptation)

Για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής απαιτείται ο οριζόντιος συντονισμός των πολιτικών μετριασμού, αλλά και προσαρμογής των επιπτώσεών της, στους επιμέρους τομείς όπως: η γεωργία και τα δάση, η υγεία, οι παράκτιες δραστηριότητες, η αλιεία και οι

υδατοκαλλιέργειες, τα χερσαία και θαλάσσια οικοσυστήματα, η ενέργεια, ο τουρισμός, οι υποδομές και οι υδάτινοι πόροι

Ως προς το φαινόμενο της κλιματικής αλλαγής, η μετάβαση σε μια οικονομία χαμηλού άνθρακα έχει μεγάλες επιπτώσεις στον ενεργειακό τομέα σε παγκόσμιο επίπεδο, με μεγαλύτερη πρόκληση τη δραστική μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα μέσω μεγάλων αλλαγών, τόσο στην κατανάλωση, όσο και στην παραγωγή ενέργειας. Δεδομένου ότι ο ενεργειακός τομέας ευθύνεται περίπου για το 80% των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, ο στόχος που τίθεται για τη μείωση των εκπομπών από την ενέργεια θα πρέπει να είναι κατ' ελάχιστο συμβατός με τον γενικό στόχο.

Η πρόταση της μελέτης σε σχέση με το κλίμα και τις εκπομπές αερίων επικεντρώνεται στην ενίσχυση της ανθεκτικότητας της οικονομίας έναντι των κλιματικών κινδύνων και την ενίσχυση της ικανότητας για πρόβλεψη και αντιμετώπιση φυσικών καταστροφών.

Βασική πρόταση αποτελεί η αναγκαιότητα πρόληψης περιβαλλοντικού κινδύνου, προκειμένου να εκπονηθεί σχέδιο δράσης σε θέματα πλημμυρών, σεισμών, δασικών πυρκαγιών και πολιτικής προστασίας για τη διαχείριση φυσικών καταστροφών.

Η προτεραιότητα της βιώσιμης ανάπτυξης και της προστασίας του περιβάλλοντος που τίθεται από τις προτάσεις της μελέτης αφορά στις παρεμβάσεις στον τομέα των μεταφορών, δεδομένου ότι ενέχει συνέργια και συμπληρωματικότητα με τον στόχο της βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης μέσω εναλλακτικής χρήσης καυσίμων. Συνεπώς, τυχόν δράσεις που αφορούν στα μέσα μαζικής μεταφοράς, όπως η βελτίωση και ο εκσυγχρονισμός υποδομών και οχημάτων, με χρήση εναλλακτικών καυσίμων όπως φυσικό αέριο και βιοκαύσιμα, μπορεί να αποτελέσει κοινό στόχο των τομέων μεταφορών και ενέργειας. Πρόκειται για ζητήματα ή προϊόντα που δεν μπορούν να παραχθούν στην ΠΙΝ, αλλά μπορούν και προτείνεται να εφαρμοστούν στην ΠΙΝ, βελτιώνοντας την ποιότητα ζωής των κατοίκων και αποτελώντας πυλώνα της πολιτικής για τα «πράσινα νησιά»

Επιπλέον στον οριζόντιο συντονισμό των πολιτικών αντιμετώπισης της κλιματικής αλλαγής εντάσσεται η ανάπτυξη στρατηγικών και σχεδίων δράσης για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, καθώς και η εκπόνηση σχεδίων για την πρόληψη και τη διαχείριση κινδύνων σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, αλλά και τη δημιουργία μιας βάσης γνώσεων και την ενίσχυση των ικανοτήτων παρακολούθησης των δεδομένων και την εφαρμογή μηχανισμών για την ανταλλαγή πληροφοριών (monitoring).

Στο πλαίσιο των πολιτικών που περιγράφηκαν είναι και η αύξηση των επενδύσεων για την προσαρμογή στην αλλαγή του κλίματος με έμφαση στην αποφυγή των ζημιών και την αύξηση της ανθεκτικότητας του δομημένου περιβάλλοντος και των άλλων υποδομών, στη μείωση των πιέσεων στους υδάτινους πόρους, στην προστασία των ακτών, στην αντιπλημμυρική προστασία και στη μείωση της ευαισθησίας των οικοσυστημάτων, προκειμένου να αυξηθεί η ανθεκτικότητά τους και να επιτραπεί η προσαρμογή τους στην αλλαγή του κλίματος. Εξειδικευμένες δράσεις που στοχεύουν στην αύξηση της ενεργειακής απόδοσης κτηρίων που στεγάζουν πολιτιστικές δραστηριότητες (μουσεία, πολιτιστικά κέντρα, πολυχώροι κ.λπ.) και στην προληπτική προστασία αρχαιολογικών χώρων από κινδύνους προερχόμενους από την κλιματική αλλαγή, συμβάλλουν καίρια στην επίτευξη των προαναφερόμενων στόχων.

B.1.1.γ.2 Προστασία του περιβάλλοντος

Κατά την τρέχουσα περίοδο, εκφράζονται ανησυχίες ότι το Περιβάλλον διατρέχει τον κίνδυνο να θεωρηθεί «βάρος», πολυτέλεια ή και μέσο για το ξεπέρασμα της κρίσης, με όρους ανάλωσής του. Ωστόσο, το Περιβάλλον, αποτελεί απόθεμα ανάπτυξης που δεν πρέπει να αναλώνεται. Προτείνεται να αποτελέσει πεδίο επενδύσεων με σαφή κοινωνικό προσανατολισμό, που να απευθύνονται στο σύνολο του πληθυσμού και ιδιαίτερα στα φτωχότερα τμήματά του. Σύμφωνα με το κείμενο προτάσεων του ΥΠΕΚΑ (Τομέας Περιβάλλον) για τη διαμόρφωση των κατευθύνσεων Εθνικής Αναπτυξιακής Στρατηγικής 2014- 2020, « το Περιβάλλον μπορεί να αποτελέσει παράγοντα υπέρβασης της κρίσης και μετάβασης σε ένα παραγωγικό υπόδειγμα βασισμένο σε περισσότερο αειφορικά, συμμετοχικά, κοινωνικά χαρακτηριστικά και σε μικρότερης έντασης καταναλωτικά πρότυπα, προσαρμοσμένα στις παραγωγικές δυνατότητες της ελληνικής οικονομίας και κοινωνίας».

Στην κατεύθυνση αυτή ο προγραμματισμός των Αναπτυξιακών Παρεμβάσεων του ΥΠΕΚΑ με τις οποίες θα εναρμονιστεί και το Πρότυπο Χωρικής Ανάπτυξης της ΠΙΝ εστιάζεται στις εξής κατευθύνσεις:

- Αντιμετώπιση της Κλιματικής Αλλαγής – Μετάβαση σε μια ανταγωνιστική οικονομία χαμηλής κατανάλωσης σε άνθρακα - Αντιμετώπιση και διαχείριση περιβαλλοντικού κινδύνου (πλημμύρες, δασικές πυρκαγιές κ.λπ.)
- Προώθηση πράσινων προτύπων παραγωγής και κατανάλωσης
- Αειφόρος Διαχείριση και Προστασία Φυσικών Πόρων
- Προστασία και ανάδειξη βιοποικιλότητας και φυσικού τοπίου, αποτελεσματική διαχείριση και προστασία υδατικών πόρων, αντιμετώπιση περιβαλλοντικών κινδύνων
- Προστασία και διαχείριση των υδάτων παράκτιων και εσωτερικών που περιλαμβάνουν :
 - τα ευαίσθητα υδατικά συστήματα και ιδιαίτερα αυτά που προορίζονται για την πρόσληψη ύδατος για ανθρώπινη κατανάλωση και για την άρδευση περιοχών παραγωγής βρώσιμων αγροτικών προϊόντων
 - τις θαλάσσιες περιοχές με υδρόβια είδη,
 - τις περιοχές που έχουν χαρακτηριστεί ως ύδατα αναψυχής και ως ύδατα κολύμβησης
 - οι λίμνες, λιμνοθάλασσες και οι παράκτιες περιοχές
 - οι προστατευόμενοι οικότοποι, θαλάσσιες και χερσαίες περιοχές «Φύση 2000» , κλπ.

Όσον αφορά το φυσικό περιβάλλον οι προτάσεις της παρούσας μελέτης εστιάζονται

- στη διασφάλιση της καλής ποιότητας των υδάτων κολύμβησης, που αποτελεί βασική προτεραιότητα στην ΠΙΝ όπου είναι ιδιαίτερα αναπτυγμένος ο τομέας του τουρισμού, με προτεινόμενες δράσεις όπως η παρακολούθηση της ποιότητας των υδάτων των ακτών κολύμβησης, η εφαρμογή μέτρων διατήρησης καλής ποιότητας των υδάτων των ακτών

κολύμβησης - μείωση της ρύπανσης σε παράκτιες περιοχές που υφίστανται σημαντικές πιέσεις, αποτροπή της απόρριψης ρυπαντικών φορτίων, αντιμετώπιση περιστατικών βραχυπρόθεσμης ρύπανσης και υποβάθμισης της ποιότητας των υδάτων.

- στην προστασία και διαχείριση των δασών και δασικών εκτάσεων που πρέπει να περιλαμβάνει :
 - την προστασία της βιοποικιλότητάς τους, ώστε σε πρώτη φάση να επιτευχθεί η ανάσχεση της απώλειάς της και σε δεύτερη φάση η αποκατάστασή της.
 - τη διατήρηση και ενίσχυση του πολυλειτουργικού ρόλου τους (πλήθος περιβαλλοντικών και κοινωνικών υπηρεσιών)
 - την συμβολή τους στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής καθώς και την προσαρμογή τους σε αυτή,
 - την συμβολή τους στην προστασία των υδάτων και του εδάφους αλλά και στον καθαρισμό του αέρα,
 - την παροχή υπηρεσιών αναψυχής και φυσικών οικονομικών ωφελειών, με τη δημιουργία και τη διατήρηση σταθερών θέσεων εργασίας - συμβολή στην καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού και τέλος
- στην προστασία της βιοποικιλότητας γενικά με εργαλείο την συνεργασία Δημόσιου-Ιδιωτικού Τομέα και την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων για χρηματοδοτική διευκόλυνση επενδύσεων
- στον συντονισμό των πολιτικών για τα ύδατα στους τομείς της γεωργίας, των μεταφορών, της περιφερειακής ανάπτυξης και της ενέργειας.
- στην απορρύπανση του ατμοσφαιρικού αέρα, με την μεθοδευμένη επανεξέταση όλων των πολιτικών που σχετίζονται με την ατμοσφαιρική ρύπανση (μεταφορές, αστική ανάπτυξη, βιομηχανία κ.λπ.) και συνεκτίμηση με άλλες δράσεις, όπως η μείωση αποβλήτων, οι αποδοτικότερες μέθοδοι παραγωγής, δράσεις στο πλαίσιο της γεωργικής πολιτικής και τον τομέα των μεταφορών.
- στην προστασία του εδάφους από την συνεχή επέκταση διαφόρων χρήσεων (οικιστική, τουριστική, βιομηχανική, κλπ), ώστε να μην καταστρέφονται πολύτιμοι φυσικοί πόροι (γεωργική γη, δάση, ύδατα κ.λπ.) και να αποφεύγεται η διάβρωση του εδάφους
- στην προστασία των θαλάσσιων πόρων, μέσω της θαλάσσιας χωροταξίας για την βελτίωση της αποδοτικότητας των πόρων στο πλαίσιο της Θαλάσσιας Στρατηγικής.
- στην βιώσιμη χρήση πόρων.
- στην προστασία των υδάτινων πόρων με στόχο να διασφαλιστεί η συνεισφορά των διαφόρων χρήσεων νερού στην ανάκτηση του κόστους των υπηρεσιών ύδρευσης.
- στη σύσταση επιτροπής ελέγχου όλων των μονάδων των δραστηριοτήτων που αδειοδοτούνται περιβαλλοντικά, για την τήρηση των περιβαλλοντικών όρων.

- στην αντιμετώπιση των κυριότερων απειλών, όπως οι παρακάτω με τη χρήση διαφόρων διαχειριστικών μέτρων :
 - απορρίμματα, οικιακά απόβλητα, απόβλητα από τουριστικές εγκαταστάσεις και απορροές από χώρους εναπόθεσης αποβλήτων, που προκαλούν οπτική ρύπανση, αλλά και μόλυνση αποτελώντας κίνδυνο για τους θαλάσσιους οργανισμούς,
 - εκπομπές αερίων πλοίων, λιμένων και αερολιμένων
 - πετρελαιοκηλίδες, που προέρχονται συνήθως από τις μεταφορές πετρελαίου και φυσικού αερίου
 - περιστατικά θαλάσσιας ρύπανσης.

Στον τομέα της προστασίας του αστικού περιβάλλοντος οι κυριότερες κατευθύνσεις περιλαμβάνουν:

- Αστική αναζωογόνηση, με περιβαλλοντική αναβάθμιση και ανάκτηση του οικιστικού ιστού μεγάλων αστικών κέντρων και ειδικότερα των υποβαθμισμένων περιοχών και ζωνών λαϊκής κατοικίας, ώστε να στηριχθεί η οικογένεια , με ολοκληρωμένες αστικές παρεμβάσεις, με ανάδειξη ιστορικών κέντρων πόλεων,
- Βελτίωση της ποιότητας της ατμόσφαιρας και μείωση του θορύβου,
- Προώθηση της βιώσιμης κινητικότητας, αποσυμφόρηση κυκλοφοριακού φόρτου – δημιουργία δικτύου ποδηλατοδρόμων - αντιμετώπιση της ατμοσφαιρικής, της ηχητικής και ηλεκτρομαγνητικής ρύπανσης
- Αποτελεσματική διαχείριση των αποβλήτων – προώθηση της ανακύκλωσης
- Ολοκληρωμένος χωροταξικός και πολεοδομικός σχεδιασμός, απλοποίηση και κωδικοποίηση της περιβαλλοντικής νομοθεσίας και ενίσχυση των μηχανισμών εφαρμογής της,
- Προώθηση της έρευνας στον τομέα του Περιβάλλοντος / καινοτόμες τεχνολογίες,
- Διαχείριση αστικών στερεών και επικίνδυνων αποβλήτων – Προώθηση επαναχρησιμοποίησης - αξιοποίησης – ανακύκλωσης, κάλυψη αναγκών σε υποδομές διαχείρισης
- Στήριξη και ενίσχυση της απασχόλησης, ενίσχυση της Κοινωνικής Οικονομίας στον Τομέα του Περιβάλλοντος

Εν τέλει στον τομέα του περιβάλλοντος οι μακροπρόθεσμες προτάσεις πρέπει να εναρμονιστούν με τον Χάρτη πορείας για μια αποδοτική, από πλευράς πόρων, Ευρώπη (Σχέδιο για την ανάπτυξη και την ανταγωνιστικότητα έως το 2050). Μερικές από τις κύριες προκλήσεις είναι :

- Η βιώσιμη κατανάλωση και παραγωγή

- Μετατροπή αποβλήτων σε πόρο
- Οικονομία πλήρους ανακύκλωσης - ανατροφοδότηση της οικονομίας από απόβλητα που χρησιμοποιούνται ως πρώτη ύλη
- Κατάργηση υγειονομικής ταφής, ανάκτηση ενέργειας μόνο από μη ανακυκλώσιμα υλικά.
- Κίνητρα προώθησης των επενδύσεων του ιδιωτικού τομέα στην έρευνα και την καινοτομία με αντικείμενο την αποδοτικότητα των πόρων.
- Στήριξη της έρευνας και της καινοτομίας με δημόσια χρηματοδότηση σε καίριας σημασίας στόχους, που αφορούν στην αποδοτικότητα των πόρων αλλά και συνεργασία δημόσιου και ιδιωτικού τομέα

B.1.1.γ.3 Διάρθρωση του οικιστικού περιφερειακού δικτύου

Το ισχύον ΠΠ είχε προβλέψει την οργάνωση του οικιστικού δικτύου ανά πρώην νομό σε 5 επίπεδα, με δυνατότητα ενδιάμεσων βαθμίδων. Το οικιστικό δίκτυο στο ισχύον ΠΠΧΣΑΑ είναι σε πλήρη αναντιστοιχία με τις κατευθύνσεις του ΓΠΧΣΑΑ και του ισχύοντος Ν.3852/2010 με τον οποίο άλλαξε ο χάρτης της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, καταργήθηκε ο θεσμός της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης και υιοθετήθηκε η αιρετή Περιφερειακή Αυτοδιοίκηση..

Το οικιστικό δίκτυο της χώρας άλλαξε με την θέσπιση του ΓΠΧΣΑΑ, σύμφωνα με το οποίο οι πόλεις κατατάσσονται σε 5 επίπεδα και ιεραρχούνται σε μητροπολιτικά κέντρα, πρωτεύοντες, δευτερεύοντες και λοιπούς εθνικούς πόλους και τέλος σε λοιπά αστικά κέντρα με πληθυσμό άνω των 10.000 κατ. οπότε η αντίστοιχη ιεράρχηση του οικιστικού δικτύου στο αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ της ΠΙΝ, θα πρέπει να ακολουθήσει την κατηγοριοποίηση αυτή, έστω και αν υπάρξουν διαφοροποιημένες απόψεις σχετικά με την ένταξη των πόλεων σε κάποια κατηγορία. Σύμφωνα λοιπόν με το ΓΠΧΣΑΑ:

- η Κέρκυρα ως έδρα της ΠΙΝ κατατάσσεται στους «*δευτερεύοντες εθνικούς πόλους*»
- οι έδρες των υπόλοιπων Π.Ε., πλην του Βαθέως έδρα της Π.Ε. Ιθάκης, κατατάσσονται στα «*λοιπά αστικά κέντρα με πληθυσμό μεγαλύτερο των 10.000 κατ*» και τέλος, επιπλέον
- επιπλέον, η Λευκάδα εντάσσεται στο πολύπολο «*Λευκάδα – Άρτα – Πρέβεζα*».

Όσον αφορά την κατάταξη της Κέρκυρας στους δευτερεύοντες εθνικούς πόλους, θεωρείται ότι έγινε με βασική κατεύθυνση την αναβάθμιση των τεχνικών και κοινωνικών υποδομών και υπηρεσιών και την καινοτομία, με στόχο την ανάπτυξη και τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του παραγωγικού της δυναμικού – προτεραιότητα η οποία πρέπει να αξιοποιηθεί δεόντως στα διάφορα επιχειρησιακά προγράμματα και στον στρατηγικό αναπτυξιακό και χωρικό σχεδιασμό, αφού μάλιστα συμπίπτει και με τις προτεραιότητες που θέτει η Στρατηγική της Ευρώπης 2020. Ωστόσο θεωρείται ότι είναι ελλειμματική. Προτείνεται, σε μελλοντική αναθεώρηση του ΓΠΧΣΑΑ ως ανάδραση προς αυτό, η ένταξή της στους πρωτεύοντες εθνικούς πόλους λόγω ορισμένων βασικών παραμέτρων, όπως :

- ο ιστορικός της ρόλος ως έδρα διαχρονικά του επανησιακού κράτους και στην συνέχεια της ΠΙΝ ,
- ο σημαντικός ρόλος της στο εθνικό, διασυνοριακό και διεθνές επίπεδο, ως κέντρο γνώσης και πολιτισμού, αστικού τουρισμού, ως τουριστικός πόλος διεθνούς εμβέλειας

- η γεωστρατηγική της θέσης ως πύλη Δυτ. Ευρώπης – Ελλάδα και ως πόλος με άμεση πρόσβαση στους δύο σημαντικούς αναπτυξιακούς άξονες – τον βόρειο άξονα - Εγνατία οδός και τον δυτικό άξονα – Ιόνια Οδός
- η καταγραφή της ως μνημείο στους καταλόγους της UNESCO και τέλος,
- η ύπαρξη σημαντικών τεχνικών υποδομών εθνικής και διεθνούς εμβέλειας, όπως το αεροδρόμιο, το λιμάνι, η μαρίνα, το Πανεπιστήμιο, το κατάστημα κράτησης, υποδομές οι οποίες υπερέχουν των υπολοίπων Εδρών των νησιωτικών Περιφερειών.
- Η συμμετοχή της ΠΙΝ στην μακροπεριφέρεια Adrio-Ionio στο πλαίσιο της οποίας προτείνεται η Κέρκυρα να έχει έναν αναβαθμισμένο ρόλο ως "έδρα" της μακροπεριφέρειας, διεκδικώντας υπηρεσίες και υποδομές του επιπέδου αυτού, όπως για παράδειγμα το παρατηρητήριο παρακολούθησης των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στη Μακροπεριφέρεια και αξιολόγησης των δράσεων της Μακροπεριφέρειας σχετικά με τους πυλώνες της, κτλ.

Όσον αφορά την ένταξη της Λευκάδας στο πολύπολο «Λευκάδα – Άρτα – Πρέβεζα», προτείνεται να ληφθεί υπ' όψη ο νησιωτικός χαρακτήρας της, δεδομένου ότι η Λευκάδα ανήκει στο νησιωτικό σύμπλεγμα των Ιονίων, ώστε, όπως αναφέρεται στο ΓΠΧΣΑΑ, να είναι εφικτή η συνεργασία «μεταξύ γειτονικών αστικών κέντρων» στο πλαίσιο της «ενίσχυσης και ανάπτυξης δικτύων συνεργασίας».

Μετά την θέσπιση του ΓΠΧΣΑΑ, ο Ν. 3852/2010 έθεσε τις νέες βάσεις της διοικητικής γεωγραφίας των ΟΤΑ, ορίζοντας τις έδρες των νέων Δήμων. Στην ΠΙΝ ορίστηκαν οι έδρες των καταργημένων νομών και επιπλέον στα νησιά Ιθάκης, Παξών, Μεγανησίου, παρέμειναν οι έδρες ως είχαν.

Σύμφωνα με την ιεράρχηση του οικιστικού δικτύου κατά το ΠΠΧΣΑΑ, όλες οι πόλεις της Περιφέρειας, ως έδρες των τότε νομών είχαν χαρακτηριστεί ως εξαρτημένα κέντρα 2^{ου} επιπέδου και η Κέρκυρα επιπλέον ως έδρα της ΠΙΝ είχε χαρακτηριστεί κέντρο 1^{ου} επιπέδου και σε κάθε νομό είχαν χαρακτηριστεί 3^{ου} επιπέδου τα μικρά αστικά κέντρα, ενώ οι υπόλοιποι οικισμοί, ανάλογα με το επίπεδο της ανάπτυξής τους, είχαν χαρακτηριστεί 4^{ου} και 5^{ου} επιπέδου.

Η πρόταση του αναθεωρούμενου ΠΠΧΣΑΑ συνίσταται στην μερική αποδοχή των επιλογών του οικιστικού δικτύου όπως αυτό περιγράφεται στο ισχύον ΠΠΧΣΑΑ, διότι μετά την πάροδο των 15 ετών, έχει επέλθει διαφοροποίηση σε ορισμένους από τους οικισμούς. Θα τηρηθεί

όμως η κατηγοριοποίηση του οικιστικού δικτύου κατά το ισχύον ΓΠΧΣΑΑ, όπως αυτή προαναφέρθηκε.

Στην Π.Ε. Κέρκυρας, κατά το ΠΠΧΣΑΑ, είχαν χαρακτηριστεί 3ου επιπέδου η Αχαράβη στο βορά και η Λευκίμμη στο νότο, με την Κέρκυρα σε μια ενδιάμεση θέση από την ανατολική πλευρά του νησιού – έκφραση των ανθρωπογεωγραφικών ενοτήτων – βόρεια, μέση και νότια Κέρκυρα. Ωστόσο, η ανάδειξη της Κασσιόπης με μια δυναμική ανάπτυξη και η ανάπτυξη της παραθεριστικής κατοικίας με ένταξη των κατασκευών στο τοπίο λόγω της αραιής δόμησης επιτρέπουν την διατύπωση της πρότασης ενός διπόλου Αχαράβης - Κασσιόπης, μιας και η Αχαράβη συνεχίζει να παρουσιάζει σημαντικά συγκριτικά πλεονεκτήματα, διότι αποτελεί την απόληξη του εσωτερικού κατακόρυφου άξονα του νησιού, αλλά και διαθέτει πολλές υπηρεσίες, τράπεζες, καθώς επίσης παρουσιάζει σημαντική τουριστική ανάπτυξη κλπ. Ο Γαίος επίσης είχε χαρακτηριστεί 3^{ου} επιπέδου ως έδρα του Δήμου Παξών – κέντρο του νησιωτικού συμπλέγματος των μικρών νησιών Παξών, Αντίπαξων και προτείνεται να διατηρηθεί.

Επομένως, στην Π.Ε. Κέρκυρας σύμφωνα με την κατηγοριοποίηση του ΓΠΧΣΑΑ προτείνεται:

Η Κέρκυρα 3ου επιπέδου – δευτερεύων εθνικός πόλος

Η Αχαράβη – Κασσιόπη / δίπολο, η Λευκίμμη, και ο Γαίος, 6^{ου} επιπέδου

Όλοι οι υπόλοιποι οικισμοί 7^{ου} επιπέδου.

Στη Π.Ε. Λευκάδας, ένας μόνον οικισμός είχε χαρακτηριστεί κατά το ΠΠΧΣΑΑ ως 3^{ου} επιπέδου, ευρισκόμενος στην εκ διαμέτρου αντίθετη θέση της πόλης της Λευκάδας, στο νότιο άκρο του νησιού. Πρόκειται για τη Βασιλική, οικισμός με έντονη την σφραγίδα της τουριστικής ανάπτυξης.

Το Νυδρί και το Μεγανήσι, είχαν χαρακτηριστεί 4^{ου} ενισχυμένου, αλλά η εξέλιξη της ανάπτυξής τους, λόγω του τουρισμού, και ειδικά το Μεγανήσι ως έδρα του ομώνυμου Δήμου, επιτρέπει την διατύπωση πρότασης για τη δημιουργία ενός διπόλου με σκοπό τη συνεργασία των δύο όμορων οικισμών και την σχετική απεξάρτησή τους από την πόλη της Λευκάδας.

Επομένως, στην Π.Ε. της Λευκάδας, σύμφωνα με την κατηγοριοποίηση του ΓΠΧΣΑΑ, διατυπώνονται οι ακόλουθες προτάσεις

Η Λευκάδα χαρακτηρίζεται 5^{ου} επιπέδου – «λοιποί οικισμοί με πληθυσμό άνω των 10.000 κατ». Η Λευκάδα με την απογραφή του 2011 ήταν 8.673 μόνιμοι κάτοικοι, αλλά λόγω του νησιωτικού χαρακτήρα, η κλίμακα του πληθυσμού θα πρέπει να προσαρμοστεί στις ιδιομορφίες του και να ενταχθεί όπως και οι υπόλοιπες έδρες των Π.Ε. στην ίδια κατηγορία.

Η Βασιλική χαρακτηρίζεται 6^{ου} επιπέδου

Το Νυδρί και το Μεγανήσι (Σπαρτοχώρι) προτείνονται «δίπολο» και από κοινού εντάσσονται στο 6^ο επίπεδο, από το οποίο προτείνεται να έχουν σχέσεις εξάρτησης τα μικρά νησιά Κάλαμος και Καστός.

Όλοι οι υπόλοιποι οικισμοί 7^{ου} επιπέδου.

Κατά το ισχύον ΠΠΧΣΑΑ στην τότε Ν.Α. Κεφαλονιάς που ανήκε και η Ιθάκη, σύμφωνα με το ισχύον ΠΠΧΣΑΑ, είχαν χαρακτηριστεί 3^{ου} επιπέδου οι οικισμοί Ληξούρι, Σάμη και Βαθύ Ιθάκης. Αν και στην συγκεκριμένη Π.Ε. έχουν επέλθει διαφοροποιήσεις στην ανάπτυξη των οικισμών, δεν προτείνεται καμία αλλαγή ή προσθήκη, εκτός από τον διαχωρισμό, της Ιθάκης από την Π.Ε. Κεφαλονιάς σε ξεχωριστή Π.Ε., (Ν. 3852/2010 Πρόγραμμα Καλλικράτης), οπότε το Βαθύ κατατάσσεται στο 6^ο επίπεδο

Επομένως, η πρόταση που διατυπώνεται στην Π.Ε. Κεφαλονιάς, σύμφωνα με την κατηγοριοποίηση του ΓΠΧΣΑΑ, είναι:

Το Αργοστόλι χαρακτηρίζεται 5^{ου} επιπέδου – «*λοιποί οικισμοί με πληθυσμό άνω των 10.000 κατ*».

Το Ληξούρι και η Σάμη χαρακτηρίζονται 6^{ου} επιπέδου.

Όλοι οι υπόλοιποι οικισμοί 7^{ου} επιπέδου.

Η πρόταση για την Π.Ε. Ιθάκης είναι:

Το Βαθύ χαρακτηρίζεται 6^{ου} επιπέδου

Όλοι οι υπόλοιποι οικισμοί 7^{ου} επιπέδου.

Τέλος, στην Π.Ε. Ζακύνθου, σύμφωνα με το ισχύον ΠΠΧΣΑΑ, είχαν χαρακτηριστεί 3^{ου} επιπέδου, οι οικισμοί Βολίμες και Καταστάρι. Από τους δύο αυτούς οικισμούς το Καταστάρι έχει μεγαλύτερη δυναμική η οποία αποτυπώνεται στο πληθυσμιακό του μέγεθος που φθάνει τους 1.378 μόνιμους κατοίκους το 2011, ενώ οι Βολίμες έχουν μόνον 406 κατοίκους. Με βάση τα χαρακτηριστικά αυτά προκρίνεται ο οικισμός Καταστάρι στο 6^ο επίπεδο ιεράρχησης, αναθεωρώντας την άποψη της προηγούμενης ιεράρχησης και των δύο γειτονικών οικισμών στο 3^ο επίπεδο.

Ωστόσο οι οικισμοί Πλάνος, Λαγανάς και Αργάσι φαίνεται ότι παρουσιάζουν μεγαλύτερη δυναμική σε σχέση με το Καταστάρι και τις Βολίμες, διότι αποτελούν τουριστικά ανεπτυγμένες περιοχές – ο Πλάνος έχει εγκεκριμένο σχέδιο πόλης που συμβάλλει στην καλύτερη πολεοδομική του οργάνωση. Η μικρή όμως απόσταση των τριών αυτών οικισμών από τη Ζάκυνθο, δεν επιτρέπει την ιεράρχησή τους ως 6^{ου} επιπέδου, διότι δεν εξυπηρετείται ο στόχος της ισόρροπης ανάπτυξης της Π.Ε. Ζακύνθου.

Επομένως στην συγκεκριμένη Π.Ε., προτείνεται:

Η πόλη της Ζακύνθου χαρακτηρίζεται 5^{ου} επιπέδου – «λοιποί οικισμοί με πληθυσμό άνω των 10.000 κατ».

Ο οικισμός Καταστάρι χαρακτηρίζεται 6^{ου} επιπέδου.

Όλοι οι υπόλοιποι οικισμοί 7^{ου} επιπέδου.

Η νέα αντίληψη του οικιστικού δικτύου που διατυπώνεται στο προς αναθεώρηση ΠΠΧΣΑΑ, είναι σε εναρμόνιση με τις νεώτερες της θέσπισης του ισχύοντος ΠΠΧΣΑΑ πολιτικές, όπως :

- η πρόσβαση, χρήση και ποιότητα των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών, (τηλεδιακυβέρνηση, τηλεδιοίκηση, τηλεϊατρική, κλπ),
- η νησιωτική πολιτική και η πολιτική για τα Μικρά Νησιά,
- η διατηρήσιμη ανάπτυξη,
- η εδαφική συνοχή,
- η συμπαγής πόλη,
- η πολιτική του αστικού και του παράκτιου χώρου,
- η ενεργειακή πολιτική και
- η προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή.

Ιεράρχηση του οικιστικού δικτύου της ΠΙΝ – Οργάνωση δικτύου οικισμών της ΠΙΝ

Περιφερειακές Ενότητες	3 ^{ΟΥ} ΕΠΙΠΕΔΟΥ Δευτερεύων εθνικός πόλος	4 ^{ΟΥ} ΕΠΙΠΕΔΟΥ Λοιποί εθνικοί πόλοι	5 ^{ΟΥ} ΕΠΙΠΕΔΟΥ Λοιπά νομαρχιακά κέντρα – αστικά κέντρα άνω των 10.000 κατ.	6 ^{ΟΥ} ΕΠΙΠΕΔΟΥ Μικρά αστικά κέντρα
Π.Ε. ΚΕΡΚΥΡΑΣ	ΚΕΡΚΥΡΑ			Δίπλο Αχαράβη – Κασσιόπη
				Λευκίμη
				Γάιος
Π.Ε. ΛΕΥΚΑΔΑΣ			ΛΕΥΚΑΔΑ	Δίπλο Νυδρί – Σπαρτοχώρι
				Βασιλική
Π.Ε. ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ			ΑΡΓΟΣΤΟΛΙ	Ληξούρι
			Σάμη	
Π.Ε. ΙΘΑΚΗΣ				Βαθύ Ιθάκης
Π.Ε. ΖΑΚΥΝΘΟΥ			ΖΑΚΥΝΘΟΣ	Καταστάρι

B.1.1.γ.4 Ρόλοι οικιστικών Κέντρων

Στην ολοκληρωμένη προσέγγιση του οικιστικού δικτύου, πρέπει να διερευνηθεί και ανάλογα να εξειδικευθεί, η κατεύθυνση σχετικά με τον σύγχρονο ρόλο όλων των πόλεων της ΠΙΝ, οι οποίες είναι μικρές για τα δεδομένα του ηπειρωτικού χώρου – ειδικά των πόλεων πλην Κέρκυρας, αλλά θεωρούνται επαρκείς με βάση την μικρή κλίμακα του νησιωτικού χώρου και προτείνεται να παραμείνουν στο ίδιο μέγεθος, χωρίς έντονες επεκτάσεις και περαιτέρω αστικοποίηση.

Η εξορθολογισμένη ανάπτυξη του αστικού χώρου στην κλίμακα του νησιωτικού χώρου και η ορθή συγκρότησή του αποτελούν βασικά στοιχεία της χωρικής ανάπτυξης της Περιφέρειας και ειδικά στην ΠΙΝ. Η ανάπτυξή του κατά το θεσμοθετημένο ΠΠ είχε θεωρηθεί ατελής και σήμερα ακόμα μπορεί να θεωρηθεί ότι δεν έχει μια ολοκληρωμένη δομή, συγκρινόμενη με τον αστικό χώρο στην ηπειρωτική χώρα. Στην πραγματικότητα είναι η μορφή του αστικού χώρου λόγω του νησιωτικού χαρακτήρα που παραπλανά. Το μικρό μέγεθος των νησιών και του αντίστοιχου πληθυσμιακού τους μεγέθους δεν επιτρέπουν, ακόμα και στην ίδια την Κέρκυρα, την αστική ολοκλήρωση με τα δεδομένα του χερσαίου αστικού χώρου, τόσο στη δομική, όσο και στη λειτουργική – διοικητική διάσταση. Ωστόσο ο αστικός χώρος πρέπει να λειτουργήσει με τις βασικές του ιδιότητες και να αρθρωθεί επαρκώς ως ανάλογα μορφώματα στο πλαίσιο του οικιστικού δικτύου, ώστε από κοινού με τους βασικούς άξονες και τους υπόλοιπους πόλους (τουριστικούς, βιομηχανικούς, συγκοινωνιακούς) να λειτουργήσουν σαν ένας «σκελετός» ανάπτυξης της νησιωτικής Περιφέρειας συνολικά με κέντρο την Κέρκυρα και διασύνδεσής τους γενικότερα μέσω των αστικών χώρων – των πόλεων, σε διαπεριφερειακό επίπεδο με τις όμορες Περιφέρειες, αλλά και την Αθήνα και Θεσσαλονίκη – τα δύο μητροπολιτικά κέντρα της χώρας.

Οι προτάσεις που θα συνταχθούν ειδικότερα από τα υποκείμενα επίπεδα σχεδιασμού, είτε είναι το ΓΠΣ είτε είναι οι αναπλάσεις, θα έχουν στόχο την αναβάθμιση των πόλεων, ώστε να μην καταλήξουν σε τόπο μεταβίβασης της τουριστικής κίνησης από τον τόπο άφιξης (αεροδρόμιο / λιμάνι / οδική πρόσβαση από Λευκάδα) προς τις τουριστικά αναπτυσσόμενες ακτές και εν πάση περιπτώσει προς τις περιοχές στις οποίες διατηρείται σε καλή κατάσταση το φυσικό περιβάλλον. Αντίθετα πρέπει να αποτελέσουν ελκυστικούς τόπους διαμονής τόσο για τους ίδιους τους κατοίκους τους, όσο και για τους επισκέπτες τους. Έμφαση προτείνεται να δοθεί, εκτός από τα ιστορικά κέντρα, και στα παραλιακά μέτωπα του αστικού και του περιαστικού παράκτιου τουριστικά αναπτυσσόμενου χώρου - αναγκαιότητα που εκφράστηκε στα ΟΣΑΑ που εκπονήθηκαν για τις 4 πόλεις – έδρες των 4 μεγάλων Δήμων.

Όλες οι πόλεις θα πρέπει να δρουν συμπληρωματικά προς την Κέρκυρα - ως έδρα της ΠΙΝ - αναπτύσσοντας ειδικότερα εκτός από τον τουρισμό και άλλους κλάδους του τριτογενή τομέα, όπως το τραπεζικό σύστημα, το εμπόριο, την δημιουργία ειδικών Ερευνητικών Ινστιτούτων και την προώθηση Κέντρων τεχνολογιών, πληροφορικής και επικοινωνιών και φυσικά του διαχρονικού ιόνιου πολιτισμού με ειδικά Τμήματα ΑΕΙ, όπως Μουσική, Καλές Τέχνες, Θέατρο, στο πλαίσιο ενδυνάμωσης της συνοχής της Περιφέρειας.

Ο ρόλος της συνεργασίας των πόλεων και των αστικών κέντρων του οικιστικού δικτύου της ΠΙΝ είναι σημαίνων και η συνεργασία προτείνεται να προωθηθεί κυρίως:

- στους παραγωγικούς τομείς και ιδιαίτερα στον τουρισμό
- στον πολιτισμό με ανάδειξη της ιδιαίτερης πολιτιστικής τους ταυτότητας
- στις υπηρεσίες και υποδομές,
- στην προώθηση της γνώσης και της καινοτομίας με ειδικά Ερευνητικά Ινστιτούτα και Κέντρα
- στην προώθηση τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών,
- στην παροχή υπηρεσιών διαχείρισης του περιβάλλοντος. κλπ μεταξύ των μικρών αστικών κέντρων και των μικρών νησιών, που θα συμβάλλουν στη διατήρηση του πληθυσμού στις εσωτερικές ζώνες των νησιών και στα Μικρά Νησιά.

Για όλες τις πόλεις έχει διατυπωθεί το όραμά τους στο πλαίσιο των ΟΣΑΑ, το οποίο απορρέει από το ρόλο τους γενικά στο οικιστικό δίκτυο της ΠΙΝ, αλλά στην Περιφερειακή Ενότητα της οποίας αποτελούν την έδρα.

Το Όραμα της πόλης Κέρκυρας και ο βασικός στρατηγικός της στόχος όπως αυτό συνάγεται και από το «Στρατηγικό και Επιχειρησιακό Σχέδιο Ν. Κέρκυρας (2008-2020)» μπορεί να διατυπωθεί ως εξής:

“Η βιώσιμη ανάπτυξη του αστικού κέντρου της Κέρκυρας, η βελτίωση της καθημερινής ζωής στην πόλη και η περαιτέρω ανάδειξη της πόλης της Κέρκυρας σε αναγνωρίσιμο τουριστικό προορισμό με τοπική ταυτότητα”.

Πρόκειται για ένα όραμα το οποίο στηρίζεται

- στις προτεινόμενες παρεμβάσεις του ΟΣΑΑ, του οποίου η εκπλήρωση ως σύνολο θα απαιτήσει επιπλέον παρεμβάσεις με την υποστήριξη μελλοντικών προγραμμάτων, αλλά και
- στον «Γενικό στόχο των ολοκληρωμένων παρεμβάσεων για την αστική ανάπτυξη» που είναι η ανασυγκρότηση και βιώσιμη οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη των

πόλεων», όπως αναφέρεται στον οδηγό του Υπουργείου Οικονομίας Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας για τα ΟΣΑΑ.

Το όραμα της Λευκάδας, σύμφωνα με το ΟΣΑΑ, διατυπώνεται ως εξής:

«Ανάδειξη μιας ευδιάκριτης ταυτότητας και φυσιογνωμίας για την πόλη της Λευκάδας ως σημαντικής παραμέτρου και συνιστώσας για την ανάπτυξή της και για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής για όλους τους κατοίκους της».

Η Λευκάδα που, κατά το ισχύον ΠΠ, αποτελούσε τον αδύνατο κρίκο των πόλεων – εδρών των τότε νομών και νυν Περιφερειακών Ενοτήτων των μεγάλων νησιών με αποτέλεσμα την έντονη επιρροή από τα γεινιάζοντα αστικά κέντρα της ηπειρωτικής Ελλάδας - πρωτίστως την Πάτρα και τα Γιάννενα, αλλά και τα πλησιέστερα - την Πρέβεζα και το Αγρίνιο. Επίσης ανέφερε ότι *«ελάχιστα διαφοροποιείται από τους υπόλοιπους οικισμούς του νησιού»*. Σήμερα έχει αλλάξει φυσιογνωμία, διεκδικώντας μια ταυτότητα και ένα νέο ρόλο στην Περιφέρεια, αποτελώντας ένα σημαντικό και ισότιμο κόμβο στον διαμήκη κατακόρυφο άξονα της ΠΙΝ, αλλά και στην άμεσα ευρύτερη περιοχή των «απέναντι» περιφερειών της ηπειρωτικής χώρας – την Δυτική Ελλάδα (Π.Ε. Αιτωλοακαρνανίας) και της Ήπειρο (Π.Ε. Πρέβεζας).

Συγκεκριμένα, η Λευκάδα είχε την μικρότερη απορροφητικότητα σε δημόσιους πόρους για μεγάλα έργα και έντονη και πιθανόν τη μεγαλύτερη, συγκριτικά με τα υπόλοιπα νησιά, εξάρτηση από την ηπειρωτική Ελλάδα, χωρίς αμφίδρομη σχέση εξάρτησης σε κανένα επίπεδο. Σήμερα με το ρόλο που της έχει αποδοθεί ως ο «τουριστικός τόπος» της άμεσα ευρύτερης περιοχής της Π.Ε. Αιτωλοακαρνανίας και της Π.Ε. Πρέβεζας, τον οποίο κατέκτησε με την υλοποίηση και τον περαιτέρω προγραμματισμό νέων σημαντικών έργων, εδραιώνει πλέον το ρόλο της ως μια πόλη ισότιμη με τις υπόλοιπες της ΠΙΝ, στην κλίμακα πάντα του νησιωτικού χώρου, που διαφοροποιήθηκε και διαφοροποιείται με γρήγορους ρυθμούς σε σχέση με τα υπόλοιπα μικρά αστικά κέντρα του νησιού. Τα έργα τα οποία έχουν κατασκευαστεί, όπως η ανάπτυξη της παραλίας και η μαρίνα, τα υπό κατασκευή έργα όπως το Νοσοκομείο, η ολοκλήρωση του οποίου αναμένεται να καταστήσει τη Λευκάδα υγειονομικό κέντρο με ακτίνα εξυπηρέτησης και τμήματα των απέναντι ηπειρωτικών περιφερειών και αυτά που προγραμματίζονται για το άμεσο μέλλον και την επόμενη προγραμματική περίοδο (όπως ενδεικτικά αναφέρεται το νέο λιμάνι), αναμένεται να βελτιώσουν περαιτέρω την Λευκάδα ως πόλη, και θα τονίσουν τον νέο ρόλο της. Η διαδικασία κήρυξης όμως του παραδοσιακού της κέντρου δεν έχει κινηθεί ακόμα και αυτό επισείει σημαντικούς κινδύνους για την ανακοπή της σημαντικά θετικής εξέλιξής της που εξαρτάται από την ανάπτυξη της και την γενικότερη αναζωογόνηση του αστικού χώρου.

Το όραμα του Αργοστολίου, σύμφωνα με το ΟΣΑΑ, διατυπώνεται ως εξής:

«Αργοστόλι: Μια πόλη με Ποιότητα Ζωής, Ένας Ελκυστικός Προορισμός, Ένας Τόπος Δημιουργίας και Βιώσιμης Ανάπτυξης».

Πρόκειται για ένα όραμα το οποίο κατά την τρέχουσα περίοδο πρέπει να προσαρμοστεί στην συνθήκη της πόλης του Αργοστολίου και του νησιού της Κεφαλονιάς γενικότερα μετά τον σεισμό του Ιανουαρίου του 2014, με ένα ολοκληρωμένο επιχειρησιακό σχέδιο που πρέπει να εστιαστεί στον αστικό χώρο όπου επικεντρώνονται οι καταστροφές από τους σεισμούς. Οι τομείς στους οποίους πρέπει να στηριχθεί το Σχέδιο είναι οι δημόσιες και ιδιωτικές υποδομές με στόχο την ανασυγκρότηση της τοπικής κοινωνίας και οικονομίας μέσω ένταξης σε διάφορα προγράμματα και πολυταμειακούς συνδυασμούς χρηματοδοτικών πηγών και πρωτίστως από το ΣΕΣ της προγραμματικής περιόδου 2014-2020 και με συντονιστικό φορέα – ανεξάρτητο των Υπηρεσιών της Π.Ε. Κεφαλονιάς ή από την ίδια την Π.Ε.

Σύγχρονες αντισεισμικές τεχνολογίες πρέπει να εφαρμοστούν για την ανασυγκρότηση των ιδιωτικών και δημόσιων κτιρίων – κατοικιών, εκκλησιών δημόσιων κτιρίων – σχολεία, μουσεία, κλπ και των ιδιωτικών και δημόσιων τεχνικών και περιβαλλοντικών υποδομών - αποχέτευση, στο πνεύμα της ανασυγκρότησης και όχι της αποκατάστασης των ζημιών για μια ριζικά νέα και σύγχρονη πόλη με νέο λιμάνι και κτίρια, φιλική προς τους κατοίκους της και τους τουρίστες, συνδεδεμένη με νέα και σύγχρονα οδικά δίκτυα με την ενδοχώρα, όπως το οδικό δίκτυο Παλλικής προς Φισκάρδο, ο οδικός άξονας Ληξουρίου – Αργοστολίου και Αργοστολίου - Πόρου.

Το όραμα της Ζακύνθου σύμφωνα με το ΟΣΑΑ, διατυπώνεται ως εξής:

«Η βιώσιμη ανάπτυξη της πόλης της Ζακύνθου, η βελτίωση της καθημερινότητας των κατοίκων της πόλης και η περαιτέρω ενίσχυση της ελκυστικότητάς της ως τουριστικού και επενδυτικού προορισμού»

Η τρίτη μεγαλύτερη πόλη των Ιονίων αποτελεί τόπο προορισμού τουριστών και μετάβασης μέσω αυτής στην ενδοχώρα της. Ο δυαδικός αυτός ρόλος της Ζακύνθου πρέπει να συμπληρωθεί στο διατυπωμένο όραμα της πόλης, ώστε να προβληθούν τα ανάλογα έργα και ενέργειες και μεταξύ αυτών και η επέκταση του λιμανιού της με τον προβλήτα για την προσέγγιση κρουαζιερόπλοιων και την επέκταση της παραλιακής ζώνης και την απόδοσή της για περίπατους αναψυχής

Ειδικότερα, η παραλία της που αποτελεί την κύρια ζώνη αναψυχής της πόλης σε άμεση γειτνίαση με το λιμάνι και με την προγραμματιζόμενη προς αξιοποίηση - επέκταση μαρίνα, στο νότιο τμήμα του λιμένα δύναται να επιδεχθεί περαιτέρω έργα ανάπλασης με προτεραιότητα στο κεντρικό τμήμα της (οδός Λομβάρδου), σε συνδυασμό με τη μελέτη

master plan του λιμανιού που την περιλαμβάνει, όπως επίσης περιλαμβάνει την κυκλοφοριακή αναβάθμιση της παραλιακής ζώνης προβλέποντας συγκεκριμένες εισόδους – εξόδους από και προς τον λιμένα καθώς και χώρους στάθμευσης.

Είναι μια νέα πόλη που κτίστηκε στα ερείπια της κατεστραμμένης πόλης από τους σεισμούς τους 1953, που διατήρησε τον οικιστικό ιστό της παλιάς πόλης, και η οποία, διατηρώντας σε γενικές γραμμές, το αρχιτεκτονικό ύφος των κατεστραμμένων κτιρίων και των στοών, επιδέχεται μέσα από μια προσεκτικότερη προσέγγιση των ειδικών όρων δόμησης, με προσαρμογή τους στην παλιά εικόνα και δομή της πόλης, μπορούν να αποδώσουν την βελτίωση της καθημερινότητας των κατοίκων και την ενίσχυση της ελκυστικότητάς της.

Όσον αφορά στα μικρά αστικά κέντρα - οικιστικά κέντρα 6^{ου} επιπέδου, οι αστικές λειτουργίες, οι τεχνικές και κοινωνικές υποδομές είναι λίγες, ενώ στους οικισμούς των Μικρών Νησιών, αλλά και στις έδρες τους είναι υποτυπώδεις και αναπληρώνονται από τις έδρες των Δήμων των μεγάλων νησιών, που ταυτίζονται με τις έδρες των Π.Ε. εκτός από την Ιθάκη, που συγκεντρώνει περισσότερες λειτουργίες σε σχέση με τα υπόλοιπα μικρά νησιά. Ειδικά στο Ληξούρι, που πλήγηκε από τους σεισμούς του Ιανουαρίου του 2014, οι ανωτέρω γενικές ελλείψεις πολλαπλασιάζονται και οι ανάγκες αποκατάστασης και ανασυγκρότησης του μικρού αυτού αστικού κέντρου είναι πολύ μεγάλες και στο πνεύμα των προαναφερθέντων σχετικά με το Αργοστόλι.

Συγκεκριμένα,

- ο Γάϊος και το Μεγανήσι, που αποτελούν έδρες ξεχωριστών Δήμων, έχουν μόνον Κέντρο Υγείας, μικρές αθλητικές εγκαταστάσεις, βιβλιοθήκη, πολιτιστικό κέντρο, κινηματογράφο μόνον στο Μεγανήσι,
- τα Διαπόντια Νησιά, ο Καστός και ο Κάλαμος, που δεν αποτελούν έδρες Δήμων έχουν ακόμη λιγότερες λειτουργίες με αποτέλεσμα την εξάρτηση από τα αστικά κέντρα των μεγαλύτερων νησιών και συγκεκριμένα από την Κέρκυρα και τη Λευκάδα,
- η Ιθάκη που είναι το μεγαλύτερο από τα μικρά νησιά και αποτελεί ξεχωριστό Δήμο αλλά και ξεχωριστή Περιφερειακή Ενότητα, συγκεντρώνει περισσότερες λειτουργίες σε σχέση με τα υπόλοιπα μικρά νησιά. Όμως για λειτουργίες και εξυπηρητήσεις υψηλότερου επιπέδου εξαρτάται από το Αργοστόλι.

Η αποκέντρωση υπηρεσιών και κοινωνικών υποδομών και η ολοκλήρωση των απαραίτητων για την κλίμακα των μικρών νησιών τεχνικών υποδομών αποτελεί βασική και πρωτεύουσας σημασίας πρόταση της παρούσας μελέτης. Ταυτόχρονα, όμως η βαθιά χρηματοοικονομική κρίση που προκαλεί κατά την τρέχουσα περίοδο αδυναμία δημοσίων και ιδιωτικών

επενδύσεων σε κοινωνικές και τεχνικές υποδομές, συγχωνεύσεις των δημόσιων υπηρεσιών και επομένως μείωση των δημοσίων υπαλλήλων και τέλος η αποθαρρυντική απουσία προβλεπόμενων δημοσίων πόρων του ΣΕΣ ιδιαίτερα στον άξονα – θεματικό στόχο των κοινωνικών υποδομών και η μειωμένη συμμετοχή πόρων για τεχνικές υποδομές (εε μεταξύ των 11 στόχων που έχουν υιοθετηθεί από το ΥΠΑΑΝ), δεν δημιουργεί ευσίωνες συνθήκες, ή καλύτερα δημιουργεί αδιέξοδα στην υλοποίηση αυτής της κατεύθυνσης.

Ωστόσο η ενίσχυση των μικρών αστικών κέντρων και των εδρών των Δήμων των Μικρών Νησιών αποτελεί βασική πρόταση της παρούσας μελέτης, έστω και αν αρχίσει να υλοποιείται σε ένα μεσο - μακροπρόθεσμο ορίζοντα, συμβάλλοντας έστω και καθυστερημένα :

- στην υποστήριξη και τη βελτίωση αυτών των ίδιων των μικρών αστικών κέντρων και των Μικρών Νησιών και επομένως στην διατήρηση του πληθυσμού τους ή / και στην αύξησή του, αλλά και
- στην υποστήριξη του οικιστικού δικτύου ώστε να αποτελέσει, ως ορίζει ο επιδιωκόμενος στόχος, την ραχοκοκαλιά της περιφερειακής συνοχής της ΠΙΝ.

Η αναπλήρωση μιας τέτοιας προοπτικής κατά τον παρόντα χρόνο, λόγω των ελλείψεων που αναφέρθηκαν, είναι δυνατόν, εν μέρει να επιτευχθεί με την ανάπτυξη της ευρυζωνικότητας, των τηλεπικοινωνιακών δικτύων υψηλών ταχυτήτων (ασύρματων και ενσύρματων), των ψηφιακών εφαρμογών και γενικά των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών, ώστε να δημιουργηθούν οι συνθήκες για την ευρεία διάδοση της τηλεϊατρικής, της τηλεεκπαίδευσης, κλπ

Ωστόσο, τόσο οι πόλεις, όσο και τα μικρά αστικά κέντρα και οι έδρες των Δήμων των Μικρών Νησιών, καθώς οι οικισμοί των Μικρών Νησιών που αποτελούν Τοπικές Κοινότητες παρουσιάζουν μικρές ή μεγαλύτερες ελλείψεις. Ιδιαίτερα στα μικρά νησιά που δεν αποτελούν έδρες Δήμων (Μαθράκι, Ερρείκουσα, Οθωνοί, Κάλαμος, Καστός) προτείνεται να εμπλουτιστούν με επιπλέον υποδομές, όπως ΚΕΠ, Ιατρεία, ευρυζωνικά δίκτυα τηλεπικοινωνιών για την υποστήριξη τηλε-υπηρεσιών, λόγω της δυσκολίας πρόσβασης σε μεγαλύτερα νησιά και οικισμούς για την κάλυψη των αναγκών αυτών. Έργα έχουν κατασκευαστεί σε όλες τις προηγούμενες προγραμματικές περιόδους μέσω των Κοινοτικών Πλαισίων Στήριξης που προβλέφθηκαν από τα περιφερειακά και τομεακά επιχειρησιακά προγράμματα, αλλά πάντα ήταν στραμμένα κυρίως στις πόλεις και στα μεγάλα νησιά και πολύ λιγότερο στα μικρά αστικά κέντρα και ακόμα λιγότερο στους οικισμούς των μικρών νησιών. Επομένως η θετική διάκριση είναι απαραίτητη στην κατηγορία των μικρών αστικών κέντρων και των εδρών ή και οικισμών των Μικρών Νησιών, προκειμένου να διατηρήσουν

την έστω και αδύνατη κοινωνικο-οικονομική τους δομή, ώστε οι πόλεις να στηρίζονται σε ένα ισχυρό οικιστικό δίκτυο προϋπόθεση επιβίωσής τους.

B.1.1.γ.5 Υπηρεσίες διοικητικής και κοινωνικής υποδομής διαπεριφερειακού και περιφερειακού ενδιαφέροντος - Περιοχές επιρροής τους.

Κατά την περίοδο θεσμοθέτησης του ισχύοντος ΠΠΧΣΑΑ,

- η Κέρκυρα εδραίωνε το ρόλο της ως έδρα της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων και όφειλε να οργανώσει και να συγκεντρώσει όλες τις απαραίτητες υπηρεσίες και υποδομές.
- ετίθετο ζήτημα ενίσχυσης του αστικού χώρου στις πόλεις των Ιονίων, ζήτημα που θα συνέβαλε στην περαιτέρω ενδυνάμωση της αυτοτέλειας της Περιφέρειας και την ανάπτυξη διαπεριφερειακών σχέσεων με τις πόλεις της απέναντι ηπειρωτικής χώρας στη βάση της ισοτιμίας

Υπ' αυτήν την έννοια, ο ρόλος του αστικού χώρου αποτελεί ένα σοβαρό ζήτημα της μελέτης για όλες τις έδρες των Π.Ε. και των Δήμων και πρωτίστως για την Κέρκυρα, ως έδρα της Περιφέρειας και χάρις στην ενδυνάμωση του αστικού χώρου, αλλά και βάσει ορισμένων άλλων παραμέτρων, επιτεύχθηκε σε υψηλό βαθμό η συνοχή της Περιφέρειας και η υποτονική πλέον οριζόντια εξάρτηση που κινείται στο πλαίσιο και στα όρια των διαπεριφερειακών σχέσεων μεταξύ των Περιφερειών της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Δυτ. Ελλάδας – Πελοποννήσου – Ιονίων Νήσων, με έδρα την Πάτρα, αλλά και τα άλλα μεγάλα αστικά κέντρα, όπως τα Ιωάννινα, το Αγρίνιο, η Πρέβεζα.

Σήμερα η Κέρκυρα έχει εδραιώσει το ρόλο της ως έδρα της ΠΙΝ και ως έδρα της Π.Ε. Κέρκυρας, όπως και οι υπόλοιπες πόλεις ως έδρες των αντίστοιχων Περιφερειακών Ενοτήτων μηδὲ εξαιρουμένης της Λευκάδας η οποία, όπως προαναφέρθηκε, είχε εντοπιστεί ότι παρουσίαζε μια υποτονική αστική ανάπτυξη, ενώ πλέον αποτελεί έναν ισότιμο αστικό πόλο. Η διάχυση Δημόσιων Υπηρεσιών σε πόλεις της ηπειρωτικής χώρας, όπως στα Ιωάννινα, την Πάτρα, κλπ, από τις οποίες εξυπηρετούνται και θα συνεχίσουν να εξυπηρετούνται οι κάτοικοι και η διοίκηση της ΠΙΝ, ήταν και θα συνεχίσει να είναι μια πραγματικότητα, η οποία δεν αποτελεί απειλή για την οντότητα της έδρας της ΠΙΝ στην Κέρκυρα και την αυτοτέλεια της ίδιας της ΠΙΝ, δεδομένου ότι έχει προωθηθεί σε μεγάλο βαθμό η ηλεκτρονική διακυβέρνηση – πολιτική που είχε προταθεί από το θεσμοθετημένο Π.Π., και διαπιστώνεται ότι εφαρμόστηκε αρκετά εκτεταμένα η διαδικτύωση των Υπηρεσιών με χρήση νέων τεχνολογιών τηλεπικοινωνιών και διαδικτύου και με χρήση ευρυζωνικών συνδέσεων υψηλών ταχυτήτων. Σήμερα πλέον όλη η επικοινωνία των διοικητικών υπηρεσιών των διαφορετικών Περιφερειακών Ενοτήτων της ΠΙΝ, αλλά και άλλων φορέων περιφερειακής εμβέλειας στηρίζεται κυρίως σε τηλεδιασκέψεις, ενώ η ηλεκτρονική διακυβέρνηση στηρίζεται στο διαδίκτυο και την εξ αποστάσεως εξυπηρέτηση πολιτών, με τα δεύτερης γενιάς ΚΕΠ. Υπ' αυτήν την έννοια, διάφορες υπηρεσίες δευτεροβάθμιας και

διαπεριφερειακής εμβέλειας, είναι δυνατόν και προτείνεται να εγκατασταθούν στην ΠΙΝ, εξυπηρετώντας τουλάχιστον τις Περιφέρειες που ανήκουν στην ΔΕΠΙΝ.

Προτεινόμενες Υπηρεσίες διοικητικής και κοινωνικής υποδομής διαπεριφερειακού και περιφερειακού ενδιαφέροντος

Στο πλαίσιο ενδυνάμωσης του ρόλου των αστικών κέντρων και εδρών των δήμων των μικρών νησιών της ΠΙΝ προτείνεται ο εμπλουτισμός τους με επιπλέον μονάδες διοικητικής και κοινωνικής υποδομής διαπεριφερειακού και περιφερειακού ενδιαφέροντος, οι οποίες αναφέρονται στη συνέχεια και παρουσιάζονται στο χάρτη Π.2.β:

- Κέρκυρα: ΤΕΙ, ερευνητικά κέντρα όπως το Ινστιτούτο Νησιωτικής Γεωργίας, νέα Μουσεία, νέο Γενικό Κατάστημα Κράτησης σε εφαρμογή των κατευθύνσεων του ΕΠΧΣΑΑ για τα καταστήματα κράτησης, καθώς και διοικητικές υπηρεσίες στο πλαίσιο της διεκδίκησης της έδρας της μακροπεριφέρειας Αδριατικής – Ιονίου. Η περιοχή επιρροής αυτών των λειτουργιών είναι ολόκληρη η Περιφέρεια και επιπλέον οι διοικητικές υπηρεσίες της μακροπεριφέρειας Αδριατικής – Ιονίου έχουν εμβέλεια ολόκληρη τη θαλάσσια λεκάνη της Αδριατικής.
- Παξοί: Μονάδες κοινωνικής πρόνοιας με περιοχή επιρροής τον Δήμο Παξών.
- Λευκάδα: Εφορεία Αρχαιοτήτων, ΑΕΙ, ερευνητικό κέντρο και προξενείο με περιοχή επιρροής ολόκληρη την Περιφέρεια, Μουσεία, Θεραπευτήριο, Μονάδες Κοινωνικής Πρόνοιας (ήδη έχουν ολοκληρωθεί οι μελέτες από την Ι. Μητρόπολη για το γηροκομείο και το θεραπευτήριο χρόνιων νοσημάτων διαπεριφερειακής εμβέλειας), με περιοχή επιρροής την Π.Ε. Λευκάδας και τον Δήμο Ακτίου - Βόνιτσας της Π.Ε. Αιτωλοακαρνανίας.
- Μεγανήσι: Μονάδες κοινωνικής πρόνοιας με περιοχή επιρροής τον Δήμο Μεγανησίου.
- Ιθάκη: Θεραπευτήριο, μονάδες κοινωνικής πρόνοιας με περιοχή επιρροής τον Δήμο Ιθάκης.
- Κεφαλονιά: ΑΕΙ, ερευνητικό κέντρο, κέντρο σεισμολογίας, προξενείο με περιοχή επιρροής ολόκληρη την Περιφέρεια και μουσεία με περιοχή επιρροής τον Δήμο Κεφαλονιάς.
- Ζάκυνθος: ΑΕΙ, ερευνητικό κέντρο με περιοχή επιρροής ολόκληρη την Περιφέρεια και θεραπευτήριο, μουσεία με περιοχή επιρροής τον Δήμο Ζακύνθου.

B.1.1.γ.6 Παραθεριστική κατοικία

Κατά την σύνταξη της μελέτης του ΠΠΧΣΑΑ (ΧΩΡΟΔΥΝΑΜΙΚΗ / ΥΠΕΧΩΔΕ 1999), η παραθεριστική κατοικία ήταν λίγο αναπτυγμένη και καθόλου ζωνοποιημένη, εκτός της περιοχής των Αργυράδων Κέρκυρας, όπου είχε θεσμοθετηθεί ΖΟΕ, με αποκλειστική χρήση τη β΄ κατοικία (Αγ. Γεώργιος), καθώς και στο Αργοστόλι (Λάσση), όπου επίσης θεσμοθετήθηκε ΖΟΕ με χρήση μιας Υποζώνης 8 στην οποία επιτρέπεται η ανέγερση κατοικιών, κτιρίων κοινής ωφέλειας και εγκαταστάσεων αναψυχής που δεν οχλούν. Οι περιοχές αυτές δομήθηκαν με σχετικά πυκνή δόμηση, ιδιαίτερα κατά μήκος των οδικών αξόνων με τις παρεκκλίσεις της εκτός σχεδίου δόμησης και θα πρέπει να συνταχθούν μελέτες Πολεοδόμησης και ανάλογες Πράξεις Εφαρμογής.

Ωστόσο, κατά την εκπόνηση της παρούσας μελέτης – 15 χρόνια αργότερα, η παραθεριστική κατοικία αποτελεί πλέον μια νέα συνιστώσα στην αύξηση του δομημένου χώρου και της αλλοίωσης του φυσικού και αγροτικού τοπίου της ΠΙΝ τόσο εντός των προ του '23 οικισμών (εντός ορίων και εντός της ζώνης πέριξ αυτών), όσο και εκτός ορίων οικισμών κατά μήκος των οδικών αξόνων με τη χρήση των παρεκκλίσεων της παρόδιας δόμησης, οι οποίες επιτρέπουν την πυκνοδόμηση και δίδουν την εικόνα μιας απέραντης γραμμικής πόλης

Η παρούσα μελέτη ενσωματώνει τις κατευθύνσεις του ισχύοντος ΠΠΧΣΑΑ που δεν υλοποιήθηκαν :

- την κατά προτεραιότητα ανάπτυξη και πολεοδόμηση των περιοχών β΄ κατοικίας και την εξυγίανση των παράκτιων περιοχών τους,
- την εξέταση της τουριστικής παραθεριστικής ανάπτυξης υφιστάμενων οικισμών και της χωροθέτησης υποδοχέων μικτών χρήσεων παραθεριστικής κατοικίας και τουρισμού στα πλαίσια των ισχυουσών πολεοδομικών κλπ διατάξεων,

και επιπλέον προτείνει :

- οριοθέτηση των ζωνών παραθεριστικής κατοικίας και αξιολόγησή τους από τον υποκείμενο σχεδιασμό ώστε τμήματα των ζωνών αυτών να πολεοδομηθούν ενώ τα υπόλοιπα να διατηρηθούν σε ΠΕΠΔ με περιορισμούς και όρους δόμησης και συγκεκριμένες χρήσεις γης.
- πολεοδόμηση όλων των πυκνοδομημένων περιοχών παραθεριστικής κατοικίας που έχουν αναπτυχθεί με τις εκτός σχεδίου διατάξεις, όσο και των περιοχών μίξης της παραθεριστικής κατοικίας με τον τουρισμό, είναι υποχρεωτική (ενδεικτικά αναφέρονται οι περιοχές από Κέρκυρα μέχρι Ύψο, όπου σε συνδυασμό με την παρόδια δόμηση φαίνεται ως μία πόλη, όπως επίσης στον Άγιο Νικήτα, στη Νικιάνα, στην Αμούσου και στους Τσουκαλάδες της Λευκάδας, στη Βόρεια Κεφαλονιά, στη Σκάλα, στη Λάσση και

στους Λετανούς Ληξουρίου της Κεφαλονιάς και στις Βολίμες και στο Κερί στη Ζάκυνθο), εκτός των περιοχών αραιής δόμησης, όπου δεν έχουν χρησιμοποιηθεί οι παρεκκλίσεις και η παραθεριστική κατοικία εντάσσεται στο τοπίο, (χαρακτηριστική περιοχή από Ύψος μέχρι Κασσιόπη στην Κέρκυρα)

- την πολεοδόμηση όλων των κατηγοριών οικισμών με προτεραιότητα τους παραλιακούς και αυτούς που μετεξελίσσονται από α΄ σε β΄ κατοικία και των ζωνών των 500.00μ περί αυτών και σε κάθε περίπτωση των γραμμικών οικιστικών αναπτύξεων μεταξύ των οικισμών.
- Η επιβολή ειδικών όρων δόμησης σε όλες τις προαναφερθείσες περιπτώσεις, με έμφαση στις όψεις των κτιρίων των παραδοσιακών οικισμών και των κτιρίων των οικισμών β΄ κατοικίας, με άμεση εφαρμογή γενικότερα των μορφολογικών όρων δόμησης όπως θα προκύψουν από τις μελέτες μορφολογικών κανόνων δόμησης και Αρχιτεκτονικής, στις περιοχές εντός και εκτός οικισμών μέχρι 2.000 κατοίκων στις Π.Ε. της ΠΙΝ που εκπονούνται από το ΥΠΕΚΑ.
- περιορισμός της εκτός σχεδίου δόμησης οποιασδήποτε χρήσης κτιρίου (α΄ και β΄ κατοικίας, τουρισμός και αναψυχή, μεταποίηση, κλπ), σύμφωνα με την εγκεκριμένη σύνοψη του Α2 σταδίου, στην οποία αναφέρεται ως πρώτη προτεραιότητα η σύνταξη ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ, που σε πρώτη φάση αφορά στην κατάργηση των παρεκκλίσεων κατά μήκος των οδικών αξόνων, ώστε να εξυγιανθεί ο εξωαστικός χώρος και ιδιαίτερα να αποκατασταθεί το φυσικό και αγροτικό τοπίο.

Πέραν αυτών πρέπει να ενισχυθεί ο έλεγχος της διαμόρφωσης των όψεων των κτιρίων κατά τη διάρκεια της λειτουργίας τους, δεδομένου ότι στα καταστήματα των περιοχών αυτών προστίθενται επιγραφές τεραστίων διαστάσεων, ακαλαίσθητων χρωμάτων, κλπ, που συμπληρώνονται με πινακίδες έμπροσθεν των κτιρίων, με στόχο την προβολή της εμπορικής δραστηριότητας ή του καταστήματος αναψυχής.

B.1.1.γ.7 Βασικές προτεραιότητες για την προστασία φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της Περιφέρειας

Οι βασικές προτεραιότητες για την προστασία της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της ΠΙΝ αναφέρονται αναλυτικά στο τεύχος της παρούσας μελέτης για το τοπίο, στο οποίο το τοπίο αξιολογείται και οριοθετείται σε ευρύτερες ζώνες, οι οποίες ιεραρχούνται σε διεθνούς, εθνικής και περιφερειακής σημασίας και για κάθε μία ζώνη δίνονται κατευθύνσεις για την προστασία και ανάδειξη του τοπίου. Επίσης εντοπίζονται και οριοθετούνται οι ιδιαίτερες υποβαθμισμένες περιοχές τοπίου και δίδονται κατευθύνσεις για την αποκατάστασή τους.

Ο Πολιτισμός και η Πολιτιστική Κληρονομιά αποτελούν μια Στρατηγική Ευκαιρία σε περιφερειακό επίπεδο, που δύναται και προτείνεται να αναληφθούν καινοτόμες επιχειρηματικές πρωτοβουλίες, με έμφαση στη βιώσιμη διαχείριση και αξιοποίηση των πόρων, που συμβάλουν στην παιδεία, επιδρούν άμεσα στη βελτίωση της ποιότητας ζωής και σε συνδυασμό με το φυσικό – χερσαίο και θαλάσσιο - περιβάλλον, δημιουργούν προϋποθέσεις περαιτέρω τουριστικής ανάπτυξης με ήπιες και εναλλακτικές μορφές. Ο τομέας Πολιτισμού, αποτελεί βασικό μοχλό ανάπτυξης ειδικών και εναλλακτικών μορφών τουρισμού (πολιτιστικός τουρισμός), που διασφαλίζουν την βιωσιμότητα των πόρων, ενώ παρουσιάζει υψηλή προστιθέμενη αξία. Ειδικά στην ΠΙΝ, ο πολιτισμός και η πολιτιστική κληρονομιά αποτελούν βασικά στοιχεία της συνοχής της, μιας στρατηγικής στο πλαίσιο της οποίας είναι δυνατόν να αναπτυχθούν έρευνα, καινοτομία, καθώς και δημιουργικές επιχειρήσεις και δράσεις γενικότερα στη διευκόλυνση «Συνδέοντας την Ευρώπη».

Οι Θεματικοί Στόχοι στους οποίους αναμένεται να συμβάλλουν οι τοπικές συνεργασίες του τομέα Πολιτισμού είναι:

1. Ενίσχυση της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας σε συνεργασία με το Τμήμα «Τεχνών Ήχου και Εικόνας», του Ιόνιου Πανεπιστημίου.
2. Ενίσχυση της πρόσβασης, χρήσης και ποιότητας, των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών.
3. Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων.
4. Προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων.
5. Προώθηση της απασχόλησης και υποστήριξη της κινητικότητας των εργαζομένων.
6. Επένδυση στην εκπαίδευση, τις δεξιότητες και στη δια βίου μάθηση.

Τέλος, προτείνονται δράσεις σε περιοχές που πλήττονται από μόνιμα φυσικά ή δημογραφικά προβλήματα, όπως η ενδοχώρα των νησιών, οι οποίες έχουν ιδιαίτερες αναπτυξιακές ανάγκες και απαιτούν παρεμβάσεις με έργα του τομέα Πολιτισμού, δυνάμενες να

προσφέρουν μια πολύτιμη αναπτυξιακή προοπτική. Προτείνεται η αξιοποίησή της από όλους τους παραγωγικούς κλάδους, όπως ο τουρισμός, η εστίαση, οι θαλάσσιες και αεροπορικές μεταφορές, το εμπόριο και οι υπηρεσίες, στους οποίους βασίζεται η οικονομία των νησιών.

Οι παρεμβάσεις στην ΠΙΝ θα επικεντρωθούν:

- Στην ανάδειξη της πόλης της Κέρκυρας, η οποία είναι εγγεγραμμένη στον Κατάλογο Παγκόσμιας Κληρονομιάς της UNESCO, σε σημαντικό τουριστικό προορισμό και διεθνές πολιτιστικό κέντρο με βάση και το εγκεκριμένο Σχέδιο Διαχείρισης, οι προβλεπόμενες δράσεις του οποίου αποτελούν την πυξίδα για τον προγραμματισμό και την υλοποίηση των χρηματοδοτήσεων.
- Στην ενίσχυση των υποδομών της Πολιτιστικής Κληρονομιάς και του Σύγχρονου Πολιτισμού, καθώς και των πολιτιστικών θεσμών και εκδηλώσεων, με έμφαση στους προορισμούς του θαλάσσιου τουρισμού.
- Στην ανάπτυξη ενός μουσικού πόλου, σε συνεργασία με το ΑΕΙ και την εξειδίκευση στις μουσικές τεχνολογίες.

B.1.1.γ.8 Ευρύτερες ανθρωπογεωγραφικές ενότητες

Η παρ. 3.3. του ισχύοντος ΠΠΧΣΑΑ αφιερώνεται στο χωρικό προσδιορισμό των ανθρωπογεωγραφικών ενότητων, όπου προσδιορίζονται με διαφορετικό τρόπο από τις προδιαγραφές σύνταξης της παρούσας μελέτης. Στο ισχύον νοούνται ότι συμπίπτουν με τα όρια των νησιών, λόγω της περιορισμένης επιφάνειας των νησιών, ή με ομάδες μικρών νησιών, ενώ στις προδιαγραφές του αναθεωρούμενου ως διάφορες ενότητες – παράκτιος, νησιωτικός και ορεινός χώρος, στις οποίες η παρούσα μελέτη προσθέτει επιπλέον τον θαλάσσιο χώρο, την ενδοχώρα, τον περιαστικό χώρο και τον αστικό χώρο που δεν είχε εξετασθεί από το ισχύον ΠΠ, αλλά κρίνεται σκόπιμο να εξεταστεί από την παρούσα μελέτη αναθεώρησης λόγω των κρίσιμων προβλημάτων που αντιμετωπίζει

Όλες οι ενότητες συνεχίζουν να συγκεντρώνουν μεγάλα και σοβαρά προβλήματα, που δεν μπορούν να αντιμετωπιστούν χωρίς την θεσμοθέτηση ΓΠΣ – ΣΧΟΟΑΠ και έργα αναπλάσεων, τα οποία θα εξειδικεύσουν τις ενότητες σε κάθε Δήμο – νησί.

B.1.1.γ.8.1 Η νησιωτική ανθρωπογεωγραφική ενότητα

Ο νησιωτικός χώρος για πρώτη φορά εισάγεται σε μια εμβρυακή μορφή στη μελέτη του ισχύοντος Π.Π. ως παράμετρος χωρικού σχεδιασμού και διαφοροποίησής του από τις παραμέτρους σχεδιασμού των Π.Π.ΧΣΑΑ χερσαίων Περιφερειών. Διαμορφώθηκε ως μια στοιχειώδης, με τα σημερινά δεδομένα, οριζόντια πολιτική για τα νησιά και τα μικρά νησιά της Περιφέρειας με κίνητρα για τις εναέριες και θαλάσσιες μεταφορές αγαθών και ανθρώπων / χρήση νέων τεχνολογιών και καινοτομιών για την επικοινωνία και τις μεταφορές / την ανάπτυξη ειδικών μορφών τουρισμού / σύνδεση πρωτογενούς – δευτερογενούς τομέα με την τουριστική αγορά και από κοινού θα ενισχύσουν την ενδογενή ανάπτυξη. Ο α΄ γενής τομέας και ειδικά η γεωργία και η κτηνοτροφία μόνον πρόσφατα λόγω της κρίσης έχει αρχίσει να προσλαμβάνει χαρακτηριστικά ανάκαμψης. Μεγάλο τμήμα των εκτεταμένων ελαιώνων είχαν εγκαταλειφθεί από τις προηγούμενες δεκαετίες, που ο τουρισμός έτεινε να αποτελεί οριακά μια μονοκαλλιέργεια στα νησιά της ΠΙΝ, και τα πολυάριθμα ελαιοτριβεία που λειτουργούσαν στα νησιά έκλεισαν, με αποτέλεσμα ελάχιστα πλέον να λειτουργούν εποχιακά, προκειμένου να εξυπηρετήσουν την τοπική παραγωγή.

Στο Σχέδιο Αναπτυξιακής Στρατηγικής της Π.Ι.Ν. για την Περίοδο 2014 – 2020, η «νησιωτικότητα» ενσωματώνεται ως οριζόντια πολιτική σε όλες τις άλλες πολιτικές. Σημαινουσας σημασίας είναι η Διακήρυξης της Λεμεσού ότι *“η Στρατηγική Ευρώπη 2020 πρέπει να συνοδεύεται από μια δυναμική ατζέντα για τις θάλασσες και τους ωκεανούς που θα*

υποστηρίζει την ανάπτυξη, την ανταγωνιστικότητα και την απασχόληση με στόχο μια βιώσιμη “γαλάζια οικονομία”.

Ο νησιωτικός χώρος αποτελεί μία Χωρική Ενότητα με ομοιογενή σχετικά χαρακτηριστικά, η οποία όμως, όπως και όλες οι υπόλοιπες Χωρικές Ενότητες, δέχεται διαφοροποιήσεις, ανά νησιωτικό σύμπλεγμα και εν προκειμένω ανά νησί, οι οποίες του προσδίδουν ταυτότητα.

Ο νησιωτικός χώρος για πρώτη φορά εισάγεται στη μελέτη του ισχύοντος Π.Π.ΧΣΑΑ ως Χωρική Ενότητα (παρ. Γ.1.2.) «τα πολύ μικρά νησιά» όπου προβλέπεται :

- Η διερεύνηση των αναπτυξιακών κινήτρων
- Η προώθηση των έργων και υποδομών που αφορούν
 - ο στην άρση της απομόνωσης με προτεραιότητα στα έργα μεταφορών,
 - ο στην ανάπτυξη ειδικών μορφών τουρισμού,
 - ο στην πρόβλεψη καταφυγίων για ανάπτυξη θαλάσσιου τουρισμού,
 - ο στη σύνδεση με τα δίκτυα υψηλής τεχνολογίας (τηλεϊατρική, προβολή ταυτότητας των νησιών, κλπ)

Πρόκειται για προτάσεις οι οποίες αφορούν συνολικά τα νησιά, όλο το νησιωτικό χώρο και ειδικότερα τα μικρά όσον αφορά την ένταση των μειονεκτημάτων τους, και με αυτή την έννοια γίνονται αποδεκτές από το αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ, το οποίο θέτει ένα ευρύτερο πλαίσιο αυτό της κοινοτικής και εθνικής πολιτικής για το νησιωτικό χώρο.

Αποτελεί μία Χωρική Ενότητα με ομοιογενή σχετικά χαρακτηριστικά, τα οποία είναι κοινά δομικά στοιχεία του, αλλά ταυτόχρονα παρουσιάζουν διαφοροποιήσεις ανά νησί και ανά νησιωτικό σύμπλεγμα :

- η απομόνωση – χαρακτηριστικό της γεωγραφικής θέσης
- η περιφερειακότητα – χαρακτηριστικό της τοπικής οικονομίας
- η μικρή κλίμακα του χώρου, η οποία δεν επιδέχεται την πρόβλεψη μεγάλων έργων της κλίμακας του ηπειρωτικού χώρου

Όπως ήδη έχει αναφερθεί, εγγενή αναπτυξιακά και χωρικά χαρακτηριστικά του νησιωτικού χώρου είναι τα ακόλουθα, για τα οποία διατυπώνονται προτάσεις για την βελτίωσή τους.

- η απομόνωση – χαρακτηριστικό της γεωγραφικής θέσης των νησιών και των νησιωτικών συμπλεγμάτων σε σχέση με την ηπειρωτική χώρα, αλλά και μεταξύ των ίδιων των νησιών του συμπλέγματος, με δυσκολίες στην προσπελασιμότητα που επιβάλλει η «ρήξη» από τη θάλασσα. Προτείνεται η αντιμετώπιση της απομόνωσης με τις βέλτιστες μεταφορές, αλλά και με τις κατάλληλες τεχνικές υποδομές υψηλής τεχνολογίας

επικοινωνιών, προσαρμοσμένες στην εκάστοτε ιδιομορφία του χώρου. Η απομόνωση αντιμετωπίστηκε από τα προηγούμενα ΠΕΠ με έργα και δράσεις στις μεταφορικές υποδομές δια θαλάσσης και αέρος και το ισχύον ΠΠΧΣΑΑ προέβλεπε την θεσμοθέτηση ειδικών κινήτρων για τον περιορισμό του κόστους μεταφοράς ανθρώπων και αγαθών και τη διάδοση της χρήσης των νέων τεχνολογιών. Η κατεύθυνση αυτή πρέπει να υιοθετηθεί και από το αναθεωρούμενο και να ενταθεί με περαιτέρω συγκεκριμένα έργα και δράσεις, το βραχυπρόθεσμο σκέλος των οποίων θα ενσωματωθεί στο ΠΕΠ 2014 – 2020.

- η περιφερειακότητα – χαρακτηριστικό της τοπικής οικονομίας με έλλειψη ιδιωτικών και δημόσιων επενδύσεων που είναι εν μέρει απόρροια της γεωγραφικής απομόνωσης και στα μικρά νησιά παρουσιάζεται ως διπλή (χαμηλή πυκνοκατοίκηση, η γήρανση του πληθυσμού, έλλειψη επιχειρηματικής δραστηριότητας ποιοτικού τουρισμού, έλλειψη αναγκαίων πόρων - νερό, αλλά και βασικών έργων τεχνικών και περιβαλλοντικών υποδομών). Η περιφερειακότητα αντιμετωπίστηκε από τα προηγούμενα ΠΕΠ με έργα και δράσεις και από το ισχύον ΠΠΧΣΑΑ προέβλεπε την αντιμετώπιση των τότε ενδομαρχειακών και διανομαρχειακών ανισοτήτων με ισόρροπη κατανομή κοινωνικών εξυπηρετήσεων και βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών του δημοσίου τομέα. Η κατεύθυνση αυτή πρέπει να υιοθετηθεί και από το αναθεωρούμενο και να ενταθεί με περαιτέρω συγκεκριμένα έργα και δράσεις, το βραχυπρόθεσμο σκέλος των οποίων θα ενσωματωθεί στο ΠΕΠ 2014 – 2020.
- η μικρή κλίμακα του χώρου, η οποία δεν επιδέχεται την πρόβλεψη μεγάλων έργων της κλίμακας του ηπειρωτικού χώρου και την άκριτη προσαρμογή των εθνικών πολιτικών οι οποίες συντάσσονται γενικά για τον ηπειρωτικό χώρο. Πρόκειται για μια κατεύθυνση η οποία με ιδιαίτερη έμφαση πρέπει να συμπεριληφθεί στο αναθεωρούμενο σε όλες τις κλίμακες του χωροταξικού, πολεοδομικού και αρχιτεκτονικού σχεδιασμού με προστασία του περιβάλλοντος, του τοπίου και του μικροτοπίου.

Κατεύθυνση του αναθεωρούμενου ΠΠΧΣΑΑ είναι η αντιμετώπιση των δομικών χαρακτηριστικών του νησιωτικού χώρου προκειμένου να βελτιωθούν, συμπεριλαμβάνοντας κατευθύνσεις σε :

- όλες τις κλίμακες του χωροταξικού, πολεοδομικού και αρχιτεκτονικού σχεδιασμού με προστασία του περιβάλλοντος, του τοπίου και του μικροτοπίου και προσαρμογή στην μικρή κλίμακα
- όλα τα έργα και τις δράσεις, το βραχυπρόθεσμο σκέλος των οποίων θα ενσωματωθεί στο ΠΕΠ 2014 – 2020.

Βασική κατεύθυνση με την οποία επιτυγχάνεται η αντιμετώπιση των δομικών χαρακτηριστικών του νησιωτικού χώρου είναι η εναρμόνιση του ΠΠΧΣΑΑ με την

ολοκληρωμένη κοινοτική και εθνική πολιτική για το νησιωτικό χώρο, την πολιτική για τη νησιωτικότητα, που, όπως έχει ήδη αναφερθεί, εξειδικεύεται στο τρίπτυχο προτεραιοτήτων :

«το ποιοτικό, το πράσινο, το νησί των ίσων ευκαιριών».

Το Ποιοτικό Νησί : η έξυπνη εξειδίκευση στο νησιωτικό χώρο

Η «έξυπνη εξειδίκευση» αντιστοιχεί στη μετάβαση στην «ποιοτική ανάπτυξη» («ποιοτικά νησιά») και ειδικότερα σε τομείς όπως : η «ποιοτική γεωργία» , «ο ποιοτικός τουρισμός», η «δημιουργική οικονομία», η ανάπτυξη συνεργατικών σχηματισμών κλπ . Στα παραπάνω θα πρέπει να προστεθεί η ενθάρρυνση της «έρευνας», που στα Ιόνια Νησιά κάνει τα πρώτα της βήματα, στα οποία αρωγός πρέπει να τεθούν τα Α.Ε.Ι. και ΤΕΙ κατ' αρχήν της Π.Ι.Ν. Η προτεραιότητα «Ποιοτικά Νησιά» συνδέεται με την πραγματικότητα που αντιμετωπίζουν οι πολύ μικρές επιχειρήσεις των νησιών να παραμένουν ανταγωνιστικές στην εθνική, ευρωπαϊκή και παγκόσμια αγορά. Απαραίτητες προϋποθέσεις για την επιτυχία μιας τέτοιας στρατηγικής αποτελούν η καινοτομία, η εφαρμογή των σύγχρονων τεχνολογιών των επικοινωνιών (ΤΠΕ) που μειώνουν την απομόνωση που είναι αναγκαίες και επομένως θα πρέπει να υπάρξει συνδυασμός δράσεων, ώστε να εξασφαλιστούν οι περισσότερες δυνατές προϋποθέσεις επιτυχίας.

Βασικοί στόχοι για την επίτευξη της προτεραιότητας αυτής, είναι:

- Η μείωση του κόστους των υπηρεσιών του Δημοσίου τομέα
- Η μείωση του κόστους των ταξιδιών – ισοδύναμο εισιτήριο
- Η μείωση της κατανάλωσης των ορυκτών καυσίμων με χρήση νέων «πράσινων» τεχνολογιών
- Οι σωστά σχεδιασμένες λειτουργίες ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, χωρίς μετακινήσεις των κατοίκων και των υπηρεσιακών παραγόντων – προώθηση β' γενιάς ΚΕΠ
- Η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των νησιωτικών επιχειρήσεων με την ενσωμάτωση καινοτομιών σε όλη τη διαδικασία παραγωγής και διακίνησης προϊόντων και υπηρεσιών με προτεραιότητα σε τουρισμό – αγροτική ανάπτυξη
- Η δημιουργία προϊόντων και υπηρεσιών με υψηλή προστιθέμενη αξία αξιοποιώντας τοπικούς φυσικούς και πολιτιστικούς πόρους και δημιουργία θέσεων εργασίας με εξειδίκευση.
- Αξιοποίηση τοπικών πόρων για τη παραγωγή ασφαλών τροφίμων και ποτών. Υποστήριξη τοπικών επιχειρήσεων για τη παραγωγή και τη διακίνηση τους
- Η ανάγκη για στοχευμένη, υψηλού επιπέδου Δια Βίου Εκπαίδευση εργαζομένων και εργαζομένων
- Η βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών από επιχειρήσεις και ΟΤΑ με άξονα την ικανοποίηση του τουρίστα, την ικανοποίηση των εργαζομένων, την στήριξη της τοπικής

οικονομίας, την προστασία του τοπικού περιβάλλοντος και πολιτισμού αλλά και την ικανοποίηση των επιχειρηματιών

- Ο εμπλουτισμός και διαφοροποίηση τουριστικού προϊόντος με αξιοποίηση υπαρχουσών υποδομών και υπαρχόντων πόρων με δημιουργία νέων δραστηριοτήτων (πχ. θαλάσσιος, συνεδριακός, περιπατητικός, πολιτιστικός κλπ τουρισμός)
- Δικτύωση τοπικών επιχειρήσεων για επίτευξη οικονομιών κλίμακας (τουριστικών και μη)
- Υποστήριξη της πολιτιστικής δημιουργίας
- Διατήρηση και ανάδειξη του δομημένου περιβάλλοντος και της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς
- Προστασία, ανάδειξη και αξιοποίηση πολιτιστικού περιβάλλοντος και στοιχείων του τοπικού άυλου πολιτισμού

Στρατηγική έξυπνης εξειδίκευσης στον πρωτογενή τομέα

- Η στροφή σε ποιοτικά και τυποποιημένα προϊόντα μόνη διέξοδος για αντιμετώπιση της χαμηλής παραγωγικότητας
- Εξειδίκευση μιας νησιωτικής αγροτικής γεωργίας ανά νησί με προτεραιότητα στήριξης και προβολής των προϊόντων τοπικής παραγωγής, χωρίς βέβαια αυτό να σημαίνει υποστήριξη της μονοκαλλιέργειας, η οποία απορρίπτεται σε οποιοδήποτε επίπεδο.
- Ενίσχυση της παραγωγής στα μικρά νησιά
- Σύνδεση των αγροτικών προϊόντων με τον τουρισμό

Η δραστηριότητα του ηλεκτρονικού εμπορίου

- Θα εξελιχθεί ιδιαίτερα αποδοτική στον τομέα του εσωτερικού εμπορίου και θα παρουσιάσει ανταγωνιστική εξαγωγικότητα
- Υποστήριξη του μετασχηματισμού της περιφερειακής οικονομίας μέσω μιας διαδικασίας «επιχειρηματικής ανακάλυψης» ευκαιριών στη διεθνή αγορά.
- Ανανέωση παραδοσιακών κλάδων με τον προσανατολισμό σε δραστηριότητες υψηλότερης προστιθέμενης αξίας,
- Εκσυγχρονισμός με την υιοθέτηση νέων τεχνολογιών,
- Ανάπτυξη νέων οικονομικών δραστηριοτήτων μέσω ριζικής τεχνολογικής ανανέωσης και ανατρεπτικής καινοτομίας, και
- Αξιοποίηση νέων μορφών καινοτομίας.

Στον τουρισμό η πολιτική της έξυπνης εξειδίκευσης επικεντρώνεται στις **οργανωτικές καινοτομίες** στις επιχειρήσεις και σε **πολιτικές ενίσχυσης της ζήτησης (demand side)** για τεχνολογίες και προϊόντα που παράγονται ή μπορεί να παραχθούν από επιχειρήσεις της Περιφέρειας. Ενδεικτικά αναφέρεται:

- η δημιουργία και προβολή μιας νέας τουριστικής εικόνας της Περιφέρειας και ανά νησί με την ανάδειξη των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών – των φυσικών και πολιτιστικών πόρων, ως βασικά στοιχεία που συμβάλλουν στην αύξηση της ελκυστικότητας του τουρισμού.
- η δημιουργία Παρατηρητηρίου Βιώσιμου Τουρισμού
- ο εμπλουτισμός και διαφοροποίηση τουριστικού προϊόντος με αξιοποίηση υποδομών και πόρων που υπάρχουν και με δημιουργία νέων δραστηριοτήτων (πχ. θαλάσσιος, συνεδριακός, περιπατητικός, πολιτιστικός κλπ τουρισμός)

Στον πολιτισμό, η έξυπνη εξειδίκευση αφορά σε θεματικές δικτυακές εγκυκλοπαιδικές βάσεις δεδομένων υψηλής επιστημονικής αξίας, συνδυαζόμενες με συστήματα γεωεντοπισμένης πολιτιστικής πληροφορίας, η οποία ενσωματώνεται σε συστήματα GPS αποδίδοντας πολιτιστικές υποδομές υψηλής προστιθέμενης αξίας, όπως συστήματα εικονικής πραγματικότητας και πολυμεσικά συστήματα

Πράσινα Νησιά

Η προτεραιότητα «Πράσινα Νησιά» συνδέεται με την αντιμετώπιση της ύπαρξης περιορισμένων φυσικών πόρων στα νησιά. Βασίζεται στη μείωση της χρήσης κρίσιμων, σε ανεπάρκεια και «ακριβών» πόρων, όπως το νερό, η ενέργεια, το έδαφος με παράλληλη ανακύκλωση κάθε είδους αποβλήτων που παράγονται από τις επιχειρήσεις και τα νοικοκυριά. Η στρατηγική αυτή βασίζεται :

- στην προστασία του περιβάλλοντος,
- στην αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και ειδικότερα
- στη μείωση της χρήσης κρίσιμων και σε ανεπάρκεια φυσικών πόρων, όπως το νερό, η ενέργεια, το έδαφος
- στην ανακύκλωση κάθε είδους αποβλήτων που παράγονται από τις επιχειρήσεις και τα νοικοκυριά.

Βασικοί στόχοι για την επίτευξη της προτεραιότητας, είναι:

- Η δημιουργία ενός συστήματος παρακολούθησης αδειοδοτήσεων, προστασίας και ανάδειξης των περιοχών ιδιαίτερου φυσικού κάλους.
- Η προώθηση συστημάτων εξοικονόμησης ενέργειας (πχ. βιοκλιματική αρχιτεκτονική, «έξυπνα» συστήματα κλπ),
- Η παραγωγή ενέργειας με ΑΠΕ για ατομική χρήση (νοικοκυριά, επιχειρήσεις δευτερογενούς τομέα, αγροτικές εκμεταλλεύσεις, κτλ.), και για κοινή χρήση, συμβάλλει στη μείωση εκπομπών CO₂, τη μείωση του κόστους παραγωγής ενέργειας, αλλά και επιφέρει σε πολλές περιπτώσεις αλλοιώσεις στο τοπίο στο βαθμό που δεν ληφθούν τα

κατάλληλα μέτρα για τον σχεδιασμό και ειδικά στην ΠΙΝ, όπου το νησιωτικό τοπίο είναι άκρως ευαίσθητο.

- Το ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης νερού με έμφαση στην εξοικονόμηση και στην ανακύκλωση υγρών αποβλήτων (πχ. μικρά φράγματα-αναβαθμίδες για την ανάσχεση της ροής, προστασία και εμπλουτισμό του υδροφόρου ορίζοντα, επανάχρηση υγρών αποβλήτων για άρδευση, έργα αφαλάτωσης, κλπ)
- Η υποστήριξη στην εφαρμογή ειδικών προγραμμάτων διαχείρισης στερεών αποβλήτων (ανακύκλωση, ΧΥΤΥ, αδρανή υλικά, αποκατάσταση χωματερών) ανάλογα με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του κάθε νησιού. Η προώθηση της ανακύκλωσης των στερεών αποβλήτων και της μείωσης απόθεσης υπολειμμάτων. Κομποστοποίηση.
- Η εφαρμογή περιβαλλοντικών συστημάτων εξοικονόμησης πόρων στις επιχειρήσεις και η εξοικονόμηση ενέργειας σε κατοικίες και δημόσια κτίρια (πχ. πρόγραμμα «εξοικονομώ») – Εφαρμογή πιστοποιητικών ενεργειακής απόδοσης κατά προτεραιότητα στα νησιά.
- Η προώθηση αποκεντρωμένων συστημάτων παραγωγής εναλλακτικών μορφών ενέργειας μικρής κλίμακας που να καλύπτουν τις τοπικές ανάγκες και λαμβάνουν υπόψη την κλίμακα και την ευθραυστότητα των νησιωτικών οικοσυστημάτων και τοπίων.
- Η προστασία, ανάδειξη και αξιοποίηση περιβαλλοντικών πόρων (πχ. περιοχές ιδιαίτερου φυσικού κάλους και υψηλής βιοποικιλότητας) και του τοπίου.
- Η δημιουργία συστήματος προστασίας του θαλάσσιου περιβάλλοντος και σχεδιασμός δράσεων παρακολούθησης και σε περίπτωση ατυχήματος απορρύπανσης της περιοχής στην οποία αυτό συμβαίνει, σύμφωνα με τις εφαρμοζόμενες πρακτικές από τις λιμενικές αρχές της ΠΙΝ υπό τον έλεγχο και την καθοδήγηση του Υπουργείου Ναυτιλίας και Αιγαίου / Διεύθυνση Προστασίας Θαλάσσιου Περιβάλλοντος.

Νησιά Ίσων Ευκαιριών

Η προτεραιότητα «Νησιά Ίσων Ευκαιριών» στοχεύει στην παροχή στους κατοίκους και στους επιχειρηματίες των νησιών ευκαιρίες ισοδύναμου αποτελέσματος με εκείνο που έχουν οι κάτοικοι της ηπειρωτικής χώρας. Η προτεραιότητα αυτή οφείλει να οδηγήσει σε εκείνες τις διοικητικές ρυθμίσεις όπως μεγαλύτερη μεταφορά αρμοδιοτήτων στους νησιωτικούς Δήμους, δυνατότητα δημιουργίας ευέλικτων και κατάλληλων δομών για να παρέχουν σειρά υπηρεσιών σε πολίτες και επιχειρήσεις σε επίπεδο νησιού που σε άλλες περιοχές παρέχονται από Δημόσιες Υπηρεσίες, ή από Νομικά Πρόσωπα που είτε δεν μπορούν είτε δεν είναι σκόπιμο να συσταθούν σε επίπεδο νησιού και να λειτουργούν υπό την εποπτεία του Δήμου. Οι υπηρεσίες αυτές πρέπει να παρέχονται χωρίς οι κάτοικοι του νησιού να είναι υποχρεωμένοι να μετακινηθούν έξω από τα όριά του και να είναι ισοδύναμης ποιότητας και χωρίς το πρόσθετο κόστος που συνεπάγεται η νησιωτικότητα. Γενικά πρέπει να

επιτυγχάνεται η παροχή όλων των κρατικών υπηρεσιών, ώστε να μην απαιτούνται μετακινήσεις από τα όρια του νησιού, αλλά και να είναι εύκολες όλες οι διαδικασίες για την ενίσχυση της κινητικότητας αλλά και της επισκεψιμότητας. Ενδεικτικό παράδειγμα, το σύστημα κρατήσεων εισιτηρίων της ακτοπλοΐας να γίνει εφάμιλλο του αεροπορικού εισιτηρίου. Βασικοί στόχοι για την επίτευξη της προτεραιότητας αυτής, είναι:

- Η οργάνωση παροχής των υπηρεσιών χωρίς τη μετακίνηση των κατοίκων εκτός νησιού,
- Η ανάπτυξη ευρυζωνικών υπηρεσιών για την εξ αποστάσεως ικανοποίηση οικονομικών και διοικητικών συναλλαγών (πχ. με διεύρυνση του ρόλου των ΚΕΠ)
- Η βελτίωση προσπελασιμότητας με βελτίωση των υποδομών, της συχνότητας των δρομολογίων και της ποιότητας των μεταφορών προσώπων και προϊόντων,
- Η πρόσβαση σε (εξ αποστάσεως) υπηρεσίες υποστήριξης της επιχειρηματικότητας (χρηματοδότηση, καινοτομία, υπηρεσίες προώθησης κλπ)
- Η παροχή υπηρεσιών δικτύων (ενέργεια, ύδρευση, αποχέτευση κλπ) σε ποιότητα και τιμή αντίστοιχη των ηπειρωτικών περιοχών
- Η οργάνωση παροχής ποιοτικών υπηρεσιών πρωτοβάθμιας υγείας και πρόσβασης σε παροχή υπηρεσιών υγείας ανώτερου επιπέδου, και η παροχή υπηρεσιών κοινωνικής ασφάλισης και πρόνοιας,
- Η παροχή κοινωνικών υπηρεσιών σε άτομα που κινδυνεύουν από κοινωνικό αποκλεισμό (ηλικιωμένοι, αλλοδαποί, άνεργοι, ΑΜΕΑ, Ρομά, μετανάστες)
- Η οργάνωση υπηρεσιών εκπαίδευσης, κατάρτισης, δια βίου επιμόρφωσης, ώστε να έχουν πρόσβαση οι νησιώτες και των μικρότερων νησιών,

Η αναθεώρηση λοιπόν του ΠΠΧΣΑΑ προτείνεται να συμπεριλάβει το τρίπτυχο της νησιωτικής πολιτικής ως ένα νέο ολοκληρωμένο αναπτυξιακό και χωρικό Όραμα, όπου όλα τα νησιά, μεγάλα και μικρά, αντιμετωπίζονται ισότιμα, όπως επίσης ισότιμα αντιμετωπίζονται με την ηπειρωτική χώρα λαμβάνοντας υπ' όψη την ιδιαιτερότητά τους, σε όλους τους τομείς και τις τομεακές και περιφερειακές πολιτικές.

B.1.1.γ.8.2 Τα μικρά νησιά

Πρόκειται για τα εννέα κατοικημένα νησιά Οθωνοί, Μαθράκι, Ερρείκουσα, Παξοί, Αντίπαξοι, Μεγανήσι, Κάλαμος, Καστός, Ιθάκη και τα ακατοίκητα νησιά και τις βραχονησίδες της ΠΙΝ, όπως εξάλλου τα κατατάσσει το αναθεωρημένο ΕΠΧΣΑΑ Τουρισμού (ομάδες II και III, πλην της Ιθάκης που την κατατάσσει στην ομάδα I – τουριστικά ανεπτυγμένα και αναπτυσσόμενα νησιά).

Η πολιτική της «νησιωτικότητας», όπως προαναφέρθηκε, ασκείται από την ΠΙΝ σε εφαρμογή της εθνικής νησιωτικής πολιτικής και στο πλαίσιο αυτό ασκείται πολιτική για τα Μικρά Νησιά

με ενέργειες, δράσεις και έργα τα οποία αναφέρθηκαν ήδη κατά την Α φάση της παρούσας μελέτης. Η περαιτέρω αντιμετώπιση του ζητήματος και η δικτύωση της ΠΙΝ σε όλους τους σχετικούς φορείς – εθνικούς και ευρωπαϊκούς είναι απολύτως αναγκαίες. Η πολιτική η οποία περιλαμβάνεται μεταξύ των 11 στόχων της στρατηγικής Ε2020, και στο «*Κείμενο Θέσεων για τις Κατευθύνσεις Εθνικής Αναπτυξιακής Στρατηγικής 2014-2020*» του Π.Σ. της ΠΙΝ, σχετικά με την πρόσβαση και χρήση των υψηλής Τεχνολογίας Επικοινωνιών και της Πληροφορικής είναι απαραίτητη ειδικά στα Μικρά Νησιά που χαρακτηρίζονται για την διπλή νησιωτικότητα, ώστε να χρησιμοποιούνται τεχνολογίες όπως η τηλεϊατρική, η τηλε-εκπαίδευση, η τηλε-εργασία, οι τηλε-διασκέψεις με στόχο την άμβλυση των δομικών και επομένως μόνιμων χαρακτηριστικών των νησιών, της περιφερειακότητας και της απομόνωσης. Μειωμένης προτεραιότητας είναι σε εθνικό επίπεδο η πρόβλεψη έργων μεταφορικών υποδομών που όμως, στο νησιωτικό χώρο έχουν μεγάλη σημασία για την προσπελασιμότητα και αφορούν στην βελτίωση της συνθήκης της απομόνωσης. Ιδιαίτερη βαρύτητα θα πρέπει να δοθεί στα λιμάνια των Μικρών Νησιών, πολλά από τα οποία είναι «ορφανά» - δεν έχουν διοικητική σύνδεση με τους υπάρχοντες φορείς, επιφορτίζοντας με περαιτέρω δυσκολίες τις θαλάσσιες μεταφορές και την προσπελασιμότητα.

Ιδιαίτερη στήριξη πρέπει να δοθεί στα μικρά νησιά της ΠΙΝ , που αποτελούν μια διακριτή υπόσταση ως προς τα προβλήματα, τις προοπτικές και τις στρατηγικές για την ανάπτυξή τους. Η Ε.Ε., παρά την υιοθέτηση της νησιωτικής πολιτικής δεν έχει ακόμα υλοποιήσει την εφαρμογή της αρχής αναλογικότητας και του ισοδύναμου, ειδικά καθεστώτα κλπ. Κατά συνέπεια κρίνεται σκόπιμη η δημιουργία Ειδικού Προγράμματος για τα νησιά σε επίπεδο χώρας και Περιφέρειας με ιδιαίτερη μνεία στα μικρά νησιά, καθώς και η υιοθέτηση ειδικού καθεστώτος ενίσχυσης

Η κατεύθυνση του ισχύοντος Π.Π. για την προώθηση έργων και υποδομών που αφορούν την άρση της απομόνωσης με προτεραιότητα στα έργα μεταφορών, στην ανάπτυξη ειδικών μορφών τουρισμού (πρόβλεψη τουριστικών καταφυγίων για ανάπτυξη θαλάσσιου τουρισμού), στη σύνδεση με τα δίκτυα υψηλής τεχνολογίας (π.χ. τηλεϊατρική, προβολή της ταυτότητας των νησιών) κλπ. εξακολουθεί να είναι επίκαιρη, αν και η κατάσταση σαφώς έχει βελτιωθεί συγκριτικά με την περίοδο εκπόνησης του αρχικού Π.Π. Προτείνεται η κατεύθυνση αυτή ότι πρέπει να εξειδικευτεί από τον υποκείμενο σχεδιασμό, λαμβάνοντας υπόψη τις νέες πολιτικές και τις επιδιώξεις της Περιφέρειας ενόψει της επόμενης προγραμματικής περιόδου 2014 – 2020 με βασική παράμετρο σχεδιασμού τη μικρή κλίμακα των έργων και των τουριστικών καταλυμάτων και την εναρμόνισή τους με το τοπικό και το φυσικό περιβάλλον.

Η ανθρωπογεωγραφική ενότητα των μικρών νησιών υποδιαιρείται, σύμφωνα εξάλλου με το ΕΠΧΣΑΑ Τουρισμού σε δύο ομάδες:

- Η ομάδα II περιλαμβάνει τα μικρά κατοικημένα νησιά και
- Η ομάδα III περιλαμβάνει τα ακατοίκητα νησιά και τις βραχονησίδες.

Κάθε μια από τις δύο αυτές υποενότητες παρουσιάζει ομοιογενή αναπτυξιακά χαρακτηριστικά

Μικρά κατοικημένα νησιά

Πρόκειται για τα νησιά Οθωνοί, Μαθράκι, Ερρείκουσα, Παξοί, Αντιπαξοί, Μεγανήσι, Κάλαμος, Καστός στα οποία από την παρούσα μελέτη προστίθεται και η Ιθάκη, παρόλο που το ΕΠΧΣΑΑ τουρισμού την κατατάσσει στα νησιά της Ομάδας I (τουριστικά ανεπτυγμένα και αναπτυσσόμενα νησιά). Η κατάταξη της Ιθάκης στα νησιά της ομάδας II προτείνεται ως ανάδραση προς το ΕΠΧΣΑΑΤ. Τα νησιά αυτά αντιμετωπίζουν περίπου τις ίδιες δυσκολίες και προβλήματα ως απόρροια της "διπλής νησιωτικότητας", όπως προαναφέρθηκε.

Οι παραγωγικές δραστηριότητες που εντοπίζονται στα νησιά αυτά είναι σαφώς πολύ πιο περιορισμένες σε έκταση συγκριτικά με τα μεγάλα νησιά της Περιφέρειας. Περιλαμβάνουν κυρίως κατοικίες εντός και εκτός των ορίων των οικισμών, ξενοδοχειακά καταλύματα, δραστηριότητες εστίασης και αναψυχής, λιμενικές υποδομές, ελικοδρόμια, γεωργικές καλλιέργειες, κτηνοτροφικές μονάδες, ελαιοτριβεία, κτλ.

Οι καλλιέργειες λόγω της έλλειψης υδατικών πόρων είναι κατά βάση ξηρικές, με κυρίαρχο είδος την ελαιοκαλλιέργεια. Σήμερα, κοινό χαρακτηριστικό των μικρών νησιών αποτελεί η παράλληλη απασχόληση στις δραστηριότητες του πρωτογενούς τομέα και του τουρισμού.. Οι γεωργικές εκτάσεις στα μικρά νησιά μειώνονται συνεχώς κυρίως λόγω της επέκτασης των τουριστικών δραστηριοτήτων.

Με βάση τα ανωτέρω από την παρούσα μελέτη προτείνεται

- να διατηρηθεί με ιδιαίτερα κίνητρα η γεωργία και να προστατεύεται η γεωργική γη, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στις Χωρικές Ενότητες γεωργίας
- να υλοποιηθούν οι τεχνικές και περιβαλλοντικές υποδομές (ύδρευση, αποχέτευση, επεξεργασία λυμάτων, σταθμοί μεταφόρτωσης απορριμμάτων ή κοσποστοποίησης), δίκτυα πληροφορικής και επικοινωνιών με έμφαση στην παροχή τηλε-υπηρεσιών όπως η τηλε-εκπαίδευση, η τηλε-ιατρική, κτλ.
- να μην αναπτυχθεί ο συμβατικός τουρισμός λόγω της αναγκαιότητας διατήρησης της μικρής κλίμακας, εξειδικεύοντας την αρχή της προστασίας του περιβάλλοντος και του τοπίου

- να δημιουργηθούν οργανωμένες υποδομές υποδοχής τουριστικών σκαφών (μαρίνες, τουριστικά καταφύγια/αγκυροβόλια) και πλοίων κρουαζιέρας μικρού μεγέθους, προσαρμοσμένων στο μέγεθος των λιμανιών, με προορισμούς περιήγησης όλα τα νησιά του Ιόνιου, συμπεριλαμβανομένων των μικρών νησιών - «ιόνιος διάπλους», δίνοντας ώθηση στην τοπική οικονομία.

Στα μικρά νησιά προτείνεται η βελτίωση της λιμενικής υποδομής τους και η ένταξή τους σε θεματικό θαλάσσιο διάπλου για τον ιόνιο πολιτισμό – ιόνια κρουαζιέρα, με μικρά πλοία μήκους 40 – 60 μ. Η βελτίωση των λιμενικών εγκαταστάσεων των μικρών νησιών συμβάλλει όχι μόνον στην ένταξή τους στο Ιόνιο διάπλου – στην ιόνια κρουαζιέρα, αλλά και γενικότερα στην άμβλυνση των ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων και στην ενίσχυση των διασυνδέσεων των νησιών μεταξύ τους, αίροντας ως έναν βαθμό την απομόνωσή τους.

Στο αναθεωρημένο ΕΠΧΣΑΑ Τουρισμού καταγράφεται κατεύθυνση με την οποία η παρούσα μελέτη συντάσσεται, ήτοι τα μικρά κατοικημένα νησιά περιλαμβάνονται στις Χωρικές Ενότητες ήπιων, ειδικών και εναλλακτικών μορφών τουρισμού - περιοχές με στοιχείο Β1 (περιοχές με περιθώρια ανάπτυξης ειδικού και εναλλακτικού τουρισμού) εκτός των παραγράφων ιβ και ιγ, διότι εξειδικεύοντας το ΕΠ στα μικρά νησιά, διαπιστώνεται ότι η κλίμακα τους δεν επιτρέπει τη δημιουργία μεγάλων μονάδων τουριστικών εκμεταλλεύσεων που απαιτούν εκτεταμένες εκτάσεις και μεγάλες κατασκευές υποδομών υποστήριξής τους (ύδρευση, αποχέτευση, διαχείριση απορριμμάτων, κτλ.).

Τα μικρά κατοικημένα νησιά εμπίπτουν στην ομάδα ΙΙ (σχετικά μικρά νησιά με προβλήματα ανάπτυξης) πλην της Ιθάκης που το αναθεωρημένο ΕΠΧΣΑΑ Τουρισμού την κατατάσσει στην ομάδα Ι των νησιών του αναθεωρημένου ΕΠΧΣΑΑ, αλλά προτείνεται από την παρούσα μελέτη να υπαχθεί στην ομάδα ΙΙ. Για τα νησιά αυτά οι στρατηγικές κατευθύνσεις χωρικής οργάνωσης που προωθούνται κατά προτεραιότητα είναι:

- Βελτίωση της προσβασιμότητας
- Διαφύλαξη φυσικών, ιστορικών, αρχιτεκτονικών, κ.ά., σημείων του χώρου με «μοναδικά» χαρακτηριστικά.
- Αποκατάσταση και αξιοποίηση παλαιών κελυφών, επανάχρηση αξιόλογων κτιρίων ή συνόλων και παροχή κινήτρων για μετατροπή παραδοσιακών ή διατηρητέων κτιρίων σε ξενοδοχειακές μονάδες τουλάχιστο 3 αστέρων.
- Προσαρμογή νέων εγκαταστάσεων στα μορφολογικά πρότυπα και την κλίμακα των οικισμών.

- Αξιοποίηση των εκάστοτε τοπικών πόρων που παρουσιάζουν ενδιαφέρον για την ανάπτυξη ειδικών – εναλλακτικών μορφών τουρισμού (αγροτουρισμού, περιηγητικού, πεζοπορικού, πολιτιστικού τουρισμού, θαλάσσιου τουρισμού, κ.α.).
- Παροχή κινήτρων για εκσυγχρονισμό υφιστάμενων τουριστικών μονάδων με παράλληλη αναβάθμιση σε τύπους και κατηγορίες καταλυμάτων (3, 4 και 5 αστέρια) ή επέκταση αυτών και συμπληρώσεις με ειδικές τουριστικές υποδομές.
- Αναμόρφωση των όρων και περιορισμών της σημειακής χωροθέτησης τουριστικών καταλυμάτων με βάση τις ακόλουθες κατευθύνσεις:
 - ο Περιορισμός της κατασκευής νέων καταλυμάτων σε κατηγορίες 3, 4 και 5 αστέρων, μέγιστης δυναμικότητας 100 κλινών.
 - ο Σε εκτός σχεδίου και εκτός ορίων οικισμών περιοχές, αύξηση της ελάχιστης απαιτούμενης επιφάνειας γηπέδου σε δεκαπέντε (15) στρέμματα και θέσπιση μέγιστης πυκνότητας 8, 9 και 10 κλινών/στρέμμα για ξενοδοχεία 5, 4 και 3 αστέρων, αντιστοίχως, με την προϋπόθεση του ελέγχου από την αρμόδια υπηρεσία δόμησης της ένταξης της οικοδομής στο τοπίο. Υιοθέτηση της κατεύθυνσης αυτής και στην περίπτωση επέκτασης υφιστάμενου καταλύματος, πλην της περίπτωσης τυχόν συμπλήρωσης αυτού με ειδικές τουριστικές υποδομές εκτός αν αυτό αποκλείεται από ειδικές διατάξεις.
- Χωροθέτηση οργανωμένων κατασκηνώσεων (camping).

Στην θαλάσσια ζώνη μεταξύ των Διαπόντιων Νησιών επιτρέπεται η ανάπτυξη υπεράκτιων αιολικών πάρκων, όπως προαναφέρθηκε για τις θαλάσσιες Χωρικές Ενότητες ΑΠΕ, υπό την προϋπόθεση ότι δεν εμποδίζεται η ναυσιπλοΐα και ιδιαίτερα η τοπική ναυσιπλοΐα από και προς τα Διαπόντια Νησιά.

Ακατοίκητα νησιά και βραχονησίδες

Πρόκειται για νησίδες με ιδιαίτερα πλούσιο φυσικό περιβάλλον, οι περισσότερες από τις οποίες περιλαμβάνονται σε προστατευόμενες περιοχές όπως το νησιωτικό σύμπλεγμα των Εχινάδων που ανήκουν σε ιδιώτες ή στο δημόσιο και υπάγονται στο καθεστώς προστασίας του Εθνικού πάρκου Λιμνοθαλασσών Μεσολογίου - Αιτωλικού, κάτω ρού και εκβολών ποταμών Αχελώου και Ευήνου και νήσων Εχινάδων (Κ.Υ.Α. 22306 ΦΕΚ.477Δ'/31.5.2006), καθώς και οι Στροφάδες Νήσοι που υπάγονται στο καθεστώς προστασίας του Εθνικού θαλάσσιου Πάρκου Λαγανά Ζακύνθου (Π.Δ. ΦΕΚ 906Δ, 22 Δεκεμβρίου 1999) και ανήκουν στην Μητρόπολη Ζακύνθου. Η πρόσφατη αγορά της νήσου Οξειάς από ιδιώτη καταδεικνύει χαρακτηριστικά κινητικότητας στην κτηματαγορά των μικρών νησιών.

Σύμφωνα με την ΚΥΑ Αριθμ. 22306 ΦΕΚ 477/Δ/2006 στην περιοχή των Εχινάδων Νήσων (ζώνες ΑΠ4, ΠΦ4, ΠΖ) επιτρέπονται οι υδατοκαλλιέργειες στο θαλάσσιο χώρο και η ήπια αναψυχή για ανάπτυξη της περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης στο χερσαίο χώρο των νησιών. Για το νησιωτικό σύμπλεγμα των Εχινάδων απαιτείται η εκπόνηση ειδικής μελέτης προκειμένου να τεκμηριωθεί η έκταση, οι όροι δόμησης και η υποδομή στην οποία θα αναπτυχθεί η περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση και η ήπια αναψυχή σύμφωνα με τη φέρουσα ικανότητα του οικοσυστήματος και η έκδοση σχετικού Κανονισμού Διοίκησης και Λειτουργίας του Φορέα Διαχείρισης.

Σύμφωνα με το ΕΠΧΣΑΑ των ΑΠΕ στα ακατοίκητα νησιά και στις βραχονησίδες επιτρέπεται η χωροθέτηση ΑΠΕ με την προϋπόθεση, η οποία τίθεται από την παρούσα μελέτη, ότι κατά τη διαδικασία έγκρισης των περιβαλλοντικών όρων διαπιστωθεί ότι δεν συντρέχουν περαιτέρω λόγοι προστασίας των οικοσυστημάτων και του τοπίου των ακατοίκητων νησιών και βραχονησίδων.

Επιπλέον προτείνεται ως ανάδραση προς το ΕΠΧΣΑΑ των ΑΠΕ να μην επιτρέπεται η χωροθέτηση οποιασδήποτε μορφής ΑΠΕ στα ακατοίκητα νησιά και βραχονησίδες της ΠΙΝ για λόγους προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος, της πανίδας και ορνιθοπανίδας που φωλεάζει μόνιμα ή προσωρινά (μεταναστευτική) και του τοπίου.

Σύμφωνα με το αναθεωρημένο ΕΠΧΣΑΑ Τουρισμού, τα ακατοίκητα νησιά κατατάσσονται σε δύο υποομάδες:

- Οι βραχονησίδες και τα νησιά με έκταση κάτω των 300 στρ. και με απόσταση μικρότερη των 10 ν.μ. από τα θαλάσσια σύνορα της χώρας
- Τα νησιά με έκταση άνω των 300 στρ. που στην περίπτωση της ΠΙΝ είναι:
 - Π.Ε. Κέρκυρας: Δίαπλο, Πτυχία
 - Π.Ε. Λευκάδας: Σπάρτη, Κύθρος
 - Π.Ε. Ιθάκης: Αρκούδι, Άτοκος, Λαμπρινός, Δρακονέρα, Καρλονήσι, Προβάτι, Ποντικός, Πεταλάς, Βρωμόνας, Μακρή, Οξειά.

Στην πρώτη υποομάδα δεν επιτρέπεται κανένα είδος τουριστικής ανάπτυξης, σύμφωνα με το αναθεωρημένο ΕΠΧΣΑΑΤ. Για τα νησιά αυτά προτείνεται από την παρούσα μελέτη κατά προτεραιότητα η διατήρηση των οικοτόπων τους και η ένταξή τους στα τουριστικά κυκλώματα ήπιου τουρισμού και θαλάσσιου τουρισμού (σκάφη αναψυχής), ώστε να συμβάλλουν με την αξιοποίησή τους προς την κατεύθυνση της διαφοροποίησης του τουριστικού προτύπου της περιφέρειας και ταυτόχρονα να ενισχυθεί η προστασία των περιοχών αυτών από λαθροκυνηγούς και καταπατητές λόγω της συχνότερης προσέγγισης

επισκεπτών. Προτείνεται επίσης η απόλυτη προστασία τους και δεν επιτρέπεται καμία άλλη δραστηριότητα εκτός της ήπιας αναψυχής για ανάπτυξη της περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης. Κατ' εξαίρεση στις Εχινάδες Νήσους επιτρέπεται η διατήρηση των υφιστάμενων μονάδων υδατοκαλλιεργειών και η οργάνωσή τους σε ΠΟΑΥ.

Για τα νησιά της δεύτερης υποομάδας επιτρέπεται η δημιουργία οργανωμένων υποδοχέων τουριστικών δραστηριοτήτων πρότυπου χαρακτήρα, που συνδέονται υποχρεωτικά με τη δημιουργία και προβολή πρότυπων εγκαταστάσεων και δράσεων οικολογικού και πολιτιστικού χαρακτήρα με ενσωμάτωση καινοτόμων τεχνολογιών σύμφωνα με το πρότυπο των "πράσινων" νησιών και τουριστικών καταλυμάτων ήπιας ανάπτυξης, εφόσον παρουσιάζουν συμβατότητα με τυχόν υφιστάμενα ειδικά καθεστάτα.

Για τις εγκαταστάσεις αυτές προτείνονται επιπλέον από την παρούσα μελέτη:

- ανώτατος επιτρεπόμενος μικτός συντελεστής δόμησης 0,05 όπως ισχύει για τις ορεινές περιοχές σύμφωνα με τον Ν. 4179/2013 (άρθρο 1 παρ. 4)
- κατά τη δημιουργία των ανωτέρω εγκαταστάσεων να αξιολογούνται ειδικώς οι συνέπειες από τη δημιουργία των οργανωμένων υποδοχέων τουριστικών δραστηριοτήτων στα νησιά αυτά και οι επιπτώσεις στο τοπίο από τις προτεινόμενες παρεμβάσεις και να τεκμηριώνεται η συμβατότητα με τα ειδικά χαρακτηριστικά και τους στόχους διατήρησης, προστασίας και ανάδειξης των νησιών (Ν. 4179/2013, άρθρο 1 παρ. 4δ).
- οι διαμορφώσεις του περιβάλλοντος χώρου να εναρμονίζονται με το τοπίο, το οποίο σε καμιά περίπτωση να μην αλλοιώνεται.

B.1.1.γ.8.3 Θαλάσσιος χώρος

Ο θαλάσσιος χώρος αποτελεί μια νέα διάσταση στην κατηγοριοποίηση του χώρου μιας νησιωτικής Περιφέρειας, όπως η ΠΙΝ. Για τον χώρο αυτόν θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη σημασία, διότι υπάρχουν σημαντικά ζητήματα για τα οποία, ενεργοποιούμενο το εργαλείο της θαλάσσιας χωροταξίας, θα δώσει κατευθύνσεις τόσο για την άσκηση οικονομικών δραστηριοτήτων στο θαλάσσιο χώρο, όσο και για την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος στο πλαίσιο της διατηρήσιμης ανάπτυξης.

Στον θαλάσσιο χώρο πρέπει και προτείνεται να ασκηθεί μια ολοκληρωμένη θαλάσσια πολιτική που συνίσταται στην ανάπτυξη παραγωγικών δραστηριοτήτων και στην προστασία και ολοκληρωμένη διαχείριση του φυσικού – θαλάσσιου και χερσαίου περιβάλλοντος, του παράκτιου / νησιωτικού χώρου για καλύτερη διαχείριση των περιορισμένων και ευαίσθητων πολιτιστικών πόρων και οικοσυστημάτων

Οι βασικές δραστηριότητες που αναπτύσσονται και προτείνεται να διατηρηθούν στον θαλάσσιο χώρο είναι η αλιεία, οι υδατοκαλλιέργειες, η ναυσιπλοΐα, ο τουρισμός σκαφών αναψυχής, ο τουρισμός κρουαζιέρας, ο τουρισμός καταδύσεων αναψυχής, ο αλιευτικός τουρισμός, η ανάπτυξη ΑΠΕ και τέλος, η αναμενόμενη εξόρυξη υδρογονανθράκων μετά την ολοκλήρωση των σχετικών ερευνών που διεξάγονται κατά την τρέχουσα περίοδο. Πρόκειται για τις παραγωγικές δραστηριότητες που από κοινού συστήνουν της «γαλάζια οικονομία», αλλά ορισμένες από αυτές, στο βαθμό που γειτνιάζουν είναι συγκρουσιακές, όπως επίσης, γενικά είναι ασύμβατες με την κατεύθυνση της προστασίας των θαλάσσιων οικοσυστημάτων και επομένως τίθενται σοβαρά ζητήματα προς αντιμετώπιση.

- Ο τουρισμός του παράκτιου χώρου επιβαρύνει το θαλάσσιο περιβάλλον και προκαλεί πιέσεις σε όλες τις υπόλοιπες δραστηριότητες, οι οποίες συρρικνώνονται προς όφελος του τουρισμού και προς τούτο η χερσαία και θαλάσσια χωροταξία, σε συνδυασμό πρέπει να προσδιορίσουν και στην συνέχεια να οριοθετήσουν τις διάφορες παραγωγικές δραστηριότητες με κριτήριο τη μείωση της μεταξύ τους ασυμβατότητας, στο πλαίσιο της βιώσιμης ανάπτυξής τους με παράλληλη προστασία του χερσαίου και θαλάσσιου περιβάλλοντος.
- Ο θαλάσσιος τουρισμός –θαλάσσια αναψυχή (κρουαζιέρα, γιώτινγκ, καταδύσεις, θαλάσσια σπορ) είναι μια συνεχώς αυξανόμενη τουριστική δραστηριότητα και προτείνεται να ληφθούν όλα τα κατάλληλα μέτρα και να προβλεφθούν έργα λιμενικών υποδομών σε όλα τα νησιά που θα υποστηρίξουν την ανάπτυξή του (Λευκάδα, Ζάκυνθος) και βελτίωση - εκσυγχρονισμός στην Κέρκυρα και Αργοστόλι, αλλά και ανάπτυξη σχετικών υποδομών στα μικρά κατοικημένα νησιά.

- Η οργάνωση θαλάσσιας αναψυχής με συνήθειες δραστηριότητες την οργάνωση Θαλάσσιων Καταδυτικών Πάρκων και καταδυτικού τουρισμού στις κατάλληλες θαλάσσιες περιοχές και τον αλιευτικό τουρισμό.
- Η αλιεία που συνοδεύεται με την διαχείριση των αλιευτικών πεδίων με τρόπο που να καθίσταται βιώσιμη,
- Οι υδατοκαλλιέργειες,
- Νέες καινοτόμες «γαλάζιες» τεχνολογίες που συμβάλλουν στην προστασία του περιβάλλοντος και στην εξοικονόμηση ενέργειας.

Ο νόμος «Θαλάσσια στρατηγική για την προστασία και διαχείριση των θαλάσσιων υδάτων – Εναρμόνιση με την οδηγία 2008/56/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17^{ης} Ιουνίου 2008», επιλαμβάνεται της εφαρμογής στρατηγικών για τη θάλασσα και της λήψης μέτρων για την πρόληψη των συνεπειών στην ποιότητα του θαλάσσιου περιβάλλοντος και λαμβάνεται πρόνοια για την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, αλλά και των παραγωγικών δραστηριοτήτων (τουρισμός, αναψυχή, ιχθυοκαλλιέργειες).

Σύμφωνα με το κείμενο θέσεων της ΠΙΝ για τη νέα προγραμματική περίοδο 2014 - 2020 και στο πλαίσιο της μακρο-περιφέρειας Αδριατικής – Ιονίου τονίζεται η σημασία των θαλάσσιων μεταφορών και προσδιορίζεται ο στόχος "να καταστεί η θάλασσα καίριος χώρος καινοτομίας, οικονομικών ευκαιριών και ευημερίας για όλες τις χώρες που διαβρέχονται από αυτήν". Επίσης σε Περιφερειακό επίπεδο τονίζεται στο ίδιο κείμενο ότι προτεραιότητες για την επόμενη προγραμματική περίοδο 2014 – 2020 είναι:

- "Η αναβάθμιση και η λειτουργική διασύνδεση των πυλών εισόδου της Περιφέρειας (συμπλήρωση / βελτίωση λιμενικών υποδομών, περιλαμβανομένων υποδομών υποδοχής κρουαζιερόπλοιων & παροχή πιστοποιημένων υπηρεσιών κλίμακας, βελτίωση χαρακτηριστικών & λειτουργικότητας οδικού δικτύου διασύνδεσης με αεροδρόμια),
- Η ανάπτυξη του περιφερειακού συστήματος μεταφορών κατά μήκος του κάθετου Άξονα Βορρά-Νότου, σύμφωνα και με τις προβλέψεις της στρατηγικής για τη μακροπεριφέρεια Αδριατικής – Ιονίου Πελάγους, με σκοπό την καλύτερη πρόσβαση στα ΔΕΔ-Μ, τη βελτίωση της περιφερειακής κινητικότητας και την ενίσχυση της τουριστικής ανάπτυξης (οδικοί άξονες, παρακάμψεις/κυκλοφοριακή αποσυμφόρηση οικισμών, περιφερειακές και τουριστικές λιμενικές υποδομές),
- Η βελτίωση της ενδοεπικοινωνίας και της πρόσβασης των μικρών νησιών και των απομονωμένων περιοχών της ενδοχώρας των νησιών με τις πύλες εισόδου-εξόδου και τα μεγαλύτερα αστικά κέντρα (υδατοδρόμια, ελικοδρόμια και οριζόντιοι οδικοί άξονες).
- Η βελτίωση της ασφάλειας των μεταφορών και η ανάπτυξη αξιόπιστων συστημάτων διαχείρισης της κυκλοφορίας."

Στον θαλάσσιο χώρο περιλαμβάνονται οι εξής Χωρικές Ενότητες (Χ.Ε.) όπως προσδιορίστηκαν σε προηγούμενο κεφάλαιο:

- Οι Χ.Ε. αλιείας
- Οι Χ.Ε. ΑΠΕ
- Οι Χ.Ε. εξόρυξης υδρογονανθράκων
- Οι Χ.Ε. θαλάσσιων μεταφορών / ζωνών ναυσιπλοΐας και ναυσιπλοΐας αναψυχής

Για κάθε μία Χωρική Ενότητα προτείνονται οι ακόλουθες κατευθύνσεις:

Χ.Ε. αλιείας

Προτείνεται η εκπόνηση ειδικών μελετών οριοθέτησης των αλιευτικών πεδίων σε συνεργασία με τις αρμόδιες Δ/νσεις Αγροτικής Οικονομίας (τμήματα Αλιείας) και τους επαγγελματίες των αλιευτικών σκαφών παράκτιας και μέσης αλιείας. Παράλληλα με την οριοθέτηση των αλιευτικών πεδίων προτείνεται η παρακολούθηση (monitoring) της αλιευτικής δραστηριότητας ιδιαίτερα στις προστατευόμενες περιοχές, η δημιουργία χρονοσειρών και βάσης δεδομένων και η συνεργασία με το Πανεπιστήμιο και τα ΤΕΙ στους τομείς έρευνας και καινοτομίας.

Χ.Ε. ΑΠΕ: Προτείνεται η χωροθέτησή τους σύμφωνα με το ΕΠΧΣΣΑΑ ΑΠΕ υπό τον όρο ότι δεν εμποδίζεται η ναυσιπλοΐα και δεν γίνεται εγκατάσταση απέναντι από τουριστικά ανεπτυγμένες ακτές. Επισημαίνεται ότι οι θαλάσσιες Χωρικές Ενότητες ΑΠΕ προτείνονται μόνον στον θαλάσσιο χώρο (π.χ. υπεράκτια αιολικά πάρκα) και όχι στο παράκτιο χώρο που αναφέρεται στη συνέχεια.

Χ.Ε. εξόρυξης υδρογονανθράκων

Προτείνεται η επιλογή των σημείων εξόρυξης να λαμβάνει υπόψη την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος της ΠΙΝ και να είναι εκτός όλων των προστατευόμενων περιοχών. Επίσης να χωροθετούνται σε ασφαλή απόσταση από τουριστικά ανεπτυγμένες περιοχές.

Χ.Ε. θαλάσσιων μεταφορών / ζωνών ναυσιπλοΐας και ναυσιπλοΐας αναψυχής

Προτείνεται, σε συνεργασία με τις τοπικές λιμενικές αρχές, η οριοθέτηση των ευρύτερων ζωνών ναυσιπλοΐας των ακτοπλοϊκών γραμμών, των διαδρομών των κρουαζιερόπλοιων - μικρών (μήκους 40.00μ. – 60.00μ), και μεγάλων, καθώς και των σκαφών αναψυχής για τα οποία προτείνεται ιδιαίτερα ο σχεδιασμός διαδρομών που να περιλαμβάνουν τις σχετικές λιμενικές υποδομές (μαρίνες, τουριστικά αγκυροβόλια και καταφύγια), αλλά και τους παράκτιους τουριστικούς επισκέψιμους πόλους (παραλίες, όρμοι, μικρές νησίδες και βραχονησίδες. Επίσης στο πλαίσιο της ανάπτυξης του θαλάσσιου τουρισμού προτείνεται ο

σχεδιασμός και η δέσμευση θαλάσσιων περιοχών για μαθήματα ιστιοπλοΐας, για θαλάσσια σπορ, για καταδυτικά πάρκα, κτλ.

B.1.1.γ.8.4 Παράκτιος χώρος

Ο παράκτιος χώρος περιλαμβάνει τον χερσαίο και θαλάσσιο χώρο κατά μήκος των ακτών όλων των νησιών, με εξαίρεση τα μεγάλα αστικά κέντρα (Κέρκυρα, Λευκάδα, Αργοστόλι, Ληξούρι, Ζάκυνθος) και τον περιαστικό τους χώρο όπως ορίζεται στην συνέχεια.

Η κατηγορία αυτή του χώρου είναι ιδιαίτερα εύθραυστη από την άποψη του περιβάλλοντος και του τοπίου και η προστασία του επιβάλλεται από την εθνική και ευρωπαϊκή νομοθεσία, υπό το πρίσμα της αειφόρου ανάπτυξης, της διατηρήσιμης όπως χαρακτηρίζεται στο τρίπτυχο της στρατηγικής της νέας προγραμματικής περιόδου 2014 - 2020. Δέχεται τις ίδιες πιέσεις, αλλά, συγκριτικά με τις άλλες υποκατηγορίες – χωρικές / ανθρωπογεωγραφικές ενότητες, τις δέχεται στο μέγιστο βαθμό, λόγω της θέσης του, της υφιστάμενης και της εν δυνάμει χρήσης του – της έντονης τουριστικής χρήσης, συμπεριλαμβανομένης της ανάπτυξης β' κατοικίας. Αποτελεί έναν βασικό πλουτοπαραγωγικό πόρο για τα νησιά, που σύμφωνα με τις προδιαγραφές αναθεώρησης του ΠΠΧΣΑΑ χρήζει χωρικού προσδιορισμού και εξειδίκευσης των στρατηγικών κατευθύνσεων.

Στο χερσαίο τμήμα του παράκτιου χώρου της ΠΙΝ αναπτύσσεται κυρίως η τουριστική δραστηριότητα (πάσης φύσεως τουριστικά καταλύματα, αναψυχή, εστίαση, εμπορικά καταστήματα), η κατοικία (κύρια και παραθεριστική) και σε μικρότερο βαθμό η αγροτική δραστηριότητα (καλλιέργειες, κτηνοτροφία) και οι λοιπές φυσικές εκτάσεις – οικοσυστήματα (δάση, λιμνοθάλασσες, υγρά τοπία, εκβολές ποταμών και χειμάρρων, κτλ.). Κατά μήκος του παραλιακού οδικού άξονα παράλληλου προς τις τουριστικά αναπτυγμένες ακτές, και σε όλα τα μεγάλα νησιά, μεγάλες τουριστικές μονάδες εναλλάσσονται με ενοικιαζόμενα δωμάτια, με διάσπαρτη παραθεριστική κατοικία και με περιοχές δευτέρης κατοικίας κτισμένες εντός και εκτός ορίων οικισμών με τις εκτός σχεδίου διατάξεις.

Στις τουριστικές περιοχές προτείνεται η εξυγίανση από την ανεξέλεγκτη ανάπτυξη του συμβατικού τουρισμού. Τα μέτρα τα οποία είχαν προταθεί από το ισχύον ΠΠΧΣΑΑ είναι ακόμη επίκαιρα, (έλλειψη εκπόνησης ΓΠΣ και ΣΧΟΟΑΠ), ενώ οι συνθήκες του περιβάλλοντος έχουν επιδεινωθεί και επιδεινώνονται περαιτέρω. Επίσης προτείνεται η αναβάθμιση του τουρισμού ως υφιστάμενη οικονομική δραστηριότητα και η θέσπιση κινήτρων – επιδοτήσεων για τον εκσυγχρονισμό των τουριστικών καταλυμάτων.

Η πρόβλεψη του ισχύοντος ΠΠΧΣΑΑ, είναι ακόμη επίκαιρη και αφορά στον ολοκληρωμένο σχεδιασμό και τη διαχείριση των ακτών με στόχο :

- την ανάδειξη των φυσικών και πολιτιστικών πόρων

- την διασύνδεση των παράκτιων τουριστικών περιοχών μεταξύ τους και με την ενδοχώρα με παράλληλη διαφοροποίηση του τουριστικού προϊόντος των περιοχών αυτών με ήπιο τουρισμό και εναλλακτικές μορφές τουρισμού στη βάση της συμπληρωματικότητας των δραστηριοτήτων και της πολυλειτουργικής γεωργίας.
- Την σταδιακή κατάργηση / περιορισμό της εκτός σχεδίου δόμησης, π.χ. κατάργηση παρεκκλίσεων, απαγόρευση δόμησης έως μια απόσταση από τον αιγιαλό, προστασία γεωργικής γης, χωρικοί υποδοχείς για ποιοτική τουριστική ανάπτυξη.
- Εκπόνηση ΓΠΣ, ΣΧΟΟΑΠ
- Κατασκευή νέων οδικών αξόνων παράλληλων με την παραλία μόνον σε απόσταση από αυτήν
- Πρόβλεψη παρακαμπτήριων στους ανεπτυγμένους τουριστικά οικισμούς
- Πολεοδόμηση των οικισμών και ανάπτυξη Κ.Χ.
- Επιβολή κατάλληλων όρων δόμησης εντός των οικισμών και κατά προτεραιότητα εντός των παραδοσιακών.
- Καταστολή αυθαίρετης δόμησης με την ενεργοποίηση της Υπηρεσίας Δόμησης
- Κατασκευή υποδομών επεξεργασίας και διάθεσης αποβλήτων, ΕΕΛ, κλπ

Η πρόταση του αναθεωρούμενου ΠΠΧΣΑΑ ολοκληρώνεται με

- τη διατήρηση των χρήσεων γης υπό την προϋπόθεση της οργάνωσης του χώρου και της προστασίας των φυσικών πόρων, των οικοσυστημάτων και των τοπίων,
- την πολεοδομική ρύθμιση με εντάξεις στο σχέδιο πόλης όλων των τουριστικών περιοχών και των περιοχών β' κατοικίας που έχουν αναπτυχθεί εκτός ορίων,
- την προώθηση αναπλάσεων κατά προτεραιότητα στους παραλιακούς και παραδοσιακούς οικισμούς.

Στο θαλάσσιο τμήμα του παράκτιου χώρου, οι κυριότερες δραστηριότητες στην ΠΙΝ είναι οι θαλάσσιες μεταφορές, οι υδατοκαλλιέργειες, η παράκτια αλιεία, ο θαλάσσιος τουρισμός με τα σκάφη αναψυχής, η θαλάσσια αναψυχή με καταδυτικά πάρκα, η ανάπτυξη ΑΠΕ, κλπ. Η χωρική συγκέντρωση των δραστηριοτήτων αυτών συνιστά τις επιμέρους παραγωγικές υποζώνες του θαλάσσιου τμήματος του παράκτιου χώρου, όπως προσδιορίζονται στη συνέχεια.

Όλα τα μεγάλα νησιά δέχονται υψηλό φόρτο ετερόκλητων και ασύμβατων συχνά δραστηριοτήτων (τουρισμός, αναψυχή, κατοικία, μεταποίηση, υδατοκαλλιέργειες, κτλ.) σε μεγάλο μήκος ακτών, στο χερσαίο και θαλάσσιο τμήμα του παράκτιου χώρου. Σε ορισμένες περιοχές, φαίνεται ότι η κατάσταση είναι πλέον δύσκολο έως αδύνατο να αναστραφεί, αλλά

σε όλες τις περιοχές, οι ενέργειες και οι δράσεις πρέπει να επικεντρωθούν σε εκτεταμένες αναπλάσεις και εξυγίανση του χώρου. Στον παράκτιο χώρο προτείνεται η οικιστική ανάπτυξη εντός οργανωμένων χωρικών υποδοχέων που θα χωροθετηθούν σε κατάλληλες περιοχές από τα ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ, λαμβάνοντας υπόψη τις υφιστάμενες συγκεντρώσεις, με σκοπό την εξυγίανση του άναρχα δομημένου παράκτιου χώρου σε συνδυασμό με τον περιορισμό της εκτός σχεδίου δόμησης που αναφέρεται στη συνέχεια.

Κατά μήκος των ακτών και του βασικού οδικού δικτύου των νησιών στη ζώνη του παράκτιου χώρου παρουσιάζεται πυκνοδόμηση και προς τούτο, στο πλαίσιο της εξυγίανσης προτείνεται ο περιορισμός της εκτός σχεδίου δόμησης με την απαγόρευση της δόμησης με βάση τις παρεκκλίσεις. Η εκτός σχεδίου δόμηση θα επιτρέπεται μόνον με την αρτιότητα των 4 στρ., πλην των τουριστικών καταλυμάτων 3, 4 και 5 αστέρων, για τα οποία ισχύουν οι κατευθύνσεις του ΕΠΧΣΑΑ Τουρισμού, και εφ' όσον δεν υπάρχουν άλλου τύπου δεσμεύσεις, αρχαιολογικοί χώροι, τοπία, οικοσυστήματα, κλπ. Ο υποκείμενος σχεδιασμός – το ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ - θα εξετάσει με λεπτομέρεια και αναλόγως θα προτείνει όρους και περιορισμούς και ειδικούς όρους δόμησης όσον αφορά την μορφολογία και τον όγκο των κτιρίων. Ειδικά για τον όγκο των κτιρίων πρέπει να επιβληθεί διάσπαση των μεγάλων όγκων, ώστε να προσαρμόζονται στη μικρή κλίμακα του χώρου και του τοπίου.

Ο ορισμός γραμμής αιγιαλού και παραλίας αποτελεί πρώτη προτεραιότητα για όλα τα νησιά και κυρίως στις περιοχές που έχει αναπτυχθεί τουρισμός και παραθεριστική κατοικία ή υπάρχει τάση ανάπτυξης. Η οριοθέτηση εξάλλου του παράκτιου χώρου προτείνεται ως άκρως επιβεβλημένη. Στον συγκεκριμένο χώρο ανάλογα με τις ιδιαιτερότητές του πρέπει να διατυπωθούν πολιτικές και ειδικές ρυθμίσεις και προτάσεις αναπλάσεων στις απαιτούμενες κλίμακες, όπως επίσης πρέπει να παρακολουθούνται, να καταγράφονται οι αλλοιώσεις του, οι καταστροφές, να λαμβάνονται τα ανάλογα μέτρα και να διατυπώνονται οι αντίστοιχες προτάσεις.

Οι προτάσεις θεωρείται σκόπιμο να βρίσκονται στο πλαίσιο μιας ολοκληρωμένης διαχείρισης – προστασίας, με βάση τις επιμέρους ιδιαιτερότητες που προκύπτουν στις διάφορες χωρικές – ανθρωπογεωγραφικές υποενότητες όπως προσδιορίζονται στη συνέχεια με κριτήριο την συμβατότητα των χρήσεων, την αναγκαιότητα αναβάθμισης και ανάπτυξης, την δυνατότητα ανάκαμψης συνολικά της περιοχής με τις αρχές της αειφόρου ανάπτυξης - προστασία / ανάταξη του φυσικού περιβάλλοντος, φυσικού και αγροτικού τοπίου, σε συνδυασμό με την ενίσχυση του ποιοτικού τουρισμού.

Στο πλαίσιο της προστασίας του παράκτιου χώρου, δομημένου ή αδόμητου, προτείνεται σε ζώνη 500 μ. από τη γραμμή αιγιαλού, η απαγόρευση διάνοιξης νέων παραλιακών δρόμων πλην καθέτων προς την παραλία και με την προϋπόθεση ότι η προς διάνοιξη οδός εντάσσεται στο τοπίο και το εύρος της παραλίας επιτρέπει την αναμενόμενη αύξηση της χωρητικότητας. Η διάνοιξη των οδών αυτών γίνεται με τις διατάξεις του άρθρου 14 του Ν. 2971/2001 "Αιγιαλός, παραλία και άλλες διατάξεις". Επίσης προτείνεται η απόλυτη προστασία των αξιόλογων φυσικών οικοσυστημάτων όπως είναι οι παράκτιες ζώνες Natura 2000, οι μικροί νησιωτικοί υγρότοποι, οι εκβολές ποταμών, λιβάδια Ποσειδωνίας, κτλ.

Στον παράκτιο χώρο περιλαμβάνονται οι εξής Χωρικές Ενότητες (Χ.Ε.) όπως προσδιορίστηκαν σε προηγούμενο κεφάλαιο:

Στο χερσαίο τμήμα του:

- Οι Χ.Ε. γεωργίας
- Οι Χ.Ε. τουρισμού

Στο θαλάσσιο τμήμα του:

- Οι Χ.Ε. αλιείας
- Οι Χ.Ε. υδατοκαλλιέργειών
- Οι Χ.Ε. θαλάσσιου τουρισμού
- Οι Χ.Ε. θαλάσσιων μεταφορών / ζωνών ναυσιπλοΐας και ναυσιπλοΐας αναψυχής

Για κάθε μία Χωρική Ενότητα προτείνονται οι ακόλουθες κατευθύνσεις:

Χ.Ε. γεωργίας

Στις Χωρικές Ενότητες γεωργίας του παράκτιου χώρου, προτείνονται οι εγκαταστάσεις και δραστηριότητες που σχετίζονται με την γεωργική παραγωγή και συγκεκριμένα οι εξής:

- καλλιέργειες αγροτικών προϊόντων που είναι χαρακτηρισμένα ΠΟΠ ή ΠΓΕ οι εκτάσεις των οποίων προτείνεται ως γεωργική γη υψηλής παραγωγικότητας
- ορισμένες από τις εγκαταστάσεις και δραστηριότητες που σχετίζονται με την γεωργική παραγωγή όπως ενδεικτικά αναφέρονται στο σχέδιο Νόμου "Περιβαλλοντική αναβάθμιση και ιδιωτική πολεοδόμηση – Βιώσιμη ανάπτυξη, εγκαταλελειμμένοι οικισμοί και Οικοδομικοί Συνεταιρισμοί – Χρήσεις Γης", ήτοι μικρές γεωργικές αποθήκες, δεξαμενές νερού.
- βιοτεχνικές μονάδες συσκευασίας και τυποποίησης τοπικών αγροτικών προϊόντων. Όλες οι υπόλοιπες μονάδες προτείνεται να εγκαθίστανται στους οργανωμένους υποδοχείς, όπως θα καθορισθούν από τα ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ,
- υποδομές και καταλύματα εναλλακτικών μορφών τουρισμού, καθώς και ειδικές τουριστικές εγκαταστάσεις, με την προϋπόθεση ότι τα κτίρια είναι μικρούς εμβαδού

και ύψους εντασσόμενα στο τοπίο. Στις περιπτώσεις που οι Χωρικές Ενότητες γεωργίας περιλαμβάνουν τμήματα ανεπτυγμένων τουριστικά περιοχών, προτείνεται τα προς εκπόνηση ΓΠΣ / ΣΧΟΟΑΠ να ορίσουν επιμέρους ζώνες διαχωρισμού των δύο αυτών δραστηριοτήτων λαμβάνοντας υπόψη την υφιστάμενη κατάσταση και τον σχετικό προγραμματισμό σε τοπικό επίπεδο.

Χ.Ε. τουρισμού

Στις ενότητες ανάπτυξης παραθαλάσσιου μαζικού τουρισμού προτείνεται να έχουν εφαρμογή οι κατευθύνσεις του ΕΠΧΣΑΑ για τις περιοχές με στοιχείο Α1 (ανεπτυγμένες τουριστικά περιοχές) και συγκεκριμένα:

- Ανάδειξη στοιχείων ταυτότητας με στόχο τη διαφοροποίηση του τουριστικού χαρακτήρα της περιοχής.
- Ανάπτυξη ειδικών τουριστικών υποδομών και εγκαταστάσεων που εμπλουτίζουν και διευρύνουν το τουριστικό προϊόν.
- Ανάλυση δράσεων αποφόρτισης και προστασίας των φυσικών και ανθρωπογενών πόρων που δέχονται υψηλές πιέσεις, ιδίως με την εφαρμογή ολοκληρωμένων πρακτικών διαχείρισης των υδατικών πόρων και των υγρών και στερεών αποβλήτων και την προώθηση μέτρων εξοικονόμησης ενέργειας και βελτίωσης της ενεργειακής αποδοτικότητας των εγκαταστάσεων (προώθηση ΑΠΕ, βιοκλιματικών μεθόδων σχεδιασμού κ.ά.).
- Προστασία, αποκατάσταση και ανάδειξη του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος, με την αναγνώριση και συνδυασμένη προβολή των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών κάθε περιοχής.
- Ανάλυση δράσεων αναβάθμισης του δομημένου χώρου, με πολεοδομικές παρεμβάσεις, όπως αναπλάσεις κοινόχρηστων χώρων με αύξηση των ελεύθερων χώρων και των χώρων πρασίνου και παροχή κινήτρων για αναπλάσεις ιδιωτικών χώρων σε συνδυασμό με τη βελτίωση των κοινωνικών, οικονομικών και περιβαλλοντικών παραμέτρων.
- Αξιοποίηση των τοπικών πόρων που παρουσιάζουν ενδιαφέρον για την ανάπτυξη ειδικών - εναλλακτικών μορφών τουρισμού (αγροτουρισμού, περιηγητικού, πεζοπορικού, πολιτιστικού τουρισμού, καταδυτικού κ.λπ.).
- Παροχή κινήτρων για εκσυγχρονισμό υφιστάμενων τουριστικών μονάδων με παράλληλη αναβάθμιση σε τύπους και κατηγορίες καταλυμάτων (4 και 5 αστέρια) ή επέκταση αυτών και συμπληρώσεις με ειδικές τουριστικές υποδομές.
- Δράσεις εξυγίανσης περιοχών μέσω επανάχρησης αξιόλογων κτιρίων ή συνόλων, καθώς και μέσω παροχής κινήτρων για μετατροπή παραδοσιακών ή διατηρητέων κτιρίων σε ξενοδοχειακές μονάδες, για μερική ή ολική απόσυρση μη αξιόλογων, απαξιωμένων ή

εγκαταλελειμμένων κτιρίων και εγκαταστάσεων χρήσης τουρισμού, και για κατεδάφιση μη αξιόλογων ή μη απαραίτητων ή εγκαταλελειμμένων κτιρίων που προσβάλλουν το τοπίο.

- Θέσπιση δυνατότητας χαρακτηρισμού, είτε μέσω των υφισταμένων είτε μέσω νέων ειδικών προς τούτο εργαλείων χωρικού σχεδιασμού, τμημάτων των περιοχών Α1 ως Περιοχών Ενεργητικής Παρέμβασης και Ανάπλασης με τον προσδιορισμό μέτρων για την αναβάθμιση ή και την ανάπτυξη του προσφερόμενου τουριστικού προϊόντος, σε συνδυασμό με την παρακολούθηση της εφαρμογής των μέτρων αυτών για τη διαπίστωση της αποτελεσματικότητάς τους.
- Αναμόρφωση των όρων και περιορισμών της σημειακής χωροθέτησης τουριστικών καταλυμάτων με βάση τις ακόλουθες κατευθύνσεις:
 - ο Περιορισμός της κατασκευής νέων καταλυμάτων σε κατηγορίες 4 και 5 αστέρων.
 - ο Σε εκτός σχεδίου και εκτός ορίων οικισμών περιοχές αύξηση της ελάχιστης απαιτούμενης επιφάνειας γηπέδου σε είκοσι (20) στρέμματα και θέσπιση μέγιστης πυκνότητας 8 και 9 κλινών/στρέμμα για ξενοδοχεία 5 και 4 αστέρων, αντιστοίχως. Υιοθέτηση της κατεύθυνσης αυτής και στην περίπτωση επέκτασης υφιστάμενου καταλύματος, πλην της περίπτωσης τυχόν συμπλήρωσης αυτού με ειδικές τουριστικές υποδομές εκτός αν αυτό αποκλείεται από ειδικές διατάξεις.

Στις Χωρικές Ενότητες ήπιου και ειδικών - εναλλακτικών μορφών τουρισμού προτείνεται να έχουν εφαρμογή οι κατευθύνσεις του ΕΠΧΣΑΑ Τουρισμού για τις περιοχές με στοιχείο Β1, ήτοι:

- Διατήρηση, προστασία και ανάδειξη των φυσικών, ιστορικών, αρχιτεκτονικών, κ.ά. σημείων του χώρου με «μοναδικά» χαρακτηριστικά, καθώς και της κλίμακας των οικισμών.
- Προσαρμογή της τυπολογίας των καταλυμάτων (μορφολογικοί περιορισμοί, δυναμικότητα, κατηγορίες) και άλλων σχετικών με τον τουρισμό υποδομών σύμφωνα με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της περιοχής και των ειδικών-εναλλακτικών μορφών που υποστηρίζουν.
- Επανάχρηση αξιόλογων κτιρίων ή συνόλων και παροχή κινήτρων για μετατροπή παραδοσιακών ή διατηρητέων κτιρίων σε ξενοδοχειακές μονάδες κατηγορίας 3 αστέρων τουλάχιστον.
- Παροχή κινήτρων για εκσυγχρονισμό υφισταμένων τουριστικών μονάδων με παράλληλη αναβάθμιση σε τύπους και κατηγορίες καταλυμάτων (3, 4 και 5 αστέρια) ή επέκταση αυτών και συμπληρώσεις με ειδικές τουριστικές υποδομές.

- Αξιοποίηση των εκάστοτε τοπικών πόρων που παρουσιάζουν ενδιαφέρον για την ανάπτυξη ειδικών – εναλλακτικών μορφών τουρισμού (αγροτουρισμού, περιηγητικού, πεζοπορικού, πολιτιστικού τουρισμού κ.λπ.).
- Δημιουργία υποδομών στήριξης, προώθηση προγραμμάτων εκπαίδευσης και πιστοποίησης απασχολούμενων σε ειδικές – εναλλακτικές μορφές τουρισμού (Eco-Management and Audit Scheme- EMAS).
- Λήψη μέτρων για την έγκαιρη πρόληψη φαινομένων υποβάθμισης της ποιότητας των φυσικών και ανθρωπογενών πόρων.
- Συγκρότηση τοπικών πολυθεματικών δικτύων και βελτίωση της προσβασιμότητας μεταξύ των πόλων και των πόρων που τα συγκροτούν με περιβαλλοντικά ήπιες παρεμβάσεις.
- Κατασκευή νέων, συμπλήρωση και αναβάθμιση υφιστάμενων τεχνικών, κοινωνικών (περίθαλψης και αθλητισμού), περιβαλλοντικών και πολιτιστικών υποδομών (μουσεία, τεχνολογικά – θεματικά πάρκα, κ.λπ.).
- Δημιουργία δικτύων μονοπατιών (εθνικών, ευρωπαϊκών) και διαδρομών («δρόμοι» καπνού, αμπέλου, ελιάς κ.ά.) περιβαλλοντικής ευαισθησίας και εκπαίδευσης.
- Προώθηση τοπικών συμφώνων ποιότητας και προγραμμάτων στήριξης αγροτικών ή και παραδοσιακών μεταποιητικών δραστηριοτήτων φιλικών προς το περιβάλλον (στήριξη ολοκληρωμένης ή βιολογικής γεωργίας, προϊόντων ονομασίας προέλευσης, παραδοσιακών τεχνικών, κ.ά.) και λειτουργικής διασύνδεσής τους με τουριστικές μονάδες.
- Αναμόρφωση των όρων και περιορισμών της σημειακής χωροθέτησης τουριστικών καταλυμάτων με βάση τις ακόλουθες κατευθύνσεις:
 - ο Περιορισμός της κατασκευής νέων καταλυμάτων σε κατηγορίες 3, 4 και 5 αστέρων:
 - ο Σε εκτός σχεδίου και εκτός ορίων οικισμών περιοχές, αύξηση της ελάχιστης απαιτούμενης επιφάνειας γηπέδου σε δεκαπέντε (15) στρέμματα και θέσπιση μέγιστης πυκνότητας 8, 9 και 10 κλινών/στρέμμα για ξενοδοχεία 5, 4 και 3 αστέρων, αντιστοίχως. Υιοθέτηση της κατεύθυνσης αυτής και στην περίπτωση επέκτασης υφιστάμενου καταλύματος, πλην της περίπτωσης τυχόν συμπλήρωσης αυτού με ειδικές τουριστικές υποδομές εκτός αν αυτό αποκλείεται από ειδικές διατάξεις.

Επιπλέον των ανωτέρω κατευθύνσεων για τις περιοχές Α1 και Β1, έχουν εφαρμογή οι ειδικότερες κατευθύνσεις του αναθεωρημένου ΕΠΧΣΑΑ τουρισμού για τα **νησιά της ομάδας Ι**, ήτοι:

- Η αντιμετώπιση συγκρούσεων μεταξύ δραστηριοτήτων.
- Ο έλεγχος των περιβαλλοντικών πιέσεων και του είδους της ανάπτυξης.

- Η προώθηση μέτρων εξοικονόμησης ενέργειας και βελτίωσης της ενεργειακής αποδοτικότητας των εγκαταστάσεων (προώθηση ΑΠΕ, βιοκλιματικών μεθόδων σχεδιασμού κ.ά.).
- Η λήψη μέριμνας για την αποτροπή της μονόπλευρης εξάρτησης από τον τουρισμό,
- Η ένταξη υποδομών και εγκαταστάσεων ειδικών - εναλλακτικών μορφών τουρισμού στο προσφερόμενο προϊόν, με μέριμνα για την προστασία των φυσικών και ανθρωπογενών πόρων στην περιοχή ανάπτυξής τους.
- Η προσαρμογή των νέων εγκαταστάσεων στα μορφολογικά πρότυπα και την κλίμακα των οικισμών.

Και για τα **νησιά της ομάδας II**, ήτοι:

- Βελτίωση της προσβασιμότητας
- Διαφύλαξη φυσικών, ιστορικών, αρχιτεκτονικών, κ.ά., σημείων του χώρου με «μοναδικά» χαρακτηριστικά.
- Αποκατάσταση και αξιοποίηση παλαιών κελυφών, επανάχρηση αξιόλογων κτιρίων ή συνόλων και παροχή κινήτρων για μετατροπή παραδοσιακών ή διατηρητέων κτιρίων σε ξενοδοχειακές μονάδες τουλάχιστο 3 αστέρων.
- Προσαρμογή νέων εγκαταστάσεων στα μορφολογικά πρότυπα και την κλίμακα των οικισμών.
- Αξιοποίηση των εκάστοτε τοπικών πόρων που παρουσιάζουν ενδιαφέρον για την ανάπτυξη ειδικών – εναλλακτικών μορφών τουρισμού (αγροτουρισμού, περιηγητικού, πεζοπορικού, πολιτιστικού τουρισμού, θαλάσσιου τουρισμού, κ.α.).
- Παροχή κινήτρων για εκσυγχρονισμό υφιστάμενων τουριστικών μονάδων με παράλληλη αναβάθμιση σε τύπους και κατηγορίες καταλυμάτων (3, 4 και 5 αστέρια) ή επέκταση αυτών και συμπληρώσεις με ειδικές τουριστικές υποδομές.
- Χωροθέτηση οργανωμένων κατασκηνώσεων (camping).

Χ.Ε. αλιείας

Για τις Χ.Ε. αλιείας του παράκτιου χώρου ισχύουν τα προαναφερθέντα για τις ίδιες Χ.Ε. στον θαλάσσιο χώρο.

Χ.Ε. υδατοκαλλιέργειών

Προτείνεται η προστασία και η ενίσχυση της δραστηριότητας αυτής στις λιμνοθάλασσες τις ΠΙΝ. Κατά τα λοιπά ισχύουν τα αναφερόμενα γι' αυτές τις Χωρικές Ενότητες.

Χ.Ε. θαλάσσιου τουρισμού

Στις Χωρικές Ενότητες θαλάσσιου τουρισμού του παράκτιου χώρου προτείνεται η ίδρυση και λειτουργία καταδυτικών πάρκων - Φυσικών Μουσείων θαλάσσιων οικοσυστημάτων και εναλίων αρχαιοτήτων και η άσκηση πάσης μορφής δραστηριότητας θαλάσσιου τουρισμού, όπως η ιστιοπλοΐα, τα θαλάσσια σπορ, σκάφη αναψυχής, κτλ.. Στο χερσαίο χώρο των ενοτήτων αυτών επιτρέπεται κάθε είδους κατασκευή υποστηρικτική των δραστηριοτήτων του θαλάσσιου τουρισμού.

Χ.Ε. θαλάσσιων μεταφορών / ζωνών ναυσιπλοΐας και ναυσιπλοΐας αναψυχής

Ισχύουν τα προαναφερθέντα για τις ίδιες Χ.Ε. στον θαλάσσιο χώρο.

B.1.1.γ.8.5 Αστικός χώρος

Οι πόλεις αποτελούν βασικό παράγοντα στη βιώσιμη ανάπτυξη και καθορίζουν τη μελλοντική οικονομική, κοινωνική και εδαφική ανάπτυξη της ΠΙΝ, καθώς αποτελούν κινητήρια δύναμη της οικονομίας, χώρο διασύνδεσης, δημιουργικότητας και καινοτομίας, καθώς και κέντρα υπηρεσιών για τις περιβάλλουσες περιοχές τους και την ευρύτερη ενδοχώρα τους. Στην περίπτωση της ΠΙΝ, ως αστικός χώρος ορίζεται ο χώρος των 4 μεγαλύτερων αστικών κέντρων της ΠΙΝ (Κέρκυρα, Λευκάδα, Αργοστόλι, και Ζάκυνθος), καθώς και των μικρών αστικών κέντρων που υπάρχουν σε κάθε Π.Ε., τα οποία στο οικιστικό δίκτυο της Περιφέρειας αποτελούν το 6^ο επίπεδο, σύμφωνα με την ιεράρχηση του οικιστικού δικτύου όπως προτείνεται από το ΓΠΧΣΑΑ.

Βασική συνιστώσα της ανάπτυξης του αστικού χώρου αποτελεί για το μέλλον η εξοικονόμηση ενέργειας και η μετάβαση προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα, ενώ βασική συνιστώσα που πρέπει να ληφθεί υπ' όψη κατά την παρούσα περίοδο είναι η ανεργία, οι διακρίσεις και η φτώχεια – ο κοινωνικός αποκλεισμός, που στη χωρική του διάσταση καταλήγει σε χωρικό αποκλεισμό περιθωριοποιημένων κοινωνικών ομάδων.

Επομένως κατά την παρούσα περίοδο της βαθιάς κρίσης και της έλλειψης δημοσιονομικών πόρων, προτείνεται να δοθεί προτεραιότητα στις αναπλάσεις υποβαθμισμένων αστικών περιοχών, στην παλιά Πόλη της Κέρκυρας και της Λευκάδας (Β' Κεφάλαιο – άρθρο 8 του Ν. 2508/97), με στόχο τη βιώσιμη ανάπτυξη, την εξυγίανση και την επανένταξη των περιοχών αυτών στον αστικό ιστό, αλλά και των κατοίκων τους στην πόλη και την κοινωνία με στέγη και εργασία, σε ένα αναβαθμισμένο περιβάλλον – κτίρια και δημόσιος χώρος – που σχεδιάζονται με τις αρχές της εξοικονόμησης ενέργειας (ΕΞΕ), με βιοκλιματικό και ενεργειακό σχεδιασμό, με καινοτόμα έργα και ενέργειες πράσινων και έξυπνων πόλεων. Οι προτεινόμενες αναπλάσεις θα συμβάλλουν καθοριστικά στην ενίσχυση των εδρών των Π.Ε. - των πόλεων της ΠΙΝ, των μικρών αστικών κέντρων, καθώς και των οικισμών, με βασικό στόχο την ενδυνάμωση της ελκυστικότητάς τους και της διατήρησης του χαρακτήρα τους ως τουριστικοί προορισμοί.

Η εξορθολογισμένη ανάπτυξη του αστικού χώρου στην κλίμακα του νησιωτικού χώρου και η ορθή συγκρότησή του αποτελούν βασικά στοιχεία της χωρικής ανάπτυξης της Περιφέρειας και ειδικά στην ΠΙΝ. Η ανάπτυξή του κατά το θεσμοθετημένο ΠΠΧΣΑΑ είχε θεωρηθεί ατελής και σήμερα ακόμα μπορεί να θεωρηθεί ότι δεν έχει μια ολοκληρωμένη δομή, συγκρινόμενη με τον αστικό χώρο στην ηπειρωτική χώρα. Στην πραγματικότητα είναι η μορφή του αστικού χώρου λόγω του νησιωτικού χαρακτήρα που παραπλανά. Το μικρό μέγεθος των νησιών και του αντίστοιχου πληθυσμιακού τους μεγέθους δεν επιτρέπουν, ακόμα και στην ίδια την

Κέρκυρα, την αστική ολοκλήρωση με τα δεδομένα του χερσαίου αστικού χώρου, τόσο στη δομική, όσο και στη λειτουργική – διοικητική διάσταση. Ωστόσο ο αστικός χώρος πρέπει να λειτουργήσει με τις βασικές του ιδιότητες και να αρθρωθεί επαρκώς ως ανάλογα μορφώματα στο πλαίσιο του οικιστικού δικτύου, ώστε από κοινού με τους βασικούς άξονες και τους υπόλοιπους πόλους (τουριστικούς, βιομηχανικούς, συγκοινωνιακούς) να λειτουργήσουν σαν ένας «σκελετός» ανάπτυξης της νησιωτικής Περιφέρειας συνολικά με κέντρο την Κέρκυρα και διασύνδεσής τους γενικότερα μέσω των αστικών χώρων – των πόλεων, σε διαπεριφερειακό επίπεδο με τις όμορες Περιφέρειες, αλλά και την Αθήνα και Θεσσαλονίκη – τα δύο μητροπολιτικά κέντρα της χώρας.

Υπ’ αυτήν την έννοια, ο ρόλος του αστικού χώρου αποτελεί ένα σοβαρό ζήτημα της μελέτης για όλες τις έδρες των Π.Ε. και των Δήμων και πρωτίστως για την Κέρκυρα, ως έδρα της Περιφέρειας και χάρις στην ενδυνάμωση του αστικού χώρου, αλλά και βάσει ορισμένων άλλων παραμέτρων, επιτεύχθηκε σε υψηλό βαθμό η συνοχή της Περιφέρειας και η υποτονική πλέον οριζόντια εξάρτηση που κινείται στο πλαίσιο και στα όρια των διαπεριφερειακών σχέσεων μεταξύ των Περιφερειών της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Δυτ. Ελλάδας – Πελοποννήσου – Ιονίων Νήσων, με έδρα την Πάτρα, αλλά και τα άλλα μεγάλα αστικά κέντρα, όπως τα Ιωάννινα, το Αγρίνιο, η Πρέβεζα.

Οι προτάσεις που θα συνταχθούν ειδικότερα από τα υποκείμενα επίπεδα σχεδιασμού, είτε είναι το ΓΠΣ είτε είναι οι Πολεοδομικές μελέτες και οι αναπλάσεις, θα έχουν στόχο την αναβάθμιση των πόλεων, ώστε να μην καταλήξουν σε τόπο μεταβίβασης της τουριστικής κίνησης από τον τόπο άφιξης (αεροδρόμιο / λιμάνι / οδική πρόσβαση από Λευκάδα) προς τις τουριστικά αναπτυγμένες ακτές και εν πάση περιπτώσει προς τις περιοχές στις οποίες διατηρείται σε καλή κατάσταση το φυσικό περιβάλλον. Αντίθετα πρέπει να αποτελέσουν ελκυστικούς τόπους διαμονής τόσο για τους ίδιους τους κατοίκους τους, όσο και για τους επισκέπτες τους. Έμφαση προτείνεται να δοθεί, εκτός από τα ιστορικά κέντρα, και στα παραλιακά μέτωπα του αστικού και του περιαστικού παράκτιου τουριστικά αναπτυγμένου χώρου - αναγκαιότητα που εκφράστηκε στα ΟΣΑΑ που εκπονήθηκαν για τις 4 πόλεις – έδρες των 4 μεγάλων Δήμων.

Προτείνεται μια πολυθεματική πολεοδομική παρέμβαση στο δημόσιο χώρο - ενιαίος σχεδιασμός των χρήσεων γης σε συνάρτηση με τον κυκλοφοριακό σχεδιασμό, προστασία και ανάδειξη των ιστορικών και πολιτιστικών πόρων, απαραίτητες κοινωνικές και τεχνικές υποδομές, αύξηση του πρασίνου και των ελεύθερων κοινόχρηστων χώρων - με το πρότυπο της βιώσιμης κινητικότητας και της συμπαγούς πόλης - το πρότυπο των «πράσινων πόλεων», με στόχο τη μείωση των εκπομπών ατμοσφαιρικής ρύπανσης και θορύβου, της

ισότιμης αντιμετώπισης όλων των κατοίκων, με έμφαση στις εξυγίανση των υποβαθμισμένων περιοχών, όπου τείνουν να περιθωριοποιηθούν κοινωνικές ομάδες.

Σε εφαρμογή του προτύπου αυτού προτείνονται, σύμφωνα με το αναθεωρημένο ΕΠΧΣΑΑ Τουρισμού ζητήματα για έναν βιώσιμο αστικό χώρο, όπως η προώθηση Σχεδίων Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας για την αντιμετώπιση της κυκλοφοριακής συμφόρησης, η ενίσχυση των "πράσινων" μέσων μαζικής μεταφοράς και των «ήπιων» μορφών μετακίνησης (όπως βάδισμα, ποδήλατο) και η βελτίωση της ασφάλειας των πεζών και διακινουμένων, καθώς και μέτρα αναβάθμισης των εισόδων των πόλεων.

Ειδικότερα, λόγω της μικρής κλίμακας του νησιωτικού χώρου, ο αστικός χώρος προτείνεται να σχεδιάζεται με τις αρχές της συμπαγούς πόλης και οι οικιστικές επεκτάσεις να είναι οι ελάχιστες δυνατές, με την ελάχιστη δυνατή κατανάλωση του αγροτικού χώρου, και το δομημένο περιβάλλον προτείνεται μικρής κλίμακας, με προστασία και ανάδειξη των ιστορικών και πολιτιστικών πόρων, των ιστορικών κέντρων, αναδεικνύοντας τον πολιτισμό ειδικά στην ΠΙΝ ως βασική συνιστώσα χαρακτηρισμού των πόλεων της. Προτείνεται επίσης οι πόλεις να διαθέτουν όλες τις απαραίτητες τεχνικές υποδομές - βιώσιμες μεταφορές, διαχείριση και ανακύκλωση απορριμμάτων, διαχείριση επικινδύνων αποβλήτων, διαχείριση υδάτων / αφαλάτωση, δίκτυα διανομής, ΑΠΕ, κλπ και κοινωνικές υποδομές υγείας και εκπαίδευσης που αντιστοιχούν στο επίπεδο ιεράρχησής τους και να στραφούν σε μια διαχείριση του αστικού περιβάλλοντος με μειωμένη εκπομπή αερίων του θερμοκηπίου.

Όλες οι πόλεις της ΠΙΝ ελλείπονται πολεοδομικού σχεδιασμού. Ως απολύτως απαραίτητες προτείνονται οι Πολεοδομικές μελέτες αναθεώρησης και επέκτασης, τις εκτάσεις των οποίων θα καθορίσουν τα ΓΠΣ / ΣΧΟΟΑΠ. Μελέτες αναθεώρησης του εγκεκριμένου σχεδίου χρειάζονται οι περισσότερες πόλεις και πρωτίστως η παλιά πόλη της Κέρκυρας και της Λευκάδας, για την αντιμετώπιση αστοχιών μεταξύ του εγκεκριμένου σχεδίου τους και της υφιστάμενης κατάστασης - του πολεοδομικού τους ιστού, καθώς επίσης για την αλλαγή χρήσεων γης, κυκλοφοριακή οργάνωση, κλπ. Προς τούτο, για ένα επιπλέον λόγο είναι απαραίτητη η σύνταξη των ΓΠΣ/ ΣΧΟΟΑΠ σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία (Ν.2508/97) σε κάθε Δήμο, ή στις Δ.Ε. που παρουσιάζουν τα περισσότερο κρίσιμα προβλήματα, έστω και αν πρόσφατα θεσμοθετήθηκε ΓΠΣ σύμφωνα με το Ν. 1337/83, όπως στην περίπτωση του ΓΠΣ της Σκάλας που εγκρίθηκε το 2012 !!!

Τέλος, στις πόλεις της ΠΙΝ πρέπει να εξειδικευτούν όλες οι Διεθνείς και Ευρωπαϊκές Συμβάσεις και Χάρτες για την προστασία της Πολιτιστικής Κληρονομιάς και του τοπίου, στο πλαίσιο των οποίων ενσωματώνονται ήπιες και μη δράσεις, που στοχεύουν σε μια

ολοκληρωμένη προσέγγιση και αξιοποίηση του πολιτισμού προς όφελος της βιώσιμης ανάπτυξης και του κοινωνικού συνόλου, με ενδεικτικές προτάσεις για την εικόνα και την ιστορία των πόλεων για δημιουργία ελεύθερων δημόσιων χώρων και δικτύου αστικών – πολιτιστικών διαδρομών με προγράμματα αστικών αναπλάσεων, που σχεδιάζονται και υλοποιούνται από την Τοπική Αυτοδιοίκηση.

B.1.1.γ.8.6 Περιαστικός χώρος

Ο περιαστικός χώρος είναι ένας «ενδιάμεσος» χώρος ανάμεσα στον αστικό και τον ευρύτερο εξωαστικό χώρο, στον οποίο διάφορες χρήσεις γης, κατά κανόνα ασύμβατες προς τον αστικό χώρο και οχλούσες ιδιαίτερα προς την κύρια χρήση γης – την κατοικία, ή και συμβατές προς τον αστικό χώρο (κοινωφελείς χρήσεις) από τον οποίο αποκλείστηκαν λόγω έλλειψης κατάλληλης θέσης, συναντώνται, συγκρούονται και συνυφαίνονται, συγκροτώντας μια νέα ποιότητα χώρου - μια ιδιαίτερη ανθρωπογεωγραφική ενότητα. Ο περιαστικός χώρος δέχεται κυρίως τις πιέσεις εξάπλωσης του αστικού χώρου, τις απορροφά μεταμορφωνόμενος από αγροτικός σε οικιστικό, δίνοντας εικόνες υποβάθμισης και αποδιάρθρωσης ή και αποδόμησης. Σε όλες τις πόλεις αποτελεί τον πλέον άναρχα αναπτυγμένο χώρο και ακόμα και στα μικρότερα αστικά κέντρα παρουσιάζει χαρακτηριστικά μιας υποβαθμισμένης περιοχής, με συγκεντρώσεις ασύμβατων - ετερόκλητων και οχλουσών χρήσεων γης – φαινόμενο που παίρνει μεγαλύτερες διαστάσεις ιδιαίτερα στις παραλιακές τουριστικές περιοχές. Επομένως ο περιαστικός χώρος ως συνέχεια του αστικού και του εξωαστικού χώρου - χώρος «συνάντησης» των δύο διαφορετικών κατηγοριών χώρων πρέπει να αντιμετωπιστεί με προτάσεις εξυγίανσης και ανάδειξης του φυσικού τοπίου το οποίο έχει κακοποιηθεί από την επέλαση της δόμησης και της διάχυσης ασύμβατων χρήσεων γης

Οι δραστηριότητες που εντοπίζονται στον περιαστικό χώρο περιλαμβάνουν:

- διάσπαρτες μεταποιητικές μονάδες, αγροτικές, κτηνοτροφικές, μεταποιητικές (ΒΙΠΕ στον περιαστικό χώρο του Αργοστολίου), και όταν ο παράκτιος συμπύπτει με τον περιαστικό χώρο παρουσιάζονται και τουριστικές μονάδες που συνοδεύονται από δραστηριότητες αναψυχής και εμπορικές δραστηριότητες υπερτοπικής εμβέλειας
- διάσπαρτη α΄ και β΄ κατοικία
- τεχνικές υποδομές, όπως οδικό δίκτυο, λιμενικές εγκαταστάσεις, αεροδρόμια, εγκαταστάσεις επεξεργασίας λυμάτων, σταθμοί μεταφόρτωσης απορριμμάτων, κτλ.
- κοινωνικές υποδομές, όπως αθλητικές εγκαταστάσεις, εκπαιδευτικές μονάδες, πολιτιστικές υποδομές, κτλ.
- καλλιέργειες διαφόρων ειδών
- ιχθυοκαλλιέργειες στις λιμνοθάλασσες

Όλες οι ανωτέρω δραστηριότητες είναι αλληλοσυγκρουόμενες και κυρίως σε απόλυτη αναντιστοιχία με το εξαιρετικό τοπίο και φυσικό περιβάλλον, το οποίο αλλοιώνεται – καταστρέφεται .

Η κατεύθυνση του ισχύοντος Π.Π.Χ.Σ.Α.Α. είναι η άσκηση μιας εξορθολογισμένης πολιτικής στον περιαστικό χώρο, συμπεριλαμβανομένων των εισόδων των πόλεων, που θα καθορίζει

και ελέγχει τις χρήσεις γης, με ιδιαίτερη βαρύτητα στην προστασία και ανάδειξη του φυσικού περιβάλλοντος, καθώς και των πολιτιστικών πόρων. Η κατεύθυνση αυτή για αυτήν την ανθρωπογεωγραφική ενότητα δεν υλοποιήθηκε, αφού δεν συντάχθηκαν και δεν θεσμοθετήθηκαν τα ΓΠΣ / ΣΧΟΟΑΠ με τον 2508/1997 που καλύπτουν όλο το χώρο σε επίπεδο Δήμου – αστικό και εξωαστικό χώρο. Έτσι η κατεύθυνση αυτή εξακολουθεί να είναι επίκαιρη, τόσο άμεσα, όσο και μελλοντικά προς τον υποκείμενο σχεδιασμό - τα ΓΠΣ/ ΣΧΟΟΑΠ - συνδυαζόμενη με τις νέες πολιτικές της συμπαγούς πόλης, της διατηρήσιμης ανάπτυξης, της αγροτικής πολιτικής και ιδιαίτερα της νέας ΚΑΠ μετά το 2013, της προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος, της βιοποικιλότητας και του τοπίου.

Επομένως, οι ρυθμίσεις που προτείνονται στοχεύουν στην αντιμετώπιση του «ενδιάμεσου» αυτού χώρου κατά ένα τμήμα του, με ανάδειξη του πολιτιστικού και φυσικού τοπίου το οποίο έχει κακοποιηθεί από την επέλαση της δόμησης και τη διάχυση ασύμβατων χρήσεων γης και κατά το υπόλοιπο τμήμα του θα ενταχθεί στο σχέδιο θα πολεοδομηθεί.

Προς τούτο προτείνεται από τον υποκείμενο σχεδιασμό να εξειδικευτεί η κατεύθυνση του παρόντος αναθεωρούμενου για τον περιορισμό ή και κατά περίπτωση την απαγόρευση της δόμησης στην κρίσιμη αυτή ζώνη, ώστε οι επεκτάσεις και η πιθανή συγκρότηση μιας ΠΕΧΠ που θα ακολουθήσουν να μην αντιμετωπίσουν έτι περισσότερο την άναρχη ανάπτυξη και τα αδιέξοδα πολεοδόμησης από την υφιστάμενη κατάσταση .

Ως περιαστικός χώρος στην ΠΙΝ ορίζεται ως εξής:

Περιαστικός χώρος Κέρκυρας: Ο περιαστικός χώρος της Κέρκυρας φθάνει στα βόρεια μέχρι τον Ύψο, περιλαμβάνει την περιοχή Τζάβρου όπου προτείνεται κατά προτεραιότητα να διερευνηθεί η χωροθέτηση βιομηχανικής ζώνης, διότι συγκεντρώνει σημαντικά πλεονεκτήματα, και στα νότια φθάνει μέχρι το Κομπίτσι, τη Χρυσινήδα και το Πέραμα.

Περιαστικός χώρος Λευκάδας: ορίζεται περίπου στα 2 χλμ. περιμετρικά του ορίου του εγκεκριμένου ΓΠΣ (του ν. 1337/1983) του οικισμού και περιλαμβάνει τους οικισμούς Απόλπαινα, Καλλιγόνι και Φρύνι, καθώς και τις λιμνοθάλασσες Παλαιόνι και Αυλαίμονα.

Περιαστικός χώρος Αργοστολίου: ορίζεται ο χώρος που περιλαμβάνει τις περιοχές Λάσση, τη ΒΙΠΕ, τη λιμνοθάλασσα του Κούταβου, το Δράπανο συμπεριλαμβανομένων της μαρίνας και του κοιμητηρίου.

Περιαστικός χώρος Ληξουρίου: ορίζεται ο χώρος που περιλαμβάνεται τους οικισμούς Λέπεδα, Μιχαλιτσάτα, Λόγγο, Σουλλάροι στο νότο, το στάδιο και τη ζώνη εντός της εγκεκριμένης ΖΟΕ στα δυτικά και βόρεια μέχρι τον οικισμό Άγ. Δημήτριο και συμπεριλαμβανομένου αυτού.

Περιαστικός χώρος Ζακύνθου: ορίζεται σε απόσταση 1,5 χιλ. από το όριο του εγκεκριμένου ΓΠΣ.

Στον περιαστικό χώρο περιλαμβάνονται οι εξής Χωρικές Ενότητες (Χ.Ε.) όπως προσδιορίστηκαν σε προηγούμενο κεφάλαιο:

- Οι Χ.Ε. γεωργίας
- Οι Χ.Ε. μεταποίησης
- Οι Χ.Ε. ήπιου και ειδικών - εναλλακτικών μορφών τουρισμού

Για τις Χ.Ε. γεωργίας και τις Χ.Ε. ήπιου και ειδικών - εναλλακτικών μορφών τουρισμού ισχύουν τα αναφερόμενα για τις ενότητες αυτές στον παράκτιο χώρο.

Για τις Χωρικές Ενότητες μεταποίησης, όπως προαναφέρθηκε, προτείνεται η χωροθέτηση από τον υποκείμενο σχεδιασμό (ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ) Επιχειρηματικών Πάρκων βιοτεχνίας – βιομηχανίας και χονδρεμπορίου του Ν. 3982/2011 με τις αναφερόμενες χρήσεις στο άρθρο 43 τύπου Β' (μέσης όχλησης) ή Γ (χαμηλής όχλησης), σε κάθε έδρα των Π.Ε. (Κέρκυρα, Λευκάδα, Αργοστόλι και Ζάκυνθο), κατά προτεραιότητα στις περιοχές του περιαστικού χώρου, όπου υπάρχουν ήδη σχετικές συγκεντρώσεις παρόμοιων δραστηριοτήτων. Σε αυτά τα Επιχειρηματικά Πάρκα προτείνεται η μετεγκατάσταση σύμφωνα με το Ν. 3325/2005, των οχλουσών δραστηριοτήτων που λειτουργούν εντός του οικιστικού ιστού των πόλεων με σκοπό την εξυγίανση του αστικού χώρου, καθώς και των δραστηριοτήτων που λειτουργούν στον περιαστικό χώρο και είναι σε σύγκρουση με τις τουριστικές δραστηριότητες ή τις ζώνες κατοικίας, που αναπτύσσονται στον ίδιο χώρο.

B.1.1.γ.8.7 Ευρύτερη εσωτερική ζώνη / Ενδοχώρα

Ο χώρος της ενδοχώρας, που ενσωματώνει τον ορεινό και τον αγροτικό χώρο, αφαιρουμένου του παράκτιου, του περιαστικού και του αστικού χώρου, αποτελεί μία ευρεία ανθρωπογεωγραφική ενότητα. Σε αντίθεση με τις προαναφερθείσες ενότητες δέχεται συγκριτικά λιγότερες πιέσεις στο φυσικό, και στο πολιτιστικό περιβάλλον, οι οποίες παρουσιάζονται ιδιαίτερα κατά μήκος των οδικών αξόνων, και κυρίως πλησίον των οικισμών ή κάποιων πόλων, όπου παρατηρείται η δόμηση με τις ισχύουσες παρεκκλίσεις της εκτός σχεδίου δόμησης, διατάξεις της παρόδιας δόμησης που συγκροτούν ένα συνεχές δομημένο μέτωπο, το οποίο παραπέμπει στο αστικό τοπίο, το οποίο διεισδύει στο φυσικό και στο αγροτικό τοπίο. Στις ορεινές και ημιορεινές περιοχές ωστόσο, το αγροτικό και ιδιαίτερα το φυσικό τοπίο διατηρείται ακόμα σε καλή κατάσταση, έστω και αν τα βασικά στοιχεία του αγροτικού τοπίου εγκαταλείπονται, και σταδιακά καταστρέφονται, όπως οι πεζούλες, οι ξηρολιθίες, τα λιотρίβια, κλπ, καθώς η αγροτική – γεωργική και κτηνοτροφική - δραστηριότητα συνεχώς μειώνεται και ο αγροτικός πληθυσμός απορροφάται από την τουριστική δραστηριότητα στον παράκτιο χώρο.

Η ενδοχώρα ωστόσο αποτελεί ένα σημαντικό πλουτοπαραγωγικό πόρο, δεδομένου ότι ένα βασικό τμήμα της καλύπτει εκτεταμένη κτηνοτροφική δραστηριότητα και ιδιαίτερα στα δύο νησιά – Κεφαλονιά και Λευκάδα, καθώς και εκτεταμένους ελαιώνες σε όλα τα νησιά, ενώ ταυτόχρονα δίνει διέξοδο εναλλακτικών μορφών τουρισμού ιδιαίτερα στις περιοχές αξιόλογου φυσικού τοπίου, και παράλληλα δίδονται ευκαιρίες – προοπτικές και δυνατότητες για αξιοποίηση των εγκαταλειμμένων οικισμών, όπως εξάλλου έχει προβλέψει και το αναθεωρημένο Ειδικό Πλαίσιο του Τουρισμού.

Οι κύριες δραστηριότητες και αντίστοιχες χρήσεις γης που εντοπίζονται σε αυτήν την ανθρωπογεωγραφική ενότητα είναι:

- γεωργικές καλλιέργειες με κύριο είδος την ελαιοκαλλιέργεια και αμπελοκαλλιέργεια, που καλύπτουν εκτεταμένες εκτάσεις των μεγάλων και μικρών νησιών, όπου όμως, συμπεριλαμβανομένης της Ιθάκης, κυριαρχούν οι ελαιώνες.
- διάσπαρτες μεταποιητικές μονάδες – συσκευαστήρια, τυποποιητήρια, κλπ
- κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις
- βοσκότοποι
- δάση και δασικές εκτάσεις
- ελάχιστα τουριστικά καταλύματα και συναφείς δραστηριότητες αναψυχής και εστίασης.

Εντός της ενδοχώρας υπάρχει επίσης ένα πλήθος μικρών και πολύ μικρών οικισμών που παρουσιάζουν ιδιαίτερο αρχιτεκτονικό και μορφολογικό ενδιαφέρον (παραδοσιακοί, αξιόλογοι και ενδιαφέροντες οικισμοί).

Εκτός των ανθρώπινων δραστηριοτήτων που προαναφέρθηκαν, η ενδοχώρα, χαρακτηρίζεται από την ύπαρξη υψηλής ποιότητας και βαθμού διατήρησης φυσικού αποθέματος, καθώς και στοιχείων της πολιτιστικής κληρονομιάς (πεζούλες, εκκλησίες, λιотρίβια, βρύσες, ανεμόμυλοι, φάροι, οχυρωματικές κατασκευές, ξωκλήσια, παραδοσιακοί οικισμοί, χερσαίοι και ενάλιοι αρχαιολογικοί χώροι, κτλ.), που πρέπει να προστατευτούν και ειδική μνεία περιλαμβάνεται στο ειδικό κεφάλαιο της μελέτης του τοπίου. Ιδιαίτερη έμφαση θα πρέπει να δοθεί στα δασικά οικοσυστήματα και στην υποβάθμιση που έχουν υποστεί από τις διαβρώσεις εδαφών, τις αποψιλώσεις, την ερημοποίηση, τις πυρκαγιές, κλπ, αλλά και από την κατασκευή διαφόρων υποδομών και ιδιαίτερα των οδικών έργων, των ζωνών πυροπροστασίας, κλπ.

Εξάλλου από το ισχύον ΠΠΧΣΑΑ είχαν ορθώς προταθεί ορεινές και ημιορεινές ζώνες οι οποίες προτείνεται να διατηρηθούν, διότι οι κατευθύνσεις που είχαν θεσμοθετηθεί στο ισχύον ΠΠΧΣΑΑ εξακολουθούν να είναι επίκαιρες, παρόλο που έχουν υλοποιηθεί Προγράμματα όπως το Leader και τα ΟΠΑΑΧ τα οποία συνέβαλλαν στην ανάδειξη και προβολή των οικισμών με τις αναπλάσεις και στη διαφοροποίηση προς μη γεωργικές δραστηριότητες με τη χρηματοδότηση τουριστικών καταλυμάτων, τη διαμόρφωση επισκέψιμων αγροκτημάτων, μεταποιητικών μονάδων, μονάδων ήπιας αναψυχής και πολιτισμού. Επίσης βασική απαίτηση στη ζώνη αυτή αποτελεί η ενίσχυση των πιστοποιημένων προϊόντων ποιότητας και η διάθεσή τους στην τουριστική αγορά και την τοπική κουζίνα. Προς αυτή την κατεύθυνση αναμένεται να συμβάλλει σημαντικά και η πολιτική για το «Καλάθι αγροτικών προϊόντων» της Περιφέρειας, που περιλαμβάνει το σύνολο των αγροτικών προϊόντων της Περιφέρειας με έμφαση στα προϊόντα ΠΟΠ και ΠΓΕ.

Είχε επίσης ορθώς προβλεφθεί από το ισχύον Π.Π.ΧΣΑΑ ότι είναι σκόπιμο να διασυνδεθεί ο παράκτιος χώρος με τις εσωτερικές ζώνες στο πλαίσιο *«της αξιοποίησης φυσικών και πολιτιστικών πόρων ενταγμένων σε δίκτυα ήπιων μορφών τουρισμού»*, κατεύθυνση η οποία είναι ακόμη επίκαιρη και θα πρέπει να εξειδικευτεί περαιτέρω υπό το πρίσμα των νέων πολιτικών που έχουν διαμορφωθεί.

Με βάση τα ανωτέρω στην ενδοχώρα προτείνεται:

- η προστασία της γεωργικής γης, εντός της οποίας επιτρέπεται η σημειακή χωροθέτηση τυποποιητηρίων και συσκευαστηρίων των τοπικών παραγόμενων προϊόντων, καθώς και

υποδομές για τουριστικά καταλύματα εναλλακτικών μορφών τουρισμού (π.χ. αγροτουριστικά καταλύματα, επισκέψιμα αγροκτήματα, κτλ.)

- η οριοθέτηση κτηνοτροφικών ζωνών και βοσκοτόπων και η δημιουργία κτηνοτροφικών πάρκων, εντός των οποίων επιτρέπονται οι δραστηριότητες που είναι υποστηρικτικές της κτηνοτροφίας, καθώς και υποδομές για τουριστικά καταλύματα εναλλακτικών μορφών τουρισμού (π.χ. αγροτουριστικά καταλύματα, επισκέψιμα αγροκτήματα, κτλ.)
- Η δημιουργία φραγμάτων, ταμιευτήρων, λιμνοδεξαμενών, καθώς και έργων εμπλουτισμού της υπόγειας υδροφορίας, καθώς και η κατασκευή εγγειοβελτιωτικών έργων για την υποστήριξη του αγροτικού τομέα.
- χωροθέτηση ενδιάμεσου βαθμού οργάνωσης υποδοχέων μεταποιητικών δραστηριοτήτων όπου κριθεί αναγκαίο από τον υποκείμενο σχεδιασμό.
- Η χωροθέτηση οργανωμένων υποδοχέων ήπιου, ειδικών και εναλλακτικών μορφών τουρισμού – αναψυχής πλην ΠΟΤΑ και σύνθετων τουριστικών καταλυμάτων που επιτρέπονται μόνον στους παραδοσιακούς, φθίνοντες και εγκαταλελειμμένους οικισμούς (εφόσον κριθούν ότι είναι γεωλογικά κατάλληλοι για δόμηση).
- Η ανάπτυξη οικοπολιτιστικών δικτύων και διαδρομών, καθώς και η σημειακή χωροθέτηση τουριστικών καταλυμάτων εναλλακτικών μορφών τουρισμού, σύμφωνα με τους όρους και περιορισμούς που αναφέρονται στο ΕΠΧΣΑΑ τουρισμού
- Η αξιοποίηση των φθινόντων και εγκαταλελειμμένων οικισμών ως εναλλακτικοί τουριστικοί προορισμοί, με ένταξή τους στα οικοπολιτιστικά δίκτυα και υλοποίηση προγραμμάτων αναπλάσεων

Στη ζώνη της ενδοχώρας περιλαμβάνονται οι εξής Χωρικές Ενότητες (Χ.Ε.) όπως προσδιορίστηκαν σε προηγούμενο κεφάλαιο:

- Οι Χ.Ε. γεωργίας
- Οι Χ.Ε. κτηνοτροφίας
- Οι Χ.Ε. μεταποίησης
- Οι Χ.Ε. ΑΠΕ
- Οι Χ.Ε. ήπιου και εναλλακτικών μορφών τουρισμού

Χ.Ε. γεωργίας

Για τις Χωρικές Ενότητες γεωργίας ισχύουν τα αναφερόμενα για τις ενότητες αυτές στον παράκτιο χώρο. Επιπλέον αυτών στην ενδοχώρα των μεγάλων νησιών η οριοθέτηση των Χωρικών Ενότητων της γεωργίας και οι ανάλογες διαβαθμίσεις προστασίας της, προτείνεται να αντιμετωπιστούν από τα προς εκπόνηση ΓΠΣ / ΣΧΟΟΑΠ λαμβάνοντας υπόψη την υφιστάμενη κατάσταση και τον σχετικό προγραμματισμό σε τοπικό επίπεδο και τους όρους

και προϋποθέσεις της ΚΥΑ 168040 ΦΕΚ 1528/Β/2010. Σε περίπτωση καλλιεργειών αγροτικών προϊόντων που είναι χαρακτηρισμένα ΠΟΠ ή ΠΓΕ προτείνεται η απόλυτη προστασία της γεωργικής γης.

Χ.Ε. κτηνοτροφίας

Στις Χωρικές Ενότητες κτηνοτροφίας, όπως προαναφέρθηκε, προτείνονται οι υποδομές και δραστηριότητες που είναι υποστηρικτικές της κτηνοτροφίας, όπως ενδεικτικά αναφέρονται λιμνοδεξαμενές, ποτίστρες ζώων, σταυλικές εγκαταστάσεις, σιλό ζωοτροφών, εγκαταστάσεις συλλογής και αποθήκευσης γάλακτος, κτλ., πλην των τυροκομείων και των σφαγείων τα οποία προτείνεται να εγκαθίστανται εντός των οργανωμένων υποδοχέων που θα καθορισθούν από τα ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ. Επίσης λόγω της αλληλεπικάλυψης των Χωρικών Ενότητων κτηνοτροφίας με τις Χωρικές Ενότητες ήπιων και εναλλακτικών μορφών τουρισμού, επιτρέπεται η μεμονωμένη χωροθέτηση τουριστικών καταλυμάτων ήπιας μορφής και εναλλακτικών μορφών τουρισμού (π.χ. αγροτουριστικά καταλύματα), καθώς και η χωροθέτηση υποδομών σχετικών με την ανάδειξη του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος, υπό την προϋπόθεση ότι δεν θίγουν την κτηνοτροφική δραστηριότητα και τις σχετικές με αυτήν εγκαταστάσεις. Στις Χωρικές Ενότητες κτηνοτροφίας προτείνεται η χωροθέτηση χρήσεων, όπως ενδεικτικά αναφέρονται στο σχέδιο Νόμου *“Περιβαλλοντική αναβάθμιση και ιδιωτική πολεοδόμηση – Βιώσιμη ανάπτυξη, εγκαταλελειμμένοι οικισμοί και Οικοδομικοί Συνεταιρισμοί – Χρήσεις Γης”*, ήτοι βουστάσια, χοιροστάσια, πτηνοτροφία, σταυλικών εγκαταστάσεων, δεξαμενών νερού και γενικά εγκαταστάσεων γεωργοκτηνοτροφική παραγωγή, παραγωγικές εγκαταστάσεις χαμηλής και μέσης όχλησης και συσκευασίας / τυποποίησης μόνον τοπικών κτηνοτροφικών προϊόντων. Πέραν των αναφερομένων στο εν λόγω σχέδιο νόμου, προτείνονται επίσης ειδικές τουριστικές εγκαταστάσεις, κτηνοτροφικά πάρκα, εφόσον υπάρχει σχετικό ενδιαφέρον και εγκαταστάσεις ΑΠΕ εφόσον εξυπηρετούν τις κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις.

Χ.Ε. μεταποίησης

Οι Χωρικές Ενότητες μεταποίησης στην ζώνη της ενδοχώρας των νησιών παραπέμπουν σε υποδοχείς "ενδιάμεσου βαθμού" οργάνωσης, οι οποίοι θα χωροθετηθούν και θα οριοθετηθούν από τα ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ. Ο υποκείμενος σχεδιασμός θα επιλέξει τον τρόπο οργάνωσης και δόμησης στους υποδοχείς αυτούς, ήτοι με πολεοδόμηση και έκδοση οικοδομικών αδειών, είτε δόμηση με τις εκτός σχεδίου διατάξεις με τη μορφή Περιοχών Ελέγχου και Περιορισμού Δόμησης (ΠΕΠΔ). Σε κάθε περίπτωση δεν απαιτείται η σύσταση φορέα διαχείρισης για τις περιοχές αυτές.

Χ.Ε. ΑΠΕ

Στις Χωρικές Ενότητες ΑΠΕ προτείνεται η χωροθέτηση εγκαταστάσεων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ (αιολικά, φωτοβολταϊκά, βιομάζα). Στις ενότητες αυτές επιτρέπεται η άσκηση της κτηνοτροφικής δραστηριότητας, καθώς και η χάραξη οικοπολιτιστικών διαδρομών και συναφών εγκαταστάσεων. Στις περιοχές που υπάρχει αλληλεπικάλυψη με τις ζώνες γεωργίας και κτηνοτροφίας, προτεραιότητα δίδεται στη χωροθέτηση εγκαταστάσεων και υποδομών υποστηρικτικών της αγροτικής παραγωγής.

Χ.Ε. ήπιων και εναλλακτικών μορφών τουρισμού

Στις Χωρικές Ενότητες ήπιου και εναλλακτικών μορφών τουρισμού ισχύουν τα προαναφερθέντα για τις ενότητες αυτές στον παράκτιο χώρο.

B.1.1.γ.8.8 Ορεινός χώρος

Ο ορεινός νησιωτικός χώρος αποτελεί μια ιδιαίτερη κατηγορία ανθρωπογεωγραφικής ενότητας η οποία συγκεντρώνει τα μειονεκτικά χαρακτηριστικά της νησιωτικότητας όπως η εγκατάλειψη, η πληθυσμιακή αποψίλωση των οικισμών, η αποδιοργάνωση της τοπικής οικονομίας, οι σημαντικές ελλείψεις σε υποδομές και η εγκατάλειψη των πολιτιστικών πόρων.

Λόγω του νησιωτικού χαρακτήρα της ΠΙΝ ως ορεινός χώρος ορίζεται ο χώρος που εκτείνεται σε υψόμετρο 600 μ. και άνω, αντί του ορίου των 800 μ. που λαμβάνεται υπόψη στην ηπειρωτική χώρα. Με βάση τον ορισμό αυτό οι οικισμοί που περιλαμβάνονται στον ορεινό χώρο της ΠΙΝ κατά Π.Ε. είναι οι εξής:

Π.Ε. Κέρκυρας

- Στρινύλας
- Πετάλεια
- Πέραμα
- Σπαρτύλας

Π.Ε. Λευκάδας

- Εξάνθεια
- Καρυά
- Αμμόκαμπος
- Μανάσι
- Νικολής
- Αγ. Ηλίας
- Εγκλουβή

Π.Ε. Κεφαλονιάς

- Πατρικάτα
- Καρυά
- Νύφιο
- Καρδακάτα
- Αγ. Ελευθέριος
- Μιχάτα
- Επανοχώρι
- Αργίνια
- Καπανδρίτη

- Διγαλέτο

Π.Ε. Ζακύνθου

Δεν υπάρχουν οικισμοί σε υψόμετρο άνω των 600 μ.

Θα πρέπει να αναφερθεί ότι ένας οικισμός, η Ανωγή του Δήμου Ιθάκης, βρίσκεται σε υψόμετρο άνω των 600 μ., ωστόσο δεν προτείνεται να περιληφθεί στον ορεινό χώρο της ΠΙΝ, καθώς, ως ποσότητα είναι αμελητέα για να προσδιορίζει ενότητα και επιπλέον η Ιθάκη συγκαταλέγεται στα μικρά νησιά, όπως ήδη αναφέρθηκε, τα οποία έχουν χαρακτηριστικά διπλής νησιωτικότητας και δίδονται συγκεκριμένες κατευθύνσεις αντιμετώπισης από την παρούσα μελέτη.

Σύμφωνα με τις κατευθύνσεις του εγκεκριμένου ΓΠΧΣΑΑ, στον ορεινό χώρο επιδιώκεται η αύξηση της ελκυστικότητας του χώρου με ενθάρρυνση των πολλαπλών πρωτογενών δραστηριοτήτων, με καλλιέργειες φιλικές προς το περιβάλλον, με ενίσχυση της κτηνοτροφίας και έμφαση στα προϊόντα ποιότητας και συνδυασμό με τον εναλλακτικό τουρισμό και παραθερισμό με στόχο την αύξηση του αγροτικού εισοδήματος. Λόγω της ιδιαιτερότητας του χώρου και των προτεινομένων παραγωγικών δραστηριοτήτων είναι απαραίτητο να συνταχθεί ειδική αναπτυξιακή μελέτη .

Επίσης στην εν λόγω Χ.Ε. έχουν εφαρμογή οι κατευθύνσεις που έχουν ήδη αναφερθεί για τις Χωρικές Ενότητες ήπιων και εναλλακτικών μορφών τουρισμού. Οι κατευθύνσεις αυτές εξειδικεύονται για τον ορεινό χώρο από το ίδιο Πλαίσιο ως εξής:

- Μέριμνα για την προστασία, αναβάθμιση και ανάδειξη επιλεγμένων πόρων του ορεινού χώρου, που ενδιαφέρουν τον τουρισμό.
- Βελτίωση της προσβασιμότητας.
- Συγκρότηση τοπικών αλληλοσυμπληρούμενων πολυθεματικών δικτύων.
- Αξιοποίηση του οικιστικού πλεονάσματος των φθινόντων και εγκαταλελειμμένων οικισμών και προβολή των προορισμών.
- Διατήρηση της ποιότητας των φυσικών (στοιχεία χλωριδικά, πανιδικά, γεωλογικά – υδρογεωλογικά, κ.ά.) και ανθρωπογενών (οικισμοί, κατασκευές, υποδομές, μνημεία, παραδοσιακές ασχολίες, εκδηλώσεις, κ.λπ.) πόρων με μέτρα πρόληψης των κινδύνων υποβάθμισής τους.
- Λήψη ειδικών μέτρων αισθητικής και λειτουργικής αναβάθμισης υποδομών που αφορούν σε άλλες παραγωγικές δραστηριότητες (π.χ. με τη σύνταξη ειδικών προδιαγραφών κατασκευής και λειτουργίας).

- Προσαρμογή νέων εγκαταστάσεων στα μορφολογικά πρότυπα και την κλίμακα των οικισμών.
- Δημιουργία βασικών προτύπων καθώς και εξειδικευμένων, κατά περίπτωση, κανόνων για το σχεδιασμό και τη δόμηση λαμβάνοντας υπόψη την παραδοσιακή αρχιτεκτονική και τις τοπικές παραδόσεις, χρήσης υλικών και μορφών δόμησης.
- Υιοθέτηση πρακτικών που θα εξασφαλίζουν μειωμένη κατανάλωση ενέργειας και χρήση φιλικών προς το περιβάλλον υλικών.
- Δημιουργία ειδικών κατασκευαστικών προτύπων για την εκτέλεση έργων υποδομών στον ορεινό χώρο (οδοποιία, κατασκευές δημόσιων κτιρίων, εγγειοβελτιωτικά, διαμορφώσεις χώρων, κ.λπ.).
- Δημιουργία δικτύων πεζοπορικών διαδρομών, μονοπατιών, διαδρομών και χώρων περιβαλλοντικής αγωγής και ευαισθητοποίησης.
- Αξιοποίηση των εκάστοτε τοπικών πόρων που παρουσιάζουν ενδιαφέρον για την ανάπτυξη ειδικών – εναλλακτικών μορφών τουρισμού (αγροτουρισμού, περιηγητικού, πεζοπορικού, πολιτιστικού τουρισμού κ.λπ.).
- Αποκατάσταση και αξιοποίηση παλαιών κελυφών, επανάχρηση αξιόλογων κτιρίων ή συνόλων και παροχή κινήτρων για μετατροπή παραδοσιακών ή διατηρητέων κτιρίων σε ξενοδοχειακές μονάδες.
- Παροχή κινήτρων για εκσυγχρονισμό υφισταμένων τουριστικών μονάδων με παράλληλη αναβάθμιση σε τύπους και κατηγορίες καταλυμάτων και συμπληρώσεις με ειδικές τουριστικές υποδομές.
- Σημειακή χωροθέτηση τουριστικών καταλυμάτων με τους εκάστοτε ισχύοντες όρους δόμησης.

Όλες οι προτεινόμενες κατευθύνσεις στοχεύουν στην αύξηση του εισοδήματος των κατοίκων των περιοχών αυτών, το οποίο πρέπει να είναι ανάλογο αυτού των απασχολούμενων στις παράκτιες περιοχές. Ανάπτυξη των ημιορεινών και ορεινών περιοχών χωρίς βελτίωση του εισοδήματος των κατοίκων τους δεν νοείται. Γιαυτό και είναι απαραίτητο να συνταχθεί ειδική αναπτυξιακή μελέτη από την οποία να προκύψει ένας ξεχωριστός άξονας στο πλαίσιο του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Πλαισίου της ΠΙΝ, στον οποίο κεντρική θέση πρέπει να έχουν οι προτάσεις της παρούσας μελέτης αναθεώρησης του ΠΠΧΣΑΑ. Η εφαρμογή των Πλαισίων - του υπερκείμενου σχεδιασμού από τον υποκείμενο σχεδιασμό (ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ) οφείλει να λαμβάνει υπ' όψη τις ιδιαιτερότητες της περιοχής μελέτης, ώστε να αναγνωρίζονται και να προτείνονται ειδικότερα μέτρα.

Στον ορεινό χώρο προτείνεται η προστασία της γεωργικής γης, σύμφωνα με τις κατευθύνσεις που προτείνονται για τις Χωρικές Ενότητες γεωργίας, προκειμένου να διατηρηθεί η αγροτική δραστηριότητα προσαρμοζόμενη όμως στις νέες συνθήκες της υπό αναθεώρηση ΚΑΠ για μετά το 2013. Επίσης στην περιοχή αυτή προτείνεται να αναπτυχθούν οι εναλλακτικές μορφές τουρισμού, όπως αναφέρονται στο αναθεωρημένο Ε.Π. όπως π.χ

Ο ορεινός – αθλητικός τουρισμός που συνδυάζεται με την αξιοποίηση των ορεινών όγκων της ΠΙΝ για την άσκηση αθλητικών δραστηριοτήτων όπως η αναρρίχηση, η ποδηλασία βουνού (mountain bike), κτλ

Ο πολιτισμικός και θρησκευτικός τουρισμός, που συνδυάζεται με την αξιοποίηση της πολιτιστικής κληρονομιάς και των θρησκευτικών μνημείων της ΠΙΝ

Ο αγροτουρισμός που μπορεί να αναπτυχθεί σε σύγχρονα οργανωμένες αγροτικές εκμεταλλεύσεις (γεωργικές και κτηνοτροφικές) και στηρίζεται κυρίως στην ιδιωτική πρωτοβουλία, στο πλαίσιο του οποίου προτείνεται η δημιουργία θεματικών δικτύων, όπως ενδεικτικά αναφέρεται "ο δρόμος της ελιάς" ή "ο δρόμος του κρασιού", κτλ., Επικουρικά μπορεί να υποστηρίζεται από φάρμες όπου πέραν του επιδεικτικού τους χαρακτήρα διαθέτουν και ξενοδοχειακά καταλύματα, όπου οι τουρίστες διαμένουν ζώντας τον αγροτικό τρόπο ζωής. Επίσης εγκαταλελειμμένοι οικισμοί μπορούν να δεχθούν επανάχρηση ως ξενοδοχειακά καταλύματα, και οι τουρίστες να ζουν σ' αυτά και στις αγροτικές εκμεταλλεύσεις.

Ο φυσιολατρικός τουρισμός που προτείνεται στις προστατευόμενες περιοχές λόγω του φυσικού περιβάλλοντος και του τοπίου τους και στις οικο-πολιτιστικές διαδρομές.

Εν προκειμένω, οι προτάσεις αναπτυξιακού και χωρικού χαρακτήρα είναι οι ακόλουθες:

- η προστασία του ορεινού χώρου και του παραγωγικού - οικολογικού του χαρακτήρα στο πλαίσιο των αρχών της αειφόρου ανάπτυξης
- η αντιμετώπιση της δημογραφικής αποψίλωσης με την ενίσχυση των υποδομών / υπηρεσιών και των δυνατοτήτων απασχόλησης - ανάδειξη των συγκριτικών πλεονεκτημάτων κάθε παραγωγικού πόρου.
- η στήριξη των πολλαπλών πρωτογενών δραστηριοτήτων στις ορεινές και τις ημιορεινές περιοχές, της τοπικής οικονομίας και η προώθηση νέων (π.χ ΑΠΕ, εναλλακτικές μορφές τουρισμού, στροφή προς τις βιολογικές εκμεταλλεύσεις – βιολογική ορεινή γεωργία και κτηνοτροφία) με έμφαση στα προϊόντα ποιότητας από καλλιέργειες φιλικές προς το περιβάλλον, που αντικαθιστούν τις φθίνουσες παραδοσιακές και ενισχύουν την κοινωνική και οικονομική ανασυγκρότηση με διατήρηση της δημογραφικής κατάστασης των ορεινών οικισμών, ιδιαίτερα με την ανάπτυξη και την προβολή ενός νέου προτύπου.

- η ενίσχυση γενικότερα της ελκυστικότητας των ημιορεινών και ορεινών περιοχών και οικισμών με τη βελτίωση της εικόνας των κοινόχρηστων χώρων, την αποκατάσταση και συντήρηση μνημείων και παλιών κτισμάτων, κτλ. και η διεύρυνση των δυνατοτήτων συμπληρωματικής απασχόλησης στο πλαίσιο της πολυλειτουργικότητας της γεωργίας με πιλοτικές ενέργειες αυτοτροφοδοτούμενης ανάπτυξης (χειροτεχνία, αγροτουρισμός, οικοτουρισμός, κλπ) σε ζώνες με ιδιαίτερα σημαντικούς φυσικούς, πολιτιστικούς και ιστορικούς πόρους, θα συμβάλλει στην συγκράτηση και την καλύτερη ηλικιακή σύνθεση του πληθυσμού στις περιοχές αυτές.
- Η ανάπλαση και αξιοποίηση των εγκαταλελειμμένων οικισμών που είναι γεωλογικά κατάλληλοι για οικιστική ανάπτυξη και η επαναχρησιμοποίηση παλιών κτιρίων ως ξενώνων.

B.1.1.γ.9 Διοικητικές και αναπτυξιακές ενότητες σε ενδοπεριφερειακό επίπεδο

Το παρόν κεφάλαιο πραγματεύεται τον χωρικό προσδιορισμό των διοικητικών και αναπτυξιακών ενοτήτων σε ενδοπεριφερειακό επίπεδο με στόχο την ταύτιση των διοικητικών χωρικών και αναπτυξιακών ενοτήτων στο επίπεδο των Δήμων, όπως διαμορφώθηκαν μετά το Ν. 3852/2010 Πρόγραμμα Καλλικράτης, σύμφωνα με τον οποίο εξάλλου στο νησιωτικό χώρο και συγκεκριμένα στην ΠΙΝ, πολλοί Δήμοι ταυτίζονται με τα όρια των Π.Ε. με τις οποίες μάλιστα έχουν σχεδόν τις ίδιες αρμοδιότητες, με αποτέλεσμα να προκαλούνται αδιέξοδες διαδικασίες, και η ροή των διοικητικών ζητημάτων να βρίσκει σημαντικά εμπόδια στην κατανομή αρμοδιοτήτων.

Κριτήρια του προαναφερθέντος προσδιορισμού, σύμφωνα με τις προδιαγραφές, είναι :

- Η διοικητική αναδιοργάνωση σύμφωνα με το Ν. 3852/2010 Πρόγραμμα Καλλικράτης
- Η ύπαρξη ευρύτερων ζωνών ανάπτυξης αστικών λειτουργιών και οικιστικών κέντρων - εδρών Δήμων, αλλά και άλλων οικιστικών κέντρων που με την περιοχή επιρροής τους, διαδραματίζουν στην κλίμακα του νησιωτικού χώρου, διακεκριμένο ρόλο στον αναπτυξιακό σχεδιασμό
- Η διαβάθμιση των αναπτυξιακών χαρακτηριστικών της περιοχής

Σύμφωνα με τον προαναφερθέντα νόμο, η ΠΙΝ αποτελείται από 5 Περιφερειακές Ενότητες – όσοι οι πρώην Νομοί και επιπλέον η ΠΕ Ιθάκης και από 7 Δήμους, ήτοι όσες οι Περιφερειακές Ενότητες και επιπλέον ο Δήμος Παξών και ο Δήμος Μεγανησίου.

Οι τρεις Δήμοι των Μικρών Νησιών προϋπήρχαν και επομένως δεν φαίνεται να υπάρχουν δυσλειτουργίες και κυρίως είχαν ένα αυτόνομο διοικητικό και αναπτυξιακό αυτοτελή χαρακτήρα λόγω της γεωγραφικής τους απομόνωσης ως νησιά, που στην περίπτωση των Παξών και των Διαπόντιων Νησιών υπάρχει και απόσταση από τα υπόλοιπα νησιά και την ηπειρωτική χώρα.

Λόγω της νησιωτικότητας, όλα τα νησιά έχουν προσδιορισμένη Χωρική Ενότητα και όπως προαναφέρθηκε, κοινά χαρακτηριστικά, αλλά ανάλογα με το μέγεθός τους και την γεωγραφική τους θέση, σχετικά με την απόσταση από την ηπειρωτική χώρα και του κάθε μικρού νησιού ή συμπλέγματος νησιών από τα μεγάλα νησιά της Περιφέρειας, έχουν τα δικά τους διαφοροποιημένα αναπτυξιακά χαρακτηριστικά. Ιδιαίτερα στην περίπτωση των Μικρών Νησιών, κάθε νησί αποτελεί μια αναπτυξιακή ενότητα, όπως η Ιθάκη, ή ένα νησιωτικό σύμπλεγμα μικρών νησιών, όπως τα Διαπόντια νησιά που αποτελούν μια αναπτυξιακή ενότητα, έστω και αν ανήκουν διοικητικά στην ΠΕ Κέρκυρας και στο Δήμο Κέρκυρας, οι Παξοί – Αντίπαξοι που επίσης ανήκουν διοικητικά στην ΠΕ Κέρκυρας, αλλά αποτελούν

αυτοτελή Δήμο – το Δήμο Παξών, και τέλος, όπως το νησιωτικό σύμπλεγμα, που αποτελεί ένα επίσης αυτοτελή Δήμο – του Μεγανησίου, με έδρα τον οικισμό Κατωμέρι και ανήκει στην Π.Ε. Λευκάδας. Διαπιστώνεται δηλαδή ότι όλα τα μικρά νησιά της Περιφέρειας αποτελούν στο επίπεδο της α΄ βάθμιας Αυτοδιοίκησης αυτοτελείς μονάδες, είτε ως δήμοι είτε ως Δ.Ε., επιτρέποντας την ανάπτυξη της πολιτικής της νησιωτικότητας με πολύ διακριτό τρόπο, και στο πλαίσιο της διοικητικής, αναπτυξιακής και Χωρικής Ενότητας.

Προτείνεται λοιπόν ο αναπτυξιακός και χωρικός σχεδιασμός να επιτρέπει τη διαβάθμιση των παρεμβάσεων κατ' αναλογία του μεγέθους των νησιών. Η αναπτυξιακή σφαίρα επιρροής των μεγάλων νησιών περιλαμβάνει με διάφορους τρόπους όλα τα μικρά νησιά – συνθήκη η οποία είναι αναπόφευκτη σε μια πολυκεντρική δομή αλληλεξαρτήσεων, όπου η μονοκεντρική δομή θα μετεξελιχθεί σταδιακά στην πολυκεντρική με άξονα την συμπληρωματικότητα των διαφορετικών νησιών και των διαφορετικών οικισμών και πόλεων.

Προς τούτο προτείνεται η άσκηση όλων των πολιτικών που συμβάλλουν άμεσα ή έμμεσα στην άμβλυνση της κύριας χωρικής και αναπτυξιακής ανισότητας η οποία μνημονεύεται στο χωρικό πρότυπο και αφορά την υστέρηση των μικρών έναντι των μεγάλων νησιών σε όλους τους τομείς – παραγωγικούς και τις τεχνικές και κοινωνικές υποδομές. Εξάλλου η προβολή των μικρών νησιών στο τουριστικό χάρτη της ΠΙΝ, αποτελεί μια διαφοροποίηση, ένα νέο προσορισμό που επαυξάνει την ελκυστικότητα και την επισκεψιμότητα της ΠΙΝ γενικότερα, με την προϋπόθεση ότι πρέπει να τηρηθούν οι προτεινόμενοι όροι της προστασίας του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος, της δόμησης των τουριστικών καταλυμάτων σε μικρή κλίμακα, με μειωμένες σε σχέση με αρχικώς εγκριθέν ΕΠΧΣΑΑΤ, τις προδιαγραφές της πυκνότητας των κλινών ανά στρέμμα, οι οποίες αναφέρονται στο αναθεωρημένο ΕΠΧΣΑΑ Τουρισμού και σύμφωνα με την εξειδίκευση που προτείνεται από την παρούσα μελέτη την οποία μπορούν να υλοποιήσουν τα ΓΠΣ/ ΣΧΟΟΑΠ. Επίσης στα μικρά νησιά προτείνεται να ισχύουν με αυστηρότερο τρόπο όλοι οι προαναφερθέντες όροι στο κεφάλαιο της ανθρωπογεωγραφικής ενότητας του παράκτιου χώρου.

Κέρκυρα

Το νησί της Κέρκυρας, σύμφωνα με τις επιταγές του Ν. 3852/2010 «Πρόγραμμα Καλλικράτης» αποτέλεσε ένα Δήμο, του οποίου τα διοικητικά όρια, συμπεριλαμβανομένου του Δήμου Παξών, αποτελούν την Π.Ε. Κέρκυρας που ταυτίζεται με τον πρώην νομό Κέρκυρας. Στο νησί της Κέρκυρας, σύμφωνα με την οργάνωση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης κατά το Ν. 2539/1997 «Σχέδιο Καποδίστριας» είχαν υπάρξει 12 Δήμοι και 3 Κοινότητες, οι οποίοι συνενώθηκαν και δημιουργήθηκε ο σημερινός δήμος.

Το νησί της Κέρκυρας έχει καθιερωθεί να επιμερίζεται σε τρεις περιοχές, τη βόρεια, τη μέση και τη νότια. Οι ανθρωπογεωγραφικές αυτές Χωρικές Ενότητες, αποτελούν τη βάση που ο Δήμος επιζητεί, σε μια επικείμενη αναθεώρηση του Ν. 3852/2010 «Πρόγραμμα Καλλικράτης» τη δημιουργία τριών Δήμων, ώστε να είναι εφικτή η καλύτερη διαχείριση του Δήμου, κυρίως σε χωρικό επίπεδο.

Υπό την αναπτυξιακή θεώρηση, οι τρεις προαναφερθείσες ενότητες έχουν κοινά αναπτυξιακά χαρακτηριστικά μεταξύ τους. Ο παράκτιος χώρος αφιερωμένος στην συμβατική τουριστική ανάπτυξη και ο εσωτερικός στην αγροτική παραγωγή και την κτηνοτροφία, ενώ το φυσικό τοπίο αναρριχάται στις πλαγιές του Παντοκράτορα, συνθέτοντας το ορεινό τοπίο με συντιθέμενες παραγωγικές δραστηριότητες πρωτογενούς και τριτογενούς τομέα. Ταυτόχρονα δύνανται να αποτελέσουν αντίστοιχες διοικητικές ενότητες, δεδομένου ότι έχουν επίσης και διαφορετικά διακριτικά επιμέρους χαρακτηριστικά.

Το οικιστικό δίκτυο είναι διάσπαρτο, με τους μεγαλύτερους οικισμούς στην παράκτια ζώνη, όπου και τα μικρά αστικά κέντρα – στη βόρεια Κέρκυρα η Αχαράβη με την Κασσιόπη και στη νότια Κέρκυρα η Λευκίμμη, ενώ στη μέση Κέρκυρα, η πόλη της Κέρκυρας, χωρίς να έχει δημιουργηθεί κανένα μικρό αστικό κέντρο. Η Αχαράβη και η Λευκίμη είχαν χαρακτηριστεί στο ισχύον ΠΠΧΣΑΑ ως 3^{ου} επιπέδου και με την παρούσα αναθεώρηση, προτείνεται να διατηρηθούν στο αντίστοιχο του 3^{ου} επιπέδου, ήτοι στο 6^ο επίπεδο όπως έχει διαμορφωθεί η ιεράρχηση από το ισχύον ΠΠΧΣΑΑ, με την προσθήκη της Κασσιόπης ως δίπολο με την Αχαράβη.

Η πόλη της Κέρκυρας, χαρακτηριζόμενη από το ΠΠΧΣΑΑ ως δευτερεύων εθνικός πόλος, δεσπόζει εκτεινόμενη σε μεγάλη περιαστική έκταση, συγκροτώντας μια ευρεία ζώνη ανάπτυξης αστικών λειτουργιών σε βάρος των αγροτικών καλλιεργειών σε συνδυασμό με το φυσικό τοπίο. Το συγκεκριμένο χωρικό χαρακτηριστικό του περιαστικού χώρου είναι αυτό που διαφοροποιεί τη μέση Κέρκυρα από τις υπόλοιπες ενότητες κυρίως όσον αφορά τα ποσοτικά και ποιοτικά του χαρακτηριστικά. Τόσο η Αχαράβη με την Κασσιόπη ως δίπολο, όσο και η Λευκίμμη, έχουν τον ανάλογο περιαστικό τους χώρο, ο οποίος αν και σε άλλη – μικρότερη - κλίμακα σφραγίζει τις συγκεκριμένες Χωρικές Ενότητες.

Εξάλλου, αν γίνει αποδεκτή η πρόταση για την τοποθέτηση της πόλης της Κέρκυρας στο 2^ο επίπεδο - πρωτεύων εθνικός πόλος, όπως ως ανάδραση έχει προταθεί στο ανάλογο κεφάλαιο του οικιστικού δικτύου, θα απαιτήσει την οργάνωση του Δήμου, τον προγραμματισμό και σχεδιασμό του ως αστικός χώρος και μάλιστα με έμφαση στο ιστορικό κέντρο, ως ιστορική πόλη, που όπως όλες σχεδόν οι υπόλοιπες του 2^{ου} επιπέδου έχουν

υπαχθεί στην κατηγορία των πόλεων που χρήζουν ρυθμιστικών σχεδίων με την ευρύτερη περιοχή τους, που έλκει καθημερινές μετακινήσεις.

Το νησί της Κέρκυρας αποτελεί μια διοικητική, αναπτυξιακή και Χωρική Ενότητα και μια πιθανή διαφοροποίηση της διοικητικής εμβέλειας των ορίων του Δήμου από τα όρια της Περιφερειακής Ενότητας - πιθανή διαίρεση σε τρεις Δήμους - Βόρεια, Μέση και Νότια Κέρκυρα, θα συμβάλει στην οργάνωση περισσότερο βιώσιμων διοικητικών ενότητων με περισσότερο κοινά αναπτυξιακά χαρακτηριστικά, χωρίς όμως αυτό να σημαίνει ότι η διατήρηση ενός Δήμου δεν θα συμβάλει στη διατήρηση της διοικητικής, αναπτυξιακής και Χωρικής Ενότητας.

Λευκάδα

Το νησί, που, λόγω της ελάχιστης απόστασης από την ηπειρωτική χώρα έχει οδική σύνδεση με μια μικρού μήκους πλωτή γέφυρα. Η ιδιομορφία αυτή είχε επιφέρει μια σημαντική εξάρτηση του νησιού και της πόλης ειδικότερα από την ευρύτερη περιοχή της ηπειρωτικής χώρας, η οποία πλέον έχει σχετικά αναστραφεί, με αποτέλεσμα την ανάπτυξη διαπεριφερειακών σχέσεων, η ύπαρξη των οποίων προϋποθέτει ισότιμες σχέσεις.

Πρόκειται για ένα νησί που έχει τα ίδια αναπτυξιακά χαρακτηριστικά με αυτά που περιγράφηκαν για την Κέρκυρα - η μεν ενδοχώρα αφιερωμένη στην αγροτική παραγωγή, την κτηνοτροφία, και το φυσικό τοπίο, και ο παράκτιος χώρος στην συμβατική τουριστική ανάπτυξη, της οποίας όμως τα τουριστικά καταλύματα είναι μικρής κλίμακας, με υψηλό βαθμό ένταξης στο τοπίο. Το δημογραφικό μέγεθος της έδρας της Π.Ε. η οποία καταγράφει μόνον 23.693 κατ. αντιστοιχεί πραγματικά στο μέγεθος μιας νησιωτικής Περιφερειακής Ενότητας και ενός νησιωτικού Δήμου. Θετική επίσης διαφοροποίηση παρατηρείται στη μεγάλη ασυνέχεια της τουριστικής ανάπτυξης κατά μήκος των ακτών λόγω της γεωμορφολογίας των δυτικών ακτών, καθώς το εξαιρετικό τοπίο με τις πλούσιες φυτεμένες πλαγιές εναλλάσσεται με τις δομημένες τουριστικές περιοχές σε γραμμικές αναπτύξεις, εκτός της περιοχής Λευκάδα - Καλλιθέα όπου έχει καταγραφεί ιδιαίτερη υποβάθμιση, η οποία περιγράφεται στο ειδικό κεφάλαιο για το τοπίο που επισυνάπτεται στην παρούσα μελέτη.

Στο νησί της Λευκάδας, σύμφωνα με την οργάνωση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης κατά το Ν. 2539/1997 «Σχέδιο Καποδίστριας» είχαν υπάρξει 5 Δήμοι και 2 Κοινότητες, οι οποίοι συνενώθηκαν και δημιουργήθηκε ο σημερινός δήμος, ο οποίος, λόγω του μικρού του μεγέθους, φαίνεται ότι είναι σε απόλυτη ταύτιση με την αναπτυξιακή και Χωρική Ενότητα. Ο πρώην και νυν Δ. Μεγανησίου, που αποτελεί ένα συγκρότημα μικρών νησιών, έχει όλα τα βασικά χαρακτηριστικά των μικρών νησιών, και ορθώς παρέμεινε αυτοτελής σε σχέση με το

Δ. Λευκάδας, όπως και όλα τα υπόλοιπα μικρά νησιά που παρέμειναν Δήμοι (Παξοί, Ιθάκη) ή και ορίστηκαν Δημοτικές Ενότητες (Διαπόντιοι Νήσοι), ώστε να διαχειρίζονται με τον βέλτιστο τρόπο το αναπτυξιακό και χωρικό τους πρότυπο. Η δημιουργία όμως μιας Π.Ε. ως συνέχεια του καταργημένου νομού, στην οποία περιλαμβάνεται εκτός του Δήμου Λευκάδας και αυτός του Μεγανησίου φαίνεται ότι αποτέλεσε μια σαφώς σωστή επιλογή, διότι με αυτόν τον τρόπο συνεχίζεται απρόσκοπτα η διοίκηση, προσαρμοσμένη στα νέα δεδομένα.

Το οικιστικό δίκτυο είναι διάσπαρτο στο νησί, κυρίως στην ανατολική, βόρεια και νότια πλευρά του, λόγω της προαναφερθείσας γεωμορφολογίας, του ορεινού χαρακτήρα στην ενδοχώρα του νησιού (υψόμετρο 1.189 μ.), όπου παρατηρείται δημογραφική αποψίλωση και εγκατάλειψη των οικισμών. Στο βόρειο τμήμα δεσπόζει η πόλη της Λευκάδας, η οποία σύμφωνα με την ιεράρχηση του οικιστικού δικτύου από το ισχύον ΓΠΧΣΑΑ, χαρακτηρίζεται, όπως και όλες οι υπόλοιπες έδρες των Π.Ε. της ΠΙΝ, ως 5^{ου} επιπέδου «*Λοιπά Αστικά Κέντρα με πληθυσμό άνω των 10.000 κατ.*» και ταυτόχρονα, από το ίδιο πλαίσιο εντάσσεται στο «*πολύπολο*» - Αρτα – Πρέβεζα – Λευκάδα, ισχυροποιώντας τις διαπεριφερειακές σχέσεις του νησιού με την ηπειρωτική χώρα, με την οποία έχει πολλαπλές πλέον σχέσεις και λιγότερες εξαρτήσεις. Συγκεκριμένα η Λευκάδα δέχεται υποστήριξη σε τεχνικές υποδομές, σύντομα δε μετά την ολοκλήρωση του ανεγειρόμενου νοσοκομείου θα παρέχει τις ανάλογες υπηρεσίες σε κοινωνικές υποδομές προς τις όμορες ηπειρωτικές περιοχές, ενώ παράλληλα για τις ίδιες περιοχές αποτελεί προορισμό τουρισμού και αναψυχής και μάλιστα με ημερήσιες μετακινήσεις κατά την θερινή περίοδο, μια σημαντική αναπτυξιακή δυνατότητα και προοπτική που προσδίδει μια συνιστώσα στο αναπτυξιακό και χωρικό πρότυπο της Λευκάδας.

Με βάση τα ανωτέρω διαπιστώνεται η ταύτιση της αναπτυξιακής και διοικητικής ενότητας της Λευκάδας και προς τούτο δεν προτείνεται καμία αλλαγή σε οποιαδήποτε ενότητα και στον χωρικό προσδιορισμό τους.

Κεφαλονιά

Το νησί της Κεφαλονιάς είναι το μεγαλύτερο σε έκταση νησί συγκριτικά με τα άλλα 3 μεγάλα νησιά της ΠΙΝ.

Τα αναπτυξιακά του χαρακτηριστικά είναι εν μέρει διαφοροποιημένα από αυτά των υπολοίπων μεγάλων νησιών που ήδη περιγράφηκαν, με θετική διαφοροποίηση στον πρωτογενή τομέα – τις γεωργικές καλλιέργειες και ιδιαίτερα την κτηνοτροφία, στην μεταποιητική δραστηριότητα των αγροτικών και κτηνοτροφικών προϊόντων και τη διάθεσή τους στο εμπόριο, στην τοπική αγορά που περιλαμβάνει το τουριστικό εμπόριο και στην

εσωτερική αγορά, καθώς επίσης στην εξόρυξη βιομηχανικής χρήσης ορυκτών και την μεταποίησή τους, μετά την οποία μάλιστα μεταφέρονται σε εθνικές αγορές και εξάγονται σε διεθνείς αγορές από το λιμάνι του Αργοστολίου. Επίσης σημαντικός διεθνούς και εθνικής εμβέλειας αναπτυξιακός τομέας είναι οι υδατοκαλλιέργειες, με υψηλή θέση στο εξαγωγικό εμπόριο. Τέλος, η τουριστική ανάπτυξη δεν έχει καλύψει όλες τις ακτές, δίδοντας έτσι δυνατότητες ανάπτυξης ήπιων, ειδικών και εναλλακτικών μορφών τουρισμού σε συμβίωση με την αγροτική οικονομία, στο πλαίσιο της πολυλειτουργικής γεωργίας και του αγροδιατροφικού προτύπου, που συμβάλλει στην αύξηση της απασχόλησης και αποδίδει σημαντικά έσοδα στους απασχολούμενους.

Καταγράφεται λοιπόν ένα αναπτυξιακό πρότυπο που, τείνει να χαρακτηριστεί ως «αγροδιατροφικό πρότυπο» και στο βαθμό που προωθηθεί οργανωμένα προς αυτό το στόχο θα αποδώσει με ολοκληρωμένο τρόπο μια ενδογενή οικονομία με σημαντικές προοπτικές περαιτέρω ανάπτυξης στο πλαίσιο της αειφορίας. Στο βαθμό δε που προσλάβει τα χαρακτηριστικά της ανάπτυξης, αλλά και της προστασίας του περιβάλλοντος δύναται να προσλάβει ειδικότερα τα χαρακτηριστικά της «πράσινης ανάπτυξης»

Με χαμηλότερους ρυθμούς ανάπτυξης κινείται η χερσόνησος της Παλικής και Ερύσσου παρουσιάζοντας διαφοροποιημένη κατάσταση σε σχέση με την προαναφερθείσα, αλλά όχι ικανή να δώσει μια διοικητική αυτονομία στην ανατολική και δυτική Κεφαλονιά, δηλαδή να προκαλέσει μια σχάση στον κατά τον Καλλικράτη Δήμο, ήτοι σε δύο Δήμους, εδραιώνοντας την αναπτυξιακή υστέρηση της δυτικής Κεφαλονιάς και δίδοντας μια ιδιαίτερη ώθηση στην ανατολική Κεφαλονιά. Ωστόσο, επισημαίνεται ότι η γεωμορφολογία του νησιού και ο σχηματισμός του από χερσονήσους αποκόπτουν την εδαφική συνέχεια, προκαλώντας δυσκολίες διαχείρισης εκ μέρους της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στο χωρικό επίπεδο και επομένως γενικότερα στη διοικητική, αναπτυξιακή και Χωρική Ενότητα, χωρίς όμως αυτή η δυσκολία να επιβάλλει επανεξέταση και αμφισβήτηση της διοικητικής, αναπτυξιακής και χωρικής οργάνωσης.

Ο καλλικράτιος Δήμος Κεφαλονιάς αποτελέστηκε από 7 καποδιστριακούς Δήμους και 1 Κοινότητα και σήμερα τα διοικητικά όρια του Δήμου και της Περιφερειακής Ενότητας ταυτίζονται. Ο Δ. Ιθάκης, ο οποίος ανήκε στην ίδια Νομαρχία, έχει αποτελέσει με το Ν. 3852/2010 ανεξάρτητη Π.Ε.

Το Αργοστόλι με πληθυσμό 9.748 κατ. αποτελεί την έδρα του Δήμου και της Π.Ε., και σύμφωνα με την ιεράρχηση του οικιστικού δικτύου από το ισχύον ΓΠΧΣΑΑ, χαρακτηρίζεται, όπως και όλες οι υπόλοιπες έδρες των Π.Ε. της ΠΙΝ πλην της Κέρκυρας, ως 5^{ου} επιπέδου

«Λοιπά Αστικά Κέντρα με πληθυσμό άνω των 10.000 κατ.» Ευρισκόμενο στο μυχό του κόλπου, καταλαμβάνει μια κεντροβαρική θέση από την οποία θέτει στην περιοχή επιρροής του, όλο το υπόλοιπο οικιστικό δίκτυο με ολοκληρωμένο - αν και όχι σε πολύ καλή κατάσταση - οδικό δίκτυο προς όλες τις κατευθύνσεις.

Η περιαστική ΖΟΕ που είχε θεσμοθετηθεί το 1986 διατήρησε σε σχετικά καλή κατάσταση τον περιαστικό χώρο του Αργοστολίου, ενώ η γεωμορφολογία της περιβάλλουσας περιοχής της πόλης δεν επιτρέπει την οικιστική ανάπτυξη γενικότερα προς βορά και δυτικά.

Το λιμάνι του Αργοστολίου που προκαλεί δυσκολίες προσέγγισης, λόγω της μεγάλης απόστασης που τα πλοία πρέπει να διασχίζουν μέσα στον κόλπο, δεν μπορεί να διαδραματίσει το ρόλο του αποκλειστικού λιμανιού του νησιού για τα δρομολόγια εσωτερικού, με αποτέλεσμα να έχουν αναλάβει συμπληρωματικό ρόλο η Σάμη και ο Πόρος, γεγονός που τους έχει οδηγήσει σε μια αναβάθμιση στην ιεράρχηση του οικιστικού δικτύου του νησιού. Το Αργοστόλι διατηρείται στο υψηλότερο επίπεδο ιεράρχησης του οικιστικού δικτύου εντός της Π.Ε., ενώ έχει εξασφαλίσει τον τουρισμό της κρουαζιέρας μετά από την ολοκλήρωση του προβλήτα, με συνεχώς αυξανόμενες σε ετησία βάση προσεγγίσεις κρουαζιερόπλοιων.

Με την παρούσα μελέτη, στο κεφάλαιο του οικιστικού δικτύου προτείνεται η Σάμη 6^{ου} επιπέδου ως μια αναπτυξιακή προοπτική στην ανατολική Κεφαλονιά και στη δυτική Κεφαλονιά, προτείνεται στην αντίστοιχη θέση του οικιστικού δικτύου το Ληξούρι, στο πλαίσιο της προσπάθειας αναπτυξιακής αναζωογόνησης της «απομονωμένης» χερσονήσου Παλικής.

Επομένως στην Κεφαλονιά δεν προτείνεται καμία διαφοροποίηση, αν και στο αναπτυξιακό επίπεδο η δυτική, σε σύγκριση με την ανατολική Κεφαλονιά, έχει εν μέρει διαφορετικά αναπτυξιακά χαρακτηριστικά – αυξημένη υστέρηση, η οποία θα μπορούσε να εδραιωθεί εάν την ακολουθούσε η διοικητική διαίρεση του Δήμου. Αντιθέτως μάλιστα καμία αλλαγή δεν είναι αναγκαία, καθώς η πρόταση για την ενίσχυση της χωρικής, αναπτυξιακής και διοικητικής ενότητας θα συμβάλλει στην περαιτέρω ολοκληρωμένη, ισόρροπη και βιώσιμη ανάπτυξη και επομένως στην άμβλυνση των αναπτυξιακών και χωρικών ανισοτήτων.

Ζάκυνθος

Η Ζάκυνθος αποτελεί Δήμο και Π.Ε. στα ίδια διοικητικά όρια, παρουσιάζοντας τις προαναφερθείσες δυσκολίες στην διοίκηση και την κατανομή των αρμοδιοτήτων. Ο καλλικράτιος Δήμος αποτελέστηκε από 6 καποδιστριακούς Δήμους και το μέγεθος του

νησιού επιτρέπει τον συνδυασμό της χωρικής και της σύγχρονης διοικητικής και αναπτυξιακής ενότητας που φαίνεται να είναι βιώσιμες.

Το νησί της Ζακύνθου αποτελεί αναμφίβολα μια αναπτυξιακή ενότητα. Ο τουρισμός έχει αναπτυχθεί κατά μήκος των ακτών εκτός από τις δυτικές λόγω της απότομης γεωμορφολογίας τους. Κυριαρχούν οι συμβατικές μορφές, με τουριστικές μονάδες, ενοικιαζόμενα δωμάτια και παραθεριστική κατοικία.

Πέραν του τουρισμού, καταγράφονται γεωργικές καλλιέργειες, κτηνοτροφία, εξόρυξη αδρανών υλικών και γύψου στο Σκοπό, δραστηριότητες οι οποίες όμως δεν συνιστούν, όπως στην Κεφαλονιά, και ούτε τείνουν στη δημιουργία ενός ολοκληρωμένου αναπτυξιακού προτύπου, μιας και ο τουρισμός κυριαρχεί. Έτσι προκαλείται μια άνιση κατάσταση μεταξύ του παράκτιου και του εσωτερικού χώρου, όπως εξάλλου σε όλα τα νησιά, η οποία, παρά τα έργα και τα προγράμματα που έχουν προωθηθεί, δεν έχει αναστραφεί.

Το οικιστικό δίκτυο είναι συγκεντρωμένο μόνον στην ανατολική Ζάκυνθο - στην ενδοχώρα και την παράκτια ζώνη, λόγω της γεωμορφολογίας. Σύμφωνα με το ισχύον ΠΠΧΣΑΑ οι Βολίμες και το Καταστάρι, είχαν χαρακτηριστεί 3^{ου} επιπέδου και δεδομένου ότι δεν έχει επέλθει κάποια αλλαγή, όπως αναφέρεται στο κεφάλαιο του οικιστικού δικτύου, κατατάσσονται στο 6^ο επίπεδο κατά την ιεράρχηση του ΠΠΧΣΑΑ.

Η πόλη της Ζακύνθου, όπως και οι υπόλοιπες πόλεις της ΠΙΝ πλην της Κέρκυρας, κατατάσσεται σύμφωνα με το ΠΠΧΣΑΑ, στο 5^ο επίπεδο «*Λοιπά Αστικά Κέντρα με πληθυσμό άνω των 10.000 κατ.*». Ο περιαστικός της χώρος είναι περιορισμένος λόγω της γεωμορφολογίας της περιβάλλουσας περιοχής και έχει κακοποιηθεί σε μεγάλο βαθμό, καθώς εκτός των τουριστικών μονάδων κυριαρχούν βιοτεχνικές μονάδες και γενικά οχλούσες χρήσεις, καταστρέφοντας τους πλουτοπαραγωγικούς πόρους – γεωργική γη, αλλά και το φυσικό και αγροτικό τοπίο.

Το λιμάνι της Ζακύνθου κατασκευασμένο στον φυσικό κόλπο όπου και η πόλη, αποτελεί ταυτόχρονα και τον χώρο της αναψυχής της πόλης, με μια διαδρομή κατά μήκος της ακτής και συγκέντρωση των καταστημάτων υγειονομικών δ/ξεων ιδιαίτερα στην ανατολική πλευρά και είναι το μοναδικό λιμάνι του νησιού, δίδοντας στην πόλη προνομιακή θέση στο συνολικό δίκτυο, η οποία θα ενισχυθεί, καθώς προγραμματίζεται η κατασκευή προβλήτα ειδικά για την πρόσδεση πλοίων κρουαζιέρας, εντάσσοντας το νησί στον συγκεκριμένο θεματικό θαλάσσιο τουρισμό.

Η πόλη της Ζακύνθου, όπως και όλες οι υπόλοιπες πλην του Αργοστολίου, βρίσκεται στις ανατολικές ακτές και σε κεντροβαρική θέση από την οποία θέτει στην περιοχή επιρροής της, όλο το υπόλοιπο οικιστικό δίκτυο.

Με βάση όλα τα ανωτέρω φαίνεται ότι υπάρχει ταύτιση της διοικητικής, αναπτυξιακής και διοικητικής Ενότητας και δεν τίθεται λόγος για οποιαδήποτε αλλαγή ή νέο χωρικό προσδιορισμό

Τα μικρά νησιά

Η Ιθάκη αν και απέναντι από την Κεφαλονιά και σε μικρή απόσταση από την ηπειρωτική χώρα, δεν ακολουθεί την αναπτυξιακή εξέλιξη της Κεφαλονιάς, και αντίθετα παρουσιάζει δημογραφική συρρίκνωση, ανάπτυξη ελάχιστων προοπτικών και δυνατοτήτων, χωρίς αναπτυξιακό και χωροταξικό σχεδιασμό, απόρροια των κοινών χαρακτηριστικών όλων των μικρών νησιών - της απομόνωσης και της περιφερειακότητας. Γεωργικές καλλιέργειες και τουρισμός που η ανάπτυξή του εστιάζεται στο Βαθύ είναι τα βασικά ήπια αναπτυξιακά χαρακτηριστικά του νησιού και του οικισμού που είναι ορθώς χαρακτηρισμένος παραδοσιακός. Ιστορικοί κυρίως λόγοι συντέιναν στην αυτοτέλειά της ως Δήμος και ως Π.Ε. χωρίς να έχει όλες τις απαραίτητες διοικητικές και κοινωνικές δομές. Λόγω των ελλείψεων που προαναφέρθηκαν, η επιρροή της Κεφαλονιάς που δέχεται η Ιθάκη είναι σημαντική. Ειδικά το Βαθύ προτείνεται 6ου επιπέδου οικισμός σύμφωνα με τα κριτήρια του ισχύοντος ΓΠΧΣΑΑ – κατ' αντιστοιχία του 3ου επιπέδου ως αναφέρεται στο ισχύον ΠΠΧΣΑΑ, και βρίσκεται στην περιοχή επιρροής του Αργοστολίου, συνθήκη η οποία θα ενισχυθεί με την ολοκλήρωση του λιμανιού του Πισαετού, οπότε η ακτοπλοϊκή σύνδεση θα είναι άμεση και θα ευνοήσει περαιτέρω την τουριστική και εμπορική κίνηση προς την Ιθάκη και ειδικότερα προς το Βαθύ. Η προσέγγιση στο Βαθύ μέσω του ομώνυμου κόλπου του είναι μεγαλύτερης διάρκειας και δεν επιτρέπει την εύκολη επικοινωνία. Έτσι, μέχρι σήμερα η ακτοπλοϊκή σύνδεση με την ηπειρωτική χώρα γίνεται με την Πάτρα αυτόνομα, με μειωμένα δρομολόγια συγκριτικά με τον λιμένα Πισαετού. Με την ολοκληρωμένη λειτουργία του λιμανιού του Πισαετού θα δοθούν πολλές ευκαιρίες και δυνατότητες πύκνωσης των δρομολογίων, εντάσσοντας την Ιθάκη, παράλληλα με τις υφιστάμενες συνδέσεις και στις ακτοπλοϊκές γραμμές της Κεφαλονιάς μέσω Σάμης, μιας και ο Πισαετός είναι απέναντι σ' αυτό το λιμάνι.

Με βάση αυτά τα δεδομένα προτείνεται η Ιθάκη να διατηρήσει την διοικητική της αυτονομία, ως ένας Καλλικράτιος Δήμος και ως μια ξεχωριστή Π.Ε, να προωθήσει την αναπτυξιακή της αυτονομία, ώστε να θεωρείται ότι είναι μια διοικητική, αναπτυξιακή και Χωρική Ενότητα, η οποία δεν χρειάζεται καμία διαφοροποίηση.

Τα Διαπόντια νησιά, (Οθωνοί, Ερικούσα, Μαθράκι), που αποτελούν το βορειοδυτικό άκρο της χώρας, είναι ένα απομονωμένο νησιωτικό σύμπλεγμα με νησιά σε μεγάλη απόσταση μεταξύ τους και συγκροτούν μια ενότητα, λόγω, τόσο της κοινής γεωγραφικής και γεωστρατηγικής τους θέσης, όσο και της αναπτυξιακής τους ταυτότητας, που λόγω του μικρού τους μεγέθους διαθέτουν πολύ μικρή γεωργική παραγωγή και καταγράφουν ένα συνεχώς αναπτυσσόμενο θαλάσσιο τουρισμό, αποτελώντας πλέον ένα επώνυμο τουριστικό προορισμό.

Η συγκρότησή τους ως μια Δ.Ε. του Δήμου Κερκυραίων εξασφαλίζει κατ' αρχήν την συνέχιση της αυτοτελούς πορείας τους βάσει των αναπτυξιακών τους δυνατοτήτων και προοπτικών μέσα όμως από μια κοινή αντιμετώπιση και κοινό χωρικό σχεδιασμό που να εξασφαλίσει την προστασία του περιβάλλοντος και τη βιώσιμη ανάπτυξη γενικότερα, καθώς και τον κοινό αναπτυξιακό προγραμματισμό τους με τα κατάλληλα έργα υποδομών. Τα δημογραφικά τους χαρακτηριστικά πάντως δεν επιτρέπουν την αυτοτελή διοικητική τους υπόσταση με βάση τα κριτήρια που έχει θέσει ο Ν. «Καλλικράτης» και η συγκρότηση μιας Δ.Ε. είναι υπερεπαρκής για την ταύτιση των παραμέτρων που θέτουν οι προδιαγραφές, ήτοι ως χωρική αναπτυξιακή και διοικητική ενότητα.

Ο Δήμος Μεγανησίου, στην διοικητική εμβέλεια του οποίου περιλαμβάνεται όλο το νησιωτικό σύμπλεγμα μεταξύ Λευκάδας και ηπειρωτικής χώρας, συγκριτικά με τα Διαπόντια Νησιά, παρουσιάζει τα άκρως αντίθετα χαρακτηριστικά ως γεωγραφική θέση, καθώς όλα τα νησιά βρίσκονται σε μικρή απόσταση μεταξύ τους, από την Λευκάδα, αλλά και από τις ακτές της ηπειρωτικής χώρας. Έχουν όμως τα ίδια αναπτυξιακά χαρακτηριστικά και τις ίδιες προοπτικές για τον θαλάσσιο τουρισμό σε συνδυασμό με την μαρίνα της Λευκάδας, που από κοινού μπορούν να συγκροτήσουν ένα σημαντικό κόμβο στον θαλάσσιο τουρισμό των Ιονίων.

Η διοικητική αυτοτέλειά τους ως Δήμος και η υπαγωγή τους στην Π.Ε. Λευκάδας είναι απόλυτα προσαρμοσμένη στην οντότητά τους και περιορίζει επαρκώς την περαιτέρω εξάρτησή τους από τις όμορες ηπειρωτικές περιοχές, με τις οποίες αξίζει να σημειωθεί ότι έχουν αυτόνομη ακτοπλοϊκή σύνδεση. Ταυτόχρονα, όπως αναφέρεται στο κεφάλαιο του Οικιστικού Δικτύου, το Κατωμέρι – έδρα του Δήμου Μεγανησίου προτείνεται «δίπολο» με το Νυδρί της Λευκάδας – βου επιπέδου, μιας και η γεινιάσή τους δύναται να επιφέρει πολλαπλές συνέργειες, τόσο με τον ίδιο τον οικισμό του Νυδρίου, όσο και με την Λευκάδα γενικότερα, που είναι και το επιθυμητό στο πλαίσιο των κοινών προγραμματισμών της Π.Ε. Θεωρείται και προτείνεται ότι το νησιωτικό σύμπλεγμα του Μεγανησίου αποτελεί και λειτουργεί ως μια διοικητική αναπτυξιακή και χωρική ενότητα, η οποία προτείνεται να

διατηρηθεί, καθώς τα νησιά έχουν τα ίδια αναπτυξιακά χαρακτηριστικά και τις ίδιες προοπτικές στον θαλάσσιο τουρισμό και από κοινού, με τις κατάλληλες λιμενικές υποδομές μπορούν να συγκροτήσουν ένα σημαντικό κόμβο στον θαλάσσιο τουρισμό των Ιονίων

Ο Δήμος Παξών αποτελούμενος από 2 νησιά, τους Παξούς και τους Αντίπαξους, βρίσκεται σε μεγάλη απόσταση από την Κέρκυρα, στοιχείο το οποίο δικαιολογεί την συγκρότησή του ως Δήμος, αλλά και την ένταξή του στην Π.Ε. Κέρκυρας. Ο Γαίος – έδρα του Δήμου, συνδέεται ακτοπλοϊκά με την πόλη της Κέρκυρας με δρομολόγια, που πυκνώνουν κατά την θερινή περίοδο και με την Λευκίμμη, καθώς επίσης άμεσα με την Ηγουμενίτσα και μέσω αυτής με το βόρειο άξονα – την Εγνατία Οδό, προσδίδοντας στα μικρά αυτά νησιά μεγάλες δυνατότητες τουριστικής τους ανάπτυξης. Η οικιστική ανάπτυξη των Παξών – απόρροια της τουριστικής ανάπτυξης και η επέκταση του οικισμού με κυρίως παραθεριστική κατοικία και ενοικιαζόμενα δωμάτια πιθανόν θα προκαλέσει υποβάθμιση του περιβάλλοντος και απώλεια της δυναμικής προοπτικής του, στο βαθμό που δεν τηρηθούν οι όροι της προστασίας του περιβάλλοντος και της μικρής κλίμακας. Εξάλλου, τα δύο νησιά βρίσκονται στον κατακόρυφο άξονα βορά - νότου των Ιονίων, αποτελώντας επώνυμο τουριστικό προορισμό και βασικό κόμβο του θαλάσσιου τουρισμού των Ιονίων, χωρίς όμως να διαθέτουν τις κατάλληλες λιμενικές υποδομές μαρίνας.

Η αναπτυξιακή αυτή εξέλιξη με σημαντικές προοπτικές, εξέλιξη ιδιαίτερη για τα μικρά νησιά, η οποία χρειάζεται ιδιαίτερη επίσης χωρική έκφραση, με βασική παράμετρο την προστασία του περιβάλλοντος και της μικρής κλίμακας, αλλά και η θέση των δύο νησιών σε μεγάλη απόσταση από την Κέρκυρα, δείχνουν την ορθότητα της επιλογής υπαγωγής των δύο νησιών σε ένα δήμο με έδρα τον οικισμό Γαίιο στους Παξούς – προτεινόμενος δού επιπέδου. Ο δε Δήμος αποτελεί και προτείνεται να αποτελεί μια διοικητική, αναπτυξιακή και Χωρική Ενότητα, εντασσόμενος στην Π.Ε. της Κέρκυρας.

B.1.1.γ.10 Χωρική διάρθρωση των βασικών δικτύων μεταφορικής υποδομής περιφερειακού και διαπεριφερειακού ενδιαφέροντος.

Στον νησιωτικό χώρο οι υποδομές γενικά και ειδικότερα οι μεταφορικές υποδομές αποτελούν βασικό χωρικό ζήτημα. Ο στρατηγικός σχεδιασμός των μεταφορικών υποδομών στην ΠΙΝ αφορά στις οδικές, τις θαλάσσιες και τις αεροπορικές μεταφορές.

Οι γενικές αρχές σχεδιασμού της παρούσας μελέτης για τις μεταφορές όπως προκύπτουν από το ΓΠΧΣΑΑ εξειδικεύονται για την περίπτωση της ΠΙΝ, αποσκοπούν:

- Στην σύνδεση του συστήματος μεταφορών της Περιφέρειας με τα διεθνή και εθνικά μεταφορικά δίκτυα (Ηγουμενίτσα-Ιόνια Οδός/Εγνατία Οδός και Πάτρα – Κυλλήνη/Ολυμπία Οδός), βελτίωση της συνδεσιμότητας των νήσων και υποστήριξη των αναπτυξιακών αξόνων,
- Στη διασύνδεση με τις διαδρομές διευρωπαϊκών θαλάσσιων μεταφορών (Θαλάσσιος Άξονας Αδριατικής – Ιονίου Ανατολικής Μεσογείου)
- Στην ενίσχυση της συνοχής του νησιωτικού χώρου με διάχυση της ανάπτυξης σε όλα τα νησιά της Περιφέρειας και άρση της απομόνωσης των μικρών νησιών
- Στην βελτίωση της ποιότητας των υφιστάμενων υποδομών και των σχετικών υπηρεσιών με σκοπό την αύξηση του βαθμού προσβασιμότητας του συστήματος δημόσιων μεταφορών, τη στοχευμένη αναβάθμιση της προσπελασιμότητας συγκεκριμένων περιοχών ή δραστηριοτήτων, τη μείωση του χρόνου και του κόστους των μεταφορικών υπηρεσιών, την αύξηση της ασφάλειας των μεταφορών και τη μείωση της κατανάλωσης καυσίμων
- Στην υλοποίηση νέων ή διατήρηση υφιστάμενων υποδομών με κριτήριο τη συμβολή τους στο ισοζύγιο μεταξύ προστασίας περιβάλλοντος και ανάπτυξης
- Στη βελτίωση της προσβασιμότητας των ορεινών, νησιωτικών και γενικότερα δυσπρόσιτων / απομονωμένων περιοχών
- Στην ποιοτική αναβάθμιση των τουριστικών υπηρεσιών και των λοιπών παραγωγικών δραστηριοτήτων με την ανάπτυξη ολοκληρωμένων συνδυασμένων συστημάτων μεταφορών και με κατάλληλη χωροθέτηση των κόμβων διεπαφής (οδικές συνδέσεις λιμανιών, αεροδρομίων) και προτείνονται παρακαμπτήριοι οδοί στα μικρά αστικά κέντρα και τους μεγάλους οικισμούς που βρίσκονται επί του βασικού οδικού δικτύου.

Ο εκσυγχρονισμός των μεταφορών, διαφοροποιείται με προσαρμογή στις σύγχρονες συνθήκες και σύγχρονες περιβαλλοντικές τεχνολογίες, με:

- την αύξηση της διατροπικότητας,

- τον συνδυασμό των θαλάσσιων και χερσαίων μεταφορών
- την ενίσχυση και το διαρκή εκσυγχρονισμό των λιμένων / εξασφάλιση εδαφικής συνέχειας ειδικά των νησιωτικών περιφερειών και κοινωνικής τους συνοχής
- την αποτελεσματική και φιλική προς το περιβάλλον λειτουργία όλων των λιμένων – «πράσινα λιμάνια» / «πράσινο δίκτυο», χαμηλό σε εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα δίκτυο θαλάσσιων μεταφορών
- τον προγραμματισμό και την ενίσχυση εθνικών και διασυνοριακών ακτοπλοϊκών συνδέσεων, λόγω των σχετικά μικρών αποστάσεων μεταξύ των

Οι μεταφορικές υποδομές στο πλαίσιο των προδιαγραφών των Περιφερειακών Πλαισίων αντιμετωπίζονται σε επίπεδο βασικών αξόνων και πρωτευόντων δικτύων. Όσον αφορά στα δίκτυα μεταφορών ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στην συνδυασμένη λειτουργία των διαφόρων συγκοινωνιακών μέσων (χερσαίες, θαλάσσιες και εναέριες μεταφορές). Εξάλλου μια βασική διαπίστωση της ΠΙΝ στον τομέα των μεταφορών είναι ότι *"όλες οι έως σήμερα παρεμβάσεις συνέβαλαν στην επίλυση τοπικών κυρίως προβλημάτων, όμως η βασική ανάγκη για την πλήρη λειτουργία ενός εσωτερικού βασικού άξονα συνδυασμένων μεταφορών παραμένει (παρότι δύσκολα προσεγγίζεται)"*²². Η ανάπτυξη των συνδυασμένων μεταφορών που προτείνεται να υλοποιηθούν κατά μήκος του κάθετου άξονα Βορρά-Νότου, θα συμβάλλει στην εκπλήρωση των προβλέψεων της στρατηγικής για τη μακροπεριφέρεια Αδριατικής – Ιονίου Πελάγους, με σκοπό την καλύτερη πρόσβαση στα ΔΕΔ-Μ, τη βελτίωση της περιφερειακής κινητικότητας και την ενίσχυση της τουριστικής ανάπτυξης.

Όπως διαπιστώθηκε κατά την Α' φάση της παρούσας μελέτης, η ανάγκη αναθεώρησης του ΠΠΧΣΑΑ στον τομέα των μεταφορών προκύπτει από την ανάγκη ενσωμάτωσης των νεώτερων πολιτικών στο αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ. Επίσης πρέπει να ληφθεί υπ' όψη η υλοποίηση σημαντικών έργων, τόσο στο χωρικό όσο και το αναπτυξιακό πλαίσιο, καθώς και οι βασικές αναπτυξιακές προτεραιότητες της ΠΙΝ για την επόμενη προγραμματική περίοδο 2014 – 2020.

Η βασική αναπτυξιακή προτεραιότητα της ΠΙΝ για την περίοδο 2014 – 2020, σύμφωνα με το σχέδιο αναπτυξιακής στρατηγικής της ΠΙΝ στο πλαίσιο των απαιτήσεων της 2ης Εγκυκλίου Αναπτυξιακού Σχεδιασμού του ΥΠΑΑΝ, αποτυπώνεται ως Γενικός Στόχος 3 και αφορά στην *"Προώθηση των βιώσιμων μεταφορών και απομάκρυνση των σημείων συμφόρησης σε σημαντικά δίκτυα υποδομών. Επιδίωξη είναι η λειτουργία ενός βιώσιμου συστήματος εξυπηρέτησης της επιβατικής διακίνησης (κατοίκων και επισκεπτών) με προεκτάσεις στο*

²² Πρόταση της ΠΙΝ στο Στρατηγικό Σχέδιο Μεταφορών 2014 - 2020

θαλάσσιο και χερσαίο χώρο". Αυτός ο γενικός στόχος συγκεκριμενοποιείται στα ακόλουθα μέτρα:

- Ανάπτυξη συστημάτων μεταφοράς φιλικών στο περιβάλλον
- Ενίσχυση ενδοπεριφερειακής (και διαπεριφερειακής) διακίνησης επιβατών στο πλαίσιο εξειδίκευσης των λιμενικών υποδομών και επιπλέον από την παρούσα μελέτη προτείνεται η ενίσχυση των αερολιμενικών υποδομών όσον αφορά στη διακίνηση επιβατών.
- Ενίσχυση περιφερειακής κινητικότητας μέσω της σύνδεσης δευτερευόντων και τριτευόντων κόμβων με τα ΔΔΜ
- Προέκταση/συμπλήρωση του ενιαίου συστήματος διακίνησης επιβατών στο χερσαίο χώρο

Επίσης, ως προς τις μεταφορές, στο Γενικό Στόχο 6 του προαναφερθέντος σχεδίου *"Ενίσχυση της μετάβασης προς την οικονομία χαμηλών εκπομπών ρύπων σε όλους τους τομείς"* προβλέπεται η δημιουργία περιβαλλοντικά και ενεργειακά βιώσιμων συστημάτων μεταφορών με προτεραιότητα στην ανανέωση του στόλου οχημάτων δημόσιας (μαζικής) μεταφοράς με οχήματα εναλλακτικής τεχνολογίας στον αστικό και εξωαστικό χώρο.

Η πρόταση της ΠΙΝ στο στρατηγικό σχέδιο μεταφορών 2014 – 2020 είναι *"η διασφάλιση μεταφορικού συστήματος ικανού να προσφέρει τη βέλτιστη δυνατή «εσωτερική» και «εξωτερική» προσβασιμότητα"* για την εξυπηρέτηση των εξής στόχων:

- *"Συνθήκες ασφαλούς «εσωτερικής» χερσαίας σύνδεσης και διακίνησης (με κατά προτεραιότητα συνδέσεις στον αστικό ιστό, τις πύλες και τις απομακρυσμένες περιοχές)*
- *Ενδοπεριφερειακή κινητικότητα και την ένταξη στον εθνικό και διεθνή περίγυρο, μέσα από τη λειτουργία ενός δικτύου λιμένων και εναέριων μεταφορών συνδεδεμένων με τα βασικά οδικά δίκτυα"*

Η ΠΙΝ δεν έχει ολοκληρώσει ακόμη στρατηγικά δίκτυα βασικών οδικών, λιμενικών και αεροπορικών υποδομών και άλλων βοηθητικών υποδομών ή υποδομών πολυτροπικών μεταφορών, γεγονός που εμποδίζει την εύκολη πρόσβαση για το σύστημα μεταφοράς αγαθών και προσώπων, κυρίως κατά τον ενδοπεριφερειακό άξονα Βορά – Νότου που αποτελεί και το ζητούμενο της χωρικής συνοχής της Περιφέρειας. Επίσης δεν έχει αντιμετωπίσει το ζήτημα της αξιόπιστης παράκτιας ναυσιπλοΐας. Τα λιμάνια μπορούν να αξιοποιηθούν για τη μεταφόρτωση εμπορευματοκιβωτίων και την εξυπηρέτηση μεγάλων και επομένως και μικρών κρουαζιερόπλοιων, που ήδη εκτελούν η Κέρκυρα και το Αργοστόλι και υπό μελέτη βρίσκεται το λιμάνι της Ζακύνθου.

B.1.1.γ.10.1 Οδικό δίκτυο και οδικές μεταφορές

Όπως προαναφέρθηκε, στον τομέα των χερσαίων οδικών αξόνων προτεραιότητα δίδεται στην υλοποίηση του "κατακόρυφου" άξονα σύνδεσης της ΠΙΝ που περιλαμβάνει τα χερσαία οδικά τμήματα των νησιών με κατεύθυνση Β-Ν. Τα προτεινόμενα οδικά τμήματα με κατεύθυνση Β-Ν έχουν ως στόχο εκτός της ολοκλήρωσης του κατακόρυφου αναπτυξιακού άξονα της ΠΙΝ, να τονώσουν την ενδοπεριφερειακή συνοχή όχι μόνον μεταξύ των νησιών της ΠΙΝ, αλλά και στο κάθε νησί ξεχωριστά, διαφοροποιώντας την υφιστάμενη ακτινική μορφή του οδικού δικτύου που είναι στραμμένο προς τα αστικά κέντρα – θαλάσσιες πύλες από την ηπειρωτική χώρα, σε μία μορφή κύριου κατακόρυφου άξονα με οριζόντιες διασυνδέσεις. Αυτά τα οδικά τμήματα προτείνονται στο πρώτο επίπεδο ιεράρχησης που είναι οι κύριοι οδικοί άξονες, στους οποίους περιλαμβάνονται και άλλες οδικές συνδέσεις σε κάθε νησί και κυρίως αυτές που διασυνδέουν τους βασικούς συγκοινωνιακούς κόμβους (λιμάνια, αεροδρόμια) ή τα οικιστικά κέντρα 5^{ου} και 6^{ου} επιπέδου και προτείνονται παρακαμπτήριοι οδοί στα μικρά αστικά κέντρα και τους μεγάλους οικισμούς που βρίσκονται επί του βασικού οδικού δικτύου και περιλαμβάνουν:

- Π.Ε. Κέρκυρας: τον κατακόρυφο άξονα Άγιο Στέφανο – Σιδάρι – Τρουμπέτα (κορυφή) - Σκριπερό – Κέρκυρα – Μπενίτσες – Αργυράδες – Λευκίμη, ο οποίος συμπληρώνεται από τον κλάδο προς Παλαιοκαστρίτσα.
- Π.Ε. Λευκάδας: τον κατακόρυφο άξονα Λευκάδα – Νυδρί - Βασιλική
- Π.Ε. Κεφαλονιάς: τον κατακόρυφο άξονα Φισκάρδο – Σάμη – Αργοστόλι – Πόρος, ο οποίος συμπληρώνεται από τους οδικούς άξονες Αργοστόλι – Ληξούρι, Αργοστόλι Αεροδρόμιο και Σάμη - Πόρος
- Π.Ε. Ιθάκης: τον κατακόρυφο άξονα Πισαετός – Βαθύ – Φρίκες – Κιόνι
- Π.Ε. Ζακύνθου: τον κατακόρυφο άξονα Άγ. Νικόλαος Βολιμών – Καταστάρι – Ζάκυνθος, ο οποίος συμπληρώνεται από τον οδικό άξονα Ζάκυνθος – Αεροδρόμιο - Λαγανάς

Δευτερεύοντες οδικοί άξονες προτείνονται οι οδοί που συμβάλλουν στην χωρική ολοκλήρωση του οδικού δικτύου κάθε νησιού και διασυνδέουν είτε λιμενικές υποδομές περιφερειακής σημασίας, είτε οικιστικά κέντρα 6^{ου} και 7^{ου} επιπέδου που δεν καλύπτονται από τους κύριους οδικούς άξονες. Οι προτεινόμενοι δευτερεύοντες οδικοί άξονες είναι:

- Π.Ε. Κέρκυρας: οι οδοί Σιδάρι – Αχαράβη – Κασσιόπη – μέχρι την Ε.Ο. Κέρκυρας – Παλαιοκαστρίτσας και Άγιος Στέφανος - Παλαιοκαστρίτσα
- Π.Ε. Λευκάδας: οι οδοί Λευκάδα – Άγιος Νικήτας και Λευκάδα – Καρυά, καθώς και η εγκάρσια οδική σύνδεση Νυδρί – Καρυά – Άγιος Νικήτας

- Π.Ε. Ζακύνθου: οι οδοί Αγ. Νικόλαος Βολιμών – Βολίμες – Μαριές – Κοιλιωμένος – Λιθακιά μέχρι την οδό Ζακύνθου – Κερίου, Αλυκές – Πλάνος – Ζάκυνθος και Ζάκυνθος – Αργάσι – Βασιλικός.

Όσον αφορά στα μικρά νησιά προτείνονται κατά προτεραιότητα οι εξής οδικοί άξονες για αναβάθμιση – βελτίωση:

- η οδός Λάκκα – Γάϊος στους Παξούς
- η οδός Βαθύ – Κατωμέρι – Σπαρτοχώρι στο Μεγανήσι
- η οδός Επισκοπή - Κάλαμος στον Κάλαμο και
- η οδός Σαρακήνικο – Καστός στον νησί Καστό.

Οι βασικότερες παρεμβάσεις ως προς το λοιπό οδικό δίκτυο της ΠΙΝ προτείνονται οι εξής:

- Πρόβλεψη και κατασκευή παρακαμπτηρίων οδών σε όλους τους μεγάλους και τουριστικά πιο ανεπτυγμένους οικισμούς με προτεραιότητα στους οικισμούς που βρίσκονται επί των κύριων και δευτερευόντων οδικών αξόνων όπως προαναφέρθηκαν.
- Βελτίωση των γεωμετρικών και των τεχνικών χαρακτηριστικών των οδών (διαπλατύνσεις, τεχνικά έργα, κτλ.), ώστε να εξασφαλίζεται η ασφαλής κίνηση των οχημάτων με χαμηλές μέσες ταχύτητες
- Παρεμβάσεις σε υποδομές οδικής ασφάλειας (οριζόντια και κατακόρυφη σήμανση, εξοπλισμός οδού και ισόπεδων κόμβων, μεταλλικά στηθαία ασφαλείας, κτλ.)

Η γενικότερη βελτίωση του οδικού δικτύου όλων των κατοικημένων νησιών, αν και αποτελεί αναπτυξιακή υποδομή τοπικού επιπέδου, λόγω της νησιωτικής κλίμακας του χώρου κρίνεται απαραίτητη για την ενίσχυση της προσπελασιμότητας των δυσπρόσιτων οικισμών της ενδοχώρας και των πλουτοπαραγωγικών πόρων των νησιών (πολιτιστική κληρονομιά, παραλίες, παραγωγικές δραστηριότητες, κτλ.).

Επιπλέον των ανωτέρω η πρόταση του εγκεκριμένου ΠΠΧΣΑΑ ΠΙΝ με την οποία προτείνονται έργα, που αφορούν τις συνδέσεις των εσωτερικών ζωνών με τον βασικό διαμήκη οδικό άξονα των μεγαλύτερων νησιών, εξακολουθεί να ισχύει και προτείνεται εκ νέου στο αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ.

Ειδικά για το νησί της Λευκάδας που είναι το μοναδικό σε επίπεδο ΠΙΝ που συνδέεται οδικά με την ηπειρωτική χώρα μέσω πλωτής γέφυρας, προτείνεται μελέτη τεχνικοοικονομικής, κοινωνικο-οικονομικής και περιβαλλοντικής τεκμηρίωσης της βέλτιστης λύσης σύνδεσης του νησιού με την ηπειρωτική χώρα, εξετάζοντας τις εξής τρεις εναλλακτικές επιλογές:

- την υποθαλάσσια ζεύξη ως προς τη σκοπιμότητά της και τη βιωσιμότητά της
- την αντικατάστασή της υφιστάμενης πλωτής γέφυρας στη θέση όπου προγραμματίζεται η υποθαλάσσια σύνδεση, έτσι ώστε να επιτευχθεί και στην περίπτωση αυτή ο στόχος της εκτροπής της κυκλοφορίας των οχημάτων εκτός του αστικού ιστού της πόλης της Λευκάδας.
- η αντικατάστασή της υφιστάμενης πλωτής γέφυρας, στην ίδια θέση

Σε κάθε περίπτωση και ανεξάρτητα με το ποια λύση θα επιλεγεί τελικά προτείνεται, στο πλαίσιο του μεταφορικού ισοδύναμου, η μη καταβολή τελών χρήσης (διοδίων) της νέας αυτής υποδομής από τους μόνιμους κατοίκους του Δήμου Λευκάδας.

Στα υπόλοιπα νησιά πρέπει να επανεξεταστούν οι ανάγκες σε οδικές υποδομές αφού συνεκτιμηθούν οι θετικές επιπτώσεις από τα μέχρι τώρα κατασκευασμένα έργα οδοποιίας.

B.1.1.γ.10.2 Λιμάνια και θαλάσσιες μεταφορές

Σύμφωνα με την Εθνική Στρατηγική Λιμένων 2013 – 2018, στην Ελλάδα, και ειδικότερα στις νησιωτικές περιφέρειες όπως η ΠΙΝ, τα λιμάνια και οι θαλάσσιες μεταφορές αποτελούν θεμελιακή προϋπόθεση για την διατήρηση της εδαφικής ακεραιότητας και εσωτερικής συνοχής συμβάλλοντας στη μεταφορά επιβατών και αγαθών σε όλα τα κατοικημένα νησιά. Επιπλέον, η διάσταση της νησιωτικότητας θέτει το ζήτημα ότι τα λιμάνια της ΠΙΝ (με εξαίρεση εκείνα που αποτελούν τις διεθνείς και εθνικές πύλες εισόδου) δεν είναι εύκολο ούτε απαραίτητα επιθυμητό να προχωρήσουν σε εξειδίκευση των λειτουργιών τους, καθώς καλούνται να παρέχουν ολοκληρωμένες υπηρεσίες, που στα μεγαλύτερα λιμάνια της ηπειρωτικής χώρας μπορούν να αντιμετωπιστούν μέσω του διαχωρισμού των διοικητικών και εμπορικών αρμοδιοτήτων. Παράλληλα υπάρχουν στα μεγαλύτερα νησιά δευτερεύοντα λιμάνια (με ελάχιστα να αποτελούν σήμερα πύλες εισόδου) και μικρότερες λιμενικές εγκαταστάσεις που προέκυψαν κυρίως ως μετεξέλιξη αλιευτικών καταφυγίων.

Στις σημερινές συνθήκες οικονομικής κρίσης, η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των ελληνικών λιμένων και συνεπώς των λιμένων της ΠΙΝ, είναι απαραίτητη προϋπόθεση για την τόνωση της τοπικής ανάπτυξης και απασχόλησης, όπως και την αναβάθμιση της συμμετοχής τους στο διεθνές σύστημα θαλάσσιων μεταφορών εμπορευμάτων και επιβατών.

Η Εθνική Στρατηγική (2013 – 2018) για τα λιμάνια που προτείνει το Υπουργείο Ναυτιλίας και Αιγαίου συμπυκνώνεται στο εξής όραμα:

"Ολοκληρωμένο και βιώσιμο εθνικό λιμενικό σύστημα για την οικονομική ανάπτυξη και την εδαφική συνοχή με παροχή υψηλής ποιότητας λιμενικών υπηρεσιών, συμμετοχή των λιμένων στα διεθνή δίκτυα εφοδιασμού και μεταφορών και έμφαση στην τοπική ανάπτυξη και απασχόληση"

Το όραμα αυτό αναλύεται σε δύο άξονες στρατηγικής εκ των οποίων ο πρώτος στοχεύει στην "εσωστρέφεια" του λιμενικού συστήματος (αναμόρφωση και εκσυγχρονισμός του θεσμικού πλαισίου, αναβάθμιση του ρόλου των λιμένων, εξυπηρέτηση της νησιωτικότητας) και ο δεύτερος στοχεύει στην "εξωστρέφεια" (μεγιστοποίηση της συμμετοχής των ελληνικών λιμένων στο διεθνές σύστημα θαλάσσιου τουρισμού – κρουαζιέρα, τουριστικοί λιμένες, μαρίνες – και αναβάθμιση της θέσης της Ελλάδας στο διεθνές διαμετακομιστικό εμπόριο που όμως δεν αποτελεί προτεραιότητα για την ΠΙΝ).

Στο πλαίσιο του Σχεδίου Δράσης της ΕΕ για τη «Δημιουργία του Ευρωπαϊκού χώρου θαλασσίων μεταφορών χωρίς εμπόδια», σκόπιμο κρίνεται να εξεταστεί η ένταξη των μεγαλύτερων λιμένων της ΠΙΝ στα πιλοτικά Προγράμματα Γαλάζια Ζώνη (Blue Belt)²³ και Γαλάζια λωρίδα (Blue Lane)²⁴, με στόχο τη διευκόλυνση των πλοίων διεθνούς κρουαζιέρας ώστε να προσεγγίζουν τα λιμάνια της ΠΙΝ με τις λιγότερες διοικητικές επιβαρύνσεις.

Στο θαλάσσιο χώρο και ειδικά της περιοχής Αδριατικής – Ιονίου, σημαντική είναι η ανάγκη δημιουργίας συνεργιών μεταξύ των λιμένων σε συνδυασμό με την εξειδίκευσή τους, παράλληλα με τη συμπλήρωση ορισμένων βασικών υποδομών του, καθώς και η διαμόρφωση συνθηκών παροχής πιστοποιημένων λιμενικών υπηρεσιών κλίμακας. Σημαντικά είναι ακόμη τα ζητήματα των συνδέσεων με λιμάνια της Αδριατικής, της ευέλικτης διασύνδεσης με λιμάνια εσωτερικού, της αντιστάθμισης του κόστους μεταφορών (περιφερειακό ισοδύναμο), της μείωσης των μεταφορικών χρόνων και γενικά μια διαφορετική προσέγγιση του όλου ζητήματος, με την καλύτερη αξιοποίηση εναλλακτικών μέσων (υδατοδρόμια, ακτοπλοΐα κλπ).

Ιεράρχηση των λιμένων

Η κατάσταση των θαλασσίων λιμένων ως ισχύει σήμερα, δημοσιεύθηκε στην Κοινή Υπουργική Απόφαση Υπουργών Εσ.Δ.Δ.Α., ΥπΟι.Ο., Πε.Χω.ΔΕ και Ε.Ν.Α.Ν.Π. Αρ. 8315.2/02/07, ΦΕΚ Β 202/16-2-2007, η οποία κατατάσσει τους λιμένες σε τέσσερις ομάδες, ως εξής:

- Λιμένες Διεθνούς Ενδιαφέροντος: (Κατηγορία Κ1): περιλαμβάνει 16 λιμένες σε εθνικό επίπεδο μεταξύ των οποίων συγκαταλέγεται ο λιμένας της Κέρκυρας.
- Λιμένες Εθνικής Σημασίας (Κατηγορία Κ2): περιλαμβάνει επίσης 16 λιμένες σε εθνικό επίπεδο μεταξύ των οποίων συγκαταλέγονται οι λιμένες Αργοστολίου και Ζακύνθου.
- Λιμένες Μείζονος Ενδιαφέροντος (Κατηγορία Κ3): περιλαμβάνει 25 λιμένες σε εθνικό επίπεδο μεταξύ των οποίων συγκαταλέγονται οι λιμένες Λευκάδας και Πόρου Κεφαλληνίας.
- Λιμένες τοπικής σημασίας

²³ Ως «Blue Belt»: ορίζεται ο θαλάσσιος χώρος που περιβάλλει την ΕΕ, όπου τα πλοία, ανεξαρτήτως της σημαίας τους, θα μπορούν να εκτελούν δρομολόγια ελεύθερα με ελάχιστη διοικητική επιβάρυνση, εντός της εσωτερικής αγοράς.

²⁴ Στη «Blue Lane»: θα παρέχονται διοικητικές, τεχνολογικές και /ή φυσικές διευκολύνσεις από τους λιμένες και τις τελωνειακές αρχές, με σκοπό την εξασφάλιση ταχείας διέλευσης λιμένων για εμπορεύματα προέλευσης ΕΕ.

Με βάση τις νέες συνθήκες που έχουν δημιουργηθεί και τον σχετικό προγραμματισμό των μελλοντικών λιμενικών έργων της ΠΙΝ προτείνεται, ως ανάδραση προς την Εθνική Στρατηγική Λιμένων η επανιεράρχηση των λιμένων της ΠΙΝ, ως εξής:

- Λιμένες Διεθνούς Ενδιαφέροντος: (Κατηγορία Κ1): ο λιμένας της Κέρκυρας
- Λιμένες Εθνικής Σημασίας (Κατηγορία Κ2): στους λιμένες Αργοστολίου Ζακύνθου προστίθενται οι λιμένες της Λευκάδας και Σάμης
- Λιμένες Περιφερειακής σημασίας: προστίθενται στο λιμένα του Πόρου, οι λιμένες Λευκίμης, Γαΐου, Βασιλικής, Φισκάρδου, Πεσσάδας, Πισαετού και Αγίου Νικολάου
- Όλοι οι υπόλοιποι λιμένες είναι τοπικής σημασίας

Για τους λιμένες που προτείνεται να ιεραρχηθούν στις κατηγορίες Κ1 και Κ2 θα πρέπει να συνταχθούν μελέτες Προγραμματικών Σχεδίων (Master Plan), όπως αναφέρεται στην Εθνική Στρατηγική Λιμένων, εφόσον δεν έχουν ήδη εγκεκριμένο Master Plan από την ΕΣΑΛ. Βέβαια, το περιεχόμενο της Μελέτης θα είναι προσαρμοσμένο στο μέγεθος και τα χαρακτηριστικά του λιμένα ώστε να αποφεύγεται η υπερβολική και άνευ πραγματικού αντικειμένου διερεύνηση δυνατοτήτων και το συνεπαγόμενο υψηλό κόστος εκπόνησης της μελέτης.

Για τους υπόλοιπους λιμένες για τους οποίους δεν είναι υποχρεωτική ή κατάρτιση Master Plan, οι χρήσεις γης και όροι δόμησης καθορίζονται από την Επιτροπή Σχεδιασμού και Ανάπτυξης Λιμένων, μετά από πρόταση του αρμόδιου Φορέα Διαχείρισης Λιμένα, που θα περιλαμβάνει υποχρεωτικά το σύνολο της Χερσαίας Ζώνης του λιμένα. Η χωροθέτηση χώρων στάθμευσης (μεγάλης κλίμακας) εμπίπτει στον καθορισμό χρήσεων γης.

Επίσης σύμφωνα με την Εθνική Στρατηγική Λιμένων, απαραίτητο στοιχείο για την εφαρμογή της, είναι η κατάρτιση Στρατηγικού και Επιχειρησιακού Σχεδίου για κάθε λιμένα είτε μεμονωμένα εφ' όσον λειτουργεί αυτόνομα είτε ως μέλος Περιφερειακού Οργανισμού εφ' όσον συνενωθεί. Στο πλαίσιο της νέας Εθνικής Στρατηγικής Λιμένων θα προβλέπεται η κατάρτιση Στρατηγικού και Επιχειρησιακού Σχεδίου για τους Λιμένες Διεθνούς Ενδιαφέροντος, τους Λιμένες Εθνικής Σημασίας, και τους Λιμένες Μείζονος Ενδιαφέροντος, υπό την προϋπόθεση ότι το περιεχόμενο της Μελέτης θα είναι προσαρμοσμένο στο μέγεθος και τα χαρακτηριστικά του λιμένα, ώστε να αποφεύγεται η υπερβολική και άνευ πραγματικού αντικειμένου διερεύνηση δυνατοτήτων και το συνεπαγόμενο υψηλό κόστος εκπόνησης της μελέτης.

Λιμενικές υποδομές

Όσον αφορά στις λιμενικές υποδομές και θαλάσσιες μεταφορές, τέθηκε από το ισχύον ΠΠΧΣΑΑ της ΠΙΝ και προτείνεται εκ νέου από το προς αναθεώρηση ΠΠΧΣΑΑ (διότι δεν έχει υλοποιηθεί η σχετική κατεύθυνση) ως πρώτη προτεραιότητα η υλοποίηση των λιμενικών έργων και υποδομών που συμβάλλουν στην ενδοπεριφερειακή σύνδεση στο πλαίσιο του Ιόνιου Διάπλου και των συνδυασμένων μεταφορών, όπως προαναφέρθηκε (με βελτιώσεις των λιμανιών και του διαμήκους οδικού άξονα στο κάθε νησί), όπως και τα λιμενικά έργα σύνδεσης της Περιφέρειας με το χερσαίο διευρωπαϊκό δίκτυο της ηπειρωτικής Ελλάδας και της Ιταλίας που αποτελούν τις θαλάσσιες πύλες της Περιφέρειας.

Προτείνεται κατά προτεραιότητα στις θαλάσσιες πύλες της ΠΙΝ (Κέρκυρα, Αργοστόλι, Ζάκυνθος) η υλοποίηση των προβλεπόμενων έργων από τα master plan των λιμένων, καθώς και η σύνταξη μελέτης Master Plan για τον νέο λιμένα της Λευκάδας στην περιοχή του βόρειου στομίου του διαύλου, σε συνδυασμό με την ολοκλήρωση του έργου της διαπλάτυνσης και εκβάθυνσης του διαύλου. Στις ναυτιλιακές δραστηριότητες και λιμενικές υπηρεσίες, οι οποίες λαμβάνουν χώρα εντός των λιμένων αυτών θα πρέπει να περιλαμβάνονται πρωτοβουλίες για:

- Την ασφαλή φόρτωση και εκφόρτωση (επικινδύνων) φορτίων,
- Τη διαχείριση των αποβλήτων των πλοίων
- Τον έλεγχο της ταχύτητας εντός του λιμένα (ώστε να ελέγχεται ο κυματισμός ο οποίος δημιουργείται από τις προπέλες των πλοίων, αλλά και να περιορίζεται ο κίνδυνος υποσκαφής των κρηπιδωμάτων ιδίως κατά την αγκυροβολία – απόπλου)
- Τον περιορισμό των ατυχημάτων και της διαρροής καυσίμων στη θάλασσα
- Τον περιορισμό των εκπομπών ρύπων και την ενίσχυση της συνδεόμενης ποιότητας του περιεχόμενου των ναυτιλιακών καυσίμων.
- Την προστασία των δραστηριοτήτων αναψυχής στον λιμένα και γύρω από τον λιμένα.

Επιπλέον, οι φορείς διαχείρισης των λιμένων οφείλουν να διαθέτουν τον εξοπλισμό που είναι αναγκαίος για να εξασφαλίζονται οι περιβαλλοντικές επιδόσεις των πλοίων στους λιμένες, ιδίως όσον αφορά τις εγκαταστάσεις παραλαβής αποβλήτων και καταλοίπων φορτίου σύμφωνα με την οδηγία 2000/59/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου²⁵.

²⁵ Επισημαίνεται ότι ο λιμένας της Κέρκυρας έχει πιστοποιηθεί κατά ISO για την περιβαλλοντική διαχείριση και έχει κάνει τις απαραίτητες ενέργειες για να λάβει το πιστοποιητικό EMAS. Προς αυτή την κατεύθυνση προτείνεται να κινηθούν και οι λιμένες Αργοστολίου και Ζακύνθου και να μελετηθεί με τις ίδιες αρχές του περιβαλλοντικού σχεδιασμού το προτεινόμενο λιμάνι της Λευκάδας.

Εκτός των ανωτέρω, καθίσταται επιτακτική πλέον η ανάγκη, τουλάχιστον για τους μεγάλους λιμένες, κατασκευής κτιριολογικά σύγχρονων επιβατικών σταθμών, για εξυπηρέτηση επιβατών εσωτερικού (ακτοπλοΐας) και εξωτερικού (κρουαζιέρας, ζώνες Schenghen και μη), με υπερυψωμένους κλιματιζόμενους διαδρόμους (Gangways) για επιβίβαση/αποβίβαση επιβατών σε υπερυψωμένο επίπεδο, που δεν παρεμποδίζει την ταυτόχρονη διακίνηση (είσοδο/έξοδο) των αυτοκινήτων από/προς τα πλοία. Έμφαση θα πρέπει να δοθεί στην πρόβλεψη εγκαταστάσεων για την εξυπηρέτηση των ΑΜΕΑ, καθώς και σε εξυπηρετήσεις και υπηρεσίες που μπορεί να ποικίλουν από χώρους αναμονής και υγιεινής, μέχρι ηλεκτρονικές υπηρεσίες για τραπεζικές συναλλαγές, ευρυζωνικά ή ασύρματα δίκτυα (wi fi), κτλ.

Στον τομέα των σκαφών αναψυχής και των αλιευτικών καταφυγίων διαπιστώθηκε έλλειψη λιμενικών υποδομών στις δυτικές ακτές των μεγάλων νησιών της ΠΙΝ. Για την κάλυψη των αναγκών αυτών προτείνεται να διερευνηθούν οι εξής θέσεις για τη δημιουργία νέων λιμενικών υποδομών:

- Π.Ε. Κέρκυρας
 - αλιευτικό και τουριστικό καταφύγιο στους Έρμονες
 - Μικρό αλιευτικό καταφύγιο στη Φιορτούλα Πεντατίου
 - Επέκταση του υπάρχοντος μικρού αλιευτικού καταφυγίου στον Κοντογυαλό Σιναράδων:
 - Επέκταση του υπάρχοντος μικρού αλιευτικού καταφυγίου στους Αργυράδες
- Π.Ε. Λευκάδας
 - Δημιουργία τουριστικού καταφυγίου στον Άγ. Νικήτα
- Π.Ε. Κεφαλονιάς
 - Βελτίωση και έργα προστασίας από τους βόρειους ανέμους του λιμανιού στον Άσσο
 - Κατασκευή τουριστικού – αλιευτικού καταφυγίου στον Αθέρα.
- Π.Ε. Ζακύνθου
 - Η χωροθέτηση νέας λιμενικής υποδομής στη δυτική Ζάκυνθο είναι πολύ δύσκολη λόγω της διαμόρφωσης των ακτών και του εδάφους. Προτείνεται να εξεταστεί ως πιθανή λύση το Πόρτο Βρώμη.

Κρουαζιέρα – Σκάφη αναψυχής

Οι σημαντικότεροι τομείς των θαλάσσιων μεταφορών για την ΠΙΝ είναι ο τομέας της κρουαζιέρας και ο τομέας των σκαφών αναψυχής, οι οποίοι αναπτύσσονται ραγδαία σε διεθνές και εθνικό επίπεδο και συμβάλλουν στην τόνωση της τουριστικής δραστηριότητας. Ιδιαίτερα για τον τομέα των σκαφών αναψυχής η ΠΙΝ διαθέτει τις πλέον

άριστες φυσικογεωγραφικές συνθήκες που ευνοούν της ανάπτυξη αυτής της μορφής τουρισμού, ενώ από τα μέχρι σήμερα στοιχεία της κρουαζιέρας στην Κέρκυρα και στο Αργοστόλι διαφαίνεται η σημαντική δυναμική που έχει ο τομέας ακόμα και στην τρέχουσα περίοδο της οικονομικής κρίσης και επομένως θα πρέπει να δοθεί προτεραιότητα στις σχετικές λιμενικές υποδομές υποστήριξης των δύο αυτών τομέων, οι οποίες θα πρέπει να συνδυάζουν κατάλληλες και υψηλού επιπέδου υποδομές και υπηρεσίες.

Όπως περιγράφεται στην Εθνική Στρατηγική Λιμένων 2013 - 2018, *"τα τελευταία χρόνια, η κρουαζιέρα, "transit", αναπτύσσεται στη χώρα με ικανοποιητικούς ρυθμούς. Βασικός στόχος όμως είναι η ανάπτυξη της κρουαζιέρας "home port", η οποία έχει ιδιαίτερες απαιτήσεις ως προς τις χερσαίες και θαλάσσιες εγκαταστάσεις των λιμένων (και τις χερσαίες συνδέσεις από και προς διεθνή αεροδρόμια) όπου αναπτύσσεται, καθώς και ως προς την ποιότητα της εξυπηρέτησης, την ασφάλεια και το περιβάλλον. Σε όλες τις περιπτώσεις, η γιγάντωση του μεγέθους των κρουαζιερόπλοιων δημιουργεί πιέσεις, στις οποίες η μεγάλη πλειοψηφία των κατά τα άλλα ελκυστικών (ως προς τους φυσικούς και πολιτιστικούς πόρους της ενδοχώρας) για κρουαζιέρα λιμένων της χώρας δεν μπορεί να ανταποκριθεί – απαιτούνται σημαντικές σχετικές βελτιώσεις."* Σύμφωνα με τα στατιστικά στοιχεία της κίνησης των κρουαζιερόπλοιων σε Κέρκυρα και Αργοστόλι παρατηρείται μια σταθερά αυξανόμενη κίνηση τόσο σε πλοία όσο και σε επιβάτες ακόμη και κατά την τρέχουσα περίοδο της οικονομικής κρίσης (2009 έως σήμερα), στοιχείο που δείχνει ότι ο διεθνής χαρακτήρας της κρουαζιέρας την καθιστά λιγότερο ευάλωτη στις αρνητικές συνέπειες της οικονομικής κρίσης. Στον τομέα αυτό προτείνεται κατά προτεραιότητα η κατασκευή λιμενικών υποδομών κρουαζιέρας στη Ζάκυνθο (όπως εξάλλου προβλέπεται και από το υπό εκπόνηση Master Plan του λιμένα) και στη Λευκάδα στην περιοχή του βόρειου στομίου του διαύλου, καθώς και επέκταση της σχετικής υποδομής στο Αργοστόλι, ώστε να μπορεί να εξυπηρετεί ταυτόχρονα περισσότερα του ενός κρουαζιερόπλοια. Επίσης προτείνεται η μελέτη και κατασκευή προβλήτας εξυπηρέτησης κρουαζιερόπλοιων και στο Βαθύ Ιθάκης. -

Όσον αφορά στον τομέα των σκαφών αναψυχής (yachting), ο νησιωτικός χαρακτήρας της ΠΙΝ, επικουρούμενος από την ποιότητα και τον πλούτο των φυσικών και ιστορικών πόρων, από την εγγύτητα με τα δυτικά παράλια της ηπειρωτικής χώρας και από τους ιστορικούς δεσμούς με την Ιταλία συνέβαλαν στην ανάπτυξη του τουρισμού σκαφών αναψυχής, ο οποίος έχει σημαντικά περιθώρια βελτίωσης και περεταίρω ανάπτυξης. Σύμφωνα με το αναθεωρημένο ΕΠΧΣΑΑ Τουρισμού, η ΠΙΝ περιλαμβάνεται στη Ζώνη Ναυσιπλοΐας Αναψυχής (ΖΝΑ) 9, στην οποία εντάσσεται και το υποσύστημα του Κορινθιακού κόλπου (ΖΝΑ 9^α).

Ένα από τα βασικά προβλήματα του τομέα σχετίζεται με την έλλειψη σε εξειδικευμένες σχετικές λιμενικές εγκαταστάσεις (οργανωμένες Μαρίνες), με αποτέλεσμα πολλά σκάφη αναψυχής να εξυπηρετούνται σήμερα σε διάφορους λιμένες γενικού χαρακτήρα (επιβατικούς, αλιευτικά καταφύγια κλπ.) ή και σε φυσικούς όρμους / κόλπους, χωρίς λιμενική υποδομή, ιδιαίτερα στα μικρά νησιά της Περιφέρειας.

Επομένως, λαμβάνοντας υπόψη την Εθνική Στρατηγική Λιμένων και το αναθεωρημένο ΕΠΧΣΑΑ Τουρισμού, προτείνεται η πύκνωση του δικτύου τουριστικών λιμένων (μαρίνες, αγκυροβόλια, καταφύγια) στην ΠΙΝ, καταρχήν σύμφωνα με το κριτήριο αποστάσεων των 30 ν.μ. για τις μαρίνες και των 15 ν.μ. μεταξύ μαρίνων, τουριστικών αγκυροβολίων και καταφυγίων. Έτσι προτείνεται:

- Η ολοκλήρωση της Β' φάσης του έργου της μαρίνας Αργοστολίου
- Η κατασκευή νέας σύγχρονης μαρίνας στη βόρεια Κεφαλονιά (Φισκάρδο) και η δημιουργία τουριστικού αγκυροβολίου στον Κάτω Κατελειό.
- Η κατασκευή νέας σύγχρονης μαρίνας στη Ζάκυνθο, στη θέση της υφιστάμενης, δεδομένου ότι η υφιστάμενη δεν διαθέτει τις απαραίτητες υποδομές και η χωρητικότητά της είναι πολύ περιορισμένη.
- Ο εκσυγχρονισμός και η επέκταση του τουριστικού αγκυροβολίου στο Βαθύ Ιθάκης.

Όσον αφορά στα τουριστικά καταφύγια και αγκυροβόλια, οι σχετικές προτάσεις ως προς τη χωροθέτησή τους ανά Δήμο εξειδικεύονται στο κεφάλαιο Β.1.1.δ.1. Πάντως λαμβάνοντας υπόψη τις κατευθύνσεις του αναθεωρημένου ΕΠΧΣΑΑ Τουρισμού, για όλα τα τουριστικά καταφύγια – αγκυροβόλια της ΠΙΝ προτείνεται η βελτίωση και ο εκσυγχρονισμός τους, τόσο ως προς τις λιμενικές υποδομές (προβλήτες, κυματοθραύστες, γλίστρες, κτλ.), όσο κυρίως ως προς τις παρεχόμενες υπηρεσίες (ρεύμα, νερό, καύσιμα, χώροι υγιεινής, ευρυζωνικές υπηρεσίες, κτλ.) με έμφαση στις περιβαλλοντικές υποδομές διαχείρισης των λυμάτων και απορριμμάτων, ώστε να αποφεύγεται η ρύπανση των ακτών.

Επίσης, προτείνεται η ανάπτυξη και λειτουργία στο επίπεδο της μακροπεριφέρειας Αδριατικής – Ιονίου, σε συνεργασία με τις άλλες χώρες που συμμετέχουν στη μακροπεριφέρεια αυτή και με τις περιφέρειες της ηπειρωτικής χώρας που έχουν ακτογραμμή στο Ιόνιο Πέλαγος (Ηπείρου – Δυτικής Ελλάδας – Πελοποννήσου), ενός κοινού συστήματος ηλεκτρονικής ενημέρωσης για διαθεσιμότητα θέσεων, κόστος, κοντινών επισκέψιμων πόλων, διαθέσιμων υπηρεσιών και υποδομών, μετεωρολογικών δεδομένων, κτλ. Η κατασκευή ενός τέτοιου συστήματος θα μπορούσε να χρηματοδοτηθεί από την Ε.Ε. στο πλαίσιο υλοποίησης της στρατηγικής της μακροπεριφέρειας Αδριατικής - Ιονίου.

Κρίνεται σκόπιμο, λόγω της πληθώρας των λιμενικών υποδομών της ΠΙΝ, να σχεδιαστούν σε περιφερειακό επίπεδο και να προβληθούν κατάλληλα ενδεδειγμένες εναλλακτικές διαδρομές τουριστικών σκαφών ή ακόμη και μικρών κρουαζιερόπλοιων στην περιοχή του Ιονίου με προορισμούς σε όλα τα νησιά της ΠΙΝ και έμφαση στα μικρά νησιά, ώστε να επιτευχθεί η τόνωση των τοπικών οικονομιών των νησιών αυτών.

Με προτεραιότητα το νησιωτικό σύμπλεγμα της Λευκάδας, λόγω των ευνοϊκών συνθηκών, αλλά και όλη την ΠΙΝ, στο πλαίσιο της κατεύθυνσης για την «ΠΙΝ πόλος θαλάσσιου αθλητισμού» προτείνεται η ανάπτυξη του ναυταθλητισμού με τη διοργάνωση σε ετήσια βάση εθνικών ή και διεθνών αγώνων, καθώς και ο σχεδιασμός διαδρομών ή η δέσμευση θαλάσσιου χώρου για την εκμάθηση ιστιοπλοΐας και άλλων θαλάσσιων σπορ.

Λιμενικές υποδομές Μικρών νησιών

Σύμφωνα με την από 30/6/2012 πρόταση της τ. Αντιπεριφερειάρχη Μικρών Νησιών της ΠΙΝ κας Σαρδελή, *"για τα μικρά νησιά και ιδιαίτερα τα πιο μικρά, που δεν έχουν σημαντικές ξενοδοχειακές υποδομές, ούτε τόσο καλή τακτική συγκοινωνία ώστε να προσελκύσουν μαζικό τουρισμό, η επισκεψιμότητα με σκάφη αναψυχής μπορεί να αποτελέσει σημαντικό για να μην πούμε τον πιο σημαντικό πόρο και παράγοντα διατήρησης του πληθυσμού. Για τα νησιά αυτά οι λιμενικές υποδομές που μπορούν να προσελκύσουν σκάφη είναι πολύ πιο απαραίτητες από ότι στα μεγαλύτερα νησιά. Η συγκοινωνιακή σύνδεση των Μικρών Νησιών της Π.Ι.Ν. αποτελεί πρωταρχικό παράγοντα ανάπτυξης αλλά και βιωσιμότητας για τα νησιά αυτά και συνδέεται άμεσα με τις λιμενικές Υποδομές – «Πύλες Εισόδου» τους. Η σωστή συγκοινωνιακή σύνδεσή τους με εξασφάλιση των λιμενικών αναγκών συνεπάγεται ανάπτυξη και καλύτερη προσβασιμότητα για τους κατοίκους αλλά και τους επισκέπτες τους."*

Όπως προκύπτει από την ανωτέρω πρόταση, τα ακόλουθα λιμάνια των μικρών νησιών χρήζουν έργων αναβάθμισης και εκσυγχρονισμού:

- Λιμάνι Φύκι Ερρείκουσας
- Λιμάνι Μαθρακιού
- Λιμάνι Οθωνών
- Λιμάνι Αγ. Στέφανου Αυλιωτών
- Λιμάνι Λάκκας Παξών
- Λιμάνι Λογγού
- Λιμάνι Γαΐου
- Λιμάνι Αγραπιδιάς Αντίπαξων

- Λιμάνια Μεγανησίου
- Λιμάνια Καλάμου
- Λιμάνια Καστού
- Λιμάνι Φρικών
- Λιμάνι Βαθέως Ιθάκης
- Στροφάδια Π.Ε. Ζακύνθου

Στα μικρά νησιά (πλην της Ιθάκης) δεν είναι δυνατό να αναπτυχθεί ο τουρισμός διεθνούς κρουαζιέρας με τα μεγάλα κρουαζιερόπλοια, διότι οι λιμενικές υποδομές τους δεν είναι κατάλληλες, καθώς είναι και πρέπει να μείνουν για περιβαλλοντικούς λόγους προσαρμοσμένες στη μικρή κλίμακα των νησιών αυτών, οπότε είναι επιτακτική η χρήση μικρών πλοίων, μήκους 40μ. - 60. Προτείνεται θεματική κρουαζιέρα για τον ιόνιο πολιτισμό και το περιβάλλον – οικοσυστήματα, με την οποία μεγάλα και μικρά νησιά της ΠΙΝ θα δεχθούν μία ώθηση στην τοπική και την περιφερειακή οικονομία, συμβολή στην άμβλυνση των ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων και στην ενίσχυση των διασυνδέσεων των νησιών μεταξύ τους αίροντας ως έναν βαθμό την απομόνωσή τους.

Μεγάλης σημασίας επίσης είναι η ενίσχυση της διασύνδεσης των μεγάλων και μικρών νησιών τόσο μεταξύ τους όσο και την ηπειρωτική χώρα με δρομολόγια ταχύπλων – ιπτάμενων δελφινιών, η οποία προς το παρόν περιορίζεται μόνον στην διασύνδεση Κέρκυρας – Παξών.

Υδροπλάνα

Μετά την ψήφιση του νέου νόμου 4146 /2013 που αφορά στην χωροθέτηση και την ίδρυση υδατοδρομίων ανά την επικράτεια (Κεφ. Ε, ίδρυση, λειτουργία και εκμετάλλευση αεροδρομίων επί υδάτινων επιφανειών Άρθρο 32 έως 57) ανοίγει ο δρόμος για την επιστροφή των υδροπλάνων και την ένταξή τους στο μεταφορικό σύστημα της χώρας. Η δρομολόγηση υδροπλάνων για την συμπληρωματική ενδοπεριφερειακή και διαπεριφερειακή επικοινωνία της ΠΙΝ, αλλά και για την επικοινωνία με τις χώρες της Αδριατικής, στο πλαίσιο της μακροπεριφέρειας Αδριατικής - Ιονίου θεωρείται πλέον επιβεβλημένη, ώστε να ενισχυθεί η χωρική συνοχή και η εξωστρέφεια της περιφέρειας.

Ήδη στο εγκεκριμένο master Plan του λιμένα Κέρκυρας, όσο και στο υπό εκπόνηση master Plan του λιμένα Ζακύνθου προβλέπεται η κατασκευή προβλήτας εξυπηρέτησης υδροπλάνων. Στους λιμένες αυτούς, όπως και στους λιμένες της Λευκάδος, του Αργοστολίου, της Σάμης και στα μικρά νησιά στο Βαθύ Ιθάκης, στους Οθωνούς, στην Ερρείκουσα, στο Μαθράκι, στο Γαΐο, στο Μεγανήσι και στον Κάλαμο προτείνεται η μελέτη και

δημιουργία υδατοδρομίων, καθώς και των απαιτούμενων λιμενικών υποδομών εξυπηρέτησης υδροπλάνων. Εξάλλου η αναγκαιότητα ίδρυσης και λειτουργίας υδατοδρομίων στην ΠΙΝ προκύπτει και από το με ημερομηνία 4/6/2013 έγγραφο της εταιρίας "ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΥΔΑΤΟΔΡΟΜΙΑ" προς το ΥΠΕΚΑ με θέμα "Πρόβλεψη δυνατότητας δημιουργίας υδατοδρομίων στα νέα Περιφερειακά Πλαίσια ΧΣΑΑ", όπου τονίζεται ότι *"... τα υδροπλάνα, δοκιμασμένα εδώ και δεκαετίες σε άλλες χώρες, μπορούν να χαρακτηριστούν ως ιδανικά μεταφορικά μέσα για μια νησιωτική χώρα όπως η Ελλάδα. Έχουν τη δυνατότητα να μεταφέρουν γρήγορα, ευέλικτα και με ασφάλεια επιβάτες από μικρά και μεγάλα νησιά σε περιφερειακά κέντρα και αντιστρόφως και να εκτελούν διαφορετικά και συνδυασμένα είδη πτήσεων όπως τακτικές και έκτακτες επιβατικές, τουριστικές και περιηγητικές, φορτίου, νοσοκομειακές, έρευνας και διάσωσης, πυρόσβεσης, κτλ."* Στο ίδιο έγγραφο αναφέρεται ότι έχει εκδηλωθεί σημαντικό επενδυτικό ενδιαφέρον από ελληνικές και ξένες εταιρίες για την ανάπτυξη δικτύων υδροπλάνων σε πολλές περιοχές της χώρας μεταξύ των οποίων και η περιοχή του Ιονίου Πελάγους (Ιόνια Νησιά). Αναφέρει επίσης ότι η προοπτική λειτουργίας υδροπλάνων αντιμετωπίζεται θετικά από τις τοπικές κοινωνίες, ενώ και οι μελέτες σκοπιμότητας αποδεικνύουν τις μεγάλες δυνατότητες που ανοίγονται ειδικά στον τομέα του τουρισμού.

Μεταφορικό ισοδύναμο

Ένα σημαντικό στοιχείο – πολιτική που προτείνεται να εφαρμοστεί στην ΠΙΝ και αναμένεται να έχει σημαντικά οφέλη στους κατοίκους – χρήστες των ακτοπλοϊκών συγκοινωνιών είναι το Μεταφορικό Ισοδύναμο. Όπως αναφέρθηκε και στην Α' φάση της παρούσας μελέτης, ολοκληρώθηκε η μελέτη «Ολοκληρωμένη Μελέτη για την εφαρμογή του μεταφορικού ισοδύναμου στην Ελληνική ακτοπλοΐα»²⁶. Η εφαρμογή του Μεταφορικού Ισοδύναμου στο ακτοπλοϊκό εισιτήριο σύμφωνα με τις μελέτες που έχουν γίνει σε σύγκριση με τις χώρες της Ε.Ε., όπου έχει ήδη εφαρμοστεί το μέτρο, υπολογίζεται πως το κόστος μεταφορών μπορεί να φτάσει ακόμα και στο 1/10 του σημερινού. Το Μεταφορικό Ισοδύναμο στοχεύει στην κατά το δυνατόν εναρμόνιση της τιμολογιακής επιβάρυνσης του χρήστη των θαλάσσιων μεταφορών με αυτή των χερσαίων μεταφορών για την απολαβή ανάλογης προσφερόμενης υπηρεσίας ανεξαρτήτως του μεταφορικού μέσου που χρησιμοποιείται, σε ότι αφορά στη συχνότητα, στο κόστος, στο χρόνο μετακίνησης, στην απόσταση που θα διανύσει, καθώς και στην παρεχόμενη ποιότητα.

Η διεθνής εμπειρία από την εφαρμογή του μεταφορικού ισοδύναμου είναι μέχρι σήμερα περιορισμένη και ποικίλει. Μεταξύ των σημαντικότερων περιπτώσεων: Γαλλία, Σκωτία και

²⁶ Ν.Α. Κεφαλονιάς και Ιθάκης – Πανεπιστήμιο Πειραιώς

Νορβηγία. Τα δίκτυα των χωρών στα οποία εφαρμόζεται το μεταφορικό ισοδύναμο διαφοροποιούνται σημαντικά από το Ελληνικό δίκτυο ως προς τα δομικά και ποιοτικά τους χαρακτηριστικά.

Πράσινα πλοία – Πράσινα λιμάνια

Το ΠΠΧΣΑΑ προτείνεται να αναθεωρηθεί σε σχέση με τις θαλάσσιες μεταφορές και υποδομές, οι οποίες πρέπει να προσανατολίζονται προς φιλικότερες περιβαλλοντικά πολιτικές. Πρόσφατα εκφράστηκε η κατεύθυνση σε ευρωπαϊκό επίπεδο για τα «πράσινα» πλοία και τα «πράσινα» λιμάνια, τα οποία θα επιτυγχάνουν βελτιωμένες περιβαλλοντικές και ενεργειακές επιδόσεις με μείωση της κατανάλωσης ορυκτών καυσίμων, προώθηση εναλλακτικών καυσίμων και ιδιαίτερα ΑΠΕ, αλλαγές στην τεχνολογία των πλοίων αλλά και των μηχανών, κτλ.. Η προσαρμογή των λιμανιών της ΠΙΝ σε πράσινα λιμάνια (ecoports) αποτελεί μια νέα πρόκληση παράλληλα με την ανάπτυξη της κρουαζιέρας, ιδιαίτερα εάν εφαρμοστεί με ευέλικτες τιμολογιακές πολιτικές και κίνητρα για την προσέγγιση πράσινων πλοίων μπορεί να καταστήσει τα λιμάνια οικονομικά βιώσιμα και ελκυστικά ιδιαίτερα στον τομέα της κρουαζιέρας.

Ήδη ο λιμένας της Κέρκυρας έχει πιστοποιηθεί κατά ISO για περιβαλλοντική διαχείριση και έχει προβεί στις απαραίτητες ενέργειες για να λάβει το πιστοποιητικό EMAS, παράδειγμα που θα πρέπει να ακολουθηθεί και από τα άλλα λιμάνια διεθνούς και εθνικής σημασίας της ΠΙΝ.

B.1.1.γ.10.3 Αεροδρόμια και αεροπορικές μεταφορές

Οι προτάσεις του ισχύοντος ΠΠΧΣΑΑ της ΠΙΝ για βελτίωση των αεροπορικών συνδέσεων και την άρση της περιφερειακότητας, καθώς και για την εξέταση της σκοπιμότητας δημιουργίας νέων ελικοδρομιών (Βόρεια και Νότια Κέρκυρα, Νότια Λευκάδα και Βόρεια Κεφαλονιά), εξακολουθούν να ισχύουν. Από την παρούσα μελέτη αναθεώρησης του ΠΠΧΣΑΑ προτείνεται να εξεταστεί, έπειτα από σχετική μελέτη, η σκοπιμότητα πύκνωσης του δικτύου των ελικοδρομιών, στα Μικρά Νησιά (Μαθράκι, Μεγανήσι, Κάλαμος και Καστός), και σε δυσπρόσιτες περιοχές των μεγάλων νησιών. Όλα τα ελικοδρόμια – υφιστάμενα και προτεινόμενα, χρήζουν σύγχρονου εξοπλισμού, ώστε να υποστηρίζουν νυχτερινές πτήσεις ή πτήσεις υπό δυσμενείς καιρικές συνθήκες ελικοπτήρων

Όσον αφορά στους αερολιμένες, προτείνεται ο εκσυγχρονισμός και η βελτίωση των αερολιμενικών υποδομών και υπηρεσιών των τριών αερολιμένων της ΠΙΝ (Κέρκυρας, Κεφαλονιάς και Ζακύνθου), καθώς αποτελούν διεθνείς πύλες εισόδου / εξόδου, παράλληλα με την καθιέρωση ευέλικτων τιμολογιακών πολιτικών ώστε να είναι ελκυστικά τόσο για τις αεροπορικές εταιρίες χαμηλού κόστους, όσο και για τους διεθνείς tour operators που ναυλώνουν αεροσκάφη για τη μετακίνηση των τουριστών.

Οι προτάσεις της μελέτης αναθεώρησης του ΠΠΧΣΑΑ Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας για το αεροδρόμιο του Ακτίου, όσον αφορά στην κατάταξή του ως "διεθνής αερολιμένας" και ως προς την ανάγκη αναβάθμισης και εκσυγχρονισμού της υποδομής του, υιοθετούνται και από την παρούσα μελέτη, καθώς παρότι το αεροδρόμιο του Ακτίου βρίσκεται στη Δυτική Ελλάδα, εντούτοις λόγω της κοντινής απόστασης εξυπηρετεί και τη Λευκάδα.

Ωστόσο η αναβάθμιση των αερολιμένων πρέπει να συνδυαστεί με πολιτικές για την προστασία του περιβάλλοντος, δεδομένου ότι βρίσκονται πλησίον των αστικών κέντρων και κατοικημένων περιοχών. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι είναι απαραίτητος ο περιορισμός εκλύσεων ρύπων στην ατμόσφαιρα από τα αεροσκάφη, η αντιμετώπιση της ηχορύπανσης, αλλά και η ολοκληρωμένη διαχείριση των λυμάτων και των απορριμμάτων από τη λειτουργία της κτιριακής υποδομής των αεροδρομίων.

Για όλα τα αεροδρόμια της ΠΙΝ, καθώς και σε αυτό του Ακτίου, είναι αναγκαία με βάση τα σημερινά επιχειρησιακά δεδομένα, η πλήρης συμμόρφωση με τα διεθνή πρότυπα κατά ICAO και EASA.

Τέλος, επισημαίνεται ότι στο ΓΠΧΣΑΑ αναφέρεται και στην παρούσα μελέτη προτείνεται ότι ο αερολιμένας της Κέρκυρας, μπορεί να λειτουργήσει ως διεθνές τουριστικό αεροδρόμιο

περιοδικής κίνησης και κέντρο εξυπηρέτησης τακτικών αερογραμμών και παροχής εξειδικευμένων υπηρεσιών, σε ελαφρά ιδιωτικά αεροσκάφη. Με την παρούσα μελέτη προτείνεται να παρέχεται σε όλους τους αερολιμένες επιπλέον η τεχνική υποστήριξη σε υδροπλάνα.

B.1.1.γ.10.4 Συνδυασμένες μεταφορές

Σημαντικός παράγοντας για τη βελτίωση των ενδο-περιφερειακών μεταφορών, είναι η ενίσχυση της λειτουργικότητας του ενδοπεριφερειακού άξονα Βορρά-Νότου, που μέσω ενός συστήματος συντονισμένων χερσαίων, θαλάσσιων και εναέριων μεταφορών, θα διευκολύνει την επικοινωνία από τη βόρεια Κέρκυρα έως τη νότια Ζάκυνθο, με προεκτάσεις προς τις χώρες της Αδριατικής στο Βορά και προς την Πελοπόννησο και την Κρήτη προς νότο και τη θαλάσσια λεωφόρο της νοτιοανατολικής Ευρώπης. Στο σύστημα αυτό εντάσσονται οι χερσαίοι οδικοί άξονες Β-Ν των τεσσάρων μεγαλύτερων νησιών που προαναφέρθηκαν, οι λιμένες περιφερειακής εμβέλειας, τα αεροδρόμια (συμπεριλαμβανομένου και του Ακτίου για την εξυπηρέτηση της Λευκάδας) και τα προτεινόμενα υδατοδρόμια της Περιφέρειας.

Η διατροπικότητα των θαλάσσιων μεταφορών νοούμενη ως *"η ικανότητα να συνδυάζονται με ευελιξία τα διαφορετικά μέσα μεταφοράς"*, αποτελεί ένα από τα κλειδιά της έννοιας «βιώσιμη κινητικότητα», η οποία αποτελεί τη βάση της ευρωπαϊκής πολιτικής μεταφορών και εντάσσεται στο πλαίσιο της ανάπτυξης των διευρωπαϊκών δικτύων μεταφορών και της Εθνικής Στρατηγικής Λιμένων 2013 - 2018. Στο πλαίσιο της διατροπικότητας των μεταφορών στην ΠΙΝ, που επικεντρώνεται κυρίως στις επιβατικές μεταφορές και ειδικά κατά μήκος του Ιόνιου Διάπλου θα πρέπει να δοθεί προτεραιότητα στις περιβαλλοντικά φιλικότερες μεταφορές και στα έργα που διευκολύνουν τη προσβασιμότητα και προωθούν την εδαφική συνοχή, όπως αυτά που προαναφέρθηκαν. Τέλος, προτείνεται η ενσωμάτωση νέων τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών και διασύνδεση των υπηρεσιών των αεροδρομίων με τις υπηρεσίες των κεντρικών λιμένων των Π.Ε. για την ανάπτυξη συνδυασμένων μεταφορών.

B.1.1.γ.11 Βασικά δίκτυα λοιπής τεχνικής υποδομής περιφερειακού και διαπεριφερειακού ενδιαφέροντος.

B.1.1.γ.11.1 Ενέργεια

Στον τομέα της ενέργειας, η ΠΙΝ στερείται επαρκών ενεργειακών δικτύων για να αντιμετωπίσει τις προκλήσεις για την αύξηση του δυναμικού ηλεκτρικής ενέργειας (με εξαίρεση τις ΑΠΕ) και φυσικού αερίου. Τα δίκτυα υψηλής τάσης δεν έχουν αρκετή ικανότητα να στηρίξουν τη διείσδυση ΑΠΕ. Τα νησιά παρουσιάζουν μεγάλη εξάρτηση από την παρεχόμενη ενέργεια από την ηπειρωτική χώρα. Κατά κανόνα τα νησιά και ο θαλάσσιος χώρος τους έχουν πολλές δυνατότητες παραγωγής ΑΠΕ και η αξιοποίησή τους χρήζει ειδικών μελετών ένταξης στο τοπίο και το περιβάλλον γενικότερα, ώστε η παραγωγή να μην αποβαίνει σε βάρος του τοπίου - φυσικού και πολιτιστικού και των οικοσυστημάτων. Η μείωση της εξάρτησης από την ηπειρωτική χώρα και τις ορυκτές πηγές ενέργειας και οι πολιτικές και τα έργα για την ενεργειακή αυτονομία και την προστασία του περιβάλλοντος αποτελούν βασική συνιστώσα του αναπτυξιακού προτύπου των νησιών επικαιροποιώντας το ισχύον ΠΠΧΣΑΑ, όσον αφορά τον συνδυασμό της οικονομικής ανάπτυξης και της καινοτομίας. Επίσης από το ΓΠΧΣΑΑ δίδεται η κατεύθυνση για αποτελεσματικό έλεγχο της περιβαλλοντικής επίδοσης του ενεργειακού τομέα και η μείωση των επιπτώσεων του τομέα στις κλιματικές αλλαγές στο πλαίσιο των σχετικών δεσμεύσεων της χώρας.

Η παροχή ενέργειας συμβάλλει στην κοινωνική συνοχή, στην προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης και στην αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής. Η ενέργεια πρέπει να αναδειχθεί ως πυλώνας της οικονομικής ανάπτυξης ΠΙΝ και γι' αυτό κρίνεται απαραίτητη η περαιτέρω ενίσχυση του διασυνδεδεμένου συστήματος (εκσυγχρονισμός, ανάπτυξη καλωδιακών γραμμών) και η διασύνδεση του συνόλου των μη διασυνδεδεμένων νησιών της ΠΙΝ. Ήδη προγραμματίζονται από τη Δ.Ε.Η. και προτείνονται από την παρούσα μελέτη ως έργα προτεραιότητας στον τομέα της ενέργειας τα ακόλουθα έργα για την αναβάθμιση της ποιότητας της ηλεκτροδότησης της ΠΙΝ:

- Αναβάθμιση της Γραμμής Μεταφοράς Ενέργειας 150kV Άκτιο –Λευκάδα – Αργοστόλι, με αντικατάσταση του εναέριου αγωγού και πόντιση νέας σύνδεσης της Λευκάδας με την Κεφαλονιά που θα λειτουργεί παράλληλα με την υφιστάμενη γραμμή των 125 MVA.
- Ενίσχυση του Συστήματος στην περιοχή του Ακτίου, όπου βρίσκεται το βορειότερο σημείο σύνδεσης του βρόχου των νοτίων Ιονίων Νήσων με την ηπειρωτική χώρα, μέσω της αναβάθμισης της Γραμμής Μεταφοράς Άκτιο – ΤΑΠ Αμφιλοχία από Ε/150kV σε 2B/150kV.

- Κατασκευή νέων Υ/Σ στις περιοχές Σιδάρι Κέρκυρας, Ζάκυνθος II, Κεφαλονιά II, ενώ προβλέπεται και η κατασκευή της νέας Γραμμής Μεταφοράς 2B/150kV για τη σύνδεση του Υ/Σ Σιδαρίου με το Σύστημα.

Επιπλέον των έργων αυτών προτείνεται να διασυνδεθούν και τα δύο μικρά νησιά Ερείκουσα και Οθωνοί με την Κέρκυρα και οι υφιστάμενοι ατμοηλεκτρικοί σταθμοί να τεθούν σε εφεδρεία, ώστε να χρησιμοποιούνται μόνον σε περιπτώσεις βλαβών ή σε περιόδους αιχμής. Εξάλλου η σύνδεση όλων των κατοικημένων νησιών της χώρας (άρα και της ΠΙΝ) με το δίκτυο μεταφοράς ενέργειας του ηπειρωτικού συστήματος της χώρας, αποτελεί βασική κατεύθυνση του ΓΠΧΣΑΑ στον τομέα της ενέργειας.

Ως προς τον σχεδιασμό και την υλοποίηση των δικτύων μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας μέσης και υψηλής τάσης προτείνεται:

- η αποφυγή της διέλευσής τους μέσα από κατοικημένες και τουριστικά ανεπτυγμένες περιοχές, καθώς και από αρχαιολογικούς χώρους, από περιοχές του δικτύου Natura 2000 και προετατευόμενες περιοχές.
- κατά μήκος των γραμμών να επιβάλλεται απαγόρευση της δόμησης τουλάχιστον εντός της ζώνης δουλείας διέλευσης, δεδομένου ότι έχει επιστημονικά αποδειχθεί ότι προκαλούνται βλάβες στην ανθρώπινη υγεία
- η χρησιμοποίηση του υφιστάμενου οδικού δικτύου όπου αυτό είναι δυνατόν και η διάνοιξη των απολύτως απαραίτητων νέων οδών κατά την ανάπτυξη νέων δικτύων μεταφοράς και σύνδεσης των σταθμών παραγωγής ΑΠΕ με το σύστημα, έπειτα από την έγκριση των απαιτούμενων περιβαλλοντικών όρων.

Γενικά η χωροθέτηση δικτύων, υποσταθμών και άλλων υποδομών σύνδεσης θα πρέπει να καλύπτει τις υποχρεώσεις της ασφάλειας, της υγείας των πολιτών, της αισθητικής του τοπίου και της επάρκειας του συστήματος, με κατάλληλο σχεδιασμό των σχετικών δικτύων.

Ωστόσο, παρά την προώθηση όλων των νησιών της ΠΙΝ με το ηπειρωτικό δίκτυο ηλεκτρικής ενέργειας, δεν έχει προαχθεί η «πράσινη ενέργεια», δηλαδή η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ. Όσον αφορά στον τομέα των ΑΠΕ, οι βασικές κατευθύνσεις του ΓΠΧΣΑΑ είναι:

- *"η αξιοποίηση του δυναμικού της χώρας σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, σύμφωνα με τις ειδικότερες κατευθύνσεις του ΕΠΧΣΑΑ για τις ΑΠΕ*
- *η ενίσχυση της ενεργειακής ασφάλειας με πλήρη αξιοποίηση των ΑΠΕ, προώθηση της χρήσης εναλλακτικών καυσίμων και αξιοποίηση εγχώριων πόρων."*

Η περιβαλλοντική και αναπτυξιακή σημασία των ΑΠΕ θεσμοθετήθηκε σχετικά πρόσφατα με τον Ν. 3851/2010 ο οποίος στο άρθρο 8 αναφέρει:

"Με την θέσπιση των κατάλληλων μέτρων προωθούνται κατά προτεραιότητα οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας ως μέσο για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, την προστασία της ατμόσφαιρας, τον βιώσιμο ενεργειακό εφοδιασμό της χώρας, την επίτευξη της αειφόρου ανάπτυξης και τη βιώσιμη αξιοποίηση των πηγών του εθνικού πλούτου."

Παράλληλα, πρέπει να συνυπολογιστεί το γεγονός ότι σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης έχουν συμφωνηθεί δεσμευτικοί στόχοι για τα Κράτη-Μέλη μέχρι το 2020, σε σχέση με τη διείσδυση των ΑΠΕ, τη μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου και την εξοικονόμηση ενέργειας. Πιο συγκεκριμένα, σύμφωνα με το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας πρέπει να επιτευχθούν οι εξής επιμέρους στόχοι (στόχος 20-20-20):

- 20% μείωση των εκπομπών των αερίων του θερμοκηπίου σε σχέση με τα επίπεδα του 1990 σύμφωνα με την Οδηγία 2009/29/ΕΚ,
- 20% διείσδυση των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας στην ακαθάριστη τελική κατανάλωση ενέργειας σύμφωνα με την Οδηγία 2009/28/ΕΚ και
- 20% εξοικονόμηση πρωτογενούς ενέργειας.

Επισημαίνεται ότι από το 2013 η ηλεκτροπαραγωγή επιβαρύνεται με το συνολικό κόστος αγοράς των απαραίτητων δικαιωμάτων εκπομπών (παύει να ισχύει η δωρεάν διανομή δικαιωμάτων εκπομπών) και από το 2015 πρέπει όλες οι αγορές να πληρούν τα κριτήρια του Ευρωπαϊκού Ενιαίου Μοντέλου Στόχου (Target Model)²⁷. Στο πλαίσιο αυτό ήδη η ΡΑΕ ενέκρινε και έθεσε σε δημόσια διαβούλευση το σχέδιο δράσης *"Οδικός Χάρτης και Σχέδιο Δράσης της ΡΑΕ στο πλαίσιο ολοκλήρωσης της ενοποιημένης ευρωπαϊκής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας – Αρχές αναδιάρθρωσης της εγχώριας χονδρεμπορικής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας"*.

Ωστόσο λόγω του νησιώτικου χαρακτήρα της ΠΙΝ και των αξιολογών φυσικών και πολιτιστικών πόρων που διαθέτει θα πρέπει να εξεταστεί ο βαθμός επάρκειας των περιορισμών που θέτει το ΕΠΧΣΑΑ για τις ΑΠΕ και η δυνατότητα θέσπισης επιπλέον περιορισμών ειδικά για την ΠΙΝ. Ως επιπλέον περιορισμοί για την ΠΙΝ (και κατ'επέκταση για τον νησιώτικό χώρο) που θα πρέπει να ληφθούν υπόψη ως ανάδραση προς το ΕΠΧΣΑΑ για τις ΑΠΕ προτείνονται:

²⁷ Με το ενιαίο μοντέλο (target model) της Ε.Ε., προωθείται η σύζευξη των αγορών του Κρατών-Μελών (market coupling), και μάλιστα στην πιο προωθημένη μορφή της, τη σύζευξη τιμών (price coupling), με σκοπό την αποδοτικότερη χρήση των διευρωπαϊκών δικτυακών υποδομών.

- η μείωση του ποσοστού κάλυψης (1%) της γεωργικής γης υψηλής παραγωγικότητας από φωτοβολταϊκές εγκαταστάσεις που προβλέπει ο Ν. 3851/2010 σε 0,05% για την ΠΙΝ λόγω της νησιωτικότητας και ως εκ τούτου της σπανιότητας αυτού του πλουτοπαραγωγικού πόρου στην ΠΙΝ.
- ο περιορισμός της εγκατάστασης χερσαίων αιολικών πάρκων εντός των προτεινόμενων Χωρικών Ενοτήτων ΑΠΕ και μετά από ενδελεχή εξέταση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων και ιδιαίτερα στο τοπίο
- η διαφοροποίηση των αποστάσεων για τον νησιωτικό χώρο που αναφέρονται στα παραρτήματα II και IV του ΕΠΧΣΑΑ για τις ΑΠΕ.

Ως αντιστάθμισμα για τους επιπλέον περιορισμούς που τίθενται στην ΠΙΝ και δεδομένης της επιθυμητής ανάπτυξης των ΑΠΕ, προτείνεται η προώθηση των ΑΠΕ σε ατομικό επίπεδο (φωτοβολταϊκά κατά προτεραιότητα στις στέγες των κτιρίων, ΑΠΕ στις γεωργοκτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις για ίδια χρήση, κτλ., καθώς και η προώθηση άλλων μορφών ΑΠΕ όπως τα παράκτια ή υπεράκτια αιολικά πάρκα, η αξιοποίηση της βιομάζας και του βιοαερίου στους ΧΥΤΑ/ΧΥΤΥ, στις ΕΕΛ, στις κτηνοτροφικές μονάδες, κτλ.

Κατά την εγκατάσταση των ΑΠΕ θα πρέπει να λαμβάνεται ειδική μέριμνα για τον περιορισμό της οπτικής όχλησης σε πολυσύχναστους χώρους και ιδιαίτερα κοντά στους αρχαιολογικούς χώρους και τα μνημεία, κατά μήκος του πρωτεύοντος και δευτερεύοντος οδικού δικτύου. Στην περιοχή της ΠΙΝ ως πολυσύχναστες περιοχές νοούνται οι αστικές περιοχές, οι οργανωμένες αλλά και οι ατύπως διαμορφωμένες τουριστικές ζώνες, οι προτεινόμενες οικοπολιτιστικές διαδρομές, κτλ.

Δεδομένης της νησιωτικής ιδιαιτερότητας της ΠΙΝ, προτείνεται να γίνει ένα συνολικός προγραμματισμός σε επίπεδο Περιφέρειας και σε συνεργασία με το ΚΑΠΕ για την ανάπτυξη των ΑΠΕ, ώστε ανάλογα με τη δυναμικότητα του δικτύου να εκτιμηθεί η μέγιστη δυνατότητα διείσδυσης των ΑΠΕ στο σύστημα και ακολούθως η ισχύς των ΑΠΕ που θα προκύψει να επιμεριστεί γεωγραφικά σε όλη την Περιφέρεια.

Σύμφωνα με το Κείμενο Θέσεων για τις Κατευθύνσεις Εθνικής Αναπτυξιακής Στρατηγικής 2014-2020 της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων (05/2013) στον Γενικό Στόχο 6 "*Ενίσχυση της μετάβασης προς την οικονομία χαμηλών εκπομπών ρύπων σε όλους τους τομείς*", εντάσσονται οι εξής τύποι δράσεων αναφορικά με τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας:

- 6.1.1.1: Εκμετάλλευση Α.Π.Ε. (ιδίως της ηλιακής και της θαλάσσιας, όπου υπάρχει συγκριτικό πλεονέκτημα) με μεθόδους προσαρμοσμένες στην κλίμακα και τα

χαρακτηριστικά του νησιωτικού χώρου. Εφαρμογή μεθόδων «δισπαρμένης» παραγωγής.

- 6.1.1.2: Προώθηση ενεργειακής αιφορίας σε απομονωμένες περιοχές (π.χ. Μικρά Νησιά).
- 6.2.1.1: Αξιοποίηση συστημάτων ΑΠΕ και εφαρμογή συστημάτων ενεργειακής απόδοσης, ιδιαίτερα σε ενεργοβόρους τομείς επιχειρηματικής δραστηριότητας και στις αστικές περιοχές.
- 6.3.1.1: Αξιοποίηση συστημάτων ΑΠΕ και εφαρμογή συστημάτων ενεργειακής απόδοσης σε κτίρια δημόσιας χρήσης και γενικά δημόσιες υποδομές και δίκτυα («έξυπνα» δίκτυα φωτισμού, «πράσινες» ΤΠΕ, κλπ), για τη μείωση του λειτουργικού κόστους.

Όσον αφορά στην εξοικονόμηση ενέργειας (ΕΞΕ), υλοποίηση δράσεων με στόχο την ουσιαστική εξοικονόμηση ενέργειας αποτελεί βασική προτεραιότητα για την ενεργειακή εθνική πολιτική. Ειδικότερα υψηλό δυναμικό εξοικονόμησης ενέργειας παρουσιάζει ο κτιριακός τομέας και γι' αυτό, προτεραιότητα αποτελεί η ενεργειακή αναβάθμιση του υφιστάμενου κτιριακού αποθέματος, η οποία θα έχει ως αποτέλεσμα όχι μόνο τη βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας του εν λόγω τομέα, αλλά και τη σημαντική ώθηση στην αγορά τεχνολογιών ΑΠΕ και ΕΞΕ για τις κτιριακές εγκαταστάσεις. Εξάλλου η εξοικονόμηση ενέργειας στον κτιριακό τομέα προτείνεται να χρηματοδοτηθεί ως δράση από την Περιφέρεια, εντασσόμενη στη νέα προγραμματική περίοδο 2014 – 2020 και συγκεκριμένα στον Γενικό Στόχο 6 *"Ενίσχυση της μετάβασης προς την οικονομία χαμηλών εκπομπών ρύπων σε όλους τους τομείς"* με τίτλο *"Αξιοποίηση συστημάτων εξοικονόμησης ενέργειας στον τομέα της κατοικίας. Ειδικά συστήματα προσαρμοσμένα σε παραδοσιακούς οικισμούς και ιστορικά κέντρα πόλεων"*²⁸.

Επίσης στον τομέα της εξοικονόμησης ενέργειας προτείνεται η προώθηση νέων πράσινων τεχνολογιών με σκοπό την ενίσχυση της τοπικής επιχειρηματικότητας και της απασχόλησης, με ιδιαίτερη έμφαση στον τομέα των μεταφορών – οδικές, ακτοπλοϊκές, "πράσινα" οχήματα, πλοία, λιμάνια, αεροδρόμια, κλπ – και με προώθηση τεχνολογιών βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης χρήσης εναλλακτικών καυσίμων.

Για την αποτελεσματικότερη διαχείριση και εξοικονόμηση ηλεκτρικής ενέργειας στην ΠΙΝ προτείνεται επιπλέον:

²⁸ Κείμενο Θέσεων για τις Κατευθύνσεις Εθνικής Αναπτυξιακής Στρατηγικής 2014-2020, Περιφέρεια Ιονίων Νήσων (05/2013)

- η ανάπτυξη έξυπνων δικτύων και μετρητών σε συνδυασμό με ευέλικτα ενεργειακά τιμολόγια, προγράμματα διαχείρισης φορτίου) και
- η ανάπτυξη και διεύρυνση συστημάτων αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας (π.χ. αντλητικοί υδροηλεκτρικοί σταθμοί).

Η ΠΙΝ όπως ήδη αναφέρθηκε κατά την Α' φάση της παρούσας μελέτης δεν εξυπηρετείται από τα δίκτυα φυσικού αερίου της χώρας και δεν υπάρχει προγραμματισμός για μελλοντική σύνδεση, σύμφωνα με το Σχέδιο Προγράμματος Ανάπτυξης ΕΣΦΑ 2014 – 2023 που τέθηκε σε δημόσια διαβούλευση από τον ΔΕΣΦΑ Α.Ε.²⁹. Ως ένα βαθμό η διείσδυση φυσικού αερίου στην ΠΙΝ εξαρτάται από την δυνατότητα παροχής από το δίκτυο Ελλάδας – Ιταλίας τουλάχιστον σε ότι αφορά τις Π.Ε. Κέρκυρας και Λευκάδας. Επομένως προτείνεται η σύνδεση της ΠΙΝ με τον αγωγό του αερίου Ελλάδας – Ιταλίας που διέρχεται από την χωρική περιφέρεια των Ιονίων και η οποία θα ενδυναμώσει το γεωστρατηγικό της ρόλο της στον ενεργειακό χάρτη της ευρύτερης περιοχής και της Ευρώπης. Η σύνδεση των Π.Ε. Κεφαλονιάς, Ιθάκης και Ζακύνθου εναλλακτικά μπορεί να γίνει μέσω της Πάτρας. Σε κάθε περίπτωση προτείνεται η ένταξη της ΠΙΝ στον ενεργειακό σχεδιασμό και προγραμματισμό του ΔΕΣΦΑ Α.Ε., ο οποίος είναι ο αρμόδιος φορέας που θα καθορίσει τον τρόπο σύνδεσης των νησιών της ΠΙΝ με το εθνικό δίκτυο μεταφοράς φυσικού αερίου.

Εξάλλου, από το ΥΠΕΚΑ υπάρχει υπό εκπόνηση μελέτη μακροχρόνιου ενεργειακού σχεδιασμού για την επόμενη εικοσαετία, μέχρι το 2030, η οποία θα προβλέπει το επιθυμητό ενεργειακό μείγμα για την Ελλάδα (στερεά καύσιμα, φυσικό αέριο, ΑΠΕ Βιομάζα κ.ά.) με στόχο την εξοικονόμηση πόρων, αλλά και την επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων που θέτει η ΕΕ. Η μελέτη αυτή, σύμφωνα με δημοσιεύματα και σύμφωνα με τις εξαγγελίες της ηγεσίας του ΥΠΕΚΑ, αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του 2014.

Στον τομέα της εξόρυξης υδρογονανθράκων, που εντάσσονται στην αξιοποίηση των εγχώριων πόρων, έχει ήδη γίνει αναφορά σε προηγούμενο κεφάλαιο, όπου αναφέρονται οι Χωρικές Ενότητες εξόρυξης υδρογονανθράκων. Η εκμετάλλευση των εγχώριων αποθεμάτων υδρογονανθράκων αποτελεί προτεραιότητα σε εθνικό επίπεδο για τη μείωση της εξάρτησης από εισαγόμενα καύσιμα, ενώ η ολοκλήρωση των ερευνών για την εκμετάλλευση των υδρογονανθράκων αναμένεται να δώσει στοιχεία που θεωρούνται απαραίτητα για τις δυνατότητες κάλυψης των ενεργειακών αναγκών από εγχώρια αποθέματα, καθώς και τον ακριβή καθορισμό και την χωροθέτηση των έργων εξόρυξης.

²⁹ Πρόγραμμα Ανάπτυξης Ε.Σ.Φ.Α. 2014 – 2023, Αθήνα, Φεβρουάριος 2014

Τέλος, βασική πρόταση που είχε διατυπωθεί από το ισχύον ΠΠΧΣΑΑ, η οποία εξακολουθεί να ισχύει και προτείνεται και από την παρούσα μελέτη αναθεώρησής του είναι η υπογειοποίηση των δικτύων ηλεκτρικής ενέργειας σε όλους τους οικισμούς με προτεραιότητα στους παραδοσιακούς και τους αξιόλογους, στους αρχαιολογικούς χώρους, αλλά και στις περιοχές ιδιαίτερου φυσικού κάλλους. Επίσης προτείνεται να διερευνηθεί η δυνατότητα θέσπισης κινήτρων και ειδικών μορφολογικών όρων στους οικισμούς ώστε να αποθαρρύνουν την ηλεκτρική σύνδεση με εναέρια καλώδια.

B.1.1.γ.11.2 Τηλεπικοινωνίες

Η ανάπτυξη υποδομών ευρυζωνικότητας και η εφαρμογή χρηστικών υπηρεσιών αποτελεί ισχυρό παράγοντα ανάπτυξης για τις νησιωτικές περιοχές, όπως είναι η ΠΙΝ η οποία κατά τους θερινούς μήνες δέχεται ένα σημαντικό αριθμό επισκεπτών. Επιπλέον, η ανάπτυξη των υποδομών αυτής της γενιάς ενισχύουν σημαντικά την επιχειρηματικότητα των περιοχών, συμβάλλουν στην διαμόρφωση συγκριτικού πλεονεκτήματος και διαμορφώνουν ένα θετικό οικονομικό και κοινωνικό περιβάλλον.

Προτείνεται η επέκταση των ευρυζωνικών δικτύων στην ενδοχώρα των μεγάλων νησιών και στα μικρά κατοικημένα νησιά, τα οποία πλην των Παξών και της Ιθάκης δεν διαθέτουν τέτοια υποδομή. Η ανάπτυξη των ευρυζωνικών συνδέσεων σε αυτές τις δυσπρόσιτες και μειονεκτικές περιοχές θα πρέπει να συνοδευτεί από την αναβάθμιση του ηλεκτρονικού εξοπλισμού ώστε να επιτευχθεί η ανάπτυξη τηλε-υπηρεσιών και κυρίως της τηλε-εκπαίδευσης, της τηλε-διάσκεψης, της τηλε-ιατρικής, αλλά και άλλων τηλε-υπηρεσιών που θα συμβάλλουν εν μέρει στην άρση του αποκλεισμού των περιοχών αυτών.

Επίσης στο πλαίσιο των προτάσεων για αναβάθμιση του ρόλου της ΠΙΝ σε ευρωπαϊκό επίπεδο και στο επίπεδο της μακροπεριφέρειας Adrio-Ionio, προτείνεται η ανάπτυξη ενός δικτύου τηλεπικοινωνιών υπερτοπικής εμβέλειας (π.χ. δεδομένα παρατηρητηρίου για την διασύνδεση με τις χώρες της Αδριατικής καθιστώντας την "ψηφιακή πύλη" της χώρας).

Η κατεύθυνση του εγκεκριμένου ΠΠΧΣΑΑ της ΠΙΝ για τον εκσυγχρονισμό της τηλεπικοινωνιακής υποδομής, εξακολουθεί να ισχύει διότι οι τεχνολογίες στον τομέα της Πληροφορικής και των επικοινωνιών συνεχώς εξελίσσονται συνδυαζόμενες με νέες υπηρεσίες. Η παρακολούθηση και η ενσωμάτωση των νέων τεχνολογιών στον τομέα των τηλεπικοινωνιών από την ΠΙΝ αποτελεί μία από τις βασικότερες αναπτυξιακές επιλογές, διότι σ' αυτόν στηρίζεται η ηλεκτρονική διοικητική διαδικτύωση της Περιφέρειας και όλες οι εξειδικευμένες διαδικτυώσεις, που θα εξυπηρετούν τους παραγωγικούς τομείς αλλά και την βελτίωση της ποιότητας ζωής όπως η τηλεϊατρική, η τηλε-εκπαίδευση, η τηλε-εργασία, κ.λπ.

Ο διαρκής εκσυγχρονισμός της τηλεπικοινωνιακής υποδομής πρέπει να αποτελεί βασική επιδίωξη μιας νησιωτικής περιφέρειας όπως η ΠΙΝ.

Η σημασία που έχουν οι υποδομές πληροφορικής και επικοινωνιών για την ΠΙΝ αποτυπώνονται εξάλλου και στο *"Κείμενο Θέσεων για τις Κατευθύνσεις Εθνικής Αναπτυξιακής Στρατηγικής 2014-2020"* της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων, σύμφωνα με το οποίο ο Γενικός Στόχος 8 αφορά στην *"Ενίσχυση της πρόσβασης, χρήσης και ποιότητας, των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών"* στο πλαίσιο του οποίου προτείνονται οι εξής τύποι δράσεων:

- Επέκταση ευρυζωνικότητας (υποδομές και υπηρεσίες) σε περιοχές που σήμερα δεν καλύπτονται (ορισμένες ορεινές περιοχές και Μικρά Νησιά), καθώς και δίκτυα οπτικών ινών έως το σπίτι σε αστικές περιοχές.
- Εγκατάσταση δικτύου υπερτοπικής εμβέλειας και δημιουργία κέντρων αποθήκευσης δεδομένων (data centers), αξιοποιώντας τη γεωγραφική θέση της ΠΙΝ.
- Δημιουργία ψηφιακών εφαρμογών και δικτύων για την παροχή υπηρεσιών στους τομείς της υγείας (τηλεϊατρική), (από απόσταση) εκπαίδευσης, του πολιτισμού, του τουρισμού και του περιβάλλοντος (προβολή), καθώς και της παροχής υπηρεσιών δημόσιας διοίκησης προς τους πολίτες και τις επιχειρήσεις.
- Εισαγωγή των ΤΠΕ και των ψηφιακών υπηρεσιών στις επιχειρήσεις για την αυτοματοποίηση των διαδικασιών και την ανάπτυξη νέων επιχειρηματικών δράσεων (ιδιαίτερα σε τομείς όπως το e-εμπόριο και γενικά η e-παροχή υπηρεσιών, η δικτύωση, η προβολή κλπ).
- Εκπαίδευση/μάθηση και κατάρτιση ανθρώπινου δυναμικού στους χώρους της εκπαίδευσης, της εργασίας και στην κοινωνία ευρύτερα, για τη βελτίωση των ψηφιακών δεξιοτήτων και προσόντων. Ενθάρρυνση της ψηφιακής ένταξης του ευρύτερου κοινωνικού συνόλου με ενίσχυση της ζήτησης υπηρεσιών ΤΠΕ και την αντιμετώπιση του ψηφιακού αναλφαριθμητισμού.

Όσον αφορά στη χωροθέτηση πομπών, δεκτών, ιστών και άλλων τηλεπικοινωνιακών υποδομών προτείνεται η εγκατάστασή τους να γίνεται κατά το δυνατόν μακριά από κατοικημένες περιοχές λόγω των επιστημονικά αποδεδειγμένων βλαβών που προκαλούν στην ανθρώπινη υγεία, ενώ παράλληλα θα πρέπει να εξασφαλίζεται η ασφάλεια, η υγεία των πολιτών, η αισθητική και η προστασία του τοπίου, όπως επίσης και η επάρκειας του συστήματος, με κατάλληλο σχεδιασμό των σχετικών δικτύων. Επίσης στον αστικό χώρο θα πρέπει να αντικατασταθούν οι μεμονωμένοι ραδιοηλεκτρονικοί δέκτες των πολυκατοικιών από κοινόχρηστες εγκαταστάσεις λήψης τηλεοπτικών και τηλεπικοινωνιακών σημάτων με σκοπό την αναβάθμιση του αστικού τοπίου.

Τέλος, προτείνεται η προώθηση προγράμματος υπηρεσιών δωρεάν ασυρμάτου διαδικτύου κατά προτεραιότητα στα αστικά κέντρα και στις τουριστικές ζώνες.

B.1.1.γ.11.3 Διαχείριση υδάτινων πόρων

Βασική προϋπόθεση για την επίτευξη των προτάσεων και των στόχων που τίθενται από την παρούσα μελέτη είναι η εφαρμογή μιας ολοκληρωμένης πολιτικής για τη διαχείριση και την εξοικονόμηση των υδάτινων πόρων της ΠΙΝ με κύριο στόχο την επίλυση των προβλημάτων και των αναγκών της ΠΙΝ στους τομείς της ύδρευσης και της άρδευσης.

Σύμφωνα με το άρθρο 56 του Ν. 4042/2012 *"στο πλαίσιο της βιώσιμης ανάπτυξης και αξιοποίησης του υδάτινου δυναμικού των περιφερειών, τα εγκεκριμένα ΠΠΧΣΑΑ, επιβάλλεται να τροποποιούνται ή να αναθεωρούνται προκειμένου να εναρμονίζονται προς τις επιλογές ή κατευθύνσεις των εγκεκριμένων σχεδίων διαχείρισης λεκανών απορροής ποταμών"*. Η διαχείριση των λεκανών απορροής της ΠΙΝ περιλαμβάνεται στα σχέδια διαχείρισης των εξής υδατικών διαμερισμάτων:

- Η λεκάνη απορροής Κέρκυρας – Παξών (GR34) περιλαμβάνεται στο εγκεκριμένο Σχέδιο Διαχείρισης Υδατικού Διαμερίσματος Ηπείρου.
- Η λεκάνη απορροής Λευκάδας (GR44) περιλαμβάνεται στο Σχέδιο Διαχείρισης Υδατικού Διαμερίσματος Δυτικής Στερεάς Ελλάδας, το οποίο δεν έχει εγκριθεί μέχρι τη σύνταξη του Β1 σταδίου της παρούσας μελέτης αναθεώρησης του ΠΠΧΣΑΑ της ΠΙΝ
- Η λεκάνη απορροής Κεφαλονιάς – Ιθάκης - Ζακύνθου (GR45) περιλαμβάνεται στο εγκεκριμένο Σχέδιο Διαχείρισης Υδατικού Διαμερίσματος Βόρειας Πελοποννήσου.

Βασική προτεραιότητα στον τομέα είναι η ολοκληρωμένη προστασία και διαχείριση των εσωτερικών υδάτων σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ σε εφαρμογή των προγραμμάτων και μέτρων προστασίας και διαχείρισης που προκύπτουν από τα εγκεκριμένα πλέον Σχέδια Διαχείρισης των Λεκανών Απορροής Ποταμών των Υδατικών Διαμερισμάτων στα οποία ανήκει η ΠΙΝ σε συνδυασμό με την διαρκή παρακολούθηση και καταγραφή της κατάστασης (ποιότητα, ποσότητα, πιέσεις, χρήση) των υδάτων της χώρας με εφαρμογή ορθών περιβαλλοντικά πρακτικών/τεχνολογιών με στόχο τη μείωση της απόρριψης ρύπων από σημειακές και διάχυτες πηγές, κ.λπ.).

Σε εναρμόνιση με τα ως άνω σχέδια και λαμβάνοντας υπόψη ότι σήμερα γίνεται τοπικά, υπερεκμετάλλευση των αποθεμάτων της υπόγειας υδροφορίας στα μεγάλα νησιά, προτείνεται κατά προτεραιότητα η προώθηση έργων συλλογής και εκταμίευσης των υδάτων που απορρέουν επιφανειακά ιδιαίτερα τους χειμερινούς μήνες που οι βροχοπτώσεις είναι

πολύ αυξημένες συγκριτικά με άλλες περιφέρειες της χώρας. Τέτοια έργα αποτελούν τα φράγματα και οι λιμνοδεξαμενές τα οποία όμως προτείνεται να είναι μικρής κλίμακας, ώστε ανάλογης κλίμακας να είναι και οι επιπτώσεις τους στο φυσικό περιβάλλον και στο τοπίο (προσαρμογή στην νησιωτική κλίμακα του χώρου).

Σε όλα τα μεγάλα νησιά της ΠΙΝ έχουν εκπονηθεί μελέτες για την κατασκευή φραγμάτων και λιμνοδεξαμενών με σκοπό την ύδρευση και την άρδευση (γι' αυτό και οι περισσότερες από τις μελέτες αυτές περιλαμβάνουν και κατασκευή αρδευτικών δικτύων), οι οποίες ωστόσο δεν έχουν υλοποιηθεί μέχρι σήμερα. Προτείνεται η έναρξη των έργων αυτών σε χρηματοδοτικά προγράμματα και κυρίως στο ΠΕΠ της επόμενης προγραμματικής περιόδου 2014 – 2020, ώστε να εξασφαλιστούν οι απαιτούμενοι οικονομικοί πόροι για την άμεση υλοποίησή τους και παράλληλα η εκπόνηση νέων μελετών για αντίστοιχα έργα, σύμφωνα με τις τοπικές ανάγκες κάθε νησιού.

Ταυτόχρονα με τα έργα συλλογής και αποθήκευσης των επιφανειακών υδάτων προτείνεται να προωθηθούν έργα τεχνητού εμπλουτισμού (όπως π.χ. μικρά φράγματα ανάσχεσης της ροής του νερού αυξάνοντας έτσι την διεισδυτικότητά στο υπέδαφος) του υπόγειου υδροφορέα, ώστε να βελτιωθεί η ποιότητα των υπόγειων υδάτων που σε ορισμένες περιοχές έχει υποστεί σημαντικές αλλοιώσεις με παράλληλη απαγόρευση της διάνοιξης νέων γεωτρήσεων στις περιοχές αυτές. Στόχος των έργων αυτών είναι η άμβλυση των ποσοτικών και ποιοτικών προβλημάτων, που προκύπτουν από την υπερεκμετάλλευση των υπόγειων νερών.

Η σημασία των φραγμάτων και των έργων ανάσχεσης της ροής των επιφανειακών υδάτων εκτός της συμβολής τους στην αποταμίευση υδάτων συμβάλλουν επιπλέον και στην αντιπλημμυρική προστασία. Επιπλέον των έργων αυτών προτείνεται και η προώθηση αντιπλημμυρικών έργων σε όλους του χείμαρρους και τους ποταμούς της ΠΙΝ για την προστασία των οικιστικών περιοχών με προτεραιότητα στις περιοχές με τον υψηλότερο κίνδυνο πλημμύρας.

Τα έργα συλλογής και αποθήκευσης των επιφανειακών υδάτων, καθώς και τα έργα εμπλουτισμού της υπόγειας υδροφορίας προτείνονται κατά προτεραιότητα έναντι των έργων αφαλάτωσης νερού, τα οποία προκαλούν σημαντικές επιπτώσεις στο θαλάσσιο περιβάλλον από την απόρριψη άλμης και έχουν υψηλό κόστος κατασκευής και λειτουργίας. Η κατασκευή νέων μονάδων αφαλάτωσης προτείνεται να γίνεται μόνον στις περιπτώσεις που οι τοπικές ανάγκες δεν μπορούν να καλυφθούν από την κατασκευή άλλων έργων υδροληψίας (π.χ.

ανυπαρξία υπόγειας υδροφορίας, αδυναμία κατασκευής λιμνοδεξαμενών και φραγμάτων, κτλ.).

Σύμφωνα με το "Κείμενο Θέσεων για τις Κατευθύνσεις Εθνικής Αναπτυξιακής Στρατηγικής 2014-2020" της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων, στο πλαίσιο του Γενικού Στόχου 2 "Προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων" προβλέπεται ειδικό μέτρο για τη Βιώσιμη διαχείριση υδατικών πόρων με ενδεικτικό τύπο δράσεων την "Επάρκεια (ποιοτική) πόσιμου νερού με δράσεις εμπλουτισμού χρησιμοποιούμενων υδατικών πόρων, εντοπισμού και μείωσης των απωλειών με τη χρήση «έξυπνων» συστημάτων και αντικατάστασης παλαιωμένων δικτύων και εξοπλισμού κεντρικών υδραγωγείων. Αξιοποίηση εναλλακτικών δυνατοτήτων εξεύρεσης πόσιμου νερού (π.χ. φράγματα, λιμνοδεξαμενές κλπ)". Αυτός ο τύπος δράσεων είναι απόλυτα εναρμονισμένος τόσο με τα σχέδια διαχείρισης των λεκανών απορροής όσο και με τις κατευθύνσεις και τις προτάσεις της παρούσας μελέτης αναθεώρησης του ΠΠΧΣΑΑ της ΠΙΝ.

Στο πλαίσιο της ολοκληρωμένης πολιτικής διαχείρισης των υδάτινων πόρων που προαναφέρθηκε, βασικός περιβαλλοντικός στόχος είναι η αποδοτική χρήση των υδατικών αποθεμάτων για τη βελτίωση της επάρκειας και της ποιότητας του νερού. Οι προτάσεις των έργων που προαναφέρθηκαν προτείνεται να συμπληρωθούν από:

- δράσεις για τον προσδιορισμό των ορίων των συνολικών απολήψεων από υδατικά συστήματα
- προώθηση και ενίσχυση μέσων και πρακτικών εξοικονόμησης νερού (στην οικιακή, αγροτική, τουριστική και βιομηχανική χρήση)
- δράσεις και έργα για τη διαχείριση της λειψυδρίας, της ξηρασίας και για τη βελτιστοποίηση της διαχείρισης της ζήτησης ύδατος,
- έργα και εξοπλισμός ελέγχου της ποιότητας του νερού και κυρίως του πόσιμου νερού
- έργα επεξεργασίας και βελτίωσης τη ποιότητας του νερού
- έργα ελέγχου διαρροών των δικτύων ύδρευσης και άρδευσης με στόχο τη μείωση των απωλειών από συστήματα αποθήκευσης, υδροληψίας και διανομής ύδατος σε εγκαταστάσεις επεξεργασίας και συστήματα υδροληψίας, καθώς και σε δίκτυα μεταφοράς και διανομής ύδατος
- ενίσχυση υποδομών για την εξασφάλιση της επάρκειας του νερού για όλες τις χρήσεις. (Υποδομές συλλογής, μεταφοράς, αποθήκευσης, επεξεργασίας και διανομής νερού, με ειδική μέριμνα για προβληματικές περιοχές)
- έργα για την χρήση «έξυπνων» συστημάτων παρακολούθησης και διαχείρισης των δικτύων και αντικατάστασης παλαιωμένων δικτύων

- έργα ελέγχου και μείωσης διαρροών
- κατασκευή υδραγωγείων, δεξαμενών, αντλιοστασίων

B.1.1.γ.11.4 Ύδρευση

Βασικός στόχος είναι ο περιορισμός των απωλειών των δικτύων ύδρευσης και γι' αυτό προτείνονται έργα εκσυγχρονισμού και αντικατάστασης των παλιών δικτύων ύδρευσης και του παλιού εξοπλισμού (π.χ. υδρόμετρα, χλωριωτές, κτλ) σε συνδυασμό με την εγκατάσταση κατάλληλου εξοπλισμού για τον εντοπισμό τυχόν βλαβών και την έγκαιρη αποκατάστασή τους επιτυγχάνοντας αφενός οικονομία και αφετέρου καλύτερη ποιότητα πόσιμου νερού.

Για την καλύτερη διαχείριση και σχεδιασμό του τομέα της ύδρευσης προτείνεται σε κάθε Δήμο η σύνταξη Γενικών Σχεδίων Ύδρευσης (Masterplan), όπου θα εντοπίζονται οι υδάτινοι πόροι που θα καλύψουν τις ανάγκες ύδρευσης σε μεσοπρόθεσμη και μακροπρόθεσμη προοπτική, θα υιοθετούνται εγκαίρως τα κατάλληλα μέτρα προστασίας και θα σχεδιάζονται τα απαραίτητα εξωτερικά υδραγωγεία σε προκαταρκτικό επίπεδο. Προτείνεται τα Σχέδια (Masterplan) να εκπονηθούν από τις ΔΕΥΑ ως καθ' ύλην αρμόδιων φορέων για το θέμα. Τα σχέδια αυτά θα πρέπει να είναι σύμφωνα με τις προβλέψεις των Σχεδίων Διαχείρισης για την κατάσταση των υδατικών σωμάτων και των λοιπών προγραμμάτων μέτρων και για το σκοπό αυτό θα πρέπει να έχουν τη σύμφωνη γνώμη της αρμόδιας Δ/σης Υδάτων.

Επίσης προτείνεται σε κάθε Δήμο η σύνταξη και Σχεδίων Ασφάλειας πόσιμου νερού με στόχο τη διασφάλιση της δημόσιας υγείας και την υιοθέτηση και εφαρμογή ορθών πρακτικών στο δίκτυο διανομής του πόσιμου νερού, μέσω ελαχιστοποίησης παρουσίας ρυπαντών στο πόσιμο νερό και ειδικά στην πηγή του, σωστής επεξεργασίας του ύδατος και της σωστής διανομής σε δίκτυα ύδρευσης, ανεξάρτητα του μεγέθους των δικτύων αυτών.

B.1.1.γ.11.5 Άρδευση

Οι ελλείψεις στον τομέα της άρδευσης είναι επίσης σημαντικές, καθώς τα υφιστάμενα οργανωμένα συλλογικά δίκτυα και υποδομές άρδευσης καλύπτουν μόνον ένα πολύ μικρό μέρος των καλλιεργούμενων εκτάσεων.

Επιπλέον των έργων διαχείρισης υδάτινων πόρων που προαναφέρθηκαν προτείνεται η υλοποίηση των αρδευτικών δικτύων που συμπεριλαμβάνονται στις μελέτες για τα φράγματα και τις λιμνοδεξαμενές που έχουν εκπονηθεί και επιπλέον η εκπόνηση και νέων μελετών επέκτασης των δικτύων αυτών με στόχο την κάλυψη κατά το δυνατόν μεγαλύτερων

γεωργικών εκτάσεων, ώστε να αυξηθεί η παραγωγικότητα των εδαφών. Ταυτόχρονα προτείνεται σταδιακά να επιβληθεί περιορισμός των αντλήσεων από την υπόγεια υδροφορία.

Όσον αφορά στις γεωτρήσεις προτείνεται να γίνει μία συστηματική καταγραφή όλων των νόμιμων και μη γεωτρήσεων και να εκτιμηθούν οι επιπτώσεις τους στην υπόγεια υδροφορία. Ακολούθως στις περιοχές που παρουσιάζουν τα σημαντικότερα προβλήματα προτείνεται να θεσπιστούν ζώνες απαγόρευσης της ανόρυξης νέων γεωτρήσεων και κατά προτεραιότητα να δρομολογηθούν έργα εμπλουτισμού της υπόγειας υδροφορίας.

B.1.1.γ.11.6 Αποχέτευση

Η διαχείριση των υγρών αποβλήτων αποτελεί σημαντικό πρόβλημα για αρκετές περιοχές της ΠΙΝ τόσο λόγω της έλλειψης της απαιτούμενης υποδομής και λόγω της αυξημένης τουριστικής κίνησης κατά τους θερινούς μήνες που προσθέτει το χαρακτηριστικό της έντονης εποχιακής διακύμανσης στην παραγωγή των λυμάτων.

Στον τομέα των αστικών λυμάτων, προτείνεται κατά προτεραιότητα η κατασκευή εγκαταστάσεων επεξεργασίας λυμάτων (ΕΕΛ) στις παράκτιες και τουριστικά ανεπτυγμένες περιοχές και στα σημαντικά κέντρα της ενδοχώρας που δεν διαθέτουν ακόμη τέτοια υποδομή, με την υποχρέωση όμως να συνδυάζουν και τη δυνατότητα υποδοχής βοθρολυμάτων, ώστε να καλυφθούν και οι απομακρυσμένες κατοικημένες περιοχές, κυρίως της ενδοχώρας των οποίων το πληθυσμιακό μέγεθος δεν δικαιολογεί την κατασκευή αυτόνομων συστημάτων ΕΕΛ. Σε όσες μελέτες ΕΕΛ έχουν εκπονηθεί αλλά δεν έχουν υλοποιηθεί δεν προβλέπεται η επεξεργασία βοθρολυμάτων, προτείνεται να τροποποιηθούν άμεσα ώστε να προβλέψουν τα απαιτούμενα για το σκοπό αυτό έργα. Εξάλλου σύμφωνα με το *"Κείμενο Θέσεων για τις Κατευθύνσεις Εθνικής Αναπτυξιακής Στρατηγικής 2014-2020"* της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων, στο πλαίσιο του Γενικού Στόχου 2 *"Προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων"* προβλέπεται σε σχετική δράση η κάλυψη των κενών που έχουν απομείνει σε δίκτυα και εγκαταστάσεις ΒΙΟΚΑ, σε ορισμένους οικισμούς, ιδίως της παράκτιας ζώνης σε συνδυασμό με τη διαχείριση αποβλήτων παραγωγικών μονάδων. Επιπλέον η επεξεργασία των λυμάτων πρέπει να επεκταθεί σε όλες τις λιμενικές υποδομές είτε με κατασκευή αυτόνομων μονάδων ΕΕΛ στα μεγάλα λιμάνια της ΠΙΝ, είτε με μεταφορά τους στις κοντινότερες ΕΕΛ για τα μικρά λιμενικά καταφύγια και αγκυροβόλια με σύνδεση στο δίκτυο αποχέτευσης των οικισμών ή με τη χρήση βυτιοφόρων οχημάτων. Με τον τρόπο αυτό θα αποφευχθεί η ρύπανση των ακτών από τα λύματα των πλοίων και των σκαφών αναψυχής που αδειάζουν τις χημικές τους τουαλέτες στη θάλασσα.

Όσον αφορά στις υφιστάμενες ΕΕΛ προτείνεται η παρακολούθηση της λειτουργίας τους, η βελτίωση της λειτουργικότητάς τους, καθώς και η αναβάθμιση και ο εκσυγχρονισμός των εγκαταστάσεων για την επίτευξη ποιοτικών χαρακτηριστικών εξόδου. Επίσης προτείνονται έργα διαχείρισης και ασφαλούς διάθεσης ιλύος (με βάση το Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης της ιλύος).

Η κατασκευή και λειτουργία ΕΕΛ, κρίνεται απαραίτητη ιδιαίτερα στους παράκτιους οικισμούς με στόχο τη διασφάλιση υψηλής ποιότητας θαλάσσιου και χερσαίου περιβάλλοντος που αποτελεί τον βασικότερο πλουτοπαραγωγικό πόρο της ΠΙΝ. Με τη χρήση καινοτόμων επιστημονικών μεθόδων μπορεί να αντιμετωπιστούν ζητήματα όπως επαναχρησιμοποίηση υγρών αστικών αποβλήτων για άρδευση πάρκων και για παραγωγή βιοκαυσίμων.

Σύμφωνα με ημερίδα που διοργάνωσε η Ειδική Γραμματεία Υδάτων του ΥΠΕΚΑ³⁰ το σκεπτικό της επαναχρησιμοποίησης κατάλληλα επεξεργασμένων αστικών ή βιομηχανικών λυμάτων παρουσιάζει εγγενή οφέλη που σχετίζονται με την εξοικονόμηση υδατικών πόρων, την προστασία του περιβάλλοντος και οικονομικά οφέλη. Είναι πλέον αναγνωρισμένο ότι τα θρεπτικά συστατικά των λυμάτων έχουν αμελητέα συνεισφορά στην εξοικονόμηση λιπασμάτων και ότι το βασικό πλεονέκτημα έγκειται στην εξοικονόμηση νερού. Κατά συνέπεια το αναμενόμενο όφελος είναι άμεσα συσχετισμένο με την έλλειψη υδατικών πόρων και επομένως η σκοπιμότητα της επαναχρησιμοποίησης θα πρέπει να αξιολογείται σε συνάρτηση με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της εκάστοτε περιοχής. επαναχρησιμοποίηση λυμάτων απαιτεί έναν ολοκληρωμένο και ορθολογικό σχεδιασμό, που λαμβάνει υπόψη τους ενδεχόμενους κινδύνους και περιορισμούς.

Επίσης προτείνεται η ανασύνταξη όλων των περιβαλλοντικών αδειοδοτήσεων και περιβαλλοντικών όρων των ΕΕΛ, διότι παρουσιάζουν μειωμένα όρια εκροών σε σχέση με τις οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης αλλά και δεσμεύσεις, οι οποίες χωρίς ουσιαστικό λόγο δημιουργούν σοβαρότατα ζητήματα από τα οποία αναμένεται σωρεία προστίμων σε περιπτώσεις ελέγχων από τις ελεγκτικές αρχές.

Παράλληλα με τα έργα ΕΕΛ, προτείνεται η μελέτη και κατασκευή αντίστοιχων δικτύων αποχέτευσης των λυμάτων ιδιαίτερα στα αστικά κέντρα και στις τουριστικά ανεπτυγμένες περιοχές, καθώς και δικτύων αποχέτευση ομβρίων υδάτων για την αντιπλημμυρική προστασία των αστικών περιοχών.

³⁰ ΗΜΕΡΙΔΑ για την «ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΗΣΗ ΝΕΡΟΥ: Μία σύγχρονη πρόκληση ενόψει κλιματικής αλλαγής» ΕΓΥ, Αθήνα 13 Ιανουαρίου 2012

Στον τομέα των μη αστικών λυμάτων (βιομηχανικά, κτηνοτροφικά) με εξαίρεση τα λύματα των ελαιοτριβείων και των πυρηνολουργείων για τα οποία γίνεται ιδιαίτερη αναφορά στη συνέχεια, προτείνεται η κατασκευή ΕΕΛ σε κάθε οργανωμένο υποδοχέα μεταποιητικών δραστηριοτήτων, όπως τα προτεινόμενα Επιχειρηματικά Πάρκα των μεγάλων αστικών κέντρων, αλλά και στους υποδοχείς που θα προταθούν από τον υποκείμενο σχεδιασμό (ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ)

Για την επεξεργασία των υγρών αποβλήτων από ελαιοτριβεία προτείνεται να εξετασθούν μέσα από ειδική μελέτη σκοπιμότητας όλες οι εναλλακτικές υφιστάμενες τεχνολογίες που έχουν δυνατότητα εφαρμογής για το μέγεθος της παραγωγής ανά Π.Ε. Σε κάθε περίπτωση από την παρούσα μελέτη προτείνεται είτε η υλοποίηση εγκαταστάσεων επεξεργασίας λυμάτων μεμονωμένα από κάθε μονάδα στη θέση όπου είναι εγκατεστημένες, είτε η δημιουργία μιας κεντρικής μονάδας επεξεργασίας λυμάτων ελαιοτριβείων - πυρηνολουργείων όπου θα διοχετεύονται τα λύματα από όλες τις διάσπαρτες μονάδες για την ολοκληρωμένη επεξεργασία τους. Πρόκειται για εναλλακτικές λύσεις, που θα πρέπει να εξεταστούν από τα ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ κατά περίπτωση και ανάλογα με τις ιδιαιτερότητες της κάθε περιοχής.

B.1.1.γ.11.7 Στερεά Απόβλητα

Στον τομέα των στερεών αποβλήτων προτείνεται η διαμόρφωση ενός συστήματος ολοκληρωμένης διαχείρισης των απορριμμάτων, σε συνδυασμό με τον περιορισμό της ενεργειακής και περιβαλλοντικής επιβάρυνσης των νησιών και των παράκτιων περιοχών. Παράλληλα σχετικές λύσεις είναι αναγκαίες για τη διαχείριση των μη αστικών στερεών αποβλήτων όπως είναι τα απόβλητα νοσοκομείων, κτηνοτροφικών μονάδων, κτλ. τα οποία δεν περιλαμβάνονται στον ΠΕΣΔΑ Ιονίων Νήσων.

Στην υγειονομική ταφή των αποβλήτων, οι βασικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται είναι η ανακύκλωση και η αποτέφρωση. Η Ελλάδα και κατ' επέκταση η ΠΙΝ πρέπει να εγκαταλείψει την υγειονομική ταφή και να υιοθετήσει σύγχρονες μεθόδους ολοκληρωμένης διαχείρισης αποβλήτων με βάση επικαιροποιημένα σχέδια διαχείρισης αποβλήτων και προγράμματα πρόληψης αποβλήτων. Στο πλαίσιο αυτό προτείνεται η προώθηση της πρόληψης, της ανακύκλωσης και της ανάκτησης των απορριμμάτων.

Οι βασικές προτάσεις στο τομέα της διαχείρισης των στερεών αποβλήτων της ΠΙΝ είναι οι ακόλουθες:

- αποτελεσματική και ολοκληρωμένη διαχείριση αποβλήτων με την ολοκλήρωση και συμπλήρωση υποδομών, σύμφωνα με τον αναθεωρημένο ΠΕΣΔΑ
- η προώθηση της ανακύκλωσης με χωριστή συλλογή αποβλήτων στην πηγή - χαρτί, μέταλλο, πλαστικό και γυαλί με δημιουργία κατάλληλων συστημάτων διαλογής. Η ανάπτυξη πάντως ολοκληρωμένων προγραμμάτων ανακύκλωσης σε συνδυασμό με την χωροθέτηση ΧΥΤΥ αντί των ΧΥΤΑ αποτελεί τη βέλτιστη λύση για τη διαχείριση των απορριμμάτων της ΠΙΝ.
- πρόληψη με μείωση της παραγωγής αποβλήτων στην πηγή τους ώστε να επιτυγχάνεται μείωση ποσοτήτων αποβλήτων που τελικά διατίθενται σε ΧΥΤΑ – ΧΥΤΥ, προώθηση της οικιακής κομποστοποίησης και επαναχρησιμοποίηση ως φυσικό λίπασμα σε κήπους,
- ολοκληρωμένη Διαχείριση Μη Επικινδύνων Βιομηχανικών Αποβλήτων
- επαναχρησιμοποίηση και ανακύκλωση των αποβλήτων εκσκαφών, κατασκευών και κατεδαφίσεων (ΑΕΚΚ)
- διαχείριση των Επικινδύνων Αποβλήτων (βιομηχανικών, νοσοκομειακών κ.λπ.)
- διαχείριση παλιών αυτοκινήτων που αποσύρονται και λοιπών παλιοσίδηρων

Σε όλα τα υφιστάμενα και προγραμματιζόμενα κύτταρα προτείνεται η εγκατάσταση υποδομών παραγωγής βιοαερίου και η χρήση του σε διάφορους τομείς όπως η κίνηση ΜΜΜ, η καύση του για παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και για θέρμανση, κτλ.

Επίσης για τα απόβλητα εκσκαφών, κατασκευών και κατεδαφίσεων που δεν είναι δυνατή η ανακύκλωσή τους προτείνεται εναλλακτικά η πρόβλεψη χώρων υποδοχής. Σε αυτή την περίπτωση θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν στα ανενεργά λατομεία για την περιβαλλοντική αποκατάστασή τους.

Σύμφωνα με το *"Κείμενο Θέσεων για τις Κατευθύνσεις Εθνικής Αναπτυξιακής Στρατηγικής 2014-2020"* της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων, στο πλαίσιο του Γενικού Στόχου 2 *"Προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων"* προβλέπεται ξεχωριστό μέτρο *"2.4 Επενδύσεις στα απορρίμματα"* με ενδεικτικό τύπο δράσεων τις *"υποδομές για την Ολοκληρωμένη διαχείριση στερεών αποβλήτων, συνδυασμένη με δράσεις πρόληψης, ανακύκλωσης και επαναχρησιμοποίησης, για προσαρμογή στη σχετική Κοινοτική Οδηγία"*.

Όσον αφορά στον μελλοντικό σχεδιασμό και προγραμματισμό έργων υποδομών σχετικά με τη διαχείριση των απορριμμάτων, σύμφωνα με τη μελέτη αναθεώρησης του ΠΕΣΔΑ Ιονίων Νήσων που έχει τεθεί σε δημόσια διαβούλευση, τα προτεινόμενα έργα είναι:

"1. Έργα επεξεργασίας Αστικών Στερεών Αποβλήτων (ΑΣΑ):

Στην 1^η Διαχειριστική Ενότητα, (Π.Ε. Ζακύνθου), η κατασκευή μίας Ολοκληρωμένης Εγκατάστασης Διαχείρισης Απορριμμάτων (ΜΕΑ & ΧΥΤΥ).

Στην 2^η Διαχειριστική Ενότητα, (Π.Ε. Κέρκυρας) η κατασκευή της Κεντρικής Μονάδας Επεξεργασίας Απορριμμάτων, για την οποία αναμένονται άμεσα οι Περιβαλλοντικοί Όροι (η μονάδα θα επεξεργάζεται το σύνολο των σύμμεικτων ΑΣΑ και των προδιαλεγμένων οργανικών της Π.Ε.). Επίσης πέρα από την προμήθεια του απαραίτητου εξοπλισμού για την αύξηση του ποσοστού ανακύκλωσης, προτείνεται η σταδιακή επέκταση του ΚΔΑΥ, το οποίο θα επεξεργάζεται το σύνολο των προδιαλεγμένων αποβλήτων συσκευασίας της Π.Ε.

Στην 3^η Διαχειριστική Ενότητα, (Π.Ε. Κεφαλληνίας και Π.Ε. Ιθάκης) η επέκταση της υφιστάμενης Μονάδας Επεξεργασίας ώστε να επεξεργάζεται το σύνολο των σύμμεικτων ΑΣΑ και των προδιαλεγμένων οργανικών της Π.Ε.. Τονίζεται ότι θα πρέπει ορισμένα από τα επιπλέον 1-2 βιοκελία να χρησιμοποιούνται μόνο για το προδιαλεγμένο οργανικό, με σκοπό την παραγωγή κομπόστ καλής ποιότητας.

Για την Ιθάκη προμήθεια οικιακών κάδων κομποστοποίησης ή δημιουργία μικρής μονάδας κομποστοποίησης για τα οργανικά ή/ και πράσινα απόβλητα, ώστε να μειωθεί το κόστος μεταφοράς οργανικών στην Κεφαλονιά.

Στην 4^η Διαχειριστική Ενότητα, (Π.Ε. Λευκάδος) η κατασκευή μίας (1) ΜΕΑ για την επεξεργασία των απορριμμάτων στο Δήμο Λευκάδας. Επίσης προτείνεται να εξεταστεί από το ΦοΔΣΑ της ΔΕ, εάν είναι οικονομικά βιώσιμο το ενδεχόμενο τα απορρίμματα του Δ. Μεγανησίου να επεξεργάζονται και αυτά στην ΜΕΑ Δ. Λευκάδος και να οδηγείται το ανάλογο υπόλειμμα προς τελική διάθεση, στο ΧΥΤΑ του Δήμου Άκτιου – Βόνιτσας (πρώην καποδιστριακός Δήμος Παλαίρου), θέση «Κακοπετριά» στην Σκλάβαινα, Ν Αιτωλοακαρνανίας.

2. Έργα μεταφόρτωσης:

Στην 1^η Διαχειριστική Ενότητα, (Π.Ε. Ζακύνθου) η κατασκευή και λειτουργία ενός (1) Σταθμού Μεταφόρτωσης Απορριμμάτων (ΣΜΑ), εάν κριθεί απαραίτητο με οικονομοτεχνικά κριτήρια.

Στην 2^η Διαχειριστική Ενότητα, (Π.Ε. Κέρκυρας) η κατασκευή τριών (3) ΣΜΑ. Ένας στην Βόρεια, ένας στη Νότια Κέρκυρα, καθώς επίσης και ένας στον Δήμο Παξών, για την μεταφορά των αποβλήτων στην Κεντρική Μονάδα της Π.Ε..

Για τις Διαπόντιες Νήσους προτείνεται η δημιουργία τριών (3) μικρών ΣΜΑ, τα οποία ουσιαστικά θα αποτελούνται από μία ράμπα και απορριμματοκιβωτίων (containers) με πρέσα και η θαλάσσια μεταφορά τους στην Μονάδα Κεντρική Μονάδα Κέρκυρας.

Στην 3^η Διαχειριστική Ενότητα, (Π.Ε. Κεφαλληνίας) η κατασκευή και λειτουργία ενός (1) ΣΜΑ, εάν κριθεί απαραίτητο με οικονομοτεχνικά κριτήρια.

Στην 4^η Διαχειριστική Ενότητα, (Π.Ε. Λευκάδος):

Για το Δήμο Μεγανησίου προτείνεται η κατασκευή ενός (1) ΣΜΑ και η μεταφορά των απορριμμάτων στο ΧΥΤΑ του Δήμου Άκτιου – Βόνιτσας (πρώην καποδιστριακός Δήμος Παλαίρου), θέση «Κακοπετριά» στην Σκλάβαινα, Ν Αιτωλοακαρνανίας,

Για τον Δήμο Λευκάδας προτείνεται η κατασκευή δύο (2) ΣΜΑ βόρεια και νότια της νήσου για την βελτίωση του συστήματος αποκομιδής, καθώς επίσης και η δημιουργία δύο (2) μικρών ΣΜΑ, τα οποία ουσιαστικά θα αποτελούνται από μία ράμπα και απορριμματοκιβωτίων (containers) με πρέσα για τις νήσους Κάστο και Κάλαμο και θαλάσσια μεταφορά τους στο πλησιέστερο ΣΜΑ Δ. Λευκάδας,

3. Έργα τελικής διάθεσης:

Στην 1^η Διαχειριστική Ενότητα, (Π.Ε. Ζακύνθου) η κατασκευή μίας Ολοκληρωμένης Εγκατάστασης Διαχείρισης Απορριμμάτων (ΜΕΑ & ΧΥΤΥ).

Στην 2^η Διαχειριστική Ενότητα, (Π.Ε. Κέρκυρας) ο συνολικός χρόνος ζωής του ΧΥΤΑ Τεμπλονίου χωρίς την δημιουργία μονάδα επεξεργασίας, με την κατασκευή του κυτάρου Β, και με την προσθήκη των απορριμμάτων της Δ.Ε. Λευκίμμης και των Παξών, εκτιμάται σε περίπου 3,5 – 4 χρόνια (ήτοι 2015). Συνεπώς χρειάζεται η επέκταση του ΧΥΤΥ Κεντρικής Κέρκυρας (ή η κατασκευή νέου), έτσι ώστε να καλύπτει την διάθεση των υπολειμμάτων μετά το έτος 2015.

Αναφορικά με τη λειτουργία του ΧΥΤΑ/Υ Λευκίμμης, ο εν λόγω χώρος διάθεσης μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την ταφή των Υπολειμμάτων Επεξεργασίας της ΜΕΑ Κεντρικής Κέρκυρας, υποδεχόμενος την αναλογούσα ποσότητα υπολειμμάτων της περιοχής της Νότιας Κέρκυρας (Περιβαλλοντική Ισοδυναμία). Η παραπάνω λύση θα μπορούσε να αποτελέσει και αντικείμενο περαιτέρω διερεύνησης, μέσω της εκπόνησης σχετικής Τεχνοοικονομικής Μελέτης από τον αρμόδιο ΦΟΔΣΑ. Κατά την μελέτη ο ΦΟΔΣΑ θα πρέπει να λάβει υπόψη του το ελάχιστο κόστος λειτουργίας του ΧΥΤΥ, το κόστος μεταφοράς από τον προτεινόμενο ΣΜΑ Νότιας Κέρκυρας προς τον ΧΥΤΥ καθώς και το πιθανώς ελαφρώς αυξημένο κόστος της επέκτασης/ κατασκευής στην περίπτωση λειτουργίας μόνο του Κεντρικού ΧΥΤΥ. Επίσης, κατά περίπτωση θα πρέπει να ληφθεί υπόψη και η δημόσια δαπάνη για την κατασκευή/ λειτουργία του ΧΥΤ Λευκίμμης.

Στην 3^η Διαχειριστική Ενότητα, (Π.Ε. Κεφαλληνίας) η χωρητικότητα του υφιστάμενου ΧΥΤΥ επαρκεί υπό τις παρούσες συνθήκες για 7 έτη ακόμη. Με την εφαρμογή της νέας στρατηγικής αναμένεται η αύξηση της ζωής του περίπου 25%, ήτοι περίπου 9 χρόνια).

Στην 4^η Διαχειριστική Ενότητα, (Π.Ε. Λευκάδος) τα υπολείμματα από τη ΜΕΑ Δ. Λευκάδας προτείνεται να μεταφέρονται στο ΧΥΤΑ του Δήμου Άκτιου – Βόνιτσας (πρώην καποδιστριακός Δήμος Παλαίρου), θέση «Κακοπετριά» στην Σκλάβαινα, της Π.Ε. Αιτωλοακαρνανίας.

5. Έργα αποκατάστασης – απαιτούμενες μεταβατικές διατάξεις

Στην 1^η Διαχειριστική Ενότητα, (Π.Ε. Ζακύνθου) όπως προαναφέρθηκε ο υφιστάμενος ΧΥΤΑ είναι κορεσμένος και προτείνεται να είχε κλείσει και να αποκατασταθεί, μέχρι το τέλος του 2011. Δεδομένου ότι η ΟΕΔΑ Ν. Ζακύνθου αναμένεται να λειτουργήσει το 2014, ως μεταβατικό στάδιο από το κλείσιμο του υφιστάμενου ΧΥΤΑ ως την αρχή λειτουργίας της ΟΕΔΑ, προτείνεται η λειτουργία εγκατάστασης δεματοποίησης με προσωρινή αποθήκευση.

Στην 2^η Διαχειριστική Ενότητα, (Π.Ε. Κέρκυρας) το άμεσο κλείσιμο ή/ και αποκατάσταση των 4 εν λειτουργία ΧΑΔΑ και μεταφορά του συνόλου των ΑΣΑ στο ΧΥΤΑ Τεμπλονίου κατά το μεταβατικό στάδιο.

Στην 3^η Διαχειριστική Ενότητα, (Π.Ε. Κεφαλληνίας) το άμεσο κλείσιμο ή/ και αποκατάσταση των ΧΑΔΑ και μεταφορά του συνόλου των ΑΣΑ στην υφιστάμενη Μονάδα Προεπεξεργασίας Κεφαλονιάς.

Στην 4^η Διαχειριστική Ενότητα, (Π.Ε. Λευκάδος):

Για το Δήμο Μεγανησίου προτείνεται η αποκατάσταση του ΧΥΤΑ Μεγανησίου, αμέσως μετά την κατασκευή του ΣΜΑ Μεγανησίου.

Για τον Δήμο Λευκάδας προτείνεται το κλείσιμο των ενεργών ΧΑΔΑ και η αποκατάσταση των ενεργών και μη ΧΑΔΑ που δεν έχουν αποκατασταθεί.

Επίσης, δεδομένου ότι οι ΣΜΑ Λευκάδας αναμένεται να λειτουργήσουν το 2013, ως μεταβατικό στάδιο από το κλείσιμο και αποκατάσταση των ΧΑΔΑ ως την αρχή λειτουργίας των ΣΜΑ, προτείνεται η λειτουργία εγκατάστασης δεματοποίησης με προσωρινή αποθήκευση."

Σε κάθε περίπτωση θα ισχύουν τα προτεινόμενα έργα και οι προτεινόμενες κατευθύνσεις του εκάστοτε εγκεκριμένου ΠΕΣΔΑ της ΠΙΝ.

B.1.1.γ.12 Προγραμματικά πλαίσια για τη χωροθέτηση βασικών παραγωγικών δραστηριοτήτων

Τα προγραμματικά πλαίσια για την χωροθέτηση των τριών βασικών παραγωγικών τομέων έχουν ποιοτικά και ποσοτικά χαρακτηριστικά, αλλά στον συγκεκριμένο νησιωτικό χώρο εξετάζονται μόνον τα ποιοτικά χαρακτηριστικά, ενώ τα μεγέθη των εκτάσεων στις οποίες αναπτύσσονται οι συγκεκριμένοι παραγωγικοί τομείς, πλην του δευτερογενούς τομέα θα παραμείνουν τα ίδια με την υφιστάμενη κατάσταση.

Πρωτογενής τομέας– γεωργική γη υψηλής παραγωγικότητας

Συγκεκριμένα ο πρωτογενής τομέας, όπως αναφέρεται στις προδιαγραφές ότι πρέπει ενδεικτικά να απεικονιστεί, προτείνεται να διατηρηθεί στην υφιστάμενη κατάσταση και ειδικά στις ζώνες, οι οποίες χορηγήθηκαν στην ομάδα μελέτης από τις Δ/σεις Αγροτικής Ανάπτυξης των Π.Ε., όπως επίσης στις ζώνες γεωργικής γης υψηλής παραγωγικότητας και στις περιοχές παραγωγής Προϊόντων Ονομασίας Προέλευσης, (ΠΟΠ) και Περιοχές Γεωγραφικής Ενδειξης (ΠΓΕ). Επομένως η χωροθέτηση της γεωργικής γης, της γ.γ.υ.π. και των ΠΟΠ και ΠΓΕ δεν αποδίδει κάποιο ιδιαίτερο νέο στοιχείο στην οργάνωση του χώρου των νησιών. Ο προσδιορισμός τους ωστόσο και η λεγόμενη χωροθέτησή τους ορίζουν τη θέση τους και δίδουν προς τον υποκείμενο σχεδιασμό τις κατευθύνσεις για την οριοθέτησή τους με συντεταγμένες και ακριβή διαβάθμιση (απλή και υψηλής παραγωγικότητας, ΠΟΠ και ΠΓΕ), ανάλογα με την ισχύουσα τότε νομοθεσία και με βάση την επιτόπια καταγραφή σύμφωνα με τις προδιαγραφές που ορίζει ο σχεδιασμός των ΓΠΣ / ΣΧΟΟΑΠ. Εξάλλου σύμφωνα με την ισχύουσα μέχρι τώρα νομοθεσία, όσον αφορά στη γεωργική γη υψηλής παραγωγικότητας αρμόδια υπηρεσία για τον χαρακτηρισμό και την οριοθέτηση της είναι το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και μόνον. Όσον αφορά στα προτεινόμενα κτηνοτροφικά πάρκα δεν είναι δυνατός ο προσδιορισμός ποσοτικών μεγεθών, διότι δεν επιβάλλονται από την παρούσα μελέτη αλλά προτείνονται σε προαιρετική βάση και εφόσον καταστεί εφικτή η συνεργασία των κτηνοτρόφων σε επίπεδο ομάδων παραγωγών ή αγροτικών συνεταιρισμών.

Στον πρωτογενή τομέα πρωτεύοντα ρόλο στη διαμόρφωση των αγροτικών εισοδημάτων και στην ανάπτυξη των γεωργικών και κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων έχει η Κοινή Αγροτική Πολιτική (ΚΑΠ), όπως αυτή θα διαμορφωθεί για την επόμενη προγραμματική περίοδο μέχρι το 2020. Κατά τη διάρκεια των συζητήσεων που έχουν συντελεστεί μέχρι σήμερα γύρω από αυτό το θέμα, η συντριπτική πλειοψηφία των απόψεων που εκφράστηκαν συνέκλινε προς το ότι η μέλλουσα ΚΑΠ πρέπει να παραμείνει μια ισχυρή κοινή πολιτική η οποία θα διαρθρώνεται γύρω από δυο συμπληρωματικούς πυλώνες, εκ των οποίων ο πρώτος αφορά

τις ετήσιες άμεσες πληρωμές και τα μέτρα υπέρ της αγοράς, ενώ ο δεύτερος αφορά τα πολυετή σχέδια αγροτικής ανάπτυξης³¹.

Πιο συγκεκριμένα:

Ο 1ος Πυλώνας αφορά στις Άμεσες Ενισχύσεις

Ο πρώτος πυλώνας αφορά όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση και είναι η ετήσια ενίσχυση που δίνεται σε όλους τους αγρότες, ώστε να αντιμετωπιστούν οι μεγάλες προκλήσεις που έχει να αντιμετωπίσει η ευρωπαϊκή γεωργία και περιλαμβάνει:

- Βασικό καθεστώς ενιαίας Ενίσχυσης
- Οικολογική Μέριμνα
- Συμπληρωματικά Μέτρα
- Οριζόντια Μέτρα

Οι βασικές κατευθύνσεις ως προς τον 1^ο πυλώνα για τη νέα ΚΑΠ μετά το 2013 είναι οι ακόλουθες:

- Ο πρώτος πυλώνας επιβάλλεται να παραμείνει κοινοτικά χρηματοδοτούμενος, ενώ τα κονδύλιά του δεν πρέπει να μειωθούν.
- Είναι απαραίτητη η διατήρηση μίας βασικής άμεσης εισοδηματικής ενίσχυσης.
- Οι περιοχές με έντονο πρόβλημα ερημοποίησης και έλλειψης υδάτινων πόρων και οι αγροτικές εκτάσεις εδαφών χαμηλής οργανικής περιεκτικότητας, θα πρέπει να ενταχθούν σε καθεστώς περιβαλλοντολογικά ευαίσθητων περιοχών.
- Εισαγωγή περιβαλλοντικών κριτηρίων στον υπολογισμό του τελικού ύψους των άμεσων ενισχύσεων
- Ιδιαίτερη αντιμετώπιση πρέπει να υπάρχει σε ορεινές, απομακρυσμένες, νησιωτικές και περιοχές με φυσικά μειονεκτήματα.
- Επαναπροσδιορισμός και εξισορρόπηση των άμεσων ενισχύσεων, λαμβάνοντας υπόψη το μέγεθος της εκμετάλλευσης, τον τύπο της ασκούμενης γεωργίας και τους επακόλουθους όρους ανταγωνιστικότητας μεταξύ των εκμεταλλεύσεων στην ΕΕ.
- Αναπροσαρμογή του υπάρχοντος συστήματος υπολογισμού της ενιαίας ενίσχυσης
- Αναδιανομή και κατανομή των πόρων με περισσότερο αποτελεσματικά και αναπτυξιακά κριτήρια.
- Επιλογή των κριτηρίων που θα χρησιμοποιηθούν για να υπολογιστεί το ύψος των άμεσων εισοδηματικών ενισχύσεων. Η όποια αναπροσαρμογή θα πρέπει να λάβει σοβαρά υπόψη της το προηγούμενο επίπεδο ενισχύσεων, ώστε να μην διαταράξει

³¹ Ανακοίνωση της Ε.Ε. COM(2010) 672 τελικό "Η ΚΑΠ με χρονικό ορίζοντα το 2020: η αντιμετώπιση των μελλοντικών προκλήσεων όσον αφορά τη διατροφή, τους φυσικούς πόρους και το έδαφος"

σημαντικά το πλαίσιο μέσα στο οποίο λειτουργούν οι αγρότες. Για να αποφευχθούν απότομες μεταβολές η προσαρμογή αυτή πρέπει να γίνει σταδιακά μέσα σε ένα εύλογο χρονικό διάστημα. Η εισαγωγή κριτηρίων σχετικών με το γεωργικό εισόδημα και η απόκλιση του από το μέσο εισόδημα στο σύνολο της οικονομίας, το εύρος και ο τρόπος που θα γεφυρωθεί η απόσταση μεταξύ της κατάστασης που επικρατεί τώρα και της μελλοντικής, είναι κριτήρια που πρέπει να ληφθούν υπόψη.

- Ο υπολογισμός των άμεσων ενισχύσεων θα πρέπει να γίνει με βάση την επιλέξιμη και όχι τη χρησιμοποιούμενη γεωργική γη.
- Στην διαμόρφωση των άμεσων εισοδηματικών ενισχύσεων πρέπει να ληφθεί υπόψη όχι μόνον η αγροτική έκταση αλλά και το αγροτικό δυναμικό, η απασχόληση δηλαδή στη γεωργία σε σχέση με το σύνολο της απασχόλησης.
- Πρέπει να διευκρινισθεί ο υπολογισμός των βοσκοτόπων και η μεταχείρισή τους στο πλαίσιο των άμεσων ενισχύσεων, αλλά και να λυθούν τα προβλήματα καθορισμού αυτών των εκτάσεων.

2ος Πυλώνας: Αγροτική Ανάπτυξη

Ο δεύτερος πυλώνας της ΚΑΠ είναι η αγροτική ανάπτυξη και αφορά στην ενίσχυση φιλοπεριβαλλοντικών μέτρων, σε κίνητρα για την ενίσχυση των οικογενειακής μορφής εκμεταλλεύσεων, στην κατά προτεραιότητα και με ευνοϊκότερους όρους χρηματοδότηση των επενδυτικών σχεδίων των νέων γεωργών, αλλά και στην αξιοποίηση και προώθηση των δυνατοτήτων των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Οι βασικοί άξονες του δεύτερου πυλώνα είναι:

- Προώθηση μεταφοράς γνώσεων και καινοτομίας
- Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας
- Οργάνωση αλυσίδας τροφίμων και διαχείρισης κινδύνου
- Αποκατάσταση-διατήρηση-ενίσχυση οικοσυστημάτων
- Αποδοτικότητα πόρων και χαμηλές εκπομπές άνθρακα
- Κοινωνική ένταξη-μείωση φτώχειας-οικονομική ανάπτυξη

Οι βασικές κατευθύνσεις ως προς τον 2^ο πυλώνα για τη νέα ΚΑΠ μετά το 2013 είναι οι ακόλουθες:

- Οι σημερινοί άξονες για την ποιότητα ζωής και την ενίσχυση της οικονομικής διαφοροποίησης στην ύπαιθρο αλλά και η σημερινή προσέγγιση Leader, πρέπει να παραμείνουν κομμάτι της ΚΑΠ, καθώς η μεταφορά τους στο ταμείο περιφερειακής ανάπτυξης θα αποδυναμώσει τις αγροτικές περιοχές και θα μειώσει την αποτελεσματικότητα της ευρωπαϊκής αγροτικής πολιτικής, που κερδίζει δύναμη και

συνεκτικότητα από την συνέργια των δύο πυλώνων της. Οι γενικότερες αναπτυξιακές υποδομές στην ύπαιθρο ανήκουν στη δράση των υπόλοιπων ευρωπαϊκών διαρθρωτικών πολιτικών, με τις οποίες θα πρέπει να υπάρχει συνέργεια στο στρατηγικό σχεδιασμό.

- Είναι σκόπιμο να εξετασθούν ολοκληρωμένα προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης, που προϋποθέτουν συνέργειες των γεωργών και των φορέων τους, που βελτιώνουν τους όρους παραγωγής και διακίνησης των προϊόντων.
- Ιδιαίτερα σημαντική, είναι η αξιοποίηση και η προώθηση των δυνατοτήτων των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας μέσω των μέτρων του 2^{ου} πυλώνα. Εκτός από την αιολική και την ηλιακή ενέργεια, σημαντικό βήμα προς την κατεύθυνση αυτή, αποτελεί ο τομέας της παραγωγής ενέργειας μέσω της βιομάζας που προέρχεται από τα εναπομείναντα ανεκμετάλλευτα υπολείμματα των καλλιεργειών, του βιοαερίου και των οργανικών αποβλήτων. Πολλά υποσχόμενη, ιδιαίτερα για την χώρα μας είναι η διατήρηση και αξιοποίηση οριακών εδαφών και εδαφών σε αγρανάπαιση με ενεργειακές καλλιέργειες (π.χ. αγριαγκινάρα).
- Δημιουργία ενός ευνοϊκού περιβάλλοντος άσκησης της γεωργίας, με επενδύσεις στις νέες τεχνολογίες, ικανού να υποστηρίξει την προσαρμογή στις νέες απαιτήσεις.
- Ενίσχυση των φιλοπεριβαλλοντικών μέτρων, με σκοπό να βελτιωθεί η αποτελεσματικότητά τους και η θετική τους επίδραση στο περιβάλλον. Είναι επίσης σημαντικό στα επενδυτικά σχέδια για τη βελτίωση των γεωργικών εκμεταλλεύσεων να είναι επιλέξιμες οι επενδύσεις για την παραγωγή δημόσιων αγαθών, που σε πολλές περιπτώσεις απαιτεί την δημιουργία υποδομών σε ατομικό ή και συλλογικό επίπεδο.
- Τα κίνητρα των επενδύσεων στην εκμετάλλευση πρέπει να στοχεύουν στην ενίσχυση των οικογενειακής μορφής εκμεταλλεύσεων, ώστε να διαμορφώσουν ένα ικανοποιητικό εισόδημα προερχόμενο από την γεωργική δραστηριότητα, με τη μικρότερη δυνατή εξάρτηση από τις άμεσες επιδοτήσεις.
- Σε ότι αφορά στους νέους γεωργούς, θεωρείται πιο ουσιαστική η κατά προτεραιότητα και με ευνοϊκότερους όρους χρηματοδότηση των επενδυτικών τους σχεδίων. Μια ειδική κατηγορία «νέων γεωργών», δηλαδή εργαζομένων στις αστικές περιοχές που χάνουν την εργασία τους λόγω της οικονομικής κρίσης, πρέπει επίσης να έχουν την δυνατότητα να εντάσσονται στο μέτρο, έστω με χαμηλού μεγέθους προϋπολογισμό.

Σύμφωνα με την ανακοίνωση της Ε.Ε. COM(2010) 672 τελικό "Η ΚΑΠ με χρονικό ορίζοντα το 2020: η αντιμετώπιση των μελλοντικών προκλήσεων όσον αφορά τη διατροφή, τους φυσικούς πόρους και το έδαφος" η μεταρρύθμιση της ΚΑΠ πρέπει να συνεχιστεί για την περαιτέρω προώθηση του ανταγωνισμού και της αποτελεσματικής χρήσης των πόρων των φορολογουμένων και για την αποτελεσματική απόδοση των δημόσιων πολιτικών την οποία

προσδοκούν οι ευρωπαίοι πολίτες όσον αφορά την επισιτιστική ασφάλεια, το περιβάλλον, την κλιματική αλλαγή και την κοινωνική και εδαφική ισορροπία. Ο στόχος πρέπει να είναι η οικοδόμηση πιο βιώσιμης, πιο έξυπνης και πιο συμμετοχικής ανάπτυξης για την ευρωπαϊκή ύπαιθρο (συνάφεια με τη στρατηγική Ευρώπη 2020). Για την επίτευξη του στόχου αυτού, σύμφωνα με την ανακοίνωση για την αναθεώρηση του προϋπολογισμού και τον προσανατολισμό της στην αγορά, η μελλοντική ΚΑΠ πρέπει να περιέχει έναν πιο «πράσινο» και πιο δίκαια κατανομημένο πρώτο πυλώνα και έναν δεύτερο πυλώνα ο οποίος θα επικεντρώνεται περισσότερο στην ανταγωνιστικότητα και στην καινοτομία, στην κλιματική αλλαγή και στο περιβάλλον.

Η επιδίωξη της στήριξης αποκλειστικά προς ενεργούς αγρότες και η ανταμοιβή τους για το σύνολο των υπηρεσιών που προσφέρουν στην κοινωνία θα επιτρέψει την αύξηση της αποτελεσματικότητας και την αποδοτικότητα της στήριξης και θα ενισχύσει περαιτέρω την νομιμοποίηση της ΚΓΠ. Η εξασφάλιση της δυνατότητας ελέγχου των προτεινόμενων μέτρων καθώς και η συνέχιση του έργου όσον αφορά την απλούστευση της πολιτικής αποτελούν άλλα δύο σημαντικά στοιχεία για την επίτευξη των στόχων αυτών.

Στόχος της νέας ΚΑΠ, ο οποίος περιλαμβάνεται στην 3^η Εγκύκλιο αναπτυξιακού προγραμματισμού του ΥΠΑΑΝ, είναι η επίτευξη ενός ισχυρού και αειφόρου αγροδιατροφικού συστήματος και η οικονομική και κοινωνική αναβάθμιση των αγροτικών περιοχών και μάλιστα με εξωστρέφεια που εστιάζεται σε 6 προτεραιότητες.

- Καινοτομία – γνώση
- Ανταγωνιστικότητα
- Διαχείριση κινδύνου – ενσωμάτωση παραγωγών στην αλυσίδα τροφίμων
- Περιβάλλον
- Κλιματική αλλαγή
- Τοπική ανάπτυξη – κοινωνική ένταξη – μείωση της φτώχειας - ΤΠΕ

Γενικότερα η ενίσχυση της γεωργίας, στην ΠΙΝ εξειδικεύεται με επιμέρους στόχους με χωρικές διαστάσεις, που αφορούν

- τη βιώσιμη διαχείριση των φυσικών πόρων που στο νησιωτικό χώρο είναι πολύ ευαίσθητοι, την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής,
- την χρήση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας με αποτέλεσμα την αποδοτικότερη χρήση των πόρων και τη μείωση του κόστους παραγωγής και επομένως την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας,

- την ενθάρρυνση της σύνδεσης της έρευνας και της καινοτομίας με την γεωργία και την κτηνοτροφία σε συνεργασία με Ερευνητικά Ινστιτούτα, ΑΕΙ και ΤΕΙ, ερευνητικά κέντρα όπως το ΕΘΙΑΓΕ, κλπ.,
- η επίτευξη ισόρροπης εδαφικής ανάπτυξης των αγροτικών οικονομιών και κοινοτήτων του παράκτιου χώρου και της ενδοχώρας, με την αύξηση της τοπικής επιχειρηματικότητας και επομένως την αύξηση του εισοδήματος, τη διατήρηση των υφισταμένων θέσεων απασχόλησης και δημιουργία νέων για την αντιμετώπιση της φτώχειας, της εγκατάλειψης, της γήρανσης του πληθυσμού, του κοινωνικού αποκλεισμού, της φυσικής απομόνωσης που ιδιαίτερα στο νησιωτικό χώρο επιτείνεται.

Κατά τη νέα προγραμματική περίοδο επιδιώκεται η βιωσιμότητα των αγροτικών περιοχών και η κοινωνική ανέλιξη του πληθυσμού της υπαίθρου, η καινοτομία, η τομεακή και χωρική εξειδίκευση, οι ολοκληρωμένες και πολυτομεακές δράσεις, όπως η συνδυαστική ανάπτυξη της γεωργίας και των ήπιων και εναλλακτικών μορφών τουρισμού προς όφελος της τοπικής οικονομίας και των τοπικών κοινοτήτων, η δικτύωση στο αγροδιατροφικό σύστημα και τις αγροτικές περιοχές, οι ίσες ευκαιρίες στις παράκτιες και τις εσωτερικές ζώνες.

Βασικοί παράγοντες που συμβάλλουν στην εξορθολογισμένη και αειφόρο ανάπτυξη της γεωργίας και της κτηνοτροφίας είναι :

- η ορθολογική διαχείριση των υδάτων, με τεχνολογίες εξοικονόμησης ύδατος π.χ. προσαρμοσμένα πρότυπα καλλιέργειας, σε συνδυασμό με τη βελτίωση συστημάτων άρδευσης με σκοπό την αποδοτικότερη χρήση της ποσότητας υδάτων που χρησιμοποιείται στη γεωργία και με δεδομένο ότι οι πληττόμενες από ξηρασία περιοχές αναμένεται να αυξηθούν σε έκταση και συχνότητα,
- η χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας με χρήση της βιομάζας και άλλων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (ηλιακής και αιολικής ενέργειας, γεωθερμικής) και
- η εξοικονόμηση ενέργειας,
- η προστασία της βιοποικιλότητας, ιδιαίτερα στις περιοχές Natura 2000, της γεωργίας υψηλής φυσικής αξίας, και των τοπίων ιδιαίτερου κάλλους ιδιαίτερα στις περιβάλλουσες εκτάσεις, όπου η γεωργία διαδραματίζει σημαντικό ρόλο, αλλά και το αντίθετο, δεδομένου του ρόλου της ορνιθοπανίδας και της άγριας πανίδας και του δικτύου βιοτόπων στην γεωργία
- η αντιμετώπιση της αλλαγής του κλίματος.
- οι βιολογικές καλλιέργειες και η βιολογική εκτροφή ζώων με αντίστοιχη μεταποίηση αγροτικών και κτηνοτροφικών προϊόντων

Επιπλέον για την αειφόρο κτηνοτροφία απαιτείται :

- Αξιοποίηση των αποβλήτων, ώστε να αποφεύγονται οι σοβαρές περιβαλλοντικές επιπτώσεις στις όμορες χρήσεις γης, ιδιαίτερα δε αν είναι ο τουρισμός, η αναψυχή, και η κατοικία

Δευτερογενής τομέας

Ο δευτερογενής τομέας έχει τρεις βασικούς κλάδους που αφορούν την ΠΙΝ και πρόκειται για τη μεταποίηση, την παραγωγή ενέργειας με ΑΠΕ και την εξόρυξη στον χερσαίο και θαλάσσιο χώρο.

Τα ποσοτικά στοιχεία για την έκταση της μεταποίησης, της οποίας οι αναπτυσσόμενοι κλάδοι είναι οι σχετικοί με τα γεωργικά και κτηνοτροφικά προϊόντα, και φυσικά όλοι οι σχετικοί με τον αστικό χώρο – συνεργεία οχημάτων, μονάδες σχετικές με την οικοδομή – ανκαι μειούμενες, προτείνεται να συναχθούν από τα προγραμματικά μεγέθη και τα σταθερότυπα που ισχύουν σύμφωνα με τις προδιαγραφές σύνταξης των ΓΠΣ / ΣΧΟΟΑΠ. Έτσι σύμφωνα με τις προβλέψεις πληθυσμού που αναφέρθηκαν σε προηγούμενο κεφάλαιο και λαμβάνοντας υπόψη ένα σταθερότυπο³² 2,5 τ.μ. ανά κάτοικο προτείνονται τα ακόλουθα μεγέθη για όλες τις Π.Ε., πλην της Π.Ε. Ιθάκης η οποία κατατάσσεται στα μικρά νησιά για τα οποία δεν θεωρείται σκόπιμη στο πλαίσιο της παρούσας μελέτη η χωροθέτηση οργανωμένων υποδοχέων μεταποιητικών δραστηριοτήτων:

- Στην Π.Ε. Κέρκυρας η έκταση που πρέπει να αφιερωθεί σε οργανωμένους υποδοχείς μεταποίησης και Χονδρεμπορίου - στο προτεινόμενο Επιχειρηματικό Πάρκο στον περιαστικό χώρο της Κέρκυρας, προτείνεται κατ' ελάχιστο να είναι 250 στρ. Στους λοιπούς υποδοχείς που τυχόν διαπιστωθεί η ανάγκη κατά την εκπόνηση ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ να χωροθετηθούν, θα υλοποιηθεί επίσης το ίδιο μέγεθος των σταθεροτύπων.
- Στην Π.Ε. Λευκάδας το αντίστοιχο μέγεθος του επιχειρηματικού Πάρκου προτείνεται κατ' ελάχιστο να είναι 100 στρ., ενώ για τους υπόλοιπους χωρικούς υποδοχείς θα υπολογιστεί από τα ΓΠΣ – ΣΧΟΟΑΠ.
- Στην Π.Ε. Κεφαλονιάς η οποία έχει ήδη έναν οργανωμένο υποδοχέα, τη ΒΙΠΕ Αργοστολίου η οποία είναι ήδη κορεσμένη, αλλά προσμετράται στις ανάγκες της Π.Ε., προτείνεται επιπλέον αυτής η χωροθέτηση ενός νέου υποδοχέα κατ' ελάχιστο 100 στρ. και οργάνωση του χώρου ως Επιχειρηματικό Πάρκο.

³² Άρθρο 6 παρ.Β.2 της Υ.Α. 10788 ΦΕΚ 285/Δ/2004.

- Τέλος, στην Π.Ε. Ζακύνθου το αντίστοιχο ελάχιστο μέγεθος του επιχειρηματικού Πάρκου προτείνεται κατ' ελάχιστο να είναι 125 στρ., ενώ για τους υπόλοιπους χωρικούς υποδοχές θα υπολογιστεί από τα ΓΠΣ – ΣΧΟΟΑΠ.

Θα πρέπει να αναφερθεί ότι στο σταθερότυπο των 2,5 τ.μ. ανά κάτοικο, σύμφωνα με την Υ.Α. 10788 ΦΕΚ 285/Δ/2004 εμπεριέχεται τόσο η χρήση της βιομηχανίας – μεταποίησης όσο και του χονδρεμπορίου. Επομένως τα υπολογιζόμενα μεγέθη αφορούν αθροιστικά και τις δύο αυτές παραγωγικές δραστηριότητες (μεταποίηση και χονδρεμπόριο)

Για τους κλάδους όμως της εξόρυξης και της ενέργειας δεν είναι δυνατόν να εξαχθούν συμπεράσματα, ικανά να αποδώσουν μεγέθη εκτάσεων, διότι δεν υπάρχουν αντίστοιχα σταθερότυπα για τις δραστηριότητες αυτές. Ωστόσο στην περίπτωση της Π.Ε. Κέρκυρας όπου υπάρχουν εγκατεστημένες μονάδες αποθήκευσης καυσίμων στα Γουβιά που εμπίπτουν στην οδηγία Σεβέζο, προτείνεται όπως ήδη αναφέρθηκε να χωροθετηθεί από τον υποκείμενο σχεδιασμό (ΓΠΣ) ένας νέος υποδοχέας των μονάδων αυτών, η απαιτούμενη έκταση του οποίου θα προκύψει έπειτα από συνεννόηση με την τοπική αυτοδιοίκηση και συνεκτιμώντας τις ενεργειακές ανάγκες της Π.Ε., και μάλιστα σε νέα θέση μακριά από κατοικημένες, τουριστικά ανεπτυγμένες και προστατευόμενες περιοχές.

Οι βασικές προτεραιότητες ανάπτυξης στον τομέα της εξόρυξης στο χερσαίο και θαλάσσιο χώρο είναι οι εξής :

- Στο χερσαίο χώρο προτείνεται ο καθορισμός λατομικών περιοχών σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία και η οριοθέτηση των μεμονωμένων πόλων εξόρυξης βιομηχανικών ορυκτών, όπως είναι η μονάδα εξόρυξης και επεξεργασίας ανθρακικού ασβεστίου στην Κεφαλονιά και η μονάδα εξόρυξης γύψου στο Σκοπό Ζακύνθου.
- Στο θαλάσσιο χώρο προτείνεται ο καθορισμός Χωρικών Ενοτήτων εξόρυξης υδρογονανθράκων σύμφωνα με τις μέχρι τώρα διενεργηθείσες έρευνες στο Ιόνιο. Συγκεκριμένα πρόκειται για τις εξής περιοχές:
 - ο Περιοχή βόρεια της Κέρκυρας συνολικής έκτασης 696,85 τ.χλμ.
 - ο Περιοχή Ιθάκης – Κεφαλονιάς συνολικής έκτασης 609,82 τ.χλμ.
 - ο Περιοχή Κεφαλονιάς – Ζακύνθου συνολικής έκτασης 262,35 τ.χλμ.
 - ο Περιοχή νοτιοανατολικά της Ζακύνθου συνολικής έκτασης 746,03 τ.χλμ.

Κατά τα λοιπά ισχύουν τα όσα προαναφέρθηκαν για τις Χωρικές Ενότητες μεταποίησης και για την εκτός σχεδίου διάσπαρτη χωροθέτηση μονάδων του δευτερογενούς τομέα στα μικρά και μεγάλα νησιά της ΠΙΝ.

Σχετικά με την παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, κατ' αντιστοιχία με τον τομέα της μεταποίησης, το ΕΠΧΣΑΑ των ΑΠΕ θέτει τα εξής κριτήρια:

Για τη χωροθέτηση αιολικών εγκαταστάσεων σε κατοικημένα νησιά, το μέγιστο ποσοστό κάλυψης εδαφών σε επίπεδο πρωτοβάθμιου ΟΤΑ δεν μπορεί να υπερβαίνει το 4% ανά ΟΤΑ, δηλαδή 0,53 τυπικές ανεμογεννήτριες ανά 1.000 στρ. και επιπλέον θέτει τα κριτήρια ένταξης των ανεμογεννητριών στο τοπίο σύμφωνα με το παράρτημα IV με διαχωρισμό σε περιοχές αιολικής προτεραιότητας (ΠΑΠ), αιολικής καταλληλότητας (ΠΑΚ) και κατοικημένα νησιά. Η διαφοροποίηση στις αποστάσεις των επιμέρους κριτηρίων των κατοικημένων νησιών σε σχέση με τις περιοχές ΠΑΠ και ΠΑΚ της ηπειρωτικής χώρας είναι πολύ μικρές και σε αρκετές περιπτώσεις συμπίπτουν. Επομένως λαμβάνοντας υπόψη με μεγαλύτερη βαρύτητα το κριτήριο της νησιωτικότητας προτείνεται ως ανάδραση προς το ΕΠΧΣΑΑ των ΑΠΕ, η αύξηση των αποστάσεων για τα κατοικημένα νησιά τουλάχιστον κατά 25% και να τηρείται ο περιορισμός της απαγόρευσης εγκατάστασης ανεμογεννητριών εντός της ζώνης Α.

Επιπλέον τα κριτήρια που θέτει το ίδιο ΕΠΧΣΑΑ για τη χωροθέτηση αιολικών μονάδων στο θαλάσσιο χώρο είναι τα εξής:

1. Επιτρέπεται η χωροθέτηση αιολικών εγκαταστάσεων σε όλες τις θαλάσσιες περιοχές της χώρας (και επομένως της ΠΙΝ) που διαθέτουν προϋποθέσεις αιολικής εκμεταλλευσιμότητας, εφόσον αυτές δεν εντάσσονται σε ιδιαίτερο θεσμικό καθεστώς ρητής απαγόρευσης της εγκατάστασης ή δεν αποτελούν ζώνη αποκλεισμού, όπως θεσμοθετημένα θαλάσσια ή υποθαλάσσια πάρκα ή βεβαιωμένες γραμμές επιβατικής ναυσιπλοΐας.
2. Απαγορεύεται η εγκατάσταση ανεμογεννητριών σε απόσταση μικρότερη των 1500 μ. από τις ακτές που περιλαμβάνονται στο πρόγραμμα παρακολούθησης της ποιότητας των νερών κολύμβησης που συντονίζεται από το Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.
3. Απαγορεύεται η εγκατάσταση ανεμογεννητριών σε κλειστούς κόλπους με εύρος ανοίγματος <1.500 μ.
4. Ελάχιστη απόσταση εγκατάστασης από οικισμούς, παραγωγικές ζώνες ή δραστηριότητες του τριτογενή τομέα, περιοχές και στοιχεία της πολιτιστικής κληρονομιάς: όπως ορίζεται στους σχετικούς Πίνακες του Παραρτήματος II του ΕΠΧΣΑΑ
5. Το βάθος θεμελίωσης ή αγκύρωσης της βάσης της ανεμογεννήτριας, προσδιορίζεται από τις δυνατότητες της τρέχουσας τεχνολογίας και τις αντίστοιχες μελέτες στατικής και δυναμικής συμπεριφοράς.
6. Πρέπει να εξασφαλίζεται με την κατασκευή του αιολικού πάρκου η επαρκής διασύνδεση και η μεταφορά της παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας με το σύστημα της ηπειρωτικής χώρας.
7. Μέγιστη απόσταση χερσαίας όδευσης από υποσταθμό διασύνδεσης: 20 χλμ.

8. Εφαρμόζονται οι κανόνες του τοπίου που ισχύουν για τις Π.Α.Π.

Επίσης το ΕΠΧΣΑΑ για τις ΑΠΕ επιτρέπει τη χωροθέτηση ανεμογεννητριών στις ακατοίκητες βραχονησίδες και νησιά εφόσον αυτά δεν εμπίπτουν σε περιοχές αποκλεισμού. Από την παρούσα μελέτη αναθεώρησης του ΠΠΧΣΑΑ όπως ήδη αναφέρθηκε στις ακατοίκητες νησίδες και βραχονησίδες της ΠΙΝ, λόγω

- των κοντινών αποστάσεων τόσο από τον ηπειρωτικό χώρο όσο και από τα κατοικημένα νησιά,
- της ανάπτυξης του θαλάσσιου τουρισμού (σκάφη αναψυχής, κρουαζιέρα, ιστιοπλοΐα, κτλ.)
- του ιδιαίτερου φυσικού κάλλους που διαθέτουν και των οικοσυστημάτων που αποτελούν, στα οποία φωλεάζει ορνιθοπανίδα σε μόνιμη και προσωρινή βάση
- της έλλειψης εξειδίκευσης για το νησιωτικό χώρο και ειδικά για τα ακατοίκητα νησιά και τις βραχονησίδες στο ΕΠΧΣΑΑ των ΑΠΕ,

προτείνεται

- η ήπια αναψυχή για ανάπτυξη της περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης
- η διατήρηση των υφιστάμενων μονάδων υδατοκαλλιεργειών.
- η εγκατάσταση ΑΠΕ εφόσον κατά τη διαδικασία έγκρισης των περιβαλλοντικών όρων διαπιστωθεί ότι δεν συντρέχουν περαιτέρω λόγοι προστασίας των οικοσυστημάτων και του τοπίου των ακατοίκητων νησιών και βραχονησίδων.

Προτείνεται ως ανάδραση προς το ΕΠΧΣΑΑ των ΑΠΕ να μην επιτρέπεται η χωροθέτηση οποιασδήποτε μορφής ΑΠΕ στα ακατοίκητα νησιά και βραχονησίδες της ΠΙΝ για λόγους προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος, της πανίδας και ορνιθοπανίδας που φωλεάζει μόνιμα ή προσωρινά (μεταναστευτική) και του τοπίου.

Όσον αφορά στη χωροθέτηση φωτοβολταϊκών εγκαταστάσεων το ΕΠΧΣΑΑ των ΑΠΕ αναφέρει ότι στο νησιωτικό χώρο είναι επιθυμητή η κατά προτεραιότητα χωροθέτηση μικρών εγκαταστάσεων. Επίσης στον Ν. 3851/2010 (άρθρο 9) αναφέρεται ότι επιτρέπεται η χωροθέτηση φωτοβολταϊκών εγκαταστάσεων σε χαρακτηρισμένη γεωργική γη υψηλής παραγωγικότητας εφόσον η συνολική κάλυψη των εγκαταστάσεων αυτών δεν υπερβαίνει στο 1% του συνόλου των καλλιεργούμενων εκτάσεων σε επίπεδο νομού (νυν Π.Ε.). Με βάση τα ανωτέρω και λόγω του νησιωτικού χώρου της ΠΙΝ και των προτάσεων της παρούσας μελέτης σύμφωνα με τις οποίες η χωροθέτηση των ΑΠΕ περιορίζεται μόνον εντός των προτεινόμενων Χωρικών Ενοτήτων ΑΠΕ, προτείνεται ως ανάδραση προς το ΕΠΧΣΑΑ των ΑΠΕ το ποσοστό αυτό να μειωθεί σε 0,5%.

Σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να αναφερθεί ότι η παρούσα μελέτη αναθεώρησης του ΠΠΧΣΑΑ της ΠΙΝ δεν μπορεί να διαφοροποιηθεί από το εγκεκριμένο ΕΠΧΣΑΑ των ΑΠΕ, διότι στον Ν. 3851/2010 αναφέρεται ρητώς ότι:

"Για την εγκατάσταση σταθμών Α.Π.Ε. λαμβάνονται υπόψη μόνο εγκεκριμένα χωροταξικά, πολεοδομικά, ρυθμιστικά ή άλλα σχέδια χρήσεων γης και εγκεκριμένες μελέτες που εναρμονίζονται προς το Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΦΕΚ 2464 Β΄) και τεκμηριώνουν επαρκώς ότι έχουν λάβει μέριμνα και έχουν διασφαλίσει τη μέγιστη αξιοποίηση του διαθέσιμου δυναμικού Α.Π.Ε.. Αν δεν υπάρχουν τέτοια σχέδια, η έγκριση εγκατάστασης σταθμών Α.Π.Ε. γίνεται με εφαρμογή των κατευθύνσεων του Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΦΕΚ 2464 Β΄)",

και οι όποιες προτάσεις γίνονται σε διαφοροποίηση του ΕΠΧΣΑΑ των ΑΠΕ τίθενται στο πλαίσιο της ανάδρασης του χωροταξικού σχεδιασμού ώστε να ληφθούν υπόψη σε μελλοντική αναθεώρηση του Ειδικού αυτού Πλαισίου.

Η ενέργεια αποτελεί μια από τις σημαντικότερες οριζόντιες πολιτικές και κυρίως είναι συνδεδεμένη με την πολιτική και τις δράσεις στον τομέα του περιβάλλοντος, οι οποίες από κοινού είναι συναφείς είτε αφορούν σε μεγάλα έργα, είτε αφορούν σε παρεμβάσεις μικρότερης εμβέλειας, όπως η εξοικονόμηση ενέργειας σε μεμονωμένα κτίρια και η εξοικονόμηση ενέργειας στις γεωργικές και κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις.

Οι στόχοι της μετάβασης προς την οικονομία των χαμηλών εκπομπών ρύπων και της προστασίας του περιβάλλοντος προτείνεται να επιτευχθούν τόσο με παρεμβάσεις που αφορούν στον τομέα της ενέργειας (π.χ. εξοικονόμηση ενέργειας στον κτιριακό τομέα), όσο και με παρεμβάσεις που αφορούν αποκλειστικά στον τομέα του περιβάλλοντος.

Κατά την τρέχουσα προγραμματική περίοδο ο στόχος της εξοικονόμησης ενέργειας εστιάστηκε στον κτιριακό τομέα που αποτέλεσε τον βασικό πυλώνα για δράσεις που σχεδιάστηκαν με γνώμονα την ενέργεια (π.χ. Εξοικονόμηση κατ' οίκον), όσο και για δράσεις που σχεδιάστηκαν με γνώμονα το περιβάλλον (π.χ. Πράσινη Γειτονιά). Δεδομένου όμως ότι η ενεργειακή αναβάθμιση του υφιστάμενου κτιριακού αποθέματος θα αποτελέσει, σύμφωνα με τις εθνικές πολιτικές, προτεραιότητα στον τομέα ενέργειας για την επόμενη προγραμματική περίοδο, προτείνεται μια εξ αντικειμένου σαφής κατεύθυνση για την συνέργια και συμπληρωματικότητα μεταξύ των τομέων ενέργειας και περιβάλλοντος.

Οι βασικές προτεραιότητες ανάπτυξης στον τομέα της Ενέργειας είναι οι εξής :

- **Εξοικονόμηση Ενέργειας**
 - Υψηλό δυναμικό εξοικονόμησης ενέργειας παρουσιάζει ο κτιριακός τομέας. Προς τούτο, προτεραιότητα για την ΠΙΝ αποτελεί η ενεργειακή αναβάθμιση του υφιστάμενου κτιριακού αποθέματος η οποία, σε συνδυασμό με την προώθηση της κατασκευής των νέων κτιρίων «μηδενικής ενεργειακής κατανάλωσης», ή σχεδόν «μηδενικής ενεργειακής κατανάλωσης», θα έχει ως αποτέλεσμα όχι μόνο την βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας του εν λόγω τομέα, αλλά και την σημαντική ώθηση στην αγορά τεχνολογιών ΑΠΕ και ΕΞΕ για τις κτιριακές εγκαταστάσεις. Στο πλαίσιο αυτό, προτείνεται να προωθηθούν δράσεις εξοικονόμησης και αποδοτικής χρήσης ενέργειας σε υφιστάμενα κτίρια, τόσο του τριτογενή τομέα (δημόσια και δημοτικά κτίρια, εμπορικά κτίρια κλπ), όσο και σε κατοικίες, ως συνεχιζόμενη δράση της τρέχουσας προγραμματικής περιόδου.
 - Αξιοποίηση της διάδοσης νέων τεχνολογιών στους τομείς της ζήτησης και προσφοράς ενέργειας, με σκοπό την ενίσχυση της εγχώριας επιχειρηματικότητας
 - Βελτίωση και εκσυγχρονισμός των υποδομών μεταφορών και των οχημάτων με προώθηση τεχνολογιών βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης των οχημάτων, καθώς και χρήση εναλλακτικών καυσίμων, όπως το φυσικό αέριο και τα βιοκαύσιμα.
 - Χρηματοδοτική ενθάρρυνση της καινοτομίας του ιδιωτικού τομέα για κατασκευαστικές πρακτικές με εξοικονόμηση ενέργειας.
- **Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας**
 - Η ΠΙΝ εμφανίζει υψηλό δυναμικό για αξιοποίηση των τεχνολογιών ΑΠΕ και ειδικά των αιολικών πάρκων, τόσο στο χερσαίο, όσο και τον θαλάσσιο χώρο. Μέχρι σήμερα η έμφαση έχει δοθεί σε τεχνολογίες με υψηλό βαθμό εμπορικής ωριμότητας (π.χ. αιολικά πάρκα, φωτοβολταϊκά, βιομάζα, μικρά υδροηλεκτρικά), οι οποίες έχουν προσελκύσει και υψηλό επενδυτικό ενδιαφέρον, κυρίως με την εγκατάσταση συστημάτων για ηλεκτροπαραγωγή.
 - Στόχος για την επόμενη προγραμματική περίοδο σε εθνικό επίπεδο αποτελεί η προώθηση των ΑΠΕ και η αύξηση της ενεργειακής απόδοσης με εξοικονόμηση ενέργειας στον κτιριακό τομέα – στόχος ο οποίος δεν είναι δυνατόν να αποκλειστεί από επομένη προγραμματική περίοδο στην ΠΙΝ, έστω και αν η ανάπτυξη του συγκεκριμένου κλάδου φαίνεται ότι προκαλεί ιδιαίτερα αρνητικές επιπτώσεις στο φυσικό περιβάλλον και το τοπίο.

Στην ΠΙΝ που σχεδόν όλα τα κατοικημένα νησιά είναι διασυνδεδεμένα με το ηπειρωτικό σύστημα διανομής ηλεκτρικής ενέργειας, είναι αυξημένες και οι δυνατότητες ανάπτυξης των ΑΠΕ. Ωστόσο λόγω του φυσικού και πολιτιστικού τοπίου της ΠΙΝ που είναι ιδιαίτερα αξιόλογο και στο οποίο στηρίζεται εν πολλοίς η τουριστική ανάπτυξή της προτείνεται η χωροθέτηση

εγκαταστάσεων ΑΠΕ να γίνεται με αυστηρότερα κριτήρια προστασίας του περιβάλλοντος που θα τίθενται στις Μελέτες Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων των δραστηριοτήτων αυτών. Με βάση τα προαναφερθέντα προτείνονται για κάθε κατηγορία ΑΠΕ τα εξής:

- Οι αιολικές εγκαταστάσεις και φωτοβολταϊκές εγκαταστάσεις να χωροθετούνται στις προτεινόμενες Χωρικές Ενότητες ΑΠΕ.
- Οι φωτοβολταϊκές εγκαταστάσεις να εγκαθίστανται επίσης στις προτεινόμενες Χωρικές Ενότητες ΑΠΕ, στους οργανωμένους υποδοχείς του δευτερογενούς τομέα και στις στέγες των κτιρίων.
- να δοθεί προτεραιότητα στην ανάπτυξη μονάδων παραγωγής ενέργειας από βιομάζα και βιοαέριο στις θέσεις των ΧΥΤΑ/ΧΥΤΥ, των Εγκαταστάσεων Επεξεργασίας Λυμάτων, των κτηνοτροφικών περιοχών, κτλ.
- τα μικρά υδροηλεκτρικά έργα δεν έχουν άμεση εφαρμογή στην ΠΙΝ λόγω των περιορισμένων ποταμών και χείμαρρων συνεχούς ροής, ωστόσο θα μπορούσε να εξεταστεί κατά περίπτωση η δυνατότητα κατασκευής τέτοιων εγκαταστάσεων κατά την κατασκευή φραγμάτων εφόσον το επιτρέπει η γεωμορφολογία και δεν αλλοιώνεται το φυσικό περιβάλλον και το τοπίο.
- Για τις λοιπές κατηγορίες των ΑΠΕ που δεν έχουν τύχει ακόμα ευρείας εμπορικής εφαρμογής προτείνεται να ισχύουν οι κατευθύνσεις του εκάστοτε ΕΠΧΣΑΑ ΑΠΕ.

Οι προτεινόμενες αναπτυξιακές προτεραιότητες στον τομέα των δικτύων των ΑΠΕ στην ΠΙΝ είναι οι εξής :

- Προώθηση ώριμων αδειοδοτικά έργων ηλεκτροπαραγωγής από ΑΠΕ.
- Αξιοποίηση των ΑΠΕ για την παραγωγή θερμικής ενέργειας. Η χρηματοδότηση έργων για θερμική χρήση της βιομάζας και αξιοποίησης των θερμικών ηλιακών συστημάτων στον οικιακό τομέα και δευτερευόντως στη βιομηχανία και στον τριτογενή τομέα θεωρείται πολύ σημαντική.
- Προώθηση και χρήση γεωθερμίας - αντλίες θερμότητας. Προτείνεται χρηματοδότηση.
- Αξιοποίηση του υψηλού δυναμικού ηλιακής ενέργειας της χώρας.

Το δυναμικό αυτό δημιουργεί προοπτικές εκμετάλλευσης της παραγόμενης ενέργειας από άλλες χώρες, στο πλαίσιο ανάπτυξης διευρωπαϊκών δικτύων ηλεκτρικής ενέργειας. Η ανάπτυξη τέτοιων στρατηγικών επενδυτικών ,σχεδίων, όπως το πρόγραμμα Ήλιος, θα ενισχύσει τον ενεργειακό ρόλο της Ελλάδας, θα προσφέρει σημαντικά άμεσα οφέλη στην εγχώρια οικονομία, ενώ θα δημιουργήσει αναπτυξιακές προοπτικές και νέες θέσεις εργασίας σε διάφορους εμπορικούς και βιομηχανικούς κλάδους.

Τριτογενής τομέας

Ο τριτογενής τομέας έχει τρεις βασικούς κλάδους που αφορούν την ΠΙΝ και πρόκειται για τον τουρισμό στον χερσαίο και θαλάσσιο χώρο, το εμπόριο - χονδρεμπόριο και την Έρευνα / Καινοτομία.

Όσον αφορά τον τουρισμό στον χερσαίο χώρο, προτείνεται η διατήρηση του συγκεκριμένου παραγωγικού τομέα, στην ίδια έκταση όπου έχει αναπτυχθεί ως υφιστάμενη κατάσταση. Επομένως η ζητούμενη κατά τις προδιαγραφές απεικόνιση της χωροθέτησής του, δεν αποδίδει κάποιο ιδιαίτερο νέο στοιχείο στην οργάνωση του χώρου των νησιών, δεδομένου ότι οι προτεινόμενες Χωρικές Ενότητες μαζικού τουρισμού ταυτίζονται με τις ήδη ανεπτυγμένες τουριστικές περιοχές. Η επέκταση των εκτάσεων του μαζικού τουρισμού δεν προτείνεται, δεδομένου ότι, όπως ήδη αναφέρθηκε, προτείνεται η εξυγίανση του μαζικού τουρισμού και η ανάπτυξη του ήπιου, των ειδικών και εναλλακτικών μορφών τουρισμού στις υπόλοιπες παράκτιες περιοχές και στην ενδοχώρα, στο πλαίσιο της πολυλειτουργικής γεωργίας και πάντως εντός των ορίων των υφισταμένων οικισμών, και εκτός οικισμών με διάσπαρτες μονάδες σύμφωνα με τα οριζόμενα στο αναθεωρημένο ΕΠΧΣΑΑ Τουρισμού που συγκεκριμένα αναφέρει τους ακόλουθους όρους:

- Ανεπτυγμένες τουριστικά περιοχές Α1: αρτιότητα 20 στρ. και μέγιστη πυκνότητα 8 και 9 κλινών ανά στρέμμα για τα καταλύματα 5 και 4 αστέρων αντίστοιχα
- Αναπτυσσόμενες τουριστικά περιοχές Α2: αρτιότητα 10 στρ. και μέγιστη πυκνότητα 8, 9 και 10 κλινών ανά στρέμμα για τα καταλύματα 5, 4 και 3 αστέρων αντίστοιχα
- Περιοχές με περιθώρια ανάπτυξης ειδικού και εναλλακτικού τουρισμού Β1 και νησιά της ομάδας ΙΙ: αρτιότητα 15στρ. και μέγιστη πυκνότητα 8, 9 και 10 κλινών ανά στρέμμα για τα καταλύματα 5, 4 και 3 αστέρων αντίστοιχα
- Σημειακή χωροθέτηση τουριστικών καταλυμάτων με τους εκάστοτε ισχύοντες όρους δόμησης στις ορεινές περιοχές

Το Χονδρεμπόριο ως ζώνη δύναται να χωροθετηθεί, στο πλαίσιο της πρότασης για Επιχειρηματικό Πάρκο συνυπάρχοντας με τη μεταποίηση - κατεύθυνση που συμπίπτει και με τις περιγραφόμενες χρήσεις γης του νέου νόμου 4229/2014 "Χωροταξική και Πολεοδομική Μεταρρύθμιση Βιώσιμη Ανάπτυξη".

Ο θαλάσσιος τουρισμός, η Έρευνα / καινοτομία και το Εμπόριο δεν συνιστούν ζώνες που δύναται στην περίπτωση της ΠΙΝ να χωροθετηθούν, διότι ο μεν θαλάσσιος τουρισμός περιλαμβάνει τις πορείες που ακολουθούν τα σκάφη / πλοία και επομένως δεν μπορεί να οριστεί, ενώ οι δύο άλλοι τομείς, λόγω της μικρής τους κλίμακας, συνυπάρχουν με άλλες χρήσεις στον αστικό ή στον περιαστικό χώρο των πόλεων.

Στα προγραμματικά πλαίσια για τον δευτερογενή τομέα αναφέρθηκε ότι το σταθερότυπο για τη χωροθέτηση οργανωμένων υποδοχέων χονδρεμπορίου εμπεριέχεται στο σταθερότυπο της βιομηχανίας και η μέγιστη τιμή του είναι 2,5 τ.μ. ανά κάτοικο για πληθυσμό Δήμων άνω των 25.000 κατοίκων. Ήδη στο πλαίσιο των προτάσεων για χωροθέτηση Επιχειρηματικών Πάρκων βιοτεχνίας – βιομηχανίας στον περιαστικό χώρο των 4 μεγάλων αστικών κέντρων της ΠΙΝ, προτείνεται η συνύπαρξη του Χονδρεμπορίου με τις χρήσεις αυτές σε οργανωμένους υποδοχείς που θα οριοθετήσουν τα προς εκπόνηση ΓΠΣ / ΣΧΟΟΑΠ στους υποδεικνυόμενους από την παρούσα μελέτη περιαστικούς χώρους.

Επισημαίνεται ότι εκτός των προτεινόμενων ελάχιστων εκτάσεων οργανωμένων υποδοχέων μεταποιητικών δραστηριοτήτων και χονδρεμπορίου κρίνεται σκόπιμο να εξεταστεί από τα ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ η δυνατότητα χωροθέτησης υποδοχέων "ενδιάμεσου βαθμού οργάνωσης" (άρθρο 6 παρ. 1 του ΕΠΧΣΑΑ Βιομηχανίας) με τη μορφή ΠΕΠΔ (δόμηση με τις εκτός σχεδίου διατάξεις). Κατά προτεραιότητα οι υποδοχείς αυτοί προτείνονται σε περιοχές του περιαστικού χώρου όπου υπάρχει υφιστάμενη συγκέντρωση και μόνο σ' αυτές, που για διάφορους λόγους δεν είναι εφικτή η πολεοδόμησή τους.

Με βάση τις προαναφερθείσες παραδοχές και προτάσεις, τα ποσοτικά στοιχεία για την έκταση του συμβατικού τουρισμού δεν διαφοροποιούνται από αυτά της υφιστάμενης κατάστασης, ήτοι η προτεινόμενη έκταση της τουριστικής δραστηριότητας συμπίπτει με την υφιστάμενη. Οι εκτάσεις των Χωρικών Ενοτήτων μαζικού τουρισμού ανά Π.Ε. κατά προσέγγιση είναι οι εξής:

- Π.Ε. Κέρκυρας: 80.133 στρ.
- Π.Ε. Λευκάδας: 15.250 στρ.
- Π.Ε. Κεφαλονιάς: 43.987 στρ.
- Π.Ε. Ζακύνθου: 34.284 στρ.

Όσον αφορά στις εκτάσεις ΠΕΡΠΟ και ΠΟΑΠΔ τουρισμού και παραθεριστικής κατοικίας προτείνεται οι αναγκαίες εκτάσεις να προσδιοριστούν από τον υποκείμενο σχεδιασμό (ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ) σύμφωνα με τις ανάγκες που θα εντοπιστούν.

Στην ανάπτυξη της Καινοτομίας και της Έρευνας σε συνάρτηση με την Έξυπνη Εξειδίκευση προτείνεται να συμπεριληφθούν όλοι οι παραγωγικοί τομείς. Προτείνεται η συνεργασία ακαδημαϊκών και επιχειρηματικών μονάδων ώστε να χαραχθεί στρατηγική τόσο για μεμονωμένους παραγωγικούς τομείς και κλάδους, όσο και για συνδυαστικές προσεγγίσεις τομέων και κλάδων.

Ενδεικτικοί τομείς ανάπτυξης έρευνας και καινοτομίας :

Πρωτογενής τομέας

Στον αγροτικό τομέα:

- Στην βιο-οικονομία και τις βιολογικές καλλιέργειες
- Στη βιοποικιλότητα (με τη δυνατότητα αναζωογόνησης μέσω της παραγωγής νέων καλλιεργειών και επικέντρωση σε προϊόντα ονομασίας προέλευσης κτλ.),.
- Στις επιπτώσεις της αλλαγής του κλίματος στην γεωργία και την κτηνοτροφία
- Στις δυνατότητες συμβολής των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και της εξοικονόμησης ενέργειας στην ανάπτυξη των δύο κλάδων της γεωργίας και της κτηνοτροφίας
- Στην αειφόρο διαχείριση των εσωτερικών υδάτων προς όφελος της γεωργίας, αλλά και του τουρισμού
- Στην υποκατάσταση των ορυκτών καυσίμων, τη δέσμευση άνθρακα σε συνδυασμό με τη μείωση του οξειδίου του αζώτου (N₂O)
- Στην αντιμετώπιση της μείωσης των απωλειών διαφόρων χημικών ενώσεων στα ύδατα, συμπεριλαμβανομένων των φωσφορούχων
- Στην αειφόρο διαχείριση των υδάτων και των υδρολογικών λεκανών απορροής
- Στην αποκατάσταση των υποβαθμισμένων εδαφών
- Στην ποιότητα τροφίμων (υγιεινή & ασφάλεια τροφίμων, διατροφική αξία)
- Στη μελέτη των προβλημάτων φυτοπροστασίας της ελιάς
- Στον προσδιορισμό παραγόντων που επηρεάζουν την ποιότητα του ελαιολάδου και της επιτραπέζιας ελιάς
- Στους παράγοντες που επηρεάζουν την τύχη των φυτοπροστατευτικών ουσιών στα φυτά και στο περιβάλλον

Προστασία του περιβάλλοντος στον αγροτικό χώρο

- Υδροβιότοποι
- Ατμοσφαιρική ρύπανση
- Αγρομετεωρολογία
- Διαχείριση αποβλήτων
- Βιο-καλλιέργεια, παραγωγή τροφίμων με αντιοξειδωτικές ιδιότητες,
- Συντήρηση τροφίμων με αιθέρια έλαια,

Προστασία των δασών

- Αξιοποίηση και τεχνολογία των δασικών προϊόντων
- Γενετική βελτίωση δασικών και λιβαδικών φυτών
- Δασοπονία ταχουαυξανόμενων ειδών και ενεργειακών ξυλωδών φυτειών
- Κοινωνικο-οικονομική διάσταση των δασικών οικοσυστημάτων

- Αποκατάσταση και ανόρθωση των υποβαθμισμένων και διαταραγμένων περιοχών
- Φυσικά τοπία, προστατευόμενες περιοχές, δάση αναψυχής
- Πρόληψη πυρκαγιών

Κτηνοτροφία

- Διαχείριση εκτροφών
- Αξιολόγηση και ανάπτυξη συστημάτων ελέγχου των αποδόσεων
- Σύγχρονα συστήματα εκτροφής των τοπικών εκτρεφόμενων ζώων
- Προσαρμοστικότητα των εκτρεφόμενων φυλών
- Παθολογία αναπαραγωγής
- Βιοτεχνολογία αναπαραγωγής
- Σχήματα Γενετικής Βελτίωσης των αγροτικών ζώων
- Κτηνοτροφικές κατασκευές και ευζωία των αγροτικών ζώων
- Φυσιολογία αναπαραγωγής
- Γονιδιακή τεχνολογία και υγεία των ζώων
- Μελισσοκομία
- Ανάπτυξη συμβατικών μεθόδων εκτροφής και προώθηση νέων εναλλακτικών βιολογικών συστημάτων
- Εκτίμηση της θρεπτικής αξίας εγχώριων παραγόμενων πρωτεϊνούχων πρώτων υλών ζωοτροφών

Δευτερογενής τομέας

Μεταποίηση αγροτικών προϊόντων

- Βιοτεχνολογία τροφίμων
- Ανάπτυξη, βελτίωση μεθόδων συντήρησης και επεξεργασίας και μεταποίησης νωπών αγροτικών προϊόντων και τροφίμων
- Περιβαλλοντική τεχνολογία γεωργικών βιομηχανιών
- Μέθοδοι αξιοποίησης υποπροϊόντων των γεωργικών βιομηχανιών
- Ανάπτυξη καινοτόμων λειτουργικών τροφίμων
- στην παραγωγή κρασιού χρήση μαγιάς από μύκητες
- παραγωγή αντιοξειδωτικού ελαιόλαδου.

Αποδοτική χρήση των υδάτινων πόρων

- εξοικονόμηση νερού (στον οικιακό, αγροτικό, βιομηχανικό και τουριστικό τομέα)
- πρότυπες μονάδες επεξεργασίας λυμάτων,
- διαχείριση διαρροών σε δίκτυα ύδρευσης και άρδευσης,
- πρόληψη κινδύνων από πλημμύρες,
- ολοκληρωμένη διαχείριση παράκτιων ζωνών,

- ανάπτυξη βάσης δεδομένων για τη διαχείριση πληροφοριών που αφορούν στα υδατικά αποθέματα, την ποιότητα των υδάτων, τις καταναλώσεις, την πρόβλεψη της ζήτησης, κ.λπ., με γεωχωρικά δεδομένα (οδηγία INSPIRE) και σε συνέργεια με τη βάση WISE της Ε.Ε.
- Αξιοποίηση του δυναμικού των θαλάσσιων περιοχών για ευκαιρίες σχετικά με τους υδρόβιους πόρους στον τομέα της γαλαζίας βιο-τεχνολογίας
- Θαλάσσια ενέργεια, στο πλαίσιο των προτάσεων μείωσης του κόστους στα νησιά, μέσω αυξημένης χρήσης αιολικής, ηλιακής και ίσως, κυματικής ενέργειας, όπως επίσης στο πλαίσιο της στρατηγικής RIS3³³

Τριτογενής τομέας

- Στον τομέα της συνέργειας τουρισμού και Έρευνας / Καινοτομίας, το Τμήμα Πληροφορικής του Ιονίου Πανεπιστημίου έχει αναπτύξει καινοτόμες ιδέες για τη δημιουργία επιχειρηματικότητας σε δύο εξειδικευμένα τμήματα της αγοράς: α) ανάπτυξη του κλάδου ηλεκτρονικού περιεχομένου (e-content) και του δημιουργικού κλάδου, και β) χρήση της πληροφορικής για την προβολή του τουρισμού και την πρόληψη και διαχείριση φυσικών καταστροφών, περιβαλλοντικών κινδύνων, διαχείριση φυσικών πόρων.
- Ψηφιακή οικονομία και πολιτικές, προτείνεται η βελτίωση και επαύξηση της ευρυζωνικής διαθεσιμότητας και της χρήσης του Διαδικτύου, στην ΠΙΝ, διότι η διείδυση των ΤΠΕ εξακολουθεί να είναι περιορισμένη, αν και η περιφέρεια φιλοξενεί ένα τεράστιο αριθμό τουριστών από τις ανεπτυγμένες χώρες κάθε χρόνο. Νέα έργα πρέπει να προστεθούν ήδη αξιοσημείωτα εφαρμογές ηλεκτρονικής κράτησης εισιτηρίων (e-booking), καθώς και την εφαρμογή των μητροπολιτικών οπτικών δικτύων πρόσβασης (MAN)
- Αρχαιοθέτηση των ιστορικών αρχείων
- Ενίσχυση της ποιότητας των τεχνολογιών πληροφορικής στον τουρισμό και περαιτέρω ανάπτυξή τους
- Συνέργειες τομέων πολιτισμού, τουρισμού, επιχειρηματικότητας και εκπαίδευσης με στόχο επενδύσεις στη νέα τεχνολογία (χρήση των ΤΠΕ για την προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς της Ελλάδας), τη βελτίωση της οικονομικής αποδοτικότητας του
- Στρατηγικές Έξυπνης Εξειδίκευσης και καινοτομίας στο παραγωγικό σύμπλεγμα γεωργίας – αγροδιατροφή + γαστρονομία + φιλοξενία + τουρισμός – με στόχο τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας.
- Ανάπτυξη Ψηφιακών Εφαρμογών στο Σύγχρονο Πολιτισμό και την καλλιτεχνική δημιουργία, συμβάλλοντας σε δράσεις, όπως :

³³ Στρατηγική Έρευνας και Καινοτομίας για Έξυπνη Εξειδίκευση

- Οι ηλεκτρονικές ξεναγήσεις (μέσω κινητού τηλεφώνου) σε μουσεία Σύγχρονου Πολιτισμού.
- Η δημιουργία και λειτουργία στο διαδίκτυο «εικονικών μουσείων» Σύγχρονου Πολιτισμού.
- Η δημιουργία και λειτουργία στο διαδίκτυο «εικονικών ξεναγήσεων» σε μουσεία Σύγχρονου Πολιτισμού.
- Η ψηφιοποίηση και διάθεση στο διαδίκτυο παραγωγών Σύγχρονου Πολιτισμού.
- Η ενίσχυση ιδιωτικής πρωτοβουλίας στην παραγωγή και διακίνηση ψηφιακών καλλιτεχνικών δημιουργιών.
- Η αξιοποίηση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και εξοικονόμηση ενέργειας σε αρχαιολογικούς χώρους και μουσεία
- Η χρησιμοποίηση της σύγχρονης τέχνης για τη δημιουργία φωτοβολταϊκών πάνελς που θα κοσμοούν τα πολιτιστικά κτίρια με δημιουργούς από τον χώρο των εικαστικών τεχνών και του design.
- Δράσεις για την προληπτική προστασία αρχαιολογικών χώρων από κινδύνους προερχόμενους από την κλιματική αλλαγή

Τέλος, ο τομέας του πολιτισμού αποτελεί ζωτικό παράγοντα για τη μετάβαση στην ποιοτική επιχειρηματικότητα με αιχμή την καινοτομία, με δράσεις και πολιτικές που συνδέονται με την ενίσχυση ιδίως του τουρισμού όσον αφορά στην προστασία, αλλά και την ανάδειξη / προβολή της Πολιτιστικής Κληρονομιάς. Ως οριζόντια πολιτική συνδέεται με άλλες τομεακές πολιτικές, όπως Έρευνας και καινοτομίας, Εκπαίδευσης και κατάρτισης, αστικού σχεδιασμού και περιβαλλοντικής πολιτικής εν γένει, τουρισμού, περιφερειακής πολιτικής, κοινωνικής πολιτικής, καθώς ο προγραμματισμός δράσεων (Στρατηγική «Ευρώπη 2020») στον Πολιτισμό δημιουργεί απασχόληση, επενδύσεις, έρευνα, ανάπτυξη και συμβάλλει στην εξοικονόμηση ενεργειακών πόρων, βελτίωση επιπέδου εκπαίδευσης, βελτίωση του επιπέδου ποιότητας ζωής, και καταπολέμηση φτώχειας, ρατσισμού και κοινωνικού αποκλεισμού.

Β.1.1.γ.13 Περιοχές Οργανωμένης Ανάπτυξης Παραγωγικών δραστηριοτήτων Περιοχές Ειδικών Χωρικών Παρεμβάσεων - ΠΕΧΠ, ΓΠΣ, ΣΧΟΟΑΠ, ΖΟΕ

ΓΠΣ / ΣΧΟΟΑΠ

Τα ΓΠΣ και ΣΧΟΟΑΠ αποτελούν μελέτες χωρικού σχεδιασμού σε επίπεδο Καλλικράτειων Δήμων και προτείνεται να εκπονηθούν σε όλους τους Δήμους της ΠΙΝ, ώστε να επιτευχθεί η υλοποίηση του αναθεωρούμενου ΠΠΧΣΑΑ και των Ειδικών Πλαισίων. Σε περίπτωση που κάποιοι Δήμοι δεν έχουν τη οικονομική δυνατότητα ανάθεσης αυτών των μελετών στο σύνολο της επικράτειάς τους, είναι δυνατόν να δοθεί προτεραιότητα στις περιοχές με τα πιο κρίσιμα προβλήματα, αναθέτοντας το ΓΠΣ σε τμήμα του Δήμου, (Άρθρο 4, Ν. 2508/97), ήτοι σε μια Δημοτική Ενότητα ή σε κάποιες Δημοτικές Ενότητες, (Δ.Ε. στις οποίες ανήκουν οι πόλεις, οι πιο αναπτυγμένες τουριστικά περιοχές, κλπ).

Σε περίπτωση που κάποιοι Δήμοι δεν έχουν τη δυνατότητα ανάθεσης αυτών των μελετών στο σύνολο της επικράτειάς τους, λόγω περιορισμένων πόρων, είναι δυνατόν να δοθεί προτεραιότητα σε ορισμένες περιοχές με τα πιο κρίσιμα προβλήματα, αναθέτοντας το ΓΠΣ σε τμήμα του Δήμου, ήτοι σε Δημοτική Ενότητα ή σε κάποιες Δημοτικές Ενότητες. Τέτοιες περιοχές είναι οι Δ.Ε. των εδρών των 4 μεγάλων Δήμων, που περιλαμβάνουν τις πόλεις και τον περιαστικό τους χώρο και ενίοτε και τμήμα της ενδοχώρας, καθώς και οι Δ.Ε. στις οποίες περιλαμβάνονται οι πιο αναπτυγμένες τουριστικά περιοχές, οι οποίες χρήζουν πολεοδομικών ρυθμίσεων- εντάξεις, αναπλάσεις, κλπ.

Περιοχές Οργανωμένης Ανάπτυξης Παραγωγικών Δραστηριοτήτων (ΠΟΑΠΔ)

Ως ΠΟΑΠΔ στην ΠΙΝ προτείνονται οι αναφερόμενες στο κεφάλαιο των σημειακών χρήσεων γης, ήτοι:

- ΠΟΑΠΔ Υδατοκαλλιεργειών (ΠΟΑΥ)
- ΠΟΑΠΔ Καταδυτικών Πάρκων (ΠΟΑΚΠ)
- ΠΟΑΠΔ για την ανάπτυξη παραγωγικών και επιχειρηματικών δραστηριοτήτων του Τριτογενούς τομέα καθώς και δραστηριοτήτων ή επιχειρηματικών πρωτοβουλιών πειραματικού χαρακτήρα
- ΠΟΑΠΔ Τουρισμού

Ως κατ' αρχήν περιοχές διερεύνησης για χωροθέτηση ΠΟΑΠΔ προτείνονται οι εξής Χωρικές Ενότητες:

- ΠΟΑΠΔ υδατοκαλλιεργειών (ΠΟΑΥ) στις ζώνες με στοιχεία Α έως Ε του ΕΠΧΣΑΑ Υδατοκαλλιεργειών σύμφωνα με τους όρους και περιορισμούς που θέτει το ίδιο το Ειδικό Πλαίσιο.

- ΠΟΑΠΔ καταδυτικών πάρκων στις Χωρικές Ενότητες θαλάσσιου τουρισμού
- ΠΟΑΠΔ επιχειρηματικών και εμπορικών δραστηριοτήτων στον περιαστικό χώρο ως ορίζεται στο κεφάλαιο των ανθρωπογεωγραφικών ενοτήτων
- ΠΟΑΠΔ τουρισμού στις Χωρικές Ενότητες ήπιου και ειδικών - εναλλακτικών μορφών τουρισμού

Εναλλακτικά, εφόσον εκφραστούν ανάλογες ανάγκες για χωρικούς υποδοχείς επιχειρηματικών και εμπορικών δραστηριοτήτων, καθώς και υποδοχείς τουρισμού, αλλά δεν είναι δυνατή η σύσταση φορέα λειτουργίας ΠΟΑΠΔ, προτείνεται η χωροθέτηση ΠΕΠΔ αντίστοιχων δραστηριοτήτων με οριοθέτηση από τα ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ, οι οποίες δεν απαιτούν τη σύσταση φορέα λειτουργία.

Περιοχές Ειδικών Χωρικών Παρεμβάσεων (ΠΕΧΠ)

Η έλλειψη προδιαγραφών για την εκπόνηση της μελέτης, όπως εξάλλου κατά τη διάρκεια εκπόνησης της μελέτης του ισχύοντος ΠΠΧΣΑΑ, αποτελεί ανυπέρβλητο εμπόδιο για την υλοποίηση της κατεύθυνσης ΠΕΧΠ στις προβληματικές περιοχές της ΠΙΝ που θα συνέβαλε με ολοκληρωμένο τρόπο σε ένα επιχειρησιακού χαρακτήρα πολυτομεακό και πολυταμειακό σχεδιασμό με αναπτυξιακές και χωρικές διαστάσεις. Ωστόσο κατά τη διάρκεια σύνταξης του παρόντος ΠΠΧΣΑΑ είναι υπό σύνταξη από το ΥΠΕΚΑ οι προδιαγραφές εκπόνησης των μελετών ΠΕΧΠ και επομένως αναμένεται να επιλυθεί το ανωτέρω ζήτημα. Σε περίπτωση μεγάλης καθυστέρησης ή μη θεσμοθέτησης των προδιαγραφών αυτών, προτείνεται εναλλακτικά η σύνταξη επιχειρησιακού σχεδιασμού ο οποίος μπορεί να ενταχθεί στο πρόγραμμα δράσης του αναθεωρούμενου ΠΠΧΣΑΑ σε συνδυασμό με το υπό σύνταξη Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα της προγραμματικής περιόδου 2014 – 2020

Στην κατηγορία αυτών των περιοχών σύμφωνα με το άρθρο 11, Ν. 2742/99), προτείνονται οι ημιορεινές και ορεινές περιοχές, οι ζώνες εγκαταλελειμμένων ή και φθινόντων οικισμών που περιλαμβάνονται σε αυτές και όλα τα μικρά κατοικημένα νησιά.

Συγκεκριμένα, στην Κέρκυρα, εντάσσεται η περιοχή της ενδοχώρας στην οποία περιλαμβάνονται οι ορεινοί όγκοι Άγιοι Δέκα στη μέση Κέρκυρα και Παντοκράτορας στη βόρεια Κέρκυρα, οι φθινόντες και παραδοσιακοί οικισμοί και τα μικρά νησιά - Παξοί, Αντίπαξοι και Διαπόντιοι Νήσοι.

Στη Λευκάδα προτείνονται οι ίδιες περιοχές του ισχύοντος ΠΠΧΣΑΑ - οι ημιορεινές και ορεινές περιοχές στην οποία περιλαμβάνονται οι ορεινοί όγκοι Αγ. Δυνατή και Καλόν Όρος με τους εγκαταλελειμμένους οικισμούς και το νησιωτικό σύμπλεγμα του Δήμου Μεγανησίου.

Η Ιθάκη, όπως ήδη μνημονεύεται και στο ισχύον ΠΠΧΣΑΑ πλην των Εχινάδων Νήσων, οι οποίες επειδή είναι ακατοίκητες δεν υπάγονται στη ρύθμιση για τις ΠΕΧΠ.

Στη Ζάκυνθο προτείνεται, όπως και στο ισχύον ΠΠΧΣΑΑ, η περιοχή των οικισμών της Ρίζας. Επιπλέον των περιοχών αυτών προτείνεται να ενταχθεί όλο το νησί της Κεφαλονιάς ως ΠΕΧΠ λόγω των σεισμών της 26/01/2014 προκειμένου με ολοκληρωμένο τρόπο να αντιμετωπιστούν οι ζημιές και η περιοχή να αναζωογονηθεί, όπως εξάλλου αναφέρεται στις προδιαγραφές «*αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών από κατολισθήσεις, ... και άλλες καταστροφές*». Η έλλειψη ωστόσο των προδιαγραφών δεν επιτρέπει την εκπόνηση μιας τέτοιας μελέτης που θα συνέβαλε με ολοκληρωμένο τρόπο σε ένα επιχειρησιακού χαρακτήρα πολυτομεακό και πολυταμειακό σχεδιασμό με αναπτυξιακές και χωρικές διαστάσεις και προς τούτο προτείνεται εναλλακτικά η σύνταξη επιχειρησιακού σχεδιασμού ο οποίος μπορεί να ενταχθεί στο πρόγραμμα δράσης του αναθεωρούμενου ΠΠΧΣΑΑ σε συνδυασμό με το υπό σύνταξη Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα της προγραμματικής περιόδου 2014 - 2020.

Στις ορεινές περιοχές όλων των νησιών προτείνονται οι ίδιες με το ισχύον ΠΠΧΣΑΑ παρεμβάσεις εναλλακτικών μορφών τουρισμού – αγροτουρισμού, οικοπολιτιστικού τουρισμού, σε συνδυασμό με την ανάπτυξη νέων μορφών γεωργίας, με ανάπτυξη και επανάχρηση των εγκαταλελειμμένων οικισμών και επαναχρησιμοποίησή τους ως ξενώνων παλιών κτιρίων.

Ζώνες Οικιστικού Ελέγχου (ΖΟΕ)

Στην ΠΙΝ έχουν θεσμοθετηθεί 1 ΖΟΕ παραθεριστικής κατοικίας στις Αργυράδες Κέρκυρας, 1 ΖΟΕ προστασίας περιβάλλοντος στη Λευκάδα, 3 ΖΟΕ στην Κεφαλονιά από τις οποίες οι 2 είναι περιαστικές (Ληξούρι, Αργοστόλι) και η τρίτη προστασίας του περιβάλλοντος (Μύρτος) και 1 προστασίας περιβάλλοντος στο Λαγανά Ζακύνθου που αντικαταστάθηκε από το Π.Δ. προστασίας του Εθνικού Θαλάσσιου Πάρκου. Οι ΖΟΕ αυτές χρήζουν αναθεώρησης, λόγω της παρέλευσης 16 έως 24 χρόνια από τη θεσμοθέτησή τους, με εξαίρεση τη ΖΟΕ Λευκάδας και τη ΖΟΕ Μύρτου Κεφαλονιάς διότι είναι προστασίας του περιβάλλοντος και ειδικά της ΖΟΕ του Μύρτου που θεσμοθετήθηκε σχετικά πρόσφατα το 2009.

Οι θεσμοθετημένες περιαστικές ΖΟΕ και η ΖΟΕ παραθεριστικής κατοικίας χρήζουν αναθεώρησης, λόγω της παρέλευσης 16 έως 24 χρόνια από τη θεσμοθέτησή τους, με εξαίρεση τη ΖΟΕ Λευκάδας και τη ΖΟΕ Μύρτου Κεφαλονιάς διότι είναι προστασίας του περιβάλλοντος και ειδικά της ΖΟΕ του Μύρτου που θεσμοθετήθηκε σχετικά πρόσφατα το 2009.

B.1.1.δ. Εξειδίκευση των κατευθύνσεων του Περιφερειακού Πλαισίου σε Χωρικές Ενότητες της Περιφέρειας

B.1.1.δ.1 Εξειδίκευση σε επίπεδο καλλικράτειου Δήμου

B.1.1.δ.1.1 Δήμος Κέρκυρας

ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ, ΖΟΕ

Για την εφαρμογή και εξειδίκευση των κατευθύνσεων του αναθεωρημένου ΠΠΧΣΑΑ της ΠΙΝ προτείνεται η σύνταξη του Γ.Π.Σ. του Δήμου Κέρκυρας είτε συνολικά είτε ανά ομάδες ή μεμονωμένες Δημοτικές Ενότητες με προτεραιότητα στη Δ.Ε. Κέρκυρας και τις Δ.Ε. με οξυμένα προβλήματα από την ανάπτυξη του συμβατικού τουρισμού στον παράκτιο χώρο.

Επίσης η ΖΟΕ Αργυράδων έχει αναπτυχθεί σε πυκνοδομημένους θύλακες και μετά από 24 χρόνια ισχύος της χρήζει αναθεώρησης όσον αφορά την οριοθέτησή της και προτείνεται να πολεοδομηθεί ως περιοχή β' κατοικίας.

Χωρικές Ενότητες πρωτογενούς τομέα

Οι προτεινόμενες Χωρικές Ενότητες γεωργίας που παρουσιάζονται στον χάρτη Π.2α περιλαμβάνουν τις γεωργικές εκτάσεις στη βορειοδυτική Κέρκυρα (ενδεικτικά αναφέρονται οι περιοχές Σιδάρι, Ρόδα, Καρουσάδες, Βελονάδες, Ασπιωτάδες, Δάφνη), στη Μέση Κέρκυρα (κοιλάδα Ρόπα) και στη Νότια Κέρκυρα (κοιλάδα του ποταμού Μεσσογή και κάμπος Χαλικούνας), οι εκτάσεις του ελαιώνα που εκμεταλλεύονται συστηματικά και οι γεωργικές εκτάσεις των μικρών νησιών (Διαπόντια νησιά)

Ως περιοχές διερεύνησης για χαρακτηρισμό της γεωργικής γης ως υψηλής παραγωγικότητας προτείνονται κατά προτεραιότητα οι αρδευόμενες εκτάσεις Νυμφών – Αγράφων – Αντιπερνών, οι πεδινές εκτάσεις Πάγων, ο κάμπος Ρόπα, ο κάμπος Στρογγυλής και η περιοχή Χαλικούνα Αγ. Ματθαίου καθώς και άλλες περιοχές στις οποίες προγραμματίζονται αρδευτικά και εγγειοβελτιωτικά έργα και οι οποίες θα χαρακτηριστούν από τον υποκείμενο σχεδιασμό.

Προτείνεται η οριοθέτηση

- της γεωργικής γης υψηλής παραγωγικότητας από το ΥΠΑΑΤ. σύμφωνα με τις προβλεπόμενες διαδικασίες του νόμου του Ν. 2637/1998, όπως τροποποιήθηκε από τον Ν. 2945/2001, και

- της περιοχής των **αιωνόβιων** ελαιώνων προκειμένου να χαρακτηριστούν ως αισθητικοί ελαιώνες – ζώνη προστασίας και οι οποίοι προτείνεται να συμπεριληφθούν στις προτεινόμενες οικο-πολιτιστικές διαδρομές.

Ως ζώνες προστασίας, ορίζονται οι εξής περιοχές όπου καλλιεργούνται τοπικά αγροτικά προϊόντα ΠΟΠ και ΠΓΕ:

Προϊόντα Γεωγραφικής Ένδειξης:

- ο κάμπος των Νυμφών, στην περιοχή Πλάτωνας της Δ.Ε. Θιναλίων όπου καλλιεργείται το Κουμ κουάτ
- οι ελαιώνες Αγίου Ματθαίου όπου παράγεται το ομώνυμο ελαιόλαδο
- οι αμπελώνες ολόκληρης της διοικητικής περιοχής της Π.Ε. Κέρκυρας από τους οποίους παράγονται οι τοπικοί οίνοι ΠΓΕ Κέρκυρας,
- Η οριοθετημένη ζώνη παραγωγής των τοπικών οίνων ΠΓΕ Χαλικούνας που περιλαμβάνει τα όρια της Τ.Κ. Αγίου Ματθαίου και της Δ.Ε. Μελιτειών.,

Επιπλέον των ανωτέρω αναφέρεται η περιοχή της Λευκίμης όπου καλλιεργείται το Λαθούρι Κέρκυρας (δεν αποτελεί προϊόν ΠΟΠ – ΠΓΕ)

Οι προτεινόμενες Χωρικές Ενότητες κτηνοτροφίας αφορούν στις περιοχές όπου υπάρχει η μεγαλύτερη συγκέντρωση ζωικού κεφαλαίου :

- τμήματα του ορεινού όγκου Παντοκράτορα και
- περιοχή ΒΑ από το λιβάδι Ρόπτα (Σκριπερό, Άνω Κορακιάνα)

Επίσης στην περιοχή της Δ.Ε. Μελιτειών (Αγ. Ματθαίος – Λίνια – Μωραΐτικα) υπάρχει μια μικρότερης έντασης συγκέντρωση ζωικού κεφαλαίου. Ωστόσο, λόγω της τουριστικής ανάπτυξης της περιοχής δεν κρίνεται σκόπιμη η ένταξή της σε κάποια Χωρική Ενότητα κτηνοτροφίας. Κατά την εκπόνηση ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ προτείνεται να διερευνηθεί στην περιοχή αυτή η δυνατότητα οριοθέτησης ζωνών κτηνοτροφίας σε περιοχές που υπάρχει συγκέντρωση κτηνοτροφικών μονάδων και δεν έχουν τουριστική ανάπτυξη.

Επιπλέον των Χωρικών αυτών Ενοτήτων προτείνεται να διερευνηθούν και άλλες περιοχές από τον υποκείμενο σχεδιασμό ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ και συγκεκριμένα όπου υπάρχει συγκέντρωση κτηνοτροφικών μονάδων και δεν καταγράφεται τουριστική ανάπτυξη. Στο βαθμό που προκύψουν θα οριοθετηθούν και θα χωροθετηθούν ως ΠΕΠΔ.

Όσον αφορά στους βοσκοτόπους προτείνεται η εκπόνηση μελέτης οριοθέτησης των βοσκοτόπων, εκτίμησης της βοσκοικανότητάς τους και αειφορικής διαχείρισής τους με εκ περιτροπής βόσκηση, για να επιτυγχάνεται φυσική αναγέννηση.

Οι προτεινόμενες Χωρικές Ενότητες υδατοκαλλιεργειών είναι οι εξής:

- Λιμνοθάλασσες Χαλκιόπουλου, Αντινιώτη και Κορισσίων στην Π.Ε. Κέρκυρας για την ανάπτυξη μόνον εκτατικών βιολογικών ιχθυοκαλλιεργειών παραδοσιακής μορφής και ήπιας εκμετάλλευσης.
- Ζώνη Γ.1 του ΕΠΧΣΑΑ Υδατοκαλλιεργειών στις Διαπόντιους νήσους
- Ζώνη Ε.5 Βορειοανατολικές ακτές Κέρκυρας
- ΠΟΑΥ **μόνον** οστρακοκαλλιεργειών στον κόλπο της Λευκίμης

Χωρικές Ενότητες δευτερογενούς τομέα

Η πρόταση του ΠΠΧΣΑΑ συνίσταται στην δημιουργία ενός Επιχειρηματικού Πάρκου βιοτεχνίας – βιομηχανίας και χονδρεμπορίου του Ν. 3982/2011 με τις αναφερόμενες χρήσεις στο άρθρο 43 τύπου Β' (μέσης όχλησης) ή Γ (χαμηλής όχλησης), στον περιαστικό χώρο της Κέρκυρας. Συγκεκριμένα προτείνεται να διερευνηθεί η χωροθέτηση του Ε.Π. στην περιοχή Τζάβρου, διότι συγκεντρώνει σημαντικά πλεονεκτήματα (κοντινή απόσταση από την Κέρκυρα, υπάρχει υφιστάμενη συγκέντρωση βιομηχανικών μονάδων, βρίσκεται επί του βασικού οδικού δικτύου, κτλ.).

Επιπλέον χωρικοί υποδοχείς μεταποιητικών μονάδων προτείνονται κατά προτεραιότητα στην περιοχή του διπόλου Αχαράβης – Κασσιόπης και στην περιοχή της Λευκίμης, που αποτελούν οικιστικά κέντρα 6^{ου} επιπέδου, καθώς και σε άλλες περιοχές του Δήμου, σύμφωνα με τις τοπικές ανάγκες που θα διερευνηθούν από τον υποκείμενο σχεδιασμό. Στις περιοχές παραγωγής των τοπικών αγροτικών προϊόντων προτείνεται η διάσπαρτη χωροθέτηση μόνον μονάδων συσκευασίας και τυποποίησης των προϊόντων αυτών. Στα Διαπόντια Νησιά δεν απαιτείται η χωροθέτηση ειδικού χωρικού υποδοχέα και προτείνεται η διάσπαρτη εγκατάσταση των μονάδων μεταποίησης συσκευασίας και τυποποίησης των τοπικών αγροτικών προϊόντων. Επιβάλλεται να μην προκαλούν οποιαδήποτε μορφή ρύπανσης και για την αντιμετώπιση της οπτικής ρύπανσης πρέπει να αφίστανται από τις περιοχές τουριστικής ανάπτυξης χωρίς να προβάλλονται από αυτές.

Τα συνεργεία παντός τύπου οχημάτων καθώς και τα τυροκομεία και τα ελαιοτριβεία που είναι εγκατεστημένα εντός πόλεων και οικισμών προτείνεται να μετεγκατασταθούν στους προτεινόμενους χωρικούς υποδοχείς μεταποιητικών δραστηριοτήτων. Προτείνεται, οι επιτρεπόμενοι κλάδοι των μεταποιητικών μονάδων εντός των ανωτέρω χωρικών υποδοχέων να είναι οι κλάδοι που σχετίζονται με

- την τοπική αγροτική παραγωγή / βιομηχανία τροφίμων και ποτών,
- τα οικοδομικά υλικά
- τη βιομηχανία ξύλου και προϊόντων ξύλου
- τις εκδοτικές και εκτυπωτικές δραστηριότητες
- την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας
- τις λοιπές βιομηχανίες μ.α.κ.³⁴
- την επισκευή πάσης φύσεως οχημάτων και γεωργικών μηχανημάτων

Τα ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ θα εξειδικεύσουν τους ανωτέρω προτεινόμενους κλάδους και πιθανόν θα προσθέσουν κατόπιν ειδικής τεκμηρίωσης επιπλέον κλάδο ή κλάδους και θα αφαιρέσουν είδος ή είδη έργων / δραστηριοτήτων, προσδιορίζοντας το βαθμό όχλησης σύμφωνα με την ΚΥΑ 13727/724 ΦΕΚ 1087/Β/2003.

Για την ενίσχυση της κτηνοτροφικής παραγωγής προτείνεται η μελέτη - κατασκευή δημοτικών σφαγείων που να διαθέτουν και βιολογική γραμμή παραγωγής κρέατος, τα οποία θα αυξήσουν την προστιθέμενη αξία των παραγόμενων τοπικών προϊόντων, αφού η μεταποίησή τους θα γίνεται στον τόπο παραγωγής. Οι μονάδες αυτές, καθώς και οι νέες ιδιωτικές μονάδες προτείνεται να χωροθετηθούν στους οργανωμένους υποδοχείς που προαναφέρθηκαν, ώστε να αποφευχθούν οι αρνητικές επιπτώσεις στο περιβάλλον.

Όσον αφορά στις υφιστάμενες μονάδες αποθήκευσης καυσίμων στα Γουβιά που εμπίπτουν στην οδηγία Σεβέζο II, προτείνεται η χωροθέτηση από το ΓΠΣ του Δήμου Κέρκυρας ενός νέου υποδοχέα σε άλλη περιοχή του Δήμου Κέρκυρας, σύμφωνα με τα εξής κριτήρια:

- Εγγύτητα πρόσβασης σε κύριους οδικούς άξονες, αλλά σε ικανή απόσταση από αυτούς.
- Χωροθέτηση σε ικανή απόσταση από αστικά κέντρα και οικισμούς καθώς και ικανές επεκτάσεις τους
- Χωροθέτηση σε περιοχές με χαμηλή ένταση χρήσεων γης, δηλαδή με μειωμένη παρουσία μόνιμου ή μη πληθυσμού
- Χωροθέτηση εκτός των τουριστικά ανεπτυγμένων περιοχών (περιοχές Α) του αναθεωρημένου ΕΠΧΣΑΑ Τουρισμού, όπως εξειδικεύονται από την παρούσα μελέτη
- Εγγύτητα με το θαλάσσιο μέτωπο για να εξυπηρετείται ο ανεφοδιασμός από τα πλοία.

Επισημαίνεται ότι υπάρχει σχετική πρόταση για χωροθέτηση του υποδοχέα αυτού στη νότια Κέρκυρα και συγκεκριμένα σε θέση που απέχει ικανή απόσταση από τα όρια του οικισμού Μωραΐτικα.

³⁴ μ.α.κ.: μη αλλού καταχωρημένες, ως αναφέρονται στην ΚΥΑ 13727/724 ΦΕΚ 1087/Β/2003

Στον τομέα της εξόρυξης προτείνεται άμεσα η σύσταση της αρμόδιας επιτροπής σε επίπεδο Π.Ε. Κέρκυρας για τη διερεύνηση και τον καθορισμό λατομικών περιοχών σύμφωνα με τον Ν. 4001/2011, με τον οποίο παρατάθηκε για μία πενταετία (από την έναρξη ισχύος του νόμου), η προθεσμία χωροθέτησης νέων λατομικών ζωνών. Ως περιοχές προτεραιότητας προτείνονται οι περιοχές εκτός των προστατευόμενων φυσικών οικοσυστημάτων, εκτός των περιοχών Natura 2000, εκτός των τοπίων εθνικής και περιφερειακής σημασίας και εκτός των δασών και των δασικών εκτάσεων και ορίων αναδασωτέων περιοχών. Σε κάθε περίπτωση και εφόσον αυτό είναι εφικτό θα πρέπει να εξασφαλίζεται η οπτική απομόνωση των ζωνών αυτών πρωτίτως από τις οικιστικές και τουριστικές περιοχές, αλλά και από τους βασικούς οδικούς άξονες, από το προτεινόμενο οικοπολιτιστικό δίκτυο και από τους αρχαιολογικούς χώρους, ώστε να μην προκαλείται οπτική ρύπανση που επιφέρει αρνητικές επιπτώσεις στην επισκεψιμότητα των τουριστικών προορισμών, αλλά και ούτε αέρια ρύπανση που επιφέρει αλλοιώσεις στα μνημεία και τους αρχαιολογικούς χώρους.

Στον τομέα της εξόρυξης ιδιαίτερη μέριμνα προτείνεται να δοθεί στον εντοπισμό και τις δυνατότητες αξιοποίησης της Κερκυραϊκής παραδοσιακής πέτρας, από την οποία έχουν κατασκευαστεί πολλά μνημεία σε όλη την περιοχή των Ιονίων Νήσων.

Στον τομέα των ΑΠΕ προτείνεται μία Χωρική Ενότητα στην ορεινή ζώνη του Παντοκράτορα, με κριτήρια χωροθέτησης:

- τον περιορισμό της εγκατάστασης χερσαίων αιολικών πάρκων εντός των προτεινόμενων Χωρικών Ενοτήτων ΑΠΕ και μετά από ενδελεχή εξέταση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων και ιδιαίτερα των επιπτώσεων στο τοπίο

Ως ανάδραση προς το ΕΠΧΣΑΑ των ΑΠΕ, λόγω της νησιωτικότητας προτείνεται

- η μείωση του προβλεπόμενου ποσοστού κάλυψης της γεωργικής γης υψηλής παραγωγικότητας από φωτοβολταϊκές εγκαταστάσεις που προβλέπει ο Ν. 3851/2010 από 1% σε 0,05% για την ΠΙΝ (και πιθανόν και για τις άλλες νησιωτικές περιφέρειες της χώρας) λόγω της σπανιότητας αυτού του πλουτοπαραγωγικού πόρου.
- η αύξηση των αποστάσεων που λαμβάνονται υπόψη στη χωροθέτηση των εγκαταστάσεων ΑΠΕ στο νησιωτικό χώρο κατά 25% που αναφέρονται στα παραρτήματα II και IV του ΕΠΧΣΑΑ για τις ΑΠΕ.

Χωρικές Ενότητες τριτογενούς τομέα

Οι προτεινόμενες Χωρικές Ενότητες ανάπτυξης παραθαλάσσιου μαζικού τουρισμού είναι οι εξής :

- Κοντόκαλι – Γουβιά – Λίμνη μέχρι την Κασσιόπη – Ημερολιά

- Αχαράβη – Ρόδα – Ασπρακερή – Σιδάρι
- Άγιος Στέφανος Αυλιωτών μέχρι την Παλαιοκαστρίτσα
- Άγιος Γεώργιος Αργυράδων
- Κάβος – λιμένας Λευκίμης – Μώλος – Περιβόλι
- Μωραϊτικά – Μεσογγή – Άγιος Ιωάννης Περιστερών – Μπενίτσες - Πέραμα

Οι προτεινόμενες Χωρικές Ενότητες ήπιου και ειδικών – εναλλακτικών μορφών τουρισμού στον Δήμο Κέρκυρας περιλαμβάνουν:

- τις παραλιακές περιοχές εκτός των Χωρικών Ενοτήτων του παραθαλάσσιου μαζικού τουρισμού ,
- την ενδοχώρα, εκτός των Χωρικών Ενοτήτων κτηνοτροφίας και των Χωρικών Ενοτήτων του δευτερογενούς τομέα
- τα μικρά κατοικημένα νησιά (Ερρείκουσα, Οθωνοί, Μαθράκι)

Τα μικρά ακατοίκητα νησιά του Δήμου Κέρκυρας Δίαπλο και Πτυχία εμπίπτουν στη δεύτερη υπο-ομάδα της ομάδας III των νησιών σύμφωνα με τα κριτήρια που θέτει το αναθεωρημένο ΕΠΧΣΑΑ Τουρισμού και συνιστούν μια ξεχωριστή Χωρική Ενότητα στα οποία προτείνεται σύμφωνα με το αναθεωρημένο ΕΠΧΣΑΑ Τουρισμού, αποκλειστικά η δημιουργία οργανωμένων υποδοχέων τουριστικών δραστηριοτήτων πρότυπου χαρακτήρα, που συνδέονται υποχρεωτικά με τη δημιουργία και προβολή πρότυπων εγκαταστάσεων και δράσεων οικολογικού και πολιτιστικού χαρακτήρα με ενσωμάτωση καινοτόμων τεχνολογιών με εξαίρεση τα σύνθετα τουριστικά καταλύματα ήπιας ανάπτυξης τα οποία προτείνεται να απαγορευτούν εφόσον παρουσιάζουν συμβατότητα με τυχόν υφιστάμενα ειδικά καθεστώτα. Τα υπόλοιπα μικρά νησιά και βραχονησίδες που δεν αναφέρονται ανωτέρω δεν περιλαμβάνονται στις Χωρικές Ενότητες παραγωγικών δραστηριοτήτων τους παρόντος κεφαλαίου, διότι προτείνεται η απόλυτη προστασία τους, διότι από το αναθεωρημένο ΕΠΧΣΑΑ τουρισμού στα νησιά αυτά δεν επιτρέπεται κανένα είδος τουριστικής ανάπτυξης.

Στον τομέα του καταδυτικού τουρισμού προτείνεται η δημιουργία δύο καταδυτικών πάρκων:

- στην περιοχή της Παλαιοκαστρίτσας (όπου έχει εκδηλωθεί σχετικό ενδιαφέρον) και
- στα Διαπόντια Νησιά.

Παραθεριστική κατοικία

Για τις υφιστάμενες περιοχές όπου έχει αναπτυχθεί παραθεριστική κατοικία προτείνεται :

- η σύνταξη Πολεοδομικής μελέτης και Πρ. Εφαρμογής στον οικισμό Αγ. Γεώργιο Αργυράδων στα όρια της ΖΟΕ Αργυράδων, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο κεφάλαιο για την παραθεριστική κατοικία, με πρόβλεψη ειδικών όρων δόμησης.
- η σύνταξη Πολεοδομικής μελέτης με επιβολή ειδικών όρων δόμησης όλων των πυκνοδομημένων περιοχών παραθεριστικής κατοικίας που έχουν αναπτυχθεί με τις εκτός σχεδίου διατάξεις, όσο και των περιοχών μίξης της παραθεριστικής κατοικίας με τουρισμό, με χαρακτηριστική περίπτωση την περιοχή από την πόλη της Κέρκυρας μέχρι τον οικισμό του Ύψου και συμπεριλαμβανομένου αυτού, η οποία σε συνδυασμό με την παρόδια δόμηση φαίνεται ως μία πόλη.

Φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον

Εντός των Χωρικών Ενοτήτων ήπιου και εναλλακτικών μορφών τουρισμού προτείνονται οι εξής διαδρομές οικοπολιτιστικού τουρισμού που διασυνδέουν τις πλέον ενδιαφέρουσες περιοχές, (Οικοσυστήματα, τοπία, αρχαιολογικούς χώρους, μνημεία, παραδοσιακούς οικισμούς, ακτές), ήτοι:

1. Οικοπολιτιστική Διαδρομή Διαπόντιων Νήσων: Περιλαμβάνει τα νησιά Οθωνοί, Ερεϊκούσσα και Μαθράκι συμπεριλαμβανομένων των βραχονησίδων Τραχειά και Πλατειά (Natura με κωδικό GR2230008 – Διαπόντια Νησιά).
2. Οικοπολιτιστική Διαδρομή Παντοκράτορα: Περιλαμβάνει τα Τοπία Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους α) «Καρουσάδες», β) «Λιμνοθάλασσα Αντινιώτη», γ) «Χερσόνησος Κασσιόπης (Κασσώπης)», δ) «Όρμος και Χερσόνησος Αγίου Στεφάνου», ε) «Χερσόνησος και Όρμος Κερασιάς», στ) «Ακρωτήριο και Όρμος Κουλούρας», ζ) «Ακρωτήριο και Όρμος Καλάμι» η) «Άνω Κορακιάνα Κερκύρας», θ) «Χωριό Άγιος Μάρκος και γύρω περιοχή» και ι) «Ακρωτήριο Ελαία (Κλάμπ Μεντιπερανέ)», καθώς και την περιοχή Natura με κωδικό «GR2230001 – Λιμνοθάλασσα Αντινιώτη» καθώς και το καταφύγιο άγριας ζωής «Υψηλός Παντοκράτορας». Επίσης περιλαμβάνει τους παραδοσιακούς οικισμούς Αγραφοί, Καβαλλούριο, Νύμφες, Κυπριανάδες, Κρέμιθας, Μέγγουλας, Γιμάριο, Καλάμι, Κέντρωμα, Άγιος Μάρκος, Σκριπερό, Άγιος Στέφανος, Βλαχάτικα και Χωροεπίσκοποι. Τέλος περιλαμβάνονται οι κυριότεροι αρχαιολογικοί χώροι και οι ακτές που εντοπίζονται στην διαδρομή αυτή.
3. Οικοπολιτιστική Διαδρομή Βορειοδυτικής Κέρκυρας: Περιλαμβάνει τα Τοπία Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους α) «Ακρωτήριο Κεφάλι και Νησίδες Διάπλο και Διάκοπο», β) «Νησίδες Γυναίκα, Συκιά και Κραβιά», γ) «Ακρωτήριο Αρίλλας και Πόρτο Τιμόνι», δ) «Πλαγιές νότια της παραλίας Αγίου Γεωργίου και Αγγελόκαστρο», ε) «Παλιοκαστρίτσα», στ) «Πλαγιές γύρω από τους Λάκωνες», ζ) Ακρωτήριο Καστρί και γύρω πλαγιές και η) «Ύψωμα πάνω από τα χωριά Ασπιωτάδες και Μανατάδες». Επίσης περιλαμβάνει τους παραδοσιακούς οικισμούς Πρινύλας, Δουκάδες, Λάκωνες, Γαρδελάδες, Λιαπάδες,

Γιαννάδες και Πέλεκας. Τέλος περιλαμβάνονται οι κυριότεροι αρχαιολογικοί χώροι και οι ακτές που εντοπίζονται στην διαδρομή αυτή.

4. Οικοπολιτιστική Διαδρομή Κεντρικής Κέρκυρας: Περιλαμβάνει τα Τοπία Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους α) «Νησίδα Λαζαρέττο (Γουβίνο)», β) «Νησίδα Πτυχία (Βίδος)», γ) «Παλιό Φρούριο Αγίου Νικολάου Κερκύρας», δ) «Χερσόνησος Κανόνι και Ποντικονήσι Κερκύρας», ε) «Λιμνοθάλασσα Χαλκιοπούλου», στ) «Βαρυπατάδες», ζ) «Πέλεκας - Γλυφάδα Κερκύρας» η) «Κάτω Γαρούνα και γύρω περιοχή», θ) «Αχίλλειο και Γαστούρι Κερκύρας» και ι) «Βουνό πάνω από Μπενίτσες» καθώς και την περιοχή Natura με κωδικό «GR2230005 – Παράκτια Θαλάσσια Ζώνη από Κανόνι έως Μεσογγή» και το καταφύγιο άγριας ζωής «Υψηλός Παντοκράτορας». Επίσης περιλαμβάνει τους παραδοσιακούς οικισμούς Εβρόπουλοι, Ποταμός, Βίρος, Καλαφατιώνες, Κουραμάδες, Σιναράδες, Καστελλάνοι, Άγιος Προκόπιος, Κυνοπιάστες, Γαστούρι, Καμάρα, Άγιοι Δέκα, Άνω Γαρούνα, Κάτω Γαρούνα, Λουκάτα, Βαρυπατάδες και Κομιανάτα. Τέλος περιλαμβάνονται οι κυριότεροι αρχαιολογικοί χώροι και οι ακτές που εντοπίζονται στην διαδρομή αυτή.
5. Οικοπολιτιστική Διαδρομή Νότιας Κέρκυρας και Παξών: Περιλαμβάνει τα Τοπία Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους α) «Λιμνοθάλασσα Κορισσίων» και β) «Νήσος Παξοί» καθώς και τις περιοχές Natura με κωδικούς «GR2230002 – Λιμνοθάλασσα Κορισσίων» και «GR2230007 – Λιμνοθάλασσα Κορισσίων και Νήσος Λαγουδιά» και το καταφύγιο άγριας ζωής «Παντοκράτορας Αγίου Ματθαίου». Επίσης περιλαμβάνει τους παραδοσιακούς οικισμούς Άγιος Ματθαίος, Χλομός, Κουσπάδες, Αργυράδες, Μαγαζιά, Βλαχοπουλατικά και Κατσιμάτικα. Τέλος περιλαμβάνονται οι κυριότεροι αρχαιολογικοί χώροι και οι ακτές που εντοπίζονται στην διαδρομή αυτή.

Στον τομέα του πολιτιστικού περιβάλλοντος προτείνεται η αξιοποίηση και ανάδειξη όλων των πολιτιστικών μνημείων και στοιχείων της πολιτιστικής κληρονομιάς του Δήμου (ναοί, γέφυρες, κάστρα και λοιπά μνημεία).

Στον χώρο της Παλαιόπολης, όπου υπάρχουν αξιόλογα αρχαιολογικά ευρήματα, διαδρομές περιπάτου, καθώς και μουσείο που λειτουργεί στα πρώην θερινά ανάκτορα, προτείνεται η δημιουργία βοτανικού κήπου και πάρκου αναψυχής.

Επίσης ο οικισμός Πετριτή είναι ένα παραδοσιακό ψαροχώρι που προτείνεται να διατηρηθεί κηρυσσόμενο παραδοσιακό και να αναδειχθεί με κατάλληλες πολεοδομικές παρεμβάσεις (πολεοδομική μελέτη, ανάπλαση), διότι είναι το μοναδικό στο είδος του που έχει απομείνει σε ολόκληρη την Π.Ε. Κέρκυρας.

Οι οροθετημένοι αρχαιολογικοί χώροι, αλλά και οι περιοχές αρχαιολογικού ενδιαφέροντος του Δήμου Κέρκυρας προτείνεται να ανασκαφούν και να αξιοποιηθούν – αναδειχθούν σε συνεργασία με τις αρμόδιες υπηρεσίες του ΥΠΠΟΑ με προτεραιότητα στους εξής χώρους:

- Κασσιόπη ΦΕΚ κήρυξης 405/Α.Α.Π./18.12.2012)
- Περιοχή λίμνης Αντινιώτη και Αλμυρός Αχαράβης
- Ρόδα – Αχαράβη (Διαπιστωτική Πράξη χαρακτηρισμού ναού Ρόδας ως αρχαίου μνημείου ΥΠΠΟ/ΓΔΑΠΚ/ΑΡΧ/Α1/Φ08/70334/4656/29.11.2004, Απαλλοτρίωση ρωμαϊκών λουτρών Αχαράβης ΚΥΑ 1037433/2490/17.05.1991- ΦΕΚ 360/Δ'/14.06.1991)
- Σιδάρι (Η Η' ΕΠΚΑ πρόκειται να καταθέσει πρόταση οριοθέτησης του Αρχαιολογικού Χώρου Σιδαρίου)
- Αφιώνας (Η Η' ΕΠΚΑ πρόκειται να καταθέσει πρόταση οριοθέτησης της χερσονήσου του Αφιώνα)
- Έρμονες (έχει ολοκληρωθεί η πρόταση οριοθέτησης του αρχαιολογικού χώρου των Ερμόνων και πρόκειται να κατατεθεί προς έγκριση στο ΥΠΠΟΑ)
- Ευρύτερη περιοχή λίμνης Κορισσίων
- Κάβος Λευκίμμης
- Μωραΐτικα (Απαλλοτρίωση ρωμαϊκών λουτρών στα Μωραΐτικα ΚΥΑ 1087701/6826/0010/31.08.1989 - ΦΕΚ 597/Δ/28.09.1989, ΚΥΑ 1-664768/4312/0010/16.06.1996 - ΦΕΚ 745/Δ'/16.07.1996)
- Μπενίτσες (Κήρυξη και οριοθέτηση του αρχαιολογικού χώρου Ρωμαϊκής Έπαυλης στις Μπενίτσες, Δήμου Κέρκυρας, Περιφερειακής Ενότητας Κέρκυρας, Περιφέρειας Ιονίων Νήσων ΥΠΑΙΘΠΑ/ΓΔΑΠΚ/ΔΙΠΚΑ/ΤΑΧ/Φ43/99157 26264/5588/ 4748 - ΦΕΚ 385/Α.Π.Π./10.12.2012)

Επίσης η περιοχή «Ίσσου» (εγγύς της λίμνης Κορισσίων-Δημόσιο Κτήμα) που αποτελεί σπάνιο οικοσύστημα (δάσος αρκεύθου αναπτυσσόμενο σε θίνες) προτείνεται να προστατευθεί και να περιληφθεί σε καθεστώς απολύτου προστασίας (ΠΕΠ) από τον υποκείμενο σχεδιασμό.

Για την προστασία του περιβάλλοντος προτείνεται επίσης η κατάργηση της παρόδιας δόμησης ιδιαίτερα στους εξής άξονες:

- Αεροδρόμιο – πόλη Κέρκυρας και μέχρι Μπενίτσες
- Η επαρχιακή οδός Τρουμπέτα - Λάκωνες (αποτελεί περιοχή ιδιαίτερου φυσικού κάλλους με εξαίρετο τοπίο)

Ταυτόχρονα με τα ανωτέρω προτείνεται ο περιορισμός της εκτός σχεδίου δόμησης με κατάργηση των παρεκκλίσεων δόμησης οποιασδήποτε χρήσης κτιρίου.

Αστικός χώρος

Για την αναβάθμιση του αστικού περιβάλλοντος και την ενίσχυση της ελκυστικότητας των οικιστικών κέντρων και λοιπών οικισμών του Δήμου Κέρκυρας δίδονται οι ακόλουθες κατευθύνσεις :

- Σύνταξη ειδικού προγράμματος για την ανάπλαση του ιστορικού κέντρου της Κέρκυρας, ως μνημείο καταγεγραμμένο στους καταλόγους της UNESCO και κατασκευή του έργου. Ενσωμάτωση οικολογικών αρχών στη διαχείριση της πόλης της Κέρκυρας που θα περιλαμβάνει ενεργειακά και κυκλοφοριακά ζητήματα, ανάδειξη της πολιτιστικής και αρχιτεκτονικής κληρονομιάς.
- Αποκέντρωση δημόσιων υπηρεσιών για την αποφυγή του υπερβολικού φόρτου στον αστικό ιστό της πόλης.
- Αναπλάσεις των παραδοσιακών και αξιόλογων οικισμών, καθώς και των οικισμών των διαπόντιων νησιών.

Οικιστικό δίκτυο

Η πόλη της Κέρκυρας αποτελεί την έδρα της ΠΙΝ και σύμφωνα με το ΓΠΧΣΑΑ, κατατάσσεται στο 3^ο επίπεδο ιεράρχησης - στους «*δευτερεύοντες εθνικούς πόλους*». Ωστόσο θεωρείται ότι είναι ελλειμματική και γι' αυτό από την παρούσα μελέτη προτείνεται, σε μελλοντική αναθεώρηση του ΓΠΧΣΑΑ, η ένταξή της στους πρωτεύοντες εθνικούς πόλους, λόγω ορισμένων βασικών παραμέτρων, όπως:

- ο ιστορικός της ρόλος ως έδρα διαχρονικά του επτανησιακού κράτους και στην συνέχεια της ΠΙΝ ,
- ο σημαντικός ρόλος της στο εθνικό, διασυνοριακό και διεθνές επίπεδο, ως κέντρο γνώσης και πολιτισμού, αστικού τουρισμού, ως τουριστικός πόλος διεθνούς εμβέλειας
- η γεωστρατηγική της θέση ως πύλη Δυτ. Ευρώπης – Ελλάδας και ως πόλος με άμεση πρόσβαση στους δύο σημαντικούς αναπτυξιακούς άξονες – τον βόρειο άξονα - Εγνατία οδός και τον δυτικό άξονα – Ιόνια Οδός
- η καταγραφή της ως μνημείο στους καταλόγους της UNESCO και τέλος,
- η ύπαρξη σημαντικών τεχνικών υποδομών εθνικής και διεθνούς εμβέλειας, όπως το αεροδρόμιο, το λιμάνι, η μαρίνα, το Πανεπιστήμιο, το κατάστημα κράτησης, υποδομές οι οποίες υπερέχουν των υπολοίπων Εδρών των νησιωτικών Περιφερειών.
- Η συμμετοχή της ΠΙΝ στην μακροπερίφεια Adrio-Ionio στο πλαίσιο της οποίας προτείνεται η Κέρκυρα να έχει έναν αναβαθμισμένο ρόλο ως "έδρα" της μακροπεριφέρειας, διεκδικώντας υπηρεσίες και υποδομές του επιπέδου αυτού, όπως για

παράδειγμα το παρατηρητήριο παρακολούθησης των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στη Μακροπεριφέρεια, κτλ.

Επομένως στον Δήμο Κέρκυρας, σύμφωνα με την κατηγοριοποίηση του ΓΠΧΣΑΑ προτείνεται η εξής ιεράρχηση του οικιστικού δικτύου :

- Η Κέρκυρα 3^{ου} επιπέδου – δευτερέων εθνικός πόλος
- Το δίπολο Κασσιόπη – Αχαράβη και η Λευκίμμη, 6^{ου} επιπέδου
- Όλοι οι υπόλοιποι οικισμοί 7^{ου} επιπέδου.

Στο πλαίσιο ενδυνάμωσης του ρόλου των αστικών κέντρων και εδρών των δήμων προτείνεται ο εμπλουτισμός τους με επιπλέον μονάδες διοικητικής και κοινωνικής υποδομής διαπεριφερειακού και περιφερειακού εδνιαφέροντος, ως εξής:

Κέρκυρα: ΤΕΙ, ερευνητικά κέντρα όπως το Ινστιτούτο Νησιωτικής Γεωργίας, νέα Μουσεία (π.χ. μουσείο φυσικής ιστορίας, κ.α.), νέο Γενικό Κατάστημα Κράτησης σε εφαρμογή των κατευθύνσεων του ΕΠΧΣΑΑ για τα καταστήματα κράτησης, καθώς και διοικητικές υπηρεσίες στο πλαίσιο της διεκδίκησης της έδρας της μακροπεριφέρειας Αδριατικής – Ιονίου, ανάπτυξη ενός μουσικού πόλου, σε σχέση και με το ΑΕΙ και την εξειδίκευση στις μουσικές τεχνολογίες. Ανάδειξη της πόλης της Κέρκυρας, η οποία είναι εγγεγραμμένη στον Κατάλογο Παγκόσμιας Κληρονομιάς της UNESCO, σε σημαντικό τουριστικό προορισμό και διεθνές πολιτιστικό κέντρο με βάση και το εγκεκριμένο Σχέδιο Διαχείρισης, οι προβλεπόμενες δράσεις του οποίου αποτελούν την πυξίδα για τον προγραμματισμό και την υλοποίηση των χρηματοδοτήσεων.

Για τα οικιστικά κέντρα 6^{ου} επιπέδου και συγκεκριμένα το δίπολο Κασσιόπη – Αχαράβη και τη Λευκίμμη προτείνεται, σύμφωνα με τα σταθερότυπα του ΥΠΕΧΩΔΕ (Υ.Α. 10788 ΦΕΚ 285/Δ/2004), κατ' ελάχιστο η χωροθέτηση των εξής υποδομών: κέντρο υγείας, συμβουλευτικοί σταθμοί επιτόκων – βρεφών, γεροντικές στέγες – ΚΑΠΗ – ΚΗΦΗ, πνευματικό κέντρο, ειρηνοδικείο, πταισματοδικείο, υποθηκοφυλακείο, αγρονομείο, δασαρχείο.

Οι οικισμοί των Διαπόντιων Νησιών που αποτελούν Τοπικές Κοινότητες και παρουσιάζουν σημαντικές ελλείψεις, προτείνεται να εμπλουτιστούν με επιπλέον υποδομές, όπως ΚΕΠ, Ιατρεία, ευρυζωνικά δίκτυα τηλεπικοινωνιών για την υποστήριξη τηλε-υπηρεσιών, λόγω της δυσκολίας πρόσβασης στο νησιά της Κέρκυρας για την κάλυψη των αναγκών αυτών. Τα μικρά νησιά Μαθράκι, Ερρείκουσα, Οθωνοί προτείνεται να ενταχθούν άμεσα στο θαλάσσιο διάπλου – ιόνια κρουαζιέρα.

Μεταφορικές Υποδομές

Οδικές μεταφορές

Το οδικό δίκτυο του Δ. Κέρκυρας προτείνεται να ιεραρχηθεί ως εξής:

Πρωτεύον οδικό δίκτυο:

- Ο κατακόρυφος άξονας Άγιος Στέφανος – Σιδάρι – Τρουμπέτα (κορυφή) - Σκριπερό – Κέρκυρα – Μπενίτσες – Αργυράδες – Λευκίμη, ο οποίος συμπληρώνεται από τον κλάδο προς Παλαιοκαστρίτσα.

Δευτερεύον οδικό δίκτυο οι οδοί:

- Σιδάρι – Αχαράβη – Κασσιόπη – μέχρι την Ε.Ο. Κέρκυρας – Παλαιοκαστρίτσας και
- Άγιος Στέφανος - Παλαιοκαστρίτσα

Λιμενικές μεταφορές και υποδομές

Οι λιμένες του Δ. Κέρκυρας προτείνεται να ιεραρχηθούν ως εξής:

- Λιμένες Διεθνούς Ενδιαφέροντος: (Κατηγορία Κ1): ο λιμένας της Κέρκυρας
- Λιμένες Περιφερειακής σημασίας: ο λιμένας Λευκίμης
- Λιμένες τοπικής σημασίας: όλοι οι υπόλοιποι λιμένες

Προτείνεται η ολοκλήρωση των έργων που προβλέπονται στο εγκεκριμένο master plan του λιμένα Κέρκυρας. Επίσης προτείνεται η κατασκευή ενός νέου επιβατικού σταθμού, καθώς ο υπάρχων σταθμός είχε σχεδιαστεί για να εξυπηρετεί 100.000 επιβάτες και σήμερα η κίνηση έχει φτάσει περίπου στους 700.000 επιβάτες. Επιπλέον για τον λιμένα της Κέρκυρας προτείνεται να διερευνηθεί η δυνατότητα ανάπτυξής του ως "home port" λιμένας κρουαζιέρας.

Στον τομέα των σκαφών αναψυχής και των αλιευτικών καταφυγίων προτείνονται οι εξής θέσεις για τη δημιουργία νέων λιμενικών υποδομών:

- Αλιευτικό και τουριστικό καταφύγιο στους Έρμονες
- Αλιευτικό καταφύγιο στη Σπηλιά.
- Μικρό αλιευτικό καταφύγιο στη Φιορτούλα Πεντατίου
- Επέκταση του υπάρχοντος μικρού αλιευτικού καταφυγίου στον Κοντογαυαλό Συναράδων:
- Επέκταση του υπάρχοντος μικρού αλιευτικού καταφυγίου στους Αργυράδες

Σε όλα τα υπόλοιπα λιμάνια που εξυπηρετούν σκάφη αναψυχής προτείνεται η αύξηση της χωρητικότητάς τους.

Όσον αφορά στις λιμενικές υποδομές των Διαπόντιων Νησιών προτείνεται η ολοκλήρωση των έργων που αναφέρονται αναλυτικά στο πρόγραμμα δράσης.

Υδατοδρόμια

Στον τομέα των υδατοδρομιών, προτείνεται η χωροθέτηση υδατοδρομιών στον λιμένα της Κέρκυρας, όπως προβλέπεται από το εγκεκριμένο Master Plan του λιμένα, καθώς και στα τρία διαπόντια νησιά, τους Οθωνούς, στην Ερρείκουσα και στο Μαθράκι.

Αεροπορικές μεταφορές και υποδομές

Ο αερολιμένας της Κέρκυρας είναι χαρακτηρισμένος ως διεθνής αερολιμένας και προτείνεται ο εκσυγχρονισμός και η βελτίωσή του από πλευράς υποδομών και υπηρεσιών σύμφωνα με τους όρους που αναφέρονται στο κεφάλαιο των μεταφορικών υποδομών της παρούσας μελέτης.

Ειδικότερα, προτείνεται κατά προτεραιότητα η υπογειοποίηση της Εθνικής Οδού Κέρκυρας – Λευκίμμης στο τμήμα που εφάπτεται στο άκρο του κόμβου “17” του διαδρόμου Προσγείωσης/Απογείωσης, ώστε αφενός να μη διακόπτεται η κυκλοφορία και αφετέρου να αποτραπεί οριστικά ο κίνδυνος πιθανού ατυχήματος., καθώς και η απαλλοτρίωση της γεινιάζουσας περιοχής στο βόρειο άκρο του διαδρόμου και την δημιουργία Ζώνης Ασφαλείας των πτήσεων (2019/ 16.09.13 έγγραφο του Υπουργού Υποδομών Μεταφορών και Δικτύων). Επίσης θα πρέπει να κατασκευαστούν τα απαραίτητα έργα αποχέτευσης των ομβρίων του αεροδρομίου στην λίμνη Κόλλα, μέσω της τάφρου Κωτσέλα, σε συνδυασμό με την απορρύπανση των παρακείμενων τάφρων, πρωτίστως για λόγους ασφάλειας των πτήσεων, αλλά και για περιβαλλοντικούς λόγους. Προτείνεται επίσης η οδική σύνδεση του Αεροδρομίου με τον εξωτερικό οδικό δακτύλιο της πόλης.

Τέλος, προτείνεται να εξεταστεί, έπειτα από σχετική μελέτη, η σκοπιμότητα κατασκευής ελικοδρομίου στο Μαθράκι. Τα υφιστάμενα δημοτικά ελικοδρόμια στα μικρά νησιά Ερρείκουσα και Οθωνοί, εξυπηρετούν πτήσεις γενικής χρήσης, αλλά χρήζουν αναβάθμισης και εκσυγχρονισμού του εξοπλισμού τους, ώστε να μπορούν να υποστηρίξουν νυχτερινές πτήσεις ελικοπτερίων ή/και πτήσεις υπό δυσμενείς καιρικές συνθήκες.

Λοιπές τεχνικές υποδομές

Ενέργεια

Ήδη προγραμματίζονται από τη Δ.Ε.Η. και προτείνονται από την παρούσα μελέτη ως έργα προτεραιότητας στον τομέα της ενέργειας τα ακόλουθα έργα για την αναβάθμιση της ποιότητας της ηλεκτροδότησης της ΠΙΝ :

- η κατασκευή
 - ο νέου Υ/Σ στην περιοχή Σιδάρι και
 - ο νέας Γραμμής Μεταφοράς 2B/150kV για τη σύνδεση του Υ/Σ Σιδαρίου με το Σύστημα.
- η διασύνδεση των δύο μικρών νησιών Ερείκουσα και Οθωνοί με την Κέρκυρα (σε εφεδρεία οι υφιστάμενοι ατμοηλεκτρικοί σταθμοί).

Επιπλέον των έργων αυτών προτείνεται να διασυνδεθούν τα δύο μικρά νησιά Ερείκουσα και Οθωνοί με την Κέρκυρα και οι υφιστάμενοι ατμοηλεκτρικοί σταθμοί να τεθούν σε εφεδρεία, ώστε να χρησιμοποιούνται μόνον σε περιπτώσεις βλαβών ή σε περιόδους αιχμής.

Τηλεπικοινωνίες

Προτείνεται η επέκταση των ευρυζωνικών δικτύων στην ενδοχώρα του Δήμου Κέρκυρας, αλλά κυρίως και στα Διαπόντια Νησιά, σε συνδυασμό με την αναβάθμιση του ηλεκτρονικού εξοπλισμού, ώστε να επιτευχθεί η ανάπτυξη τηλε-υπηρεσιών, της τηλεδιοίκησης, της τηλε-εκπαίδευσης, της τηλε-διάσκεψης, της τηλε-ιατρικής, αλλά και άλλων τηλε-υπηρεσιών που θα συμβάλλουν εν μέρει στην άρση του αποκλεισμού των Μικρών Νησιών .

Επίσης στο πλαίσιο των προτάσεων για αναβάθμιση του ρόλου της ΠΙΝ σε ευρωπαϊκό επίπεδο και στο επίπεδο της μακροπεριφέρειας Adrio-Ionio, στο Δήμο Κέρκυρας προτείνεται η ανάπτυξη ενός δικτύου υπερτοπικής εμβέλειας και η δημιουργία κέντρων αποθήκευσης δεδομένων, ιδιαίτερα των δεδομένων του παρατηρητηρίου για την μακροπεριφέρεια Adrio-Ionio.

Διαχείριση υδάτινων πόρων

Η λεκάνη απορροής Κέρκυρας – Παξών (GR34) περιλαμβάνεται στο εγκεκριμένο Σχέδιο Διαχείρισης Υδατικού Διαμερίσματος Ηπείρου, το οποίο προβλέπει αναλυτικά μέτρα για τη συγκεκριμένη λεκάνη, τα οποία προτείνονται από την παρούσα μελέτη.

Επιπλέον των ανωτέρω προτείνεται από την παρούσα μελέτη η κατασκευή μικρών ορεινών φραγμάτων και έργων εμπλουτισμού του υδροφόρου ορίζοντα.

Ύδρευση:

Προτείνονται κατά προτεραιότητα τα εξής έργα, που προβλέπονται από τον προγραμματισμό της ΔΕΥΑΚ και το ΥΠΑΑΤ:

- Κατασκευή ταμιευτήρα χωρητικότητας 10.000 κ.μ. στην περιοχή Δασκός

- Κατασκευή κεντρικού φράγματος στην θέση "Μελισσοῦδι" (κοντά στους Χωρεπισκόπους) το οποίο εκτός από τα νερά του χειμάρρου "Μελισσοῦδι" τροφοδοτείται και με έργα εκτροπής από τον χειμάρρο Κυπριανάδων.
- Κατασκευή φράγματος μικρότερου μεγέθους στην θέση "Καλαμιώτισα" κοντά στην Στρογγυλή.
- Κατασκευή διυλιστηρίων πόσιμου νερού και συμπληρωματικών υποδομών
- Κατασκευή και συντήρηση δεξαμενών ύδρευσης
- Επέκταση και συντήρηση του δικτύου ύδρευσης
- Βελτίωση εσωτερικών δικτύων – αντικατάσταση σωληνώσεων αμιάντου.
- Μελέτη και κατασκευή δικτύων άρδευσης κατά προτεραιότητα στις περιοχές κατασκευής φραγμάτων και λιμνοδεξαμενών.
- Αντιμετώπιση του οξυμένου προβλήματος ύδρευσης στην Κασσιόπη
- Κατασκευή μονάδων αφαλάτωσης υπό τους όρους και περιορισμούς που αναφέρονται στην παρούσα μελέτη για την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος
- Βελτίωση της καταγραφής των καταναλώσεων - μείωση διαρροών. – τοποθέτηση συστημάτων καταγραφής απολήψεων νερού.
- Ανάπτυξη της υδροληψίας σε ζώνες με καλή ποιότητα νερού.
- Αυτόματος έλεγχος και παρακολούθηση δικτύων και εγκαταστάσεων.
- Σχεδιασμός απαιτούμενων ενεργειών- αδειοδότηση και οριοθέτηση ζωνών- πηγών και εγκαταστάσεων στο σύνολό τους.

Αποχέτευση:

Προτείνονται κατά προτεραιότητα τα εξής έργα:

- Ολοκλήρωση ημιτελών έργων αποχέτευσης και έργων που βρίσκονται σε φάση εξέλιξης.
- Βελτίωση και εκσυγχρονισμός υφιστάμενων υποδομών αποχέτευσης.
- Στις παραλιακές τουριστικά ανεπτυγμένες περιοχές να δοθεί προτεραιότητα στην κατασκευή έργων δικτύων αποχέτευσης και ΕΕΛ.
- Επέκταση δικτύων και υφιστάμενων ΕΕΛ για την κάλυψη επιπλέον οικισμών.
- Δημιουργία νέου βιολογικού καθαρισμού στη νότια Κέρκυρα
- Αντιμετώπιση ζητημάτων αποχέτευσης μικρών παντοροϊκών δικτύων παλαιών οικισμών,
- Ανάπτυξη αποχετευτικών συστημάτων σε τουριστικές περιοχές που στερούνται αποχέτευσης.
- Αντικατάσταση των παντοροϊκών δικτύων αποχέτευσης με χωριστικά δίκτυα ακαθάρτων και ομβρίων.
- Εγκατάσταση μονάδας επεξεργασίας λυματολάσπης στον ΧΥΤΑ Τεμπλονίου

- Δημιουργία σταθμών υποδοχής και επεξεργασίας αποβλήτων ελαιολιτριβείων

Στερεά απόβλητα

Προτείνονται κατά προτεραιότητα τα εξής έργα:

- επέκταση του υφιστάμενου και η δημιουργία νέου κυττάρου στο Τεμπλόνη.
- κατασκευή τριών εργοστασίων διαλογής (ΚΔΑΥ) στη βόρεια, στη μέση και στη νότια Κέρκυρα
- εκσυγχρονισμός ΧΥΤΑ / ΧΥΤΥ στη Λευκίμμη σε σχέση με επελθούσες περιβαλλοντικές επιπτώσεις
- υλοποίηση της μεθόδου κομποστοποίησης στα Διαπόντια Νησιά, λόγω του υψηλού κόστους μεταφοράς των απορριμμάτων τους στην Κέρκυρα.
- παραγωγή βιοαερίου στον ΧΥΤΑ/ΧΥΤΥ
- προώθηση εκτεταμένου προγράμματος ανακύκλωσης.

Επιπλέον των έργων αυτών προτείνεται η χωροθέτηση από τον υποκείμενο σχεδιασμό υποδοχέων μπάζων σε συνδυασμό με την λειτουργία στους χώρους αυτούς μονάδων ανακύκλωσης των οικοδομικών υλικών.

Περιοχές Ειδικών Χωρικών Παρεμβάσεων (ΠΕΧΠ)

Στον Δήμο Κέρκυρας, ως ΠΕΧΠ προτείνεται η περιοχή της ενδοχώρας στην οποία περιλαμβάνονται φθίνοντες και παραδοσιακοί οικισμοί.

B.1.1.δ.1.2 Δήμος Παξών

ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ

Για την εφαρμογή και εξειδίκευση των κατευθύνσεων του αναθεωρημένου ΠΠΧΣΑΑ της ΠΙΝ προτείνεται η ολοκλήρωση της σύνταξης της μελέτης και η θεσμοθέτηση του Γ.Π.Σ. του Δήμου Παξών. Σε περίπτωση που το ΓΠΣ του Δήμου Παξών θεσμοθετηθεί πριν από τη θεσμοθέτηση του παρόντος αναθεωρημένου ΠΠΧΣΑΑ της ΠΙΝ προτείνεται μετά την παρέλευση της πενταετίας από τη θεσμοθέτησή του, που προβλέπει ο Ν. 2508/1997 να τροποποιηθεί ώστε να εναρμονισθεί με τις κατευθύνσεις του αναθεωρημένου ΠΠΧΣΑΑ.

Χωρικές Ενότητες πρωτογενούς τομέα

Οι υφιστάμενες γεωργικές εκτάσεις του Δήμου Παξών προτείνονται ως Χωρικές Ενότητες γεωργίας οι οποίες θα πρέπει να οριοθετηθούν και να ενταχθούν σε καθεστώς προστασίας από τον υποκείμενο σχεδιασμό, με έμφαση στον ελαιώνα των Παξών και στον αμπελώνα των Αντίπαξων όπου παράγεται τοπικός οίνος.

Η κτηνοτροφία επιτρέπεται να ασκείται υπό τον περιορισμό της αποφυγής συγκρούσεων με τον τουρισμό και τη γεωργία.

Σε επόμενη αναθεώρηση του ΕΠΧΣΑΑ υδατοκαλλιέργειών προτείνεται ως ανάδραση η κατεύθυνση της απαγόρευσης της εγκατάστασης οποιασδήποτε μορφής υδατοκαλλιέργειας στον θαλάσσιο χώρο του Δήμου Παξών.

Χωρικές Ενότητες δευτερογενούς τομέα

Στον Δήμο Παξών δεν απαιτείται η χωροθέτηση ειδικού χωρικού υποδοχέα μεταποιητικών δραστηριοτήτων και προτείνεται η διάσπαρτη εγκατάσταση μόνον μονάδων μεταποίησης, συσκευασίας και τυποποίησης των τοπικών αγροτικών προϊόντων. Ωστόσο εάν κατά την εκπόνηση της μελέτης ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ του Δήμου διαπιστωθεί η ανάγκη ενός τέτοιου υποδοχέα, προτείνεται η χωροθέτησή του εκτός των γεωργικών εκτάσεων.

Χωρικές Ενότητες Τριτογενούς τομέα

Ο Δήμος Παξών πλην των ακατοίκητων νησίδων και των βραχονησίδων προτείνεται ως μία Χωρική Ενότητα ήπιου και ειδικών – εναλλακτικών μορφών τουρισμού, όπου όμως επιτρέπονται οι γεωργικές καλλιέργειες και η διάσπαρτη χωροθέτηση μονάδων μεταποίησης, συσκευασίας και τυποποίησης τοπικών αγροτικών προϊόντων.

Οι ακατοίκητες νησίδες και βραχονησίδες του Δήμου προτείνεται από την παρούσα μελέτη να ενταχθούν σε καθεστώς απόλυτης προστασίας και ο υποκείμενος σχεδιασμός ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ να προβλέψει μέτρα προστασίας και διαχείρισης των νησίδων αυτών. Από την παρούσα μελέτη προτείνεται να επιτρέπεται:

- η ήπια αναψυχή για ανάπτυξη της περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης
- η διατήρηση των υφιστάμενων μονάδων υδατοκαλλιεργειών.
- η εγκατάσταση ΑΠΕ εφόσον κατά τη διαδικασία έγκρισης των περιβαλλοντικών όρων διαπιστωθεί ότι δεν συντρέχουν περαιτέρω λόγοι προστασίας των οικοσυστημάτων και του τοπίου των ακατοίκητων νησιών και βραχονησίδων.

Στον Δήμο Παξών προτείνεται επίσης η δημιουργία ενός καταδυτικού πάρκου έπειτα από σχετική μελέτη χωροθέτησης.

Φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον

Προτείνεται η χάραξη οικοπολιτιστικής διαδρομής στον Δήμο Παξών η οποία να συνδέεται λειτουργικά με την αντίστοιχη οικοπολιτιστική διαδρομή της νότιας Κέρκυρας. Η ακριβής χάραξή της θα γίνει από τον υποκείμενο σχεδιασμό και προτείνεται κατ' ελάχιστο να περιλαμβάνει τους παραδοσιακούς οικισμούς.

Στον τομέα του πολιτιστικού περιβάλλοντος προτείνεται η αξιοποίηση και ανάδειξη όλων των πολιτιστικών μνημείων και στοιχείων της πολιτιστικής κληρονομιάς (ναοί, παραδοσιακοί οικισμοί και λοιπά μνημεία) και του φυσικού περιβάλλοντος του Δήμου.

Οικιστικό δίκτυο

Ο Γαίος ως έδρα του καλλικράτειου Δήμου Παξών, προτείνεται, σύμφωνα με την ιεράρχηση του ΓΠΧΣΑΑ, ως οικιστικό κέντρο 6^{ου} επιπέδου, εξαρτώμενο από την Κέρκυρα (προτεινόμενο οικιστικό κέντρο 2^{ου} επιπέδου).

Από την παρούσα μελέτη και σύμφωνα με τα σταθερότυπα του ΥΠΕΧΩΔΕ (Υ.Α. 10788 ΦΕΚ 285/Δ/2004), προτείνεται κατ' ελάχιστο η χωροθέτηση στον Γαίο των εξής υποδομών: κέντρο υγείας, συμβουλευτικοί σταθμοί επιτόκων – βρεφών, γεροντικές στέγες – ΚΑΠΗ – ΚΗΦΗ, πνευματικό κέντρο, ειρηνοδικείο, πταισματοδικείο, υποθηκοφυλακείο, αγρονομείο, δασαρχείο.

Μεταφορικές Υποδομές

Οδικές μεταφορές

Προτείνεται η αναβάθμιση – βελτίωση της οδού Λάκκα – Γαΐος, η οποία συνδέει τους δύο οικισμούς κατά τον άξονα Β-Ν εξυπηρετώντας παράλληλα τα λιμάνια των οικισμών αυτών.

Λιμενικές μεταφορές και υποδομές

Ως προς τις λιμενικές υποδομές προτείνονται έργα βελτίωσης – αναβάθμισης των λιμένων Λάκκας, Λογγού, Λιμάνι, Γαΐου και Αγραπιδιάς Αντίπαξων.

Υδατοδρόμια

Προτείνεται η χωροθέτηση υδατοδρομίου στον λιμένα του Γαΐου.

Αεροπορικές μεταφορές και υποδομές

Τα υφιστάμενο δημοτικό ελικοδρόμιο των Παξών, εξυπηρετεί πτήσεις γενικής χρήσης, αλλά χρήζει αναβάθμισης και εκσυγχρονισμού του εξοπλισμού του, ώστε να μπορεί να υποστηρίξει νυχτερινές πτήσεις ελικοπτέρων ή/και πτήσεις υπό δυσμενείς καιρικές συνθήκες.

Λοιπές τεχνικές υποδομές

Ενέργεια

Στον τομέα της ενέργειας ο Δήμος Παξών διασυνδέεται με τον Δήμο Κέρκυρας, και ως εκ τούτου έχει ενεργειακή επάρκεια. Στον τομέα των ΑΠΕ προτείνεται ως ανάδραση προς το υπερκείμενο ΕΠΧΣΑΑ των ΑΠΕ, η χωροθέτηση μόνον εγκαταστάσεων μικρής κλίμακας, που να εντάσσονται αρμονικά στο περιβάλλον και όπως σε όλα τα Μικρά Νησιά, μόνον για ατομική εξυπηρέτηση.

Τηλεπικοινωνίες

Προτείνεται η επέκταση των ευρυζωνικών δικτύων σε συνδυασμό με την αναβάθμιση του ηλεκτρονικού εξοπλισμού, ώστε να επιτευχθεί η ανάπτυξη τηλε-υπηρεσιών, της τηλεδιοίκησης, της τηλε-εκπαίδευσης, της τηλε-διάσκεψης, της τηλε-ιατρικής, αλλά και άλλων τηλε-υπηρεσιών που θα συμβάλλουν εν μέρει στην άρση του αποκλεισμού, ώστε να καλύπτει όλο το Δήμο

Διαχείριση υδάτινων πόρων

Η λεκάνη απορροής Κέρκυρας – Παξών (GR34) περιλαμβάνεται στο εγκεκριμένο Σχέδιο Διαχείρισης Υδατικού Διαμερίσματος Ηπείρου, το οποίο προβλέπει αναλυτικά μέτρα για τη συγκεκριμένη λεκάνη τα οποία προτείνονται από την παρούσα μελέτη.

Υδρευση/αποχέτευση

Η καταγραφή των αναγκών και η διατύπωση των απαιτούμενων προτάσεων στον τομέα της ύδρευσης – αποχέτευσης προτείνεται να αντιμετωπιστεί σε επίπεδο ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ.

Στερεά Απόβλητα

Στον τομέα της διαχείρισης των απορριμμάτων προτείνεται η εφαρμογή της μεθόδου κομποστοποίησης ώστε να περιοριστούν στο ελάχιστο οι ποσότητες των απορριμμάτων που θα μεταφέρονται στο ΧΥΤΑ Τεμπλονίου της Κέρκυρας. Επίσης προτείνεται η υλοποίηση του ΣΜΑ που προβλέπεται από τον αναθεωρημένο ΠΕΣΔΑ, με παράλληλη προώθηση εκτεταμένου προγράμματος ανακύκλωσης.

Περιοχές Ειδικών Χωρικών Παρεμβάσεων (ΠΕΧΠ)

Ολόκληρος ο Δήμος Παξών προτείνεται να μελετηθεί ως ΠΕΧΠ.

B.1.1.δ.1.3 Δήμος Λευκάδας

ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ

Για την εφαρμογή και εξειδίκευση των κατευθύνσεων του αναθεωρημένου ΠΠΧΣΑΑ της ΠΙΝ προτείνεται η σύνταξη του Γ.Π.Σ. του Δήμου Λευκάδας είτε συνολικά είτε ανά ομάδες ή μεμονωμένες Δημοτικές Ενότητες με προτεραιότητα στη Δ.Ε. Λευκάδας και τις Δ.Ε. με οξυμένα προβλήματα από την ανάπτυξη του συμβατικού τουρισμού στον παράκτιο χώρο.

Χωρικές Ενότητες πρωτογενούς τομέα

Οι προτεινόμενες Χωρικές Ενότητες γεωργίας οι οποίες θα χαρακτηριστούν από τον υποκείμενο σχεδιασμό, είναι:

- ο κάμπος της Λευκάδας (περιαστικός χώρος),
- ο κάμπος Εγκλημενού (Νυδριού),
- ο κάμπος Βασιλικής,
- ο κάμπος της Καρυάς,
- ο κάμπος Μαραντοχωρίου (δύο τμήματα),
- το οροπέδιο της Εγκλουβής,
- οι εκτάσεις του ελαιώνα της Λευκάδας που εκμεταλλεύονται συστηματικά και
- οι γεωργικές εκτάσεις των μικρών νησιών Μεγανησίου, Καλάμου και Καστού,

Ως περιοχές διερεύνησης για χαρακτηρισμό της γεωργικής γης ως υψηλής παραγωγικότητας προτείνονται κατά προτεραιότητα οι κάμποι της Λευκάδας, του Νυδριού, της Βασιλικής, του Μαραντοχωρίου (δύο κάμποι) και το οροπέδιο της Εγκλουβής, στους οποίους προγραμματίζονται αρδευτικά έργα και ταμειυτήρες.

Προτείνεται η οριοθέτηση

- της γεωργικής γης υψηλής παραγωγικότητας από το ΥΠΑΑΤ. σύμφωνα με τις προβλεπόμενες διαδικασίες του νόμου του Ν. 2637/1998, όπως τροποποιήθηκε από τον Ν. 2945/2001, και
- της περιοχής των αιωνόβιων ελαιώνων προκειμένου να χαρακτηριστούν ως αισθητικοί ελαιώνες – ζώνη προστασίας

και οι οποίοι προτείνεται να συμπεριληφθούν στις προτεινόμενες οικο-πολιτιστικές διαδρομές.

Ως ζώνες προστασίας, ορίζονται οι περιοχές όπου καλλιεργούνται τοπικά αγροτικά προϊόντα ΠΟΠ και ΠΓΕ:

1. Το οροπέδιο της Εγκλουβής λόγω της καλλιέργειας της φακής που είναι ΠΟΠ.

2. Η περιοχή της Καρυάς όπου καλλιεργείται το Λαθούρι. Δεν είναι χαρακτηρισμένη και δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως ΠΟΠ διότι δεν έχει μεγάλη παραγωγή.
3. Η περιοχή που καλλιεργούνται τα αμπέλια όπου παράγονται τα κρασιά ΠΓΕ Λευκάδας (να δούμε από το site του υπουργείου το ΦΕΚ χαρακτηρισμού όπου περιγράφονται τα χωριά).

Οι προτεινόμενες Χωρικές Ενότητες κτηνοτροφίας στον Δήμο Λευκάδας είναι:

- Το όρος Σκάρων στην περιοχή της Νικιάνας εξαιρουμένου του δάσους Σκάρων, το οποίο προτείνεται να προστατευτεί από κάθε είδους δραστηριότητα ως απολύτου προστασίας με το καθεστώς ΠΕΠ από τον υποκείμενο σχεδιασμό ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ.
- Ο ορεινός όγκος στην Εγκλουβή από Βαυκερή μέχρι Νεοχώρι και Γρ. Ηλία εξαιρουμένων των γεωργικών εκτάσεων που εμπίπτουν στις Χωρικές Ενότητες γεωργίας.
- Η δυτική πλαγιά μεταξύ Κομηλιού, Δράγανου και παραλίας στη ΝΔ Λευκάδα
- Η νοτιοδυτική χερσόνησος της Λευκάδας από Αθάνι – Αγ. Πέτρο μέχρι το Ακρωτήρι.

Επιπλέον των ζωνών αυτών προτείνεται να διερευνηθούν και άλλες περιοχές από τον υποκείμενο σχεδιασμό ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ για την οριοθέτηση κτηνοτροφικών ζωνών, σύμφωνα με την επιτόπια αποτύπωση που θα διενεργηθεί στην κλίμακα της συγκεκριμένης μελέτης.

Στον τομέα της βόσκησης υπάρχουν δύο είδη βοσκοτόπων, οι καλλιεργούμενες εκτάσεις, που χρησιμοποιούνται ως βοσκότοποι μετά την περίοδο της συγκομιδής και οι χορτολιβαδικές εκτάσεις με φυσική βλάστηση καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου. Στις καλλιεργούμενες εκτάσεις η βόσκηση προτείνεται να είναι ελεγχόμενη, ώστε να μην προκαλούνται καταστροφές στην τοπική αγροτική παραγωγή, ενώ στις χορτολιβαδικές εκτάσεις προτείνεται η εκπόνηση μελέτης βοσκοϊκανότητας και αειφορικής διαχείρισης των βοσκοτόπων με εκ περιτροπής βόσκηση, για να επιτυγχάνεται φυσική αναγέννηση.

Οι προτεινόμενες Χωρικές Ενότητες υδατοκαλλιεργειών στον Δήμο Λευκάδας είναι:

- Οι λιμνοθάλασσες Παλαιόνι και Αυλαίμων στη Λευκάδα για την ανάπτυξη μόνον εκτατικών βιολογικών ιχθυοκαλλιεργειών παραδοσιακής μορφής και ήπιας εκμετάλλευσης. Προτείνεται η εκπόνηση ειδικής μελέτης αναβάθμισης των ιχθυοκαλλιεργειών στις λιμνοθάλασσες αυτές, και επιπλέον δεδομένου ότι είναι δίπλα στην πόλη της Λευκάδας και επομένως εύκολα προσβάσιμες προτείνεται να αναπτυχθεί ο τουρισμός της αλιείας.

Ως ανάδραση προς τον υπερκείμενο σχεδιασμό και συγκεκριμένα προς το ΕΠΧΣΑΑ Υδατοκαλλιεργειών προτείνεται ο θαλάσσιος χώρος των μικρών νησιών Καλάμου και Καστού να εξαιρεθεί της ζώνης Α.3 "Δυτικές Ακτές Αιτωλνίας – Σύμπλεγμα Εχινάδων Νήσων".

Στον τομέα της αλιείας, για την ενίσχυση της αλιευτικής δραστηριότητας προτείνεται η εκπόνηση ειδικής μελέτης οριοθέτησης αλιευτικών πεδίων και αειφορικής διαχείρισής τους για την εξασφάλιση της ανανέωσης των αλιευτικών αποθεμάτων.

Χωρικές Ενότητες δευτερογενούς τομέα

Η πρόταση του ΠΠΧΣΑΑ συνίσταται στην δημιουργία ενός Επιχειρηματικού Πάρκου βιοτεχνίας – βιομηχανίας και χονδρεμπορίου του Ν. 3982/2011 με τις αναφερόμενες χρήσεις στο άρθρο 43 τύπου Β' (μέσης όχλησης) ή Γ (χαμηλής όχλησης), στον περιαστικό χώρο της Λευκάδας, όπου η Δ/ση Ανάπτυξης της Π.Ε. Λευκάδας έχει κρίνει ως κατάλληλη περιοχή τις Φύσσες. Ωστόσο, η ακριβής χωροθέτησή του αποτελεί αντικείμενο του υποκείμενου σχεδιασμού που θα διερευνήσει εναλλακτικά και άλλες πιθανές θέσεις.

Επιπλέον χωρικοί υποδοχείς μεταποιητικών μονάδων προτείνονται κατά προτεραιότητα στη Βασιλική και στο Νυδρί που προτείνονται ως οικιστικά κέντρα 6^{ου} επιπέδου, καθώς και σε άλλες περιοχές του Δήμου, (ενδεικτικά αναφέρεται η περιοχή Βουνί που προτείνεται από τη Δ/ση Ανάπτυξης της Π.Ε. Λευκάδας) σύμφωνα με τις τοπικές ανάγκες που θα διερευνηθούν από τον υποκείμενο σχεδιασμό. Επιβάλλεται να μην προκαλούν οποιαδήποτε μορφή ρύπανσης και για την αντιμετώπιση της οπτικής ρύπανσης πρέπει να αφίστανται από τις περιοχές τουριστικής ανάπτυξης χωρίς να προβάλλονται από αυτές.

Στις περιοχές παραγωγής των τοπικών αγροτικών προϊόντων προτείνεται η διάσπαρτη χωροθέτηση μόνον μονάδων συσκευασίας και τυποποίησης των προϊόντων αυτών. Στα μικρά νησιά Κάλαμο και Καστό δεν απαιτείται η χωροθέτηση ειδικού χωρικού υποδοχέα και προτείνεται η διάσπαρτη εγκατάσταση των μονάδων μεταποίησης, συσκευασίας και τυποποίησης των τοπικών αγροτικών προϊόντων.

Τα συνεργεία παντός τύπου οχημάτων καθώς και τα τυροκομεία και τα ελαιотριβεία που είναι εγκατεστημένα εντός πόλεων και οικισμών προτείνεται να μετεγκατασταθούν στους προτεινόμενους χωρικούς υποδοχείς μεταποιητικών δραστηριοτήτων. Προτείνεται, οι επιτρεπόμενοι κλάδοι των μεταποιητικών μονάδων εντός των ανωτέρω χωρικών υποδοχέων να είναι οι κλάδοι που σχετίζονται με

- την τοπική αγροτική παραγωγή / βιομηχανία τροφίμων και ποτών,
- τα οικοδομικά υλικά

- τη βιομηχανία ξύλου και προϊόντων ξύλου
- τις εκδοτικές και εκτυπωτικές δραστηριότητες
- την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας
- τις λοιπές βιομηχανίες μ.α.κ.³⁵
- την επισκευή πάσης φύσεως οχημάτων και γεωργικών μηχανημάτων

Τα ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ θα εξειδικεύσουν τους ανωτέρω προτεινόμενους κλάδους και πιθανόν θα προσθέσουν κατόπιν ειδικής τεκμηρίωσης επιπλέον κλάδο ή κλάδους και θα αφαιρέσουν είδος ή είδη έργων / δραστηριοτήτων, προσδιορίζοντας το βαθμό όχλησης σύμφωνα με την ΚΥΑ 13727/724 ΦΕΚ 1087/Β/2003.

Για την ενίσχυση της κτηνοτροφικής παραγωγής προτείνεται η κατασκευή δημοτικών σφαγείων, τα οποία θα αυξήσουν την προστιθέμενη αξία των παραγόμενων τοπικών προϊόντων, αφού η μεταποίησή τους θα γίνεται στον τόπο παραγωγής. Οι μονάδες αυτές, καθώς και οι νέες ιδιωτικές μονάδες προτείνεται να χωροθετηθούν στους οργανωμένους υποδοχείς που προαναφέρθηκαν, ώστε να αποφευχθούν οι αρνητικές επιπτώσεις στο περιβάλλον.

Στον τομέα της εξόρυξης προτείνεται άμεσα η σύσταση της αρμόδιας επιτροπής σε επίπεδο Π.Ε. Λευκάδας για τη διερεύνηση και τον καθορισμό λατομικών περιοχών σύμφωνα με τον Ν. 4001/2011, με τον οποίο παρατάθηκε για μία πενταετία (από την έναρξη ισχύος του νόμου), η προθεσμία χωροθέτησης νέων λατομικών ζωνών. Οι λατομικές ζώνες προτείνεται να περιλαμβάνουν και τα υφιστάμενα λατομεία που λειτουργούν στις περιοχές Αμμόκαμπος, Καλοκαιρινά Εγκλουβής, Παναγούλα, Βουρνικά, Λαγκάδα, Δράγανο, Φαράγγι της Μέλισσας εφόσον πληρούν τους όρους και τα κριτήρια που θα θέσει η εν λόγω αρμόδια επιτροπή, καθώς και τα κριτήρια που τίθενται από την παρούσα μελέτη.

Στον τομέα των ΑΠΕ προτείνεται μία Χωρική Ενότητα στην ορεινή ζώνη της νοτιοδυτικής Λευκάδας από τον οικισμό Δράγανο μέχρι το Ακρωτήριο Λευκάτας, εξαιρουμένου του ακρωτηρίου που προτείνεται ως τοπίο περιφερειακής αξίας από τη μελέτη τοπίου, με κριτήρια χωροθέτησης:

- τον περιορισμό της εγκατάστασης χερσαίων αιολικών πάρκων εντός των προτεινόμενων Χωρικών Ενοτήτων ΑΠΕ και μετά από ενδελεχή εξέταση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων και ιδιαίτερα των επιπτώσεων στο τοπίο

³⁵ μ.α.κ.: μη αλλού καταχωρημένες, ως αναφέρονται στην ΚΥΑ 13727/724 ΦΕΚ 1087/Β/2003

Ως ανάδραση προς το ΕΠΧΣΑΑ των ΑΠΕ, λόγω της νησιωτικότητας προτείνεται

- η μείωση του προβλεπόμενου ποσοστού κάλυψης της γεωργικής γης υψηλής παραγωγικότητας από φωτοβολταϊκές εγκαταστάσεις που προβλέπει ο Ν. 3851/2010 από 1% σε 0,05% για την ΠΙΝ (και πιθανόν και για τις άλλες νησιωτικές περιφέρειες της χώρας) λόγω της σπανιότητας αυτού του πλουτοπαραγωγικού πόρου.
- η αύξηση των αποστάσεων που λαμβάνονται υπόψη στη χωροθέτηση των εγκαταστάσεων ΑΠΕ στο νησιωτικό χώρο κατά 25% που αναφέρονται στα παραρτήματα II και IV του ΕΠΧΣΑΑ για τις ΑΠΕ.

Χωρικές Ενότητες τριτογενούς τομέα

Το μοντέλο τουριστικής ανάπτυξης που προτείνεται από τους τοπικούς φορείς της Λευκάδας είναι η ανάπτυξη μικρών τουριστικών καταλυμάτων, η παραθεριστική κατοικία, και ο θαλάσσιος τουρισμός σε όλες τις μορφές του (κρουαζιερόπλοια, σκάφη αναψυχής, ιστιοπλοΐα, καταδυτικά πάρκα).

Οι προτεινόμενες Χωρικές Ενότητες ανάπτυξης παραθαλάσσιου μαζικού τουρισμού στον Δήμο Λευκάδας περιλαμβάνουν τις ακόλουθες περιοχές:

- Βασιλική - Πόντη
- Σύβοτα – Μικρός Γιαλός
- Βλυχό – Νυδρί – Νικιάνα –Καριώτες.

Οι προτεινόμενες Χωρικές Ενότητες ήπιου και ειδικών – εναλλακτικών μορφών τουρισμού του Δήμου Λευκάδας, είναι αυτές που περιλαμβάνουν τις ακόλουθες περιοχές :

- τις παραλιακές περιοχές εκτός των Χωρικών Ενοτήτων του παραθαλάσσιου μαζικού τουρισμού που προαναφέρθηκαν,
- την ενδοχώρα, εκτός των Χωρικών Ενοτήτων κτηνοτροφίας και των Χωρικών Ενοτήτων του δευτερογενούς τομέα
- τα μικρά κατοικημένα νησιά Κάλαμο και Καστό

Ειδικότερα για την ανάπτυξη ήπιου και ειδικών – εναλλακτικών μορφών τουρισμού προτείνονται τα εξής:

- Οι περιοχές Νεοχώρι και Παλαιοκατούνα προσφέρονται για ήπια τουριστική ανάπτυξη.
- Οι περιοχές Σφακιώτες μέχρι Τσουκαλάδες (χωριά Σφακιωτών), η ορεινή Λευκάδα και η περιοχή Δρυμώνας – Χορτάτα προσφέρονται για την ανάπτυξη αγροτουρισμού.
- Προώθηση αγροτουρισμού, ποδηλασίας βουνού, ορειβασία, κτλ.

- Προώθηση θαλάσσιου τουρισμού σκαφών αναψυχής στα μικρά νησιά Κάλαμος και Καστός. Ένταξή τους στον ιόνιου διάπλου - ιόνια κρουαζιέρα.
- Ανάπτυξη του τουρισμού κρουαζιέρας στη Λευκάδα με τη δημιουργία νέου λιμένα
- Κατασκευή γηπέδου γκολφ στη θέση της παλιάς χωματερής Λευκάδας, υπό την προϋπόθεση ότι θα εξασφαλίζεται η επάρκεια υδάτινων πόρων. Προτείνεται για το σκοπό αυτό η αξιοποίηση των λυμάτων του βιολογικού καθαρισμού Λευκάδας.
- Προώθηση του θρησκευτικού τουρισμού με επίκεντρο τα μοναστήρια και τα εκκλησιαστικά μνημεία του Δήμου μέσω της αξιοποίησης των μελετών αναστήλωσης των παλαιών μοναστηριών από τη Μητρόπολη και εκπόνηση μελετών και για άλλα θρησκευτικά μνημεία του Δήμου. Στο πλαίσιο αυτό προτείνεται ο καθορισμός ζώνης προστασίας γύρω από τα μοναστήρια, ώστε να εξασφαλίζεται η πρόσβαση και να εκτελούνται τα απαραίτητα έργα ανάδειξής τους σε συνεργασία με την αρμόδια Εφορία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων του Υπουργείου Πολιτισμού.
- Ενίσχυση της χειροτεχνίας και οικοτεχνίας.
- Προτείνεται η δημιουργία καταδυτικού πάρκου έπειτα από σχετική μελέτη χωροθέτησης και αξιοποίηση του αρχαίου ναυαγίου στα ανοιχτά των Συβότων σε συνεργασία με την Εφορία Ενάλιων Αρχαιοτήτων του Υπουργείου Πολιτισμού. Για το σκοπό αυτό απαιτείται η ολοκλήρωση του θεσμικού πλαισίου για την αξιοποίηση των ναυαγίων σε εθνικό επίπεδο.
- Περιορισμός της δόμησης τουριστικών καταλυμάτων στη γεωργική γη και στις κτηνοτροφικές ζώνες. Σε αυτές τις Χωρικές Ενότητες προτείνονται μόνον αγροτουριστικά καταλύματα η δόμηση των οποίων πρέπει να γίνεται με αυστηρές προδιαγραφές ένταξής τους στο τοπίο.

Τα μικρά ακατοίκητα νησιά του Δήμου Λευκάδας Σπάρτη και Κύθρος εμπίπτουν στη δεύτερη υπο-ομάδα της ομάδας III των νησιών σύμφωνα με τα κριτήρια που θέτει το αναθεωρημένο ΕΠΧΣΑΑ Τουρισμού και συνιστούν μια ξεχωριστή Χωρική Ενότητα. Προτείνεται σύμφωνα με το ίδιο ΕΠ, αποκλειστικά η δημιουργία οργανωμένων υποδοχών τουριστικών δραστηριοτήτων πρότυπου χαρακτήρα, που συνδέονται υποχρεωτικά με τη δημιουργία και προβολή πρότυπων εγκαταστάσεων και δράσεων οικολογικού και πολιτιστικού χαρακτήρα με ενσωμάτωση καινοτόμων τεχνολογιών με εξαίρεση τα σύνθετα τουριστικά καταλύματα ήπιας ανάπτυξης τα οποία προτείνεται να απαγορευτούν εφόσον παρουσιάζουν συμβατότητα με τυχόν υφιστάμενα ειδικά καθεστώτα. Τα υπόλοιπα μικρά νησιά και βραχονησίδες που δεν αναφέρονται ανωτέρω δεν περιλαμβάνονται στις Χωρικές Ενότητες παραγωγικών δραστηριοτήτων τους παρόντος κεφαλαίου, διότι προτείνεται η απόλυτη

προστασία τους, διότι από το αναθεωρημένο ΕΠΧΣΑΑ τουρισμού στα νησιά αυτά δεν επιτρέπεται κανένα είδος τουριστικής ανάπτυξης.

Παραθεριστική κατοικία

Στις περιοχές ανάπτυξης παραθεριστικής κατοικίας και συγκεκριμένα στον Άγιο Νικήτα, στη Νικιάνα, στην Αμούσου και στους Τσουκαλάδες, προτείνεται η σύνταξη Πολεοδομικής μελέτης με ειδικές προδιαγραφές β' κατοικίας και με επιβολή ειδικών όρων δόμησης.

Φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον

Στον τομέα του φυσικού περιβάλλοντος δίδονται οι ακόλουθες κατευθύνσεις:

- Έργα αντιμετώπισης της διάβρωσης των ακτών με τη μεταφορά άμμου από τις περιοχές συσσώρευσης.
- Σύνταξη δασικού κτηματολογίου (δασολόγιο)
- Εκπόνηση διαχειριστικών μελετών για όλες τις προστατευόμενες περιοχές του δικτύου Natura 2000
- Προστασία των λιμνοθαλασσών Λευκάδας (Παλαιόνι και Αυλαίμων), διότι αποτελούν υδροβιότοπο με πολλά σπάνια μεταναστευτικά και ενδημικά πουλιά. Εντός των υδροβιότοπων αυτών προτείνεται η κατασκευή παρατηρητηρίων για πουλιά. Στις προστατευόμενες περιοχές προτείνεται να περιληφθούν και οι παλιές αλυκές Καρυωτών, στις οποίες προτείνεται να επιτρέπονται τα λασπόλουτρα και οι σχετικές κατασκευές αποκλειστικά και μόνο για την εξυπηρέτηση της δραστηριότητας αυτής.
- Σύσταση παρατηρητηρίου με έδρα στη Λευκάδα για την παρακολούθηση των προστατευόμενων περιοχών της Π.Ε. Λευκάδας, αλλά και της ΠΙΝ με τη συγκρότηση περιβαλλοντικών δεικτών σε συνεργασία με το Ιόνιο Πανεπιστήμιο και το Τμήμα Τεχνολόγων Περιβάλλοντος ΤΕ του ΤΕΙ Ιονίων Νήσων
- Προστασία και ανάδειξη των ενετικών ελαιώνων
- Προστασία και ανάδειξη των εξής φυσικών τοπίων:
 - του Φαραγγιού της Μέλισσας
 - το δάσους Σκάρων
 - του δάσους Κερασιάς
 - του καταρράκτη Νυδριού
 - του οροπεδίου Εγκλουβής (περιλαμβάνει τους βόλτους που είναι μνημεία της μυκηναϊκής εποχής)
 - της χερσονήσου Γένι
 - της λίμνης Μαραντοχωρίου

- Προστασία των δασών Αγ. Νικήτα, Αθανίου, Αγ. Πέτρου, Καρυάς, Εγκλουβής, Καλαμισίου, Φρύνης, Χαραδιάτικων, Καλάμου

Το θεσμοθετημένο καταφύγιο άγριας ζωής στην περιοχή του Αγ. Ηλία, καταλαμβάνει έκταση που ανέρχεται στο 70% περίπου της Δ.Ε. και παρουσιάζει τουριστικό ενδιαφέρον, χωρίς όμως να είναι εφικτή η υλοποίηση έργων υποδομής λόγω των απαγορεύσεων που ισχύουν σε καθεστώς ΚΑΖ, όπου επίσης έχει οριστεί ζώνη προστασίας Natura 2000.

Στην παραλία Πόρτο Κασίκι παρουσιάζονται κατολισθήσεις και είναι μεγάλη η επικινδυνότητα για τους λουόμενους. Προς τούτο επιβάλλεται η σύνταξη ειδικής μελέτης και η κατασκευή των έργων που θα προκύψουν από αυτή.

Στον τομέα του πολιτιστικού περιβάλλοντος δίδονται οι ακόλουθες κατευθύνσεις:

- Δημιουργία οικοπολιτιστικών δικτύων στην ορεινή Λευκάδα, όπως περιγράφονται στη συνέχεια.
- Ανάδειξη των παραδοσιακών λιθόστρωτων μονοπατιών και των αρχαιολογικών χώρων και μνημείων (βόλτοι, αρχαίος πύργος και ερείπια, πύργος στον Πόρο).
- Αποκατάσταση του αρχαίου θεάτρου
- Ανάδειξη του κάστρου της Λευκάδας
- Δημιουργία αρχαιολογικού μουσείου στη Λευκάδα
- Ανάδειξη / ανάπλαση της παλιάς πόλης της Λευκάδας με έμφαση στον αντισεισμικό χαρακτήρα των παραδοσιακών κατοικιών.
- Αναπλάσεις αξιόλογων και παραδοσιακών οικισμών.
- Κατά τη δόμηση στις εκτός σχεδίου περιοχές και ιδιαίτερα σε επικλινή εδάφη να λαμβάνεται μέριμνα αποφυγής της αλλοίωσης και αποκατάστασης του τοπίου από τις εκσκαφές.
- στην παραλία των Εγκρεμνών προτείνεται η κατασκευή τελεφερίκ για τη βελτίωση της πρόσβασης στην παραλία καθώς και δημιουργία χώρου στάθμευσης αυτοκινήτων

Εντός των Χωρικών Ενοτήτων ήπιου και εναλλακτικών μορφών τουρισμού προτείνονται οι εξής διαδρομές οικοπολιτιστικού τουρισμού που διασυνδέουν τις πλέον ενδιαφέρουσες περιοχές, (Οικοσυστήματα, τοπία, αρχαιολογικούς χώρους, μνημεία, παραδοσιακούς οικισμούς, ακτές), ήτοι:

1. Οικοπολιτιστική Διαδρομή Βόρειας και Δυτικής Λευκάδας: Περιλαμβάνει τα Τοπία Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους α) «Βόρεια λιμνοθάλασσα (Παλιόνη-Αυλαίμων) Λευκάδας» και β) «Ανατολική Λιμνοθάλασσα και Αλυκές Λευκάδας» καθώς και τις περιοχές Natura

με κωδικό «GR2240001 – Λιμνοθάλασσες Στενών Λευκάδας και Αλυκές Λευκάδας» και «GR2240002 – Περιοχή Χορτάτων» καθώς και το καταφύγιο άγριας ζωής «Κεντρικό Τμήμα Λευκάδας». Επίσης περιλαμβάνει τον παραδοσιακό οικισμό του Αγίου Νικήτα. Τέλος περιλαμβάνονται οι κυριότεροι αρχαιολογικοί χώροι και οι ακτές που εντοπίζονται στην διαδρομή αυτή. Στη διαδρομή αυτή περιλαμβάνεται και η ολοκλήρωση του μονοπατιού του φαραγγιού Μέλισσας προς την Απόλπαινα (περιλαμβάνει παλιούς νερόμυλους, τη σπηλιά Μπολιάτσης, κτλ.).

2. Οικοπολιτιστική Διαδρομή Ανατολικής Λευκάδας: Περιλαμβάνει τα Τοπία Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους α) «Νησίδα Σπάρτη Λευκάδας», β) «Νησάκι Μαδουρή Λευκάδας», γ) «Χερσόνησος Νυδρίου Λευκάδας», δ) «Νησίδα Σκορπίδι Λευκάδας», ε) «Νησίδα Σκορπίος Λευκάδας» και στ) «Νήσος Κάλαμος», καθώς και την περιοχή Natura με κωδικό «GR2220003 – Εσωτερικό Αρχιπέλαγος Ιονίου». Επίσης περιλαμβάνει τον παραδοσιακό οικισμό των Σύβοτων. Τέλος περιλαμβάνονται οι κυριότεροι αρχαιολογικοί χώροι και οι ακτές που εντοπίζονται στην διαδρομή αυτή.

Αστικός χώρος

Για την αναβάθμιση του αστικού περιβάλλοντος και την ενίσχυση της ελκυστικότητας των οικιστικών κέντρων και λοιπών οικισμών του Δήμου Λευκάδας δίδονται οι ακόλουθες κατευθύνσεις:

- Ανάπλαση της παλιάς πόλης της Λευκάδας και της εισόδου της.
- Αναπλάσεις των παραδοσιακών και αξιόλογων οικισμών (Εγκλουβή, Δρυμώνας, κτλ.), καθώς και των οικισμών των μικρών νησιών Καλάμου και Καστού.
- Αναθεώρηση του σχεδίου πόλης της Λευκάδας.
- Αναθεώρηση των εγκεκριμένων σχεδίων πόλης των λοιπών οικισμών, καθώς και τροποποίηση και επικαιροποίηση των πολεοδομικών μελετών που είναι σε εξέλιξη λόγω της παρέλευσης μεγάλου διαστήματος από τη σύνταξή τους και λόγω άλλων θεσμικών δεσμεύσεων (π.χ. το προς έγκριση σχέδιο Περιγιαλίου όπου κηρύχτηκε πρόσφατα αρχαιολογικός χώρος καλύπτοντας τμήμα της προς ένταξη περιοχής).
- Ανάπλαση / αξιοποίηση των οικισμών Καρυά, Εγκλουβή και Δρυμώνας που διακρίνονται για τον μεσαιωνικό χαρακτήρα τους.
- Ανάπτυξη σύνθετων τουριστικών καταλυμάτων ήπιας μορφής στους ορεινούς φθίνοντες οικισμούς και αξιοποίηση των εγκαταλελειμένων οικισμών Ρεκατσινάτα, Παλιό Καρυώτες, Άγ. Βασίλειος και Παλιό Κομηλιό, εφόσον κριθούν γεωλογικά κατάλληλοι για ήπια τουριστική ανάπτυξη, διότι εγκαταλείφθηκαν λόγω κατολισθήσεων.

Οικιστικό δίκτυο

Η Λευκάδα που, κατά το ισχύον ΠΠ, αποτελούσε τον αδύνατο κρίκο των πόλεων – εδρών των τότε νομών και νυν Περιφερειακών Ενοτήτων των μεγάλων νησιών με αποτέλεσμα την έντονη επιρροή από τα γεινιάζοντα αστικά κέντρα της ηπειρωτικής Ελλάδας - πρωτίστως την Πάτρα και τα Γιάννενα, αλλά και τα πλησιέστερα την Πρέβεζα και το Αγρίνιο. Επίσης ανέφερε ότι «ελάχιστα διαφοροποιείται από τους υπόλοιπους οικισμούς του νησιού». Σήμερα έχει αλλάξει φυσιογνωμία, διεκδικώντας μια ταυτότητα και ένα νέο ρόλο στην Περιφέρεια, αποτελώντας ένα σημαντικό και ισότιμο κόμβο στον διαμήκη κατακόρυφο άξονα της ΠΙΝ, αλλά και στην άμεσα ευρύτερη περιοχή των «απέναντι» περιφερειών της ηπειρωτικής χώρας – την Δυτική Ελλάδα (Π.Ε. Αιτωλοακαρνανίας) και την Ήπειρο (Π.Ε. Πρέβεζας).

Συγκεκριμένα, η Λευκάδα είχε την μικρότερη απορροφητικότητα σε δημόσιους πόρους για μεγάλα έργα και έντονη και πιθανόν τη μεγαλύτερη, συγκριτικά με τα υπόλοιπα νησιά, εξάρτηση από την ηπειρωτική Ελλάδα, χωρίς αμφίδρομη σχέση εξάρτησης σε κανένα επίπεδο. Σήμερα με το ρόλο που της έχει αποδοθεί ως ο «τουριστικός τόπος» της άμεσα ευρύτερης περιοχής της Π.Ε. Αιτωλοακαρνανίας και της Π.Ε. Πρέβεζας και ο επώνυμος τόπος σε εθνικό επίπεδο, τον οποίο κατέκτησε με την υλοποίηση και τον περαιτέρω προγραμματισμό νέων σημαντικών έργων, εδραιώνει πλέον το ρόλο της ως μια πόλη ισότιμη με τις υπόλοιπες της ΠΙΝ, στην κλίμακα πάντα του νησιωτικού χώρου, που διαφοροποιήθηκε και διαφοροποιείται με γρήγορους ρυθμούς σε σχέση με τα υπόλοιπα μικρά αστικά κέντρα του νησιού. Τα έργα τα οποία έχουν κατασκευαστεί, όπως η ανάπλαση της παραλίας και η μαρίνα, τα υπό κατασκευή έργα όπως το Νοσοκομείο, η ολοκλήρωση του οποίου αναμένεται να καταστήσει τη Λευκάδα υγειονομικό κέντρο με ακτίνα εξυπηρέτησης και τμήματα των απέναντι ηπειρωτικών περιφερειών, καθώς και αυτά που προγραμματίζονται για το άμεσο μέλλον και την επόμενη προγραμματική περίοδο (όπως ενδεικτικά αναφέρεται το νέο λιμάνι), αναμένεται να βελτιώσουν περαιτέρω την Λευκάδα ως πόλη, και θα τονίσουν τον νέο ρόλο της. Η διαδικασία κήρυξης όμως του παραδοσιακού της κέντρου δεν έχει κινηθεί ακόμα και αυτό επισείει σημαντικούς κινδύνους για την ανακοπή της σημαντικά θετικής εξέλιξής της που εξαρτάται από την ανάπλαση της και την γενικότερη αναζωογόνηση του αστικού χώρου.

Στον Δήμο Λευκάδας, σύμφωνα με την κατηγοριοποίηση του ΓΠΧΣΑΑ, διατυπώνονται οι ακόλουθες προτάσεις:

- Η πόλη της Λευκάδας προτείνεται ως 5^{ου} επιπέδου – «λοιποί οικισμοί με πληθυσμό άνω των 10.000 κατ». Η Λευκάδα με την απογραφή του 2011 ήταν 8.673 μόνιμοι κάτοικοι, αλλά λόγω του νησιωτικού χαρακτήρα, η κλίμακα του πληθυσμού θα πρέπει να προσαρμοστεί στις ιδιομορφίες του και να ενταχθεί όπως και το Αργοστόλι και η Ζάκυνθος στην ίδια κατηγορία.

- Η Βασιλική και το δίπολο Νυδρί – Κατωμέρι (έδρα του Δήμου Μεγανησίου) προτείνονται στο 6^ο επίπεδο. Από το δίπολο Νυδρί – Κατωμέρι προτείνεται να έχουν σχέσεις εξάρτησης τα μικρά νησιά Κάλαμος και Καστός.
- Όλοι οι υπόλοιποι οικισμοί προτείνονται στο 7^ο επίπεδο

Όσον αφορά την ένταξη της Λευκάδας στο πολύπολο «Λευκάδα – Άρτα – Πρέβεζα», προτείνεται να ληφθεί υπ’ όψη ο νησιωτικός χαρακτήρας της, δεδομένου ότι η Λευκάδα ανήκει στο νησιωτικό σύμπλεγμα των Ιονίων, ώστε, όπως αναφέρεται στο ΓΠΧΣΑΑ, να είναι εφικτή η συνεργασία «μεταξύ γειτονικών αστικών κέντρων» στο πλαίσιο της «ενίσχυσης και ανάπτυξης δικτύων συνεργασίας». Η ένταξη της Λευκάδας στο πολύπολο αυτό προτείνεται ως ισότιμο μέλος με ταυτόχρονη ανάδειξή της σε ισχυρό αστικό πόλο παροχής εξυπηρετήσεων υγείας, κοινωνικής πρόνοιας, πολιτισμού και τουρισμού. Η συμμετοχή της Λευκάδας στο πολύπολο αυτό προσφέρει τη δυνατότητα διεκδίκησης σημαντικού ρόλου στο αεροδρόμιο του Ακτίου που κατά κύριο λόγο τους θερινούς μήνες εξυπηρετεί την τουριστική κίνηση της Λευκάδας με έκτακτες πτήσεις εξωτερικού. Επιπλέον δίνει τη δυνατότητα ανάπτυξης και άλλων υπηρεσιών συνεργασίας, όπως ενδεικτικά αναφέρεται η ανάπτυξη τοπικής συγκοινωνίας σε καθημερινή βάση μεταξύ Λευκάδας – Αεροδρομίου Ακτίου – Πρέβεζας, στον τομέα του τουρισμού με ανάπτυξη κοινών οικο-τουριστικών δικτύων (π.χ. αρχαιολογικός χώρος Νικόπολης) και στον τομέα της προστασίας του περιβάλλοντος.

Στο πλαίσιο ενδυνάμωσης του ρόλου των αστικών κέντρων και εδρών των δήμων προτείνεται ο εμπλουτισμός τους με επιπλέον μονάδες διοικητικής και κοινωνικής υποδομής διαπεριφερειακού και περιφερειακού ενδιαφέροντος, ως εξής:

- Λευκάδα: Εφορεία Αρχαιοτήτων, Μουσεία, Θεραπευτήριο, Νοσοκομείο, Μονάδες Κοινωνικής Πρόνοιας (ήδη έχουν ολοκληρωθεί οι μελέτες από την Ι. Μητρόπολη για το γηροκομείο και το θεραπευτήριο χρόνιων νοσημάτων διαπεριφερειακής εμβέλειας), ΑΕΙ, ερευνητικό κέντρο, στέγαση του ιστορικού αρχείου της Λευκάδας (ΓΑΚ) σε νέο χώρο και προξενείο.

Για τη Βασιλική και το δίπολο Νυδρί – Κατωμέρι που προτείνονται στο 6^ο επίπεδο, προτείνεται, σύμφωνα με τα σταθερότυπα του ΥΠΕΧΩΔΕ (Υ.Α. 10788 ΦΕΚ 285/Δ/2004), κατ' ελάχιστο η χωροθέτηση των εξής υποδομών: κέντρο υγείας, συμβουλευτικοί σταθμοί επιτόκων – βρεφών, γεροντικές στέγες – ΚΑΠΗ – ΚΗΦΗ, πνευματικό κέντρο, ειρηνοδικείο, πταισματοδικείο, υποθηκοφυλακείο, αγρονομείο, δασαρχείο.

Μεταφορικές Υποδομές

Οδικές μεταφορές

Το οδικό δίκτυο του Δ. Λευκάδας προτείνεται να ιεραρχηθεί ως εξής:

Πρωτεύον οδικό δίκτυο:

- ο κατακόρυφος άξονας Λευκάδα – Νυδρί – Βασιλική, ο οποίος χρήζει βελτίωσης σε ορισμένα τμήματα.

Δευτερεύον οδικό δίκτυο:

- η οδός Λευκάδα – Άγιος Νικήτας
- η οδός Λευκάδα – Καρυά και
- η εγκάρσια οδική σύνδεση Νυδρί – Καρυά – Άγιος Νικήτας

Όλο το οδικό δίκτυο του νησιού της Λευκάδας χρήζει βελτιώσεων και παρεμβάσεων στην ασφάλεια και τον εξοπλισμό (οριζόντια σήμανση, ηλεκτροφωτισμός, μεταλλικές μπάρες, κτλ.). Προτείνεται να προωθηθεί η οδική σύνδεση Αμμούσσου – Αγιοφύλι – Βασιλική για την αξιοποίηση των τουριστικών περιοχών της Νοτίου Λευκάδας. Επίσης προτείνεται να προωθηθούν παρακάμψεις και άλλων οικισμών όπως έγινε στο Νυδρί με προτεραιότητα στο πρωτεύον και δευτερεύον οδικό δίκτυο.

Όσον αφορά στα μικρά νησιά προτείνονται κατά προτεραιότητα οι εξής οδικοί άξονες για αναβάθμιση – βελτίωση:

- η οδός Επισκοπή – Κάλαμος στον Κάλαμο, η οποία προτείνεται να χαρακτηριστεί ως επαρχιακή οδός.
- η οδός Σαρακήνικο – Καστός στον νησί Καστό, διότι συνδέει τα δύο λιμάνια του νησιού.

Λιμενικές μεταφορές και υποδομές

Οι λιμένες του Δ. Λευκάδας προτείνεται να ιεραρχηθούν ως εξής:

- Λιμένες Εθνικής Σημασίας: (Κατηγορία Κ2): ο προτεινόμενος νέος λιμένας της Λευκάδας
- Λιμένες Περιφερειακής σημασίας: ο λιμένας Βασιλικής
- Λιμένες τοπικής σημασίας: όλοι οι υπόλοιποι λιμένες

Κατευθύνσεις για έργα λιμενικής υποδομής στον Δήμο Λευκάδας:

- Μελέτη και κατασκευή νέου λιμένα κρουαζιερόπλοιων Λευκάδας. Ειδικότερα, προτείνεται η εκπόνηση μελέτης σκοπιμότητας και μελέτης master plan για τη δημιουργία προβλήτας εξυπηρέτησης κρουαζιερόπλοιων στο βόρειο στόμιο του διαύλου και εκτός αυτού.
- Επέκταση της μαρίνας Λευκάδας
- Μελέτη και κατασκευή τουριστικού και αλιευτικού καταφυγίου στο Βλυχό

- Επέκταση και αναβάθμιση των τουριστικών καταφυγίων / αγκυροβολίων Νυδριού, Βασιλικής, Περιγιαλίου, με διαχωρισμό της λειτουργίας τους από τα αλιευτικά καταφύγια
- Εκσυγχρονισμός και βελτίωση των μικρών τουριστικών – αλιευτικών καταφυγίων Νικιάνας – Λυγιάς.
- Δημιουργία τουριστικού καταφυγίου στον Άγ. Νικήτα
- Διατήρηση και αναβάθμιση των λιμένων εξυπηρέτησης Ε/Γ – Ο/Γ πλοίων στα λιμάνια της Βασιλικής και του Νυδριού, ώστε να εξυπηρετούν μικρά κρουαζιερόπλοια (ένταξη τους στον Ιόνιο Διάπλου).
- Ολοκλήρωση του έργου διαπλάτυνσης και εκβάθυνσης του διαύλου Λευκάδας.
- Αντικατάσταση της πλωτής γέφυρας είτε στην ίδια θέση είτε στη θέση της υποθαλάσσιας ζεύξης.
- Βελτίωση και επέκταση των αλιευτικών / τουριστικών καταφυγίων Επισκοπής και Καλάμου της νήσου Καλάμου. Διατήρηση και επέκταση της προβλήτας εξυπηρέτησης φέρυ-μπωτ στο λιμάνι της Επισκοπής.
- Βελτίωση και επέκταση των αλιευτικών / τουριστικών καταφυγίων Επισκοπής και Καλάμου της νήσου Καλάμου. Διατήρηση και επέκταση της προβλήτας εξυπηρέτησης φέρυ-μπωτ στο λιμάνι της Επισκοπής.
- Βελτίωση των σημάνσεων των κρηπιδωμάτων πρόσδεσης των σκαφών και κατά οριοθέτηση κατά κατηγορίες με την τοποθέτηση πινακίδων.

Προτείνεται μελέτη τεχνικοοικονομικής, κοινωνικο-οικονομικής και περιβαλλοντικής τεκμηρίωσης της βέλτιστης λύσης σύνδεσης του νησιού με την ηπειρωτική χώρα, εξετάζοντας τις εξής τρεις εναλλακτικές επιλογές:

- την υποθαλάσσια ζεύξη ως προς τη σκοπιμότητά της και τη βιωσιμότητά της
- την αντικατάστασή της υφιστάμενης πλωτής γέφυρας στη θέση όπου προγραμματίζεται η υποθαλάσσια σύνδεση, έτσι ώστε να επιτευχθεί και στην περίπτωση αυτή ο στόχος της εκτροπής της κυκλοφορίας των οχημάτων εκτός του αστικού ιστού της πόλης της Λευκάδας, συνθήκη την οποία εξασφαλίζει η υποθαλάσσια ζεύξη.
- η αντικατάστασή της υφιστάμενης πλωτής γέφυρας, στην ίδια θέση

Σε κάθε περίπτωση και ανεξάρτητα με το ποια λύση θα επιλεγεί τελικά προτείνεται, στο πλαίσιο του μεταφορικού ισοδύναμου, η μη καταβολή τελών χρήσης (διοδίων) της νέας αυτής υποδομής από τους μόνιμους κατοίκους του Δήμου Λευκάδας.

Επίσης, στο νησιωτικό σύμπλεγμα της Λευκάδας, συμπεριλαμβανομένου και του Δήμου Μεγανησίου, λόγω των ευνοϊκών συνθηκών, προτείνεται η ανάδειξη της Π.Ε. Λευκάδας ως

ένας πόλος θαλάσσιου αθλητισμού με την ανάπτυξη του ναυταθλητισμού με τη διοργάνωση σε ετήσια βάση εθνικών ή και διεθνών αγώνων, καθώς και ο σχεδιασμός διαδρομών ή η δέσμευση θαλάσσιου χώρου για την εκμάθηση ιστιοπλοΐας και άλλων θαλάσσιων σπορ.

Υδατοδρόμια

Προτείνεται η μελέτη και δημιουργία υδατοδρομιών, καθώς και των απαιτούμενων λιμενικών υποδομών εξυπηρέτησης υδροπλάνων στους λιμένες της Λευκάδας, του Καλάμου και του Καστού και της Βασιλικής ώστε να εξασφαλίζεται ο θαλάσσιος διάπλους - κατακόρυφος άξονας .

Αεροπορικές μεταφορές και υποδομές

Από την παρούσα μελέτη αναθεώρησης του ΠΠ προτείνεται να εξεταστεί, έπειτα από σχετική μελέτη, η σκοπιμότητα πύκνωσης του δικτύου των ελικοδρομιών, κατά προτεραιότητα στα μικρά νησιά Κάλαμος και Καστός, αλλά και στη Βασιλική.

Οι προτάσεις της μελέτης αναθεώρησης του ΠΠΧΣΑΑ Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας για το αεροδρόμιο του Ακτίου, όσον αφορά στην κατάταξή του ως "διεθνής αερολιμένας" και ως προς την ανάγκη αναβάθμισης και εκσυγχρονισμού της υποδομής του, υιοθετούνται και από την παρούσα μελέτη, καθώς παρότι το αεροδρόμιο του Ακτίου βρίσκεται στη Δυτική Ελλάδα, εντούτοις λόγω της κοντινής απόστασης εξυπηρετεί τη Λευκάδα ειδικά την θερινή τουριστική περίοδο. Προτείνεται επίσης η τακτική αεροπορική σύνδεση του αεροδρομίου του Ακτίου με τα δύο μητροπολιτικά κέντρα της χώρας (Αθήνα και Θεσσαλονίκη), καθώς και η συγκοινωνιακή σύνδεση της Λευκάδας με το αεροδρόμιο.

Λοιπές τεχνικές υποδομές

Ενέργεια

Ηδη προγραμματίζονται από τη Δ.Ε.Η. και προτείνονται από την παρούσα μελέτη ως έργα προτεραιότητας στον τομέα της ενέργειας τα ακόλουθα έργα για την αναβάθμιση της ποιότητας της ηλεκτροδότησης της Λευκάδας:

- η αναβάθμιση της Γραμμής Μεταφοράς Ενέργειας 150kV Άκτιο –Λευκάδα – Αργοστόλι, με αντικατάσταση του εναέριου αγωγού και πόντιση νέας σύνδεσης της Λευκάδας με την Κεφαλονιά που θα λειτουργεί παράλληλα με την υφιστάμενη γραμμή των 125 MVA.
- η ενίσχυση του Συστήματος στην περιοχή του Ακτίου, όπου βρίσκεται το βορειότερο σημείο σύνδεσης του βρόχου των νοτίων Ιονίων Νήσων με την ηπειρωτική χώρα, μέσω της αναβάθμισης της Γραμμής Μεταφοράς Άκτιο – ΤΑΠ Αμφιλοχία από Ε/150kV σε 2B/150kV.

Τηλεπικοινωνίες

Προτείνεται η επέκταση των ευρυζωνικών δικτύων στην ενδοχώρα της Λευκάδας και στα μικρά κατοικημένα νησιά Κάλαμος και Καστός σε συνδυασμό με την αναβάθμιση του ηλεκτρονικού εξοπλισμού, ώστε να επιτευχθεί η ανάπτυξη τηλε-υπηρεσιών, της τηλεδίοικησης, της τηλε-εκπαίδευσης, της τηλε-διάσκεψης, της τηλε-ιατρικής, αλλά και άλλων τηλε-υπηρεσιών που θα συμβάλλουν εν μέρει στην άρση του αποκλεισμού των Μικρών Νησιών .

Διαχείριση υδάτινων πόρων

Η λεκάνη απορροής Λευκάδας (GR44) περιλαμβάνεται στο Σχέδιο Διαχείρισης Υδατικού Διαμερίσματος Δυτικής Στερεάς Ελλάδας, το οποίο είναι υπό έγκριση και προβλέπει αναλυτικά μέτρα για τη συγκεκριμένη λεκάνη, τα οποία προτείνονται από την παρούσα μελέτη.

Επιπλέον των ανωτέρω προτείνεται από την παρούσα μελέτη η κατασκευή μικρών ορεινών φραγμάτων και έργων εμπλουτισμού του υδροφόρου ορίζοντα.

Επίσης, προτείνεται η κατασκευή αντιπλημμυρικών έργων σε όλους τους χείμαρρους της Λευκάδας με προτεραιότητα στις περιοχές που εμφανίζουν συχνότερα πλημμυρικά φαινόμενα.

Ύδρευση / άρδευση

Στους τομείς ύδρευσης – άρδευσης προτείνονται τα ακόλουθα έργα:

- Αντικατάσταση του κεντρικού αγωγού ύδρευσης από τις Πηγές Αγίου Γεωργίου, λόγω παλαιότητας του δικτύου
- Επίσκεψη της λιμνοδεξαμενής Καρυάς με την προϋπόθεση της επίσκεψης και λειτουργίας των αρδευτικών δικτύων που είχαν κατασκευαστεί το 2000 και υλοποίηση των απαραίτητων εγγειοβελτιωτικών έργων (αποστραγγιστικά έργα στον Κάμπο, αναδασμός).
- Προτείνεται η προώθηση της κατασκευής νέων ταμιευτήρων νερού στο οροπέδιο της Εγκλουβής και στον κάμπο της Βασιλικής, όπως προγραμματίζεται από το ΥΠΑΑΤ σε συνδυασμό με την μελέτη και κατασκευή αρδευτικών και αποστραγγιστικών δικτύων.
- Ο ταμιευτήρας της Βασιλικής προτείνεται και για την υδροδότηση της αστικής περιοχής της Βασιλικής
- Προτείνεται η σύσταση φορέα διαχείρισης των αρδευτικών έργων του Δήμου Λευκάδας.

Αποχέτευση

Στον τομέα της αποχέτευσης προτείνονται τα ακόλουθα έργα:

- Βελτίωση και εκσυγχρονισμός των Εγκαταστάσεων Επεξεργασίας Λυμάτων
- Προτεραιότητα στην κατασκευή έργων δικτύων αποχέτευσης και ΕΕΛ, στις παραλιακές τουριστικά ανεπτυγμένες περιοχές.
- Κατασκευή ΕΕΛ στις Δημοτικές Ενότητες Καρυάς και Αφακιωτών

Στερεά απόβλητα

Προτείνεται η υλοποίηση των προβλεπόμενων έργων από τον αναθεωρημένο ΠΕΣΔΑ Ιονίων Νήσων και συγκεκριμένα των 2 ΣΜΑ στη Λευκάδα, οι οποίοι αναμένονται να λειτουργήσουν περίπου σε δύο χρόνια, με παράλληλη προώθηση εκτεταμένου προγράμματος ανακύκλωσης.

Επιπλέον των έργων αυτών προτείνεται η χωροθέτηση από τον υποκείμενο σχεδιασμό υποδοχέων μπάζων σε συνδυασμό με την λειτουργία στους χώρους αυτούς μονάδων ανακύκλωσης των οικοδομικών υλικών.

Περιοχές Ειδικών Χωρικών Παρεμβάσεων (ΠΕΧΠ)

Στη Λευκάδα προτείνονται οι ίδιες περιοχές του ισχύοντος ΠΠΧΣΑΑ - οι ημιορεινές και ορεινές περιοχές στην οποία περιλαμβάνονται οι ορεινοί όγκοι Αγ. Δυνατή και Καλόν Όρος με τους εγκαταλελειμμένους οικισμούς και το νησιωτικό σύμπλεγμα του Δήμου Μεγανησίου.

B.1.1.δ.1.4 Δήμος Μεγανησίου

ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ

Για την εφαρμογή και εξειδίκευση των κατευθύνσεων του αναθεωρημένου ΠΠΧΣΑΑ της ΠΙΝ προτείνεται η ολοκλήρωση της σύνταξης της μελέτης, με επικαιροποίησή της με τις κατευθύνσεις του αναθεωρούμενου ΠΠΧΣΑΑ και η θεσμοθέτηση του Γ.Π.Σ. του Δήμου. Σε περίπτωση όμως που το ΓΠΣ του Δήμου θεσμοθετηθεί πριν από τη θεσμοθέτηση του παρόντος αναθεωρημένου ΠΠΧΣΑΑ της ΠΙΝ προτείνεται μετά την παρέλευση της πενταετίας από τη θεσμοθέτησή του, που προβλέπει ο Ν. 2508/1997 να τροποποιηθεί, ώστε να εναρμονισθεί με τις κατευθύνσεις του αναθεωρημένου ΠΠΧΣΑΑ.

Χωρικές Ενότητες Πρωτογενούς τομέα

Προτείνονται Χωρικές Ενότητες γεωργίας οι οποίες θα πρέπει να οριοθετηθούν και να ενταχθούν σε καθεστώς προστασίας από τον υποκείμενο σχεδιασμό.

Η κτηνοτροφία επιτρέπεται να ασκείται υπό τον περιορισμό της αποφυγής συγκρούσεων με τον τουρισμό και τη γεωργία.

Σε επόμενη αναθεώρηση του ΕΠΧΣΑΑ υδατοκαλλιέργειών προτείνεται ως ανάδραση η κατεύθυνση της απαγόρευσης της εγκατάστασης οποιασδήποτε μορφής υδατοκαλλιέργειας στον θαλάσσιο χώρο του Δήμου Μεγανησίου

Χωρικές Ενότητες δευτερογενούς τομέα

Δεν απαιτείται η χωροθέτηση ειδικού χωρικού υποδοχέα μεταποιητικών δραστηριοτήτων και προτείνεται η διάσπαρτη εγκατάσταση μεταποίησης, συσκευασίας και τυποποίησης των τοπικών αγροτικών προϊόντων. Ωστόσο εάν κατά την εκπόνηση της μελέτης ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ του Δήμου διαπιστωθεί η ανάγκη ενός τέτοιου υποδοχέα, προτείνεται η χωροθέτησή του εκτός των γεωργικών εκτάσεων.

Χωρικές Ενότητες τριτογενούς τομέα

Ο Δήμος πλην των ακατοίκητων νησίδων και των βραχονησίδων προτείνεται ως μία Χωρική Ενότητα ήπιου και ειδικών – εναλλακτικών μορφών τουρισμού, όπου όμως επιτρέπονται οι γεωργικές καλλιέργειες και η διάσπαρτη χωροθέτηση μονάδων μεταποίησης, συσκευασίας και τυποποίησης τοπικών αγροτικών προϊόντων.

Οι ακατοίκητες νησίδες και βραχονησίδες του Δήμου προτείνεται από την παρούσα μελέτη να ενταχθούν σε καθεστώς απόλυτης προστασίας και ο υποκείμενος σχεδιασμός ΓΠΣ/

ΣΧΟΟΑΠ να προβλέψει μέτρα προστασίας και διαχείρισης των νησίδων αυτών. Από την παρούσα μελέτη προτείνεται να επιτρέπεται:

- η ήπια αναψυχή για ανάπτυξη της περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης
- η διατήρηση των υφιστάμενων μονάδων υδατοκαλλιεργειών.
- η εγκατάσταση ΑΠΕ εφόσον κατά τη διαδικασία έγκρισης των περιβαλλοντικών όρων διαπιστωθεί ότι δεν συντρέχουν περαιτέρω λόγοι προστασίας των οικοσυστημάτων και του τοπίου των ακατοίκητων νησιών και βραχονησίδων.

Προτείνεται η δημιουργία ενός καταδυτικού πάρκου έπειτα από σχετική μελέτη χωροθέτησης.

Φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον

Προτείνεται η χάραξη οικοπολιτιστικής διαδρομής η οποία να συνδέεται λειτουργικά με την αντίστοιχη προτεινόμενη οικοπολιτιστική διαδρομή της ανατολικής Λευκάδας. Η ακριβής χάραξή της θα γίνει από τον υποκείμενο σχεδιασμό.

Στον τομέα του πολιτιστικού περιβάλλοντος προτείνεται η αξιοποίηση και ανάδειξη όλων των πολιτιστικών μνημείων και στοιχείων της πολιτιστικής κληρονομιάς (ναοί, παραδοσιακοί οικισμοί και λοιπά μνημεία) και του φυσικού περιβάλλοντος του Δήμου.

Οικιστικό δίκτυο

Το Κατωμέρι ως έδρα του καλλικράτειου Δήμου Μεγανησίου, προτείνεται από την παρούσα μελέτη να λειτουργήσει ως δίπολο μαζί με το Νυδρί Λευκάδας, ως οικιστικό κέντρο 6^{ου} επιπέδου σύμφωνα με την ιεράρχηση του ΓΠΧΣΑΑ, εξαρτώμενο από τη Λευκάδα (προτεινόμενο οικιστικό κέντρο 5^{ου} επιπέδου). Από το δίπολο Κατωμέρι - Νυδρί προτείνεται να έχουν σχέσεις εξάρτησης τα μικρά νησιά Κάλαμος και Καστός.

Από την παρούσα μελέτη και σύμφωνα με τα σταθερότυπα του ΥΠΕΧΩΔΕ (Υ.Α. 10788 ΦΕΚ 285/Δ/2004), προτείνεται κατ' ελάχιστο η χωροθέτηση στο δίπολο Κατωμέρι - Νυδρί των εξής υποδομών: κέντρο υγείας, συμβουλευτικοί σταθμοί επιτόκων – βρεφών, γεροντικές στέγες – ΚΑΠΗ – ΚΗΦΗ, πνευματικό κέντρο, ειρηνοδικείο, πταισματοδικείο, υποθηκοφυλακείο, αγρονομείο, δασαρχείο.

Μεταφορικές Υποδομές

Οδικές μεταφορές

Προτείνεται η αναβάθμιση – βελτίωση της οδού Βαθύ – Κατωμέρι – Σπαρτοχώρι.

Λιμενικές μεταφορές και υποδομές

Ως προς τις λιμενικές υποδομές προτείνονται τα εξής έργα:

- Εκσυγχρονισμός και αναβάθμιση του λιμένα Βαθέως με πρόβλεψη υποδομών για την εξυπηρέτηση των τουριστικών σκαφών, στον οποίο προτείνεται επιπλέον η αποκατάσταση του κρηπιδώματος λόγω καθίζησης και η τοποθέτηση πλωτού βαρέως τύπου στην βόρεια πλευρά (θέση Παναγίτσα).
- Εκσυγχρονισμός και αναβάθμιση του λιμανιού του Αθερινού με πρόβλεψη υποδομών για την εξυπηρέτηση των τουριστικών σκαφών
- Εκσυγχρονισμός και αναβάθμιση του λιμένα Σπήλιου με πρόβλεψη υποδομών για την εξυπηρέτηση των τουριστικών σκαφών στον οποίο προτείνεται επιπλέον η τοποθέτηση πλωτού κυματοθραύστη βαρέως τύπου (θέση Ρόκα)

Υδατοδρόμια

Προτείνεται η χωροθέτηση υδατοδρομίου σε έναν από τους προαναφερθέντες τρεις λιμένες (Βαθέως, Αθερινού και Σπήλιου), έπειτα από σχετική διερεύνηση που προτείνεται να γίνει από την υπό εκπόνηση μελέτη ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ.

Αεροπορικές μεταφορές και υποδομές

Προτείνεται η χωροθέτηση από το ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ του Δήμου ενός σύγχρονου ελικοδρομίου του Μεγανησίου, που να εξυπηρετεί πτήσεις γενικής χρήσης και να μπορεί να υποστηρίξει νυχτερινές πτήσεις ή/και πτήσεις υπό δυσμενείς καιρικές συνθήκες.

Λοιπές τεχνικές υποδομές

Ενέργεια

Στον τομέα της ενέργειας ο Δήμος Μεγανησίου διασυνδέεται με τον Δήμο Λευκάδας, και ως εκ τούτου έχει ενεργειακή επάρκεια. Στον τομέα των ΑΠΕ ως ανάδραση προς το ΕΠΧΣΑΑ των ΑΠΕ προτείνεται η χωροθέτηση μόνον εγκαταστάσεων μικρής κλίμακας, που να εντάσσονται αρμονικά στο περιβάλλον και μόνον για ατομική εξυπηρέτηση.

Τηλεπικοινωνίες

Προτείνεται η επέκταση των ευρυζωνικών δικτύων σε συνδυασμό με την αναβάθμιση του ηλεκτρονικού εξοπλισμού, ώστε να επιτευχθεί η ανάπτυξη τηλε-υπηρεσιών, της τηλεδίοικησης, της τηλε-εκπαίδευσης, της τηλε-διάσκεψης, της τηλε-ιατρικής, αλλά και άλλων

τηλε-υπηρεσιών που θα συμβάλλουν εν μέρει στην άρση του αποκλεισμού του Δήμου .

Διαχείριση υδάτινων πόρων

Ο Δήμος Μεγανησίου περιλαμβάνεται στη λεκάνη απορροής Λευκάδας (GR44) για την οποία είναι στάδιο της έγκρισης το Σχέδιο Διαχείρισης Υδατικού Διαμερίσματος Δυτικής Στερεάς Ελλάδας, το οποίο προβλέπει αναλυτικά μέτρα για τη συγκεκριμένη λεκάνη, τα οποία προτείνονται από την παρούσα μελέτη.

Ύδρευση/αποχέτευση

Η καταγραφή των αναγκών και η διατύπωση των απαιτούμενων προτάσεων στον τομέα της ύδρευσης – αποχέτευσης προτείνεται να αντιμετωπιστεί σε επίπεδο ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ. Έργο άμεσης προτεραιότητας στον τομέα αυτό είναι η κατασκευή ΕΕΛ και δικτύου αποχέτευσης για ολόκληρο το νησί.

Στερεά Απόβλητα

Στον τομέα της διαχείρισης των απορριμμάτων προτείνεται η περιβαλλοντική αποκατάσταση του ΧΥΤΑ Μεγανησίου, η εφαρμογή της μεθόδου κομποστοποίησης και η προώθηση εκτεταμένου προγράμματος ανακύκλωσης, ώστε να περιοριστούν στο ελάχιστο οι ποσότητες των απορριμμάτων που θα μεταφέρονται στο ΧΥΤΑ της Παλαίρου Αιτωλοακαρνανίας, σύμφωνα με την πρόβλεψη του αναθεωρημένου ΠΕΣΔΑ. Επίσης προτείνεται η κατασκευή του ΣΜΑ που προβλέπεται από τον αναθεωρημένο ΠΕΣΔΑ στη θέση του όπου λειτουργούσε ο ΧΥΤΑ.

Περιοχές Ειδικών Χωρικών Παρεμβάσεων (ΠΕΧΠ)

Ο Δήμος Μεγανησίου, πλην των ακατοίκητων νησιών, προτείνεται να μελετηθεί ως ΠΕΧΠ.

B.1.1.δ.1.5 Δήμος Κεφαλονιάς

ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ, ΖΟΕ

Για την εφαρμογή και εξειδίκευση των κατευθύνσεων του αναθεωρημένου ΠΠΧΣΑΑ της ΠΙΝ προτείνεται η σύνταξη του Γ.Π.Σ. του Δήμου Κεφαλονιάς είτε συνολικά είτε ανά ομάδες ή μεμονωμένες Δημοτικές Ενότητες με προτεραιότητα στη Δ.Ε. Αργοστολίου και Ληξουρίου, τις Δ.Ε. με οξυμένα προβλήματα από την ανάπτυξη του συμβατικού τουρισμού στον παράκτιο χώρο. Μετά τους σεισμούς της 26/01/2014 ένα επιπλέον κριτήριο για την ιεράρχηση των προτεραιοτήτων επιλογής των Δ.Ε. είναι και οι επιπτώσεις από τους καταστρεπτικούς σεισμούς.

Στο Αργοστόλι και στο Ληξούρι ισχύουν περιαστικές ΖΟΕ με τη θεσμοθέτηση των οποίων επιτεύχθηκε μια σχετικά εύρυθμη λειτουργία του περιαστικού χώρου, αλλά σύμφωνα με στοιχεία της Υπηρεσίας Δόμησης Κεφαλονιάς, οι ισχύουσες χρήσεις έχουν προκαλέσει προβλήματα και επιβάλλεται η αναθεώρηση των Π.Δ. και των δύο αυτών ΖΟΕ. Ειδικά η περιαστική ΖΟΕ του Αργοστολίου που σε μια υποζώνη της περιλαμβάνει την μεταποίηση, για την οποία προτείνεται η χωροθέτηση Επιχειρηματικού Πάρκου στο οποίο θα μετεγκατασταθούν οι δραστηριότητες αυτές.

Χωρικές Ενότητες πρωτογενούς τομέα

Οι προτεινόμενες Χωρικές Ενότητες γεωργίας στον Δήμο Κεφαλονιάς είναι:

- οι γεωργικές εκτάσεις στο ανατολικό και νότιο τμήμα της χερσονήσου Παλικής (περιαστικός χώρος Ληξουρίου),
- οι γεωργικές εκτάσεις νότια του Αργοστολίου και η παραλιακή ζώνη από το αεροδρόμιο μέχρι τη Σκάλα,
- ο κάμπος Αγ. Ειρήνης – Τζανάτων
- ο κάμπος της Σάμης,
- ο κάμπος των Μακριώτικων (από τα Διβάρτα μέχρι την Αγία Ευφημία) και
- οι εκτάσεις του ελαιώνα της Κεφαλονιάς που εκμεταλλεύονται συστηματικά.

Ως περιοχές διερεύνησης για χαρακτηρισμό της γεωργικής γης ως υψηλής παραγωγικότητας προτείνονται ο κάμπος Αγ. Ειρήνης – Τζανάτων στον οποίο έχουν κατασκευαστεί και λειτουργούν οι δύο λιμνοδεξαμενές και τα συνοδά έργα άρδευσης, στον περιαστικό χώρο Ληξουρίου και Αργοστολίου όπου υπάρχουν θεσμοθετημένες ΖΟΕ και έχει περιοριστεί η εκτός σχεδίου δόμησης, ο κάμπος του Κατελειού, ο κάμπος στο Λιβάδι Παλικής, οι περιοχές παραγωγής των προϊόντων ΠΟΠ – ΠΓΕ, καθώς και οι περιοχές όπου προγραμματίζονται αρδευτικά ή άλλα εγγειοβελτιωτικά έργα.

Προτείνεται η οριοθέτηση

- της γεωργικής γης υψηλής παραγωγικότητας από το ΥΠΑΑΤ. σύμφωνα με τις προβλεπόμενες διαδικασίες του νόμου του Ν. 2637/1998, όπως τροποποιήθηκε από τον Ν. 2945/2001, και
- της περιοχής των αιωνόβιων ελαιώνων προκειμένου να χαρακτηριστούν ως αισθητικοί ελαιώνες – ζώνη προστασίας

και οι οποίοι προτείνεται να συμπεριληφθούν στις προτεινόμενες οικο-πολιτιστικές διαδρομές.

Ειδικότερα ως ζώνες προστασίας, ορίζονται οι εξής περιοχές όπου καλλιεργούνται τοπικά αγροτικά προϊόντα ΠΟΠ και ΠΓΕ:

Προστατευόμενης Ονομασίας Προέλευσης:

- Η ζώνη ΠΟΠ Ρομπόλα, η οποία ορίζεται σε υψόμετρο τουλάχιστον 50 μ. από τη θάλασσα και στα όρια των Τοπικών Κοινοτήτων Ομαλών, Δαυγάτων, Δειλινάτων, Τρωιανάτων και Φαρακλάτων, καθώς και οι περιοχές που βρίσκονται πάνω από την επαρχιακή οδό Αργοστολίου Πόρου των Τοπικών Κοινοτήτων Μουσάτων και Βλαχάτων.
- Η οριοθετημένη περιοχή παραγωγής του Οίνου Μαυροδάφνη, η οποία περιλαμβάνει στη χερσόνησο της Παλικής τις Τ.Κ. Σουλάρων, Χαβριάτων, Χαυδάτων, Ληξουρίου, Μονοπωλάτων, Δαμουλιανάτων, Αγίας Θέκλης, Κουβαλάτων και Αγκώνα, στη Λειβαθώ, τις Τ.Κ. Σβορωνάτων και Σπαρτιών, στον Ελειό τις Τ.Κ. Αργινίων, Πάστρας, Σκάλας και Πόρου, την Τ.Κ. Γριζάτωνστη στη Σάμη, τις Τ.Κ. Μεσοβουνίων και Καταποδάτων, και στην Έρισο.
- Η αμπελουργική ζώνη ΠΟΠ Μοσχάτος, η οποία εκτείνεται στη χερσόνησο της Παλικής και περιλαμβάνει την Δ.Ε. Ληξουρίου, τις τοπικές κοινότητες Σουλάρων, Ζύλων, Κατωγής, Σκηνέας, Χαυδάτων και την περιοχή της Τοπικής Κοινότητας Πόρου.

Προϊόντα Γεωγραφικής Ένδειξης:

- ο ελαιώνας της Κεφαλονιάς από τον οποίο παράγεται το ελαιόλαδο ΠΓΕ Κεφαλονιάς
- Η οριοθετημένη ζώνη παραγωγής των τοπικών οίνων ΠΓΕ Ματζαβινάτα, η οποία περιλαμβάνει τα όρια της Τ.Κ. Κατωγής (Ματζαβινάτα).
- Η οριοθετημένη ζώνη παραγωγής των τοπικών οίνων ΠΓΕ Μεταξάτα η οποία περιλαμβάνει την περιοχή Μοναστήρια Μεταξάτων
- Η οριοθετημένη ζώνη παραγωγής των τοπικών οίνων ΠΓΕ Πλαγιές Αίνου η οποία περιλαμβάνει τις περιοχές των Δ.Ε. Αργοστολίου, Ελειού – Πρόννων, Λειβαθούς, Ομαλών, Πυλαρέων, Σάμης, καθώς και της Δ.Κ. Ληξουρίου και των Τ.Κ. Αγίας Θέκλης,

Δαμουλιανάτων, Κατωγής, Κουβαλάτων, Μονοπαλάτων Σκινέως, Σουλλάρων, Χαβδάτων και Χαβριάτων της Δ.Ε. Παλικής.

Οι προτεινόμενες Χωρικές Ενότητες κτηνοτροφίας στον Δήμο Κεφαλονιάς είναι:

- Η περιοχή μεταξύ Διλινάτων – Δαυγάτων – Καρδακάτων – Αγκώνα – Διβαράτων – Πατρικάτων – Νεοχωρίου – Αγ. Ευφημίας για την οποία προγραμματίζεται η κατασκευή γραμμής ηλεκτρικού ρεύματος με την οποία θα μπορούν να συνδεθούν οι κτηνοτροφικές μονάδες της περιοχής, μειώνοντας έτσι το κόστος σύνδεσής τους στο δίκτυο διανομής ηλεκτρικής ενέργειας.
- Το βόρειο τμήμα της χερσονήσου Παλικής

Επιπλέον των ζωνών αυτών προτείνεται να διερευνηθούν και άλλες περιοχές από τον υποκείμενο σχεδιασμό ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ για την οριοθέτηση Χωρικών Ενοτήτων κτηνοτροφίας σύμφωνα με την επιτόπια αποτύπωση που θα διενεργηθεί στην κλίμακα της συγκεκριμένης μελέτης.

Όσον αφορά στους βοσκότοπους προτείνεται η εκπόνηση μελέτης οριοθέτησης των βοσκοτόπων, εκτίμησης της βοσκοϊκανότητάς τους και αειφορικής διαχείρισής τους με εκ περιτροπής βόσκηση, για να επιτυγχάνεται φυσική αναγέννηση. Το βασικότερο πρόβλημα για την κτηνοτροφία στον Δήμο Κεφαλονιάς είναι το ιδιοκτησιακό καθεστώς. Για το λόγο αυτό προτείνεται η σύνταξη δασικού κτηματολογίου ώστε να αρθούν τα προβλήματα με το ιδιοκτησιακό.

Στον τομέα της μελισσοκομίας, προτείνεται να επιτρέπεται η συγκεκριμένη δραστηριότητα και εντός του Εθνικού Δρυμού του Αίνου, διότι αφενός μεν θα ενισχυθεί η ποιότητα του παραγόμενου μελιού από την περιοχή αυτή, αφετέρου δε ευνοεί την επικονίαση των φυτών εντός του Εθνικού Δρυμού και συμβάλλει στην διατήρηση της βιοποικιλότητας. Γενικά προτείνεται η ανάπτυξη βιολογικής μελισσοκομίας στις προστατευόμενες φυσικές περιοχές όπου δεν υπάρχουν καλλιέργειες και επομένως δεν γίνονται ψεκασμοί.

Σύμφωνα με τη Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας της Π.Ε. Κεφαλονιάς στις περιοχές Αργοστόλι – Ομαλά – Πύλλαιος και Φαλάρη έχουν αναπτυχθεί οι περισσότερες βιολογικές κτηνοτροφικές μονάδες. Στις περιοχές αυτές προτείνεται από την παρούσα μελέτη να διερευνηθεί η δυνατότητα δημιουργίας φυσικών κτηνοτροφικών πάρκων βιολογικής κτηνοτροφίας και η δημιουργία κτηνοτροφικών μονάδων καινοτομίας (ΚΤΗ.ΜΟ.Κ.) στο πλαίσιο του Ν. 4056/2012. Ιδιαίτερα στο πλαίσιο του προγράμματος διατήρησης σπάνιων

φυλών βοοειδών προτείνεται να δοθούν κίνητρα για την ενίσχυση των κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων της τοπικής φυλής βραχυκέρατου βοδιού Κεφαλονιάς.

Οι προτεινόμενες Χωρικές Ενότητες υδατοκαλλιεργειών στον Δήμο Κεφαλονιάς είναι αυτές που προσδιορίζονται από το ΕΠΧΣΑΑ Υδατοκαλλιεργειών, ήτοι:

- Ζώνη Α.2 Κόλπος Αργοστολίου
- Ζώνη Β.2 Νοτιοανατολικές ακτές Κεφαλονιάς
- Ζώνη Ε.6 Βορειοανατολικές ακτές Κεφαλονιάς

Εντός αυτών των Χωρικών Ενοτήτων προτείνεται από το ΕΠΧΣΑΑ και η παρούσα μελέτη αποδέχεται, η απαγόρευση της εγκατάστασης νέων μονάδων ιχθυοκαλλιεργειών και επιτρέπεται μόνον ο εκσυγχρονισμός των υφιστάμενων μονάδων. Προτείνεται η ίδρυση ΠΟΑΥ στις ανωτέρω ζώνες σύμφωνα με τους όρους και περιορισμούς που θέτει το ΕΠΧΣΑΑΥ και μόνον για την χωρική οργάνωση των υφιστάμενων μονάδων ιχθυοκαλλιεργειών και την εγκατάσταση νέων μονάδων μόνον οστρακοκαλλιεργειών.

Στον τομέα της αλιείας, για την ενίσχυση της αλιευτικής δραστηριότητας προτείνεται η εκπόνηση ειδικής μελέτης οριοθέτησης αλιευτικών πεδίων στις παράκτιες περιοχές, στους ημίκλειστους κόλπους, καθώς και στη λιμνοθάλασσα του Κούταβου με την οποία να προβλέπονται μέτρα αειφορικής διαχείρισής τους για την εξασφάλιση της ανανέωσης των αλιευτικών αποθεμάτων.

Χωρικές Ενότητες δευτερογενούς τομέα

Η πρόταση του ΠΠΧΣΑΑ συνίσταται στην δημιουργία ενός Επιχειρηματικού Πάρκου βιοτεχνίας – βιομηχανίας και χονδρεμπορίου του Ν. 3982/2011 με τις αναφερόμενες χρήσεις στο άρθρο 43 τύπου Β' (μέσης όχλησης) ή Γ (χαμηλής όχλησης), στον περιαστικό χώρο του Αργοστολίου με προτεραιότητα διερεύνησης στην περιοχή Λαγκάδα, όπου υπάρχουν ήδη εγκατεστημένες μονάδες, σύμφωνα με τη Δ/ση Ανάπτυξης της Π.Ε. Κεφαλονιάς. Στο προτεινόμενο Ε.Π. προτείνεται να μετεγκατασταθούν όλες οι υφιστάμενες μονάδες μεταποίησης και χονδρεμπορίου που υπάρχουν στην περιοχή της Κρανιάς. Η ακριβής χωροθέτηση του Ε.Π. αποτελεί αντικείμενο του υποκείμενου σχεδιασμού που θα διερευνήσει εναλλακτικά και άλλες πιθανές θέσεις.

Επιπλέον χωρικοί υποδοχείς μεταποιητικών μονάδων προτείνονται κατά προτεραιότητα στο Ληξούρι και στη Σάμη που προτείνονται ως οικιστικά κέντρα 6^{ου} επιπέδου, καθώς και σε άλλες περιοχές του Δήμου, σύμφωνα με τις τοπικές ανάγκες που θα διερευνηθούν από τον υποκείμενο σχεδιασμό. Επιβάλλεται να μην προκαλούν οποιαδήποτε μορφή ρύπανσης και για την αντιμετώπιση της οπτικής ρύπανσης πρέπει να αφίστανται από τις περιοχές τουριστικής ανάπτυξης χωρίς να προβάλλονται από αυτές.

Στις περιοχές παραγωγής των τοπικών αγροτικών προϊόντων προτείνεται η διάσπαρτη χωροθέτηση μόνον μονάδων συσκευασίας και τυποποίησης των προϊόντων αυτών.

Τα συνεργεία παντός τύπου οχημάτων καθώς και τα τυροκομεία και τα ελαιοτριβεία που είναι εγκατεστημένα εντός πόλεων και οικισμών προτείνεται να μετεγκατασταθούν στους προτεινόμενους χωρικούς υποδοχείς μεταποιητικών δραστηριοτήτων. Προτείνεται, οι επιτρεπόμενοι κλάδοι των μεταποιητικών μονάδων εντός των ανωτέρω χωρικών υποδοχέων να είναι οι κλάδοι που σχετίζονται με

- την τοπική αγροτική παραγωγή / βιομηχανία τροφίμων και ποτών,
- τα οικοδομικά υλικά
- τη βιομηχανία ξύλου και προϊόντων ξύλου
- τις εκδοτικές και εκτυπωτικές δραστηριότητες
- την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας
- τις λοιπές βιομηχανίες μ.α.κ.³⁶
- την επισκευή πάσης φύσεως οχημάτων και γεωργικών μηχανημάτων

Τα ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ θα εξειδικεύσουν τους ανωτέρω προτεινόμενους κλάδους και πιθανόν θα προσθέσουν κατόπιν ειδικής τεκμηρίωσης επιπλέον κλάδο ή κλάδους και θα αφαιρέσουν είδος ή είδη έργων / δραστηριοτήτων, προσδιορίζοντας το βαθμό όχλησης σύμφωνα με την ΚΥΑ 13727/724 ΦΕΚ 1087/Β/2003.

Για την ενίσχυση της κτηνοτροφικής παραγωγής προτείνεται η μελέτη - κατασκευή δημοτικών σφαγείων που να διαθέτουν και βιολογική γραμμή παραγωγής κρέατος, τα οποία θα αυξήσουν την προστιθέμενη αξία των παραγόμενων τοπικών προϊόντων, αφού η μεταποίησή τους θα γίνεται στον τόπο παραγωγής. Οι μονάδες αυτές, καθώς και οι νέες ιδιωτικές μονάδες προτείνεται να χωροθετηθούν στους οργανωμένους υποδοχείς που προαναφέρθηκαν, ώστε να αποφευχθούν οι αρνητικές επιπτώσεις στο περιβάλλον.

Στον τομέα της εξόρυξης προτείνεται άμεσα η σύσταση της αρμόδιας επιτροπής σε επίπεδο Π.Ε. Κεφαλονιάς για τη διερεύνηση και τον καθορισμό λατομικών περιοχών σύμφωνα με τον Ν. 4001/2011, με τον οποίο παρατάθηκε για μία πενταετία (από την έναρξη ισχύος του νόμου), η προθεσμία χωροθέτησης νέων λατομικών ζωνών. Όσον αφορά στην εξόρυξη βιομηχανικών υλικών προτείνεται η διατήρηση της υφιστάμενης μονάδας εξόρυξης (IONIAN KALK), η οποία αποτελεί καθετοποιημένη μονάδα παραγωγής - επεξεργασίας ανθρακικού ασβεστίου και δολομίτη από την επιτόπου εξόρυξη της πρώτης ύλης, ενώ εισάγει και επεξεργάζεται άλλα υλικά (όπως π.χ. τάλκη σε πλήρη καθετοποιημένη παραγωγή) και στην συνέχεια εξάγει τα τελικά προϊόντα στην εθνική και διεθνή αγορά.

³⁶ μ.α.κ.: μη αλλού καταχωρημένες, ως αναφέρονται στην ΚΥΑ 13727/724 ΦΕΚ 1087/Β/2003

Στον τομέα των ΑΠΕ προτείνεται μία Χωρική Ενότητα στην ορεινή ζώνη της Κεντρικής Κεφαλονιάς (ευρύτερη περιοχή του όρους Αγ. Δυνατή) με κριτήρια χωροθέτησης:

- τον περιορισμό της εγκατάστασης χερσαίων αιολικών πάρκων εντός των προτεινόμενων Χωρικών Ενοτήτων ΑΠΕ και μετά από ενδελεχή εξέταση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων και ιδιαίτερα στο τοπίο.

Ως ανάδραση προς το ΕΠΧΣΑΑ των ΑΠΕ, λόγω της νησιωτικότητας προτείνεται

- η μείωση του προβλεπόμενου ποσοστού κάλυψης της γεωργικής γης υψηλής παραγωγικότητας από φωτοβολταϊκές εγκαταστάσεις που προβλέπει ο Ν. 3851/2010 από 1% σε 0,05% για την ΠΙΝ (και πιθανόν και για τις άλλες νησιωτικές περιφέρειες της χώρας) λόγω της σπανιότητας αυτού του πλουτοπαραγωγικού πόρου.
- η αύξηση των αποστάσεων που λαμβάνονται υπόψη στη χωροθέτηση των εγκαταστάσεων ΑΠΕ στο νησιωτικό χώρο κατά 25% που αναφέρονται στα παραρτήματα II και IV του ΕΠΧΣΑΑ για τις ΑΠΕ.

Χωρικές Ενότητες τριτογενούς τομέα

Οι προτεινόμενες Χωρικές Ενότητες ανάπτυξης παραθαλάσσιου μαζικού τουρισμού στον Δήμο Κεφαλονιάς περιλαμβάνουν τις ακόλουθες περιοχές:

- τη νοτιοανατολική παράκτια ζώνη της χερσονήσου Παλικής
- την παράκτια ζώνη από το αεροδρόμιο μέχρι τα Λουρδάτα
- την παράκτια ζώνη Κάτω Κατελειός – Ρατζακλί – Σκάλα – Λεύκες – Πόρος
- την περιοχή Σάμη - Καραβόμυλος

Οι προτεινόμενες Χωρικές Ενότητες ήπιου και ειδικών – εναλλακτικών μορφών τουρισμού του Δήμου Κεφαλονιάς, είναι αυτές που περιλαμβάνουν τις ακόλουθες περιοχές:

- τις παραλιακές περιοχές εκτός των Χωρικών Ενοτήτων του παραθαλάσσιου μαζικού τουρισμού που προαναφέρθηκαν,
- την ενδοχώρα, εκτός των Χωρικών Ενοτήτων κτηνοτροφίας και των Χωρικών Ενοτήτων του δευτερογενούς τομέα

Προτείνεται η δημιουργία ενός καταδυτικού πάρκου έπειτα από σχετική μελέτη χωροθέτησης με προτεραιότητα στη διερεύνηση του θαλάσσιου χώρου του βόρειου τμήματος του κόλπου Αργοστολίου.

Παραθεριστική κατοικία

Για τις υφιστάμενες περιοχές όπου έχει αναπτυχθεί παραθεριστική κατοικία προτείνεται:

- η σύνταξη Πολεοδομικής μελέτης και Πρ. Εφαρμογής με επιβολή ειδικών όρων δόμησης στην περιοχή β' κατοικίας Λάσση (υποζώνη 8 της ΖΟΕ Αργοστολίου).
- η διερεύνηση αναγκαιότητας από τον υποκείμενο σχεδιασμό σύνταξης Πολεοδομικής μελέτης με επιβολή ειδικών όρων δόμησης των πυκνοδομημένων περιοχών παραθεριστικής κατοικίας – τουρισμού στις εκτός σχεδίου περιοχές Σκάλας, στους Λετανούς Ληξουρίου και στη βόρεια Κεφαλονιά.

Φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον

Εντός των Χωρικών Ενοτήτων ήπιου και εναλλακτικών μορφών τουρισμού προτείνονται οι εξής διαδρομές οικοπολιτιστικού τουρισμού που διασυνδέουν τις πλέον ενδιαφέρουσες περιοχές, (Οικοσυστήματα, τοπία, αρχαιολογικούς χώρους, μνημεία, παραδοσιακούς οικισμούς, ακτές), ήτοι:

3. Οικοπολιτιστική Διαδρομή Βόρειας και Δυτικής Κεφαλονιάς: Περιλαμβάνει τα Τοπία Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους α) «Χερσόνησος Ερίσσου», β) «Χερσόνησος Άσσου», και γ) «Όρμος Μύρτου Κεφαλονιάς» καθώς και τις περιοχές Natura με κωδικό «GR2220001 – Καλόν Όρος» και «GR2220005 – Δυτικές Ακτές Κεφαλλήνιας – Θαλάσσιο Στενό Ιθάκης», καθώς και τα καταφύγια άγριας ζωής «Όρος Καστέλι – Μπλωστή», «Λιβιάδι Ληξουρίου», «Βούλισσα» και «Νεοχώρι». Επίσης περιλαμβάνει τους παραδοσιακούς οικισμούς Γερμενάτα, Ψιλιθριάς, Φισκάρδο, Κατσαράτα, Τσελεντάτα, Ευρετή, Μάγκανος, Αγγιλιάς, Χαλικερή, Τουλιάτα, Βασιλικιάδες, Μεσοβούνια, Κοθρέας, Πλαγιά, Βαρύ, Καρυά, Άσος, Κομιτάτα, Νεοχώρι, Κοντογενάδα, Δαμουλιανάτα, Ρίφιο, Μονοπολάτα, Κομιναράτα, Χαβδάτα και Χαβριάτα. Τέλος περιλαμβάνονται οι κυριότεροι αρχαιολογικοί χώροι και οι ακτές που εντοπίζονται στην διαδρομή αυτή.
4. Οικοπολιτιστική Διαδρομή Κεντρικής και Νότιας Κεφαλονιάς: Περιλαμβάνει τα Τοπία Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους α) «Λίμνη Μελισσάνη», β) «Εθνικός Δρυμός Αίνου ή Μόντε Νέρο και Κόλπος Λουρδά», και γ) «Κάστρο Αγ. Γεωργίου (Σαν Τζόρτζιο)» καθώς και τις περιοχές Natura με κωδικούς «GR2220002 – Εθνικός Δρυμός Αίνου», «GR2220006 – Κεφαλονιά: Αίνος, Αγία Δυνατή και Καλόν Όρος» και «GR2220004 – Παράκτια Θαλάσσια Ζώνη από Αργοστόλι έως Βλαχάτα και όρμος Μούντα». Επίσης περιλαμβάνει τους παραδοσιακούς οικισμούς Κάστρο, Σβορωτάτα και Δρακοπουλάτα. Τέλος περιλαμβάνονται οι κυριότεροι αρχαιολογικοί χώροι και οι ακτές που εντοπίζονται στην διαδρομή αυτή.

Στον τομέα του φυσικού περιβάλλοντος δίδονται οι ακόλουθες κατευθύνσεις :

- Αντιμετώπιση της διάβρωσης των ακτών Μαλιά, Κουνόπετρα, Τραπεζάκι, Λουρδάτα, Γούνι, Διβαρατά

- Προστασία και ανάδειξη του θαλάσσιου περιβάλλοντος, της βιοποικιλότητάς του, των παράκτιων οικοσυστημάτων, χαρτογράφησή τους, έρευνα, χρονοσειρές. Να οριστούν ζώνες προστασίας.
- Δημιουργία δασικού κτηματολογίου
- Βελτίωση – αξιοποίηση των μονοπατιών του Αίνου, αλλά και των άλλων περιοχών φυσικού περιβάλλοντος.
- Προστασία των επιφανειακών αποδεκτών από τα λύματα, τα φυτοφάρμακα, τα υπολείμματα ελαστικών, κτλ.
- Χάραξη αιγιαλού και παραλίας σε ολόκληρο το νησί.
- Να προταθούν κάθετοι οδοί πρόσβασης προς τις παραλίες.
- Προτείνεται η δημιουργία σπηλαιολογικού πάρκου - γεωπάρκου στην περιοχή της Σάμης όπου υπάρχουν πολλές σπηλιές και κατασκευή των απαιτούμενων έργων ώστε να ορισμένα σπήλαια που προσφέρονται να καταστούν επισκέψιμα.
- Προτείνονται έργα αντιμετώπισης των κατολισθητικών φαινομένων στις περιοχές που παρουσιάζουν υψηλό κίνδυνο κατολισθήσεων.

Στον τομέα του πολιτιστικού περιβάλλοντος δίδονται οι ακόλουθες κατευθύνσεις:

- Ανάδειξη των αρχαιολογικών χώρων και ένταξή τους ως επισκέψιμους πόλους για τους τουρίστες κρουαζιέρας
- Ανάδειξη και αξιοποίηση των εγκαταλελειμμένων οικισμών Παλαιά Φάρσα, Παλαιά Βλαχάτα, Βαλσαμάτα, Ταρκασάτα

Αστικός χώρος

Για την αναβάθμιση του αστικού περιβάλλοντος και την ενίσχυση της ελκυστικότητας των οικιστικών κέντρων και λοιπών οικισμών του Δήμου Κεφαλονιάς δίδονται οι ακόλουθες κατευθύνσεις:

- Χρειάζεται αναθεώρηση των όρων δόμησης των οικισμών, ιδιαίτερα δε στο Αργοστόλι και στο Ληξούρι.
- Ανάπλαση των οικισμών Άσσου και Φισκάρδου, καθώς και των λοιπών παραδοσιακών και αξιόλογων οικισμών.
- Ανάπτυξη σύνθετων τουριστικών καταλυμάτων ήπιας μορφής στους ορεινούς φθίνοντες οικισμούς και αξιοποίηση των εγκαταλελειμμένων οικισμών Παλαιά Φάρσα, Παλαιά Βλαχάτα, Βαλσαμάτα, Ταρκασάτα, εφόσον κριθούν γεωλογικά κατάλληλοι για ήπια τουριστική ανάπτυξη.
- Αποκατάσταση των περιοχών σε «κρίση» μετά τους σεισμούς

Οικιστικό δίκτυο

Στον Δήμο Κεφαλονιάς, σύμφωνα με την κατηγοριοποίηση του ΓΠΧΣΑΑ, διατυπώνονται οι ακόλουθες προτάσεις:

- Το Αργοστόλι προτείνεται 5^{ου} επιπέδου – «λοιποί οικισμοί με πληθυσμό άνω των 10.000 κατ».
- Το Ληξούρι και η Σάμη προτείνονται 6^{ου} επιπέδου.
- Όλοι οι υπόλοιποι οικισμοί προτείνονται στο 7^ο επίπεδο

Στο πλαίσιο ενδυνάμωσης του ρόλου των αστικών κέντρων και εδρών των δήμων προτείνεται ο εμπλουτισμός τους με επιπλέον μονάδες διοικητικής και κοινωνικής υποδομής διαπεριφερειακού και περιφερειακού ενδιαφέροντος, ως εξής:

- Αργοστόλι: ΑΕΙ, μουσεία, ερευνητικό κέντρο, κέντρο σεισμολογίας, προξενείο, στάδιο – αθλητικό κέντρο.

Για το Ληξούρι και τη Σάμη που προτείνονται στο 6^ο επίπεδο, προτείνεται, σύμφωνα με τα σταθερότυπα του ΥΠΕΧΩΔΕ (Υ.Α. 10788 ΦΕΚ 285/Δ/2004), κατ' ελάχιστο η χωροθέτηση των εξής υποδομών: κέντρο υγείας, συμβουλευτικοί σταθμοί επιτόκων – βρεφών, γεροντικές στέγες – ΚΑΠΗ – ΚΗΦΗ, πνευματικό κέντρο, ειρηνοδικείο, πταισματοδικείο, υποθηκοφυλακείο, αγρονομείο, δασαρχείο. Επιπλέον αυτών στη Σάμη προτείνεται η δημιουργία μουσείου .

Μεταφορικές Υποδομές

Οδικές μεταφορές

Το οδικό δίκτυο του Δ. Κεφαλονιάς προτείνεται να ιεραρχηθεί ως εξής:

Πρωτεύον οδικό δίκτυο:

- ο κατακόρυφος άξονας Φισκάρδο – Σάμη – Αργοστόλι – Πόρος, ο οποίος συμπληρώνεται από τους οδικούς άξονες Αργοστόλι – Ληξούρι, Αργοστόλι Αεροδρόμιο και Σάμη – Πόρος

Όλο το οδικό δίκτυο του νησιού της Κεφαλονιάς χρήζει βελτιώσεων και παρεμβάσεων στην ασφάλεια και τον εξοπλισμό (οριζόντια σήμανση, ηλεκτροφωτισμός, μεταλλικές μπάρες, κτλ.).

Λιμενικές μεταφορές και υποδομές

Οι λιμένες του Δήμου Κεφαλονιάς προτείνεται να ιεραρχηθούν ως εξής:

- Λιμένες Εθνικής Σημασίας (Κατηγορία Κ2): οι λιμένες Αργοστολίου και Σάμης

- Λιμένες Περιφερειακής σημασίας: οι λιμένες Φισκάρδου, Πόρου και Πεσσάδας
- Όλοι οι υπόλοιποι λιμένες είναι τοπικής σημασίας

Κατευθύνσεις για έργα λιμενικής υποδομής στον Δήμο Κεφαλονιάς:

- Μελέτη και κατασκευή έργων επέκτασης του λιμένα κρουαζιερόπλοιων στο Αργοστόλι
- Κατασκευή των έργων του επιβατικού και εμπορικού τμήματος του λιμένα Αργοστολίου που προβλέπονται από το Master Plan
- Εκπόνηση μελέτης master plan για τον λιμένα της Σάμης
- Η ολοκλήρωση της Β' φάσης του έργου της μαρίνας Αργοστολίου
- Η κατασκευή δύο νέων μαρίνων στην ανατολική Κεφαλονιά (Φισκάρδο, Κάτω Κατελειός)
- Εκσυγχρονισμός και επέκταση του τουριστικού αγκυροβολίου στον Πόρο
- Κατασκευή αλιευτικού καταφυγίου στην Παλλική
- Βελτίωση και έργα προστασίας από τους βόρειους ανέμους του λιμανιού στον Άσσο
- Κατασκευή τουριστικού – αλιευτικού καταφυγίου στον Αθέρα.

Υδατοδρόμια

Προτείνεται η μελέτη και δημιουργία υδατοδρομιών, καθώς και των απαιτούμενων λιμενικών υποδομών εξυπηρέτησης υδροπλάνων στους λιμένες Αργοστολίου και Σάμης.

Αεροπορικές μεταφορές και υποδομές

Από την παρούσα μελέτη προτείνεται η εκπόνηση μελέτης για την επέκταση του αεροδρομίου. Επίσης προτείνεται ο εκσυγχρονισμός και η βελτίωση των αερολιμενικών υποδομών και υπηρεσιών.

Στον τομέα των ελικοδρομιών προτείνεται να εξεταστεί, έπειτα από σχετική μελέτη, η σκοπιμότητα κατασκευής ελικοδρομίου στην ενδοχώρα της Κεφαλονιάς.

Λοιπές τεχνικές υποδομές

Ενέργεια

Ήδη προγραμματίζονται από τη Δ.Ε.Η. και προτείνονται από την παρούσα μελέτη ως έργα προτεραιότητας στον τομέα της ενέργειας τα ακόλουθα έργα για την αναβάθμιση της ποιότητας της ηλεκτροδότησης της Κεφαλονιάς:

- Η αναβάθμιση της Γραμμής Μεταφοράς Ενέργειας 150kV Άκτιο –Λευκάδα – Αργοστόλι, με αντικατάσταση του εναέριου αγωγού και πόντιση νέας σύνδεσης της Κεφαλονιάς με τη Λευκάδα που θα λειτουργεί παράλληλα με την υφιστάμενη γραμμή των 125 MVA.

- Η ενίσχυση του Συστήματος στην περιοχή του Ακτίου, όπου βρίσκεται το βορειότερο σημείο σύνδεσης του βρόχου των νοτίων Ιονίων Νήσων με την ηπειρωτική χώρα, μέσω της αναβάθμισης της Γραμμής Μεταφοράς Άκτιο – ΤΑΠ Αμφιλοχία από Ε/150kV σε 2B/150kV.
- Η κατασκευή νέου Υ/Σ Κεφαλονιά ΙΙ

Τηλεπικοινωνίες

Προτείνεται η επέκταση των ευρυζωνικών δικτύων στην ενδοχώρα της Κεφαλονιάς σε συνδυασμό με την αναβάθμιση του ηλεκτρονικού εξοπλισμού, ώστε να επιτευχθεί η ανάπτυξη τηλε-υπηρεσιών, της τηλεδιόικησης, της τηλε-εκπαίδευσης, της τηλε-διάσκεψης, της τηλε-ιατρικής, αλλά και άλλων τηλε-υπηρεσιών που θα συμβάλλουν εν μέρει στην άρση του αποκλεισμού των περιοχών αυτών .

Διαχείριση υδάτινων πόρων

Η λεκάνη απορροής Κεφαλονιάς – Ιθάκης - Ζακύνθου (GR45) περιλαμβάνεται στο εγκεκριμένο Σχέδιο Διαχείρισης Υδατικού Διαμερίσματος Βόρειας Πελοποννήσου, το οποίο προβλέπει αναλυτικά μέτρα για τη συγκεκριμένη λεκάνη, τα οποία προτείνονται από την παρούσα μελέτη.

Επιπλέον στον τομέα της διαχείρισης των υδάτων προτείνεται η υλοποίηση των προβλεπόμενων έργων (λιμνοδεξαμενών, ομβροδεξαμενών, διαχείρισης των πηγών, γεωτρήσεις, μονάδες αφαλάτωσης) από το Επιχειρησιακό Σχέδιο Υδατικών Πόρων του Νομού Κεφαλληνίας και Ιθάκης που συντάχθηκε το 2008 από την πρώτην Ν.Α. Κεφαλονιάς. Ειδικότερα από τη μελέτη προβλέπεται η κατασκευή των εξής έργων λιμνοδεξαμενών – φραγμάτων:

- Λιμνοδεξαμενή Γριζάτων
- Λιμνοδεξαμενή Πατρικάτων
- Λιμνοδεξαμενή Κατελειού
- Λιμνοδεξαμενή Λυχνίας
- Λιμνοδεξαμενή Μονοπολάτων– Χοχλιάς
- Λιμνοδεξαμενή Βαλεριάνου
- Φράγμα Κατωγής

Επιπλέον των ανωτέρω προτείνεται από την παρούσα μελέτη η κατασκευή μικρών ορεινών φραγμάτων και έργων εμπλουτισμού του υδροφόρου ορίζοντα.

Επίσης, προτείνεται η κατασκευή αντιπλημμυρικών έργων σε όλους τους χείμαρρους της Κεφαλονιάς με προτεραιότητα στην περιοχή Σιμωτάτων για την οποία έχει εκπονηθεί ειδική μελέτη³⁷, αλλά και στις υπόλοιπες περιοχές που εμφανίζουν συχνότερα πλημμυρικά φαινόμενα (Αγ. Ευφημία, Καραβόμυλος, Τζανάτα, Περατάτα, Βαλσαμάτα, Ληξούρι, Νύφιο), σύμφωνα με την προκαταρκτική αξιολόγηση κινδύνων πλημμύρας της Δ/σης Τεχνικών Έργων της Π.Ε. Κεφαλονιάς στο πλαίσιο του προγράμματος αξιολόγησης των κινδύνων πλημμύρας του ΥΠΕΚΑ.

Ύδρευση / άρδευση

Στους τομείς ύδρευσης – άρδευσης προτείνονται τα ακόλουθα έργα:

- Η κατασκευή λιμνοδεξαμενής στα Γριζάτα
- Η κατασκευή λιμνοδεξαμενής ή φράγματος για την υδροδότηση των πόλεων Ληξουρίου και Αργοστολίου
- Κατασκευή εγγειοβελτιωτικών έργων στην Παλική
- Αντικατάσταση όλων των παλιών δικτύων ύδρευσης

Αποχέτευση

- Μελέτη και κατασκευή νέων Εγκαταστάσεων Επεξεργασίας Λυμάτων και αντίστοιχων έργων αποχέτευσης στις περιοχές που δεν διαθέτουν ανάλογες υποδομές με πρόβλεψη υποδοχής και επεξεργασίας βοθρολυμάτων.
- Στις παραλιακές τουριστικά ανεπτυγμένες περιοχές να δοθεί προτεραιότητα στην κατασκευή έργων δικτύων αποχέτευσης και ΕΕΛ.

Στερεά απόβλητα

Προτείνεται η υλοποίηση των προβλεπόμενων έργων από τον αναθεωρημένο ΠΕΣΔΑ Ιονίων Νήσων. Επίσης προτείνεται η πρόβλεψη εγκαταστάσεων κομποστοποίησης των απορριμμάτων και παραγωγή βιοαερίου στον ΧΥΤΑ/ΧΥΤΥ με παράλληλη προώθηση εκτεταμένου προγράμματος ανακύκλωσης.

Επιπλέον των έργων αυτών προτείνεται η χωροθέτηση από τον υποκείμενο σχεδιασμό υποδοχέων μπάζων σε συνδυασμό με την λειτουργία στους χώρους αυτούς μονάδων ανακύκλωσης των οικοδομικών υλικών.

³⁷ Τεχνική Διερεύνηση πλημμυρικών φαινομένων περιοχής Σιμωτάτων Κεφαλονιάς, Δ/ση Τεχνικών Έργων Π.Ε. Κεφαλονιάς, Ιούλιος – Αύγουστος 2011.

Περιοχές Ειδικών Χωρικών Παρεμβάσεων (ΠΕΧΠ)

Στον Δήμο Κεφαλονιάς, ως ΠΕΧΠ προτείνεται η χερσόνησος της Ερίσσου, όπου υπάρχουν εγκαταλελειμμένοι οικισμοί και η χερσόνησος της Παλικής λόγω των σεισμών της 26/01/2014

B.1.1.δ.1.6 Δήμος Ιθάκης

ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ

Πρόσφατα προκηρύχτηκε και ανατέθηκε η μελέτη ΓΠΣ του Δήμου Ιθάκης, η οποία οφείλει να εναρμονισθεί με τις κατευθύνσεις του ισχύοντος ΠΠΧΣΑΑ της ΠΙΝ και πιθανότατα του αναθεωρούμενου εφ' όσον επιταχυνθεί η διαδικασία εκπόνησής του.

Χωρικές Ενότητες πρωτογενούς τομέα

Στην Ιθάκη, αν και μικρό νησί, η ελαιοκαλλιέργεια διατηρείται και αποτελεί σημαντικό πόρο εισοδήματος για τους κατοίκους της, διαπίστωση που ισχυροποιείται από την ύπαρξη δύο εν ενεργεία ελαιοτριβείων στο νησί.

Οι προτεινόμενες Χωρικές Ενότητες γεωργίας στον Δήμο Ιθάκης είναι:

- οι γεωργικές εκτάσεις Βαθέως – Περαχωρίου και
- οι γεωργικές εκτάσεις στην περιοχή Σταυρού – Φρικών – Εξωγής,

οι οποίες θα χαρακτηριστούν και θα οριοθετηθούν από τον υποκείμενο σχεδιασμό.

Στις περιοχές αυτές προτείνεται να διερευνηθούν οι εκτάσεις για χαρακτηρισμό ως γεωργικής γης υψηλής παραγωγικότητας. Προτείνεται η οριοθέτηση

- της γεωργικής γης υψηλής παραγωγικότητας από το ΥΠΑΑΤ. σύμφωνα με τις προβλεπόμενες διαδικασίες του νόμου του Ν. 2637/1998, όπως τροποποιήθηκε από τον Ν. 2945/2001, και
- της περιοχής των αιωνόβιων ελαιώνων προκειμένου να χαρακτηριστούν ως αισθητικοί ελαιώνες – ζώνη προστασίας

και οι οποίοι προτείνεται να συμπεριληφθούν στις προτεινόμενες οικο-πολιτιστικές διαδρομές.

Ειδικότερα ως ζώνη προστασίας, ορίζεται η οριοθετημένη περιοχή παραγωγής του οίνου ΠΟΠ Μαυροδάφνη η οποία περιλαμβάνει τις Τ.Κ. Ιθάκης και Περαχωρίου.

Οι προτεινόμενες Χωρικές Ενότητες κτηνοτροφίας στον Δήμο Ιθάκης είναι:

Η περιοχή που εκτείνεται μεταξύ Λεύκης – Μονής Καθαρών – Κιονίου – Σταυρού Επιπλέον της ζώνης αυτής προτείνεται να διερευνηθούν και άλλες περιοχές από το υπό εκπόνηση ΓΠΣ του Δήμου για την οριοθέτηση κτηνοτροφικών ζωνών, σύμφωνα με την επιτόπια αποτύπωση που θα διενεργηθεί στην κλίμακα της συγκεκριμένης μελέτης.

Οι προτεινόμενες Χωρικές Ενότητες υδατοκαλλιέργειών στον Δήμο Ιθάκης είναι αυτές που προσδιορίζονται από το ΕΠΧΣΑΑ Υδατοκαλλιέργειών, ήτοι:

- Ζώνη Α.3 Εχινάδες νήσοι
- Ζώνη Β.1.1 Νοτιοανατολικές – ακτές Ιθάκης
- Ζώνη Β.1.2 Νοτιοδυτικές – ακτές Ιθάκης

Ίδρυση ΠΟΑΥ προτείνεται εντός των ανωτέρω ζωνών Α – Β, σύμφωνα με τους όρους και περιορισμούς που θέτει το ίδιο το ΕΠΧΣΑΑ Υδατοκαλλιεργειών μόνον για τη χωρική οργάνωση των υφιστάμενων μονάδων και μόνον για τη χωροθέτηση νέων μονάδων οστρακοκαλλιεργειών.

Χωρικές Ενότητες δευτερογενούς τομέα

Στον Δήμο Ιθάκης δεν απαιτείται η χωροθέτηση ειδικού χωρικού υποδοχέα για τις μεταποιητικές μονάδες και προτείνεται η διάσπαρτη εγκατάσταση της επιτρεπόμενης μεταποίησης, συσκευασίας και τυποποίησης μόνον των τοπικών αγροτικών προϊόντων, διότι δεδομένης της μικρής κλίμακας του χώρου δεν θεωρείται σκόπιμη η χωροθέτηση οργανωμένων υποδοχέων. Στις μονάδες αυτές ενδείκνυται η ύπαρξη χώρων έκθεσης και εμπορίας των προϊόντων, καθώς και γευσιγνωσίας. Εάν ωστόσο κατά την εκπόνηση της μελέτης ΓΠΣ διαπιστωθεί η ανάγκη χωροθέτησης οργανωμένου υποδοχέα αυτός προτείνεται να χωροθετηθεί κατά προτεραιότητα στον περιαστικό χώρο του Βαθέως και να είναι χαμηλής όχλησης.

Προτείνεται, οι επιτρεπόμενοι κλάδοι των μεταποιητικών μονάδων στον Δήμο Ιθάκης να είναι οι κλάδοι που σχετίζονται με

- την τοπική αγροτική παραγωγή / βιομηχανία τροφίμων και ποτών,
- τα οικοδομικά υλικά
- τη βιομηχανία ξύλου και προϊόντων ξύλου
- τις εκδοτικές και εκτυπωτικές δραστηριότητες
- την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας
- τις λοιπές βιομηχανίες μ.α.κ.³⁸
- την επισκευή πάσης φύσεως οχημάτων και γεωργικών μηχανημάτων

Το ΓΠΣ θα εξειδικεύσει τους ανωτέρω προτεινόμενους κλάδους και πιθανόν θα προσθέσει κατόπιν ειδικής τεκμηρίωσης επιπλέον κλάδο ή κλάδους και θα αφαιρέσει είδος ή είδη έργων / δραστηριοτήτων, προσδιορίζοντας το βαθμό όχλησης σύμφωνα με την ΚΥΑ 13727/724 ΦΕΚ 1087/Β/2003.

³⁸ μ.α.κ.: μη αλλού καταχωρημένες, ως αναφέρονται στην ΚΥΑ 13727/724 ΦΕΚ 1087/Β/2003

Επίσης για την υποστήριξη του τομέα της κτηνοτροφίας προτείνεται η χωροθέτηση από το ΓΠΣ σφαγείων τα οποία να έχουν τη δυνατότητα λειτουργίας βιολογικής γραμμής παραγωγής.

Στον τομέα της εξόρυξης προτείνεται άμεσα η σύσταση της αρμόδιας επιτροπής σε επίπεδο Π.Ε. Ιθάκης για τη διερεύνηση και τον καθορισμό λατομικών περιοχών σύμφωνα με τον Ν. 4001/2011, με τον οποίο παρατάθηκε για μία πενταετία (από την έναρξη ισχύος του νόμου), η προθεσμία χωροθέτησης νέων λατομικών ζωνών. Στην Ιθάκη προτείνεται λατομική ζώνη στην περιοχή που βρίσκεται το λατομείο Κασσιανού.

Χωρικές Ενότητες τριτογενούς τομέα

Στον τομέα του τουρισμού ολόκληρο το νησί της Ιθάκης προτείνεται ως Χωρική Ενότητα ήπιου και ειδικών – εναλλακτικών μορφών τουρισμού.

Στο πλαίσιο της ανάπτυξης των ειδικών μορφών τουρισμού προτείνονται η δημιουργία καταδυτικού πάρκου στην Ιθάκη, κατόπιν ειδικής μελέτης για την χωροθέτησή του.

Τα μικρά ακατοίκητα νησιά του Δήμου Ιθάκης Αρκούδι, Άτοκος, Λαμπρινός, Δρακονέρα, Καρλονήσι, Προβάτι, Ποντικός, Πεταλάς, Βρωμόνας, Μακρή, Οξειά εμπίπτουν στη δεύτερη υπο-ομάδα της ομάδας ΙΙΙ των νησιών σύμφωνα με τα κριτήρια που θέτει το αναθεωρημένο ΕΠΧΣΑΑ Τουρισμού. Συνιστούν μια ξεχωριστή Χωρική Ενότητα στα οποία προτείνεται σύμφωνα με το αναθεωρημένο ΕΠΧΣΑΑ Τουρισμού, αποκλειστικά η δημιουργία οργανωμένων υποδοχέων τουριστικών δραστηριοτήτων πρότυπου χαρακτήρα, που συνδέονται υποχρεωτικά με τη δημιουργία και προβολή πρότυπων εγκαταστάσεων και δράσεων οικολογικού και πολιτιστικού χαρακτήρα με ενσωμάτωση καινοτόμων τεχνολογιών και σύνθετων τουριστικών καταλυμάτων ήπιας ανάπτυξης, εφόσον παρουσιάζουν συμβατότητα με τυχόν υφιστάμενα ειδικά καθεστώτα. Τα υπόλοιπα μικρά νησιά και βραχονησίδες που δεν αναφέρονται ανωτέρω δεν περιλαμβάνονται στις Χωρικές Ενότητες παραγωγικών δραστηριοτήτων τους παρόντος κεφαλαίου, διότι προτείνεται η απόλυτη προστασία τους, διότι από το αναθεωρημένο ΕΠΧΣΑΑ τουρισμού στα νησιά αυτά δεν επιτρέπεται κανένα είδος τουριστικής ανάπτυξης.

Φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον

Εντός των Χωρικών Ενοτήτων ήπιου και εναλλακτικών μορφών τουρισμού προτείνονται οι εξής διαδρομές οικοπολιτιστικού τουρισμού που διασυνδέουν τις πλέον ενδιαφέρουσες περιοχές, (Οικοσυστήματα, τοπία, αρχαιολογικούς χώρους, μνημεία, παραδοσιακούς οικισμούς, ακτές), ήτοι:

3. Οικοπολιτιστική Διαδρομή Ιθάκης: Περιλαμβάνει τα Τοπία Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους α) «Όρμος Σαρακίνο Ιθάκης» και β) «Φρίκες - Κίονι Ιθάκης», καθώς και την περιοχή Natura με κωδικό «GR2220005 – Δυτικές Ακτές Κεφαλληνίας – Θαλάσσιο Στενό Ιθάκης». Επίσης περιλαμβάνει τους παραδοσιακούς οικισμούς Σταυρός, Κίονι, Ανωγή και Ιθάκη. Τέλος περιλαμβάνονται οι κυριότεροι αρχαιολογικοί χώροι και οι ακτές που εντοπίζονται στην διαδρομή αυτή.
4. Οικοπολιτιστική Διαδρομή Εχινάδων: Περιλαμβάνει τις Εχινάδες Νήσους (Natura με κωδικό «GR2310015 – Λιμνοθάλασσα Μεσολογγίου – Αιτωλικού, Εκβολές Ευήνου, Νήσοι Εχινάδες, Νήσος Πεταλάς, Δυτ. Αράκυνθος, Στενά Κλεισούρας». Τέλος περιλαμβάνονται οι κυριότεροι αρχαιολογικοί χώροι και οι ακτές που εντοπίζονται στην διαδρομή αυτή.

Στον τομέα του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος προτείνονται οι εξής κατευθύνσεις:

- Αντιμετώπιση της διάβρωσης των ακτών στον Πίσω Αετό.
- Προστασία του δάσους Περαχωρίου.
- Ανάδειξη και αξιοποίηση των μονοπατιών.
- Ανάδειξη του αρχαιολογικού χώρου Αγίου Αθανασίου.
- Να υποστηριχθεί με κατάλληλα έργα και δράσεις ο Οδυσσειακός χαρακτήρας της Ιθάκης.

Αστικός χώρος

Για την αναβάθμιση του αστικού περιβάλλοντος και την ενίσχυση της ελκυστικότητας του Βαθέως και λοιπών οικισμών του Δήμου Ιθάκης δίδονται οι ακόλουθες κατευθύνσεις:

- ολοκλήρωση του πολεοδομικού σχεδιασμού στο Βαθύ
- Ανάπλαση των αξιόλογων και παραδοσιακών οικισμών.

Οικιστικό δίκτυο

Στον Δήμο Ιθάκης, σύμφωνα με την κατηγοριοποίηση του ΓΠΧΣΑΑ, διατυπώνονται οι ακόλουθες προτάσεις:

- το Βαθύ Ιθάκης χαρακτηρίζεται ως 6^{ου} επιπέδου.
- όλοι οι υπόλοιποι οικισμοί προτείνονται στο 7^ο επίπεδο

Στο Βαθύ προτείνεται, σύμφωνα με τα σταθερότυπα του ΥΠΕΧΩΔΕ (Υ.Α. 10788 ΦΕΚ 285/Δ/2004), κατ' ελάχιστο η χωροθέτηση των εξής υποδομών: κέντρο υγείας, συμβουλευτικοί σταθμοί επιτόκων – βρεφών, γεροντικές στέγες – ΚΑΠΗ – ΚΗΦΗ, πνευματικό κέντρο, ειρηνοδικείο, πταισματοδικείο, υποθηκοφυλακείο, αγρονομείο, δασαρχείο. Επιπλέον αυτών στη Σάμη προτείνεται η δημιουργία μουσείου. Επιπλέον αυτών

προτείνεται από την παρούσα μελέτη θεραπευτήριο, καθώς και επιπλέον διοικητικές υποδομές περιφερειακού επιπέδου, διότι ο Δήμος Ιθάκης αποτελεί ξεχωριστή Περιφερειακή Ενότητα και ως εκ τούτου θα πρέπει σταδιακά να απεξαρτηθεί από την Π.Ε. Κεφαλονιάς σε διοικητικό επίπεδο.

Μεταφορικές Υποδομές

Οδικές μεταφορές

Το οδικό δίκτυο του Δ. Ιθάκης προτείνεται να ιεραρχηθεί ως εξής:

Πρωτεύον οδικό δίκτυο:

- ο κατακόρυφος άξονας Πισαετός – Βαθύ – Φρίκες – Κιόνι

Όλο το οδικό δίκτυο του Δήμου Ιθάκης χρήζει βελτιώσεων και παρεμβάσεων στην ασφάλεια και τον εξοπλισμό (οριζόντια σήμανση, ηλεκτροφωτισμός, μεταλλικές μπάρες, κτλ.).

Λιμενικές μεταφορές και υποδομές

Οι λιμένες του Δήμου Ιθάκης προτείνεται να ιεραρχηθούν ως εξής:

- Λιμένες περιφερειακής σημασίας προτείνεται ο λιμένας Πισαετού
- όλοι οι υπόλοιποι λιμένες είναι τοπικής σημασίας

Κατευθύνσεις για έργα λιμενικής υποδομής στον Δήμο Ιθάκης:

- Ολοκλήρωση των έργων στο λιμάνι του Πισαετού
- Εκπόνηση μελέτης και κατασκευή προβλήτας εξυπηρέτησης κρουαζιερόπλοιων στο Βαθύ
- Ο εκσυγχρονισμός και η επέκταση του τουριστικού αγκυροβολίου στο Βαθύ με πρόβλεψη υποδομών ύδρευσης – ηλεκτροδότησης σκαφών.
- Ο εκσυγχρονισμός και η επέκταση του επιβατικού λιμένα στο Βαθύ.
- Η υλοποίηση των έργων στο λιμάνι Φρικίων που προβλεπόμενων από τη σχετική μελέτη

Υδατοδρόμια

Προτείνεται η μελέτη και δημιουργία υδατοδρομίου, καθώς και των απαιτούμενων λιμενικών υποδομών εξυπηρέτησης υδροπλάνων στο Βαθύ.

Αεροπορικές μεταφορές και υποδομές

Προτείνεται ο εκσυγχρονισμός και η αναβάθμιση του δημοτικού ελικοδρομίου Ιθάκης.

Λοιπές τεχνικές υποδομές

Ενέργεια

Στον τομέα της ενέργειας ο Δήμος Ιθάκης διασυνδέεται με τον Δήμο Κεφαλονιάς, και ως εκ τούτου έχει ενεργειακή επάρκεια. Στον τομέα των ΑΠΕ προτείνεται η χωροθέτηση εγκαταστάσεων μικρής κλίμακας, με κριτήρια χωροθέτησης:

- τον περιορισμό της εγκατάστασης χερσαίων αιολικών πάρκων εντός των προτεινόμενων Χωρικών Ενοτήτων ΑΠΕ και μετά από ενδελεχή εξέταση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων και ιδιαίτερα στο τοπίο.

Ως ανάδραση προς το ΕΠΧΣΑΑ των ΑΠΕ, λόγω της νησιωτικότητας προτείνεται

- η μείωση του προβλεπόμενου ποσοστού κάλυψης της γεωργικής γης υψηλής παραγωγικότητας από φωτοβολταϊκές εγκαταστάσεις που προβλέπει ο Ν. 3851/2010 από 1% σε 0,05% για την ΠΙΝ (και πιθανόν και για τις άλλες νησιωτικές περιφέρειες της χώρας) λόγω της σπανιότητας αυτού του πλουτοπαραγωγικού πόρου.
- η αύξηση των αποστάσεων που λαμβάνονται υπόψη στη χωροθέτηση των εγκαταστάσεων ΑΠΕ στο νησιωτικό χώρο κατά 25% που αναφέρονται στα παραρτήματα II και IV του ΕΠΧΣΑΑ για τις ΑΠΕ.

Τηλεπικοινωνίες

Προτείνεται η επέκταση των ευρυζωνικών δικτύων σε όλους τους οικισμούς της Ιθάκης και στα Μικρά Νησιά σε συνδυασμό με την αναβάθμιση του ηλεκτρονικού εξοπλισμού, ώστε να επιτευχθεί η ανάπτυξη τηλε-υπηρεσιών, της τηλεδίοικησης, της τηλε-εκπαίδευσης, της τηλε-διάσκεψης, της τηλε-ιατρικής, αλλά και άλλων τηλε-υπηρεσιών που θα συμβάλλουν εν μέρει στην άρση του αποκλεισμού του Δήμου Ιθάκης.

Διαχείριση υδάτινων πόρων

Η λεκάνη απορροής Κεφαλονιάς – Ιθάκης - Ζακύνθου (GR45) περιλαμβάνεται στο εγκεκριμένο Σχέδιο Διαχείρισης Υδατικού Διαμερίσματος Βόρειας Πελοποννήσου, το οποίο προβλέπει αναλυτικά μέτρα για τη συγκεκριμένη λεκάνη, τα οποία προτείνονται από την παρούσα μελέτη.

Επιπλέον στον τομέα της διαχείρισης των υδάτων προτείνεται η υλοποίηση των προβλεπόμενων έργων (λιμνοδεξαμενών, ομβροδεξαμενών, διαχείρισης των πηγών, γεωτρήσεις, μονάδες αφαλάτωσης) από το Επιχειρησιακό Σχέδιο Υδατικών Πόρων του Νομού Κεφαλληνίας και Ιθάκης που συντάχθηκε το 2008 από την πρώτην Ν.Α. Κεφαλονιάς. Ειδικότερα από τη μελέτη προβλέπεται η κατασκευή των εξής έργων:

- Λιμνοδεξαμενή Ανωγής

- Επισκευές και κατασκευή νέων ομβροδεξαμενών
- Αξιοποίηση και διαμόρφωση πηγών
- Προμήθεια και εγκατάσταση μονάδων αφαλάτωσης θαλασσινού νερού
- Υδρομάστευση γλυκών νερών που εκβάλουν σε θαλάσσια περιοχή

Υδρευση

Προτείνεται η αντικατάσταση όλων των παλιών δικτύων ύδρευσης στον Δήμο και η επέκταση του δικτύου σε περιοχές που δεν υπάρχει.

Αποχέτευση

Προτείνεται η κατασκευή των έργων ΕΕΛ και αποχετευτικού δικτύου του Βαθέως με πρόβλεψη να υπάρχει η δυνατότητα εξυπηρέτησης των βοθρολυμάτων των υπολοίπων οικισμών του Δήμου. Στις παραλιακές τουριστικά ανεπτυγμένες περιοχές να δοθεί προτεραιότητα στην κατασκευή έργων δικτύων αποχέτευσης και ΕΕΛ.

Στερεά απόβλητα

Προτείνεται η υλοποίηση των προβλεπόμενων έργων από τον αναθεωρημένο ΠΕΣΔΑ Ιονίων Νήσων, ήτοι η προμήθεια οικιακών κάδων κομποστοποίησης ή δημιουργία μικρής μονάδας κομποστοποίησης για τα οργανικά ή/ και πράσινα απόβλητα, ώστε να μειωθεί το κόστος μεταφοράς οργανικών στην Κεφαλονιά.

Επιπλέον προτείνεται η χωροθέτηση από τον υποκείμενο σχεδιασμό υποδοχέα μπάζων σε συνδυασμό με την λειτουργία στο χώρο αυτό μονάδας ανακύκλωσης των οικοδομικών υλικών.

Περιοχές Ειδικών Χωρικών Παρεμβάσεων (ΠΕΧΠ)

Στον Δήμο Ιθάκης, ως ΠΕΧΠ προτείνεται ολόκληρο το νησί της Ιθάκης.

B.1.1.δ.1.7 Δήμος Ζακύνθου

ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ

Για την εφαρμογή και εξειδίκευση των κατευθύνσεων του αναθεωρημένου ΠΠΧΣΑΑ της ΠΙΝ προτείνεται η σύνταξη του Γ.Π.Σ. του Δήμου Ζακύνθου είτε συνολικά είτε ανά ομάδες ή μεμονωμένες Δημοτικές Ενότητες με προτεραιότητα στις Δ.Ε. Ζακύνθου και Λαγανά και σε κάθε περίπτωση στις Δ.Ε. με οξυμένα προβλήματα από την ανάπτυξη του συμβατικού τουρισμού στον παράκτιο χώρο.

Χωρικές Ενότητες πρωτογενούς τομέα

Οι προτεινόμενες Χωρικές Ενότητες γεωργίας στον Δήμο Ζακύνθου είναι:

- το ανατολικό πεδινό τμήμα του νησιού (Ζάκυνθος – Λαγανάς μέχρι Αλυκές – Καταστάρι) και
- οι γεωργικές εκτάσεις στις περιοχές Κοιλιωμένου – Αγαλά, Ορθονιών και Βολιμών, οι οποίες θα οριοθετηθούν χαρακτηριστούν από τον υποκείμενο σχεδιασμό.

Ως περιοχές διερεύνησης για χαρακτηρισμό της γεωργικής γης ως υψηλής παραγωγικότητας προτείνονται κατά προτεραιότητα οι αρδευόμενες εκτάσεις στο Γερακάρι, καθώς και άλλες περιοχές όπου προγραμματίζονται αρδευτικά ή άλλα εγχειοβελτιωτικά έργα. Συγκεκριμένα προτείνεται η οριοθέτηση

- της γεωργικής γης υψηλής παραγωγικότητας από το ΥΠΑΑΤ. σύμφωνα με τις προβλεπόμενες διαδικασίες του νόμου του Ν. 2637/1998, όπως τροποποιήθηκε από τον Ν. 2945/2001, και
- της περιοχής των αιωνόβιων ελαιώνων προκειμένου να χαρακτηριστούν ως αισθητικοί ελαιώνες – ζώνη προστασίας

και οι οποίοι προτείνεται να συμπεριληφθούν στις προτεινόμενες οικο-πολιτιστικές διαδρομές. Κατά προτεραιότητα προτείνεται η προστασία του ελαιώνα στην περιοχή του Βασιλικού και του ελαιώνα στον Άγιο Σώστη.

Ειδικότερα ως ζώνες προστασίας, ορίζονται οι εξής περιοχές όπου καλλιεργούνται τοπικά αγροτικά προϊόντα ΠΟΠ και ΠΓΕ:

Προστατευόμενης Ονομασίας Προέλευσης:

- οι εκτάσεις του Δ. Ζακύνθου όπου καλλιεργείται η σταφίδα

Προϊόντα Γεωγραφικής Ένδειξης:

- οι εκτάσεις του ελαιώνα Ζακύνθου από τους οποίους παράγεται το Ελαιόλαδο ΠΓΕ

- Η οριοθετημένη ζώνη παραγωγής των τοπικών οίνων ΠΓΕ Ζακύνθου, η οποία περιλαμβάνει τις περιοχές της νήσου Ζακύνθου με υψόμετρο άνω των 20 μ.

Επιπλέον των ανωτέρω περιοχών προτείνεται επίσης η προστασία των γεωργικών εκτάσεων της περιοχής Κυψέλης – Αργασίου όπου καλλιεργείται το νεροκρέμμοδο Ζακύνθου, το οποίο δεν είναι χαρακτηρισμένο ΠΟΠ ή ΠΓΕ, ωστόσο αποτελεί ιδιαίτερη καλλιέργεια στη Ζακύνθου η οποία θα πρέπει να προστατευθεί.

Οι προτεινόμενες Χωρικές Ενότητες κτηνοτροφίας στον Δήμο Ζακύνθου είναι:

- Η ορεινή / ημιορεινή περιοχή δυτικά των οικισμών Κατασταρίου και Σκουληκάδου
- Η περιοχή από Ορθονιές μέχρι Άγ. Νικόλαο Βολιμών
- Η περιοχή μεταξύ Βολιμών – Αναφωνήτριας και παραλίας
- Η περιοχή δυτικά των οικισμών Μαριές, Έξω Χώρα Καμπί και μέχρι την παραλία
- Η περιοχή δυτικά του οικισμού Κοιλιωμένου μέχρι την παραλία

Επιπλέον των ζωνών αυτών προτείνεται να διερευνηθούν και άλλες περιοχές από τον υποκείμενο σχεδιασμό ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ για την οριοθέτηση κτηνοτροφικών ζωνών, σύμφωνα με την επιτόπια αποτύπωση που θα διενεργηθεί στην κλίμακα της συγκεκριμένης μελέτης.

Στις ως άνω περιοχές προτείνεται να διερευνηθεί από τον υποκείμενο σχεδιασμό η χωροθέτηση κτηνοτροφικών πάρκων για την μετεγκατάσταση σε αυτά των μεσαίων και μεγάλων κτηνοτροφικών μονάδων (άνω των 100 ισοδύναμων ζώων).

Στο πλαίσιο του προγράμματος διατήρησης σπάνιων ντόπιων φυλών προτείνεται να δοθούν κίνητρα για την ενίσχυση των κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων της τοπικής φυλής προβάτου της Ζακύνθου που αποτελεί προστατευόμενη φυλή.

Όσον αφορά στους βοσκότοπους προτείνεται η εκπόνηση μελέτης οριοθέτησης των βοσκοτόπων, εκτίμησης της βοσκοϊκανότητάς τους και αειφορικής διαχείρισής τους με εκ περιτροπής βόσκηση, για να επιτυγχάνεται φυσική αναγέννηση.

Χωρικές Ενότητες δευτερογενούς τομέα

Η πρόταση του ΠΠΧΣΑΑ συνίσταται στην δημιουργία ενός Επιχειρηματικού Πάρκου βιοτεχνίας – βιομηχανίας και χονδρεμπορίου του Ν. 3982/2011 με τις αναφερόμενες χρήσεις στο άρθρο 43 τύπου Β' (μέσης όχλησης) ή Γ (χαμηλής όχλησης), στον περιαστικό χώρο της Ζακύνθου με προτεραιότητα διερεύνησης στον δρόμο προς αεροδρόμιο – Καλαμάκι, όπου είχε γίνει παλιότερα προσπάθεια χωροθέτησης ΒΙΟΠΑ και σύμφωνα με τις απόψεις της Δ/σης Ανάπτυξης της Π.Ε. Ζακύνθου, διότι υπάρχουν ήδη εγκατεστημένες μονάδες

παραγωγής σκυροδέματος. με την προϋπόθεση ότι ο υποδοχέας δεν θα προβάλλεται από τον οδικό άξονα Ζακύνθου – Αεροδρομίου. Η ακριβής χωροθέτηση του Ε.Π. αποτελεί αντικείμενο του υποκείμενου σχεδιασμού που προτείνεται να διερευνήσει εναλλακτικά και άλλες πιθανές θέσεις.

Επιπλέον χωρικοί υποδοχείς μεταποιητικών μονάδων προτείνονται κατά προτεραιότητα στο Καταστάρι το οποίο προτείνεται ως οικιστικό κέντρο 6^{ου} επιπέδου, καθώς και σε άλλες περιοχές του Δήμου, σύμφωνα με τις τοπικές ανάγκες που θα διερευνηθούν από τον υποκείμενο σχεδιασμό. Επιβάλλεται να μην προκαλούν οποιαδήποτε μορφή ρύπανσης και για την αντιμετώπιση της οπτικής ρύπανσης πρέπει να αφίστανται από τις περιοχές τουριστικής ανάπτυξης χωρίς να προβάλλονται από αυτές. Σε αυτούς τους χωρικούς υποδοχείς μεταποίησης, προτείνεται να χωροθετηθούν το πυρηνελουργείο, τα νέα ελαιοτριβεία καθώς και αυτά που λειτουργούν εντός των οικισμών και προτείνεται να μετεγκατασταθούν, τα νέα σφαγεία για τα οποία προτείνεται να υπάρχει πρόβλεψη για βιολογική γραμμή παραγωγής κρέατος, τα νέα οινοποιεία και τυροκομεία, κλπ.

Τα συνεργεία παντός τύπου οχημάτων καθώς και τα τυροκομεία και τα ελαιοτριβεία που είναι εγκατεστημένα εντός πόλεων και οικισμών προτείνεται να μετεγκατασταθούν στους προτεινόμενους χωρικούς υποδοχείς μεταποιητικών δραστηριοτήτων. Προτείνεται, οι επιτρεπόμενοι κλάδοι των μεταποιητικών μονάδων εντός των ανωτέρω χωρικών υποδοχέων να είναι οι κλάδοι που σχετίζονται με

- την τοπική αγροτική παραγωγή / βιομηχανία τροφίμων και ποτών,
- τα οικοδομικά υλικά
- τη βιομηχανία ξύλου και προϊόντων ξύλου
- τις εκδοτικές και εκτυπωτικές δραστηριότητες
- την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας
- τις λοιπές βιομηχανίες μ.α.κ.³⁹
- την επισκευή πάσης φύσεως οχημάτων και γεωργικών μηχανημάτων

Τα ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ θα εξειδικεύσουν τους ανωτέρω προτεινόμενους κλάδους και πιθανόν θα προσθέσουν κατόπιν ειδικής τεκμηρίωσης επιπλέον κλάδο ή κλάδους και θα αφαιρέσουν είδος ή είδη έργων / δραστηριοτήτων, προσδιορίζοντας το βαθμό όχλησης σύμφωνα με την ΚΥΑ 13727/724 ΦΕΚ 1087/Β/2003.

³⁹ μ.α.κ.: μη αλλού καταχωρημένες, ως αναφέρονται στην ΚΥΑ 13727/724 ΦΕΚ 1087/Β/2003

Στις περιοχές παραγωγής των τοπικών αγροτικών προϊόντων προτείνεται η διάσπαρτη χωροθέτηση μόνον μονάδων συσκευασίας και τυποποίησης των προϊόντων αυτών.

Για την ενίσχυση της κτηνοτροφικής παραγωγής προτείνεται η μελέτη - κατασκευή δημοτικών σφαγείων που να διαθέτουν και βιολογική γραμμή παραγωγής κρέατος, τα οποία θα αυξήσουν την προστιθέμενη αξία των παραγόμενων τοπικών προϊόντων, αφού η μεταποίησή τους θα γίνεται στον τόπο παραγωγής. Οι μονάδες αυτές, καθώς και οι νέες ιδιωτικές μονάδες προτείνεται να χωροθετηθούν στους οργανωμένους υποδοχείς που προαναφέρθηκαν, ώστε να αποφευχθούν οι αρνητικές επιπτώσεις στο περιβάλλον.

Στον τομέα της εξόρυξης προτείνεται άμεσα η σύσταση της αρμόδιας επιτροπής σε επίπεδο Π.Ε. Κεφαλονιάς για τη διερεύνηση και τον καθορισμό λατομικών περιοχών σύμφωνα με τον Ν. 4001/2011, με τον οποίο παρατάθηκε για μία πενταετία (από την έναρξη ισχύος του νόμου), η προθεσμία χωροθέτησης νέων λατομικών ζωνών. Όσον αφορά στην εξόρυξη βιομηχανικών υλικών προτείνεται, παρά την αναστολή της λειτουργίας υφιστάμενης μονάδας, η διατήρηση της εξορυκτικής δραστηριότητας γύψου στον Σκοπό και η πιθανή επέκτασή της στο βαθμό που εντοπιστούν επιπλέον κοιτάσματα. Κατά την εκπόνηση του ΓΠΣ πρέπει να διερευνηθεί η πιθανότητα ορισμού μιας ευρύτερης ζώνης εξόρυξης των βιομηχανικών υλικών.

Στον τομέα των ΑΠΕ προτείνεται μία Χωρική Ενότητα στην ορεινή ζώνη του όρους Βραχίωνα (περιοχή μεταξύ των οικισμών Λούχα, Έξω Χώρα, Μαριές, Ορθωνιές, Καταστάρι και Σκουληκάδο), με κριτήρια χωροθέτησης:

- τον περιορισμό της εγκατάστασης χερσαίων αιολικών πάρκων εντός των προτεινόμενων Χωρικών Ενοτήτων ΑΠΕ και μετά από ενδελεχή εξέταση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων και ιδιαίτερα στο τοπίο.

Ως ανάδραση προς το ΕΠΧΣΑΑ των ΑΠΕ, λόγω της νησιωτικότητας προτείνεται

- η μείωση του προβλεπόμενου ποσοστού κάλυψης της γεωργικής γης υψηλής παραγωγικότητας από φωτοβολταϊκές εγκαταστάσεις που προβλέπει ο Ν. 3851/2010 από 1% σε 0,05% για την ΠΙΝ (και πιθανόν και για τις άλλες νησιωτικές περιφέρειες της χώρας) λόγω της σπανιότητας αυτού του πλουτοπαραγωγικού πόρου.
- η αύξηση των αποστάσεων που λαμβάνονται υπόψη στη χωροθέτηση των εγκαταστάσεων ΑΠΕ στο νησιωτικό χώρο κατά 25% που αναφέρονται στα παραρτήματα II και IV του ΕΠΧΣΑΑ για τις ΑΠΕ.

Χωρικές Ενότητες τριτογενούς τομέα

Οι προτεινόμενες Χωρικές Ενότητες ανάπτυξης παραθαλάσσιου μαζικού τουρισμού στον Δήμο Ζακύνθου περιλαμβάνουν τις ακόλουθες περιοχές:

- Ακρωτήρι – Τσιλιβί – Πλάνος – Τραγάκι – Δροσιά – Αμμούδι – Αλικανάς – Αλυκές
- Κέρι – Άγιος Σώστης – Λαγανάς – Καλαμάκι
- Γέρακας – Βασιλικός – Ξηροκάστελο – Αργάσι

Οι προτεινόμενες Χωρικές Ενότητες ήπιου και ειδικών – εναλλακτικών μορφών τουρισμού του Δήμου Ζακύνθου, είναι αυτές που περιλαμβάνουν τις ακόλουθες περιοχές:

- τις παραλιακές περιοχές εκτός των Χωρικών Ενοτήτων του παραθαλάσσιου μαζικού τουρισμού που προαναφέρθηκαν,
- την ενδοχώρα, εκτός των Χωρικών Ενοτήτων κτηνοτροφίας και των Χωρικών Ενοτήτων του δευτερογενούς τομέα

Στις Στροφάδες νήσους προτείνεται η απόλυτη προστασία τους, διότι από το αναθεωρημένο ΕΠΧΣΑΑ τουρισμού στα νησιά αυτής της κατηγορίας αυτά δεν επιτρέπεται κανένα είδος τουριστικής ανάπτυξης.

Προτείνεται η δημιουργία ενός καταδυτικού πάρκου έπειτα από σχετική μελέτη χωροθέτησης με προτεραιότητα στη διερεύνηση του θαλάσσιου χώρου στο Κερί, καθώς και η ανάπτυξη οικολογικού τουρισμού και περιβαλλοντικής εκπαίδευσης στην περιοχή του Εθνικού Θαλάσσιου Πάρκου Λαγανά.

Επίσης προτείνεται η δημιουργία στη Ζάκυνθο ενός ενυδρείου, στο πλαίσιο του οποίου θα λειτουργεί κέντρο αποθεραπείας των τραυματισμένων θαλάσσιων χελωνών.

Φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον

Εντός των Χωρικών Ενοτήτων ήπιου και εναλλακτικών μορφών τουρισμού προτείνεται η εξής διαδρομή οικοπολιτιστικού τουρισμού που διασυνδέει τις πλέον ενδιαφέρουσες περιοχές, (Οικοσυστήματα, τοπία, αρχαιολογικούς χώρους, μνημεία, παραδοσιακούς οικισμούς, ακτές), ήτοι:

Οικοπολιτιστική Διαδρομή Ζακύνθου: Περιλαμβάνει τις περιοχές Natura με κωδικό «GR2210001 – Δυτικές και Βορειοανατολικές ακτές Ζακύνθου» και «GR2210002 – Κόλπος Λαγανά Ζακύνθου και νησίδες Μαραθονήσι και Πελούζο». Τέλος περιλαμβάνονται οι κυριότεροι αρχαιολογικοί χώροι και οι ακτές που εντοπίζονται στην διαδρομή αυτή.

Στον τομέα του φυσικού περιβάλλοντος δίδονται οι ακόλουθες κατευθύνσεις:

- τροποποίηση του Π.Δ. προστασίας του Εθνικού Θαλάσσιου Πάρκου Λαγανά, στο πλαίσιο των διατάξεων του Ν. 1650/1986 άρθρο 21 παρ. 4, όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 16 παρ. 3 του Ν. 2742/1999, λαμβάνοντας υπόψη την αξιολόγηση από τη μέχρι τώρα εφαρμογή του, με πρόβλεψη αντισταθμιστικών ωφελειών για τους ιδιοκτήτες που θίγονται από τους περιορισμούς που θέτει το Π.Δ. προστασίας και με ενσωμάτωση στον χώρο δικαιοδοσίας του Ε.Θ.Π. όλων των θαλάσσιων περιοχών Natura 2000 της Π.Ε Ζακύνθου.
- Προώθηση των έργων ανάπλασης της παραλίας Αργασίου για την αντιμετώπιση της διάβρωσης των ακτών.
- Ανάδειξη και αξιοποίηση της πλαζ του ΕΟΤ στη Ζάκυνθο και της παραλίας των Αλυκών

Στον τομέα του πολιτιστικού περιβάλλοντος δίδονται οι ακόλουθες κατευθύνσεις:

- Προστασία και ανάδειξη των εγκαταλελειμμένων οικισμών λόγω των σεισμών της ορεινής Ζακύνθου εφόσον κριθούν γεωλογικά κατάλληλα για ήπια τουριστική ανάπτυξη.
- Ένταξη σε οικοπολιτιστικές διαδρομές των ορεινών φθινόντων οικισμών, των αξιόλογων οικισμών Κυψέλη, Τραγάκι και τα τριών οικισμών Γερακαρίων, καθώς και των εγκαταλελειμμένων οικισμών, οι οποίοι παρουσιάζουν αξιόλογο αρχιτεκτονικό ενδιαφέρον. Προώθηση αναπλάσεων στους οικισμούς αυτούς σε συνδυασμό με την ανάπτυξη σύνθετων τουριστικών καταλυμάτων ήπιας μορφής.
- Σύνδεση των πολιτιστικών πόλων έλξης (πχ φρούριο της πόλης) με το αεροδρόμιο και το λιμάνι (ένταξή τους ως επισκέψιμοι πόλοι κρουαζιέρας)
- Ενοποίηση και ανάπτυξη της παραλιακής ζώνης από το Κρυονέρι έως και το Αργάσι (εκκλησίες, ενετικές γέφυρες, αρχαιολογικοί χώροι)
- Ανάπτυξη οικοπολιτιστικού δικτύου ποδηλατοδρόμων στις γεωργικές εκτάσεις της Ζακύνθου κατά μήκος του υφιστάμενου αγροτικού δικτύου (μαίστρες)
- Προστασία, ανάδειξη και αξιοποίηση των Αλυκών Ζακύνθου για ήπια τουριστική ανάπτυξη και αναψυχή
- Διερεύνηση ανάδειξης και αξιοποίησης των ενάλιων αρχαιοτήτων στον Αλικανά σε συνεργασία με την αρμόδια εφορία ενάλιων αρχαιοτήτων του ΥΠΠΟΑ, ως υποβρύχιου μουσείου – καταδυτικού πάρκου.

Αστικός χώρος

Για την αναβάθμιση του αστικού περιβάλλοντος και την ενίσχυση της ελκυστικότητας των οικιστικών κέντρων και λοιπών οικισμών του Δήμου Ζακύνθου δίδονται οι ακόλουθες κατευθύνσεις:

- Ανάπλαση της πόλης της Ζακύνθου με προτεραιότητα την παραλία, το Πολεοδομικό Κέντρο της πόλης, ως βιοκλιματική ανάπλαση, ώστε να γίνει περισσότερο ελκυστική για τους τουρίστες της κρουαζιέρας, τις διαδρομές σύνδεσης του λιμανιού με το Κάστρο και με τα άλλα μνημεία.
- Ανάπλαση της οδού 21 Μαΐου – Αλέξανδρου Ρώμα
- Ανάπλαση των περιοχών Καμινίων και Μπόχαλης
- Ανάπλαση της περιοχής του Αγίου Χαραλάμπη (οι πρώτες λαϊκές κατοικίες και παλαιό νοσοκομείο)
- Υλοποίηση των έργων αναπλάσεων που προβλέπονται από τις σχετικές μελέτες για την οδό Λομβάρδου και την περιοχή πλατεία Σολωμού – Λ. Δημοκρατίας

Οικιστικό δίκτυο

Στον Δήμο Ζακύνθου, σύμφωνα με την κατηγοριοποίηση του ΓΠΧΣΑΑ, διατυπώνονται οι ακόλουθες προτάσεις:

- Η πόλη της Ζακύνθου χαρακτηρίζεται 5ου επιπέδου – «λοιποί οικισμοί με πληθυσμό άνω των 10.000 κατ».
- Ο οικισμός Καταστάρι χαρακτηρίζεται 6ου επιπέδου.
- Όλοι οι υπόλοιποι οικισμοί προτείνονται στο 7ο επίπεδο

Στο πλαίσιο ενδυνάμωσης του ρόλου των αστικών κέντρων και εδρών των δήμων προτείνεται ο εμπλουτισμός τους με επιπλέον μονάδες διοικητικής και κοινωνικής υποδομής διαπεριφερειακού και περιφερειακού ενδιαφέροντος, ως εξής:

- Ζάκυνθος: θεραπευτήριο, ΑΕΙ, ερευνητικό κέντρο και μουσεία.

Για το Καταστάρι που προτείνεται στο 6^ο επίπεδο, προτείνεται, σύμφωνα με τα σταθερότυπα του ΥΠΕΧΩΔΕ (Υ.Α. 10788 ΦΕΚ 285/Δ/2004), κατ' ελάχιστο η χωροθέτηση των εξής υποδομών: κέντρο υγείας, συμβουλευτικοί σταθμοί επιτόκων – βρεφών, γεροντικές στέγες – ΚΑΠΗ – ΚΗΦΗ, πνευματικό κέντρο, ειρηνοδικείο, πταισματοδικείο, υποθηκοφυλακείο, αγρονομείο – δασονομείο.

Παραθεριστική κατοικία

Για τις υφιστάμενες περιοχές όπου έχει αναπτυχθεί παραθεριστική κατοικία - Βολίμες και Κερί - προτείνεται η διερεύνηση από τον υποκείμενο σχεδιασμό της αναγκαιότητας σύνταξης Πολεοδομικής μελέτης με επιβολή ειδικών όρων δόμησης.

Μεταφορικές Υποδομές

Οδικές μεταφορές

Το οδικό δίκτυο του Δ. Ζακύνθου προτείνεται να ιεραρχηθεί ως εξής:

Πρωτεύον οδικό δίκτυο:

- ο κατακόρυφος άξονας Αγ. Νικόλαος Βολιμών – Καταστάρι – Ζάκυνθος, ο οποίος συμπληρώνεται από τον οδικό άξονα Ζάκυνθος – Αεροδρόμιο – Λαγανάς

Δευτερεύον οδικό δίκτυο, οι οδοί:

- Αγ. Νικόλαος Βολιμών – Βολίμες – Μαριές – Κοιλιωμένος – Λιθακιά μέχρι την οδό Ζακύνθου – Κερίου,
- Αλυκές – Πλάνος – Ζάκυνθος και
- Ζάκυνθος – Αργάσι – Βασιλικός.

Όλο το οδικό δίκτυο του νησιού της Ζακύνθου χρήζει βελτιώσεων και παρεμβάσεων στην ασφάλεια και τον εξοπλισμό (οριζόντια σήμανση, ηλεκτροφωτισμός, μεταλλικές μπάρες, κτλ.).

Λιμενικές μεταφορές και υποδομές

Οι λιμένες του Δήμου Ζακύνθου προτείνεται να ιεραρχηθούν ως εξής:

- Λιμένες Εθνικής Σημασίας (Κατηγορία Κ2): ο λιμένας Ζακύνθου
- Λιμένες Περιφερειακής σημασίας: ο λιμένας Αγίου Νικολάου Βολιμών
- Όλοι οι υπόλοιποι λιμένες είναι τοπικής σημασίας

Κατευθύνσεις για έργα λιμενικής υποδομής στον Δήμο Ζακύνθου:

- Κατασκευή των έργων που προβλέπονται από το υπό εκπόνηση master plan του λιμένα με προτεραιότητα στην κατασκευή της προβλήτας κρουαζιερόπλοιων και της προβλήτας εξυπηρέτησης υδροπλάνων.
- Κατασκευή σύγχρονης μαρίνας στη Ζάκυνθο, με επέκταση της υφιστάμενης, η οποία δεν διαθέτει τις απαραίτητες υποδομές και η χωρητικότητά της είναι πολύ περιορισμένη.
- Ολοκλήρωση των έργων στο λιμάνι Αγ. Νικολάου Βολιμών που προβλέπονται από τη σχετική μελέτη και επέκταση – εκσυγχρονισμός του τουριστικού καταφυγίου
- Κατασκευή των έργων στο λιμάνι του Κερίου που προβλέπονται από τη σχετική μελέτη, υπό την προϋπόθεση ότι δεν θίγουν την προστατευόμενη περιοχή του θαλάσσιου πάρκου Λαγανά
- Αναβάθμιση των αλιευτικών καταφυγίων Τσιλιβή, Τραγακίου, Κυψέλης, Γερακαρίου, Αλικανά και Κατασταρίου και διερεύνηση επέκτασής τους και εκσυγχρονισμό τους για την εξυπηρέτηση σκαφών αναψυχής.

- Η χωροθέτηση νέας λιμενικής υποδομής στη δυτική Ζάκυνθο είναι πολύ δύσκολη λόγω της διαμόρφωσης των ακτών και του εδάφους. Προτείνεται να εξεταστεί ως πιθανή λύση το Πόρτο Βρώμη για τη δημιουργία τουριστικού και αλιευτικού καταφυγίου.
- Έργα βελτίωσης του λιμενίσκου στη νήσο Σταμφάνι του συμπλέγματος Στροφάδων Νήσων

Υδατοδρόμια

Προτείνεται η μελέτη και δημιουργία υδατοδρομίου, καθώς και των απαιτούμενων λιμενικών υποδομών εξυπηρέτησης υδροπλάνων στον λιμένα της Ζακύνθου.

Αεροπορικές μεταφορές και υποδομές

Προτείνεται ο εκσυγχρονισμός και η βελτίωση των αερολιμενικών υποδομών και υπηρεσιών. Επίσης προτείνεται επανάχρηση του παλαιού επιβατικού σταθμού του αερολιμένα, με προτεινόμενη χρήση συνεδριακό κέντρο, μετά από την διατύπωση πρότασης από το προς εκπόνηση ΓΠΣ.

Στον τομέα των ελικοδρομιών προτείνεται να εξεταστεί, έπειτα από σχετική μελέτη, η σκοπιμότητα κατασκευής ελικοδρομίου στην ενδοχώρα της Ζακύνθου.

Λοιπές τεχνικές υποδομές

Ενέργεια

Ήδη προγραμματίζεται από τη Δ.Ε.Η. και προτείνεται από την παρούσα μελέτη ως έργο προτεραιότητας στον τομέα της ενέργειας η κατασκευή του νέου Υ/Σ Ζάκυνθος ΙΙ.

Τηλεπικοινωνίες

Προτείνεται η επέκταση των ευρυζωνικών δικτύων σε όλους τους οικισμούς της Ζακύνθου σε συνδυασμό με την αναβάθμιση του ηλεκτρονικού εξοπλισμού, ώστε να επιτευχθεί η ανάπτυξη τηλε-υπηρεσιών, της τηλεδίοικησης, της τηλε-εκπαίδευσης, της τηλε-διάσκεψης, της τηλε-ιατρικής, αλλά και άλλων τηλε-υπηρεσιών που θα συμβάλλουν εν μέρει στην άρση του αποκλεισμού του Δήμου Ζακύνθου.

Διαχείριση υδάτινων πόρων

Η λεκάνη απορροής Κεφαλονιάς – Ιθάκης – Ζακύνθου (GR45) περιλαμβάνεται στο εγκεκριμένο Σχέδιο Διαχείρισης Υδατικού Διαμερίσματος Βόρειας Πελοποννήσου, το οποίο προβλέπει αναλυτικά μέτρα για τη συγκεκριμένη λεκάνη, τα οποία προτείνονται από την παρούσα μελέτη.

Στην ημιορεινή – ορεινή ζώνη της Ζακύνθου προτείνεται από την παρούσα μελέτη η κατασκευή μικρών φραγμάτων και έργων εμπλουτισμού του υδροφόρου ορίζοντα.

Ύδρευση / άρδευση

Στους τομείς ύδρευσης – άρδευσης προτείνονται τα ακόλουθα έργα:

- Συντήρηση του υδρευτικού δικτύου και αντικατάσταση όλων των παλαιών και φθαρμένων δικτύων. Ειδικότερα αντικατάσταση:
 - ο του Κεντρικού Αγωγού Αγ.Λέοντας - Έξω Χώρα-Κοιλιωμένος – Αγαλάς
 - ο του Κεντρικού Αγωγού Υδροδότησης Πόλης
 - ο του Κεντρικού Αγωγού από Πηγαδάκια έως Κεντρική Δεξαμενή Κ. Γερακαρίου – Φρ. Καλιθέας
 - ο του Κεντρικού Αγωγού από Νταμάρι Τσίπου Τ.Κ. Λιθακιάς έως την Κεντρική Δεξαμενή του Δήμου Ζακυνθίων στην Μπόχαλη αξιοποίηση νέων γεωτρήσεων περιοχής Κερίου
- Κατασκευή του αγωγού Υδροδότησης του κλάδου Αγ.Μαρίνα – Λούχα – Αγ. Λέοντας
- Κατασκευή έργων λιμνοδεξαμενών και φραγμάτων στα ρέματα και τους χείμαρρους της ορεινής Ζακύνθου (περιοχή Ρίζας).
- Επανεξέταση της υλοποίησης των λιμνοδεξαμενών στις θέσεις Ρωμίρι και Φιολίτη σε συνδυασμό με την υλοποίηση των δικτύων άρδευσης
- Διάνοιξη νέων γεωτρήσεων μόνον σε συνδυασμό με τα έργα εμπλουτισμού της υπόγειας υδροφορίας και εφόσον προορίζονται για την ύδρευση κατοικημένων περιοχών
- Αντικατάσταση αμιαντοσωλήνων
- Προμήθεια συστημάτων επεξεργασίας νερού στο Δήμο Ζακύνθου

Αποχέτευση

- Εκσυγχρονισμός και επέκταση των ΕΕΛ Ζακύνθου με πρόβλεψη υποδοχής βοθρολυμάτων και των απαιτούμενων δικτύων αποχέτευσης, ώστε να καλυφθεί το σύνολο της πόλης και η παραλιακή περιοχή του Λαγανά.
- Στις παραλιακές τουριστικά ανεπτυγμένες περιοχές να δοθεί προτεραιότητα στην κατασκευή έργων δικτύων αποχέτευσης και ΕΕΛ.
- Ολοκλήρωση Αποχετευτικού Δικτύου Κεντρικής και Βόρειας Πόλης
- Εκσυγχρονισμός και επέκταση των ΕΕΛ Καλαμακίου με πρόβλεψη υποδοχής βοθρολυμάτων
- Διερεύνηση της βέλτιστης λύσης για την επεξεργασία των λυμάτων της παραλιακής περιοχή από το Αργάσι μέχρι το Βασιλικό.

- Διερεύνηση κατασκευής ΕΕΛ στην περιοχή των Αλυκών με πρόβλεψη υποδοχής βοθρολυμάτων

Στερεά απόβλητα

Προτείνεται η υλοποίηση των προβλεπόμενων έργων από τον αναθεωρημένο ΠΕΣΔΑ Ιονίων Νήσων με έργο άμεσης προτεραιότητας την χωροθέτηση νέου κυτάρου ΧΥΤΥ σε συνδυασμό με την παύση λειτουργίας και την περιβαλλοντική αποκατάσταση και παρακολούθηση (monitoring) του χώρου του υφιστάμενου ΧΥΤΑ που λειτουργεί εντός των ορίων του Εθνικού Πάρκου Λαγανά. Δεδομένης της συνθήκης αυτής, και λαμβάνοντας υπ' όψη ότι η θέση Λίβα έχει ήδη διερευνηθεί από την εκπόνηση μελέτης χωροθέτησης το 2006 και έχει εγκριθεί η ΜΠΕ, αλλά υπάρχουν αρνητικές επιπτώσεις - ακατάλληλη λόγω του υδροφόρου ορίζοντα, της σεισμικότητας, του καταφυγίου θηραμάτων, της δασικής έκτασης, της απόστασης από την πόλη, της απαίτησης διάνοιξης νέων οδών και υποδομών - από την παρούσα μελέτη προτείνεται η σύνταξη μελέτης για ένα Ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης Απορριμμάτων, για τη διερεύνηση του βέλτιστου συστήματος διαχείρισης των απορριμμάτων και την χωροθέτηση της εγκατάστασης της μονάδας.

Επίσης από την παρούσα μελέτη προτείνεται η πρόβλεψη εγκαταστάσεων κομποστοποίησης των απορριμμάτων και παραγωγή βιοαερίου στον ΧΥΤΥ με παράλληλη προώθηση εκτεταμένου προγράμματος ανακύκλωσης που σε συνδυασμό με την ολοκληρωμένη διαχείριση θα μειωθεί ο όγκος των απορριμμάτων για τελική διάθεση στον ΧΥΤΥ.

Επιπλέον των έργων αυτών προτείνεται η χωροθέτηση από τον υποκείμενο σχεδιασμό υποδοχέων μπάζων σε συνδυασμό με την λειτουργία στους χώρους αυτούς μονάδων ανακύκλωσης των οικοδομικών υλικών.

Περιοχές Ειδικών Χωρικών Παρεμβάσεων (ΠΕΧΠ)

Στον Δήμο Ζακύνθου, ως ΠΕΧΠ προτείνεται, όπως και στο ισχύον ΠΠΧΣΑΑ, η περιοχή των οικισμών της Ρίζας.

B.1.1.δ.2 Εξειδίκευση των κατευθύνσεων του Γενικού και των Ειδικών Πλαισίων και ανάδραση προς τον σχεδιασμό εθνικού επιπέδου

B.1.1.δ.2.1 Γενικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης

Ακολουθεί αναφορά κατά άρθρο των διατάξεων που εξειδικεύονται με την παρούσα μελέτη αναθεώρησης του ΠΠΧΣΑΑ της ΠΙΝ και στο τέλος αναφέρονται οι κατευθύνσεις που προτείνονται ως ανάδραση προς το ΓΠΧΣΑΑ.

Άρθρο 3

Η θέση της χώρας στον ευρωπαϊκό και διεθνή χώρο. Προοπτικές και δυνατότητες

Η θέση και ρόλος της ΠΙΝ στον ευρωπαϊκό και διεθνή χώρο όπως περιγράφεται στο κεφάλαιο Β.1.1.α., εναρμονίζεται με την κατεύθυνση του ΓΠΧΣΑΑ για "ανάπτυξη σχέσεων συνεργασίας με τα κράτη μέλη της Ε.Ε. και με τα κράτη των Δυτικών Βαλκανίων (Αλβανία, Σερβία, Μαυροβούνιο, πΓΔΜ, Βοσνία – Ερζεγοβίνη και Κροατία)", στο πλαίσιο των προτεινόμενων συνεργασιών στο επίπεδο της μακροπεριφέρειας Αδριατικής – Ιονίου στην οποία εντάσσονται όλα τα κράτη της Αδριατικής. Στο πλαίσιο ανάπτυξης της συνεργασίας αυτής προτείνεται ειδικά η ΠΙΝ να ενισχυθεί με τη δημιουργία κατάλληλων υποδομών υποστήριξης του διεθνούς ρόλου της ως ψηφιακή πύλη της Χώρας προς την Ευρώπη και κυρίως προς τις χώρες της Αδριατικής.

Επίσης το αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ προτείνει την ένταξη της ΠΙΝ στον ευρωπαϊκό θαλάσσιο άξονα της Μακροπεριφέρειας Αδριατικής – Ιονίου, ο οποίος αποτελεί υποσύνολο του αναφερόμενου στο ΓΠΧΣΑΑ ως "*ΒΔ άξονα προσανατολισμού της χώρας προς το Ευρωπαϊκό κεντρικό αναπτυξιακό σύμπλεγμα*", μέσω της Ιταλίας, συμβάλλοντας έτσι στην ολοκλήρωση ενός από τους τρεις εθνικούς άξονες ανάπτυξης που προβλέπει το ΓΠΧΣΑΑ.

Όσον αφορά στις προϋποθέσεις που θέτει το ΓΠΧΣΑΑ για την αποτελεσματική συμμετοχή της Ελλάδας στο διεθνή και τον ευρωπαϊκό χώρο, την ανάπτυξη λειτουργιών διακρατικής εμβέλειας και την ενδυνάμωση της διεθνούς θέσης και εικόνας της, με την αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της, επισημαίνονται τα εξής:

- Ενθαρρύνεται η χρήση του δικτύου των αστικών κέντρων της ΠΙΝ για την ανάπτυξη και την ενίσχυση κοινών δράσεων και συνεργασιών κυρίως με τις χώρες της μακροπεριφέρειας Αδριατικής – Ιονίου. Ως αντικείμενα των διασυνοριακών συνεργασιών στο επίπεδο της θαλάσσιας λεκάνης Ιονίου - Αδριατικής, προτείνονται από το αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ όλες τις δραστηριότητες που αναπτύσσονται στον κοινωνικο-οικονομικό ιστό των θαλάσσιων και παράκτιων περιοχών της λεκάνης, οι οποίες παρουσιάζουν συγκριτικό πλεονέκτημα, όπως οι θαλάσσιες μεταφορές (πλοία και

υδροπλάνα), ο θαλάσσιος και ο παράκτιος τουρισμός, τα δίκτυα θαλάσσιας έρευνας, οι αλιευτικές δραστηριότητες (αλιεία, ιχθυοκαλλιέργειες), η εξόρυξη των υδρογονανθράκων, αλλά και η καλή κατάσταση του θαλάσσιου περιβάλλοντος και η διατήρηση των φυσικών πόρων.

- Ενθαρρύνεται, επίσης, η ανάπτυξη συνεργασιών των πόλεων της ΠΙΝ με τις πόλεις των χωρών της Αδριατικής στον τομέα των ΤΠΕ, αφού όπως ήδη αναφέρθηκε προτείνεται η ανάδειξη της ΠΙΝ σε ψηφιακή πύλη της χώρας.
- Προβάλλεται ο προϊστορικός, ο κλασικός, ο βυζαντινός και ο νεώτερος πολιτισμός της ΠΙΝ και αξιοποιείται ως τουριστικός πόρος. Συγκεκριμένα το αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ δίνει έμφαση στην παλιά πόλη της Κέρκυρας που αποτελεί μνημείο παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς καταγεγραμμένο στους καταλόγους της UNESCO, καθώς και στους αρχαιολογικούς χώρους και τα μνημεία εντάσσοντάς τα σε προτεινόμενες οικοπολιτιστικές διαδρομές με πρόταση σύνδεσης τους με τα αντίστοιχα μνημεία των όμορων περιφερειών της ηπειρωτικής χώρας.
- Αναδεικνύονται, στο πλαίσιο της αειφόρου ανάπτυξης, τα στοιχεία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος στην ύπαιθρο, στους οικισμούς και στα αστικά κέντρα. Τα στοιχεία αυτά όπως προαναφέρθηκε εντάσσονται σε οικοπολιτιστικά δίκτυα τα οποία συνδέονται με τις περιοχές μαζικού τουρισμού και κυρίως με τον θαλάσσιο τουρισμό κρουαζιέρας και σκαφών αναψυχής, συμβάλλοντας έτσι στην διεθνή προβολή της ΠΙΝ και της χώρας.

Άρθρο 5

Χωρική οργάνωση των κύριων εθνικών πόλων και αξόνων ανάπτυξης, καθώς και των διεθνών και διαπεριφερειακών εισόδων-πυλών και συνδέσεων της χώρας

Στο πλαίσιο του προτεινόμενου από το ΓΠΧΣΑΑ πλέγματος αστικών πόλων και αξόνων ανάπτυξης, η ΠΙΝ διασυνδέεται λειτουργικά με το πλέγμα της ηπειρωτικής χώρας με το οποίο το αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ προτείνει την ενίσχυση των οριζόντιων διασυνδέσεων των νησιών της ΠΙΝ με τους οδικούς και αναπτυξιακούς άξονες της ηπειρωτικής χώρας, ήτοι την Εγνατία Οδό (Βόρειος αναπτυξιακός άξονας), την Ιόνια και την Ολυμπία Οδό (Δυτικός αναπτυξιακός άξονας) και μέσω αυτών με τα χερσαία διευρωπαϊκά δίκτυα μεταφορών της Ευρώπης. Με το προτεινόμενο αυτό πλέγμα διασυνδέσεων η ΠΙΝ εντάσσεται λειτουργικά στον αναφερόμενο στο ΓΠΧΣΑΑ, ως δυτικό άξονα ανάπτυξης. Για την ενίσχυση του πλέγματος αυτού το αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ προτείνει την ανάπτυξη συνεργασιών με τις όμορες περιφέρειες της ηπειρωτικής χώρας στους τομείς του τουρισμού, της υγείας – πρόνοιας, των μεταφορών, των δικτύων υποδομής και της έρευνας και τεχνολογίας μέσω των ΑΕΙ και ΤΕΙ. Βασικός άξονας των προτάσεων του αναθεωρούμενου ΠΠΧΣΑΑ είναι η επίτευξη της περιφερειακής ταυτότητας και της οντότητας της ΠΙΝ με στόχο να αποκτήσει

ισότιμες σχέσεις με τις άλλες περιφέρειες και επομένως πραγματικές διαπεριφερειακές σχέσεις.

Κατά τη διαδικασία ολοκλήρωσης των προτεινόμενων από το αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ αξόνων ανάπτυξης της ΠΙΝ, τα μέτρα που λαμβάνονται για την αντιμετώπιση των συγκρούσεων γης είναι η οργάνωση της Περιφέρειας σε Χωρικές Ενότητες δραστηριοτήτων, η πρόβλεψη όρων και περιορισμών για την διάσπαρτη εκτός σχεδίου δόμηση και η θέσπιση αυστηρών κριτηρίων ένταξης των έργων και δραστηριοτήτων στο φυσικό περιβάλλον και το τοπίο της ΠΙΝ.

Για την ενδογενή και ολοκληρωμένη ανάπτυξη της ΠΙΝ το αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ, αφενός προβλέπει την προστασία και αξιοποίηση των τοπικών πλουτοπαραγωγικών πόρων (θαλάσσιος χώρος, γεωργική γη, βοσκότοποι) και των στοιχείων του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος και αφετέρου προτείνει την υλοποίηση εκτεταμένων έργων μεταφορικών, περιβαλλοντικών και λοιπών υποδομών. Ιδιαίτερη μέριμνα λαμβάνεται για τα μικρά νησιά, την ενδοχώρα των μεγάλων νησιών και τον ορεινό χώρο που αποτελούν τις δυσπρόσιτες περιοχές της ΠΙΝ για τις οποίες δίδονται ειδικότερα αναπτυξιακά κίνητρα, (π.χ. ανάπτυξη ΠΟΤΑ και σύνθετων τουριστικών καταλυμάτων ήπιας μορφής με περιορισμούς στο εμβαδόν του οικοπέδου, ανάπτυξη σύνθετων τουριστικών καταλυμάτων σε παραδοσιακούς, φθίνοντες και εγκαταλελειμμένους οικισμούς που δεν έχουν κριθεί γεωλογικά ακατάλληλοι. Τέλος προτείνονται ηπιότεροι περιορισμοί χωροθέτησης των δραστηριοτήτων (π.χ. πρόβλεψη διάσπαρτης χωροθέτησης μεταποιητικών δραστηριοτήτων στα μικρά νησιά).

Όσον αφορά στην ιεράρχηση των πόλων ανάπτυξης, το αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ προτείνει, σε εναρμόνιση με τις κατευθύνσεις του ΓΠΧΣΑΑ:

- την Κέρκυρα ως δευτερεύοντα εθνικό πόλο – 3^ο επίπεδο ιεράρχησης
- τη Λευκάδα, το Αργοστόλι και τη Ζάκυνθο ως λοιπά νομαρχιακά κέντρα και αστικούς πόλους άνω των 10.000 κατ. - 5^ο επίπεδο ιεράρχησης
- τα μικρά αστικά κέντρα της ΠΙΝ στο 6^ο επίπεδο ιεράρχησης

Επιπλέον εντάσσει τη Λευκάδα στο πολύπολο Λευκάδα – Πρέβεζα – Άρτα με έμφαση, στο πλαίσιο της συνεργασίας των τριών αστικών κέντρων, στο νησιωτικό χαρακτήρα της Λευκάδας και με την προϋπόθεση της ισότιμης συμμετοχής της στο πολύπολο αυτό.

Ως ανάδραση προς το ΓΠΧΣΑΑ, το αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ προτείνει:

- την κατάταξη της πόλης της Κέρκυρας στους πρωτεύοντες εθνικούς πόλους για τους λόγους που αναφέρονται αναλυτικά στο κεφάλαιο Β.1.1.γ.3.

- την ιεράρχηση του κατακόρυφου άξονα της ΠΙΝ ως αυτοτελής εθνικής σημασίας άξονας που παράλληλα συμβάλλει στην περιφερειακή συνοχή της ΠΙΝ, συνδεδεμένος με τον επίσης εθνικής σημασίας χερσαίο δυτικό άξονα και τον διεθνή θαλάσσιο άξονα της Μακροπεριφέρειας Αδριατικής – Ιονίου, της Adrionio.

Άρθρο 6

Χωρική διάρθρωση των στρατηγικής σημασίας δικτύων υποδομών και υπηρεσιών μεταφορών, ενέργειας και επικοινωνιών

Στον τομέα των μεταφορών οι προτάσεις του αναθεωρούμενου ΠΠΧΣΑΑ εστιάζουν κυρίως στις θαλάσσιες μεταφορές, λόγω του νησιωτικού χαρακτήρα της ΠΙΝ και λιγότερο στις οδικές και αεροπορικές μεταφορές, οι οποίες στην ΠΙΝ λειτουργούν συμπληρωματικά με τις θαλάσσιες. Οι προτάσεις του αναθεωρούμενου ΠΠΧΣΑΑ για βελτίωση / εκσυγχρονισμό και επέκταση των υποδομών μεταφορών, εναρμονίζεται πλήρως με τη βασική επιδίωξη του ΓΠΧΣΑΑ που είναι *"η βελτίωση της ποιότητας των υφιστάμενων υποδομών μεταφορών και των σχετικών υπηρεσιών σε όλη την επικράτεια, με σκοπό την αύξηση του βαθμού προσβασιμότητας και της προσπελασιμότητας, της μείωσης του χρόνου και του κόστους των μεταφορικών υπηρεσιών, της ασφάλειας των μεταφορικών / συγκοινωνιακών υπηρεσιών (επιβατών, εμπορευμάτων και πεζών) και της μείωσης της κατανάλωσης καυσίμων"*.

Στο πλαίσιο της ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας των θαλάσσιων μεταφορών που αναφέρει το ΓΠΧΣΑΑ, το αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ προτείνει την ενίσχυση των θαλάσσιων διασυνδέσεων της ΠΙΝ με τη χρήση σύγχρονων ταχύπλων σκαφών και υδροπλάνων. Επισημαίνεται ότι τα νησιά της ΠΙΝ προσφέρονται για τη χρήση αυτών των μέσων λόγω των κοντινών αποστάσεων τόσο από την ηπειρωτική χώρα όσο και μεταξύ τους.

Για τη βελτίωση της προσβασιμότητας των δυσπρόσιτων περιοχών, που στην περίπτωση της ΠΙΝ είναι τα μικρά νησιά και η ορεινή ενδοχώρα των μεγάλων νησιών, το αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ προτείνει την αναβάθμιση των λιμενικών υποδομών των μικρών νησιών σε συνδυασμό με τη βελτίωση των λιμενικών υποδομών των μεγάλων νησιών που εξυπηρετούν τις διασυνδέσεις με τα μικρά νησιά. Επίσης προτείνει την ιεράρχηση του οδικού δικτύου των μεγάλων νησιών σε πρωτεύοντες και δευτερεύοντες οδικούς άξονες επί των οποίων θα αρθρώνεται όλο το υπόλοιπο τοπικό οδικό δίκτυο αίροντας ως ένα βαθμό την ακτινική μορφή του οδικού δικτύου με κέντρο τις έδρες των Π.Ε. Στον τομέα αυτό καίριας σημασίας είναι οι προτάσεις για ενίσχυση των οριζόντιων διασυνδέσεων των νησιών με τους οδικούς άξονες της ηπειρωτικής χώρας, μέσω της αναβάθμισης και επέκτασης των λιμενικών υποδομών, της πύκνωσης των δρομολογίων και την ένταξη σε αυτές των υδροπλάνων και

των ταχύπλων σκαφών, εξειδικεύοντας έτσι τη σχετική κατεύθυνση του ΓΠΧΣΑΑ για *"βελτίωση της επικοινωνίας των νησιών του Ιονίου με την ηπειρωτική χώρα"*.

Η κατεύθυνση του ΓΠΧΣΑΑ για επέκταση της πολιτικής της επιδότησης των άγονων νησιωτικών γραμμών εξειδικεύεται με την πρόταση του αναθεωρούμενου ΠΠΧΣΑΑ για την εφαρμογή στην ΠΙΝ πολιτικών και δράσεων στο πλαίσιο του μεταφορικού ισοδύναμου, ώστε το κόστος μεταφοράς των κατοίκων της νησιωτικής αυτής περιφέρειας να είναι ισότιμο με την το αντίστοιχο κόστος των κατοίκων της ηπειρωτικής χώρας.

Η κατεύθυνση του ΓΠΧΣΑΑ για ανάπτυξη, στον κλάδο των μεταφορών και των συγκοινωνιών, ολοκληρωμένων συστημάτων συνδυασμένων μεταφορών, βρίσκει εφαρμογή στην ΠΙΝ με την πρόταση του αναθεωρούμενου ΠΠΧΣΑΑ για την υλοποίηση του κατακόρυφου άξονα συνδυασμένων μεταφορών Β-Ν. Πρόκειται για έναν άξονα σύνδεσης των νησιών, ο οποίος προτείνεται να υλοποιηθεί με την αναβάθμιση επιλεγμένων οδικών και λιμενικών υποδομών που εντάσσονται στον άξονα αυτό, σε συνδυασμό με την πύκνωση των αεροπορικών δρομολογίων μεταξύ των αεροδρομίων της ΠΙΝ και την ένταξη στον άξονα αυτό ενός νέου μεταφορικού μέσου, των υδροπλάνων. Εξάλλου η πρόταση για τους κατακόρυφους οδικούς άξονες στα μεγάλα νησιά της ΠΙΝ εξειδικεύει την κατεύθυνση του ΓΠΧΣΑΑ για *"αναβάθμιση και κατασκευή νέων τμημάτων των κυρίων οδικών αξόνων σε μεγάλα και πληθυσμιακά εύρωστα νησιά του Ιονίου (Κέρκυρα, Λευκάδα, Κεφαλονιά, Ζάκυνθος)"*.

Από τις ειδικότερες κατευθύνσεις του ΓΠΧΣΑΑ για τις εμπορευματικές και τις επιβατικές μεταφορές, ιδιαίτερη σημασία στην περίπτωση της ΠΙΝ, έχουν οι επιβατικές μεταφορές, για τις οποίες το αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ προτείνει στο πλαίσιο των κατευθύνσεων αυτών:

- οδικές παρακάμψεις των οικιστικών κέντρων και των τουριστικά ανεπτυγμένων περιοχών κατά μήκος του πρωτεύοντος και δευτερεύοντος οδικού δικτύου.
- αναβάθμιση / επέκταση / εκσυγχρονισμό όλων των λιμενικών υποδομών της ΠΙΝ που θα φιλοξενούν με ασφάλεια και ποιότητα τα σύγχρονα πλωτά μέσα και τους επιβάτες τους (λιμενοβραχίονες, προβλήτες, αίθουσες επιβίβασης, εγκαταστάσεις επεξεργασίας λυμάτων, χώρους υγιεινής κ.ά.).
- αναβάθμιση των αεροπορικών και αερολιμενικών υπηρεσιών της ΠΙΝ και πύκνωση των αεροπορικών δρομολογίων με τα μητροπολιτικά κέντρα της χώρας
- δημιουργία νέων ελικοδρομίων στα μικρά νησιά που δεν διαθέτουν, καθώς και σε δυσπρόσιτες περιοχές της ενδοχώρας των μεγάλων νησιών, σε συνδυασμό με αναβάθμιση και εκσυγχρονισμό των υφιστάμενων ελικοδρομίων

- δημιουργία ενός εκτεταμένου δικτύου υδατοδρομίων σε όλα τα νησιά της ΠΙΝ που επιτρέπει την ανάπτυξη ενός αυτόνομου περιφερειακού δικτύου αερομεταφορών με υδροπλάνα.

Στον τομέα των λιμενικών υποδομών, προτείνεται εκτός των προαναφερθέντων έργων και σε εφαρμογή της σχετικής κατεύθυνσης του ΓΠΧΣΑΑ, η προώθηση των απαιτούμενων ενεργειών από τους φορείς διαχείρισης των μεγάλων λιμένων της ΠΙΝ, ώστε να πιστοποιηθούν στο επίπεδο της εφαρμογής συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης, ενώ για τα μικρά λιμάνια προτείνεται στον τομέα της προστασίας του περιβάλλοντος η επεξεργασία των λυμάτων των σκαφών αναψυχής που κατακλύζουν την ΠΙΝ τη θερινή περίοδο.

Η κατεύθυνση του ΓΠΧΣΑΑ για κατασκευή νέων, αναβάθμιση υφισταμένων, εξειδικευμένων και μη, λιμενικών υποδομών που ενισχύουν την τουριστική ανάπτυξη της χώρας μέσω του κλάδου της κρουαζιέρας (κρουαζιερόπλοια, mega yacht κ.ά.), βρίσκει εφαρμογή στην ΠΙΝ με τις προτάσεις του αναθεωρούμενου ΠΠΧΣΑΑ για δημιουργία νέων υποδομών κρουαζιέρας σε Λευκάδα, Ζάκυνθο και Βαθύ Ιθάκης σε συνδυασμό με επέκταση των σχετικών υποδομών στην Κέρκυρα και στο Αργοστόλι. Επίσης στον τομέα των σκαφών αναψυχής προτείνεται η κατασκευή νέων μαρίνων σε Κεφαλονιά και Ζάκυνθο και η αναβάθμιση όλων των τουριστικών καταφυγίων και αγκυροβολίων της ΠΙΝ.

Στον τομέα των αεροπορικών υποδομών, σε εφαρμογή των σχετικών κατευθύνσεων του ΓΠΧΣΑΑ, το αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ προτείνει:

- τον αερολιμένα της Κέρκυρας, ως διεθνές τουριστικό αεροδρόμιο περιοδικής κίνησης και κέντρο εξυπηρέτησης τακτικών αερογραμμών και παροχής εξειδικευμένων υπηρεσιών, σε ελαφρά ιδιωτικά αεροσκάφη.
- την παροχή τεχνικής υποστήριξης σε υδροπλάνα σε όλους τους αερολιμένες της ΠΙΝ.
- αναβάθμιση των υποδομών των αερολιμένων της ΠΙΝ, η οποία πρέπει να συνδυαστεί με πολιτικές για την προστασία του περιβάλλοντος, δεδομένου ότι βρίσκονται πλησίον των αστικών κέντρων και κατοικημένων περιοχών
- ενίσχυση και πύκνωση των δρομολογίων διασύνδεσης των αεροδρομίων της ΠΙΝ (συμπεριλαμβανομένου και του Ακτίου που εξυπηρετεί τη Λευκάδα).

Στον τομέα της ενέργειας το αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ υιοθετεί τις κατευθύνσεις του ΓΠΧΣΑΑ για προώθηση δράσεων εξοικονόμησης ενέργειας, για την ανάπτυξη των ΑΠΕ και για την υπογειοποίηση των δικτύων διανομής ηλεκτρικής ενέργειας στους παραδοσιακούς οικισμούς και τους αρχαιολογικούς χώρους και την αποφυγή διέλευσης των γραμμών μεταφοράς από

προστατευόμενες περιοχές. Ωστόσο στον τομέα αξιοποίησης των ΑΠΕ εξειδικεύονται τα κριτήρια χωροθέτησης του ΕΠΧΣΑΑ για τις ΑΠΕ όπως αναφέρονται στη συνέχεια του παρόντος κεφαλαίου.

Η κατεύθυνση του ΓΠΧΣΑΑ για εξασφάλιση επαρκών χώρων υποδοχής και αποθήκευσης φυσικού αερίου σε όλα τα κατοικημένα νησιά, δεν υιοθετείται στην ΠΙΝ για την οποία το αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ προτείνει την απαγόρευση της εγκατάστασης μονάδων που εμπίπτουν στην οδηγία Σεβέζο. Αντ' αυτού όμως προτείνει την απευθείας διασύνδεση των νησιών της ΠΙΝ από το ηπειρωτικό δίκτυο μεταφοράς με υποβρύχιους αγωγούς, λόγω της εγγύτητας των νησιών με την ηπειρωτική χώρα.

Στο πλαίσιο της κατεύθυνσης του ΓΠΧΣΑΑ για σύνδεση του συνόλου των κατοικημένων νησιών της χώρας με το δίκτυο μεταφοράς ενέργειας του ηπειρωτικού τμήματος της χώρας, προτείνεται μόνον η διασύνδεση των μικρών νησιών Ερείκουσα και Οθωνοί με το δίκτυο της Κέρκυρας, η οποία όπως και όλα τα υπόλοιπα νησιά της ΠΙΝ είναι διασυνδεδεμένη με το ηπειρωτικό δίκτυο διανομής.

Στον τομέα των επικοινωνιών, το αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ προτείνει την επέκταση των ευρυζωνικών δικτύων σε όλα τα μικρά νησιά και την ενδοχώρα των μεγάλων νησιών σε συνδυασμό με την προμήθεια και εγκατάσταση εξοπλισμού υποστήριξης των τηλε-υπηρεσιών, για να επιτευχθεί ο στόχος του ΓΠΧΣΑΑ για "*άρση της απομόνωσης και ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας (ενίσχυση, κυρίως, των υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, τηλε-εργασίας και τηλε-ιατρικής)*".

Άρθρο 7

Χωρική διάρθρωση, εξειδίκευση και συμπληρωματικότητα των παραγωγικών τομέων

A. Αγροτικός τομέας

Όλοι οι αναφερόμενοι βασικοί στόχοι και επιδιώξεις για τον αγροτικό τομέα αποτελούν αντίστοιχα στόχους και επιδιώξεις της μελέτης του αναθεωρούμενου ΠΠΧΣΑΑ της ΠΙΝ. Συγκεκριμένα το αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ προτείνει:

- Την οριοθέτηση Χωρικών Ενοτήτων για την ανάπτυξη των δραστηριοτήτων του πρωτογενούς τομέα ήτοι Χωρικές Ενότητες γεωργίας, κτηνοτροφίας, αλιείας και υδατοκαλλιεργειών, με έμφαση:
 - στην προστασία της γεωργικής γης, και των ζωνών καλλιέργειας των προϊόντων ΠΟΠ – ΠΓΕ και των λοιπών τοπικών αγροτικών προϊόντων,
 - στην εφαρμογή καλών γεωργικών πρακτικών και
 - στην προώθηση των βιολογικών εκμεταλλεύσεων.

Με τον τρόπο αυτό διασφαλίζονται οι στόχοι του ΓΠΧΣΑΑ για *"βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη του αγροτικού τομέα και διασφάλιση της οικολογικής και πολιτιστικής σημασίας των περιοχών της υπαίθρου"* και για *"προστασία του αγροτικού χώρου από τις πιέσεις που δέχεται"*.

- την απόλυτη προστασία της γεωργικής γης υψηλής παραγωγικότητας, της οποίας η οριοθέτηση γίνεται από το ΥΠΑΑΤ, αλλά το αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ προτείνει ζώνες διερεύνησης σε κάθε νησί.
- την προστασία και αειφορική διαχείριση των βοσκοτόπων, με κατεύθυνση να οριοθετηθούν από τον υποκείμενο σχεδιασμό.
- Την ενίσχυση της κτηνοτροφίας μέσω των προτεινόμενων Χωρικών Ενοτήτων κτηνοτροφίας για την κάλυψη των αναγκών χωροθέτησης, οργάνωσης και λειτουργίας σύγχρονων κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων, με πρόβλεψη για οργάνωσή τους σε κτηνοτροφικά πάρκα είτε εντατικής μορφής είτε φυσικά – εκτατικά πάρκα βιολογικής κτηνοτροφίας και για ανάπτυξη κτηνοτροφικών μονάδων καινοτομίας (ΚΤΗΜΟΚ).
- την προστασία και ενίσχυση της παραγωγής όλων των τοπικών προϊόντων είτε είναι αναγνωρισμένα ως ΠΟΠ – ΠΓΕ είτε όχι, καθώς και της εκτροφής ντόπιων φυλών ζώων και της ενίσχυσης της χειροτεχνίας – οικοτεχνίας στις περιοχές που αυτή ασκείται ακόμη, συμβάλλοντας έτσι στο στόχο του ΓΠΧΣΑΑ για *"Διατήρηση και στήριξη στα νησιά της γεωργίας και κτηνοτροφίας που αξιοποιούν τις τοπικές πρώτες ύλες, την παράδοση και την τεχνογνωσία"*
- την ανάπτυξη του αγροδιατροφικού προτύπου ως προτύπου προστασίας και ενίσχυσης της αγροτικής παραγωγής και διασύνδεσής της με τη μεταποίηση των τοπικών προϊόντων και την προώθησή τους στις εγχώριες και διεθνείς αγορές, καθώς και στις τουριστικές δραστηριότητες – τουριστική κουζίνα, τουριστικό εμπόριο, κλπ. Η πρόταση αυτή είναι σε εναρμόνιση με την κατεύθυνση του ΓΠΧΣΑΑ για *"δημιουργία ενός βιώσιμου και ανταγωνιστικού συστήματος γεωργίας και διατροφικών προϊόντων με σαφή προσανατολισμό προς την αγορά"*
- Την ενίσχυση της αλιείας με προτάσεις για βελτίωση και δημιουργία νέων αλιευτικών καταφυγίων, τη δημιουργία Χωρικών Ενοτήτων αλιείας, την οριοθέτηση και αειφορική διαχείριση των αλιευτικών πεδίων της ΠΙΝ με στόχο την ανανέωση των αλιευμάτων και την προστασία του περιβάλλοντος.
- Τον καθορισμό ΠΟΑΥ για χωρική οργάνωση του τομέα των υδατοκαλλιεργειών και με περιορισμούς ως προς τη χωροθέτηση για λόγους συμβατότητας με τον θαλάσσιο τουρισμό που αποτελεί κυρίαρχη οικονομική δραστηριότητα στην ΠΙΝ.
- Ανάπτυξη των βιολογικών εκτατικών υδατοκαλλιεργειών στις λιμνοθάλασσες της ΠΙΝ

Επισημαίνεται ότι οι κατευθύνσεις του ΓΠΧΣΑΑ για τις υδατοκαλλιέργειες εξειδικεύονται στο ΕΠΧΣΑΑ υδατοκαλλιεργειών για το οποίο γίνεται ιδιαίτερη αναφορά στη συνέχεια του παρόντος κεφαλαίου.

Β. Βιομηχανία

Στον τομέα της βιομηχανίας, που η παρουσία του στην ΠΙΝ είναι αρκετά περιορισμένη σε σύγκριση με τους δύο άλλους παραγωγικούς τομείς, οι προτάσεις του αναθεωρούμενου ΠΠΧΣΑΑ είναι συμβατές με τους στόχους και τις επιδιώξεις του ΓΠΧΣΑΑ. Συγκεκριμένα αναγνωρίζονται οι κλάδοι που είναι ήδη ανεπτυγμένοι στην ΠΙΝ και οι οποίοι σχετίζονται κυρίως με την τοπική αγροτική παραγωγή και τον κατασκευαστικό κλάδο και γίνονται προτάσεις οργάνωσης της χωροθέτησης των μονάδων σε οργανωμένους υποδοχείς μέσης και χαμηλής όχλησης.

Οι αναφερόμενες στο ΓΠΧΣΑΑ κατευθύνσεις για τον τομέα της βιομηχανίας εξειδικεύονται στο ΕΠΧΣΑΑ Βιομηχανίας για το οποίο γίνεται ειδικότερη αναφορά στη συνέχεια του παρόντος κεφαλαίου.

Γ. Τουρισμός

Στον κλάδο του τουρισμού, που είναι η πλέον ανεπτυγμένη παραγωγική δραστηριότητα στην ΠΙΝ, οι προτάσεις του αναθεωρούμενου ΠΠΧΣΑΑ είναι συμβατές με τους στόχους και τις επιδιώξεις του ΓΠΧΣΑΑ. Συγκεκριμένα προτείνεται η ορθολογική του οργάνωση με περιορισμό και εξυγίανση του μαζικού τουρισμού στις περιοχές όπου ήδη είναι ανεπτυγμένος και οι οποίες συνιστούν ξεχωριστές Χωρικές Ενότητες και πρόβλεψη Χωρικών Ενότητων ήπιου, ειδικών και εναλλακτικών μορφών τουρισμού στις υπόλοιπες περιοχές με έμφαση στο θαλάσσιο τουρισμό.

Οι αναφερόμενες στο ΓΠΧΣΑΑ κατευθύνσεις για τον τομέα του τουρισμού εξειδικεύονται στο ΕΠΧΣΑΑ τουρισμού για το οποίο γίνεται ειδικότερη αναφορά στη συνέχεια του παρόντος κεφαλαίου.

Άρθρο 8

Χωρική διάρθρωση του αστικού δικτύου

Όσον αφορά στο οικιστικό δίκτυο της ΠΙΝ, όπως ήδη προαναφέρθηκε, τα οικιστικά κέντρα της ΠΙΝ ιεραρχούνται σε 3^{ου}, 5^{ου} και 6^{ου} επιπέδου, ακολουθώντας την ιεράρχηση του ΓΠΧΣΑΑ. Τα οικιστικά κέντρα των τριών αυτών επιπέδων ιεράρχησης αποτελούν τον αστικό χώρο της ΠΙΝ για τον οποίο γίνονται προτάσεις εξυγίανσης και βελτίωσης του αστικού περιβάλλοντος με έμφαση στις αναπλάσεις, κυρίως των παλιών τμημάτων των πόλεων και

των εισόδων τους, στην ανάπτυξη της βιώσιμης κινητικότητας, στην εξοικονόμηση ενέργειας, στην βελτίωση των περιβαλλοντικών υποδομών και στη βελτίωση του πολεοδομικού σχεδιασμού του.

Η προτεινόμενη πολυκεντρική δομή της ΠΙΝ, εστιάζει στην προώθηση της συνεργασίας των οικιστικών κέντρων 5^{ου} (Λευκάδα, Αργοστόλι, Ζάκυνθος), κάθε ένα από τα οποία προτείνεται να έχει έναν συμπληρωματικό ρόλο με αυτόν της Κέρκυρας. Τα οικιστικά κέντρα 6^{ου} επιπέδου προτείνονται με προοπτική να ενισχυθούν και να συμβάλλουν:

- στη συγκράτηση του πληθυσμού της υπαίθρου ως αντιστάθμισμα της μονομερούς ανάπτυξης των πόλεων
- στην ενίσχυση της συνεργασίας και της εταιρικής σχέσης πόλης – υπαίθρου.
- στην εφαρμογή της αρχής της επικουρικότητας με χωροθέτηση σε αυτά υπηρεσιών και υποδομών (υγεία, πρόνοια, διοίκηση) για την εξυπηρέτηση των κατοίκων της υπαίθρου.
- στη χωροθέτηση σε αυτά οργανωμένων υποδοχέων για την προστασία του αγροτικού χώρου από την ανεξέλεγκτη διάχυση των μεταποιητικών δραστηριοτήτων.

Άρθρο 9

Χωρική οργάνωση και ανάπτυξη του ορεινού, παράκτιου, νησιωτικού και αγροτικού χώρου, καθώς και των παραμεθόριων περιοχών

Από το αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ αναγνωρίζονται ως ανθρωπογεωγραφικές ενότητες ο νησιωτικός χώρος, ο παράκτιος χώρος και ο ορεινός χώρος.

Ο νησιωτικός χώρος ως ανθρωπογεωγραφική ενότητα καλύπτει το σύνολο της περιφέρειας, η οποία είναι αποκλειστικά νησιωτική και ως εκ τούτου το αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ προτείνει την εφαρμογή της νησιωτικής πολιτικής εκφρασμένη στο τρίπτυχο «το ποιοτικό, το πράσινο, το νησί των ίσων ευκαιριών». Επιπλέον στην ΠΙΝ ο νησιωτικός χώρος εξειδικεύεται περαιτέρω με την αναγνώριση των μικρών νησιών ως ξεχωριστής ανθρωπογεωγραφικής ενότητας, η οποία έχει χαρακτηριστικά "*διπλής απομόνωσης*" και "*διπλής νησιωτικότητας*" με ειδικότερες προτάσεις για άρση των περιορισμών αυτών. Οι προτάσεις του αναθεωρούμενου ΠΠΧΣΑΑ για το νησιωτικό χώρο, συμπεριλαμβανομένων και των μικρών νησιών εναρμονίζονται με τις κατευθύνσεις του ΓΠΧΣΑΑ για

- "*Αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων των νησιών και στήριξη εναλλακτικών και ήπιων μορφών ανάπτυξης*" – ήδη έχει αναφερθεί η ανάπτυξη ήπιου τουρισμού και ειδικών – εναλλακτικών μορφών, έναντι του μαζικού τουρισμού που περιορίζεται μόνον στις ήδη ανεπτυγμένες ζώνες, καθώς και η προώθηση του θαλάσσιου τουρισμού λόγω του συγκριτικού πλεονεκτήματος της ΠΙΝ στον τομέα αυτό.

- *"η ανάπτυξη βασικών υποδομών στους τομείς της υγείας, της διοίκησης και της κοινωνίας της πληροφορίας, με επέκταση και σε λειτουργίες τηλεϊατρικής και τηλεργασίας"*, - ήδη αναφέρθηκε η επέκταση των ευρυζωνικών δικτύων στα μικρά νησιά και στην ενδοχώρα των μεγάλων νησιών σε συνδυασμό με την προώθηση των τηλεϋπηρεσιών
- *"η προώθηση εναλλακτικών μορφών τουρισμού, ιδιαίτερα στον ορεινό νησιωτικό χώρο"* (βλ. Χωρικές Ενότητες ήπιου και ειδικών – εναλλακτικών μορφών τουρισμού)
- *"η αναβάθμιση των υφιστάμενων τουριστικών εγκαταστάσεων και υπηρεσιών και η καθιέρωση υψηλότερων προδιαγραφών για τις νεότερες"*, κατεύθυνση η οποία εξειδικεύτηκε από το ΕΠΧΣΑΑ τουρισμού για το οποίο γίνεται ιδιαίτερη αναφορά στη συνέχεια.
- *"η διαχείριση των προστατευόμενων φυσικών περιοχών και η αποκατάσταση των υποβαθμισμένων οικοσυστημάτων και η ανάδειξη και προστασία του ιστορικού και πολιτιστικού πλούτου"*, κατεύθυνση η οποία καλύπτεται από τις προτάσεις του αναθεωρούμενου ΠΠΧΣΑΑ για την προστασία και ανάδειξη των περιοχών του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος (προστατευόμενες περιοχές, αξιόλογα τοπία, αρχαιολογικοί χώροι, μνημεία, κτλ.) και ένταξής τους σε δίκτυο οικοπολιτιστικών διαδρομών.
- *"η βιώσιμη πολεοδομική οργάνωση των παραθεριστικών οικισμών"* – το αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ προτείνει την πολεοδόμηση όλων των πυκνοδομημένων περιοχών β' κατοικίας
- *"η διαφύλαξη των τοπικών χαρακτηριστικών και του «τοπικού χρώματος» με προτεραιότητα στην ανάπτυξη των παλαιών οικισμών που βρίσκονται πλησίον των ακτών"* – το αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ προτείνει την ανάπτυξη των ιστορικών κέντρων και εισόδων των πόλεων, των παράκτιων μετώπων των τουριστικά ανεπτυγμένων περιοχών καθώς και όλων των παραδοσιακών και αξιόλογων οικισμών.
- *"η ολοκληρωμένη διαχείριση των αποβλήτων"* – το αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ διατυπώνει συγκεκριμένες προτάσεις τόσο για τα υγρά όσο και για τα στερεά απόβλητα ανεξαρτήτου πηγής προέλευσης.

Ως ανάδραση προς το ΓΠΧΣΑΑ, επισημαίνεται η μη αναφορά σε αυτό στο νησιωτικό χώρο του Ιονίου, σε αντίθεση με το νησιωτικό χώρο του Αιγαίου που μνημονεύεται στην κατεύθυνση για *"ενίσχυση της συνοχής, προσβασιμότητας και επικοινωνίας των απομακρυσμένων παράκτιων περιοχών, με ιδιαίτερη έμφαση στο νησιωτικό χώρο του Αιγαίου"*. Επομένως, προτείνεται να συμπεριληφθεί το νησιωτικό σύμπλεγμα του Ιονίου στο ΓΠΧΣΑΑ με συγκεκριμένη αναφορά και κατευθύνσεις διότι διαφοροποιείται ως προς τα χαρακτηριστικά του και τις αναπτυξιακές δυνατότητες από το νησιωτικό χώρο του Αιγαίου.

Ο παράκτιος χώρος καλύπτει τον χερσαίο και θαλάσσιο χώρο κατά μήκος των ακτών όλων των νησιών της με εξαίρεση τα μεγάλα αστικά κέντρα (Κέρκυρα, Λευκάδα, Αργοστόλι, Ληξούρι, Ζάκυνθος) και τον περιαστικό τους χώρο. Για την ολοκληρωμένη διαχείριση του παράκτιου χώρου της ΠΙΝ, το αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ προτείνει την οριοθέτηση από τον υποκείμενο σχεδιασμό Χωρικών Ενοτήτων γεωργίας και τουρισμού στο χερσαίο τμήμα και Χωρικών Ενοτήτων αλιείας, υδατοκαλλιέργειών, θαλάσσιου τουρισμού και θαλάσσιων μεταφορών / ζωνών ναυσιπλοΐας και ναυσιπλοΐας αναψυχής στο θαλάσσιο τμήμα με συγκεκριμένους όρους και περιορισμούς σε κάθε ενότητα.

Επιπλέον, ιδιαίτερη έμφαση δίδεται από το αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ

- στη διατήρηση των χρήσεων γης υπό την προϋπόθεση της οργάνωσης του χώρου και της προστασίας των φυσικών πόρων, των οικοσυστημάτων και των τοπίων,
- στην πολεοδομική ρύθμιση με εντάξεις στο σχέδιο πόλης όλων των τουριστικών περιοχών και των περιοχών β' κατοικίας που έχουν αναπτυχθεί εκτός ορίων,
- στην προώθηση αναπλάσεων κατά προτεραιότητα στους παραλιακούς και παραδοσιακούς οικισμούς.

προτάσεις οι οποίες εναρμονίζονται με τις αναφερόμενες κατευθύνσεις του ΓΠΧΣΑΑ για τον παράκτιο χώρο.

Ο ορεινός χώρος, στην περίπτωση της νησιωτικής περιφέρειας των Ιονίων Νήσων, είναι περιορισμένος και περιλαμβάνεται ως υποσύνολο της ενδοχώρας των μεγάλων νησιών. Ως εξειδίκευση για την νησιωτική περιφέρεια της ΠΙΝ προτείνεται ως ορεινός χώρος ο χώρος που εκτείνεται σε υψόμετρο 600 μ. και άνω αντί των 800 μ. που ισχύει για την ηπειρωτική χώρα. Οι προτάσεις του αναθεωρούμενου ΠΠΧΣΑΑ για προστασία της γεωργικής γης, για ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού ΠΟΤΑ και σύνθετων τουριστικών καταλυμάτων ήπιας μορφής με περιορισμούς στο εμβαδόν του οικοπέδου, για προστασία και ανάδειξη των στοιχείων του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος με την ένταξή τους σε δίκτυα οικοπολιτιστικών διαδρομών, ενίσχυση της χειροτεχνίας και των λοιπών τοπικών παραδοσιακών προϊόντων (π.χ. φακή Εγκλουβής) και για επέκταση των ευρυζωνικών δικτύων τηλεπικοινωνιών, εναρμονίζονται με τις αναφερόμενες κατευθύνσεις του ΓΠΧΣΑΑ. Συγκεκριμένα το ΓΠΧΣΑΑ επιδιώκει την ανασυγκρότηση των παραγωγικών δραστηριοτήτων των ορεινών περιοχών, την προστασία και ανάδειξη του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος και τη διευκόλυνση της πρόσβασης των κατοίκων σε υποδομές, επικοινωνία και γνώση, κατευθύνσεις οι οποίες καλύπτονται από τις προτάσεις του αναθεωρούμενου ΠΠΧΣΑΑ. Τέλος, για τον ορεινό χώρο το αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ προτείνει τη σύνταξη ειδικής αναπτυξιακής μελέτης εντάσσοντάς τον στις προτεινόμενες ΠΕΧΠ.

Ο αγροτικός χώρος δεν αναγνωρίζεται ως ανθρωπογεωγραφική ενότητα, διότι είναι πολύ περιορισμένος γεωγραφικά, λόγω της νησιωτικής υπόστασης της περιφέρειας και λόγω της μίξης του με τις τουριστικές δραστηριότητες. Ωστόσο οι κατευθύνσεις του ΓΠΧΣΣΑ που αφορούν τον αγροτικό χώρο έχουν ληφθεί υπόψη και εξειδικευτεί από το αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ για την ΠΙΝ στο πλαίσιο των προτάσεων για τις Χωρικές Ενότητες γεωργίας και κτηνοτροφίας, τη γεωργική γη υψηλής παραγωγικότητας, τη διαχείριση των βοσκοτόπων, κτλ.

Τέλος, ως ανάδραση προς το ΓΠΧΣΑΑ προτείνεται κατά την αναθεώρησή του να συμπεριληφθεί ως ειδική κατηγορία χώρου ο θαλάσσιος χώρος με συγκεκριμένες κατευθύνσεις αξιοποίησής του. Ο θαλάσσιος χώρος αποτελεί μια νέα διάσταση στην κατηγοριοποίηση εθνικού του χώρου και η οργάνωσή του υλοποιείται με εργαλείο τη θαλάσσια χωροταξία, η οποία δίδει κατευθύνσεις για την άσκηση οικονομικών δραστηριοτήτων στο θαλάσσιο χώρο (θαλάσσια οικονομία) και για την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος και του παράκτιου / νησιωτικού χώρου (θαλάσσια στρατηγική). Ωστόσο οι κατευθύνσεις του παρόντος για τον θαλάσσιο χώρο προτείνεται να ισχύσουν από την έγκρισή του και όχι μετά την αναθεώρηση του ΓΠΧΣΑΑ διότι η συγκεκριμένη κατηγορία χώρου δεν καλύπτεται από το ΓΠΧΣΑΑ και επομένως δεν έρχεται σε αντίθεση με αυτό.

Άρθρο 10

Διατήρηση, προστασία και ανάδειξη τού εθνικού φυσικού και πολιτιστικού πλούτου, διατήρηση και ανάδειξη της ποικιλομορφίας της υπαίθρου, καθώς και βιώσιμη διαχείριση των φυσικών πόρων

Όσον αφορά στο φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον καθώς και στο τοπίο της ΠΙΝ, αυτό μελετάται διεξοδικά στο πλαίσιο των προδιαγραφών για το τοπίο. Ειδικότερα αναγνωρίζονται σε τοπικό επίπεδο τα σημαντικότερα στοιχεία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος, ιεραρχούνται σε διεθνούς, εθνικής και περιφερειακής σημασίας και εντάσσονται σε οικοπολιτιστικές διαδρομές, με περαιτέρω προτάσεις για την προστασία και ανάδειξή τους. Οι προτάσεις αυτές εναρμονίζονται πλήρως με τις κατευθύνσεις του ΓΠΧΣΑΑ στον τομέα αυτό.

Η κατεύθυνση του ΓΠΧΣΑΑ για περιορισμό της εκτός σχεδίου δόμησης στον παράκτιο χώρο εξειδικεύεται από το αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ με την πρόταση για κατάργηση των παρεκκλίσεων δόμησης στην εκτός σχεδίου περιοχή του παράκτιου χώρου. Η εκτός σχεδίου δόμηση προτείνεται να επιτρέπεται μόνον με την αρτιότητα των 4 στρ., πλην των τουριστικών καταλυμάτων 3, 4 και 5 αστέρων, για τα οποία ισχύουν οι κατευθύνσεις του ΕΠΧΣΑΑ

Τουρισμού, και εφ' όσον δεν υπάρχουν άλλου τύπου δεσμεύσεις, αρχαιολογικοί χώροι, τοπία, οικοσυστήματα, κλπ. Ο υποκείμενος σχεδιασμός – το ΓΠΣ/ ΣΧΟΟΑΠ - θα εξετάσει με λεπτομέρεια και αναλόγως θα προτείνει όρους και περιορισμούς και ειδικούς όρους δόμησης όσον αφορά την μορφολογία και τον όγκο των κτιρίων. Ειδικά για τον όγκο των κτιρίων πρέπει να επιβληθεί ο όρος της διάσπασης των μεγάλων όγκων, ώστε να προσαρμόζονται στη μικρή κλίμακα του νησιωτικού χώρου και του τοπίου.

Στον τομέα της διαχείρισης των υδάτινων πόρων, έχουν εκπονηθεί και εγκριθεί τα σχέδια διαχείρισης των λεκανών απορροής της ΠΙΝ (πλην της λεκάνης απορροής του νησιωτικού συμπλέγματος της Π.Ε. Λευκάδας το οποίο είναι υπό έγκριση), οι κατευθύνσεις των οποίων υιοθετούνται από το αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ.

Οι κατευθύνσεις του ΓΠΧΣΑΑ για το έδαφος, βρίσκουν εφαρμογή στις προτάσεις του ΠΠΧΣΑΑ για τη διαχείριση των υγρών και στερεών αποβλήτων κάθε μορφής, ιδιαίτερα δε των λυμάτων των ελαιοτριβείων για τα οποία δίδονται εξειδικευμένες προτάσεις διαχείρισής τους. Επίσης τα προτεινόμενα έργα εμπλουτισμού της υπόγειας υδροφορίας, σε συνδυασμό με τον περιορισμό των νέων γεωτρήσεων, συμβάλλουν στην κατεύθυνση του ΓΠΧΣΑΑ για τον περιορισμό της υπαλμύρισης των υπόγειων υδροφορέων.

Το αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ εναρμονίζεται επίσης με τις κατευθύνσεις του ΓΠΧΣΑΑ για την κλιματική αλλαγή, προτείνοντας:

- τον οριζόντιο συντονισμό των πολιτικών μετριασμού, αλλά και προσαρμογής των επιπτώσεών της, στους επιμέρους τομείς, όπως η γεωργία και τα δάση, η υγεία, οι παράκτιες δραστηριότητες, η αλιεία και οι υδατοκαλλιέργειες, τα χερσαία και θαλάσσια οικοσυστήματα, η ενέργεια, ο τουρισμός, οι υποδομές και οι υδάτινοι πόροι, αλλά και
- παρεμβάσεις στον τομέα των μεταφορών, με εναλλακτική χρήση καυσίμων (φυσικό αέριο και βιοκαύσιμα).
- την προώθηση των ΑΠΕ
- την εξοικονόμηση ενέργειας
- την εισαγωγή του φυσικού αερίου στο ενεργειακό μίγμα της ΠΙΝ

Για την προστασία των δασών, το αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ προτείνει τη σύνταξη δασικού κτηματολογίου.

Για την πρόληψη των φυσικών καταστροφών η πρόταση του αναθεωρούμενου ΠΠΧΣΑΑ σε σχέση με το κλίμα και τις εκπομπές αερίων επικεντρώνεται στην ενίσχυση της ανθεκτικότητας της οικονομίας έναντι των κλιματικών κινδύνων και την ενίσχυση της ικανότητας για

πρόβλεψη και αντιμετώπιση φυσικών καταστροφών. Βασική πρόταση αποτελεί επίσης η αναγκαιότητα πρόληψης περιβαλλοντικού κινδύνου, προκειμένου να εκπονηθεί σχέδιο δράσης σε θέματα πλημμυρών, σεισμών, δασικών πυρκαγιών και πολιτικής προστασίας για τη διαχείριση των φυσικών καταστροφών.

B.1.1.δ.2.2 Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τη Βιομηχανία

Όπως ήδη αναφέρθηκε προηγουμένα, η βιομηχανία στην ΠΙΝ είναι ελάχιστα ανεπτυγμένη και περιορίζεται κυρίως στη μεταποίηση των τοπικών αγροτικών προϊόντων, σε μονάδες που σχετίζονται με τον κατασκευαστικό κλάδο και σε μονάδες εξόρυξης. Ως εκ τούτου οι κατευθύνσεις του ΕΠΧΣΑΑ βιομηχανίας έχουν περιορισμένη εφαρμογή στην ΠΙΝ. Ακολουθεί αναφορά κατά άρθρο των διατάξεων που εξειδικεύονται με την παρούσα μελέτη αναθεώρησης του ΠΠΧΣΑΑ της ΠΙΝ και στο τέλος αναφέρονται οι κατευθύνσεις που προτείνονται ως ανάδραση προς το ΕΠΧΣΑΑ Βιομηχανίας.

Άρθρο 4

Εθνικό πρότυπο χωροταξικής οργάνωσης της βιομηχανίας

Ιδιαίτερη σημασία για την ΠΙΝ έχουν οι κατευθύνσεις του ΕΠΧΣΑΑ για τον παράκτιο (νησιωτικό) χώρο. Συγκεκριμένα το ΕΠΧΣΑΑ αναφέρει ότι *"στην κρίσιμη παραθαλάσσια ζώνη πρέπει να αποθαρρύνεται η χωροθέτηση βιομηχανικών μονάδων, με εξαίρεση αυτές που έχουν ανάγκη χωροθέτησης σε άμεση επαφή με θαλάσσιο μέτωπο. Η κατεύθυνση αυτή είναι ιδιαίτερα έντονη σε ζώνες που χαρακτηρίζονται από το χωροταξικό σχεδιασμό ως προτεραιότητας για τον τουρισμό ή τον παραθερισμό."* Η κατεύθυνση αυτή υιοθετείται από το αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ, το οποίο προτείνει τη χωροθέτηση υποδοχέων μεταποίησης μόνον στον περιαστικό χώρο και στην ενδοχώρα των μεγάλων νησιών. Κατ' εξαίρεση και για την τόνωση της τοπικής αγροτικής παραγωγής προτείνει τη διάσπαρτη χωροθέτηση μόνον συσκευαστηρίων και τυποποιητηρίων αγροτικών προϊόντων και μόνον στις Χωρικές Ενότητες γεωργίας του παράκτιου χώρου. Εξαίρεση επίσης, δίδεται στα μικρά νησιά, λόγω της κλίμακας του χώρου και της περιορισμένης τους παραγωγής, στα οποία προτείνεται η διάσπαρτη χωροθέτηση μεταποιητικών μονάδων, συσκευαστηρίων και τυποποιητηρίων μόνον των σχετικών με την τοπική αγροτική παραγωγή.

Άρθρο 5

Κατευθύνσεις κλαδικού και ειδικού χαρακτήρα για τη στρατηγική χωρική οργάνωση της βιομηχανίας

Για τις κατηγορίες βιομηχανικών δραστηριοτήτων με χωροθετική εξάρτηση από αγροτικές πρώτες ύλες, το αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ, προτείνει την εγκατάσταση μόνον συσκευαστηρίων και τυποποιητηρίων στις περιοχές παραγωγής των τοπικών αγροτικών προϊόντων της ΠΙΝ. Οι μονάδες μεταποίησης προτείνεται να χωροθετηθούν στους προτεινόμενους χωρικούς υποδοχείς, λόγω των σημαντικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων που προκαλεί η διάσπαρτη χωροθέτησή τους (λύματα από ελαιοτριβεία, τυροκομεία)

Για τις κατηγορίες δραστηριοτήτων με χωροθετική εξάρτηση από ύλες προερχόμενες από εξόρυξη, το αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ, προτείνει τη δημιουργία δύο εξορυκτικών πόλων στην Κεφαλονιά (εθνικής σημασίας) και στη Ζάκυνθο (περιφερειακής σημασίας) σε θέσεις όπου υπάρχουν ήδη υφιστάμενες μονάδες. Για τη χωροθέτηση λατομείων το αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ θέτει επιπλέον περιορισμούς, εφόσον αυτό είναι εφικτό για την εξασφάλιση της οπτικής απομόνωση των ζωνών αυτών από

- τις οικιστικές και τουριστικές περιοχές, λόγω της προκαλούμενης οπτικής όχλησης και της προκαλούμενης αέριας ρύπανσης,
- τους βασικούς οδικούς άξονες,
- τα μνημεία και τους αρχαιολογικούς χώρους.
- το προτεινόμενο οικοπολιτιστικό δίκτυο,

ώστε να μην προκαλείται οπτική ρύπανση που επιφέρει αρνητικές επιπτώσεις στην επισκεψιμότητα των τουριστικών προορισμών, αλλά και ούτε αέρια ρύπανση που επιφέρει αλλοιώσεις στα μνημεία.

Όσον αφορά στη χωροθέτηση μονάδων που εμπίπτουν στην εφαρμογή της οδηγίας Σεβέζο II, δεδομένης της απουσίας τέτοιων μονάδων από την ΠΙΝ (πλην της Κέρκυρας), το αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ προτείνει την απαγόρευση της εγκατάστασης των μονάδων αυτών σε όλη την έκταση της περιφέρειας. Κατ' εξαίρεση για τις υφιστάμενες μονάδες αποθήκευσης καυσίμων στα Γουβιά Κέρκυρας, προτείνει τη μετεγκατάσταση των μονάδων αυτών, σε θέση που θα υποδειχθεί από το προς εκπόνηση ΓΠΣ, θέτοντας επιπλέον περιορισμούς στη χωροθέτησή τους από αυτούς που αναφέρει το ΕΠΧΣΑΑ Βιομηχανίας στο άρθρο 8.

Άρθρο 6

Κατευθύνσεις για το καθεστώς και τους όρους οργανωμένης χωροθέτησης της βιομηχανίας

Στο πλαίσιο των κατευθύνσεων του ΕΠΧΣΑΑ Βιομηχανίας για τους οργανωμένους υποδοχείς, το αναθεωρούμενο ΕΠΧΣΑΑ προτείνει τη δημιουργία 4 Επιχειρηματικών πάρκων βιοτεχνίας – βιομηχανίας και χονδρεμπορίου τύπου Β' (μέσης όχλησης) ή Γ (χαμηλής όχλησης) του Ν. 3982/2011 στον περιαστικό χώρο των αστικών κέντρων της ΠΙΝ (Κέρκυρα, Λευκάδα, Αργοστόλι και Ζάκυνθο), η χωροθέτηση των οποίων θα γίνει από τον υποκείμενο σχεδιασμό. Στους περιαστικούς χώρους των μικρών αστικών κέντρων των μεγάλων νησιών που προτείνονται στο 6^ο επίπεδο, καθώς και σε άλλες περιοχές όπου διαπιστωθούν σχετικές ανάγκες, προτείνονται μικρού μεγέθους χωρικοί υποδοχείς μεταποιητικών μονάδων. Σε αυτούς τους χωρικούς υποδοχείς προτείνεται κατά προτεραιότητα να μετεγκατασταθούν οι οχλούσες μονάδες που λειτουργούν εντός του αστικού χώρου, με σκοπό την εξυγίανσή του.

Για τους ως άνω προτεινόμενους οργανωμένους υποδοχείς το αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ υιοθετεί τους όρους και περιορισμούς που θέτει το ΕΠΧΣΑΑ βιομηχανίας. Όσον αφορά όμως στους επιτρεπόμενους κλάδους εγκατάστασης εντός των οργανωμένων υποδοχέων το αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ προτείνει να επιτρέπονται οι κλάδοι που σχετίζονται με

- την τοπική αγροτική παραγωγή / βιομηχανία τροφίμων και ποτών,
- τα οικοδομικά υλικά
- τη βιομηχανία ξύλου και προϊόντων ξύλου
- τις εκδοτικές και εκτυπωτικές δραστηριότητες
- την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας
- τις λοιπές βιομηχανίες μ.α.κ.⁴⁰
- την επισκευή πάσης φύσεως οχημάτων και γεωργικών μηχανημάτων

οι οποίοι θα εξειδικευτούν περαιτέρω από τον υποκείμενο σχεδιασμό.

Άρθρο 7

Κατευθύνσεις για το καθεστώς και τους όρους δόμησης της βιομηχανίας σε εκτός σχεδίου περιοχές

Οι κατευθύνσεις για τη διάσπαρτη χωροθέτηση που προτείνεται από το ΕΠΧΣΑΑ Βιομηχανίας, τις οποίες υιοθετεί πλήρως το αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ, είναι:

- *"Αποτροπή της παρόδιας ανάπτυξης μονάδων μεταποίησης στο βασικό οδικό δίκτυο*
- *Η χωροθέτηση νέων μονάδων με βάση τις διατάξεις της νομοθεσίας περί εκτός σχεδίου δόμησης είναι μη αποδεκτή στις περιαστικές ζώνες των μεγαλύτερων κέντρων και στην άμεση παράκτια ζώνη με εξαίρεση μονάδες με υψηλή εξάρτηση από θαλάσσιο μέτωπο*
- *Η στήριξη της επιβίωσης / μετασχηματισμού των υπαρχουσών μονάδων στις σημερινές τους θέσεις είναι σκόπιμη.*
- *η χαμηλή ανάπτυξη της βιομηχανίας περιορίζει την πιθανότητα σύγκρουσης με τον τουρισμό, αλλά αυτός μπορεί να επηρεαστεί αρνητικά ακόμα και από μεμονωμένες ή μικρές μονάδες όταν είναι οχλούσες. Οι τουριστικές προοπτικές όλων των νομών (σημερινών Π.Ε.) και η έλλειψη ισχυρών εναλλακτικών διεξόδων επιβάλλει να δίδεται κατ' αρχήν προτεραιότητα σε αυτόν. Επιλεκτικές δυνατότητες χωροθέτησης βιομηχανίας, διάσπαρτης ή οργανωμένης, πρέπει ωστόσο να παρέχονται.*

Σε ζώνες που από το ΕΠΧΣΑΑ Τουρισμού χαρακτηρίζονται ως τουριστικής προτεραιότητας και μάλιστα ως ανεπτυγμένες τουριστικά πρέπει να αποθαρρύνεται η διάσπαρτη χωροθέτηση βιομηχανικών μονάδων μέσης και υψηλής όχλησης.", όπου το αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ προσθέτει ότι ειδικά στο νησιωτικό χώρο, θα πρέπει να εξαιρείται και η χαμηλής όχλησης

⁴⁰ μ.α.κ.: μη αλλού καταχωρημένες, ως αναφέρονται στην ΚΥΑ 13727/724 ΦΕΚ 1087/Β/2003

πλην των υφισταμένων για τις οποίες τα ΓΠΣ / ΣΧΟΟΑΠ θα κρίνουν και θα προτείνουν ανάλογα ειδικότερες μεταβατικές διατάξεις.

Επίσης, το αναθεωρούμενο ΕΠΧΣΑΑ υιοθετεί πλήρως τις κατευθύνσεις του ΕΠΧΣΑΑ για το καθεστώς και τους όρους δόμησης της βιομηχανίας σε εκτός σχεδίου περιοχές οι οποίες είναι:

- α) Μείωση του Σ.Δ. για τις εκτός σχεδίου βιομηχανικές εγκαταστάσεις του άρθρου 4 του π.δ. του 1985 σε 0,6 και του Σ.Ο. σε 2,4.*
- β) Κατ' εξαίρεση, να επιτρέπεται η επέκταση υφιστάμενων κατά την έγκριση του παρόντος Ειδικού Πλαισίου βιομηχανικών εγκαταστάσεων, μετά τριετή τουλάχιστον λειτουργία, με παρέκκλιση Σ.Δ. που μπορεί να φθάσει το 1,1 και του Σ.Ο. που μπορεί να φθάσει το 4,4. Σε περίπτωση προσάρτησης στο αρχικό γήπεδο νέων τμημάτων η δυνατότητα αυτή (προσαύξησης του Σ.Δ. και του Σ.Ο.) ισχύει μέχρι διπλασιασμού του εμβαδού που είχε το γήπεδο την 31.12.2006.*
- γ) Κατάργηση όλων των παρεκκλίσεων αρτιότητας για την εκτός σχεδίου δόμηση βιομηχανικών εγκαταστάσεων.*
- δ) Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου να κασιχύνουν ρυθμίσεων σχεδιασμού του εξωαστικού χώρου στο μέτρο που προβλέπουν ευμενέστερες ρυθμίσεις για τη δόμηση βιομηχανικών εγκαταστάσεων από τις προβλεπόμενες στο παρόν άρθρο."*

Άρθρο 9

Κατευθύνσεις για τον υποκείμενο χωροταξικό και πολεοδομικό σχεδιασμό

Το ΕΠΧΣΑΑ προβλέπει την υποχρέωση από τις προδιαγραφές εκπόνησης των ΠΠΧΣΑΑ του προσδιορισμού κατ' ελάχιστο σε διαγράμματα κατάλληλης κλίμακας περιοχών αναζήτηση οργανωμένων υποδοχέων ή τη μεμονωμένη εγκατάσταση βιομηχανικών μονάδων. Στους χάρτες Π.3 ανά Δήμο απεικονίζονται τα προτεινόμενα Επιχειρηματικά Πάρκα και στον χάρτη Π.1 οι εξορμητικοί πόλοι εθνικής και περιφερειακής σημασίας.

Επίσης προβλέπει την υποχρέωση από τις προδιαγραφές εκπόνησης των ΠΠΧΣΑΑ του καθορισμού κριτηρίων βάσει των οποίων θα γίνει η κατάταξη των ΟΤΑ σε βαθμίδες προτεραιότητας. Ωστόσο στις προδιαγραφές αναθεώρησης των ΠΠΧΣΑΑ βάση των οποίων συντάχθηκε η παρούσα μελέτη, δεν προβλέπονται τέτοια κριτήρια και ως εκ τούτου το αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ δεν ιεραρχεί τους ΟΤΑ της ΠΙΝ σε βαθμίδες προτεραιότητας χωροθέτησης βιομηχανίας, αλλά διατυπώνει συγκεκριμένες προτάσεις τόσο για τη χωροθέτηση οργανωμένων υποδοχέων όσο και για τη διάσπαρτη εκτός σχεδίου δόμηση μεταποιητικών μονάδων.

Παράρτημα Ι

Κατευθύνσεις για τη χωρική οργάνωση της βιομηχανίας σε περιφερειακό και νομαρχιακό επίπεδο

Οι ειδικότερες κατευθύνσεις του ΕΠΧΣΑΑ για την ΠΙΝ ανά νομό είναι οι ακόλουθες:

Προτείνει μια "αμυντική, κυρίως, πολιτική, για τη διατήρηση μιας βιομηχανικής συνιστώσας στην οικονομική βάση, με περιπτωσιακές δυνατότητες επέκτασης", ενώ θεωρεί ότι "η βάση της μεταποίησης δεν έχει σαφή κλαδική φυσιογνωμία, ούτε υπάρχουν επαρκώς ισχυρά συγκριτικά πλεονεκτήματα για συγκεκριμένους κλάδους. Δεν υπάρχουν προϋποθέσεις για κλαδικά εστιασμένη χωρική πολιτική."

Το αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ διαφοροποιείται από την κατεύθυνση αυτή εστιάζοντας κυρίως στη χωρική οργάνωση των υφιστάμενων μονάδων και στην ενίσχυση των μονάδων που σχετίζονται με συγκεκριμένους κλάδους, όπως ήδη προαναφέρθηκε, σχετικούς με την αγροτική παραγωγή και την κατασκευαστική δραστηριότητα για την υποστήριξη των τοπικών αναγκών και την αύξηση της ανταγωνιστικότητας των προϊόντων στο πλαίσιο της ανάπτυξης του αγροδιατροφικού προτύπου.

Το αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ εξειδικεύει την κατεύθυνση του ΕΠΧΣΑΑ σύμφωνα με την οποία *"είναι σκόπιμη η προώθηση κάποιου αριθμού οργανωμένων υποδοχέων μικρής κλίμακας (μικρής γενικά), κυρίως για τη μετεγκατάσταση υπαρχουσών μονάδων"* προτείνοντας τους χωρικούς υποδοχείς που προαναφέρθηκαν.

B.1.1.δ.2.3 Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τον Τουρισμό

Ακολουθεί αναφορά κατά άρθρο των διατάξεων που εξειδικεύονται με την παρούσα μελέτη αναθεώρησης του ΠΠΧΣΑΑ της ΠΙΝ και στο τέλος αναφέρονται οι κατευθύνσεις που προτείνονται ως ανάδραση προς το ΕΠΧΣΑΑ Τουρισμού.

Άρθρο 4 / Άρθρο 5

Κατηγοριοποίηση του εθνικού χώρου / Κατευθύνσεις χωρικής οργάνωσης

Το αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ εξειδικεύει τις κατευθύνσεις του ΕΠΧΣΑΑΤ για την περίπτωση της ΠΙΝ προτείνοντας Χωρικές Ενότητες τουρισμού στο χερσαίο και θαλάσσιο χώρο με επαναπροσδιορισμό ορισμένων παράκτιων ζωνών που εμφανίζονται στο ΕΠΧΣΑΑ ως τουριστικά ανεπτυγμένες περιοχές Α1 με χαρακτήρα ήπιου – ειδικών και εναλλακτικών μορφών τουρισμού. Οι προτάσεις του αναθεωρούμενου ΠΠΧΣΑΑ συμπεριλαμβάνουν τις παράκτιες ανεπτυγμένες τουριστικά περιοχές και τις περιοχές παραθεριστικής κατοικίας, με κατεύθυνση προς τον υποκείμενο σχεδιασμό (ΓΠΣ/ ΣΧΟΟΑΠ) να τις οριοθετήσει, δίδοντας ελάχιστα περιθώρια επεκτάσεων σ' αυτές σε αντίθεση με τις ζώνες ήπιου και ειδικών - εναλλακτικών μορφών τουρισμού, τις οποίες προτείνει να εκτείνονται στην ενδοχώρα συνδεδεμένες με την παραλιακή ζώνη και, συμπεριλαμβάνοντας όλα τα αξιολογικά οικοσυστήματα, τα τοπία ιδιαίτερου φυσικού κάλλους, αλλά και τα αγροτικά τοπία, όπως οι ελαιώνες, οι αμπελώνες, κλπ.

Έτσι λοιπόν στον χερσαίο χώρο προτείνονται, από το αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ δύο είδη Χωρικών Ενοτήτων τουρισμού :

- οι Χωρικές Ενότητες του παραθαλάσσιου μαζικού τουρισμού, που περιλαμβάνουν ήδη ανεπτυγμένες τουριστικά περιοχές, οι οποίες προτείνονται να διατηρηθούν και να εξυγιανθούν και ταυτίζονται με τις ανεπτυγμένες τουριστικά περιοχές (Α1) του αναθεωρημένου ΕΠΧΣΑΑ Τουρισμού, για τις οποίες υιοθετούνται οι κατευθύνσεις του ΕΠΧΣΑΑ τουρισμού με εξαίρεση το σημείο θ. Όσον αφορά στις ΠΟΤΑ προτείνεται στο νησιωτικό χώρο της ΠΙΝ η συνολική τους έκταση να μην υπερβαίνει την ελάχιστη δυνατή που ορίζεται από τον Ν. 4179/2013 (άρθρο 4), δηλαδή τα 800 στρ. και ως ανάδραση προς τον υπερκείμενο σχεδιασμό προτείνεται να απαγορευτεί η δημιουργία ΠΟΤΑ στην ΠΙΝ. Όσον αφορά στα σύνθετα τουριστικά καταλύματα προτείνεται η μέγιστη έκταση του οικοπέδου να μην υπερβαίνει τα 200 στρ. στις εκτός σχεδίου και εκτός ορίων οικισμών περιοχές και τα 150 στρ. για τις περιοχές εντός των παραδοσιακών, φθινόντων και εγκαταλελειμμένων οικισμών που δεν είναι γεωλογικά ακατάλληλοι, οι οποίοι εντάσσονται σε οικοτουριστικές διαδρομές και αποτελούν ήδη δομημένες περιοχές με αναξιοποίητο οικιστικό απόθεμα, το οποίο μπορεί να αξιοποιηθεί τουριστικά με

σημαντικά χαμηλότερο κόστος. Στους οικισμούς αυτούς επιτρέπεται η ανάπτυξη τμήματος ή του συνόλου του οικισμού σύμφωνα με το άρθρο 9 του Ν. 4002/2011, όπως ισχύει.

- οι Χωρικές Ενότητες ήπιου τουρισμού και ειδικών - εναλλακτικών μορφών τουρισμού του οποίου η ανάπτυξη προτείνεται σε όλη την υπόλοιπη περιοχή της ΠΙΝ. Σε αυτές τις Χωρικές Ενότητες το αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ προτείνει να έχουν εφαρμογή οι κατευθύνσεις του ΕΠΧΣΑΑΤ για τις περιοχές με περιθώρια ανάπτυξης ειδικού και εναλλακτικού τουρισμού (Β1). Για τις ΠΟΤΑ και τα σύνθετα τουριστικά καταλύματα ισχύουν οι περιορισμοί που αναφέρθηκαν για τις Χωρικές Ενότητες παραθαλάσσιου μαζικού τουρισμού.

Επιπλέον των ανωτέρω και για τα δύο είδη προτεινόμενων ζωνών, το αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ προτείνει στα νησιά Κέρκυρα, Λευκάδα, Κεφαλονιά, Ιθάκη και Ζάκυνθο να έχουν εφαρμογή οι κατευθύνσεις του ΕΠΧΣΑΑΤ για τα νησιά της ομάδας Ι. Για τα υπόλοιπα μικρά κατοικημένα νησιά ήτοι, Οθωνοί, Μαθράκι, Ερείκουσα, Παξοί, Αντίπαξοι, Μεγανήσι, Κάλαμος και Καστός, το αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ προτείνει να έχουν εφαρμογή οι κατευθύνσεις του ΕΠΧΣΑΑ για τα νησιά της ομάδας ΙΙ.

Ως ανάδραση προς το ΕΠΧΣΑΑ τουρισμού προτείνεται σε επόμενη αναθεώρησή του η Ιθάκη να εξαιρεθεί από την ομάδα Ι των νησιών, ώστε να συμπεριληφθεί στην ομάδα ΙΙ που περιλαμβάνει όλα τα μικρά κατοικημένα νησιά. Τα νησιά αυτά αντιμετωπίζουν περίπου τις ίδιες δυσκολίες και προβλήματα ως απόρροια της "διπλής νησιωτικότητας", όπως προαναφέρθηκε.

Στην ομάδα ΙΙΙ, το αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ σε εφαρμογή των κατευθύνσεων του ΕΠΧΣΑΑΤ, κατατάσσει τα ακατοίκητα νησιά της ΠΙΝ σε δύο υποομάδες:

- τις βραχονησίδες και τα νησιά με έκταση κάτω των 300 στρ. και με απόσταση μικρότερη των 10 ν.μ. από τα θαλάσσια σύνορα της χώρας
- τα νησιά με έκταση άνω των 300 στρ. που στην περίπτωση της ΠΙΝ είναι:
 - Π.Ε. Κέρκυρας: Δίαπλο, Πτυχία
 - Π.Ε. Λευκάδας: Σπάρτη, Κύθρος
 - Π.Ε. Ιθάκης: Αρκούδι, Άτοκος, Λαμπρινός, Δρακονέρα, Καρλονήσι, Προβάτι, Ποντικός, Πεταλάς, Βρωμόνας, Μακρή, Οξειά.

Για την πρώτη υποομάδα το αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ υιοθετεί την κατεύθυνση του ΕΠΧΣΑΑΤ σύμφωνα με την οποία δεν επιτρέπεται κανένα είδος τουριστικής ανάπτυξης. Για

τη δεύτερη υποομάδα υιοθετεί επίσης τις κατευθύνσεις του ΕΠΧΣΑΑΤ, θέτοντας επιπλέον τους εξής περιορισμούς δόμησης:

- ανώτατος επιτρεπόμενος μικτός συντελεστής δόμησης 0,05 όπως ισχύει για τις ορεινές περιοχές σύμφωνα με τον Ν. 4179/2013 (άρθρο 1 παρ. 4)
- κατά τη δημιουργία των ανωτέρω εγκαταστάσεων να αξιολογούνται ειδικώς οι συνέπειες από τη δημιουργία των οργανωμένων υποδοχέων τουριστικών δραστηριοτήτων στα νησιά αυτά και οι επιπτώσεις στο τοπίο από τις προτεινόμενες παρεμβάσεις και να τεκμηριώνεται η συμβατότητα με τα ειδικά χαρακτηριστικά και τους στόχους διατήρησης, προστασίας και ανάδειξης των νησιών (Ν. 4179/2013, άρθρο 1 παρ. 4δ).
- οι διαμορφώσεις του περιβάλλοντος χώρου να εναρμονίζονται με το τοπίο, το οποίο σε καμιά περίπτωση να μην αλλοιώνεται.

Με βάση τα ανωτέρω, στα νησιά αυτά προτείνεται κατά προτεραιότητα η διατήρηση των οικοτόπων τους και η ένταξή τους στα τουριστικά κυκλώματα ήπιου τουρισμού και θαλάσσιου τουρισμού (σκάφη αναψυχής), ώστε να συμβάλλουν με την αξιοποίησή τους προς την κατεύθυνση της διαφοροποίησης του τουριστικού προτύπου της περιφέρειας και ταυτόχρονα να ενισχυθεί η προστασία των περιοχών αυτών από λαθροκυνηγούς και καταπατητές λόγω της συχνότερης προσέγγισης επισκεπτών. Προτείνεται η απόλυτη προστασία τους και δεν επιτρέπεται καμία άλλη δραστηριότητα εκτός της ήπιας αναψυχής για ανάπτυξη της περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης και των εγκαταστάσεων ΑΠΕ υπό προϋποθέσεις όπως αναφέρθηκε ανωτέρω. Κατ' εξαίρεση στις Εχινάδες Νήσους επιτρέπεται η διατήρηση των υφιστάμενων μονάδων υδατοκαλλιεργειών και η οργάνωσή τους σε ΠΟΑΥ.

Για τις περιοχές του ΕΠΧΣΑΑΤ με στοιχείο (Ζ) "Περιοχές του Εθνικού Συστήματος προστατευόμενων περιοχών" το αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ υιοθετεί τις κατευθύνσεις που αυτό θέτει με τους περιορισμούς που αναφέρθηκαν για τις ΠΟΤΑ και τα σύνθετα τουριστικά καταλύματα.

Τέλος, για τις περιοχές του ΕΠΧΣΑΑΤ με στοιχεία (Η) "προστατευόμενοι και εγκαταλελειμμένοι οικισμοί", (Θ) "αρχαιολογικοί χώροι μνημεία και ιστορικοί τόποι" και (Ι) "περιοχές ιδιαίτερου χαρακτήρα", το αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ υιοθετεί τις σχετικές κατευθύνσεις.

Άρθρο 6

Ειδικές – εναλλακτικές μορφές τουρισμού

Το αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ προτείνει για την ΠΙΝ την ανάπτυξη των εξής ειδικών – εναλλακτικών μορφών τουρισμού σε εναρμόνιση με τις κατευθύνσεις του ΕΠΧΣΑΑΤ:

- Αστικό τουρισμό στα αστικά κέντρα 3^{ου} και 5^{ου} επιπέδου (Κέρκυρα, Λευκάδα, Αργοστόλι, Ζάκυνθος)
- Θαλάσσιο τουρισμό στις προτεινόμενες θαλάσσιες Χωρικές Ενότητες και συγκεκριμένα, τουρισμό κρουαζιέρας στις έδρες των Π.Ε., τουρισμό με σκάφη αναψυχής σε όλα τα νησιά της ΠΙΝ, καταδυτικό τουρισμό στα προτεινόμενα καταδυτικά πάρκα και αλιευτικό τουρισμό σε όλο το θαλάσσιο χώρο και στις λιμνοθάλασσες της ΠΙΝ
- Πολιτισμικό τουρισμό
- Θρησκευτικό τουρισμό
- Γκολφ στην Κέρκυρα (υφιστάμενο), στη Λευκάδα στη θέση του πρώην ΧΑΔΑ, καθώς και στην Κεφαλονιά και στη Ζάκυνθο εφόσον εξασφαλίζονται οι απαιτούμενοι υδάτινοι πόροι
- Τουρισμό υπαίθρου (αγροτουρισμό, οικοτουρισμό, κτλ.)
- Γεωτουρισμό στα σπήλαια της περιφέρειας

Ως ανάδραση προς το ΕΠΧΣΑΑΤ και τη σχετική νομοθεσία για τον τουρισμό επισημαίνεται η αναντιστοιχία μεταξύ ορισμένων διατάξεων του ισχύοντος Ν. 4179/2013 με το αναθεωρημένο ΕΠΧΣΑΑ Τουρισμού. Συγκεκριμένα στο άρθρο 1 παρ. α, β και γ του Ν. 4179/2013 αναφέρονται οι προϋποθέσεις για τη χωροθέτηση οργανωμένων τουριστικών υποδοχέων στα νησιά με ευθεία αναφορά στις διατάξεις του άρθρου 9 του ΕΠΧΣΑΑ Τουρισμού που είχε αρχικά εγκριθεί (ΦΕΚ 1138/Β/2009). Ωστόσο στο αναθεωρημένο ΕΠΧΣΑΑ Τουρισμού (ΦΕΚ 3155/Β/2013) το άρθρο αυτό έχει απαλειφθεί χωρίς οι διατάξεις του να έχουν ενσωματωθεί σε κάποιο άλλο άρθρο, δημιουργώντας έτσι ασάφεια ως προς τις χωροθέτηση των οργανωμένων τουριστικών υποδοχέων στις νησιωτικές περιοχές, ζήτημα που είναι πολύ σημαντικό για μια νησιωτική περιφέρεια όπως η ΠΙΝ. Επιπλέον στο αναθεωρημένο ΕΠΧΣΑΑ Τουρισμού η ομάδα I των νησιών αντιστοιχεί στην ομάδα II του αρχικού ΕΠΧΣΑΑ Τουρισμού και η ομάδα II στην ομάδα I αντίστοιχα. Έτσι οι αναφορές στις ομάδες I και II του άρθρου 1 παρ. α, β και γ του Ν. 4179/2013 (που αφορούν το αρχικώς εγκριθέν ΕΠΧΣΑΑ) προκαλούν σύγχυση όταν συσχετιστούν με το αναθεωρημένο ΕΠΧΣΑΑ. Για τους λόγους αυτούς προτείνεται σε επόμενη αναθεώρηση του ΕΠΧΣΑΑΤ να διασαφηνιστούν οι ανωτέρω αναντιστοιχίες.

B.1.1.δ.2.4 Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις ΑΠΕ

Λόγω της τουριστικής ανάπτυξης, η οποία χαρακτηρίζει την ΠΙΝ και είναι η κυρίαρχη δραστηριότητα, η εξειδίκευση των κατευθύνσεων του ΕΠΧΣΑΑ για τις ΑΠΕ από το αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ γίνεται στο πλαίσιο των αναφερόμενων στο ΕΠΧΣΑΑΤ για την επίλυση των συγκρούσεων με τον τουρισμό. Συγκεκριμένα στο ΕΠΧΣΑΑΤ αναφέρεται ότι *"εντός των περιοχών με προτεραιότητα τουρισμού, απαιτείται η ελεγχόμενη συγκέντρωση ανεμογεννητριών, χωρίς να αποκλείεται ο συνδυασμός τους με την ανάπτυξη τουριστικών εγκαταστάσεων με τους όρους που προβλέπει το ΕΠΧΣΑΑ για τις ΑΠΕ."*

Το αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ εναρμονίζεται με το Ειδικό Πλαίσιο των ΑΠΕ που με τις κατευθύνσεις του δίδει τη δυνατότητα εξειδίκευσης σε κάθε περιφέρεια. Στόχος της εξειδίκευσης είναι ο προσδιορισμός των περιοχών αποκλεισμού των ΑΠΕ, οι οποίες, ιδιαίτερα στην ΠΙΝ, πρέπει να οριοθετηθούν με ακρίβεια από τα προς εκπόνηση ΓΠΣ, λόγω του εξαιρετικά ιδιαίτερου φυσικού τοπίου και περιβάλλοντος, της μικρής κλίμακας του νησιωτικού χώρου και της ιδιαίτερα ανεπτυγμένης τουριστικής δραστηριότητας, σε συνδυασμό με την περιορισμένη γεωργική γη που δεν επιτρέπεται να αναλώνεται από τις εγκαταστάσεις ΑΠΕ.

Με βάση τη διάκριση που κάνει το ΕΠΧΣΑΑ για τις ΑΠΕ, του εθνικού χώρου σε κατηγορίες, η ΠΙΝ εντάσσεται σε περιοχή αιολικής καταλληλότητας για την οποία υιοθετούνται τα κριτήρια χωροθέτησης του ΕΠΧΣΑΑ για τις ΑΠΕ προσαρμόζοντάς τα για την περίπτωση της ΠΙΝ ως εξής:

Το αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ, προτείνει χερσαίες και θαλάσσιες Χωρικές Ενότητες για την χωροθέτηση των ΑΠΕ, ήτοι:

- χερσαίες Χωρικές Ενότητες ΑΠΕ είναι ο Παντοκράτορας, η ορεινή ζώνη της νοτιοδυτικής Λευκάδας, η ορεινή ζώνη της Κεντρικής Κεφαλονιάς και η κεντρική ορεινή ζώνη του Βραχίωνα. Τα κριτήρια χωροθέτησης των εγκαταστάσεων ΑΠΕ σ' αυτές τις Χωρικές Ενότητες, επιπλέον των αναφερομένων κριτηρίων στο ΕΠΧΣΑΑ τα οποία υιοθετούνται, προτείνεται να είναι:
 - Η ένταξη στο τοπίο, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στη μελέτη για το τοπίο
 - Η χρήση μόνον χέρσων εκτάσεων, εγκαταλελειμμένων γεωργικών εκτάσεων την τελευταία 15ετία και χορτολιβαδικών εκτάσεων μετά από σχετική τεκμηρίωση στις αρμόδιες υπηρεσίες

- Στο θαλάσσιο χώρο ως Χωρική Ενότητα ΑΠΕ προτείνεται η θαλάσσια ζώνη μεταξύ των Διαπόντιων Νησιών (υπεράκτια αιολικά πάρκα), για την οποία έχει ήδη εκδηλωθεί επενδυτικό ενδιαφέρον.

Το αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ προτείνει ότι κατά την εγκατάσταση των ΑΠΕ θα πρέπει να λαμβάνεται ειδική μέριμνα για τον περιορισμό της οπτικής όχλησης σε πολυσύχναστους χώρους και ιδιαίτερα κοντά στους αρχαιολογικούς χώρους και τα μνημεία, κατά μήκος του πρωτεύοντος και δευτερεύοντος οδικού δικτύου. Στην περιοχή της ΠΙΝ ως πολυσύχναστες περιοχές νοούνται οι αστικές περιοχές, οι οργανωμένες αλλά και οι ατύπως διαμορφωμένες τουριστικές ζώνες, οι προτεινόμενες οικοπολιτιστικές διαδρομές, κτλ.

Επιπλέον ειδικά για τα ακατοίκητα νησιά και τις βραχονησίδες της ΠΙΝ επιτρέπεται η χωροθέτηση ΑΠΕ (εφόσον δεν απαγορεύεται από τυχόν ίδιο καθεστώς) με την προϋπόθεση, η οποία τίθεται από την παρούσα μελέτη. Πρόκειται για την πιθανότητα διαπίστωσης, κατά τη διαδικασία έγκρισης των περιβαλλοντικών όρων, περαιτέρω λόγων προστασίας των οικοσυστημάτων και του τοπίου των ακατοίκητων νησιών και βραχονησίδων.

Πέραν των αναφερομένων κριτηρίων χωροθέτησης στο ΕΠΧΣΑΑ και δεδομένης της νησιωτικής ιδιαιτερότητας της ΠΙΝ, το αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ, προτείνει να γίνει ένα συνολικός προγραμματισμός σε επίπεδο Περιφέρειας και σε συνεργασία με το ΚΑΠΕ για την ανάπτυξη των ΑΠΕ, ώστε ανάλογα με τη δυναμικότητα του δικτύου να εκτιμηθεί η μέγιστη δυνατότητα διείσδυσης των ΑΠΕ στο σύστημα και ακολούθως η ισχύς των ΑΠΕ που θα προκύψει να επιμεριστεί γεωγραφικά σε όλη την Περιφέρεια.

Ως ανάδραση προς το ΕΠΧΣΑΑ για τις ΑΠΕ προτείνεται να επανεξεταστεί ο βαθμός επάρκειας των περιορισμών που αυτό θέτει ειδικά για τον νησιωτικό χώρο στον οποίο περιλαμβάνεται η ΠΙΝ. Ως επιπλέον περιορισμοί για την ΠΙΝ (και κατ' επέκταση για τον νησιωτικό χώρο) που προτείνεται να ληφθούν υπόψη κατά την αναθεώρηση του ΕΠΧΣΑΑ για τις ΑΠΕ είναι οι εξής:

- η μείωση του ποσοστού κάλυψης (1%) της γεωργικής γης υψηλής παραγωγικότητας από φωτοβολταϊκές εγκαταστάσεις που προβλέπει ο Ν. 3851/2010 σε 0,05% για την ΠΙΝ λόγω της νησιωτικότητας και ως εκ τούτου της σπανιότητας αυτού του πλουτοπαραγωγικού πόρου στην ΠΙΝ.
- ο περιορισμός της εγκατάστασης χερσαίων αιολικών πάρκων εντός των προτεινόμενων Χωρικών Ενοτήτων ΑΠΕ και μετά από ενδελεχή εξέταση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων και ιδιαίτερα στο τοπίο.

- η αύξηση των αποστάσεων που αναφέρονται στα παραρτήματα II και IV του ΕΠΧΣΑΑ για τις ΑΠΕ, τουλάχιστον κατά 25% για τον νησιωτικό χώρο και να τηρείται ο περιορισμός της απαγόρευσης εγκατάστασης ανεμογεννητριών εντός της ζώνης Α.
- η απαγόρευση της χωροθέτησης οποιασδήποτε μορφής ΑΠΕ στα ακατοίκητα νησιά και βραχονησίδες της ΠΙΝ για λόγους προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος, της πανίδας και ορνιθοπανίδας και του τοπίου.
- η χωροθέτηση μόνον εγκαταστάσεων μικρής κλίμακας, που να εντάσσονται αρμονικά στο περιβάλλον για ατομική εξυπηρέτησησε όλα τα μικρά κατοικημένα νησιά της ΠΙΝ.

Εν κατακλείδι, θα πρέπει να αναφερθεί ότι η παρούσα μελέτη αναθεώρησης του ΠΠΧΣΑΑ της ΠΙΝ δεν μπορεί να διαφοροποιηθεί από το εγκεκριμένο ΕΠΧΣΑΑ των ΑΠΕ, διότι στον Ν. 3851/2010 αναφέρεται ρητώς ότι:

"Για την εγκατάσταση σταθμών Α.Π.Ε. λαμβάνονται υπόψη μόνο εγκεκριμένα χωροταξικά, πολεοδομικά, ρυθμιστικά ή άλλα σχέδια χρήσεων γης και εγκεκριμένες μελέτες που εναρμονίζονται προς το Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΦΕΚ 2464 Β΄) και τεκμηριώνουν επαρκώς ότι έχουν λάβει μέριμνα και έχουν διασφαλίσει τη μέγιστη αξιοποίηση του διαθέσιμου δυναμικού Α.Π.Ε.. Αν δεν υπάρχουν τέτοια σχέδια, η έγκριση εγκατάστασης σταθμών Α.Π.Ε. γίνεται με εφαρμογή των κατευθύνσεων του Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΦΕΚ 2464 Β΄)",

και οι όποιες προτάσεις γίνονται σε διαφοροποίηση του ΕΠΧΣΑΑ των ΑΠΕ τίθενται στο πλαίσιο της ανάδρασης του χωροταξικού σχεδιασμού ώστε να ληφθούν υπόψη σε μελλοντική αναθεώρηση του Ειδικού αυτού Πλαισίου.

B.1.1.δ.2.5 Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις υδατοκαλλιέργειες

Λόγω της τουριστικής ανάπτυξης, η οποία χαρακτηρίζει την ΠΙΝ και είναι η κυρίαρχη δραστηριότητα, η εξειδίκευση των κατευθύνσεων του ΕΠΧΣΑΑΥ από το αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ γίνεται στο πλαίσιο των αναφερόμενων στο ΕΠΧΣΑΑΤ για την επίλυση των συγκρούσεων με τον τουρισμό. Συγκεκριμένα στο ΕΠΧΣΑΑΤ αναφέρεται ότι *"η χωροθέτηση νέων μονάδων υδατοκαλλιεργειών στις περιοχές που χαρακτηρίζονται ως ανεπτυγμένες ή αναπτυσσόμενες τουριστικά γενικά δεν ενθαρρύνεται. Κατ' εξαίρεση μπορεί να επιτρέπονται, εφόσον διασφαλίζεται τεκμηριωμένα ότι λαμβάνονται μέτρα για την αντιμετώπιση τυχόν αρνητικών συνεπειών για τον τουρισμό, ιδιαίτερα όσον αφορά υφιστάμενες τουριστικές εγκαταστάσεις."*

Το αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ προτείνει ως Χωρικές Ενότητες ανάπτυξης των υδατοκαλλιεργειών, τις αναφερόμενες στο ΕΠΧΣΑΑΥ και συγκεκριμένα:

- Ζώνη Α.2 Κόλπος Αργοστολίου
- Ζώνη Α.3 Εχινάδες νήσοι
- Ζώνη Β.2 Νοτιοανατολικές ακτές Κεφαλονιάς
- Ζώνη Β.1.1 Νοτιοανατολικές ακτές Ιθάκης
- Ζώνη Β.1.2 Νοτιοδυτικές ακτές Ιθάκης
- Ζώνη Γ.1 Διαπόντιοι νήσοι
- Ζώνη Ε.5 Βορειοανατολικές ακτές Κέρκυρας
- Ζώνη Ε.6 Βορειοανατολικές ακτές Κεφαλονιάς

Με βάση την ανωτέρω αίρεση που θέτει το ΕΠΧΣΑΑΤ για τις μονάδες υδατοκαλλιεργειών και λόγω της ευαισθησίας του θαλάσσιου οικοσυστήματος, το αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ προτείνει την ίδρυση ΠΟΑΥ:

- Στις ζώνες με στοιχείο Α (Α2 και Α3) μόνον για τη χωρική οργάνωση των υφιστάμενων μονάδων και την εγκατάσταση νέων μονάδων μόνον οστρακοκαλλιεργειών που έχουν μικρότερες επιπτώσεις στο θαλάσσιο περιβάλλον συγκριτικά με τις ιχθυοκαλλιέργειες.
- Στις ζώνες με στοιχείο Β (Β.1.1, Β.1.2 και Β2) με τους ίδιους περιορισμούς που αναφέρθηκαν για τις ζώνες Α.
- στον κόλπο της Λευκίμης ΠΟΑΥ αποκλειστικά οστρακοκαλλιεργειών.

Το αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ προτείνει, επίσης να μην επιτρέπεται η εγκατάσταση νέων μονάδων ιχθυοκαλλιεργειών είτε μεμονωμένα είτε εντός των ως άνω Χωρικών Ενοτήτων

μέχρι την ίδρυση και λειτουργία των ΠΟΑΥ. Οι υπόλοιπες υφιστάμενες μονάδες υδατοκαλλιεργειών προτείνεται να παραμείνουν ως έχουν στην ίδια θέση που λειτουργούν.

Στις περιοχές των μελετών ΠΟΑΥ του πίνακα 2 του παραρτήματος του ΕΠΧΣΑΑΥ, οι οποίες σύμφωνα με το άρθρο 5 παρ. ΙΙα θεωρούνται ως Περιοχές Άτυπης Συγκέντρωσης Μονάδων (ΠΑΣΜ), προτείνεται για λόγους προστασίας του θαλάσσιου περιβάλλοντος η ίδρυση ΠΟΑΥ, μόνον για τη χωρική οργάνωση των ήδη υφιστάμενων μονάδων υδατοκαλλιεργειών.

Επιπλέον των ανωτέρω Χωρικών Ενοτήτων, το αναθεωρούμενο ΠΠΧΣΑΑ εναρμονιζόμενο με τις κατευθύνσεις του ΕΠΧΣΑΑΥ για τις καλλιέργειες υδρόβιων οργανισμών σε φυσικά υφάλμυρα οικοσυστήματα, προτείνει τις εξής Χωρικές Ενότητες για την ανάπτυξη μόνον εκτατικών βιολογικών ιχθυοκαλλιεργειών παραδοσιακής μορφής και ήπιας εκμετάλλευσης:

- Λιμνοθάλασσες Χαλκιοπούλου, Αντινιώτη και Κορισσίων στην Π.Ε. Κέρκυρας για την ανάπτυξη.
- Λιμνοθάλασσες Παλαιόνι και Αυλαίμων στη Λευκάδα για την ανάπτυξη μόνον εκτατικών βιολογικών ιχθυοκαλλιεργειών παραδοσιακής μορφής και ήπιας εκμετάλλευσης.

Ως ανάδραση προς το ΕΠΧΣΑΑΥ προτείνεται:

- ο χωρικός περιορισμός της ζώνης ΠΑΥ Α3, ώστε να εξαιρεθούν από αυτή οι περιοχές πέριξ των μικρών νησιών Καλάμου και Καστού, στους οποίους είναι ιδιαίτερα ανεπτυγμένος ο θαλάσσιος τουρισμός σκαφών αναψυχής, ενώ ταυτόχρονα προτείνεται από την παρούσα μελέτη η χωροθέτηση καταδυτικού πάρκου στην περιοχή των δύο αυτών νησιών.
- στις ζώνες Α, Β, Γ και Δ του ΕΠΧΣΑΑ Υδατοκαλλιεργειών εντός της ΠΙΝ να διερευνηθεί η δημιουργία ΠΟΑΥ αποκλειστικά για την εγκατάσταση νέων μονάδων οστρακοκαλλιεργειών ως λιγότερο ρυπογόνες.
- η απαγόρευση της εγκατάστασης οποιασδήποτε μορφής υδατοκαλλιέργειας στον θαλάσσιο χώρο των Δήμων Παξών και Μεγανησίου.
- η διερεύνηση χωροθέτησης ΠΑΥ στις δυτικές ακτές της Ζακύνθου.

B.1.1.δ.2.6 Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τα καταστήματα κράτησης

Σε εφαρμογή των κατευθύνσεων του ΕΠΧΣΑΑ για τα καταστήματα κράτησης προτείνεται η κατασκευή ενός νέου Γενικού Καταστήματος Κράτησης στην Κέρκυρα στη θέση που έχει προγραμματιστεί.

B.1.1.δ.2.6 Εθνική Στρατηγική Λιμένων 2013-2018

Με βάση τις νέες συνθήκες που έχουν δημιουργηθεί και τον σχετικό προγραμματισμό των μελλοντικών λιμενικών έργων της ΠΙΝ προτείνεται, ως ανάδραση προς την Εθνική Στρατηγική Λιμένων η επανιεράρχηση των λιμένων της ΠΙΝ, ως εξής:

- Λιμένες Διεθνούς Ενδιαφέροντος: (Κατηγορία Κ1): ο λιμένας της Κέρκυρας
- Λιμένες Εθνικής Σημασίας (Κατηγορία Κ2): στους λιμένες Αργοστολίου Ζακύνθου προστίθενται οι λιμένες της Λευκάδας και Σάμης
- Λιμένες Περιφερειακής σημασίας: προστίθενται στο λιμένα του Πόρου, οι λιμένες Λευκίμης, Γάϊου, Βασιλικής, Φισκάρδου, Πεσσάδας, Πισαετού και Αγίου Νικολάου
- Όλοι οι υπόλοιποι λιμένες είναι τοπικής σημασίας.